

MISJON I DET PLURALISTISKE NORGE

En praktisk-teologisk undersøkelse og drøfting av tre norske misjonsorganisasjoners forståelse av sine misjonale formål, med utgangspunkt i deres misjonsblader.

MORTEN HØIE

Masteroppgave i praktisk teologi med vekt på misjon
ved NLA Høgskolen

Våren 2020

SAMMENDRAG

Jeg har gjort en praktisk-teologisk undersøkelse og drøfting av tre norske evangelisk-lutherske misjonsorganisasjoners forståelse av sine misjonale formål. De tre misjonsorganisasjonene er *Indremisjonsforbundet*, *Normisjon* og *Norsk Luthersk Misjonssamband*. Undersøkelsen har identifisert organisasjonenes forståelse av sine misjonale formål slik den kommer til uttrykk i et utvalg utgivelser av misjonsbladene *Sambåndet*, *Agenda 3:16* og *Utsyn*.

Forskningsspørsmålet mitt har vært: «Hvilke aspekter ved samtiden vektlegges i det valgte materialet fra de tre misjonsbladene *Utsyn*, *Agenda 3:16* og *Sambåndet*, og hvordan kan dette sies å illustrere misjonsorganisasjonenes forståelse av sine misjonale formål?» Materialet er blitt kartlagt ved hjelp av både kvantitative og kvalitative metoder, analysert ved bruk av kvalitativ tekst- og dokumentanalyse blant annet med utgangspunkt i religionssociologiske perspektiver på pluralisme, og blitt drøftet i lys av misjonsorganisasjonenes formulerte forståelse av sine misjonale formål og i lys av missiologiske perspektiver.

Masteroppgaven gir et empirisk bidrag til missiologien når det gjelder sentrale misjonsorganisasjoners misjonale tenkning og praksis i norsk kontekst.

FORORD

Jeg vil takke Utsyn, Agenda 3:16 og Sambåndets redaksjoner for spennende tematiseringer i sine misjonsblader. Det har vært et spennende, lærerikt og inspirerende materiale å gå inn i. Jeg vil også takke misjonsbladenes redaktører Espen Ottosen, Kristin Wennemo Malmin og Petter Olsen for å ha vært behjelpelige med å gi tilgang til materialet og for å dele av sin kunnskap om misjonsbladenes egenart.

Jeg vil takke min veileder, Margunn Serigstad Dahle, for kyndig faglig veiledning og for stor vilje til å strekke seg langt slik for at jeg skulle lykkes med denne masteroppgaven.

Jeg vil takke min kollega i Norkirken Grimstad, Åge Løsnesløkken, for hjelp med korrekturlesning, for velvillig å dele av sin førstehåndskjennskap til å drive et misjonsblad, og for spennende samtaler om misjonsorganisasjonenes fortid og fremtid.

Til slutt vil jeg takke NLA Høgskolen for faglig utvikling gjennom Master in Theology and Ministry-programmet (MATAM), og spesielt mine medstudenter for gode vennskap og hyggelige undervisningsuker.

Grimstad, 19. mai 20

Morten Høie

Tlf.: 40461199

Mail: morten.hoie.90@gmail.com

INNHOLD

SAMMENDRAG.....	3
FORORD.....	5
1. INNLEDNING.....	9
1.1. Aktualisering.....	9
1.2. Motivasjon – faglig og personlig.....	9
1.3. Forskningsspørsmålet – presentasjon og avklaring.....	10
1.4. Materiale og metode.....	10
1.5. Praktisk teologi – en kort presentasjon.....	11
1.6. Disposisjon.....	11
2. MISJONSBLADENE – BAKGRUNN, SÆRPREG OG AKTUELL KONTEKST.....	13
2.1. Misjonsbevegelsens framvekst – en historisk skisse.....	13
2.2. De tre misjonsbladene – en presentasjon.....	14
2.3. Aktuell samfunnskontekst: «Det livssynsåpne samfunn».....	17
2.4. To sentrale trekk ved samtiden: Pluralisme og individualisme.....	18
3. TEOLOGISKE PERSPEKTIVER PÅ MISJON.....	19
3.1. Tre missiologiske perspektiver.....	19
3.2. Det missiologiske paradigmeskiftet.....	20
3.3. Misjon i tre dimensjoner.....	21
3.4. Misjonsorganisasjonenes misjonale formål.....	21
4. RELIGIONSSOSIOLOGISKE PERSPEKTIVER PÅ PLURALISME.....	27
4.1. Religions sosiologi – en kort presentasjon.....	27
4.2. Religiøs pluralisme.....	27
4.3. Sekulære og religiøse diskurser.....	28
5. METODE.....	30
5.1. Praktisk teologi og metode.....	30
5.2. Valg av materiale.....	31
5.3. Den pastorale syklus.....	33
5.4. Forskningsetiske refleksjoner.....	34
6. KARTLEGGING.....	36
6.1. Bred, kvantitativ kartlegging.....	36
6.2. Smal, kvalitativ kartlegging.....	39
7. ANALYSE.....	47
7.1. Analyse med utgangspunkt i misjonsorganisasjonenes misjonale formål.....	47
7.2. Analyse med utgangspunkt i religiøs pluralisme.....	51
7.3. Analyse med utgangspunkt i religiøse og sekulære diskurser.....	54

8. DRØFTING	57
8.1. Norsk Luthersk Misjonssambands forståelse av sitt misjonale formål.....	57
8.2. Normisjons forståelse av sitt misjonale formål.....	59
8.3. Indremisjonsforbundets forståelse av sitt misjonale formål	60
9. KONKLUSJON	63
9.1. Svar på forskningsspørsmålet	63
9.2. Utblikk	65
BIBLIOGRAFI.....	67
VEDLEGG	69

1. INNLEDNING

1.1. Aktualisering

De evangelisk-lutherske misjonsorganisasjonene i Norge er presset på ulike måter i vår tid. Dette ser en blant annet ved sviktende rekruttering av nye medlemmer, økonomiske vanskeligheter, nedleggelse av bedehus og ytre misjonsprosjekter, og et sterkt ytre press knyttet til læremessige spørsmål. Disse utfordringene kan knyttes til ulike omveltninger som er skjedd i det norske samfunnet de siste femti til seksti årene.

I denne masteravhandlingen skal jeg undersøke hvordan de tre evangelisk-lutherske misjonsorganisasjonene Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM), Normisjon og Indremisjonsforbundet (ImF) tenker om og praktiserer misjon¹ i den norske samtidskonteksten. For å gjøre dette skal jeg se nærmere på hvordan de tre organisasjonenes tenkning og praksis kommer til uttrykk gjennom misjonsbladene *Utsyn*, *Agenda 3:16* og *Sambåndet*.

1.2. Motivasjon – faglig og personlig

I valget av tema og perspektiv for denne masteroppgaven, har jeg latt meg inspirere av den evangelikale missiologen John Stotts konsept *dobbel lytting* («Double listening»). (Stott, 1992, ss. 25-29) Dobbel lytting innebærer både å lytte til Bibelens tekster og til samtiden, for å utforske hvordan disse forholder seg til hverandre. Ifølge Stott, skal en som kristen først lytte ydmykt til Bibelen som Guds Ord, for å søke å forstå, tro og adlyde. Deretter skal en lytte ydmykt og årvåkent til samtidens stemmer, med kritisk empati for å søke å forstå. Slik kan den kristne få nåde til å se hvordan evangeliet om Jesus Kristus relaterer til samtidens mangfold av stemmer, noe som også gjelder i møte med norsk sekulær og pluralistisk samtidskontekst.

På bakgrunn av dette misjonale prinsippet, er det to vesentlige spørsmål som jeg ønsker å belyse i denne avhandlingen. For det første: I hvilken grad tar de tre misjonsorganisasjonene høyde for omveltningene som er skjedd i det norske samfunnet i relasjon til kristen tro? For det andre: I hvilken grad er de tre misjonsorganisasjonenes tenkning og praksis tro mot det kristne misjonsoppdraget? Motivasjonen min bak denne masteroppgaven er derfor å gi et bidrag til de tre organisasjonene, som kan øke bevisstheten rundt en dobbel lytting til Bibelens tekster og samtiden i deres misjonale tenkning og praksis.

Selv kjenner jeg på en sterk tilknytning spesielt til organisasjonen Normisjon og generelt til de evangelisk-lutherske misjonsorganisasjonene. Dette skyldes blant annet at jeg er vokst opp i en familie som i flere generasjoner har hatt en sterk tilknytning til Normisjon^[1], og at jeg er ansatt i Normisjon Region Agder.

¹ «Misjon» forstår jeg som kirkens sendelse til verden for å dele evangeliet om Jesus Kristus og Guds rike til mennesker som ikke tror, slik at de kan ta imot troen på ham og døpes inn i den kristne kirke. Dette begrepet defineres nærmere i kapittel 3.

[1] Familien min har tidligere vært tilknyttet *Indremisjonsselskapet* før organisasjonen fusjonerte med Santalmisjonen i 2001, og ble til Normisjon.

1.3. Forskningsspørsmålet – presentasjon og avklaring

De tre misjonsorganisasjonene jeg skal undersøke i denne masteroppgaven, har det til felles at formålene deres dreier seg om det kristne misjonsoppdraget, som går ut på å dele evangeliet om Jesus Kristus og Guds rike til mennesker som ikke tror². I avhandlingen brukes begrepet «misjonalt formål» som en samlebetegnelse både på det kristne misjonsoppdraget generelt og på hver av de tre misjonsorganisasjonenes praktisering av misjonsoppdraget. Det er disse tre organisasjonenes *forståelse* av sine misjonale formål som skal undersøkes og drøftes i denne masteroppgaven. Med «forståelse» mener jeg både hvordan misjonsorganisasjonene formulerer sin forståelse av det kristne misjonsoppdraget generelt og hvordan de tenker dette oppdraget skal realiseres i den norske samtidskonteksten spesielt. For å undersøke dette har jeg valgt i denne avhandlingen å se nærmere på hvordan denne forståelsen kommer til uttrykk i organisasjonenes praksis i sine misjonsblader.

Forskningsspørsmålet mitt er følgende:

«Hvilke aspekter ved samtiden vektlegges i det valgte materialet fra de tre misjonsbladene *Utsyn*, *Agenda 3:16* og *Sambåndet*, og hvordan kan dette sies å illustrere misjonsorganisasjonenes forståelse av sine misjonale formål?»

Her følger noen språklige avklaringer til forskningsspørsmålet. «Aspekt ved samtiden» forstås som sider ved den norske samtidskonteksten som misjonsbladene velger å sette fokus på. Dette kan være sider knyttet til konkrete samfunnsinstitusjoner, sider ved norsk kristenliv, og mer generelle kulturelle trender i Norge. Misjonsbladenes «vektlegging» av disse aspektene innebærer både *hvilke* aspekt ved samtiden som misjonsbladene tematiserer, *hvor stor plass* disse gis i misjonsbladenes dekning og *hvordan* misjonsbladene reflekterer rundt hvilke muligheter og utfordringer de ulike aspektene representerer i møte med organisasjonens misjonale formål. Når det gjelder hvordan misjonsbladenes vektlegging av aspekter ved samtiden kan sies å «illustrere» misjonsorganisasjonenes forståelse av sine misjonale formål, peker dette på følgende to forhold: I hvilken grad er organisasjonene i sin forståelse av sine misjonale formål tro mot det kristne misjonsoppdraget? Videre; i hvilken grad tar de høyde for den norske samtidskonteksten deres misjonale formål skal realiseres innen.

1.4. Materiale og metode

Masteroppgaven fokuserer på NLMs hovedorgan *Utsyn*, Normisjons misjonsmagasin *Agenda 3:16*, og ImFs hovedorgan *Sambåndet*.³ Materialet består av disse misjonsbladenes utgivelser i tidsperioden mars/mai 2018 til mars/mai 2019.

Dette er en praktisk-teologisk, empirisk masteroppgave, som følger *den pastorale syklus* («The Pastoral Cycle»)⁴. Den pastorale syklusen innebærer en bestemt rekkefølge

² Organisasjonenes formål beskrives nærmere i kapittel 3.4.

³ Alle misjonsbladene er heleid av sin eierorganisasjon.

⁴ En grundigere gjennomgang av hvordan den pastorale syklus gjennomføres i avhandlingen gis i kap. 5.3.

med fire trinn. (1) En starter med å undersøke en praksis i kirkens liv, for så (2) å anvende perspektiver fra ikke-teologiske fagdisipliner på denne praksisen. Deretter følger (3) en teologisk refleksjon, som (4) resulterer i innspill til å utvikle eller forbedre den aktuelle praksisen. (Ward, 2017, Kap. 10: «Writing an Academic...») De tre misjonsorganisasjonenes praksis i misjonsbladene representerer i denne sammenheng den praksis i kirkens liv som skal undersøkes.

1.5. Praktisk teologi – en kort presentasjon

Avhandlingen plasserer seg inn i den praktisk-teologisk fagdisiplinen ved å gjøre en undersøkelse av misjonsorganisasjonenes praksis i misjonsbladene, kombinert med en teologisk drøfting av denne praksisen.

Den praktisk-teologiske fagdisiplinen kan forstås på bakgrunn av den amerikanske teologen Seward Hiltners tenkning. Han pekte på, at ved siden av de tradisjonelle teologiske disiplinene som bibelske studier, kirkehistorie, kristen etikk og systematisk teologi, finnes det en form for teologi som springer ut ifra kirkens pastorale praksis og som søker å informere den. Dette kalte han for et *pastoralt perspektiv*. Å arbeide med en slik form for teologi, vil si å sette spørsmål og problemstillinger som aktualiserer seg i den kirkelige tjeneste, i forgrunnen for de teologiske studiene. (Ward, 2017, Kap. 1: «Practical Theology as the Ordinary...»)

Den amerikanske praktiske teologen Bonnie Miller-McLemore understreker Hiltners anliggende ved å peke på at praktisk teologi bærer i seg et ekklesiologisk perspektiv og en ekklesiologisk hensikt. Med det mener hun at praktisk teologi som akademisk disiplin, kun gir mening dersom den blir sett i relasjon til kirkens liv. Praktisk teologi kommer ut fra det levde livet i det kristne fellesskapet, og den grunnleggende hensikten med praktisk teologi er søken etter en levd kristen tro. (Ward, 2017, Kap. 1: «Theology and Practice»)

1.6. Disposisjon

For å kunne forstå de tre misjonsorganisasjonenes praksis i misjonsbladene, starter masteroppgaven, etter dette innledningskapittelet, med en redegjørelse for de tre misjonsorganisasjonenes historiske bakgrunn og de tre misjonsbladenes særpreg. Redegjørelsen gir et grunnlag for å forstå de tre evangelisk-lutherske misjonsorganisasjonenes egenart i norsk kristenhet, og misjonsbladenes rolle i de tre organisasjonenes realisering av sine misjonale formål. I tillegg presenteres det noen aktuelle sider ved det norske samfunnet, som i særlig grad kan oppleves utfordrende kristen tro. Disse gir et innblikk i hvilke omveltninger som er skjedd i den norske konteksten de tre organisasjonene opererer i.

Deretter presenteres det teoretiske grunnlaget for avhandlingens undersøkelse og drøfting. Først presenteres teologiske perspektiver på misjon som legger grunnlaget for å kunne drøfte i hvilken grad organisasjonenes misjonale formål er tro mot det kristne misjonsoppdraget. Så presenteres de tre misjonsorganisasjonenes formulerte forståelse av sine misjonale formål, som danner utgangspunktet for i analysen å kunne

identifisere organisasjonenes forståelse av sine misjonale formål i misjonsbladene tekster. Deretter følger et kapittel som presenterer religions sosiologiske perspektiver på pluralisme. Perspektivene på pluralisme danner utgangspunktet for å analysere i hvilken grad organisasjonenes praksis tar høyde for den norske konteksten organisasjonene opererer i.

Masteroppgavens metode og valg av materiale presenteres i metodekapittelet.

Avhandlingens undersøkelse og drøfting tar følgende form med utgangspunkt i den pastorale syklus: Den starter med (1) en kartlegging av materialet. Kartleggingen besvarer forskningsspørsmålets første del, som omhandler *hvilke* aspekter ved samtiden som vektlegges i det valgte materialet fra de tre misjonsbladene. Deretter gjøres (2) en tekst- og dokumentanalyse av kartleggingsdataene og (3) en praktisk-teologisk drøfting av analysens funn med utgangspunkt i missiologiske perspektiver. Analysen og drøftingen besvarer forskningsspørsmålets andre del, som omhandler *hvordan* misjonsbladene vektlegger aspekter ved samtiden *illustrerer* misjonsorganisasjonenes forståelse av sine misjonale formål.

Avhandlingen avsluttes med en konklusjon som besvarer forskningsspørsmålet med bakgrunn i kartleggingen, analysen og drøftingen. Her gis det også (4) et utblikk med egne refleksjoner om organisasjonenes praksis, med bakgrunn i avhandlingens funn.

2. MISJONSBLADENE – BAKGRUNN, SÆRPREG OG AKTUELL KONTEKST

2.1. Misjonsbevegelsens framvekst – en historisk skisse

De evangelisk-lutherske misjonsorganisasjonene har spilt en svært sentral rolle i den norsk kristenliv. Som en større bevegelse i det norske kirkebildet, har de fra starten av satt det kristne misjonsoppdraget i sentrum for sitt arbeid. Bevegelsen betegnes derfor i denne sammenheng som *misjonsbevegelsen*. I dette delkapittelet presenteres en historisk skisse av misjonsbevegelsens framvekst.

De evangelisk-lutherske misjonsorganisasjonene ble dannet i perioden 1840-1900. Misjonsorganisasjonene ble sentrale koordinatorene for sammenslutningen av lokale kristne foreninger. Foreningene oppstod i kjølvannet av omfattende vekkelsesbølger i denne perioden⁵. Disse vekkelsesbølgene førte til at det religiøse engasjementet slo til i et bredere lag av den norske befolkningen enn hva det hadde gjort tidligere. (Seland, 2001, s. 11-12) «De fire store» evangelisk-lutherske misjonsorganisasjonene, som ble etablert i Norge i perioden, var: *Det Norske Misjonsselskap*, som ble etablert i 1842 (Myklebust, 1972, s. 462), *Den Norske Lutherstiftelsen*⁶, som ble etablert i 1868 (Rudvin, 1967, s. 259), *Det norske lutherske Kinamisjonsforbund*⁷, som ble etablert i 1891 (Myklebust, 1972, s. 468); og *Det vestlandske indremisjonsforbund*⁸ som ble etablert i 1898. (Kleppa & Odland, 1998, s. 61)⁹

Misjonsbevegelsen har sine røtter i *pietistisk* lutherdom. Pietismen vokste frem som kirkelig retning i siste halvdel av 1600-tallet i Tyskland, som en reaksjon på ortodoksens ensidige betoning av læren. (Astås, 1992, ss. 186-187) I Norge var pietismen i første omgang den kirkelige elites prosjekt, men den fikk etter hvert også et folkelig uttrykk gjennom framveksten av *lekmannsbevegelsen*. (Seland, 2001, s. 11) Bevegelsen fikk dette navnet fordi den kom ut av og ble båret av *lekmenn*, eller *lekfolk*. Lekfolk betegner i denne sammenheng personer som tilhørte menigheten, men som ikke var presteviet. (Store norske leksikon, 2020)¹⁰ Lekmannsbevegelsen startet med vekkelsen som fant sted rundt bondesønnen og vekkelsesforkynneren Hans Nielsen Hauge omkring århundreskiftet 17/1800-tallet. Vekkelsen resulterte i framveksten av såkalte *vennesamfunn*, som var de vaktens fellesskap rundt både religiøse samlinger og næringsrettede engasjement. Vennesamfunnene ble varige miljøer som holdt fast ved sin folkelig-pietistiske identitet. (Seland, 2001, s. 11)

De kristne foreningsmiljøene, som gjorde seg gjeldende etter vekkelsene i perioden 1840-1900, førte videre de haugianske vennesamfunnenes krav om pietistisk

⁵ Slike store vekkelse fant sted i Norge frem til mellomkrigstiden. (Seland, 2001, s. 11)

⁶ Organisasjonen ble etter hvert kalt *Det norske lutherske indremisjonsselskap*, og er i dag en del av Normisjon.

⁷ Det som i dag er Norsk Luthersk Misjonssamband.

⁸ Det som i dag er Indremisjonsforbundet.

⁹ I tillegg til «de fire store» ble også en rekke mindre misjonsorganisasjoner dannet i denne perioden, deriblant *Santalmisjonen*, som i dag er en del av Normisjon, i 1867. (Myklebust, 1972, s. 467)

¹⁰ <https://snl.no/lekmannsbevegelse>, hentet: 18.03.20.

inderlighet knyttet til trosspørsmål, kombinert med en vekt på aktiv innsats for både misjon i Norge, såkalt *indremsjon*, og misjon blant andre folkeslag, såkalt *ytremisjon*. Denne aktive innsatsen for indre- og ytremisjon gjorde at foreningene gjerne ble kalt *misjonsforeninger*. (Seland, 2001, s. 11) I 1890-årene var de kristne foreningene, særlig indremisjonsforeningene, blitt den vanlige rammen for frivillig religiøs aktivitet. I tillegg til vekking og bevaring av de vakte, var sosiale tiltak en viktig del av disse organisasjonenes arbeid. (Astås, 1992, ss. 320-325)

I siste halvdel av 1900-tallet mistet misjonsbevegelsen sitt sterke fotfeste i folket. De store vekkelsernes tid var over og budskapet om religiøs omvendelse mistet i stor grad sin appell. (Seland & Agedal, 2008, ss. 136-137) Misjonsforeningene opplevde derfor i denne tiden en svikt i rekrutteringen av nye medlemmer. (Astås, 1992, s. 341)

2.2. De tre misjonsbladene – en presentasjon

Helt fra etableringen av misjonsorganisasjonene har misjonsbladene spilt en sentral rolle i organisasjonenes virke. Ulike utgivelser innenfor denne typen publikasjoner har blitt betegnet som blant annet organisasjonsblad, oppbyggelsesblad og misjonsblad. I denne masteroppgaven brukes begrepet *misjonsblad*. Misjonsbladene som undersøkes i denne sammenheng, er de tre organisasjonenes største og viktigste publikasjoner i dag, og de har spilt en sentral rolle gjennom organisasjonenes historie¹¹.

Misjonsblader er blitt betegnet som organisasjonenes stemme innad mellom egne støttegrupper og utad i kirke og samfunn. Dette er publikasjoner som benytter seg av ulike typer litterære sjangre. De kan inneholde oppbyggelige eller forkynnende tekster, som er evangeliserende, eller som søker å hjelpe leseren i trosspørsmål. De kan inneholde tekster som formidler informasjon om organisasjonens interesser, oppgaver og målsetting, og dermed fungere som kontaktorgan mellom organisasjonenes sentrale ledelse og de lokale foreningene/fellesskapene/menighetene. Misjonsbladene kan også inneholde tekster som tematiserer sider ved den videre kirke- og samfunnskonteksten organisasjonene er en del av. Dette gjøres blant annet for å presentere hvem organisasjonene er i kirken og for å adressere aktuelle spørsmål knyttet til den åndelige situasjonen i samfunnet. (Svoren, 1977, ss. 77-81) Slike tematiseringer kan gjøres gjennom debatt- og meningsytrende tekster, og i mer journalistiske tekster som portretter, feature og reportasjer.¹²

¹¹ Agenda 3:16 ble opprettet i 2001, men dets forløpere *Santalen* og *For Fattig og Rik* spilte sentrale roller i Santalmisjonen og Indremisjonsselskapets historie.

¹² Det er skrevet lite om misjonsblader som sjanger i nyere tid, og dermed vanskelig å finne kilder som bekrefter bruken av journalistiske tekstsjangre i misjonsbladene. Disse journalistiske tekstsjangrene er imidlertid blitt identifisert gjennom egen lesningen av de tre misjonsbladene.

Utsyn

Utsyn er NLMs hovedorgan og ble opprettet i 1891, den gang under navnet *Kineseren*. Misjonsbladet drives under mottoet «Verden for Kristus», som er NLMs visjon.¹³ (Ottosen, 2005)

Utsyn har fra starten av hatt hovedfokus på å informere om misjonsarbeidet som NLM har vært involvert i. I tillegg har det bidratt med oppbyggelsesstoff og bibelsk veiledning i aktuelle spørsmål. Av disse tre fokusområdene er det å informere om organisasjonens misjonsarbeid, både i utlandet og i Norge, som skal veie tyngst i misjonsbladets drift. Som NLM sitt hovedstyres organ, skal misjonsbladet også formidle føringer og vedtak fra organisasjonens hovedstyre. (Ottosen, 2005)

Utsyn betegnes som NLMs organisasjonsblad på organisasjonens nettsider. Redaktør for Utsyn er samtidig informasjonsleder i NLM. (Norsk Luthersk Misjonssamband, 2019)¹⁴ De øvrige skribentene i misjonsbladet betegnes som journalister. Dette peker på en selvforståelse¹⁵ hvor misjonsbladet først og fremst er et informasjonsblad, men som samtidig driver bruker journalistiske metoder.

Misjonsbladet kommer ut 16¹⁶ ganger i året. (Norsk Luthersk Misjonssamband, 2019)^{17 18}

Agenda 3:16

Agenda 3:16 er Normisjons misjonsmagasin. Magasinet har sine forløpere i misjonsbladene *Santalen* og *For Fattig og Rik*. Disse to misjonsbladene ble erstattet av Agenda 3:16, som en følge av fusjonen mellom Santalmisjonen og Det norske lutherske indremisjonsselskap i 2001. (Hjemdal, 2017, ss. 152-153) Santalen var Santalmisjonen sitt misjonsblad. Det ble startet i 1883, femten år etter at Santalmisjonen startet opp sitt arbeid i India. Santalens oppgave var å spre informasjon om arbeidet på misjonsfeltene, i tillegg til å trykke oppbyggelige tekster. (Hjemdal, 2017, ss. 146-149)

Indremisjonsselskapet kjøpte opp oppbyggelsesbladet *For Fattig og Rik* i 1895, og fra 1909 og frem til 2001 var dette organisasjonens viktigste blad.^{19 20} Etter krigen var

¹³ I arbeidet med denne masteroppgaven har det ikke lyktes å finne offisielle dokumenter som beskriver Utsyns vedtekter eller formål. Dokumentet som her legges til grunn er et internt dokument presentert for NLMs hovedstyre.

¹⁴ <https://www.nlm.no/ressursbank/utsyn/utsyn/>, hentet: 19.02.20.

¹⁵ Hvilken selvforståelse som gjelder i misjonsbladenes redaksjoner kan jeg ikke si noe sikkert om i og med at jeg ikke har intervjuet misjonsbladenes medarbeidere. Jeg har ikke vurdert det som nødvendig for å besvare masteroppgavens forskningsspørsmål. Selvforståelsen blant misjonsbladets medarbeidere blir derfor kun presentert som antydninger med bakgrunn i misjonsbladenes profil og hvilke titler medarbeiderne betegnes med.

¹⁶ 4 av disse er såkalte *regionnummer*.

¹⁷ <https://www.nlm.no/ressursbank/utsyn/utsyn/>, hentet: 19.02.20.

¹⁸ I tillegg til Utsyn driver NLM bl.a. nettmagasinet *iTro.no* for ungdom, podkasten *Ottosen & generalen*, og gir ut, via Lunde forlag, magasinet *Fast Grunn*, som går mer i dybden på bibelske sannheter. (Fast Grunn, 2020) <http://www.fastgrunn.no/omoss#magasinet>, hentet: 19.02.20.

¹⁹ Organisasjonen hadde imidlertid gitt ut en rekke ulike misjonsblader helt tilbake til oppstarten i 1868.

²⁰ Ved siden av *For Fattig og Rik* hadde også de ulike kretsene i Indremisjonsselskapet egne kretsblader som informerte om kretsens arbeid, og som samlet inn penger til kretsens arbeid. Kretsbladene ble videreført etter fusjonen med Santalmisjonen. (Hjemdal, 2017, ss. 153-156)

bladet først og fremst et oppbyggelsesblad, men med noe informasjon om misjonen i tillegg. (Hjemdal, 2017, ss. 149-151)

Da Agenda 3:16 ble startet i 2001 ble bladet definert som et misjonsmagasin. Formålet til misjonsmagasinet skulle være å:

«... [Å] arbeide for å realisere organisasjonens visjon. Agenda 3:16 skal skape tilhørighet og engasjement for kristen misjon, med utgangspunkt i Normisjons arbeid slik det vektlegges i organisasjonens strategi og gjeldende politiske vedtak. Bladet skal aktivt fremme Normisjons basis og verdier.» (Normisjon, 2011)

Misjonsmagasinets egen visjon er «å inspirere og utfordre til tro og engasjement, på tvers av organisasjons- og kirketilhørighet.» Overgangen til Agenda 3:16 førte innholdsmessig til en bredere belysning av temaer fra troens verden, enn det de tidligere misjonsbladene hadde gjort. (Hjemdal, 2017, ss. 153-156)

Misjonsmagasinet ble ved etableringen lagt under Redaktørplakaten. Dvs. at dets redaktør selv står ansvarlig for misjonsmagasinets innhold. Redaktøren er forpliktet på å arbeide etter misjonsmagasinets formål, og er ifølge redaktørplakaten pliktig til å trekke seg dersom den kommer i «uløselig konflikt» med dette. (Norsk Redaktørforening, 2020)²¹ Normisjons generalsekretær ansetter magasinets redaktør og organisasjonens ledelse skal ha mulighet til å gi innspill på magasinets innhold. Magasinet skal i tillegg drives i henhold til Vær-varsom-plakaten og loven om redaksjonell frihet i mediene. (Normisjon, 2011) Dette peker på at magasinet arbeider selvstendig og journalistisk, men med en jevnlig kontakt med Normisjons ledelse knyttet til innholdet.

Agenda 3:16 gis ut hver måned, har et opplag på omkring 8500, og leses av omkring 40 000 personer månedlig. (Agenda 3:16, 2019)^{22 23}

Sambåndet

Sambåndet er ImFs hovedorgan og kom offisielt første gang ut i 1899. Ved etableringen ble det vedtatt et program for misjonsbladet med fire punkter: (1) Å verne om den evangelisk-lutherske lære om rettferdiggjørelse og helliggjørelse, (2) å gi oppbyggelse og peke på en sann og bibelsk menighetsordning, (3) å gi beretninger om indremisjonens arbeid i Norge, fra hedningemisjon og misjonsarbeid i andre land, og emissærberetninger, (4) hevde indremisjonens selvstendige stilling med utgangspunkt i det alminnelige prestedømme. (Kleppa & Odland, 1998, ss. 66-67)

Misjonsbladet skulle ikke være et rent oppbyggelsesblad, og ble derfor fra starten av gitt ut i avisformat. Det ble gitt rom til både kulturelle, menneskelige og nasjonale spørsmål, men hovedtyngden ble lagt på det oppbyggelige stoffet. (Kleppa & Odland,

²¹ <https://www.nored.no/Redaktoeransvar/Redaktoerplakaten>, hentet: 19.02.20.

²² <https://www.agenda316.no/om-bladet/>, hentet: 19.02.20.

²³ Organisasjonen gir i tillegg ut misjonsmagasinet *Ferskvare* fire ganger i året, som gir mer informasjon fra misjonsarbeidet i Normisjons samarbeidsland. (Hjemdal, 2017, ss. 153-156)

1998, s. 67) Misjonsbladet har fra starten vært forstått som et forum for aktualiteter og debatt, og skal derfor ikke kun gjengi allerede etablerte sannheter. (Olsen, 2016)²⁴

Misjonsbladets redaksjon er tilknyttet *ImF Media*, Indremisjonsforbundets informasjonsavdeling, og dets redaktør er også medieleder i ImF. Misjonsbladets medarbeidere beskrives som både journalister og informasjonsmedarbeider, og deres mediafaglige kompetanse vektlegges i beskrivelsen av medarbeiderne. Det kan dermed synes som om misjonsbladet forstår seg som et informasjonsorgan som også arbeider mer selvstendig journalistisk.

Sambåndet kommer ut månedlig og har et opplag på omkring 7700.²⁵ (Sambåndet, 2019)²⁶

2.3. Aktuell samfunnskontekst: «Det livssynsåpne samfunn»

Nedgangstiden for misjonsbevegelsen i den siste halvdel av 1900-tallet må sees i sammenheng med større endringer i det norske samfunnet og det religiøse Norge i denne tidsperioden. Fra 1970 til 2012 sank medlemsmassen i Den norske kirke (DNK) fra å dekke 94% av befolkningen til å dekke 77%. I samme periode vokste Human-Etisk Forbund frem, med omkring 83 000 medlemmer i 2013. Medlemmer i tros- og livssynssamfunn utenfor DNK og Human-Etisk Forbund utgjorde omkring 100 000 mennesker i 1970. Disse tilhørte i all hovedsak protestantiske kirkesamfunn. Frem til 2011 vokste denne gruppen til å telle omkring 400 000 mennesker, hvorav 220 000 av disse tilhørte ikke-protestantiske kirker og andre verdensreligioner. En kan dermed slutte at store deler av denne veksten skyldtes innvandring, og at det religiøse mangfoldet i Norge var blitt større i løpet av perioden. (NOU 2013: 1, 2013, ss. 45-48)

Stålsett-utvalgets rapport *Det livssynsåpne samfunn* drøftet i 2013 om det norske samfunnet var blitt mer sekularisert.²⁷ Sekulariseringsbegrepet ble forstått på tre ulike måter: som *differensiering*; som *reduisert religiøs tro og praksis*; og som *mer privatisert religionsutøvelse*. Rapporten slo fast at det norske samfunn er sekularisert forstått som differensiert. Det vil si at ulike samfunnssektorer, som for eksempel kirke og stat, er blitt adskilt og selvstendige. Samfunnet er også blitt sekularisert ved at vanlige former for religiøs tro og aktivitet er blitt redusert. Religionsutøvelse er på ett vis blitt mer privatisert ved at folk i større grad finner sin egen religiøse vei, noe som igjen fører til mindre oppslutning om organisert religiøs aktivitet. Samtidig er religiøs tro blitt mindre privatisert ved at den i større grad utøves i det offentlige rom. Dette spesielt på grunn av innvandrere som i større grad utøver sin religion i det offentlige rom. (NOU 2013: 1, 2013, ss. 49-50)

²⁴ <http://sambaandet.no/2016/02/12/sambandet-for-og-na/>, hentet: 19.02.20.

²⁵ I tillegg til å gi ut Sambåndet driver redaksjonen nettstedet *Sambåndet.no* og podkasten *Lydbåndet*. Bladet skiller seg fra nettsiden ved å ha mer rom for tema- og fordypningsstoff. (Sambåndet, 2019) <http://www.sambaandet.no/om-oss/>, hentet: 19.02.20.

²⁶ <http://www.sambaandet.no/om-oss/>, hentet: 19.02.20.

²⁷ Utvalgets drøfting var basert på Pål Kjetil Botvar og Ulla Schmidts bok: *Religion i dagens Norge* (2010).

2.4. To sentrale trekk ved samtiden: Pluralisme og individualisme

Religions sosiologen Peter Berger bekrefter at økt innvandring kan føre til at religionsutøvelse blir mindre privatisert. Berger mener at *pluralisme* er den store endringen moderniseringen har ført med seg for det religiøse livet. Han beskriver pluralisme som en sameksistens av ulike verdensbilder og verdssystemer i et samfunn. (Berger, 2014, ss. IX-XII) Pluralisme er en sosial situasjon hvor mennesker med ulik etnisitet, ulike verdensbilder, ulik moral og ulik oppførsel lever fredfullt sammen og samhandler med hverandre på en vennlig måte. Enhver langvarig interaksjon med mennesker som har et annet verdensbilde, vil relativisere ens eget verdensbilde i større eller mindre grad. Relativiseringen krever ikke at den andre verbalt forsvare oppførselen sin, men den intensiveres dersom dette gjøres. Pluralisme fører til at en slik relativisering blir en permanent erfaring. (Berger, 2014, ss. 1-3)

Det finnes to ulike pluralismer en må ta høyde for dersom en skal forstå endringene pluralisme har ført til når det kommer til religiøs tro. Den første er at ulike religiøse alternativer lever side om side, såkalt *religiøs pluralisme*. Den andre pluralismen innebærer at sekulære diskurser og religiøse diskurser lever side om side i samfunnet og i individers bevissthet. (Berger, 2014, ss. 53-54)

Teologen Jan-Olav Henriksen og sosiologen Pål Repstad bekrefter Stålsett-utvalget konklusjon om at religiøs tro er blitt mer privatisert, i den form at individet i større grad finner sin egen vei når det kommer til tro. Henriksen og Repstad betegner fenomenet som *religiøs individualisering*. Religiøs individualisering innebærer at mennesker tror ut fra det de selv kjenner er rett, og ikke ut fra hva religiøse autoriteter ytrer. Økningen i mangfoldet av oppfatninger om religiøse spørsmål utsetter stadig individet for situasjoner hvor det må reflektere over sin egen religions gyldighet. Dette fører til en såkalt *individuell refleksivitet* i møte med religion, som gjør at religion ikke lenger oppfattes som en ferdig størrelse bestemt av skjebne og tradisjon. Religion blir en mulighet som krever at individet utøver aktive valg og involverer seg i en bevisst personlig preget konstruksjon av religion. Det at subjektet og refleksivitet blir to så viktige konstruksjonsbetingelser i moderne resepsjon av religiøs tro, bidrar til dens individualisering. (Henriksen & Repstad, 2005, s. 18-19)

3. TEOLOGISKE PERSPEKTIVER PÅ MISJON

I dette kapitlet presenteres teologiske perspektiver på misjon. Dette legger grunnlaget for å kunne vurdere i hvilken grad misjonsorganisasjonenes misjonale formål er tro mot det kristne misjonsoppdraget i avhandlingens drøfting.

Kapitlet starter med å definere begrepet misjon, samt å presentere tre grunnleggende missiologiske perspektiver. Definisjonen av misjon og de tre grunnleggende missiologiske perspektivene er hentet fra Jan-Martin Berentsen, Tormod Engelsen og Knud Jørgensens *Missiologi i dag* (1994), som er et standardverk innenfor missiologi. Deretter presenteres perspektiver hentet fra den evangelikale²⁸ Lausanne-bevegelsen. Bakgrunnen for å bruke evangelikale perspektiver på misjon, er at de tre misjonsorganisasjonene som undersøkes i denne masteroppgaven, identifiserer seg med Lausanne- bevegelsen gjennom sin deltakelse i *Norsk råd for Misjon og Evangelisering* (NORME, 2015)²⁹. Avslutningsvis presenteres de tre misjonsorganisasjonenes uttalte teologi knyttet til sine misjonale formål, og hvordan organisasjonenes uttalte teologi relaterer til de øvrige perspektivene på misjon som presenteres i kapitlet.

3.1. Tre missiologiske perspektiver

Berentsen et al. definerer «misjon» på følgende måte:

«Misjon er kirkens sendelse til verden, en sendelse som har sitt opphav i den treenige Gud og som innebærer det oppdrag å formidle evangeliet om Guds rike – i ord og gjerning – så mennesker kan komme til tro og innlemmes i den kristne kirke ved dåp. Misjonen er etter sitt vesen grenseoverskridende idet den sikter på å nå stadig nye mennesker både i geografisk, kulturelt og tidsmessig perspektiv.» (Berentsen, Engelsen & Jørgensen, 1994, s.16)

Det at kirkens sendelse har sitt opphav i den treenige Gud, gir kristen misjon en guddommelig forankring, noe som forplikter kirken til alle tider på dette oppdraget. (Berentsen et al., 1994, ss.16-17)

Berentsen et al. oppsummerer tre grunntrekk ved misjonsteologi ved følgende perspektiver: Det trinitariske-, det ekklesiologiske-, og det soteriologiske perspektivet.

Det trinitariske perspektivet innebærer at kristen misjon ikke først og fremst er en menneskelig øvelse, men har sitt opphav i den treeninge Gud. Kristen misjonen er Guds misjon – *Missio Dei*. Misjonens opphav er Gud ved Faderens sendelse av Sønnen. Dens retningsgivende tyngdepunkt er Kristi person og verk, og misjonens virksomme og

²⁸ Den evangelikale bevegelsen er en bevegelse innen global misjonstenkning med en distinkt teologisk profil som blant annet vektlegger Bibelens inspirasjon og autoritet, tro på menneskets fortapthet uten Kristus, og på rettferdiggjørelse ved tro alene og nødvendigheten av personlig omvendelse og helliggjørelse. Bevegelsen har samlet sitt engasjement i Lausanne-bevegelsen, som har nedfelt sitt felles trosgrunnlag i Lausanne-pakten. (Berentsen et al., 1994, ss.153,155)

²⁹ *Norsk råd for Misjon og Evangelisering* legger Lausanne-pakten til grunn for sitt samarbeid. (NORME, 2015)

drivende subjekt er Den hellige ånd. Misjonen har sitt opphav i Gud, og har sitt mål i hans ære blant folkeslagene. (Berentsen et al., 1994, ss.173-176)

Det andre perspektivet, det ekklesiologiske, omhandler at Gud bruker kirken som redskap i sin misjon. CA III definerer kirken på følgende måte: «Kirken er forsamlingen av de hellige, der evangeliet blir lært rent og sakramentene forvaltet rett.» (Mæland, 2000, s. 31) Kirken har en grunnleggende missiologisk dimensjon. Dette finner en uttrykt i den nikenske trosbekjennelsens formulering: «Vi tror på én, hellig, allmenn og *apostolisk* kirke.»[Min kursivering.] (Mæland, 2000, s. 18) «Apostolisk» peker på at kirken er bygd på apostlenes vitnesbyrd om Kristus, og at den har fått i oppdrag å være hans utsending – eller apostel – med dette budskapet til hele verden. Misjon har altså sitt utgangspunkt i kirken, samtidig som den igjen fører til planting av nye kirker og vekst innad i kirken. (Berentsen et al., 1994, ss.176-180)

Det tredje perspektivet, det soteriologiske, peker på hvordan misjonen har menneskets frelse som hensikt og mål. Læren om rettferdiggjørelse ved tro innebærer at forkynnelsen av evangeliet er nødvendig for at mennesker skal bli frelst. Misjonsoppdraget har også en nær sammenheng med evangelienes gudsriketanke. Misjonen lever i spenningen mellom at frelsen allerede er virksom og tilgjengelig i Jesus Kristus, samtidig som at den en dag skal åpenbares fullt og helt ved Jesu komme og tidens ende. Kristus skal da komme igjen til dom og frelse, noe som gir misjonsoppdraget både et stort alvor og et stort håp. Det at gudsriket fullendes ved misjonsoppdragets fullføring, er et klimaks i misjonens soteriologiske perspektiv. (Berentsen et al., 1994, ss.180-185)

Av disse tre perspektivene, er det i hovedsak det ekklesiologiske og det soteriologiske som har vist seg å være interessante i drøftingen av materialet. Derfor er det disse to som benyttes i avhandlingens drøfting.

3.2. Det missiologiske paradigmeskiftet

De siste femti årene er det skjedd et paradigmeskifte i globale missiologiske trender når det kommer til hvordan tenke om kirke og misjon, både lokalt, nasjonalt og globalt. Tidligere skilte man mellom «the church on the mission field» og «the home base», hvor «the home base» sin oppgave var å støtte «the church on the mission field» med forbønn, gaver og rekruttering av misjonærer. I dag er ikke denne modellen fruktbar, mener den danske missiologen Knud Jørgensen. Dette skyldes blant annet at tyngdepunktet for hvor kristne kirker ligger i verden, har endret seg. Tyngdepunktet har flyttet seg fra nord til sør. I stedet for enveismisjon fra vestlige land til «unådde» land, ser en i dag at mange nasjoner både sender og mottar misjonærer, og tusenvis av misjonærer opererer innenfor egne landegrenser. (Jørgensen, 2017, ss. 28-38)

Lesslie Newbigin beskriver misjonærens rolle på en måte som er beskrivende for dette paradigmeskiftet. Misjonæren er «den som er sendt for å gjøre Kristus kjent og adlydt som Herre blant dem som ikke kjenner og adlyder ham som Herre. [...] Misjonsgrensen går gjennom hvert land hvor det er samfunn som lever uten kunnskap om Kristus som Herre.» (Berentsen et al., 1994, s. 144) Den grenseoverskridende

dimensjonen ved misjon kan altså ikke lenger kun forstås som geografiske grenser, men som grensen mellom tro og vantro.

I forlengelsen av dette paradigmeskiftet peker Jørgensen på *sårbarhet* som et potensiale for misjon. Jørgensen mener en må bort fra en tenkning om at misjon kun kan bedrives av de mektige overfor de avmektige, eller de rike overfor de fattige. Han mener at kristen tro i et globalt perspektiv, vil hente sin vitalitet fra de marginaliserte, de fattige og de sårbare i tiden som kommer. Dette begrunner han ved at marginaliserte mennesker ser ting som de privilegerte ikke ser. Gjennom kampen for å overleve bærer de i seg et aktivt håp, en kollektiv motstand og en utholdenhet mens de venter på det kommende Gudsriket. Jørgensen peker på at de sårbare situasjon bærer i seg likheter med Bibelens bilde av Gud som gjennom Kristus gjør seg sårbar. Jørgensen mener at det misjonær-sendende Norge må bli et misjonær-mottakende Norge, og peker på at forståelsen av kristne immigranter som potensielle misjonærer er i ferd med å bre seg. (Jørgensen, 2017, ss. 34-41)

3.3. Misjon i tre dimensjoner

Den norske teologen Lars Dahle har identifisert tre dimensjoner ved den evangelikale Lausanne-bevegelsens forståelse av hva kristen misjon er. Målet for bevegelsens kongress i 2010 ble uttrykt på følgende måte³⁰: «To bring a fresh challenge to the global Church to bear witness to Jesus Christ and all his teaching – in every nation, in every sphere of society, and in the realm of ideas». Denne uttalelsen beskriver en integrert kristen misjon som tredimensjonal. Misjon skal skje (1) i hver nasjon, (2) i alle samfunnsfærer, og (3) på idéenes område. Det teologiske grunnlaget for en slik tredimensjonal misjon, uttrykkes i utsagnets første del: å vitne om Jesus Kristus og alt han underviste. (Dahle, 2014, ss. 266-268)

I denne sammenheng er særlig beskrivelsen av den tredje av disse dimensjonene, «idéenes område», interessant. Dahle påpeker at å være et vitne om Jesus Kristus og alt han underviste på idéenes område, springer ut ifra utfordringer knyttet til den religiøse og kulturelle pluralismen i verden. Pluralismen har ført til et behov for å forsvare evangeliets unike posisjon, troverdighet og relevans i møte med sekulære og religiøse alternativer. Ordvalget «idéenes område» begrunnes i en overbevisning om at idéer influerer og setter retning for både samfunn, institusjoner og enkeltmennesker. Dersom en kultur skal bli transformert er det dermed avgjørende menneskers tankesett, verdensbilde og levesett snus opp ned i møte med Jesus Kristus og alt han underviste. (Dahle, 2014, s. 276)

3.4. Misjonsorganisasjonenes misjonale formål

Misjonsorganisasjonenes forståelse av sine misjonale formål innebærer hvordan de forstår det kristne misjonsoppdraget generelt og hvordan de tenker dette oppdraget

³⁰ Formuleringen er hentet fra kongressens formelle dokument – *The Cape Town Commitment*, undertegnet Doug Bridesall og Lindsay Brown – Lausanne-bevegelsens internasjonale leder på daværende tidspunktet.

skal realiseres i den norske konteksten spesielt. I dette delkapittelet presenteres de tre misjonsorganisasjonenes uttalte teologi knyttet til organisasjonenes forståelse av sine misjonale formål, og hvordan organisasjonenes uttalte teologi står i forhold til de tre grunnleggende missiologiske perspektivene som er nevnt ovenfor, Jfr. Berentsen et al. (1994)

NLM:

NLMs formål og basis er formulert på følgende måte:

«§ 1: Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM) har til formål å utbre Guds rike. Derfor vil NLM forkynne evangeliet og fremme ansvar for misjon nasjonalt og internasjonalt. Vi vil utdanne, sende og underholde misjonærer, og utdanne og underholde nasjonale medarbeidere på misjonsfeltene, særlig i Kina, men også i andre land.

§2: NLM bygger sitt arbeid på Den hellige skrift og på Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelse [...]

§3 NLM består av misjonsfelleskap [...] som vil virke for NLMs formål etter §§ 1 og 2.» (Norsk Luthersk Misjonssamband, 2018, s. 1)

Formålet, «å utbre Guds rike», er uttrykt gjennom mottoet: «Verden for Kristus». I NLMs verdidokument for ansatte, beskrives formålet på følgende måte:

«Vi ønsker å formidle evangeliet slik at mennesker blir frelst og kan leve som Jesu disipler. Evangeliet er budskapet om at Jesus ved sin død og oppstandelse er vår stedfortreder og har gjenopprettet vårt forhold til Gud. Uten Jesus er vi alle under Guds dom. Alle som blir frelst, blir borgere av Guds rike og kalles til et liv i etterfølgelse og tjeneste. Til denne tjenesten utruker Gud oss ved Den Hellige Ånd med ulike nådegaver.» (Norsk Luthersk Misjonssamband, 2015, s. 1)

Dette utvikles ytterligere i strategien for NLMs arbeid i Norge, for perioden 2012-2020, ved følgende formulering:

«NLM er misjon. Misjonsbefalingen er et oppdrag som ikke er avsluttet før evangeliet har nådd alle folkeslag. Vi skal aktivt formidle misjonskallet og arbeide for å gjennomføre misjonsoppdraget. Kallet til misjon er et personlig kall til tjeneste. Vi vil formidle evangeliet til mennesker i vårt nærmiljø og ikke slippe ansvaret for dem som aldri har hørt.» (Norsk Luthersk Misjonssamband, 2012, s. 3)

I det samme strategidokumentet løfter organisasjonen frem to overordnede perspektiver på hvordan de forstår sitt misjonale formål: (1) «Sende: Ansvar for 'de minst nådde'» og (2) «Være sendt: Ansvar for mennesker rundt oss». «Sende»-

perspektivet handler om å nå unådde folkeslag med evangeliet. «Være sendt»-perspektivet beskrives på følgende måte:

«Misjon har sitt utgangspunkt i Gud, som sendte sin sønn til verden for å frelse oss. Sendelsen av Jesus er vårt radikale forbilde for hvordan den enkelte kristne skal se på sitt liv og sitt oppdrag i verden. «Som Far har sendt meg, sender jeg dere». Joh 20,21 Hva betyr det i praktisk handling å ha en bevissthet om å være sendt av Herren dit du bor og der du lever i det daglige? Ord må følges av handling, og et troverdig kristenliv er også et liv i diakoni og tjeneste for våre medmennesker [...] Den enkelte kristne er sendt til sin bekjentskapskrets. Der kan vi dele de glade nyhetene om frelse fra synd og en gjenopprettet relasjon til vår skaper.» (Norsk Luthersk Misjonssamband, 2012, s. 3)

Dersom en legger Berentsen et al.s tre grunnleggende missiologiske perspektiver på NLMs uttalte teologi, ser en at både det trinitariske og det soteriologiske perspektivet er tydelig til stede. Det trinitariske ved å påpeke at «*Misjon har sitt utgangspunkt i Gud, som sendte sin sønn til verden for å frelse oss*» og «*Til denne tjenesten utrufter Gud oss ved Den Hellige Ånd med ulike nådegaver.*» Det soteriologiske ved «*Vi ønsker å formidle evangeliet slik at mennesker blir frelst og kan leve som Jesu disipler. Evangeliet er budskapet om at Jesus ved sin død og oppstandelse er vår stedfortreder og har gjenopprettet vårt forhold til Gud. Uten Jesus er vi alle under Guds dom*». Det ekklesiologiske er imidlertid ikke like tydelig til stede. «Være sendt»-perspektivet vektlegger særlig individets sendelse: «*Den enkelte kristne er sendt til sin bekjentskapskrets. Der kan vi dele de glade nyhetene om frelse fra synd og en gjenopprettet relasjon til vår skaper.*»

Normisjon:

Normisjons selvforståelse, basis og formål er formulert på følgende måte:

«§1 [...] Normisjon består av foreninger og direktemedlemmer som i ulike former for fellesskap arbeider for å fremme organisasjonens formål i samsvar med §§ 2 og 3.

§2: Normisjon bygger sitt arbeid på Guds Ord og Den norske kirkes bekjennelsesskrifter.

§3: Normisjon vil formidle evangeliet om Jesus Kristus både ute og hjemme slik at mennesker kan bli frelst, finne sin plass i et kristent fellesskap og selv bli disipler som i ord og gjerning kan vitne om Guds kjærlighet. Dette vil vi gjøre ved å kalle og utruste medarbeidere til lønnet eller ulønnet tjeneste med Guds Ord her hjemme og ved å sende misjonærer ut til andre folkeslag. Vi gjør dette i takknemlighet for at evangeliet i mer enn 1000 år har fått lyde i vårt land, i lydighet mot Jesu misjonsbefaling og i tro og tillit til løftet om Guds rike som kommer.» (Normisjon, 2015, ss. 2-3)

Organisasjonens strategi for perioden 2012-2025 beskriver grunnlaget for misjonsoppdraget på følgende måte:

«Grunnlaget for Normisjons oppdrag er at Gud har elsket verden. Han gav oss Jesus, så hver den som tror på han ikke skal gå fortapt men ha evig liv. Alle Normisjons fellesskap og alt Normisjons arbeid skal farges og preges av denne kjærligheten, slik at den omsettes i kjærlighet til Gud og mennesker, ved evangelisering og diakoni. Jesus sa: 'Likesom Faderen har sendt meg, sender jeg dere', Joh.20,21. Slik han ble en tjener for oss, er vi kalt til å tjene hverandre og vår neste. Sammen med hele Guds folk er vi utfordret til troens lydighet og til å gå med evangeliet, som tjenere for Guds kjærlighet.» (Normisjon, 2012, ss. 4-5)

Det samme strategidokumentet peker på Åndens rolle i organisasjonens misjonsstrategi: «Misjonsstrategi er avhengig av det Den hellige ånd skaper ved evangeliet [...] Som disippelfellesskap i følge med Jesus må vi alltid være åpne for hvor Ånden leder oss.» (Normisjon, 2012, s. 5)

Normisjons uttalte teologi trekker særlig frem det lokale fellesskapets rolle i misjon:

«Overbevisningen om at alle mennesker er elsket av Gud og at vi er sendt for å krysse grenser så dette kan bli kjent, må prege alle lokale fellesskap. Vi vil arbeide for å styrke eksisterende fellesskap og for å plante flere fellesskap, slik at nye generasjoner kan møte Jesus Kristus og utrustes til etterfølgelse og tjeneste. [...] Hvert [kristent] fellesskap er uttrykk for evangeliets og den kristne kirkes nærvær i et lokalmiljø og i en kultur. Derfor er Normisjons strategi dypest sett alltid å plante menigheter og bygge kirke.» (Normisjon, 2012, ss. 5-6)

Dersom en legger Berentsen et al.s tre grunnleggende missiologiske perspektiver på Normisjons uttalte teologi, ser en at alle de tre perspektivene er representert. Det trinitariske ved «Grunnlaget for Normisjons oppdrag er at Gud har elsket verden. Han gav oss Jesus, så hver den som tror på han ikke skal gå fortapt men ha evig liv.» og «Misjonsstrategi er avhengig av det Den hellige ånd skaper ved evangeliet». Det ekklesiologiske er særlig vektlagt: «Hvert [kristent] fellesskap er uttrykk for evangeliets og den kristne kirkes nærvær i et lokalmiljø og i en kultur. Derfor er Normisjons strategi dypest sett alltid å plante menigheter og bygge kirke.» Det soteriologiske ved: «Normisjon vil formidle evangeliet om Jesus Kristus både ute og hjemme slik at mennesker kan bli frelst»

Indremisjonsforbundet:

Indremisjonsforbundets grunnlag og formål er formulert slik:

§ 1: Indremisjonsforbundet bygger sitt arbeid på Bibelen, Guds ord, og den evangelisk lutherske bekjennelse. [...]

§ 2a: Indremisjonsforbundet har til formål å fremme Guds rike og holde oppe et livskraftig indremisjonsarbeid. For å nå dette formålet vil en til en hver tid forkynne Guds ord gjennom de tiltak, redskaper og kanaler Forbundet finner tjenlig. (Indremisjonsforbundet, 2005)

ImF beskriver misjonens grunnlag på følgende måte:

«Den korsfestede og oppstandne Herren Jesus har gitt sin ordre. (Matt 28:18-20, 2Kor 5:17-21)

Alle mennesker er umistelige for Gud og forlagt uten Kristus. (Joh 3, Ef 2:1-3)

Kristi kjærlighet tvinger oss (2Kor 5:14)»

(Indremisjonsforbundet, 2016, s. 20)

Misjonens oppgaver beskriver ImF slik:

«Ordets tjeneste, forkynnelse av Guds ord (lov/evangelium) (1Pet 4:10)

Diakoniens tjeneste, ulike hjelpetjenester (1Pet 4:11)

Bønnens tjeneste (Jes 62:6)»

(Indremisjonsforbundet, 2016, s. 20)

Å forkynne Guds ord til det norske folk står i sentrum for ImFs uttalte teologi:

«Indremisjonsforbundet har et motto: 'Med Guds ord til folket.' Det som står i sentrum for vår oppmerksomhet, er å nå det norske folk med Guds ord.»

(Indremisjonsforbundet, 2016, s. 24)

«Vekkelse» og «vekkelsesforkynnelsen» er nøkkelord i beskrivelsen av organisasjonens misjonale formål:

«'At de må bli frelst' er selve pulsslaget i det som indremisjonen står for. Ingen ting er viktigere enn det at mennesker får sin sak i orden med Gud. Men vekkelse er mer enn å komme til tro. Vekkelse er også snakk om å lære for kristenlivet. Vekkelsesforkynnelsen sitt sikte er å vekke til tro, men også å hjelpe den troende til å leve i vekkelse – sant og våkent gudsliv i fornyelse. Vekkelsesforkynnelsen har Kristi forsoning som "nav i hjulet" der spilene ut til felgen aktualiserer "alt Guds ord på talerstolen" og gjør det relevant for folks liv i dag. Vekkelsestider er ikke avgrenset til den situasjon at ikke-kristne mennesker vekkes til tro, men også at barn og unge bevares hos Jesus og hjelpes til et frigjort personlig gudsliv. [...] Til vekkelsesforkynnelsen hører også det å vekke til misjon og tjeneste i Guds rike.» (Indremisjonsforbundet, 2016, ss. 23-24)

Samtidig peker organisasjonen på en annen sentral oppgave:

«Samtidig har vi med oss en haugiansk arv [...] som også setter fokus på utrustning til liv og tjeneste i det land og samfunn vi tilhører. Organiseringen og organisasjonen skal være et tjenlig redskap i arbeidet med å nå dette målet.» (Indremisjonsforbundet, 2016, s. 24)

Dersom en legger Berentsen et al.s tre grunnleggende missiologiske perspektiver på ImFs uttalte teologi, ser en at det soteriologiske perspektivet er særlig fremtredende. Følgende utsagn illustrerer dette: «*'At de må bli frelst' er selve pulsslaget i det som indremisjonen står for. Ingen ting er viktigere enn det at mennesker får sin sak i orden med Gud.*» Vekkelsesforkynnelsen har her en sentral plass, noe som også viser seg i organisasjonens motto: «*Med Guds ord til folket*». Hverken det trinitariske perspektivet eller det ekklesiologiske perspektivet fremtrer imidlertid tydelig i organisasjonens uttalte teologi.

4. RELIGIONSSOSIOLOGISKE PERSPEKTIVER PÅ PLURALISME

Denne masteroppgaven i praktisk teologi benytter religionssosiologien som en hjelpe disiplin, for å bedre forstå samtidskonteksten misjonsorganisasjonene skal realisere sine misjonale formål i. Dette kapittelet presenterer derfor religionssosiologiske perspektiver på pluralisme. Disse perspektivene legger grunnlaget for å kunne vurdere i hvilken grad de tre misjonsorganisasjonenes praksis tar høyde for samtidskonteksten.

Kapittelet er basert på Peter Bergers (2014) teori om pluralismens påvirkning på det religiøse livet. Kapittelet starter med en kort presentasjon av religionssosiologi som fagdisiplin. Deretter presenteres det hvordan pluralisme fører til religiøs pluralisme og en situasjon hvor sekulære og religiøse diskurser lever side om side.

4.1. Religionssosiologi – en kort presentasjon

Sosiologi er studiet av sosialt liv hos mennesker, i grupper og i samfunn. Sosiologien springer ut av en interesse for å forklare og forstå hvorfor mennesker handler som de gjør. Store deler av sosiologien kan beskrives som studier av vekselspillet mellom mennesker og samfunnsordninger. Samfunnsordninger forstås her i vid forstand som både «stivnede» samfunnsstrukturer og mer dynamiske mønstre i sosiale relasjoner. Påvirkningen mellom individ og samfunn er gjensidig. (Furseth & Repstad, 2003, ss. 11-16)

Religionssosiologi er den delen av sosiologien som er spesielt opptatt av å studere religion. Religionssosiologien tar i bruk samme type teori og metode som annen form for sosiologi. Den er opptatt av hvordan religion påvirker det øvrige samfunnslivet og hvordan samfunnslivet preger og former det religiøse livet. (Furseth & Repstad, 2003, s. 16)

Sosiologien er en empirisk vitenskap. Dens konklusjoner skal være grunnet i systematisk innsamlede og analyserte empiriske data. Hovedmetodene, som religionssosiologien deler med sosiologien, er observasjon og feltarbeid, intervjuer, spørreundersøkelser og studier av skriftlig materiale. Sosiologi er å fortolke de empiriske dataene. En kan derfor ikke si at sosiologien er objektiv og at det kun finnes en riktig konklusjon på problemstillingene som reises. (Furseth & Repstad, 2003, ss. 17-19)

Peter Berger definerer religion som en tro på at det finnes en virkelighet utenfor den ordinære erfaringen av virkeligheten, og at denne virkeligheten er av stor betydning for menneskers liv. Han skiller mellom to viktige aspekter ved religion: religion i individers bevissthet og handling og religion i kollektive institusjoner. (Berger, 2014, s. 17)

4.2. Religiøs pluralisme

Berger peker på to ulike pluralismer som i særlig grad preger religiøs tro. Den første er *religiøs pluralisme*, som vil si at ulike religiøse alternativer eksisterer side om side i et samfunn. (Berger, 2014, ss. 53-54) De to store konsekvensene av religiøs pluralisme er,

ifølge Berger, tro basert på individuelt valg fremfor å være skjebnebestemt og tro som blir institusjonalisert gjennom frivillig tilslutning. (Berger, 2014, s. 49)

Institusjoner tilbyr mennesket selvsagte mønstre å handle ut ifra, nærmest på autopilot. Institusjonene gjør at mennesket slipper å måtte ta bevisste valg for hvordan de skal oppføre seg i enhver anledning. Berger peker på at pluralisme undergraver religiøse institusjoners selvsagthet. Pluralismen fører til at religioners kollektive nivå preges av *frivillig tilslutning*. Dette gir det frie valget større betydning i menneskers liv, som igjen fører til en deinstitutionalisering. Når de religiøse institusjonene mister sin selvsagte plass i menneskers liv kan de ikke lenger betegnes som *institusjoner*. I stedet kalles de for *sekundære* institusjoner. De sekundære institusjonene fortsetter å tilby programmer for individuell oppførsel, men disse programmene er vaklevorent konstruert, er sårbare for endringer og kan lett rives fra hverandre. De sekundære institusjonene basert på frivillig tilslutning, letter allikevel på individets byrde knyttet til å konstruere sin egen verden. (Berger, 2014, ss. 6-14, 37)

Når pluralisme og religionsfrihet sameksisterer, dukker det opp et religiøst marked. Pluralismen har ført til at det har oppstått en global markeds plass som presenterer ulike religioner, ikke bare med informasjon om de ulike religionene, men også med levende representanter for dem. (Berger, 2014, ss. 27-28) Dette endrer religiøse institusjoners relasjoner til hverandre. De ulike religiøse institusjonene blir tvunget til å konkurrere med hverandre. I en amerikansk setting har en sett at dette har resultert i økumenisk og interreligiøs toleranse. Denne religiøse pluralismen endrer forholdet mellom geistlig og lekfolk. Lekfolk gis makt, ved at de geistlige blir nødt til å overbevise dem om å bli eller forbli medlem i den gitte religiøse institusjonen som er blitt noe en frivillig tilhører. (Berger, 2014, ss. 48-49)

4.3. Sekulære og religiøse diskurser

Den andre pluralismen Berger peker på som har preget religiøs tro i særlig grad, er at sekulære og religiøse diskurser lever side om side i samfunnet og i enkeltmenneskers bevissthet. En *diskurs* «betegner [...] tankesett, forståelsesformer, eller de språklige, ideologiske, sosiale og institusjonelle betingelsene som gjør det mulig å forholde seg til verden på en bestemt måte.» (Store norske leksikon, 2019)³¹ En *sekulær diskurs* forstår Berger som en diskurs som er adskilt fra alle typer religiøse forutsetninger. (Berger, 2014, s. X)

Berger peker på at de fleste religiøse mennesker opererer innenfor sekulære diskurser i viktige deler av livene sine. Han slutter dermed at religiøs tro og sekularitet ikke er gjensidig utelukkende tilnærminger til virkeligheten for de fleste religiøse mennesker, men de utgjør en flytende konstruksjon som innebærer begge deler. (Berger, 2014, s. X) De fleste mennesker opplever ikke sekularitet og religion som uforenelige motsetninger. De sameksisterer, med hver sin tilknytning til spesifikke former for tilnærming til virkeligheten. Evnen til å behandle ulike diskurser er en sentral egenskap ved et moderne menneske. Det finnes mennesker som er utelukkende

³¹ <https://snl.no/diskurs>, hentet 02.05.20.

religiøse eller utelukkende sekulære, men de utgjør en relativt liten minoritet av verdens befolkning. Han påpeker at den sekulære diskursen har en privilegert posisjon i menneskers sinn, og i noen tilfeller er den også eksklusiv. (Berger, 2014, ss. 53-54)

I møte med religion holder Berger frem at mennesker ikke er logiske. De kan holde sammen ulike definisjoner av virkeligheten, som for utenforstående fremstår som utelukkende motsetninger. Moderne mennesker har utviklet en kapasitet til å bruke både religiøse og sekulære definisjoner av virkeligheten, avhengig av hvilken som er direkte relevant i en gitt situasjon. I møte med sykdom for eksempel vil moderne religiøse mennesker på den ene side be om helbredelse og på den andre side oppsøke helsevesenet for behandling. (Berger, 2014, ss. 56-57) Religion vil imidlertid alltid påstå å ha en altomfattende relevans. Berger mener at dette ikke nødvendigvis hindrer mennesker i å legge til side det religiøse perspektivet for en stund, for å gå inn i en sekulær diskurs ved kun å rette oppmerksomheten mot de dagligdagse relevanser. (Berger, 2014, s. 58)

5. METODE

5.1. Praktisk teologi og metode

Dette er en empirisk, praktisk-teologisk masteroppgave. Masteroppgaven som helhet forsøker å beskrive og vurdere de tre misjonsorganisasjonenes forståelse av sine misjonale formål, med et særlig fokus på organisasjonenes praksis. De tre misjonsbladene Utsyn, Agenda 3:16 og Sambåndet er valgt som fokusområde for organisasjonenes praksis.

Når det kommer til forståelsen av forholdet mellom teologi og kirkens praksis, bygger denne masteroppgaven på den britiske praktisk-teologiske forskningsgruppa ARCS' tenkning. Forskningsgruppen slår fast, som et fundamentalt utgangspunkt for deres tenkning, at kirkens praksis er teologisk. Det vil si at alt kirken gjør på ett eller annet vis bærer i seg teologi.

Forskningsgruppa har utviklet en fortolkende typologi, som peker på fire typer av teologisk kommunikasjon i kirkens praksis. Typologien betegnes som *de fire teologiske stemmer* («The Four Theological Voices»). I den daglige samtalen og samhandlingen i kirkens fellesskap, går disse fire stemmene i hverandre, og danner en levende og mangfoldig helhet. De fire stemmene er *operativ teologi* («operant theology»), *uttalt teologi* («espoused theology»), *normativ teologi* («normative theology») og *formell teologi* («formal theology»). (Ward, 2017, Kap. 4: «The Four...»)

Operativ teologi gjør seg gjeldende gjennom kristne menneskers handlinger. Den er vanskelig å forklare og beskrive sett utenfra, og kan kun påpekes eller oppdages via den troendes refleksjon over egne handlinger. Den operative teologien er ikke nødvendigvis i samsvar med den troendes *uttalte teologi*, som vil si hva den troende selv sier at den tror. Den uttalte teologien preges av det kristne fellesskapets tradisjon og formulerte tro, og har ofte sitt opphav i bibeltekster, liturgi og annen oppbyggelig lesning, sammen med den troendes erfaringer. Den tredje stemmen, *normativ teologi*, er veiledningen av kirkens praksiser som det kristne fellesskap formulerer. Et fellesskaps rådende normative teologi er ikke nødvendigvis samsvarende med den enkelte troendes uttalte teologi. Den fjerde stemmen er *formell teologi*. Dette er bidraget akademiske eller profesjonelle teologer gir til å forstå kirkens praksis. Den formelle teologien påvirker både den uttalte og normative teologien, blant annet gjennom prester med teologisk utdanning, lesning av oppbyggelige bøker og den finnes gjerne innfelt i fellesskapets liturgi. Offisielle læredokumenter vil også plasseres i denne kategorien. (Ward, 2017, Kap. 4: «The Four...»)

Beskrivelsen og vurderingen av de tre misjonsorganisasjonenes forståelse av sine misjonale formål, blir i denne masteroppgaven en «samtale» mellom hver av de tre organisasjonenes operative teologi, organisasjonenes uttalte teologi, og formell teologi hentet fra missiologien. Organisasjonenes operative teologi identifiseres i de tre misjonsbladene. Forskningsgruppa ARCS beskriver operativ teologi på individnivå. I denne avhandlingen betegnes summen av de ulike enkeltmenneskenes arbeid i misjonsbladenes redaksjoner, som den aktuelle organisasjonens operative teologi. Organisasjonenes uttalte teologi hentes fra organisasjonenes egne dokumenter som

beskriver organisasjonenes misjonale formål³². Også denne stemmen presenteres på individnivå av forskningsgruppa ARCS, men anvendes på hver organisasjon som en helhet i denne masteroppgaven. Den formelle teologien er representert ved de missiologiske perspektivene på misjon som ble presentert i kapittel 3.³³

Empiriske undersøkelser deles inn i to ulike typer, kvantitative og kvalitative. Kvantitative undersøkelser innebærer tall og telling. For å lykkes med en kvantitativ undersøkelse, er det viktig å velge et materiale som er representativt for området en skal undersøke. Et godt utvalg øker sannsynligheten for at undersøkelsens funn gir et realistisk bilde av virkeligheten. Kvalitative undersøkelser har som mål å gi en dybdeforståelse av menneskers sosiale virkelighet. Innenfor kvalitative undersøkelser er det forskeren selv som er det viktigste verktøyet i undersøkelsen. Kvalitative metoder setter forskeren i stand til å observere hva som skjer i andre menneskers handlinger og i seg selv i møtet med materialet. Kvalitative undersøkelser er bedre egnet til å avdekke kompleksiteten og mangfoldet i menneskelig erfaring, sett i forhold til kvantitative undersøkelser. (Ward, 2017, Kap. 9: «Types of Empirical...»)

Denne masteroppgaven har både en kvantitativ og en kvalitativ del. For å besvare forskningsspørsmålet er det nødvendig å identifisere en dypere forståelse av de tre organisasjonenes sosiale virkelighet, og derfor er den kvalitative delen gitt størst plass i avhandlingen. Den kvalitative metoden som anvendes er *tekst- og dokumentanalyse*. Tekst- og dokumentanalysen identifiserer hva de tre misjonsorganisasjonene sier om sine misjonale formål i misjonsbladenes verbale tekst. Denne metoden er ikke et direkte studium av menneskers handling eller enkeltmenneskers selvrefleksjon, men den gir allikevel verdifull innsikt i de tre organisasjonene operative teologi. Premisset for å kunne identifisere organisasjonenes forståelse av sine misjonale formål i misjonsbladenes tekster, er at misjonsbladenes eksistens springer ut av organisasjonenes misjonale formål og at misjonsbladene er forpliktet på å arbeide for å realisere disse misjonale formålene på vegne av eierorganisasjonene.³⁴ Tekst- og dokumentanalysen identifiserer også i hvilken grad de tre organisasjonenes forståelse av sine misjonale formål tar høyde for den norske samtidskonteksten organisasjonene opererer i. Utgangspunktet for å kunne identifisere dette, er Bergers (2014) teori om pluralisme.

5.2. Valg av materiale

Utvalget for avhandlingen er avgrenset til de tre misjonsbladene Utsyn, Agenda 3:16 og Sambåndet. Til sammen representerer disse misjonsbladene tre av «de fire store» evangelisk-lutherske misjonsorganisasjonene i Norge, som ble nevnt innledningsvis³⁵. Dette sikrer at materialet dekker bredden av den norske misjonsbevegelsen. Den av «de fire store» evangelisk-lutherske misjonsorganisasjonene som er utelatt, er *Det Norske*

³² Se kap. 3.4.

³³ Organisasjonenes normative teologi, den rådende veiledningen som foregår i organisasjonens sosiale fellesskap, har vi ikke tilgang til og inkluderes derfor ikke i avhandlingen.

³⁴ Se kap. 2.2.

³⁵ Se kap. 2.1.

Misjonssekskap (NMS). For å besvare masteroppgavens forskningsspørsmål, er det avgjørende at indremisjon er en sentral del av organisasjonene som undersøkes, sitt arbeid. NMS har ikke indremisjon som en sentral del av sin virksomhet og ble derfor vurdert til ikke å være relevant i denne sammenheng.

Masteroppgavens materialtilfang er avgrenset til misjonsbladenes utgivelser innenfor en ettårsperiode, regnet fra mars/mai 2018 til mars/mai 2019. Denne begrensningen var nødvendig med tanke på avhandlingens ramme, men tilfanget er stort nok til å sikre materialets representativitet. Bakgrunnen for at materialet ikke følger et kalenderår, men går fra mars/mai 2018 til mars/mai 2019, var et ønske om å inkludere misjonsbladenes nyeste utgivelser regnet fra tidspunktet arbeidet med masteroppgaven ble påbegynt. Materialet hentet fra Utsyn dekker tidsperioden mai 2018 til mai 2019, noe som innebærer 15 utgivelser. Materialet hentet fra Agenda 3:16 dekker tidsperioden fra mars 2018 til mars 2019, noe som innebærer 11 utgivelser. Materialet hentet fra Sambåndet dekker tidsperioden april 2018 til april 2019, noe som innebærer 12 utgivelser. Årsaken til at utgivelsene ikke dekker det eksakt samme tidsrommet, er grunnet i praktiske omstendigheter som gjorde det vanskelig å få tak i de ulike misjonsbladenes nummer i den eksakt samme tidsperioden. Dette er ikke ødeleggende for masteroppgavens funn.

Hvert av de tre misjonsbladene har en fast spalte, som går i dybden på et gitt tema. Disse spaltene kalles «hovedsaker» eller «tema»-sider. Det er den verbale teksten i disse spaltene og utgivelsenes lederartikler, som undersøkes i denne avhandlingen. For enkelhetsskyld omtales de faste spaltene og lederartiklene under fellesbetegnelsen «hovedsaker» videre i avhandlingen. Funnene som gjøres i misjonsbladenes hovedsaker, er ikke nødvendigvis representative for misjonsbladene i sin helhet. Elementer som ikke identifiseres i hovedsakene, gis muligens rom i andre deler av utgivelsene.³⁶

Den delen av materialet som masteroppgavens kvalitative del undersøker, er avgrenset til to hovedsaker fra hvert av de tre misjonsbladene innenfor den gitte tidsperioden. Dette utgjør til sammen seks hovedsaker. Utsyns to utvalgte hovedsaker har titlene «De kristne merkelappene» og «NLMS skoler», Agenda 3:16s to utvalgte hovedsaker har titlene «Tokulturell kjærlighet» og «Gud i terapien», og Sambåndets to utvalgte hovedsaker har titlene «Ismaels barn» og «Trosforsvar». I bestemmelsen av disse seks hovedsakene ble det valgt hovedsaker som det var mulig å anvende Bergers teori (2014) om pluralisme på. Tre av hovedsakene, en fra hvert misjonsblad, ble dermed valgt på bakgrunn av følgende kriterium: at hovedsaken tematiserte et aspekt ved samtiden som kan sees i sammenheng den religiøse pluralismen som finnes i den norske konteksten.³⁷ De øvrige tre hovedsakene ble valgt ut fra følgende kriterium: at hovedsaken tematiserte et aspekt ved samtiden som kan relateres til pluralisme i form av at religiøse og sekulære diskurser lever side om side i den norske konteksten.³⁸

³⁶ Det er også mulig at organisasjonen tematiserer de berørte temaene på en annerledes i andre medier.

³⁷ For nærmere begrunnelse for utvalget, se kap. 7.2.

³⁸ For nærmere begrunnelse for utvalget, se kap. 7.3.

5.3. Den pastorale syklus

Masteroppgavens undersøkelse og drøfting er, som tidligere nevnt, strukturert etter mønster av den pastorale syklus.³⁹ Her følger en grundigere beskrivelse av hvordan hvert av de fire trinnene i syklusen gjennomføres.

Kartlegging

Kartleggingen representerer syklusens første trinn: å undersøke organisasjonenes praksis. Den består av to deler: en bred, kvantitativ kartlegging og en smal, kvalitativ kartlegging.

Den brede, kvantitative kartleggingen undersøker hvor stor plass hovedsakene gis i materialet, og hvilke aspekt ved samtiden misjonsbladene tematiserer i sine hovedsaker. Den første spørsmålstillingen undersøkes ved å finne hvor mange sider hovedsaken gis i den gjennomsnittlige utgivelse. Den andre tar utgangspunkt i spørsmålet: Hvor mange av hovedsakene aktualiserer aspekter ved samtiden misjonsorganisasjonene er en del av? Dette besvares ved å plassere misjonsbladenes hovedsaker i en av følgende, fire kategorier:

- Hovedsaker som tematiserer aspekter ved samtiden som kan knyttes til ulike samfunnsinstitusjoner.
- Hovedsaker som tematiserer aspekter ved samtiden som kan knyttes til kulturelle⁴⁰ fenomener.
- Hovedsaker som tematiserer aspekter ved samtiden som kan knyttes til norsk kristenliv utover den aktuelle misjonsorganisasjonens eget arbeid.
- Hovedsaker som tematiserer sider ved misjonsorganisasjonens eget arbeid, egen historie, eller tematiseringer med oppbyggelig innhold for den enkelte leser.

De tre første kategoriene rommer hovedsaker som tematiserer ulike aspekter ved samtiden, mens den fjerde rommer hovedsaker som ikke direkte tematiserer aspekter ved samtiden.

Den smale, kvalitative kartleggingen gjør rede for hvilke aspekter ved samtiden som tematiseres i de seks utvalgte hovedsakene, hvordan misjonsbladene beskriver disse aspektene, og hvordan misjonsbladene reflekterer rundt hvilke utfordringer og muligheter aspektene representerer i møte med organisasjonenes misjonale formål.

Analyse

I analysen benyttes den kvalitative metoden *tekst- og dokumentanalyse*. Analysen avdekker aspekter ved misjonsorganisasjonenes operative teologi i de seks utvalgte hovedsakene.

³⁹ Se kap. 1.4. og 1.6.

⁴⁰ «Kultur» forstås på bakgrunn av følgende definisjon: "Culture [...] taken in its wide ethnographic sense, is that complex whole which includes knowledge, belief, art, morals, law, custom and any other capabilities and habits acquired by man as a member of society." (Ward, 2017, Kap. 8: «Translation and Anthropological...»)

Analysens første del representerer en fortsettelse av syklusen første trinns fokus på organisasjonenes praksis. Den gjøres med utgangspunkt i misjonsbladenes forhold til misjonsorganisasjonene misjonale formål. Denne delen stiller følgende spørsmål i møte med materialet: Hvilke aspekter ved organisasjonenes misjonale formål identifiseres i misjonsbladenes hovedsaker?

Analysens andre del representerer syklusens andre trinn, hvor en skal se organisasjonenes praksis i lys av perspektiver hentet fra ikke-teologiske fagdisipliner. I denne sammenheng tar analysen utgangspunkt i religions sosiologiske perspektiver med særlig vekt på fenomenet pluralisme slik det beskrives av Berger (2014). Det overordnede spørsmålet i denne delen er: Hvilke muligheter og utfordringer, for misjonsorganisasjonenes misjonale formål, identifiserer misjonsbladenes hovedsaker i forbindelse med pluralisme i den norske konteksten?

Drøfting

I masteroppgavens drøfting gjennomføres syklusens tredje trinn, hvor det skal gjøres en teologisk refleksjon rundt organisasjonenes praksis. Drøftingens mål er å belyse hvordan de tre misjonsorganisasjonenes operative teologi, slik den er blitt identifisert i tekst- og dokumentanalysen, illustrerer de tre misjonsorganisasjonenes forståelse av sine misjonale formål. Drøftingen tar utgangspunkt i følgende spørsmål: I hvilken grad er de tre misjonsorganisasjonenes operative teologi sammenfallende med organisasjonenes uttalte teologi og formell teologi hentet fra missiologien, når det kommer til organisasjonenes forståelse av sine misjonale formål?

Konklusjon

I konklusjonen besvares forskningsspørsmålet med bakgrunn i masteroppgavens kartlegging, analyse og drøfting. I tillegg presenteres et utblikk hvor jeg deler egne refleksjoner rundt hvordan de tre misjonsorganisasjonene kan utvikle sin tenkning og praksis knyttet til sine misjonale formål, slik at de i større grad kan ta høyde for omveltningene som er skjedd i det norske samfunnet, samtidig som de forblir tro mot det bibelske misjonsoppdraget. Dette utblikket representerer det fjerde trinnet i syklusen, som handler om å gi innspill til hvordan organisasjonenes praksis kan utvikles med bakgrunn i funnene gjort i de tre foregående trinnene.

5.4. Forskningsetiske refleksjoner

I en empirisk oppgave som denne, med sin bruk av kvalitativ metode, vil mine egne verdier, holdninger og teologiske overbevisninger ha en påvirkning på valg av tema, hvilke kilder som er brukt og hvilke fortolkninger som er gjort. (NESH, 2016, s. 8)

Når det kom til valget av misjon i Norge, som tema for avhandlingen, har tilknytningen min til Normisjon spilt en rolle. Samtidig kan det poengteres at jeg ikke har vært engasjert i Agenda 3:16 sin redaksjon, og kjenner heller ikke personlig noen av dem som arbeider med misjonsbladets innhold.

Det å kjenne en luthersk-evangelisk misjonsorganisasjon fra innsiden, representerer åpenbare fordeler i møte med materialet. Denne kjennskapen kan gjøre

det lettere å forstå ulike sider ved de to andre evangelisk-lutherske misjonsorganisasjonene. Samtidig representerer denne tilknytningen en utfordring i møtet med materialet. Den kan gjøre det vanskelig å oppnå en tilstrekkelig avstand til materialet, spesielt materialet som dreier seg om Normisjon. Jeg står også i fare for å lese inn sider ved Normisjon i de to andre organisasjonene, som ikke nødvendigvis er der. For å motvirke dette har det vært viktig å ta utgangspunkt i kilder som representerer organisasjonene på en god måte, og gjengi disse riktig, slik at den enkelte organisasjons integritet blir ivaretatt. Dette gjelder også for Normisjon. (NESH, 2016, s. 8, 11)

God forskningsetikk innebærer en fundamental respekt for menneskers verdighet. (NESH, 2016, s. 12) I denne sammenheng innebærer det å omtale arbeidet som misjonsbladenes redaksjoner har gjort, med respekt.

Fortolkning er en integrert del av denne masteroppgaven. Mine valg og tolkninger underveis i prosessen, spiller derfor en sentral rolle i hvilke slutninger som dras. Kildene jeg har valgt, preger hvilke konklusjoner som trekkes ut av avhandlingens analyse og drøfting. Dersom jeg hadde brukt et annet utvalg av teori, ville konklusjonene muligens blitt annerledes, og ikke nødvendigvis uriktige av den grunn. I masteroppgaven har det vært viktig å presentere en konsistent argumentasjon for mine fortolkninger, å være upartisk i vurderingene av dem, og skille tydelig mellom hva som kan leses ut av materialet, og hva som er mine egne meninger. (NESH, 2016, s. 8, 11)

6. KARTLEGGING

6.1. Bred, kvantitativ kartlegging

I den brede kartleggingen av materialet ble det gjort følgende funn, når det kommer til spørsmålet: Hvor stor plass gis hovedsaken i utgivelsene?

Fra Utsyn er 16 av de 17 utgivelsene som kom ut i løpet av tidsperioden, blitt kartlagt. En av utgivelsene hadde ingen hovedsak. Utsyn brukte i gjennomsnitt 17,6% av sideantallet i hver utgivelse på hovedsaken.

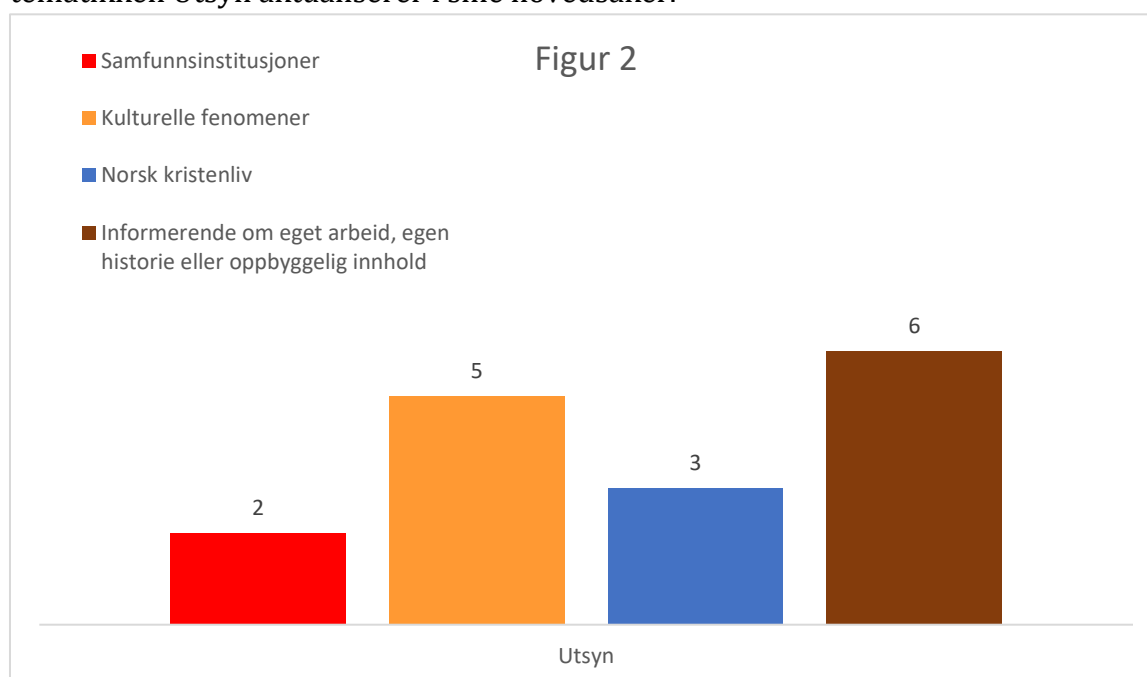
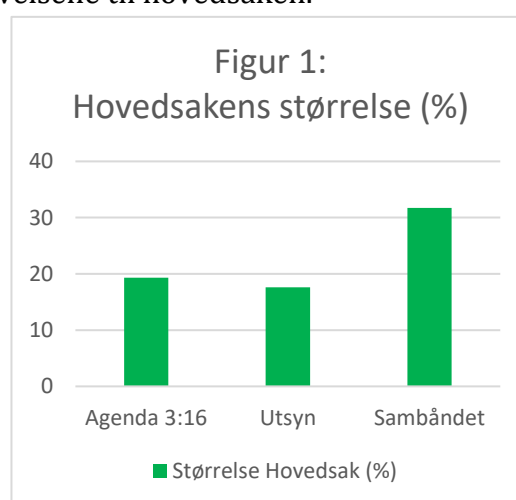
Fra Agenda 3:16 er de 11 utgivelsene som kom ut i den aktuelle tidsperioden, blitt kartlagt. I gjennomsnitt brukte Agenda 3:16 19,1% av sideantallet i hver utgivelse til «Tema», som er misjonsbladets hovedsak.

Fra Sambåndet er de 12 utgivelsene som kom ut i den aktuelle tidsperioden, blitt kartlagt. Sambåndet brukte 31,7% av sidene i utgivelsene til hovedsaken.

Figur 1 viser gjennomsnittlig hvor mange av utgivelsens sider som prosentvis er viet hovedsaken i løpet av den aktuelle tidsperioden. Som figuren viser, viet Sambåndet større plass til hovedsaken i forhold til de to andre misjonsbladene. Utsyn og Agenda 3:16 ligger ganske likt.

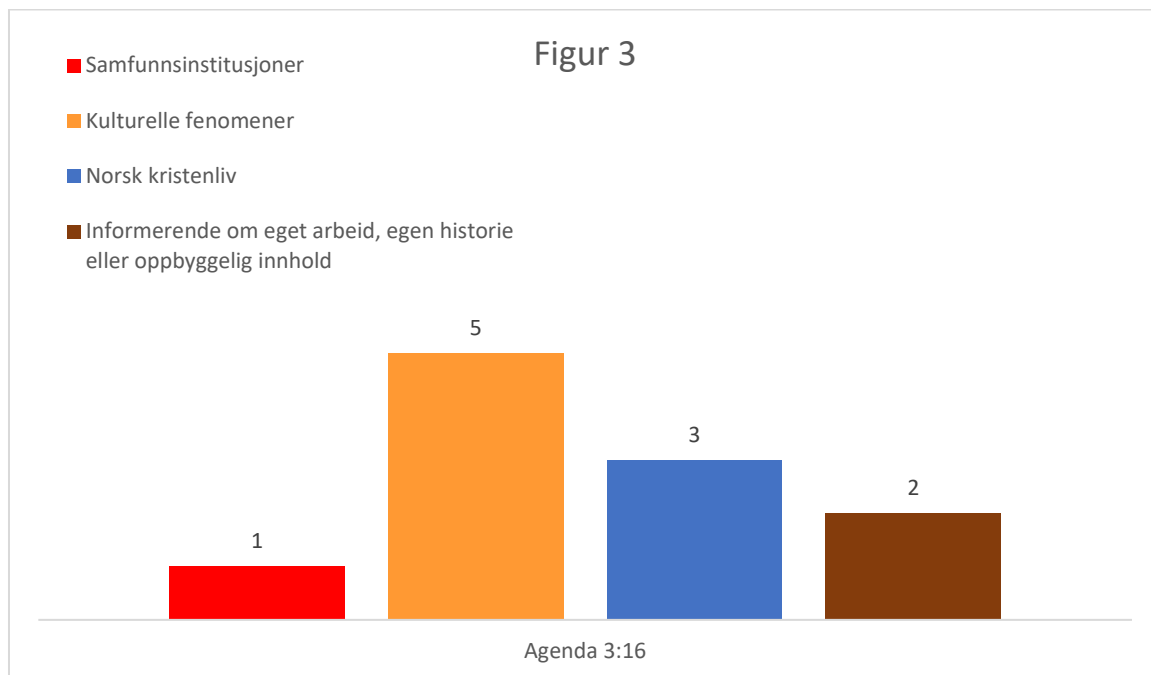
Når det kommer til spørsmålet: Hvor mange av hovedsakene aktualiserer aspekter ved samtiden misjonsorganisasjonene er en del av? er funnene presentert i de følgende figurene.

I Figur 2 presenteres kategoriseringen av tematikken Utsyn aktualiserer i sine hovedsaker.⁴¹

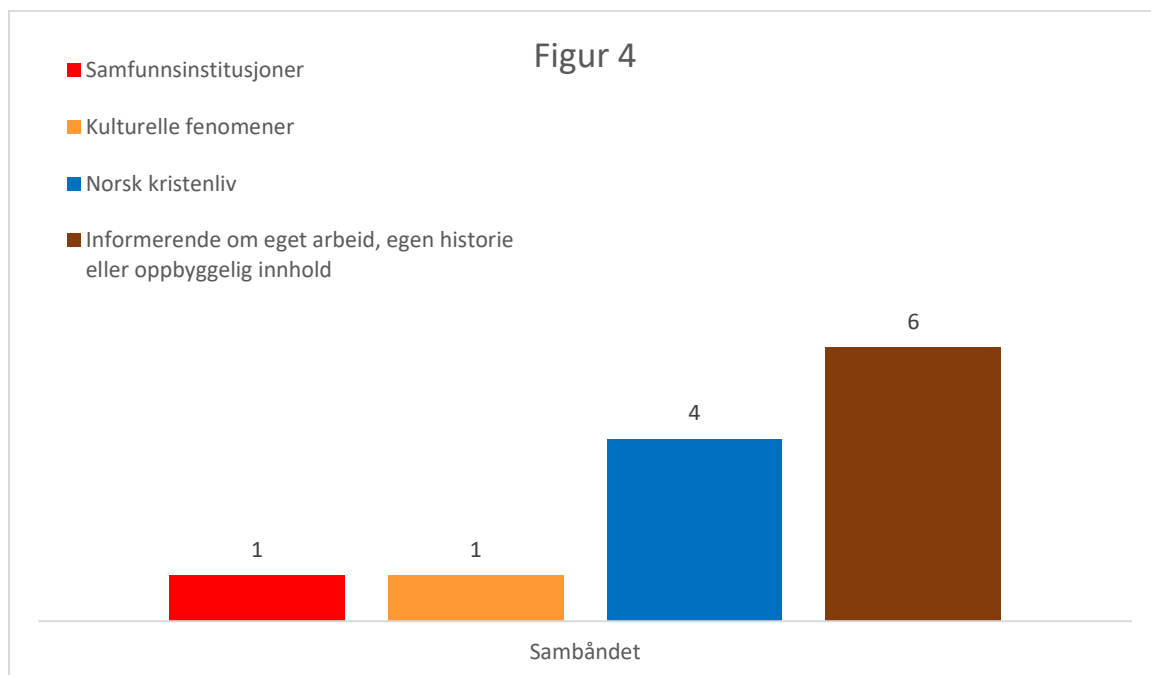

⁴¹ For nærmere beskrivelse av de ulike kategoriene, se kap. 5.3.

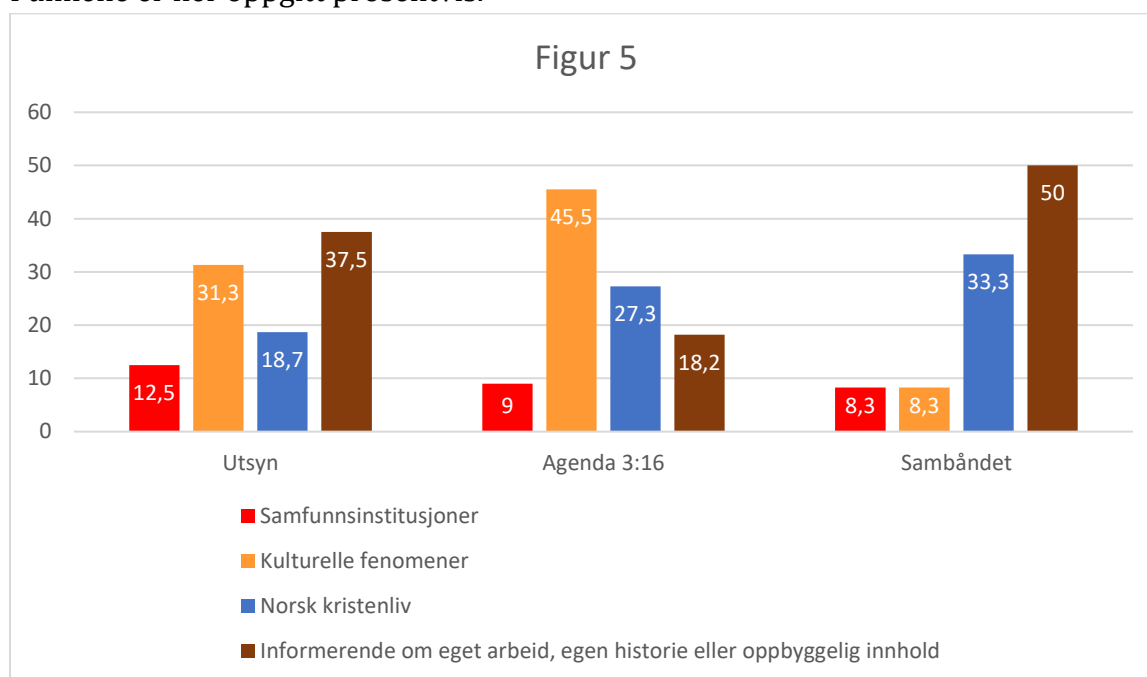
I *Figur 3* presenteres kategoriseringen av tematikken Agenda 3:16 aktualiserer i sine hovedsaker.

I *Figur 4* presenteres kategoriseringen av tematikken Sambåndet aktualiserte i sine hovedsaker.

I Figur 5 oppsummeres funnene fra de tre misjonsbladene i samme diagram. Funnene er her oppgitt prosentvis.

Av Utsyns hovedsaker er nesten 2/3 av misjonsbladets kategorisert under en av de tre første kategoriene. Blant de tre første kategoriene er det «Kulturelle trender» som den største andelen av Utsyns hovedsaker er kategorisert under. Utsyn er det av de tre misjonsbladene som har den største andelen hovedsaker under kategorien «samfunnsinstitusjoner». Denne kategorien sammen med «kulturelle trender» utgjør hele 43,8% av misjonsbladets hovedsaker.

Agenda 3:16 er det av misjonsbladene som har flest hovedsaker som er blitt kategorisert inn i de tre første kategoriene, sett i forhold til de to andre misjonsbladene. Kun 18,2% av misjonsbladets hovedsaker beskriver ikke på en tydelig måte aspekter ved samtiden. Av de tre første kategoriene er det «kulturelle trender» som flest hovedsaker faller inn under, hele 45,5%.

Sambåndet er det av de tre misjonsbladene som har den største andelen hovedsaker som faller inn under den fjerde kategorien, med hele 50%. Misjonsbladet har en noen mindre andel under kategorien «samfunnsinstitusjoner» i forhold til de to andre misjonsbladene, en betydelig lavere andel under kategorien «kulturelle fenomener», og er misjonsbladet med den største andelen hovedsaker kategorisert under «norsk kristenliv». Her kan det nevnes at noen av hovedsakene som ble kategorisert som «norsk kristenliv» også kunne ha blitt plassert inn under kategorien «kulturelle fenomener».

Oppsummering etter bred, kvantitativ kartlegging: Hovedsaken gir en betydelig plass i de tre misjonsbladene. Sambåndet er det av de tre misjonsbladene som gjennomsnittlig gir hovedsaken størst plass. Samlet viser denne kvantitative kartleggingen at alle de tre misjonsbladene hovedsaker har en relativt stor andel

tematiseringer som berører aspekter ved den norske samtidskonteksten. Sambåndet har den lavest andelen på 50%, men dette må allikevel kunne regnes som en stor andel.

Utsyn har hele 43,8% av sine hovedsaker plassert under kategoriene «samfunnsinstitusjoner» og «kulturelle trender», de to kategoriene som rommer aspekt ved den norske samtiden, som ikke knyttes til norsk kristenliv. Denne relativt store andelen kan kobles til at de skal gi tydelig bibelsk veiledning i aktuelle spørsmål.

Agenda 3:16 er det av de tre misjonsbladene som har den laveste andelen under kategorien som ikke direkte berører aspekter ved samtiden, men er informerende eller oppbyggelig. Dette kan sees i sammenheng med misjonsbladets vide målgruppe. Misjonsbladet har som intensjon å være relevant på tvers av organisasjons- og kirketilhørighet. Dette forklarer at misjonsbladet har få saker som dreier seg eksplisitt rundt anliggender knyttet til Normisjon. En stor andel av Agenda 3:16s hovedsaker faller inn under «kulturelle trender», hele 45,5%. Dette er muligens et grep som gjøres med bakgrunn i misjonsbladets brede målgruppe.

Sambåndet har den høyeste andelen av hovedsaker som kategoriseres under den fjerde kategorien som ikke direkte tematiserer aspekter ved samtiden. Dette kan forstås på bakgrunn av at misjonsbladet skal legge hovedtyngden av misjonsbladets innhold på oppbyggelig stoff. Det at Sambåndet har den største andelen av hovedsaker under «norsk kristenliv» av de tre misjonsbladene, kan tyde på at Sambåndet er det misjonsbladet som er mest opptatt av kirkelige spørsmål.

6.2. Smal, kvalitativ kartlegging

I dette delkapittelet presenteres funnene den smale, kvalitative kartleggingen har gjort i de seks hovedsakene «De kristne merkelappene», «NLMs skoler», «Tokulturell kjærlighet», «Gud i terapien», «Ismaels barn» og «Trosforsvar».

Kartleggingen besvarer følgende tre spørsmål: Hvilke aspekt ved samtiden vektlegges i de seks utvalgte hovedsakene, hvordan beskriver misjonsbladene disse aspektene, og hvordan reflekterer misjonsbladene rundt hvilke utfordringer og muligheter aspektene representerer i møte med organisasjonenes misjonale formål.

Utsyn: Nr. 8/129. årgang – «De kristne merkelappene»

Dette nummerets hovedsak handler om fenomenet «de kristne merkelappene», og ble i 6.1 kategorisert som «kirkelig kontekst». Utsyn definerer ikke begrepet «de kristne merkelappene» eksplisitt, men bruker det om ulike betegnelser som kan beskrive hva en står for som kristen, og hvordan en praktiserer sin kristne tro. Hovedsaken inneholder en introduksjon til temaet i misjonsbladets «Leder». Hovedsakens lengste del består av intervjuer med tre kristne om temaet. I tillegg intervjues religionssosiologen Pål Repstad om temaet. Til slutt har hovedsaken «Utsyns uhøytidelige kristen-test», hvor leseren ved å gjennomføre teksten blir plassert i en kristen bås, hvor de ulike båsene representerer ulike kristne stereotyper.

Redaktør i Utsyn, Espen Ottosen, peker på i sin «Leder» at «Fordelen med disse merkelappene er at de sier en del om hva jeg står for uten at jeg trenger å utdype dette veldig. Ulempen er at de kan skape misforståelser.» (s.4) Ottosen illustrerer dette med

utgangspunkt i begrepet «konservativ», som han selv identifiserer seg med. Begrepet kan betegne at «*jeg er opptatt av Bibelen som øverste autoritet for lære og liv, at jeg forkynner Jesus som eneste frelsesvei, og at jeg sier nei til en ny ekteskapsforståelse og en flytende forståelse av kjønn.*» (s.4) Samtidig peker han på hva begrepet ikke avdekker i en internasjonal kontekst: «*Hva jeg tenker om alkoholbruk? Avviser jeg evolusjonslæren? Støtter jeg ordningen med kvinnelige prester? [...] mitt syn på helbredelse, tungetale og profetier – og hvor viktig kirkens tradisjon og liturgi er [...] oppslutning til konservativ politikk.*» (s.4)

De tre intervjuobjektene presenteres på følgende måte: «*Eivind Arnevåg [påtroppende] daglig leder for Oase.*»⁴² (s.11); «*Kenneth Bakken (33) bor i Vennesla og har studert på Fjellhaug misjonsskole. Nå går han i Frikirken.*»; «*Kanskje har noen problemer med å matche de to merkelappene 'konservativ' og 'kvinnelig prest'. Men de er blitt plassert på Sølvi Lewin, prost i Larvik og tidligere misjonær for NMS på Madagaskar.*» (s.12);

De utfordres alle på hva de tenker om merkelappen «konservativ»: Arnevåg sier: «*Jeg har aldri tenkt at jeg er konservativ. For meg var det et negativt begrep da jeg vokste opp. Men jeg har heller aldri sagt at jeg er liberal. I de klassiske kirkedebattene er jeg jo konservativ.*» (s.11); Bakken sier: «*Jeg er en konservativ lutheraner [...]*». Det kommenteres også: «*Mindre forventet [...] for en konservativ kristen er nok Bakkens engasjement for Melodi Grand Prix. På flere europeiske finaler har han vært å se med rosa fjærboa.*» (s.12); Lewin sier: «*Jeg synes det er flott å være konservativ, og vil ikke stå med lua i hånda. Jeg oppfatter at det handler om bibelsyn og troverdighet, og å være tydelig på hva man står for.*»

Repstad peker på at en svakere interesse for teologi og dogmer gjør det vanskeligere å sette merkelapper på kristne:

«– *Det har gjort at de konfesjonelle skillelinjene er blitt lavere enn før. [...] mitt inntrykk er at forskjellene mellom kristne ikke alltid følger grensene til trossamfunn. Det er ofte større spenninger internt i trossamfunn, og uenighetene handler ikke om klassiske dogmatiske synspunkt, men mest om etikk og livsstil.*» (s.13)

Utsyn: Nr. 5/129. årgang – «NLMs skoler»

Denne hovedsaken omhandler skolene NLM driver, og ble i 6.1 kategorisert som «Innretning samfunn». I kartleggingen av denne utgivelsen er også «Vendepunkt»-spalten inkludert, på bakgrunn av spaltens relevans for hovedsakens tema. Det er NLMs videregående skoler som dekkes i hovedsak. Innledningsvis gis det en introduksjon til temaet i utgivelsens «Leder». I «Vendepunkt»-spalten og hovedsaken intervjues rektorer og kristne elever ved NLMs videregående skoler Nordborg og Tryggheim. I tillegg intervjues tre fagpersoner innen kristen utdanning, som uttaler seg om hvordan drive en kristen skole.

⁴² Oase er en «karismatisk fornyelses bevegelse» (s.11).

Redaktør Espen Ottosen, betegner NLMs skoler som «Vårt største ungdomsarbeid» (s. 4), i sin «Leder», og skriver at «Samfunnet avkristnes. Men kristne skoler gir enda flere muligheter for å gi elevene et møte med kristen tro enn de aktivitetene som vi gjerne omtaler som 'kristne'.» (s.4) Han sier også at «Det finnes neppe mange andre steder det er enklere i dagens Norge å være kristen enn som elev på en av våre kristne skoler. De fleste av våre videregående skoler tilbyr et stort kristent ungdomsmiljø.» (s.4) Ottosen beskriver det norske samfunnet som «avkristnet» og peker på at for noen av elevene ved NLMs skoler «blir det utvilsomt vanskelig å bevare troen.» (s.4) etter endt skolegang. Derfor mener han det er viktig at NLMs skoler «gir eleven hjelp til å forme en bærekraftig tro.» (s.4)

Hovedsaken peker på ulike faktorer som er viktig for skoledriften. Rektor ved Nordborg, Anette Sørensen Rege, sier «Det er avgjørende å få lærere som har forståelse for våre verdier og som trekker i samme retning.» (s.12) og «Vi må gi [elevene] god undervisning og en opplevelse av å bli sett og tatt vare på.» (s.12) Om en elevundersøkelse gjort av Tryggheims avgangselever sier rektor ved skolen, Gjermund Viste, følgende: «Undersøkelsen bekrefter at miljøet på skolen og lærerne er svært viktige. I rangeringen av påvirkningsfaktorer blir medelevene valgt klart mest, mens i de åpne svarene er det lærerne som blir nevnt oftest.» (s.13)

Om lærernes rolle uttaler den gang skolerådgiver i NLM, Sidsel Høland Olausson, at «De kristne skolene har et kristent verdigrunnlag som skal prege hele skolen, og kristne forbilder kan formidle evangeliet med respekt hver dag.» (s.16) Hun ber lærerne «være tydelige om sin kristne tro i undervisningen.» (s.16)

Professor ved Canterbury Christ Church University, Trevor Cooling, peker på at:

«bibelkunnskap, tilbedelse og kristne fellesskap er viktig, men at det ikke er nok i seg selv [...] – Hvis dette blir den eneste trosformidlingen ved de kristne skolene, så lærer vi elevene at det er en kristen del av livet og en akademisk del. Vi separerer disse to [...] Derfor mener han at en kristen tankegang må gjennomsyre all undervisning som foregår på de kristne skolene [...] Vi må se på fagene og definere hva vi tenker er suksess med en kristen målestokk. Hvordan kan vi undervise dette på en kristen måte?» (s.14)

Agenda 3:16: Nr. 1/19. årgang – «Tokulturell kjærlighet»

Denne hovedsaken handler om fenomenet «tokulturell kjærlighet», og ble i 6.1 kategorisert som «kulturelle fenomener». Fenomenet beskrives av redaktør i Agenda 3:16, Kristin Wennemo Malmin, som «ekteskap mellom mennesker som kommer fra land som ligger langt fra hverandre geografisk. Som en konsekvens av økt globalisering, velger stadig flere å inngå forpliktende samliv med en person fra et annet land.» (s.3) Det gis en introduksjon til temaet i utgivelsens lederartikkel. Hovedsaken består av intervjuer med tre kristne, tokulturelle par. De intervjuede parene representerer ulike konfesjonelle tilknytning. I tillegg inneholder hovedsaken to eksperintervjuer med henholdsvis en samlivsforsker og en sjelesørger.

Malmin beskriver bakgrunnen for tematiseringen på følgende måte: «Det finnes et vell av kulturer i Norge. Ikke bare på grunn av økt innvandring, men også fordi vi blant dem vi kaller etnisk norske finner ulike kulturer, verdier, religioner og levesett.» (s.3) Hun stiller også spørsmålet: «Kan det være at de som velger å satse på et forhold på tvers av kulturer, er mer innstilt på å takle ulikheter enn dem som tar for gitt at ektefellen er lik den selv på flere områder?» (s.3)

Utfordringer som parene opplever, kyttes til ulike områder; som språk: «Selv om jeg forstår og snakker norsk, er det ikke helt mitt språk. Derfor blir jeg lett litt utenfor når samtalen går på norsk.» (s.24); aktivitetsnivå: «ekteparet [har] registrert at de har ulike ønsker om aktivitetsnivå i helgene. – Jeg er litt usikker på om denne ulikheten er mest knyttet til forskjellen mellom mann og kvinne eller om det er kulturelt betinget.» (s.25); aldersforskjell: «For meg har kanskje aldersforskjellen vært den største utfordringen.» (s.27); og stor geografisk avstand til familie: «Ekteparet Ragnhild Myren og Temesgen Shibru er alltid langt unna familien sin. For dem er avstand det største problemet i ekteskapet.» (s.30)

I intervjuene med de tokulturelle parene pekes det på ulikheter mellom norsk kultur og de andre kulturene som er representert. Eksempler på sider ved den norske kulturen som oppleves problematisk er: «jeg har [...] behov for å markere avstand fra verdier som preger det norske samfunnet. Her er det travelhet og konkurranse som preger forhold mellom mennesker. Det er brudd med bibelske prinsipper.» (s.33); og: «Den eneste gangen jeg kan si at jeg reagerte negativt på den norske kulturen, var da Johans far ble så gammel at han ikke kunne bo hjemme lenger. Da fikk han plass på sykehjemmet. Akkurat det var vanskelig for meg. På Filippinene er det familien som tar seg av de gamle.» (s.28)

Samtidig gis det eksempler på at de ikke-etniske norske ektefellene tar til seg trekk ved den norske kulturen: «Da jeg bestemte meg for å gifte meg med Eli, brøt jeg også med det som er en lang tradisjon hos mine folk. Ekteskap basert på kjærlighet og egne valg er helt ukjent i denne delen av India.» (s.24) «I Etiopia er det slik at menn bestemmer og dominerer. Jeg er for demokrati og likeverd.» (s.33)

Sjelesørgeren Eivind Sætre peker på at «ekteskap mellom mennesker fra ulike kulturer innebærer spesielle utfordringer.» (s.32) Samtidig viser han til at «alle ektepar opplever utfordringer. At ekteskap som misjonærer inngår i et annet land i perioder kan være vanskelige, er innenfor normalen.» (s.32)

Agenda 3:16: Nr. 3/19. årgang – «Gud i terapien»

Hovedsaken tar for seg religions plass i psykoterapi og psykologistudiet, og ble i 6.1 kategorisert som «Innretning samfunn». Det gis en introduksjon til temaet i utgivelsens lederartikkel. Hovedsaken innledes med spørsmålet: «Er det plass for Gud i terapirommet?» (s.20) De tre første artiklene er intervjuer med kristne psykologer som på ulike måter har engasjert seg i denne problematikken. I de to siste artiklene intervjues en seniorrådgiver for Norsk psykologforening og instituttleder for Psykologisk institutt ved Universitetet i Oslo.

Den kristne psykologen Silje Endresen Reme, Professor ved Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo, sier: «For pasientenes del er det viktig at psykologene har kunnskap om religion og eksistensielle spørsmål. For en gruppe pasienter er dette spørsmål som er svært viktige. Hvis de opplever at psykologen er avvisende til å snakke om dette, kan det i verste fall hindre behandlingen. I beste fall kan den religiøse praksisen og erfaringen som pasienten har, være en viktig kilde til en vellykket behandling.» (s.23) Reme peker også på at gjennom en spørreundersøkelse (2006) blant psykologistudenter i hele landet, fant hun at «en stor majoritet blant studentene ønsket mer kunnskap om tro og eksistensielle spørsmål.» (s.22)

Sindre Storvoll, leder for Emmaus psykologiforening, sier om profesjonsutdanningen i psykologi: «Våre erfaringer er at eksistensielle spørsmål nærmest er fraværende i studiet, og i stor grad et ikke-tema blant uteksaminerte psykologer – særlig det som omhandler religion.» (s.29)

Reme peker på at utgangspunktet for et historisk anstrengt forhold mellom fagmiljøet innen psykologi og kirken går tohundre år tilbake i tid: «Kirken opplevde at den psykologiske terapien var en direkte konkurrent til sjelesorgen og skriftemålet. For psykologene ble det nødvendig å markere avstand til kirken og det guddommelige. Slik oppstod det et tydelig mellom psykologien og teologien.» (s.24) Hun trekker frem at Sigmund Freud, som «mente at gudstro var en tvangsnevrose som mennesker trengte for å føle at de hadde en beskyttende mektig far.» (s.24), har vært en toneangivende tenker innen psykologien.

Anders Skuterud, som er spesialist i klinisk psykologi og seniorrådgiver i Norsk psykologforening, sier følgende om fraværet av religion i psykologers terapipraksis: «Mye av årsaken ligger i deres eget forhold til religion, her i Norge stort sett kristendommen. Mange har hatt et opprørsk og vanskelig forhold til religion og religiøs praksis. Dermed stenger de av alt som dreier seg om religion.» (s.30)

Om religionspsykologi skal tas inn i profesjonsutdanningen i psykologi, besvares ikke unisont igjennom hovedsaken.

Et mindre sentralt, men berørt tema, er psykologens egen religiøsitet eller livssyn. Storvoll sier: «Jeg er kristen og jeg er psykolog. Når jeg utøver fag er det med en fagetisk bevissthet om å kunne tilby en evidensbasert praksis med tilstrekkelig profesjonell distanse overfor pasienten om hvem jeg som terapeut er. Men der noen psykologer har særlig kompetanse, for eksempel innen spiseforstyrrelser eller angstlidelser, har jeg en særinteresse for trosdimensjonen.» (s.29) Reme uttaler følgende om å forstå ekstatiske ytringer i en pinsekarismatisk kontekst i et psykologisk perspektiv: «Som en hovedregel vil jeg si kunnskap er det beste redskapet for å forstå og forklare ytringer og hendelser.» (s.24)

Sambåndet: Nr. 5/120. årgang – «Ismaels barn»

Denne hovedsaken handler om misjon i møte med muslimer, og er i 6.1 kategorisert under «kulturelle trender». Det gis en introduksjon til temaet i misjonsbladets «Leder», under overskriften «At de må bli frelst» (s.6), noe som plasserer misjon overfor muslimer i Norge i fokus for tematiseringen. Hovedsaken består av fem intervjuer. Først

et lengre intervju med en kristen nordmann som har mye kontakt med innvandrere – deriblant muslimer. Deretter følger to intervjuer som dreier seg rundt religionsdialog, ett med en førsteamanuensis innen teologi, diakoni og ledelsesfag og ett med en imam som virker i Norge. Så følger to intervjuer som setter fokus på muslimer som har konvertert til kristen tro, ett med en finsk journalist som har skrevet om emnet, og ett med en iransk konvertitt som bor i Norge.

Utgivelsens «Leder» tegner opp et skille mellom kristen tro og muslimsk tro. «Det er uoverstigelige forskjeller på kristendom og islam. Allah er ikke ensbetydende med den Gud som jøder og kristne tror på.» (s.6)

Edgar Ebbesvik, en kristen nordmann som har mye kontakt med muslimer, sier følgende om hvordan misjonsoppdraget kan praktiseres i møte med muslimer: «Ta kontakt når du møter en innvandrer. Spør om det er noe de trenger hjelp til [...] Det kan bli fine arenaer for å snakke med dem om Jesus. For innvandrere er det helt naturlig å snakke om tro.» (s.13) Ebbesvik er også opptatt av å være forberedt på og klar til å imøtegå innvendinger muslimer kan ha mot sider ved den kristne tro.

Hovedsaken beskriver et mangfoldig muslimsk miljø i Norge. Førsteamanuensis ved VID Vitenskapelige høyskole, Gerd Ådna, sier: «*Det er mange forskjellige muslimske miljøer basert på etnisitet og språk... det betyr [også] noe hvilken generasjon innvandrere og flyktninger man tilhører.*» (s.14) «*Det er et mangfold når det gjelder språk, tradisjoner, kultur og kunnskap.*» (s.14) Sambåndet gir et intervju med en muslim som bor i Norge. Han presenteres slik: «For imam Ibrahim Sabic er en viktig del av jobben å bidra til **forståelse og fredelig sameksistens** i et multireligiøst samfunn.» (s.16)

Den finske journalisten Mari Turunen viser at religionsfriheten til kristne konvertitter er truet. Hun har intervjuet 31 innvandrere som har konvertert fra islam til kristendommen. Hun oppsummerer følgende når det kommer til det muslimske miljøets reaksjon på disse konverteringene: «i alle tilfellene hvor familien visste om omvendelsen, har konvertittene blitt utestengt av familien, fem har blitt slått, to har blitt tvunget til å skille seg, sju har opplevd at familien i hjemlandet ble truet, og fire at familien i hjemlandet ble trakassert.» (s.18)

Den iranske konvertitten, Josef Naser ram, har blitt møtt med følgende reaksjon fra sin familie: «I familien min er det bare en søster som er positiv til at jeg er blitt kristen og som jeg har kontakt med. Foreldrene døde før jeg ble kristen. Alle de andre har brutt kontakten med meg. De er negative til at jeg er blitt kristen.» (s.21) Han opplever også at konverteringen hans ikke tas på alvor av norske myndigheter: «'Norske myndigheter godtar ikke at jeg er konvertitt. De sier jeg kan reise tilbake til Iran. Hvis jeg ikke sier så mye om min kristne tro, så går det bra.' [...] For Ram er problemet at han vil si noe om sin kristne tro.» (s.21)

Sambåndet: Nr. 3/121. årgang – «Trosforsvar»

Denne hovedsaken omhandler temaet trosforsvar, og ble i 6.1 kategorisert under «Innretning samfunn». Det gis en introduksjon til temaet i utgivelsens «Leder».

Hovedsaken består av en gjengivelse av et seminar om temaet trosforsvar, et referat av en artikkel om spenningen mellom kristen tro og akademia, en anmeldelse av og en

teologisk kommentar til et undervisningsopplegg rettet mot ungdom om temaet trosforsvar, og et intervju med en norsk apologet.

Bakgrunnen som lederartikkelen gir for temaet, er følgende spørsmål som er blitt reist av Hermund Haaland, leder for tankesmien Skaperkraft: «Om ikke våre ungdommer og unge voksne ser kirken tjene og bety en forskjell for våre omgivelser – hvorfor skal de da være en del av den?» (s.6) Haalands bakteppe for spørsmålet er «at omlag 70 prosent av barna som vokser opp i kristne familier i Norge, forlater den kristne forsamlingen som unge voksne.» (s.6)

Sambåndets «Leder» svarer på denne problemstillingen ved å holde frem at: «Vi tror ikke at det er 'kirkens' tjeneste eller samfunnsgagnlighet i seg selv som er det avgjørende for at en bærekraftig tro kan spire fram hos den oppvoksende slekt, men at den kristne forsamlingen forkynner et helhetlig bibelsk verdensbilde som setter tjenesten i det rette perspektiv.» (s.6) En slik helhetlig forkynnelse eksemplifiseres ved å holde sammen det kristne forvalter- og kulturoppdraget med misjonsoppdraget. Lederartikkelen mener at en slik helhetlig forkynnelse blant annet kan «gi oss frimodighet til å være hele mennesker og ikke gi etter for presset om å holde kristentro og daglig fagutøvelse adskilt. Det tror vi ikke minst vil tiltale de unge og utruste dem til å leve som troende og bli værende i forsamlingen.» (s.6)

I foredraget om trosforsvar sier Chris Duwe, medforfatter av introheftet til Awana Norges Journey-serie⁴³, at «verden og virkeligheten finnes på ekte, og at det bare finnes én og samme virkelighet for alle.» (s.10) Han sier også: «Vi kan ikke vite all sannhet. Hvis vi vil finne sannheten, må vi forske der vi kan finne svar.» (s.10)

Følgende formulering er underoverskrift til artikkelen som refererer Asle Ystebøs bokkapittel: «Om vi ikke lar tro og fag møtes, forkrøpler vi oss selv både som kristne, fagfolk og mennesker.» (s.12) Formuleringen er utledet fra et sitat av religionshistorikeren Richard T. Hughes. Asle Ystebø, daglig leder i Egill Danielsen Stiftelse, sier selv følgende:

«En holdning om at troen ikke hører med i vitenskapelig arbeid skapes ikke først og fremst ved trusler eller mobbing, men av at kristne tilpasser seg den rådende kultur i faget. – Når kristne fagfolk reiser seg og viser at deres tro faktisk er relevant – at det er mulig innenfor de demokratiske spillereglene, og at dette også medfører et positivt bidrag – gjør de det lettere for andre å gjøre det samme.» (s.12)

Oppsummering av den smale kartleggingen: Utsyn peker på hvordan kristne merkelapper brukes for å beskrive ulike typer kristne. Misjonsbladet peker på både positive og negative sider ved å bruke kristne merkelapper, ved å ta utgangspunkt i begrepet «konservativ». Merkelappene kan være nyttige, fordi de sier noe om hva en står for, men

⁴³ Heftet er rettet mot ungdom i videregående alder, og skal «hjelp kristne ungdommer med å forsvare og begrunne troen.» (s.10)

de kan også bidra til misforståelser. Det er vanskeligere å sette merkelapper på kristne i dag, fordi interessen for teologi og dogmer har sunket.

Utsyn tematiserer også at mange som forlater NLMs videregående skoler opplever det vanskelig å bevare troen i møte med det «avkristnede» norske samfunnet. Hovedsaken peker på ulike faktorer som er viktig for at skolene kan hjelpe elevene med «å forme en bærekraftig tro». Viktigheten av at lærere er tydelige på sin tro i undervisningen, at evangeliet formidles med respekt av kristne forbilder, viktigheten av et godt sosialt miljø mellom medelever, og å ikke separere trosformidling og den faglige undervisningen, men heller finne kristne måter å undervise fagstoffet på.

Agenda 3:16 peker på at stadig flere velger å inngå forpliktende samliv med en fra et annet land. Dette begrunnes i økt globalisering. Agenda 3:16 peker på at slike par kan oppleve utfordringer knyttet til språk, aktivitetsnivå, aldersforskjell og stor avstand til familie. Misjonsbladet viser også sider ved den norske kulturen, som de ikke-etniske norske ektefellene opplever som utfordrende, og sider ved deres egen kultur som de har brutt med.

Agenda 3:16 aktualiserer også at psykologistudenter i Norge har lite kunnskap om tro og eksistensielle spørsmål etter fullført profesjonsutdanning, og at religiøs tro gis liten plass i psykoterapien. Hovedsaken beskriver at bakgrunnen for dette ligger i et problematisk forhold mellom fagmiljøet innen psykologi og kirken. Det uttrykkes også at kunnskap om tro og eksistensielle spørsmål har åpenbare fordeler i behandlingen av religiøse pasienter.

Sambåndet aktualiserer at det kristne misjonsoppdraget også gjelder muslimer som bor i Norge. Det oppfordres til å ta kontakt med muslimer og tilby dem hjelp med praktiske utfordringer, som igjen kan føre til samtaler om tro. Sambåndet peker på at konvertitters religionsfrihet er truet.

Sambåndet peker også på at mange unge kristne forlater det kristne fellesskapet. Denne utfordringen knytter Sambåndet til en mangel på helhetlig forkynnelse av det bibelske verdensbildet, som setter den kristne tjenesten i et riktig perspektiv. Videre løfter misjonsbladet frem at kristne fagfolk står i posisjon til å vise at deres kristne tro er relevant i møte med faget.

7. ANALYSE

I dette kapittelet presenteres funnene fra tekst- og dokumentanalysen i de seks hovedsakene «De kristne merkelappene», «NLMs skoler», «Tokulturell kjærlighet», «Gud i terapien», «Ismaels barn» og «Trosforsvar». Analysen bygger på funnene gjort i den smale kartleggingen av disse seks hovedsakene.

Analysens første del stiller følgende spørsmål: Hvilke aspekter ved misjonsorganisasjonenes misjonale formål kan identifiseres i misjonsbladenes hovedsaker? Denne delen gjøres med utgangspunkt i misjonsbladenes forhold til misjonsorganisasjonene og deres misjonale formål⁴⁴. Analysen identifiserer dermed de tre misjonsorganisasjonenes operative teologi knyttet til organisasjonenes misjonale formål.⁴⁵ I denne delen analyseres hvert misjonsblad adskilt fra de andre misjonsbladene.

Analysens andre del stiller følgende spørsmål til materialet: Hvilke muligheter og utfordringer, for misjonsorganisasjonenes misjonale formål, identifiserer misjonsbladenes hovedsaker i forbindelse med pluralisme i den norske konteksten? Denne delen av analysen henter sitt utgangspunkt i perspektiver knyttet til fenomenet pluralisme, slik det beskrives av Berger (2014). Først analyseres de tre hovedsakene «De kristne merkelappene», «Tokulturell kjærlighet» og «Ismaels barn», som er valgt på bakgrunn av at de tematiserer et aspekt ved samtiden som kan sees i sammenheng med religiøs pluralisme. Deretter analyseres hovedsakene «NLMs skoler», «Gud i terapien» og «Trosforsvar», som er valgt på bakgrunn av at de tematiserer et aspekt ved samtiden som kan sees i sammenheng med at sekulære og religiøse diskurser lever side om side.

7.1. Analyse med utgangspunkt i misjonsorganisasjonenes misjonale formål

Utsyn:

De to hovedsakene hentet fra Utsyn peker på to ulike aspekter ved NLMs misjonale formål.

Merkelappen «konservativ» gis størst plass i Utsyns «De kristne merkelappene». Bladets dekning synes å forutsette en forståelse av at NLM kan betegnes som «konservativ». Dette eksemplifiseres ved at redaktøren uttaler at han selv identifiserer seg med begrepet. Bladets brede dekning av begrepet «konservativ» peker mot at det er denne merkelappen som egentlig tematiseres i hovedsaken.

Om Sølvi Lewin sies det: «*Kanskje har noen problemer med å matche de to merkelappene 'konservativ' og 'kvinnelig prest'. Men de er blitt plassert på Sølvi Lewin [...]*» (s.12) Om Bakken følgende: «*Mindre forventet [...] for en konservativ kristen er nok Bakkens engasjement for Melodi Grand Prix. På flere europeiske finaler har han vært å se med rosa fjærboa.*» (s.12) Misjonsbladet trekker frem at de intervjuede er eksempler på konservative kristne som bryter med vanlige forventninger til denne gruppen. Redaksjonens intensjon synes å være, gjennom dette utvalget av intervjuobjekter, å

⁴⁴ Se kap. 2.2.

⁴⁵ I hvilken grad organisasjonenes operative teologi om organisasjonenes misjonale formål er forenelige med organisasjonenes uttalte teologi og den formelle teologien om misjon, drøftes i kap. 8.

bryte ned forutinntatte holdninger til konservative kristne, når det kommer til ytre former som interesser, yrke, og organisasjons- og kirkesamfunnstilknytning. I og med at misjonsbladet forutsetter en forståelse av at NLM er «konservativ», bryter misjonsbladet samtidig ned forutinntatte holdninger til hva det vil si å være en NLM'er. Misjonsbladet bryter dermed ned forutinntatte holdninger om hvem som kan identifisere seg med NLM som organisasjon og NLMs misjonale formål.

I hovedsaken «NLMs skoler» betegnes skolene som organisasjonens «ungdomsarbeid», og det sies at «*kristne skoler gir enda flere muligheter for å gi elevene et møte med kristen tro [...]*» (s.4). Skoledriften knyttes altså eksplisitt til NLMs misjonale formål. Det at ungdommer som ikke tror skal komme til tro gjennom skoledriften er til stede i dekningen, men hovedtyngden legges på hvordan skolene kan gi «*[...] eleven hjelp til å forme en bærekraftig tro.*» (s.4) i møte med samfunnet etter endt skolegang. Utsyn formidler et bilde av det norske samfunnet som «avkristnet».

Når det kommer til hvordan skolene kan hjelpe elevene med å forme en «bærekraftig» tro, kan en oppsummere dekningen med følgende utsagn: «*De kristne skolene har et kristent verdigrunnlag som skal prege hele skolen*» (s.16) Dette eksemplifiseres blant annet ved å oppfordre skolene til å ikke separere trosformidling og undervisning. Lærerne bør være tydelige på sin kristne tro i undervisningen, og skolene bør «*se på fagene og definere hva [de] tenker er suksess med en kristen målestokk. Hvordan kan [de] undervise dette på en kristen måte?*» (s.14) Et godt sosialt miljø blant elevene trekkes også frem.

Oppsummerende kan en her si at analysen av materialet identifiserer to aspekter ved NLMs misjonale formål. Det første er å bryte ned forutinntatte holdninger om hvem som kan identifisere seg med NLM. Det andre aspektet er å hjelpe elevene ved NLMs skoler med å forme en bærekraftig tro som holder i møte med det «avkristnede» norske samfunnet, ved å la skolenes kristne verdisyn prege hele skoledriften.

Agenda 3:16:

De to artiklene hentet fra Agenda 3:16, synes å peke på to aspekter ved Normisjons misjonale formål.

Agenda 3:16s hovedsak om «tokulturell kjærlighet» starter med redaktørens spørsmål: «*Kan det være at de som velger å satse på et forhold på tvers av kulturer, er mer innstilt på å takle ulikheter enn dem som tar for gitt at ektefellen er lik den selv på flere områder?*» (s.3) Intensjonen bak å sette søkelys på tokulturell kjærlighet, synes å være å gi innspill til hvordan håndtere mellommenneskelige ulikheter på en god måte. Problematikken aktualiseres på grunn av at også «*...blant dem vi kaller etnisk norske, finner ulike kulturer, verdier, religioner og levesett.*» (s.3)

Gjennom intervjuene med tre tokulturelle par knyttes utfordringene parene opplever, til faktorer som kjønn, geografisk avstand til familie og aldersforskjell. Dette er utfordringer som knyttes til ulike faktorer som ikke direkte kan kobles til deres ulike kulturelle bakgrunn. Misjonsbladets omtalelse av utfordringer som er direkte knyttet til kulturell bakgrunn, aktualiseres først og fremst ved den ikke-etnisk norske ektefellens møte med norsk kultur. Eksempler på dette er språkvansker, norsk sykehjemsordning,

norsk travelhet og en kultur preget av konkurranse. Dette er heller ikke utfordringer som knyttes direkte til ulik kulturell bakgrunn spesifikt i et samliv.

Misjonsbladets intervjuer formidler dermed et bilde av at ulik kulturell bakgrunn i liten grad representerer utfordringer direkte knyttet til et samliv. Intervjuene øker imidlertid leserens forståelse for utfordringer innvandrere opplever i møte med norsk kultur.

I hovedsaken «Gud i terapien» finner en følgende sitat:

«For pasientenes del er det viktig at psykologene har kunnskap om religion og eksistensielle spørsmål. For en gruppe pasienter er dette spørsmål som er svært viktige. Hvis de opplever at psykologen er avvisende til å snakke om dette, kan det i verste fall hindre behandlingen. I beste fall kan den religiøse praksisen og erfaringen som pasienten har, være en viktig kilde til en vellykket behandling.»
(s.23)

Agenda 3:16 peker på et manglende fokus på religion og eksistensielle spørsmål ved profesjonsutdanningen i psykologi og i psykoterapien. Fire av fem fagpersoner som er intervjuet i hovedsaken, er enige om at dette manglende fokuset er en realitet. De fire er også enige om at økt kunnskap om religion, og en større anerkjennelse av ressursene som ligger i religiøs tro, vil kunne gi et bedre tilbud til religiøse mennesker.

Hovedsaken peker på en del av samfunnet hvor menneskers religiøse tro anerkjennes i tilstrekkelig grad. Denne hovedsaken bærer dermed i seg et aspekt ved Normisjons misjonale formål, som handler om å kjempe for anerkjennelse av religiøse mennesker og deres tro sin plass i samfunnet.

Forutsetningen for at pasientens tro kan være en kilde til en vellykket behandling, er at psykologen har kunnskap om religiøs tro. En slik kunnskap representerer kristne psykologer som har en førstehåndskjennskap til kristne miljøer. Det andre aspektet ved Normisjons misjonale formål som Agenda 3:16 peker på, er dermed at psykologers kristne tro representerer en ressurs i møte med religiøse pasienter.

Oppsummerende kan det sies at materialet fremhever tre aspekter ved Normisjons misjonale formål. Det første aspektet er å formidle en positiv holdning til å leve tett på mennesker fra en annen kultur. Det andre aspektet er å kjempe for økt anerkjennelse av religiøse mennesker og deres tro i samfunnet, ved å påpeke at psykologers tro og pasientens tro representerer en ressurs i psykoterapeutisk behandling av religiøse mennesker.

Sambåndet:

I Sambåndets to hovedsaker presenteres det tre aspekter ved ImFs misjonale formål.

Det første aspektet kommer frem i hovedsaken «Ismaels barn». Overskriften for Sambåndets «Leder» sier: «*At de må bli frelst*» (s.6) Dette peker på et aspekt ved ImFs misjonale formål som handler om å drive misjon overfor muslimer i Norge. Det

forutsettes i misjonsbladets dekning at muslimer i Norge er første-, andre- eller tredjegerasjons innvandrere.

Den videre dekningen fremstår dermed som eksempler på hvordan misjonsoppdraget kan praktiseres overfor muslimer i Norge. Det oppfordres til å «*Ta kontakt [...] Spør om det er noe de trenger hjelp til [...] Det kan bli fine arenaer for å snakke med dem om Jesus.*» (s.13) Å tilby hjelp presenteres som inngangsporten til å få en dialog om tro med muslimer. Det å tilby hjelp og bygge en god relasjon til muslimske innvandrere vektlegges tungt i hovedsaken. Hovedsakens fokus på religionsdialog understreker også viktigheten av samtalen. Å dele evangeliet presenteres som en mulighet som kan dukke opp på bakgrunn av relasjonen som er bygget opp.

Intervjuet med imam Ibrahim Sobic gir et eksempel på en muslim som bor i Norge. Han uttaler at: «*en viktig del av jobben [er] å bidra til forståelse og fredelig sameksistens i et multireligiøst samfunn.*» [Sambåndets utheving] (s.16). Intervjuet danner et positivt bilde av muslimer i Norge, som er opptatt av «forståelse og fredelig sameksistens». Dette positive bildet av muslimer i Norge bidrar til å ufarliggjøre gruppen, som igjen underbygger misjonsbladets intensjon om å ta kontakt med muslimer i Norge for å dele evangeliet med dem.

En finner også et annet aspekt ved ImFs misjonale formål i hovedsaken «Ismaels barn». Sambåndet peker på at muslimer som konverterer til kristen tro, opplever å bli avvist av det muslimske miljøet: «*...i alle tilfellene hvor familien visste om omvendelsen, har konvertittene blitt utestengt av familien...*» (s.18) og at gruppen opplever liten forståelse fra norske myndigheter: «*Norske myndigheter godtar ikke at jeg er konvertitt.*» (s.21)

Dekningen av dette aspektet øker forståelsen for situasjonen muslimer havner i, dersom de tar imot den kristne troen. Dekningen gir ingen tydelige svar på hva en kan gjøre for å løse konvertittenes vanskelige situasjon i Norge.

I hovedsaken «Trosforsvar» tematiserer Sambåndet et aspekt ved ImFs misjonale formål, som innebærer at «*forsamlinger forkynner et helhetlig bibelsk verdensbilde som setter tjenesten i det rette perspektiv.*» (s.6) Bakgrunnen for tematiseringen er utfordringen som ligger i at mange ungdommer som har vokst opp i kristne familier, forlater det kristne fellesskapet.

En helhetlig forkynnelse om den kristne tjenesten eksemplifiseres ved å «*ikke gi etter for presset om å holde kristentro og daglig fagutøvelse adskilt.*» (s.6) Dersom disse to skilles, «*forkrøpler vi oss selv både som kristne, fagfolk og mennesker.*» (s.12) Det pekes på at en holdning som skiller disse to, først og fremst skapes ved «*at kristne [fagfolk] tilpasser seg den rådende kultur i faget.*» (s.12) Sambåndet peker på at forkynnelsen i kristne forsamlinger bør gi kristne fagfolk frimodighet til å ikke tilpasse seg den rådende kulturen i faget, men inkludere sine kristne perspektiver i fagutøvelsen.

Oppsummerende har analysen identifisert tre aspekter ved ImFs misjonale formål i Sambåndets to hovedsaker. Det første er å dele evangeliet med muslimer gjennom å tilby muslimske innvandrere hjelp og samtale med dem om tro. Det andre aspektet er å øke forståelsen for utfordringene muslimer som konverterer til kristen tro, opplever. Det tredje aspektet handler om å forkynne et helhetlig bibelsk verdensbilde som setter

den kristne tjenesten i riktig perspektiv for unge, slik at de kan gis frimodighet til å forene sin tro med sin faglige utøvelse.

7.2. Analyse med utgangspunkt i religiøs pluralisme

Dette delkapittelet presenterer hvilke muligheter og utfordringer for misjonsorganisasjonenes misjonale formål analysen har identifisert knyttet til religiøs pluralisme i hovedsakene «De kristne merkelappene», «Tokulturell kjærlighet» og «Ismaels barn». Religiøse pluralisme forstås her både som ulike religioner og ulike kristne konfesjoner, som lever side om side, jfr. Berger (2014).

Utsyn «De kristne merkelappene» kan sees i sammenheng med religiøs pluralisme ved å tematisere det konfesjonelle mangfoldet i den norske kristenheten, som fører til behovet for ulike kristne merkelapper. Agenda 3:16s «Tokulturell kjærlighet» tematiserer først og fremst pluralisme generelt ved å sette fokus på fenomenet tokulturell kjærlighet. De tokulturelle parenes religiøse tro har ikke hovedfokus i hovedsaken, men er allikevel berørt. Samtlige av de intervjuede ektefellene er kristne, og deres ulike kulturelle bakgrunn preger også deres kristne tro. Noen av parene har også ulik konfesjonell tilhørighet. En finner dermed fenomenet religiøs pluralisme i de ulike parene som intervjues. Sambåndet peker på religiøs pluralisme med bakgrunn i at innvandring har økt andelen muslimer i Norge.

I denne delen av analysen presenteres først materialet som analyseres, deretter deles refleksjoner med bakgrunn i perspektiver på religiøs pluralisme.

Utsyn

I «De kristne merkelappene» presenteres de tre intervjuobjektene som daglig leder i Oase, medlem i Frikirken og som prost i DNK. Tidligere er det blitt påpekt at disse tre kan regnes som «konservative» kristne. Utsyn identifiserer her konservative kristne innenfor organisasjoner og kirkesamfunn utenfor NLM. Ved å sette Bergers (2014) perspektiv som sier at tro institusjonaliseres gjennom frivillig tilknytning på dette utvalget, ser en at dette representerer en mulighet for at konservative kristne tilknyttet andre organisasjoner og kirkesamfunn kan identifisere seg med NLM som organisasjon og NLMs misjonale formål. Utsyn adresserer ikke denne muligheten direkte. Berger (2014) peker også på at pluralisme og religionsfrihet endrer religiøse institusjoners forhold til hverandre, i retning av økumenisk og interreligiøs toleranse. Dersom en legger dette perspektivet på utvalget, ser en at de ulike organisasjonene og kirkene som intervjuobjektene tilhører, kan representere muligheter for samarbeid knyttet til NLMs misjonale formål. Utsyn adresserer heller ikke denne muligheten eksplisitt. «Utsyns uhøytidelige kristen-test», synes imidlertid å invitere til en selvironisk holdning til seg selv for Utsyns lesere som igjen ufarliggjør skillet mellom ulike kristne merkelapper og grenser mellom ulike organisasjoner og kirkesamfunn. Dette kan berede grunnen innad i organisasjonen for samarbeid på tvers av organisasjons- og kirketilhørighet.

Oppsummerende kan en da si at tro som institusjonaliseres gjennom frivillig tilslutning og økumenisk toleranse, representerer muligheter for NLMs misjonale formål, ved at konservative kristne innenfor andre organisasjoner og kirkesamfunn kan

være mulige støttespillere og organisasjonene eller kirkene de er tilknyttet kan være mulige samarbeidspartnere.

Agenda 3:16

I «Tokulturell kjærlighet» uttaler én av de ikke-etniske norske ektefellene følgende to utsagn: *«Jeg har [...] behov for å markere avstand fra verdier som preger det norske samfunnet. Her er det travelhet og konkurranse som preger forhold mellom mennesker. Det er brudd med bibelske prinsipper.»* (s.33) *«I Etiopia er det slik at menn bestemmer og dominerer. Jeg er for demokrati og likeverd.»* (s.33) Ved å legge Bergers (2014) perspektiv om den relativiserende dynamikken som skjer i en pluralistisk situasjon på dette materialet, ser en at dette er et eksempel på at denne personens verdensbilde har blitt relativisert i retning av verdier som demokrati og likeverd. En ser også at denne personen peker på sider ved den norske kulturen som er «brudd med bibelske prinsipper». Hans ekteskap med en norsk person representerer en mulighet for at den norske ektefellen relativiseres i retning å ta avstand for dette bruddet med bibelske prinsipper.

Oppsummerende om Agenda 3:16 kan en si at misjonsbladet peker på at kristne ikke-etniske norske menneskers kulturelle bakgrunn representerer en mulighet for Normisjons misjonale formål, ved at de kan avdekke og endre sider ved den norske kulturen som er brudd med bibelske prinsipper, og som nordmenn selv ikke er klar over.

Sambåndet

Sambåndets introduksjon til hovedsaken «Ismaels barn» skjer under overskriften: *«At de må bli frelst»* (s.6) Dersom en legger Bergers (2014) perspektiv om at tro institusjonaliseres gjennom frivillig tilslutning på Sambåndets valg av tema, ser en at tematiseringen i seg selv adresserer en mulighet for ImFs misjonale formål, som muslimske innvandrere representerer.

Sambåndet sier om kristen og muslimsk tro: *«Det er uoverstigelige forskjeller på kristendom og islam. Allah er ikke ensbetydende med den Gud som jøder og kristne tror på.»* (s.6) Berger (2014) peker på at religiøs pluralisme fører til at tro baseres på individuelt valg, med bakgrunn i den relativiserende dynamikken pluralisme innebærer. Ved å legge dette perspektivet på Sambåndets sitat, ser en at misjonsbladet adresserer relativiseringen av kristne trosoverbevisninger som møtet med muslimer kan representerer. Sambåndet adresserer dermed den siden ved religiøs pluralisme som Henriksen og Repstad (2005) beskriver som en individuell refleksivitet rundt egen tros gyldighet i møte annerledes troende.

Om misjon overfor muslimer oppfordres det til å *«Ta kontakt når du møter en innvandrere. Spør om det er noe de trenger hjelp til.»* (s.13) Ved å legge Bergers (2014) perspektiv om den relativiserende effekten som pluralisme fører til på dette utsagnet, ser en at Sambåndet oppfordrer leseren til å inngå en relasjon hvor den relativiserende effekten gjør seg gjeldene. Motivasjonen for denne relasjonen er at samtalen om tro kan føre til at muslimens trosoverbevisning relativiseres i retning av kristne

trosoverbevisninger. Relativiseringen av muslimers trosoverbevisning vektlegges i betydelig større grad enn relativiseringen av den kristnes trosoverbevisninger.

Om den iranske konvertittens møte med norske myndigheter, skriver Sambåndet følgende: «*Norske myndigheter godtar ikke at jeg er konvertitt. De sier jeg kan reise tilbake til Iran. Hvis jeg ikke sier så mye om min kristne tro, så går det bra.*» [...] *For Ram er problemet at han vil si noe om sin kristne tro.*» (s.21) Stålsett-utvalget (2013) peker på at religiøs tro er blitt mindre privatisert i det norske samfunnet på grunn av økt innvandring fra kulturer hvor religion i større grad utøves i det offentlige rom. Ved å legge Stålsett-utvalgets perspektiv på dette materialet, ser en at myndighetene ikke tar høyde for dette i sin behandling av denne konvertitten.

Ved å legge Bergers (2014) perspektiv om den religiøse pluralismens relativiserende dynamikk på dette eksempelet, ser en at den iranske konvertittens kulturelle bakgrunn kan relativisere nordmenn til i større grad utøves i det offentlige rom. Dersom slike konvertitter inkluderes i menigheter med etniske nordmenn, vil dette representere en mulighet for ImFs misjonale formål at norske kristne i større grad vil utøve sin tro i det offentlige rom. Sambåndet berører ikke denne muligheten eksplisitt i sin dekning.

Oppsummerende om Sambåndet kan det sies at ved å tematisere misjon overfor muslimer, adresserer misjonsbladet den relativiserende effekten som skjer i møtet mellom muslimer og kristne. Ved å sette et tydelig skille mellom muslimsk og kristen tro, adresserer misjonsbladet utfordringen for ImFs misjonale formål som den relativiserende effekten representerer i møte med kristen tenkning. Hovedvekten i dekningen ligger imidlertid på muligheten for at relativiseringen skjer i retning av kristen tro for muslimen, og hva kristne kan gjøre for å lede muslimen i denne retningen. Misjonsbladet berører implisitt en mulighet for ImFs misjonale formål, ved å omtale den iranske konvertittens ønske om å dele troen sin i det offentlige rom.

De tre hovedsakene sett i forhold til hverandre

Dersom en skal se de tre hovedsakene i forhold til hverandre, ser en at alle de tre hovedsakene bruker portrettintervjuer av mennesker hentet fra ulike grupper i sine hovedsaker. I «De kristne merkelappene» intervjues konservative kristne, i «Tokulturell kjærlighet» innvandrere med en etnisk norsk ektefelle, og i «Ismaels barn» muslimske innvandrere og muslimer som har konvertert til kristen tro. Intervjuenes vinkling gir leseren større forståelse for den enkeltes liv, og dermed muligens også større sympati med gruppen som helhet. Ved å legge Henriksen og Repstads (2005) perspektiv om individuell refleksivitet på misjonsbladenes intervjuer, ser en at misjonsbladene opptrer som aktive aktører i leserens individuelle refleksjon i retning av økt forståelse og sympati for disse gruppene.

Agenda 3:16 og Sambåndet tematiserer begge aspekter ved samtiden som kan knyttes til innvandring. Agenda 3:16s tilnærming løfter muligheter ved relativiseringen som skjer i møte med kristne innvandrere. Sambåndet berører utfordringer ved relativiseringen av egne trosoverbevisninger i møte med muslimske innvandrere, men

hovedvekten i dekningen legges på muligheten for at muslimers trosoverbevisninger relativiseres i retning av kristne trosoverbevisninger.

7.3. Analyse med utgangspunkt i religiøse og sekulære diskurser

Dette delkapittelet presenterer i hvilken grad de tre hovedsakene «NLMs skoler», «Gud i terapien» og «Trosforsvar» identifiserer muligheter og utfordringer for de tre misjonsorganisasjonenes misjonale formål, sett i forbindelse med pluralisme i form av sekulære og religiøse diskurser som lever side om side i det norske samfunnet og individets bevissthet.

«NLMs skoler» berører denne formen for pluralisme ved å tematisere hvordan NLMs kristne verdigrunnlag kommer til uttrykk i driften av sine skoler, som lovreguleres av den norske sekulære staten. Agenda 3:16s «Gud i terapien» er relevant i denne sammenheng ved å tematisere religions plass i den sekulære utdanningen av psykologer og i psykoterapien. Sambåndets «Trosforsvar» er i denne sammenheng relevant ved å tematisere forholdet mellom den kristne tjeneste og generell sekulær fagutøvelse.

I denne delen av analysen presenteres først det aktuelle materialet fra hovedsakene som analyseres, deretter deles refleksjoner med bakgrunn i Bergers (2014) perspektiver som påpeker at religiøse og sekulære diskurser lever side om side i et pluralistisk samfunn.

Utsyn

I «NLMs skoler» beskrives skolene som: «*Vårt største ungdomsarbeid*» (s. 4). Det sies også: «*De kristne skolene har et kristent verdigrunnlag som skal prege hele skolen, og kristne forbilder kan formidle evangeliet med respekt hver dag.*» (s.16) «*Vi må se på fagene og definere hva vi tenker er suksess med en kristen målestokk. Hvordan kan vi undervise dette på en kristen måte?*» (s.14) Ved å legge Bergers (2014) perspektiv om sekulære og religiøse diskurser på disse utsagnene ser det ut til at Utsyn ønsker å inkludere skolenes undervisning i den religiøse diskursen ved å definere suksess i fagene på en kristen målestokk og undervise på en kristen måte. Dette med bakgrunn i at deres kristne verdigrunnlag skal prege hele skolen.

«*Samfunnet avkristnes.*» (s.4) «*Det finnes neppe mange andre steder det er enklere i dagens Norge å være kristen enn som elev på en av våre kristne skoler. De fleste av våre videregående skoler tilbyr et stort kristent ungdomsmiljø.*» (s.4) Ved å legge Bergers (2014) perspektiv om den relativiserende dynamikken i et pluralistisk samfunn på disse to sitatene, ser det ut til at Utsyn tar høyde for at dersom unge kristne lever sammen med andre jevnaldrende kristne, vil de i mindre grad relativiseres i retning av det «avkristnede samfunnet». NLM styrer dermed kristne ungdommers relativisering i en «kristen» retning ved å samle mange kristne ungdommer i et felles miljø.

Oppsummerende om Utsyn kan en si at det avkristnede samfunnet representerer en utfordring for NLMs misjonale formål ved at kristen ungdom relativiseres i en «avkristnet» retning. Utsyns intensjon synes å være at ved å utvide den religiøse diskursen til også å inkludere kristne ungdommers opplæring i ulike fag, vil skolene

utruste de unge til å leve som kristne i det «avkristnet» samfunnet etter endt skolegang. Utsyn påpeker at NLMs skoler utnytter en mulighet for NLMs misjonale formål som ligger i den relativiserende effekten, ved å tilby et miljø med flere kristne jevnaldrende på sine skoler hvor relativiseringen skjer i en «kristen» retning for de unge kristne.

Agenda 3:16

I «Gud i terapien» sies følgende om behandlingen av religiøse pasienter: *«For pasientenes del er det viktig at psykologene har kunnskap om religion og eksistensielle spørsmål [...] Hvis [pasientene] opplever at psykologen er avvisende til å snakke om dette, kan det i verste fall hindre behandlingen. I beste fall kan den religiøse praksisen og erfaringen som pasienten har, være en viktig kilde til en vellykket behandling.»* (s.23)

Dersom en legger Bergers (2014) perspektiv om sekulære og religiøse diskurser på det første av dette sitatet ser en at kunnskap om religion bør være en selvsagt del av psykologifagets sekulære diskurs.

Om profesjonsutdanningen i psykologi sies det følgende: *«Våre erfaringer er at eksistensielle spørsmål nærmest er fraværende i studiet, og i stor grad et ikke-tema blant uteksaminerte psykologer – særlig det som omhandler religion.»* (s.29) Legger en Bergers (2014) perspektiv om sekulære og religiøse diskurser på dette ser en at religion ikke er en selvsagt del av psykologifagets sekulære diskurs slik den er i dag. Agenda 3:16s intensjon ved å dekke dette temaet synes å være å utvide den psykologifagets sekulære diskurs slik at den både anerkjenner kristne psykologers egen tro og pasientens tro som viktige ressurser.

Oppsummerende om Agenda 3:16 kan en si at bladet påpeker at dagens mangelfulle sekulære diskurs innen psykologifaget representerer en utfordring for kristne som trenger psykoterapeutisk behandling. Samtidig peker misjonsbladet på at i møte med denne utfordringen representerer kristne psykologer en mulighet til å utvide denne sekulære diskursen slik at religiøse pasienter ikke skal lide under denne mangelfulle sekulære diskursen.

Sambåndet

I «Trosforsvar» sier Sambåndet: *«Vi tror ikke at det er 'kirkens' tjeneste eller samfunnsgagnlighet i seg selv som er det avgjørende for at en bærekraftig tro kan spire fram hos den oppvoksende slekt, men at den kristne forsamlingen forkynner et helhetlig bibelsk verdensbilde som setter tjenesten i det rette perspektiv.»* (s.6) Berger (2014) peker på at moderne mennesker lever godt med motstridende definisjoner av virkeligheten i ulike deler av livet. Sekulære og religiøse diskurser kan leve side om side i et moderne menneskes bevissthet. Dersom vi legger dette perspektivet på Sambåndets utsagn, ser en at Berger vil bestride at det er avgjørende for unge at deres kristne tro kan forenes med deres fagutøvelse for å bli i det kristne fellesskapet.

Om foreningen av fag og tro sies det: *«En holdning om at troen ikke hører med i vitenskapelig arbeid skapes ikke først og fremst ved trusler eller mobbing, men av at kristne tilpasser seg den rådende kultur i faget. – Når kristne fagfolk reiser seg og viser at deres tro faktisk er relevant – at det er mulig innenfor de demokratiske spillereglene, og at*

dette også medfører et positivt bidrag – gjør de det lettere for andre å gjøre det samme.» (s.12) Dersom en legger Bergers (2014) perspektiv om religiøse og sekulære diskurser på det overfor nevnte sitatet, ser en at Sambåndet forsøker å utvide den sekulære diskursen innenfor academia, slik at den kan inneholde religiøse perspektiver samtidig som den forblir en sekulær diskurs. Sambåndet påpeker at de «demokratiske spillereglene» godtar dette og at kristen tro bringer inn et «positivt bidrag» i den faglige diskursen.

Dersom en setter Bergers (2014) perspektiv om den relativiserende dynamikk som skjer i en pluralistisk situasjon på dette utsagnet, ser en at Sambåndet tar høyde for at dersom den kristne fagpersonen velger å vise at dens tro er faglig relevant, vil dette påvirke andre kristne fagfolk til å gjøre det samme. En kan også lese inn i dette utsagnet at dette vil kunne endre holdningen til om tro hører med i vitenskapelig arbeid i det akademiske fagmiljøet. Utvidelsen av den sekulære diskursen i den kristne fagpersonens bevissthet kan dermed føre til en tilsvarende utvidelse av den sekulære diskursen i academia.

Oppsummerende kan det sies at Sambåndets innledende formulering synes å være en forenkling av virkeligheten i lys av Berger. Ser en imidlertid på Sambåndets intensjon som synes å være å utvide den sekulære diskursen i den enkelte kristne fagpersons bevissthet, gir det mening at en helhetlig bibelsk forkynnelse spiller en sentral rolle i dette. Sambåndet ser den relativiserende dynamikken i et fagmiljø som en mulighet for ImFs misjonale formål.

De tre hovedsakene sett i forhold til hverandre

Dersom en ser de tre hovedsakene i forhold til hverandre synes både Agenda 3:16 og Sambåndets intensjon å være å utvide sekulære diskurser, ved å gi kristne perspektiver større anerkjennelse i de aktuelle fagmiljøene. Utsyns intensjon synes i motsetning til de to andre å være å utvide den religiøse diskursen. Utsyns tilnærming er spesielt interessant sett i forhold til Sambåndet, i og med at de to misjonsbladenes bakgrunn for tematiseringen langt på vei er sammenfallende. Utsyn søker å belyse hvordan unge kan bevare troen i møte med det avkristnede samfunnet etter endt skolegang, og Sambåndet søker å møte utfordringen i at unge voksne forlater den kristne forsamlingen.

8. DRØFTING

I dette delkapittelet drøftes de tre misjonsorganisasjonenes forståelse av sine misjonale formål. Med dette forstår vi hvordan de beskriver det kristne misjonsoppdraget generelt, og hvordan de tenker dette oppdraget skal realiseres i den norske konteksten spesielt. Drøftingen tar utgangspunkt i følgende spørsmål: I hvilken grad er de tre misjonsorganisasjonenes operative teologi sammenfallende med henholdsvis deres uttalte teologi og formell teologi hentet fra missiologien, når det gjelder forståelsen av sine misjonale formål? Den følgende drøftingen blir med andre ord en samtale om misjon i Norge mellom organisasjonenes operative teologi, deres uttalte teologi og formell teologi hentet fra missiologien. I denne delen behandles de tre misjonsorganisasjonene adskilt fra hverandre.

8.1. Norsk Luthersk Misjonssambands forståelse av sitt misjonale formål

Analysen identifiserte to aspekter ved NLMs misjonale formål i Utsyns hovedsaker «De kristne merkelappene» og «NLMs skoler».

Det første aspektet handlet om å bryte ned forutinntatte holdninger om hvem som kan identifisere seg med NLM. I analysen ble det identifisert at NLMs operative teologi ved dette aspektet, adresserer en mulighet til å knytte konservative kristne fra andre organisasjoner og kirkesamfunn til NLMs misjonale formål. Dette på bakgrunn av at tro institusjonaliseres gjennom frivillig tilslutning i den norske konteksten. Analysen pekte også på at konservative kristne med tilhørighet til andre organisasjoner og kirker, representerer en mulighet for samarbeid med andre organisasjoner og kirker knyttet til NLMs misjonale formål.

Dette aspektet kan sees i sammenheng med følgende utsagn fra NLMs uttalte teologi: «*NLM er misjon. [...] Vi skal aktivt formidle misjonskallet og arbeide for å gjennomføre misjonsoppdraget. Kallet til misjon er et personlig kall til tjeneste.*» (Norsk Luthersk Misjonssamband, 2012, s. 3) Dette utsagnet presenterer organisasjonen NLM som sammenfallende med misjon, men ikke som at NLM har enerett på å identifisere seg med kristen misjon. Dersom en forstår aspektet på bakgrunn av dette perspektivet, ser en at ved å identifisere seg med organisasjonen, identifiserer en seg samtidig med det kristne misjonsoppdraget. Å bryte ned hindringer for at mennesker kan identifisere seg med organisasjonen blir dermed sammenfallende med å «formidle misjonskallet». Ved å påpeke at kallet til misjon er et *personlig* kall, ser en at NLMs uttalte teologi legger mer vekt på å personlig knytte seg til organisasjonens misjonale formål enn til NLM som organisasjon.

Dersom en legger Berentsen et al.s (1994) ekklesiologiske perspektiv på aspektet ser en at det bærer i seg en misjonsforståelse som sier at *hele* kirken, på tvers av organisasjons- og kirketilhørighet, er sendt til verden for å formidle evangeliet. Den uttalte teologien søker å formidle dette ansvaret som et personlig kall utover organisasjonens grenser, mens den operative teologien søker å formidle dette ansvaret ved å åpne for at mennesker kan identifisere seg med NLM som organisasjon. NLMs operative teologi forstår dermed kallet til misjon i større grad på et kollektivt nivå, enn NLMs uttalte teologi.

Det andre aspektet ved NLMs misjonale formål som ble identifisert i analysen, var å hjelpe elevene ved NLMs skoler med å forme en bærekraftig tro som holder i møte med det «avkristnede» norske samfunnet. Dette gjennom å la skolenes kristne verdisyn prege hele skoledriften. Analysen identifiserte at NLMs operative teologi innebærer å utvide den religiøse diskursen til også å inkludere kristne ungdommers opplæring i ulike fag, og å tilby unge kristne et miljø med flere kristne jevnaldrende slik at den relativiserende effekten i større grad går i en «kristen» retning.

NLMs uttalte teologi sier følgende: «*Vi ønsker å formidle evangeliet slik at mennesker blir frelst og kan leve som Jesu disipler.*» Dersom en ser aspektet i lys av denne formuleringen, ser en at aspektet er forenelig med å formidle evangeliet slik at mennesker kan «leve som Jesu disipler». Her innebærer det å leve som Jesu disipler, at de unges tro bevares i møte med det «avkristnede» samfunnet etter endt skolegang. (Norsk Luthersk Misjonssamband, 2015, s. 1) Den siden ved NLMs uttalte teologi som dreier seg om å «... *formidle misjonskallet og arbeide for å gjennomføre misjonsoppdraget. Kallet til misjon er et personlig kall til tjeneste.*», synes ikke NLMs operative teologi å bære i seg i denne sammenheng. (Norsk Luthersk Misjonssamband, 2012, s. 3)

Dersom en legger Berentsen et al.s (1994) soteriologiske perspektiv på dette aspektet, ser en at det soteriologiske perspektivet ikke er til stede.

Aspektet kan imidlertid forstås på bakgrunn av «være sendt»-perspektivet (2012) i NLMs uttalte teologi. «Være sendt»-perspektivet innebærer at alle kristne er sendt av Herren dit de bor og lever. Aspektet kan forstås som å forberede elevene på denne sendelsen. «Være sendt»-perspektivet påpeker at «*Ord må følges av handling, og et troverdig kristenliv er også et liv i diakoni og tjeneste for våre medmennesker.*» (Norsk Luthersk Misjonssamband, 2012, s. 3) NLMs uttalte teologi påpeker at det er viktig å leve et integrert kristenliv for at formidlingen av evangeliets budskap skal fremstå troverdig. Et slikt integrert kristenliv eksemplifiseres med diakoni og tjeneste for andre. Disse to kategoriene kan forstås ganske vidt, men de innebærer også en begrensning. Dersom en forstår aspektet på bakgrunn av denne eksemplifiseringen, vil det å utvide den religiøse diskursen dekkes av «være sendt»-perspektivet så fremt den kristne måten å drive opplæring på kan knyttes til diakoni eller tjeneste for andre. Dersom dette ikke er tilfelle, vil utvidelsen av den religiøse diskursen som NLMs operative teologi bærer i seg, utgjøre en videre forståelse av NLMs misjonale formål enn hva NLMs uttalte teologi gjør.

Dersom en legger Berentsen et al.s (1994) ekklesiologiske perspektiv, som sier at kirken bærer i seg en grunnleggende missiologisk dimensjon, på aspektet, synes det å bære i seg en forståelse som bærer i seg denne missiologiske dimensjonen. Denne dimensjonen ved kirken pekes på ved å si at det er lettere for ungdom å være kristne sammen med andre kristne enn alene, og ved å strategisk danne ungdomsmiljøer på sine skoler for å styre de relativiserende effekten (Jfr. Berger 2014) i en «kristen» retning. Det ekklesiologiske perspektivet synes dermed i denne sammenheng å vektlegges

tyngre i NLMs operative teologi enn i organisasjonenes uttalte teologi, slik den er blitt presentert tidligere i masteroppgaven.⁴⁶

Oppsummerende kan en her si at NLMs operative teologi i større grad vektlegger det ekklesiologiske perspektivet ved misjon, sett i forhold NLMs uttalte teologi. Den operative teologien bærer i seg kirkens grunnleggende misjonale dimensjon ved å danne kristne ungdomsmiljøer på sine skoler. Den operative teologien adresserer også muligheten for at konservative kristne kan identifisere seg med NLM som organisasjon, mens NLMs uttalte teologi peker på å formidle misjonskallet generelt, og ikke spesifikt ved å knytte seg til NLM som organisasjon. Det soteriologiske perspektivet ved misjon vektlegges i denne sammenheng i liten grad av NLMs operative teologi, men gis stor vekt i NLMs uttalte teologi.

8.2. Normisjons forståelse av sitt misjonale formål

Analysen identifiserte to aspekter ved Normisjons misjonale formål.

Det første aspektet var å formidle en positiv holdning til å leve tett på mennesker fra en annen kultur. Analysen identifiserte at ikke-etniske norske kristne som bor i Norge, representerer en mulighet for Normisjons misjonale formål når det kommer til å avdekke og endre sider ved den norske kulturen som strider imot bibelske prinsipper.

Normisjons uttalte teologi sier følgende: «*Normisjon vil formidle evangeliet om Jesus Kristus både ute og hjemme slik at mennesker kan bli frelst, finne sin plass i et kristent fellesskap og selv bli disipler som i ord og gjerning kan vitne om Guds kjærlighet.*» (Normisjon, 2015, ss. 2-3) «*Overbevisningen om at alle mennesker er elsket av Gud og at vi er sendt for å krysse grenser så dette kan bli kjent, må prege alle lokale fellesskap.*» (Normisjon, 2012, ss. 5-6) Aspektet er her sammenfallende med formuleringene om at alle mennesker er elsket av Gud. Aspektet søker å ufarliggjøre kulturelle grenser og understreker dermed verdien til mennesker med en annen kulturell bakgrunn. Normisjons operative teologi er også sammenfallende med Normisjons uttalte teologi ved her å bære i seg en grenseoverskridende dimensjon, ved at holdningsendringen kan føre til at evangeliet formidles på tvers av kulturelle grenser.

Om en legger Berentsen et al.s (1994) soteriologiske perspektiv på aspektet, ser en at menneskers frelse ikke eksplisitt vektlegges i aspektet. Dersom en legger Jørgensens (2017) perspektiv om det misjonale potensialet som ligger i sårbarhet på aspektet, ser en at Normisjons operative teologi gir rom for et slikt potensiale. Dette gjøres ved å vise hvordan ikke-etniske norske kristne kan bidra til å avdekke og endre sider ved den norske kulturen som strider mot bibelske prinsipper. Aspektet synes å bære i seg en intensjon om å endre norsk kultur i en retning av bibelske prinsipper.

Det andre aspektet analysen identifiserte, var å kjempe for økt anerkjennelse av religiøse mennesker og deres tro i samfunnet. Dette ved å påpeke at psykologers og pasienters kristne tro representerer en ressurs i psykoterapien.

Dette aspektet er forenelig med Normisjons uttalte teologi som dreier seg om at mennesker skal «*bli disipler som i ord og gjerning kan vitne om Guds kjærlighet.*»

⁴⁶ Se kap. 3.4.

(Normisjon, 2015, ss. 2-3) Aspektet dreier seg om å gi kristne psykologer mulighet til å gi bedre hjelp til sine religiøse pasienter, ved å anerkjenne ressursene som ligger både i psykologens egen tro og i pasientens tro.

Om en legger Berentsen et al.s (1994) soteriologiske perspektiv på aspektet, så finner en ikke dette perspektivet representert.

Dahles (2014) perspektiv om tredimensjonal misjon peker på at misjon også handler om å endre kulturer ved at de tar til seg et kristent verdensbilde. I argumentasjonen for at misjon bør skje i på idéenes område, påpekes det at ideer former både individer og samfunn. Dersom en person får snudd sitt tankesett, verdensbilde og levesett opp ned i møte med Kristus, vil personens transformasjon også kunne føre til at kulturen den lever i, blir transformert. Begge de to aspektene ved Normisjons misjonale formål som analysen identifiserte, kan forstås som eksempler på å snu menneskers tankesett, verdensbilde og levesett i møte med sannheten om Kristus og alt han underviste, og dermed falle inn under Dahles definisjon av misjon.

Oppsummerende kan det her sies at Normisjons operative teologi i større grad vektlegger å endre sider ved den norske samtiden, eksemplifisert ved å gi religiøs tro større anerkjennelse i psykoterapien og å endre norsk kultur i retning av bibelske prinsipper, enn Normisjons uttalte teologi. Det soteriologiske perspektivet ved misjon synes i liten grad å være tilstede i Normisjons operative teologi, mens det er vektlagt i stor grad i Normisjons uttalte teologi. Det ekklesiologiske perspektivet synes å være til stede i noen grad i Normisjons operative teologi, ved å indirekte adressere muligheten for det kristne fellesskapet som ikke-etniske norske kristne representere, men det er ikke vektlagt i like stor grad som i Normisjons uttalte teologi.

8.3. Indremisjonsforbundets forståelse av sitt misjonale formål

Analysen identifiserte tre aspekter ved ImFs misjonale formål.

Det første aspektet var å dele evangeliet med muslimer gjennom å tilby muslimske innvandrere hjelp, og samtale med dem om tro. Analysen identifiserte at aspektet adresserte både de utfordringene møtet med muslimer representerer for den kristnes trosoverbevisninger, og muligheten møtet representerer for at muslimens trosoverbevisninger relativiseres i retning av kristen tro.

ImFs uttalte teologi sier: «*At de må bli frelst' er selve pulsslaget i det som indremisjonen står for. Ingen ting er viktigere enn det at mennesker får sin sak i orden med Gud*», (Indremisjonsforbundet, 2016, ss. 23-24) og beskriver misjonens oppgaver som: «*Ordets tjeneste [...] Diakoniens tjeneste [...] Bønnens tjeneste [...]*»

(Indremisjonsforbundet, 2016, s. 20) ImFs operative teologi bærer i seg dette fokuset på menneskers frelse som ImFs uttalte teologi peker på. Når det kommer misjonens tre oppgaver, bærer aspektet i seg både Ordets og diakoniens tjeneste. Vektingen av disse to oppgavene i ImFs operative teologi, synes imidlertid å skille seg fra vektingen i den uttalte teologien. Den uttalte teologien setter forkynnelsen av ordet i sentrum, noe som ImFs motto uttrykker tydelig: «*Med Guds Ord til folket*» (Indremisjonsforbundet, 2016, s. 24) Organisasjonens operative teologi vektlegger imidlertid diakonien tyngst, ved å

legge størst vekt på å tilby muslimske innvandrere hjelp og bygge gode relasjoner til dem. Forkynnelsen gis rom som en eventuell konsekvens av den gode relasjonen.

Det andre aspektet analysen identifiserte, var å øke forståelsen for utfordringene muslimer som konverterer til kristen tro, opplever. Analysen identifiserte at misjonsbladet i denne sammenheng berørte en mulighet for ImFs misjonale formål, ved å omtale den iranske konvertittens ønske om å dele troen sin i det offentlige rom, men uten å legge særlig vekt på denne muligheten.

Om en skal se dette aspektet i forhold til ImFs uttalte teologi, er det sammenfallende med organisasjonens haugianske arv «*som [...] setter fokus på utrustning til liv og tjeneste i det land og samfunn vi tilhører.*» (Indremisjonsforbundet, 2016, s. 24) Ved å tematisere konvertitters utfordringer, peker misjonsbladet på sider ved den norske konteksten som hindrer denne gruppens liv og tjeneste i samfunnet de tilhører. ImFs operative bærer dermed i seg en samfunnsutfordrende dimensjon som er sammenfallende med ImFs haugianske arv.

Dersom en legger Jørgensens (2017) perspektiv om det misjonale potensialet som sårbarhet representerer, på aspektet, ser en at begge disse aspektene tegner et bilde av muslimske innvandrere og konvertitter som sårbare mennesker som trenger norske kristnes hjelp. ImFs operative teologi vektlegger dermed ikke hvilke ressurser eller muligheter som disse gruppenes sårbarhet representerer, men hvordan norske kristne kan tilby gruppen hjelp.

Det tredje aspektet analysen har identifisert, handler om å forkynne et helhetlig bibelsk verdensbilde som setter den kristne tjenesten i riktig perspektiv, for unge kristne, slik at de kan gis frimodighet til å forene sin tro med sin faglige utøvelse. Analysen identifiserte at aspektet ser den relativiserende dynamikken i et fagmiljø som en mulighet for ImFs misjonale formål.

Dette aspektet er forenelig med den delen av ImFs uttalte teologi (2016) som beskriver «å leve i vekkelser»: «*[...] vekkelser er mer enn å komme til tro. Vekkelser er også snakk om å lære for kristenlivet. Vekkelserforkynnelsen sitt sikte er å vekke til tro, men også å hjelpe den troende til å leve i vekkelser – sant og våkent gudsliv i fornyelse [...]* Vekkelsetider er ikke avgrenset til den situasjon at ikke-kristne mennesker vekkes til tro, men også at barn og unge bevares hos Jesus og hjelpes til et frigjort personlig gudsliv.» (Indremisjonsforbundet, 2016, ss. 23-24) Det å hjelpe unge med å forene tro og fagutøvelse, er sammenfallende med å hjelpe dem «til et frigjort personlig gudsliv», og dermed også «å leve i vekkelser». Aspektet plasserer forkynnelsen av ordet i sentrum. Dette er forenelig med ImFs uttalte teologi, hvor vekkelserforkynnelsen står i sentrum.

Om en legger Dahles (2014) perspektiv om tredimensjonal misjon på dette aspektet, ser en at dette perspektivet vil underbygge ImFs operative og uttalte teologis sentrale plassering av forkynnelsen. Tredimensjonal misjon argumenterer for at dersom unge kristne får en helhetlig forståelse av den kristne tjenesten, vil de kunne bidra til å transformere omgivelsene sine. Dette perspektivet er ikke nødvendigvis enig i at en helhetlig forkynnelse vil føre til at de unge blir i det kristne fellesskapet, men det vil støtte ImFs operative og uttalte teologi i at ideer er viktige aktører i formingen av både enkeltmennesker og samfunn.

Dersom en legger Berentsen et al.s (1994) soteriologiske perspektiv på dette aspektet, ser en at den frelsende hensikten ikke er til stede i aspektet. Legger en det ekklesiologiske perspektivet på aspektet, ser en at aspektet har et berøringspunkt med dette perspektivet i det å forkynne helhetlig om kirkens tjeneste for unge slik at de kan bevares i *fellesskapet*. Dette plasserer resultatet av den helhetlige forkynnelsen inn i det kristne fellesskapet. Sett i forhold til ImFs uttalte teologi, ser en at den operative teologien bærer i seg det ekklesiologiske perspektivet i større grad, mens den uttalte teologien i større grad adresserer menneskers frelse og dermed det soteriologiske perspektivet.

Oppsummerende kan en her si at ImFs operative teologi er forenelig med den samfunnsutfordrende dimensjonen ved ImFs uttalte teologi om sin haugianske arv. Den samfunnsutfordrende dimensjonen finner en både ved at ImFs operative teologi løfter frem konvertitter utfordringer og ved å sette fokus på å utruste unge kristne til å forene tro og fag slik at de kan bidra til å transformere kulturen i akademien. Det er en vektingsforskjell mellom ImFs operative og uttalte teologi når det kommer til misjonens oppgaver. ImFs operative teologi vekter diakoniens oppgave tyngst, mens ImFs uttalte teologi vekter Ordets tjeneste tyngst. Vektingen av diakoniens gave fører til at ImFs operative teologi overser muligheten konvertitter og muslimske innvandreres sårbarhet representerer.

9. KONKLUSJON

Når jeg i det følgende skal svare på forskningsspørsmålet, presenterer jeg hvilke aspekter ved samtiden som vektlegges i det valgte materialet fra hvert av de tre misjonsbladene *Utsyn*, *Agenda 3:16* og *Sambåndet*, og hvordan dette kan sies å illustrere i hvilken grad misjonsorganisasjonenes forståelse av sine misjonale formål både tar høyde for den norske samtidskonteksten og er tro mot det kristne misjonsoppdraget.

Konklusjonen dekker kun det utvalgte materialet som er blitt kartlagt, analysert og drøftet i denne masteroppgaven. Det er derfor mulig at misjonsbladene dekker flere sider ved organisasjonenes forståelse av sine misjonale formål i andre utgaver. Det samme gjelder for misjonsorganisasjonenes praksis generelt.

I utblikket, som utgjør siste del av kapittelet, deler jeg noen personlige refleksjoner rundt misjonsorganisasjonenes forståelse av sine misjonale formål, med bakgrunn i svarene på forskningsspørsmålet.

9.1. Svar på forskningsspørsmålet

Norsk Luthersk Misjonssamband:

Utsyn er hovedorganet for NLMs hovedstyre. Misjonsbladet skal først og fremst informere om NLMs arbeid, men skal også gi oppbyggelig lesestoff og bibelsk veiledning om aktuelle spørsmål. Misjonsbladet skal altså ha et videre perspektiv enn kun NLMs eget arbeid.

Den brede, kvantitative kartleggingen pekte på at blant Utsyns hovedsaker tematiserte 62,5% aspekter ved samtiden. Dette tyder på at den bibelske veiledningen om aktuelle spørsmål gis stor plass i Utsyns hovedsaker. Samtidig innebærer dette at journalistiske metoder sannsynligvis brukes i stor grad i denne spalten.

Analysen identifiserte i det valgte materialet fra Utsyn at NLMs operative teologi vektlegger følgende to aspekter ved NLMs misjonale formål: Å bryte ned forutinntatte holdninger om hvem som kan identifisere seg med NLM, og å hjelpe elevene ved NLMs skoler med å «forme en bærekraftig tro» som holder i møte med det «avkristnede» norske samfunnet – ved å la skolenes kristne verdisyn prege hele skoledriften.

Når det kommer til i hvilken grad NLMs operative teologi tar høyde for den norske samtidskonteksten, så adresserer den i stor grad muligheter som ligger i at tro institusjonaliseres gjennom frivillig tilslutning og at religiøs pluralisme fører til økumenisk toleranse. Den adresserer også i stor grad utfordringer i den norske konteksten knyttet til at flere unge kristne relativiseres i en «avkristnet» retning.

Når det kommer til i hvilken grad NLMs operative teologi er tro mot det kristne misjonsoppdraget, ser en med bakgrunn i det valgte materialet at den bærer i seg særlig det ekklesiologiske perspektivet ved misjon, mens det soteriologiske er til stede i liten grad. NLMs uttalte teologi vektet disse to aspektene annerledes sett i forhold til NLMs operative teologi. NLMs uttalte teologi vektet det soteriologiske perspektivet tungt, mens det ekklesiologiske er til stede i liten grad.

Med bakgrunn i drøftingen av det valgte materialet, ser en at NLMs operative teologi kan utvikles til i større grad å være tro mot det soteriologiske perspektivet ved det kristne misjonsoppdraget. NLMs operative teologi innebærer samtidig en mulighet

til å utvikle NLMs uttalte teologi til i større grad å være tro mot det ekklesiologiske perspektivet ved det kristne misjonsoppdraget.

Normisjon

Agenda 3:16 er Normisjons misjonsmagasin. Magasinet er fristilt fra Normisjons sentrale ledelse, men er forpliktet til å arbeide for å realisere Normisjons visjon «Jesus Kristus til nye generasjoner og folkeslag», til å skape tilhørighet og engasjement for kristen misjon generelt, og til å aktivt fremme Normisjons basis og verdier. Misjonsbladets egen visjon, «å inspirere og utfordre til tro og engasjement, på tvers av organisasjons- og kirketilhørighet», representerer en målgruppe som går utover Normisjons medlemmer.

Den brede, kvantitative kartleggingen viste at 81,8% av Agenda 3:16s hovedsaker tematiserte aspekter ved samtiden. Dette kan sees i sammenheng med misjonsbladets vide målgruppe. Hele 45,5% av Agenda 3:16s hovedsaker ble kategorisert under «kulturelle trender».

Analysen identifiserte i det valgte materialet fra Agenda 3:16 at Normisjons operative teologi bærer i seg følgende to aspekter ved Normisjons misjonale formål: Å formidle en positiv holdning til å leve tett på mennesker fra en annen kultur, og å kjempe for økt anerkjennelse av religiøse mennesker og deres tro i samfunnet – ved å påpeke at psykologers tro og pasientens tro representerer en ressurs i psykoterapeutisk behandling av religiøse mennesker.

Når det kommer til i hvilken grad Normisjons operative teologi tar høyde for den norske samtidskonteksten, ser en at den i stor grad adresserer muligheten i at ikke-etniske norske kristne kan avsløre sider ved norsk kultur som er i strid med bibelske prinsipper, og som etniske norske kristne ikke registrerer. Den operative teologien adresserer imidlertid i liten grad utfordringene som pluralismen representerer for samlivet mellom to mennesker med ulik kulturell bakgrunn. Normisjons operative teologi tar også i stor grad høyde for utfordringer knyttet til at religiøs tro ikke anerkjennes i tilstrekkelig grad i psykoterapien.

Når det kommer til i hvilken grad Normisjons operative teologi er tro mot det kristne misjonsoppdraget, ser en med bakgrunn i det utvalgte materialet at den i stor grad bærer i seg den samfunnsutfordrende dimensjonen som finnes i tredimensjonal misjon og i noen grad det misjonale potensialet som ligger i sårbarhet. Det soteriologiske perspektivet bærer den imidlertid bare med seg i liten grad, og det ekklesiologiske perspektivet i noen grad. I denne sammenheng skiller dermed Normisjons operative teologi seg fra Normisjons uttalte teologi, som vekter både det soteriologiske og det ekklesiologiske perspektivet tungt.

Med bakgrunn i denne avhandlingens funn, ser en at Normisjons operative teologi kan utvikles til å i større grad være tro mot det soteriologiske og det ekklesiologiske perspektivet ved det kristne misjonsoppdraget. En ser også at den operative teologien kan bistå Normisjons uttalte teologi til i større grad å være tro mot den samfunnsutfordrende dimensjonen som tredimensjonal misjon påpeker ved det kristne misjonsoppdraget.

Indremisjonsforbundet

Sambåndet er hovedorganet for ImFs sentrale ledelse. Ved siden av å presentere oppbyggelig stoff, skal misjonsbladet være et forum for aktualitet og debatt. Det kan synes som om misjonsbladet forstår seg som et informasjonsorgan som også arbeider mer selvstendig journalistisk. Tema- og fordypningsstoff er ifølge Sambåndet selv et viktig fokus i misjonsbladet.

I den brede, kvantitative kartleggingen kom det frem at 33,3% av Sambåndets hovedsaker tematiserte trekk ved norsk kristenliv og 50% tematiserte informerende eller oppbyggelige saker. Dette viser at 83,3 % av de kartlagte hovedsakene på ulike måter tematiserte sider ved norsk kirkeliv. Dette bekrefter at det oppbyggelige stoffet gis stor plass, og at aktuelt- og debattstoff i hovedsak dreier seg om kirkelige temaer. Sambåndet bruker betydelig mer plass på hovedsaken enn de to andre misjonsbladene. Det bekrefter at tema- og fordypningsstoff er en viktig del av misjonsbladets profil.

Analysen identifiserte i det valgte materialet fra Sambåndet at ImFs operative teologi bærer i seg følgende tre aspekter ved ImFs misjonale formål: Å dele evangeliet med muslimer gjennom å tilby muslimske innvandrere hjelp og samtale med dem om tro, å øke forståelsen for utfordringene muslimer som konverterer til kristen tro opplever, og å forkynne et helhetlig bibelsk verdensbilde som setter den kristne tjenesten i riktig perspektiv for unge slik at de kan gis frimodighet til å forene sin tro med sin faglige utøvelse.

Når det kommer til i hvilken grad ImFs operative teologi tar høyde for den norske samtidskonteksten, ser en at den i stor grad adresserer mulighetene som ligger i den relativiserende effekten som pluralismen bærer i seg både i møte med muslimer og akademiske fagmiljøer. Den adresserer i noen grad utfordringer muslimer i Norge representerer for kristne trosøverbevisninger, og i liten grad mulighetene kristne konvertitter representerer kristen misjon.

Når det kommer til i hvilken grad ImFs operative teologi er tro mot det kristne misjonsoppdraget, ser en at den i stor grad bærer i seg den samfunnsutfordrende dimensjonen som tredimensjonal misjon påpeker. Det soteriologiske perspektivet bærer den i seg i noen grad, og det ekklesiologiske i liten grad. ImFs operative teologi skiller seg fra ImFs uttalte teologi som bærer i seg det soteriologiske perspektivet i stor grad. Det ekklesiologiske perspektivet synes å være til stede i liten grad i ImFs uttalte teologi. ImFs operative teologis vektning av den samfunnsutfordrende dimensjonen er sammenfallende med den haugianske arven som ImFs uttalte teologi knytter seg til.

Med bakgrunn i avhandlingens funn i det utvalgte materialet, ser en at ImFs operative teologi kan utvikles ved i større grad å være tro mot det ekklesiologiske og det soteriologiske perspektivet.

9.2. Utblikk

Den norske samtidskonteksten er i stadig forandring, noe omveltningene som er skjedd i den norske konteksten de siste femti til seksti årene viser. Samtidig forandrer ikke det kristne misjonsoppdraget seg. De tre evangelisk-lutherske misjonsorganisasjonenes

utfordring handler om hvordan de kan applisere dette oppdragets uforanderlige budskap på stadig nye måter i møte med samtiden. Innledningsvis pekte jeg på to sentrale spørsmål som ligger til grunn for denne avhandlingen, med utgangspunkt i hva John Stott betegner som dobbel lytting. Spørsmålene var: I hvilken grad tar de tre misjonsorganisasjonenes praksis inn over seg den norske samtidskonteksten, og i hvilken grad er organisasjonenes praksis tro mot det kristne misjonsoppdraget.

Det er gledelig å se at avhandlingens funn peker på at det synes å være en bevissthet om en slik dobbel lytting i de tre evangelisk-lutherske misjonsorganisasjonene. Organisasjonene adresserer både hvordan samtidskonteksten utfordrer kristen tro, hvordan det kristne misjonsoppdraget kan praktiseres inn i denne konteksten, og dermed hvordan Bibelens tekster og samtiden kan relateres til hverandre. Dette er en viktig øvelse for at misjonsorganisasjonene skal lykkes i å realisere sine misjonale formål i den norske samtidskonteksten fremover.

Når det kommer til de tre misjonsorganisasjonenes forståelse av sine misjonale formål, vil jeg gjerne trekke frem at avhandlingens funn peker på at misjonsorganisasjonenes operative teologi bærer i seg sider ved det kristne misjonsoppdraget som organisasjonenes uttalte teologi ikke bærer i seg i tilsvarende grad. Eksempler på dette er den samfunnsutfordrende dimensjonen Agenda 3:16 løfter frem, som ikke er tilsvarende til stede i Normisjons uttalte teologi. Et annet eksempel er det ekklesiologiske perspektivet som analysen identifiserte i det utvalgte materialet fra Utsyn, som NLMs uttalte teologi ikke formulerer i tilsvarende grad. I disse eksemplene, mener jeg at misjonsorganisasjonenes operative teologi representerer viktige bidrag til hvordan organisasjonenes uttalte teologi kan utvikles for i større grad å være tro mot det kristne misjonsoppdraget.

Jeg vil også trekke frem funnene gjort i det valgte materialet i denne avhandlingen som påpeker at de tre misjonsorganisasjonenes operative teologi synes å bære i seg det soteriologiske perspektivet i liten grad, med noen få unntak. Selve kjerne i misjonsorganisasjonenes formuleringer av sine misjonale formål er at mennesker skal komme til tro på Jesus Kristus, som er den eneste veien til frelse. Jeg mener at misjonsorganisasjonenes uttalte teologi i denne sammenheng kan bidra til at det soteriologiske perspektivet også gis en helt sentral plass i organisasjonenes praksis.

BIBLIOGRAFI

- Agenda 3:16. (2019). *Om bladet: Webområde for Agenda 3:16*. Hentet fra Webområde for Agenda 3:16: <https://www.agenda316.no/om-bladet/>
- Astås, R. (1992). *Kirke i vekst og virke - Allmenn og norsk kirkehistorie*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Berentsen, J.-M., Engelsviken, T. & Jørgensen, K. (Red.) (1994). *Missiologi i dag*. Oslo: Universitetsforlaget.*
- Berger, P. L. (2014). *The Many Alters of Modernity - Toward a Paradigm for Religion in a Pluralist Age*. Boston/Berlin: De Gruyter.*
- Dahle, L. (2014). Mission in 3D: A Key Lausanne III Theme. I L. Dahle, M. S. Dahle & K. Jørgensen (Red.), *The Lausanne Movement - A Range og Perspectives* (ss. 265-279). Oxford: Regnum Books International.
- Fast Grunn. (2020). *Om oss: Webområde for Fast Grunn*. Hentet fra Webområde for Fast Grunn: <http://www.fastgrunn.no/omoss#magasinet>
- Furseth, I. & Repstad, P. (2003). *Innføring i religionssosiologi*. Oslo: Universitetsforlaget.*
- Henriksen, J.-O. & Repstad, P. (2005). *Tro i Sør - Sosiologiske og teologiske blikk på sørlandsk religion*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Hjemdal, K. (2017). En blir ikke heit av det en ikke veit. I K. Jørgensen, D.-H. Eriksen, S. Granerud, & T. Serierstad (Red.), *Misjon i bevegelse* (ss. 145-157). Oslo: Lunde Forlag.
- Indremisjonsforbundet. (2005). *Lovsamling*. Hentet fra Webområde for Indremisjonsforbundet: <https://www.imf.no/wp-content/blogs.dir/44/files/2018/02/Lovsamling-lmF-BM.pdf>
- Indremisjonsforbundet. (2016). *Håndbok for Bedehuset - En ressurs for misjonsarbeidet i ImF*. Hentet fra Webområde for Indremisjonsforbundet: https://www.imf.no/wp-content/blogs.dir/44/files/2018/02/H%C3%A5ndbok-for-bedehuset_oppdaterert-mars-2014_small.pdf
- Jørgensen, K. (2017). De store perspektiver - Fra kirke og misjon til misjonerende kirke, Misjonsteologiske og misjonsstrategiske perspektiver. I K. Jørgensen, D.-H. Eriksen, S. Granerud, & T. Serierstad (Red.), *Misjon i bevegelse* (ss. 28-45). Oslo: Lunde Forlag.
- Kleppa, J., & Odland, P. (1998). *Ordets folk: Det Vestlandske indremisjonsforbund 1898-1998*. Straume: Sambåndet.
- Myklebust, O. G. (1972). Linjer i norsk misjonshistorie. I S. Neill, *Misjon i 2000 år* (ss. 455-488). Stavanger: Nomi Forlag.
- Mæland, J. O. (2000). *Konkordieboken - Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter*. Oslo: Lunde Forlag.
- NORME. (2015). *Vedtekter for NORME*. Hentet fra Webområde for NORME - Norsk råd for Misjon og Evangelisering: <https://norme.no/wp-content/uploads/2018/02/2015-NORME-Vedtekter.pdf>
- Normisjon. (2011). *Landsstyrets møte 16.-17.juni 2011 og torsdag 23.juni 2011*. Hentet fra Webområde for Normisjon: <http://tyde.normisjon.no/filer/124152011-160611-LS-A-ref.pdf>
- Normisjon. (2012). *Strategidokument 2012-2025*. Hentet fra Webområde for Normisjon: https://www.normisjon.no/content/uploads/2018/06/Strategidokument_2012-2025_tilnett-2.pdf

- Normisjon. (2015). *Lover i Normisjon*. Hentet fra Webområde for Normisjon:
<https://www.normisjon.no/content/uploads/2018/06/Lover-i-normisjon-til-nett-2015.pdf>
- Norsk Luthersk Misjonssamband. (2012). *Strategi NLM Norge - 2012-2020 - Vedtatt på generalforsamlingen 2012*. Hentet fra Webområde for Norsk Luthersk Misjonssamband: <https://www.nlm.no/globalassets/dokumenter-og-filer/formelle-dokumenter/grunnregler-og-strategidokumenter/strategi-for-nlm-norge-20122020.pdf>
- Norsk Luthersk Misjonssamband. (2015). *Verdidokument - Grunnlagsdokument for ansettelse i Norsk Luthersk Misjonssamband*. Hentet fra Webområde for Norsk Luthersk Misjonssamband: <https://www.nlm.no/globalassets/dokumenter-og-filer/formelle-dokumenter/grunnregler-og-strategidokumenter/verdidokument-godkjent-270805---opdatert-mai-2015.pdf>
- Norsk Luthersk Misjonssamband. (2018). *Grunnregler for Norsk Luthersk Misjonssamband*. Hentet fra Webområde for Norsk Luthersk Misjonssamband: <https://www.nlm.no/globalassets/dokumenter-og-filer/formelle-dokumenter/grunnregler-og-strategidokumenter/verdidokument-godkjent-270805---opdatert-mai-2015.pdf>
- Norsk Luthersk misjonssamband. (2019). *Ressursbank/Utsyn: Webområde for Norsk luthersk misjonssamband*. Hentet fra Webområde for Norsk luthersk misjonssamband: <https://www.nlm.no/ressursbank/utsyn/utsyn/>
- Norsk Redaktørforening. (2020). *Redaktørplakaten*. Hentet fra Webområde for Norsk Redaktørforening: <https://www.nored.no/Redaktoeransvar/Redaktoerplakaten>
- NOU 2013: 1. (2013). *Det livsynsåpne samfunn*. Oslo: Kulturdepartementet.
- Olsen, P. (2016, Februar 12). *Sambåndet før og nå*. Hentet fra Webområde for Sambåndet: <http://sambaandet.no/2016/02/12/sambandet-for-og-na/>
- Ottosen, E. (2005). *Utsyns profil og oppgave - Notat til hovedstyrets møte 25.-26. februar 2005*. (Ikke offentlig tilgjengelig.)
- Rudvin, O. (1967). *Indremisjonsselskapets historie I*. Oslo: Lutherstiftelsens forlag.
- Sambåndet. (2019). *Om oss: Webområde for Sambåndet*. Hentet fra Webområde for Sambåndet: <http://www.sambaandet.no/om-oss/>
- Seland, B. & Agedal, O. (2008). *Vekkelsesvind - Den norske vekkingskristendomen*. Oslo: Det Norske Samlaget.
- Seland, B. (2001). *Religion på det frie marked - Folkelig pietisme og bedehuskultur*. Bergen: Universitetet i Bergen.
- Store norske leksikon. (2019). *Diskurs*. Hentet fra Webområde for Store norske leksikon: <https://snl.no/diskurs>
- Store norske leksikon. (2019). *Lekmannsbevegelse*. Hentet fra Webområde for Store norske leksikon: <https://snl.no/lekmannsbevegelse>
- Stott, J. (1992). *The Contemporary Christian - An urgent plea for double listening*. Leicester: Inter-Varisty Press.*
- Svoren, R. (1977). Misjonsbladet som organisasjonsblad og kirkelig oponentsorgan. I A. Kvalbein, G. A. Meling & B. H. Sandvei (Red.) *Visjoner fra en postkasse - En bok om misjonsbladene i Norge* (ss. 77-82). Oslo: Luther Forlag.

- The National Committee for Research Ethics in the Social Sciences and the Humanities (NESH). (2016). *Guidelines for Research Ethics in the Social Sciences, Humanities, Law and Theology*. Hentet fra Webområde for NESH:
https://www.etikkom.no/globalassets/documents/english-publications/60127_fek_guidelines_nesh_digital_corr.pdf*
- Ward, P. (2017). *Introducing Practical Theology - Mission, Ministry and the Life of the Church*. Grand Rapids: Baker Academic.*

*Selvvalg pensum

VEDLEGG

De seks hovedsakene:

1. Agenda 3:16, Nr. 1/19. årgang, «Tokulturell kjærlighet»: s. 22-33
2. Agenda 3:16, Nr. 3/19. årgang, «Gud i terapien»: s. 20-31
3. Sambåndet, Nr. 5/120. årgang, «Ismaels barn»: s. 9-21
4. Sambåndet, Nr. 3/121. årgang, «Trosforsvar»: s. 10-17
5. Utsyn, Nr. 8/127. årgang, «De kristne merkelappene»: s. 10-15
6. Utsyn, Nr. 5/129. årgang, «NLMs skoler»: s. 8-16

AGENDA 3:16

Nr. 1/2019 | 19. årgang | 38 000 lesere

+ Hovedsak:
***Kjærlighet
på tvers av
kulturer***

***Livspuls:
Å takke
gjør oss
gladere***

Linda Tånevik:

FRISØREN SOM BLE LEGE OG MISJONÆR

Fikk ødelagt øyet i fødselen | Ny serie: De som så Jesus | Normisjon kutter i utlandet

Hvilken forskjell vil du gjøre med ditt liv?

Utdanning handler om mer enn karriere

SØK PÅ NLA.NO

– fordi noen trenger deg

INNHOOLD

22 **TEMA:** Tokulturell kjærlighet

6 Livspuls: Takknemlighet

46 Det første øyenvitnet

- 3 Leder
- 5 **Innspill**
- 13 Historien om en bibeloversetter
- 16 **Normisjon kutter i utenlandsarbeidet**
- 18 Kristenforfølgelse øker
- 36 **Relasjonelt**
- 38 Synspunkt
- 39 **Nytt fra Normisjon**
- 48 Patrik Hagman om sorg
- 54 **Andakten**
- 58 Kryssord
- 59 **Sarepta:**
Fiskesuppe

40 Portrettet:

Linda Tånevik

Frisør, lege og misjonær

Fargerike samliv

En trenger ikke reise langt for å finne kjærligheten i møte med et menneske fra en annen kultur. Det finnes et vell av kulturer i Norge. Ikke bare på grunn av økt innvandring, men også fordi vi blant dem vi kaller etnisk norske finner ulike kulturer, verdier, religioner og levesett.

I hovedsaken denne gangen har vi konsentrert oss om ekteskap mellom mennesker som kommer fra land som ligger langt fra hverandre geografisk. Som en naturlig konsekvens av økt globalisering, velger stadig flere å inngå forpliktende samliv med en person fra et annet land.

Den som må forlate det som er kjent og kjært til fordel for kjærligheten, er kanskje den som må betale den høyeste pris for at forholdet skal vare. Men det å ha ulike verdier og referanserammer, kan både være

utfordrende og berikende for begge.

Det er naturlig å tenke at de som velger å dele livet med en fra en helt annerledes kultur enn dem selv, kan oppleve flere utfordringer enn dem som finner kjærligheten innenfor samme kultur. Men er det slik? Kan det være at de som velger å satse på et forhold på tvers av kulturer, er mer innstilt på å takle ulikheter enn dem som tar for gitt at ektefellen er lik en selv på flere områder?

For to mennesker er uansett forskjellige. Uansett må en tilpasse seg den andre, tåle ulikhet, lære av hverandre. Respekt og toleranse er nøkkelord for at et samliv skal fungere. Men for ekteskap der partene kommer fra ulike kulturer, er språk et like viktig nøkkelord. Samt å innrømme at det finnes utfordringer, og våge å ta dem på alvor.

Kristin Wennemo Malmin, redaktør i Agenda 3:16

SAMFUNNSUTVIKLING I MALI

Foto: Kristin Wennemo Malmin

I april i år er det oppstart av et nytt prosjekt i Tomora vest i Mali, i regi av Normisjon og en lokal grasrotorganisasjon, som tok initiativ til prosjektet. Målet er å stimulere til lokal samfunnsutvikling, som du kan lese om i en notis på side 39. Selv om Normisjon styrker arbeidet i Vest-Afrika, blir den totale overføringen til det internasjonale arbeidet redusert. Les intervju med den internasjonale lederen i Normisjon på side 16.

AGENDA 3:16

Postadresse
Postboks 7153 St.Olavs plass
0130 OSLO

Besøksadresse
Linstows gate 3
e-post: agenda316@normisjon.no
www.agenda316.no

Abonnement
Tlf. 23 30 10 00
(man-fre kl 09.00–11.30 og 12.15–14.00)
e-post: abonnement@normisjon.no
Årsabonnement kr 579,-
Introduksjonstilbud kr 449,- (første år)
Kontonummer 3000 15 06982
www.agenda316.no

Redaktør
Kristin Wennemo Malmin
kwm@normisjon.no
tlf. 474 89 099

Journalist
Per Arne Gjerd
per.arne.gjerd@normisjon.no
tlf. 452 13 488

Journalist
Martin Eikeland
martin.eikeland@normisjon.no
tlf. 911 64 887

Grafisk designer
Torunn Hvale Melbø
torunn.hvale@normisjon.no
tlf. 971 69 322

**Salgs- og
annonseansvarlig**
Martin M. Hasseleid
martin.hasseleid@normisjon.no
tlf. 995 48 180

**Markeds- og
opplagsansvarlig**
Randi Sivertsen
randi.sivertsen@normisjon.no
tlf. 488 69 171

Fagpressen
OPPLAGSKONTROLLERT

Agenda 3:16 kommer ut med 8 nummer i året. Dette nummeret gikk i trykken 31. januar. Neste nummer kommer i postkassen i uke 13. Agenda 3:16 utgis av Normisjon, og er forpliktet på redaktørplakaten.

Forsidefoto: Anders Martinsen
Illustrasjonsfoto i bladet: Adobe Stock
Trykk: 07 Media

Johannes 3:16
«For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv.»

Innspill

Send oss tilbakemeldinger!
agenda316@normisjon.no eller sms 474 89 099

Julenummeret engasjerte

I julenummeret var det disse to artiklene som spesielt engasjerte meg: «Hva hjelper det å bekymre seg?» Med god inspirasjon fra legen Ingvard Wilhelmsen, og «Hva Jesus lærte oss om å leve» - med fokus på Oskar Skarsaunes nye bok om Bergprekenen. Takk for mye godt å lese. Gleder meg til neste nummer!

Hilsen fra
Anne Birgit Aandstad, Årnes

Julenummeret var som vanleg veldig bra. Eg les alltid Agenda 3:16 frå perm til perm!

Helsing Anna Marie S. Vatnamo, Innvik

Vi er, og har vært, svært fornøyd med totalinnholdet i Agenda 3:16, inkludert kryssordet. Vi er såpass fornøyd at i tillegg til å abonnere selv, har vi i flere år gitt det som gaveabonnement til våre tre barn med familier. Da vi fikk julenummeret i hende blei vi så begeistret at vi bestilte et gaveabonnement også til et vennepar som ikke var abonnenter tidligere. De har allerede gitt oss svært positive tilbakemeldinger.

Vennlig hilsen Aslaug og Sigbjørn Kvistad, Drøbak

Mennesker som så Jesus

I 2019 byr vi på en helt ny serie, som handler om mennesker som møtte Jesus. Teolog Hans Johan Sagrusten skriver tekstene. Han arbeider i Det Norske Bibelselskap og er bibeloversetter, prest, forfatter og foredragsholder. Oscar Jansen er illustratør. Først ut er Maria, Jesu mor – det aller første øyenvitne. Les om henne på side 46!

NY
SERIE!

Hans Johan Sagrusten.

Følg Agenda 3:16 på Facebook og Instagram!

Takk gjør oss gladere

Vitenskapelige studier viser at takknemlighet gjør oss gladere, hevder **Rupert Sheldrake**, som har skrevet bok om den positive effekten av åndelig praksis.

Tekst Per Arne Gjerdi

Rupert Sheldrake.

Den britiske biologen og forfatteren Rupert Sheldrake har markert seg som en skarp kritiker av en naturvitenskap som tror den har svar på det meste. Sheldrake er selv forsker, med stor tro på vitenskap, men har gjerne utfordret etablerte sannheter.

Hans siste prosjekt handler om å se på åndelige praksiser som er felles på tvers av religioner, og hvordan disse er blitt studert vitenskapelig. Studier viser nemlig at åndelig praksis gjør folk både sunnere og lykkeligere. Man ser også at det har negativ effekt å ikke ta del i slik praksis.

I sin nye bok *Vitenskap og åndelig praksis* tar Sheldrake for seg et knippe slike praksiser, blant annet meditasjon, sang, pilegrimsvandring og det å forholde seg til planter. *Agenda 3:16* møtte ham da boken ble lansert på norsk i høst, og spurte ham spesielt om temaet takknemlighet, som han har viet et kapittel til.

Tro som tillit

Vitenskapelige studier viser at folk blir gladere av å praktisere takknemlighet, hevder Sheldrake. Studier av meditasjon og bønn viser det samme; man sover bedre, og er gladere og mindre deprimert hvis man mediterer eller ber.

– Et hovedpoeng er at det som kommer først er erfaring, sier Sheldrake.

– Jeg mener det er feil når både ateister og kristne har fremstilt religion som om det først og fremst handler om å skrive under på en liste med trosforestillinger. Det handler om erfaringer, og en av disse er tillit til at ting vil gå bra i fremtiden. Den sanne betydningen av tro (faith) handler om denne tilliten, ikke om intellektuell tilslutning til en bestemt tro som for folk flest er ubegripelig, mener Sheldrake. Han snakker ikke om dette bare som forsker:

– Jeg var tidligere ateist, men går nå regelmessig i kirken. De fleste kirkegjengere jeg

kjenner, går ikke dit først og fremst fordi de har studert den kristne trosbekjennelse i detalj. Nei, de fleste går i kirken fordi de liker sangen og fellesskapet. De ber og føler at Gud hjelper dem i deres liv.

Gud og naturen

– *Din beskrivelse av tro som tillit har også en sterk tilknytning til takknemlighet?*

– Absolutt. Takknemlig handler om å erkjenne at det vi har er gitt oss, inkludert våre egne liv. Vi skapte ikke oss selv. Vi skapte verken universet eller slektskjeden av mennesker og skapninger som ledet fram til oss. Vi

skaper heller ikke vår egen mat, selv om vi kan dyrke den i hagen. Alt er der – jorda, sollyset, frøene og mangfoldet av vekster – og kommer til oss som gave. Vi er del av en strøm, sier Sheldrake.

Hvilken rolle spiller så Gud i forskerens tanker om takknemlighet?

– Når det gjelder takknemlighet, kan du gå så langt du vil, sier Sheldrake, og utdyper:

– Saken er at selv om du er ateist, og tror at universet er uten bevissthet og at det ikke er noen Gud, kan du likevel være takknemlig overfor foreldrene dine som passet på deg da du var liten, og overfor menneskene som

” Når det gjelder takknemlighet, kan du gå så langt du vil.

Foto: Per Arne Gjerdi

Livet er en gave: – Takknemlighet handler om å erkjenne at det vi har er gitt oss, inkludert våre egne liv, sier Rupert Sheldrake.

sørger for at du får mat. Du kan takke naturen for at du er her. Men du kan også gå lenger og takke naturens kilde; Gud, som er den bevisste kilde til alt som er. Jeg ser ikke Gud som et atskilt vesen der ute, men som den som omfatter og opprettholder alle ting.

Takk eller betaling

«Det motsatte av takknemlighet er følelsen av å være berettiget til noe,» skriver Sheldrake i sin bok, og utdyper: «Vårt daglige liv i en pengebasert økonomi fremmer utakknemlighet siden det ikke er nødvendig å være takknemlig for en tjeneste vi betaler for. Hvis vi bor på et dyrt hotell, føler vi at vi har rett til et fungerende avløpssystem og rene laken og håndklær. Vi kjenner ingen trang til å være takknemlig for det, vi tar det for gitt. Hvis vi betaler for et produkt eller en tjeneste, er det en del av en gjensidig byttehandel.»

Sheldrake foreslår to måter å praktisere takknemlighet på. For det første: Tell dine velsignelser! Eller sagt på en annen måte: Tenk etter hva som har gjort deg glad – enten hver kveld før du legger deg, eller en gang i uken. Hjelper det å skrive ned ting og lage en liste, så gjør det. Du kan takke for ditt eget liv og din helse, for familien din, lærere og andre som har hjulpet deg, og så videre. Eller du kan takke planter og dyr, ja, for hele

universet og kilden til alt som eksisterer. En slik praksis forbinder deg med det som er gitt deg.

Bordbønn og stillhet

Hans andre forslag til måte å praktisere takknemlighet på, er velkjent i kristen sammenheng, nemlig å be bordbønn før måltider.

– Da jeg bodde i India, der alle er religiøse på en eller annen måte, hadde de alltid en bekræftelse, bønn eller takksigelse før måltider, forteller Sheldrake.

To år i India tilbrakte han i ashramen til den engelske benediktiner-munken Bede Griffiths, og minnes at de der pleide å synge en takksigelse før hvert måltid.

Sheldrake og hans kone har, også da deres to voksne sønner var yngre, hatt som fast vane at de holder hverandre i hendene før de spiser. Noen ganger synger de et bordvers, eller de sier en bordbønn, og noen ganger innleder de måltidet med en kort stillhet.

En pause til å takke

– Hvis vi er flere samlet, sier jeg gjerne en bordbønn, eller vi synger den. Selv da sønnene mine var på sitt mest opprørske som tenåringer, protesterte de aldri mot at vi holdt hverandre i hendene. Når de hadde venner på besøk, fortalte jeg at vi hadde denne tradisjonen med å holde hverandre i hendene i stillhet før vi spiser, som en pause der hver og en kan takke på sin egen måte. Knappt noen protesterer på det. De fleste liker det. For ateister kan det å be bordbønn være upassende, men å holde hverandre i hendene fungerer alltid.

– *Hva går vi glipp av uten bordbønn?*

– Det fins en forventning før måltider, som ofte blir til en pinlig pause, der noen sier: «Forsyn dere, så maten ikke blir kald». Det ligger en mulighet til takksigelse der, som i stedet blir til en banal kommentar, mener Sheldrake.

– Noen sier kanskje «Bon Appétit!». Det er bedre enn ingenting. Uansett synes jeg det er en bortkastet mulighet å ikke foreta seg noe før man spiser sammen. ■

«Den som gir noe og den som gir takk, er forbundet med hverandre»

«Hva om livet er naturens gave? Hva om naturen selv er en gave? Da står vi i den dypeste gjeld til, og har den største grunn til å være takknemlig overfor, de kreftene som har forårsaket at vi og alt annet kan eksistere», skriver Rupert Sheldrake i kapitlet «Takknemlighetens strøm» i boken *Vitenskap og åndelig praksis*. Og han fortsetter:

«Lovprisningshymner og takksigelser overfor det guddommelige opphavet til alt som finnes, er en del av en gjensidig samhandling; takksigelsen setter oss i forbindelse med kilden til selve livets gave, og alle andre av livets velsignelser. Og ett uttrykk for denne takknemligheten er å dele gavene våre med andre, for å bli del av den strømmen som vi selv er avhengig av.»

Sheldrake forteller videre at det latinske ordet for takknemlighet er substantivet *gratia*, som også det engelske *grace* er avledet av. Det engelske uttrykket for å be bordbønn er «saying grace».

«Den som gir noe og den som gir takk, er forbundet med hverandre; de har et gjensidighetsforhold, som for eksempel lojalitet, kjærlighet og tillit. Dette er også en teologisk beskrivelse av forholdet mellom Gud og dem som elsker, stoler på og takker ham», skriver den britiske forskeren og forfatteren.

Tell dine velsignelser!

Søker du på Internett etter ord som gratitudo, gratefulness eller takknemlighet, vil du oppdage at mange er opptatt av det. Mange skriver takknemlighets-lister, og det utgis dagbøker med fokus på dette.

En enkel måte å gjøre det på, er å følge tipset i intervjuet med Rupert Sheldrake:

Tell dine velsignelser! Tenk etter hva som har gjort deg glad – enten hver kveld før du legger deg, eller en gang i uken. Hjelper det å skrive ned ting og lage en liste, så gjør det.

Tusen å takke

Journalist og forfatter **A.J. Jacobs** satte takknemligheten bokstavelig talt på kartet da han la ut på en reise for å takke alle som har bidratt til kaffekoppen han nyter hver morgen.

Tekst Per Arne Gjerdi

Jacobs har en rekke originale bokprosjekter bak seg. Blant annet tok han for drøyt ti år siden for seg bibelske leveregler og prøvde å praktisere dem så bokstavelig som mulig. Det ble til boken *The Year of Living Biblically: One Man's Humble Quest to Follow the Bible as Literally as Possible*. Noen år senere gikk han i gang med jakten på å bli «den sunneste mannen i verden», det hele humorfylt beskrevet i boken *Drop Dead Healthy: One Man's Humble Quest for Bodily Perfection*.

Hans siste bok, *Thanks A Thousand: A Gratitude Journey*, handler om takknemlighet. Selv innrømmer Jacobs at takknemlighet ikke er den følelsen som ligger mest naturlig for ham. Men han har lest nok om det til å vite at det er en av nøklene til et godt liv, bemerker han.

Illustrasjon i A.J. Jacobs' bok som viser noen av de mange han takker for morgenkaffen sin.

viser nemlig at de psykologiske gevinstene er svært mange: Takknemlighet kan dempe depresjon, bidra til bedre søvn, og gjøre deg mer positivt innstilt på å trene. Hjerterpasienter blir fortere friske igjen når de skriver takknemlighets-dagbok. En nyere studie viser også at takknemlighet gjør folk mer generøse og vennlige overfor fremmede.

Ost eller tannkrem?

Jacobs har imidlertid ikke skrevet en teoretisk bok om takknemlighets-forskning. Han trengte selv en mental overhaling, skriver han, og satte seg et mål for prosjektet sitt: Det skulle kunne ut i at han brukte mer enn halvparten av en gjennomsnittsdag til å erfare takknemlighet og forsiktig glede. I alle fall ikke regelrett irritasjon.

Hans første utfordring var å finne noe som kunne være tema eller gjenstand for takknemlighet. Primært tenkte han på mat – kanskje eple, eller ost? Eller en ting – pennen hans, sokkene eller tannkremen?

«Jeg landet til slutt på noe jeg ikke kan leve uten. Kaffen min. Det føltes riktig av et par grunner. For det første elsker jeg morgenkaffen fra min lokale kafé», skriver han.

«For det andre har kaffe en enorm betydning i vår verden. Mer enn to milliarder kopper kaffe blir drukket verden rundt i løpet av en dag.»

Reiste baklengs

Ideen var så enkel – og omfattende – som dette: Jacobs ville takke hver eneste person som har gjort det mulig for ham å nyte sin

Nettverk for takknemlighet

A Network for Grateful Living er en organisasjon opptatt av takknemlighetens forvandlende kraft og betydning for både enkeltpersoner og samfunn. Daglig lar flere tusen deltakere fra 240 land og områder seg engasjere av tematikken på det interaktive nettstedet gratefulness.org.

Sentral i etableringen av dette var den nå 92 år gamle benediktinermunken David Steindl-Rast. Han har skrevet en rekke bøker, blant annet *Gratefulness, the Heart of Prayer* (1984).

kopp med kaffe hver morgen. Prosjektet medførte en reise verden rundt. Han oppdaget nemlig at morgenkaffen hans ville vært umulig uten de hundrevis av mennesker vi tar som en selvfølge når vi betaler for kaffen vår: bønder, kjemikere, kunstnere, trailersjåfører, mekanikere, biologer, gruvearbeidere, gjetere og mange andre.

Jacobs' bok *Thanks A Thousand* er derfor blitt en reiseskildring – i takknemlighet, og han har reist baklengs for å formidle sine tusen takk. Han starter med å takke de som driver kaffebaren Joe Coffee i nabolaget hans i New York, og avslutter med en reise til Colombia, der han besøker den lille kaffefarmen til familien Guarnizo. Vel hjemme igjen finner Jacobs ut at han har takket 964 mennesker – sånn cirka.

Underveis på reisen har han fått innsikter og tips – til hvordan man kan fokusere på de hundre tingene som går bra hver dag, i stedet for de få som går galt. Takknemlighetens fordeler er svært mange, erfarer han; den styrker vår medfølelse, gjør at kroppen får det bedre, og motvirker depresjon. Takknemlighet kan i det hele tatt gjøre våre liv gladere, snillere og mer meningsfulle, mener han. ■

Et takknemlig hjerte

Takk og oppfordring til takknemlighet er å finne mange steder i Bibelen. Her er et par eksempler:

«Vær alltid glade, be uavbrutt, takk Gud under alle forhold! For dette er Guds vilje med dere i Kristus Jesus.»

1.Tess. 5,16-18

«La Kristi ord få rikelig rom hos dere! Undervis og rettleid hverandre med all visdom, syng salmer, viser og åndelige sanger til Gud av et takknemlig hjerte. Og la alt dere sier og gjør, skje i Herren Jesu navn, med takk til Gud, vår Far, ved ham.»

Kolosserne 3,16-17

UNGE SPISER KJØTT OFTEST

Mange unge ønsker å kutte ned på kjøttforbruket, men hva sier forskningen om hva de faktisk gjør? En ny rapport fra OsloMet viser at det er blant de unge vi finner flest som spiser kjøtt de fleste dagene i uka.

– De sier det er lettere å variere og tilberede kjøttmiddager. Mange av de matrettene som er populære blant unge, inneholder kjøtt – som for eksempel taco, pizza og burgere, sier forsker Annechen Bahr Bugge ved SIFO på OsloMet. Sammen med professor Frode Alfnes ved NMBU og SIFO har hun sett på spisevanene våre og i hvilken grad vi er villige til å redusere kjøttforbruket. Rapporten er basert på en spørreundersøkelse hvor 1785 nordmenn har deltatt, skriver forskning.no

Emma og Lucas mest populært

Hvilke navn fikk de nyankomne blant oss i fjor? De fem mest populære jentenavn i 2018 var (i følgende rekkefølge): Emma, Nora, Olivia, Sara og Emilie. På topp blant guttenavn var disse: Lucas, Filip, Oliver, Oskar og Emil, ifølge babyverden.no. Guttenavnet som økte mest fra 2017 til 2018 var Sander, mens det blant jentene var Ada, melder aftenposten.no.

Det trengs berre ei varmepumpe i heile verda: Hjartet ditt.

Oddbjørn Aardalen

SKRU AV SKJERMEN

Organisasjonen Tro & Medier inviterer til skjermfri uke etter jobb og skole 5. til 12. april, uken før påske. «Unn deg hvile. Vær kreativ. Bruk tid til fellesskap. Inviter noen på besøk. Prat med hverandre litt mer enn vanlig. Gå en tur i naturen», oppfordrer de til. Målet er at du skal bli enda mer bevisst på dine medievalg, fordi det er du selv som er sjefen over din mediebruk, heter det på Tro & Medier sin Facebookside.

Foto: Sian Gustafsson, Nordfjord folkehøgskule

Folkehøgskole er som andre skoler: Elevene velger linjer og lærer fag.
Folkehøgskole er annerledes enn andre skoler: Gjennom fag, internatliv, studieturer og prosjekter lærer elevene enda mer om det å være seg selv sammen med andre.

Foto: Holtekilen folkehøgskole

Foto: Jelay folkehøgskole

Foto: Sunnfjord Folkehøgskule

Kristne folkehøgskoler er åpne for at elever er forskjellige, også når det gjelder tro. Noen kommer fra kristne ungdomsmiljøer, andre er fremmede for kristen tro. Det er mange måter å være kristen folkehøgskole på. Hver dag arbeider vi for at elevene skal merke hva som ligger oss på hjertet – i morgensamlinger, samtalegrupper, bønnvandring, messer, samtaler med lærere, undervisning, samlinger rundt bålet. Uansett bakgrunn, tro og bekjennelse – på de kristne folkehøgskolene vil vi gå noen skritt sammen under en åpen himmel.

Fra høsten 2019: Velg mellom 33 skoler

I år går 3700 elever på 32 kristne folkehøgskoler. Store. Små. I byer. På landet. Over hele landet. 300 linjer. Valgfag. Studieturer i Norge og utlandet. Elevtallet har økt med over 30 prosent de siste ti årene.

Opptaket starter 1.februar. Ingen søknadsfrist, men det er rift om plassene. Søk nå på folkehogskole.no

Velg blant 300 fag

Friluftsliv. Idrett. Musikk. Global helse. Ledertrening. Klatring. Dans. Foto. Fotball. Musikal. Teater. E-sport. Mat. Globalt perspektiv. Personlig trener. Backpacker. Trening og ernæring. Sosialfag. Langrenn. Disippeltrening. Volleyball. Barista. Ekstremспорт. Mote. Film. Snow kite. Hest. Lydproduksjon. Dykking. Bibelfag. Toppidrett. TV-produksjon. Internasjonal forståelse. Kickboxing. Skuespillerteknikk. Tegneserie. Redning, sikkerhet, ledelse. Band. Visuell kunst, arkitektur. Illustrasjon, design. Hundekjøring. Naturfoto. Bil, motor. Barne- og ungdomsarbeid. Treningsinstruktør. Vokal. Forfatter.

Tilbudene og søknadsskjema: folkehogskole.no

Den lokale
medisinmannen
ødela det ene øyet da
han skulle hjelpe til
under fødselen til Tes-
faye. Han her
derfor vært blind på
ett øye hele livet

Historien om en bibeloversetter

Året er 1970. I landsbyen Odakicho i Etiopia ligger en ung kvinne i en stråhytte. Hun har enorme smerter. I to døgn har Bincho Bufebo ligget her. Fødselen er i gang, men barnet vil ikke ut.

Tekst og foto Martin Eikeland, Etiopia

Bincho Bufebo hadde en ekstremt krevende fødsel da Tesfaye Abebe kom til verden.

seminaret til Mekane Yesus-kirken som ligger i distrikts-hovedstaden Hosanna. Senere fikk han prestjobb samme sted, men de åtte siste årene har han jobbet med å oversette Bibelen til hadiiyya, det lokale språket som blant annet hans egen familie bruker.

Selv om han lydig har fulgt løftet til sin mor om å hjelpe til ved innhøstning og annet tungt gårdsarbeid, har han aldri tidligere hatt med seg sitt egentlige arbeid hjem. Men i dag kommer han til Odakicho med en stor bunke papirer under armen. Snart er han og de andre i teamet ferdig med det store arbeidet med å oversette Bibelen til hadiiyya.

Tesfaye ber moren samle slekt og venner i en av de største stråhyttene på gården. Snart er rommet fylt med tanter, onkler, gamle naboer og tidligere skolevenner. Folk sitter andektig rundt veggene i hytta og venter på å høre hva Tesfaya har å komme med. Den nå 48 år gamle mannen reiser seg. Han blar litt i papirene han har med seg. Han stanser ved Salme 28. Med myndig stemme leser han teksten på hadiiyya:

«Til deg, Herre, roper jeg. Min klippe, vær ikke taus og vend deg ikke fra meg».

De som hører på, sitter som fjetret. For første gang hører de Guds ord lest på deres eget språk.

Gud har talt

Etter at Tesfaye har lest gjennom hele salmen, klarer ikke moren å være stille lenger:

«I dag har det skjedd et under her hos oss. Gud har talt til oss på vårt eget språk. Gud er ikke taus, han kan jo vårt eget språk», utbryter den krokryggede kvinnen. Selv om hun gjerne vil ha sønnen sin hjemme, er hun nå mest opptatt av å få ham til å reise:

«Du må reise slik at du kan bli ferdig med arbeidet med å oversette Bibelen. Neste gang må du ha med en bibel som vi kan ha her hos oss», krever den eldre kvinnen.

«Det er lett for meg å svare at det skal jeg. Nå er vi ferdige med å oversette Bibelen til det språket dere kan og er glad i. Snart kommer jeg med bibler til dere alle», lover Tesfaye Abebe. ■

BIBELOVERSETTELSE I ETIOPIA

■ Etiopia er et av Afrikas mest folkerike land, med omkring 100 millioner innbyggere. Det foregår et stortilt arbeid med å oversette Bibelen til de ulike språkene i landet. I 1993 var en foreløpig utgave av Det nye testamentet på hadiiyya-språket ferdig. I 2001 begynte arbeidet med å revidere denne oversettelsen og oversette Det gamle testamentet til hadiiyya. I 2019 blir dette arbeidet ferdig.

■ Det Norske Bibelselskap har støttet bibelselskapet i Etiopia økonomisk med dette arbeidet. Under Bibeldagen 17. februar er det innsamling til dette oversettelsesarbeidet i mange norske kirker og bedehus.

■ Tesfaye Abebe er invitert til Norge i forbindelse med Bibeldagen, men det er ennå usikkert om han får visum.

” Jeg vet dette er vanskelig for deg, mor. Men jeg kjenner Guds kall.

sin fortvilelse har noen av de andre landsbykvinnene tilkalt en mann som fungerer som en slags landsbylege. De har hørt historier om at «tradisjonslegen» har hjulpet til med de verste lidelsene. Når mannen kommer inn i strå-hytta skriker Bincho Bufebo igjen av smerte. Barnet er nesten ute, men sitter helt fast. Mannen, som har liten erfaring med å hjelpe fødende kvinner, stikker hånden inn i underlivet på Bincho. Men hans utrente hånd treffer den lille babyen rett i ansiktet. En finger borer seg inn i et øye. Bincho skriker enda mer, et skrik som skremmer «legen» ut av stråhytta. Han kunne overhodet ikke hjelpe.

Takker Gud

Noen erfarne mødre fra landsbyen har hørt på skrikene til den unge kvinnen i lang tid. Nå kommer også de for å tilby sin hjelp. De har selv født mange ganger og kjenner noen av hemmelighetene ved å få ut babyen. Snart ligger Bincho Bufebo med et nydelig guttebarn i sine armer. Landsbylegens forsøk på å hjelpe har ødelagt det ene øyet hans helt, men det betyr ingenting for Bincho. Hun takker Gud for den vakre skapningen hun legger ved brystet. «Kjære Gud, takk for at jeg har fått denne gutten. Hvis du vil bruke ham i ditt rike, så vil jeg gjerne at det skjer», ber hun lykkelig.

Den lille gutten får navnet Tesfaye Abebe.

Han er odelsgutt på den frodige gården i Odakicho. Dermed blir Tesfaye tidlig vant til arbeid med dyr og jord. Bincho fryder seg over sønnen, men merker at han har en uro i seg. Da han fyller 20 år, kommer han en kveld inn i den stråhytta som moren sover i.

«Jeg vet dette er vanskelig for deg, mor. Men jeg kjenner Guds kall. Jeg vil gjerne bli prest. Hva tenker du om det? Vil du klare å drive gården alene?».

Bincho Bufebo blir først både sint og sjokkert. Her har hun fått en flott og sterk sønn som er i ferd med å bli en god bonde. Men snart går hennes tanker 20 år tilbake i tid. Hun tenker på den grusomme fødselen, landsbylegens mislykkede forsøk på å være

jordmor og hennes eget løfte om at den sønnen hun hadde født i slik smerte kunne brukes i Guds rike.

«Dette er tungt for meg, kjære Tesfaye. Jeg har ansvar for gården, de andre søsknene dine har ikke den samme evne og arbeidskraften som du har. Men jeg tror at Gud vil bruke deg, ja etter at du var blitt født, lovet jeg Herren at du kunne gå inn i hans rikes arbeid. Hvis du lover å komme hjem når det er innhøstning her på gården, så er det greit for meg.»

Oversetter Bibelen

28 år er gått siden Tesfaye fikk «ja» fra sin mor til å bli prest. Han utdannet seg ved

Etter å ha jobbet med bibeloversettelse til hadiiyya i åtte år, kan Tesfaye endelig lese fra den ferdige teksten i en stråhytte i hjembyen Odakicho i Etiopia. Etter å ha hørt sønnen lese, utbryter moren Bincho: «I dag har det skjedd et under her hos oss».

REDUSERER OVERFØRING TIL MISJON MED **TOLV MILLIONER**

Landsstyret i Normisjon kutter budsjettet for internasjonalt arbeid med tolv millioner kroner som et bidrag til at organisasjonens budsjett skal gå i balanse.

– Men det er ikke korrekt å si at vi kutter misjonsarbeidet med tolv millioner kroner. Faktum er at vi er ferdig med en del større prosjekter, forteller **Dag-Håkon Eriksen**, internasjonal leder i Normisjon.

Tekst Martin Eikeland

Foto: Audun Nedrelid

Som følge av nedskjæringer i overføringene til Normisjons internasjonale arbeid, blir Martin Luther College i Dhaka i Bangladesh nedlagt fra sommeren 2020.

Av prosjekter som er ferdige, nevner Dag-Håkon Eriksen blant annet gjenoppbygging etter flom og jordskjelv Ecuador, Bangladesh og Nepal, samt utbygging av sykehuset i Okhaldhunga i Nepal.

– Dette er prosjekter som kostet omkring åtte millioner kroner i 2018. Vi er takknemlige for at disse nå er gjennomført, sier Eriksen, som er leder for internasjonal avdeling i Normisjon. Han understreker samtidig at det også har vært nødvendig å gjennomføre smertefulle kuttprosesser i samarbeidslandene.

Fortsatt kristent vitnesbyrd

– Hvilke prinsipper har dere arbeidet etter når dere har foretatt disse kuttene?

– Vi har hatt to hovedprinsipper. Det ene er at vi ikke ønsker at det kristne vitnesbyrdet skal svekkes der hvor det allerede er få kristne. Det andre er at vi har sett etter hvor kuttene smerter minst i det som er vårt kjerneoppdrag: Å spre evangeliet til nye folkegrupper.

– Hvor blir kuttene størst?

– Vi har kuttet mest der hvor overføringene fra oss er størst, det vil si Bangladesh. Men også etter at vi har gjennomført disse kuttene, vil Bangladesh være det landet som får størst overføringer fra Normisjon, sier Eriksen.

Han forteller at den største nedtrappingen av arbeid i Bangladesh er nedbyggingen og etter hvert nedleggelsen av Martin Luther College i Dhaka. Normisjon har drevet denne skolen siden 2010. Årlig har denne videregående skolen fått omkring to millioner kroner fra Normisjon i Norge.

For få elever

– Da Martin Luther College ble opprettet, var målet å drive en skole der marginaliserte grupper, slik som santalene, skulle få et skoletilbud sammen med elever fra de etniske majoritetsgruppene. Når vi nå gjør opp status, ser vi at dette har skjedd i en viss grad, men vi må erkjenne at vi ikke har fått det totale elevtallet som ble forutsatt ved oppstarten av skolen og som er nødvendig for at skolen skal gå i balanse. Nyere estimater viser at selv om vi får 1200 elever totalt vil skolen ikke gå i balanse. Når vi bare har hatt omkring 300 elever, blir

underskuddet stort. Overfor de gode samarbeidspartnere Martin Luther College har i Norge, først og fremst KG her i Oslo, beklager vi selvsagt det som nå skjer, sier Eriksen, som understreker at de elevene som har begynt på skolen skal gjennomføre den toårige utdannelsen før Martin Luther College legges ned. Også lærerne har jobbene sine fram til de siste elevene går ut av skoleportene.

– Betyr nedleggelsen av Martin Luther College at Normisjon gir opp arbeidet med å gi opplæring til blant annet santaler i Bangladesh?

– Nei. Vi erkjenner at vi ikke har lyktes å gjøre dette gjennom denne videregående skolen i Dhaka. Men vi fortsetter arbeidet med å gi opplæring og kristen ledertrening på andre måter, blant annet gjennom stipendordninger, internater, og lederutviklingsprogrammer ulike steder i landet.

Fortsatt «santalmisjon»

– Da Normisjon ble opprettet var det en fusjon mellom ytremisjonsorganisasjonen Santalmisjonen og Indremisjonselskapet. Gir Normisjon nå opp å være en «santalmisjon», eller sagt på en annen måte; en ytremisjonsorganisasjon?

– På ingen måte. Selv om vi er i ferd med å trappe ned det arbeidet som ble startet i Santalmisjonen i Ecuador og kutter mye i overføringene til noen land, er vi fortsatt en stor aktør i internasjonal misjon, og vi bygger opp i Senegal og andre steder der misjon trengs mest. Tallet på norske utsendinger er redusert, så vi kan kanskje heller si at vi har endret oss fra primært å være en misjonærorganisasjon til å bli en misjonsorganisasjon, sier Eriksen, som legger fram tall som viser at det nå er omkring 600 lokalt ansatte knyttet til 40 ulike etniske grupper. Han påpeker også at det har vært store endringer i indremisjonsarbeidet siden fusjonen. Det er for eksempel

” **Vi har kuttet mest der hvor overføringene fra oss er størst, det vil si Bangladesh.**

Foto: Kristin W. Malmin

– Det er en vanskelig oppgave landsstyret har gitt oss. Men samtidig er jeg motivert for å jobbe for at Normisjon også i framtiden skal være en viktig aktør i den verdensvide kirke, sier Dag-Håkon Eriksen, leder av internasjonal avdeling i Normisjon.

helt slutt på at hovedkontoret har ansatte som jobber med misjon i Norge. Dette arbeidet drives nå av regionene.

– Hvordan har det vært for deg personlig å kutte millionbeløp til misjonsarbeid?

– Jeg må jo si at det er en vanskelig oppgave som landsstyret har gitt oss. Men samtidig er jeg motivert for å jobbe for at Normisjon også i framtiden skal være en viktig aktør i den verdensvide kirke. Hvis vi ikke sørger for at det er balanse mellom inntekter og utgifter, vil det ikke gå mange år før vi må slutte å drive vårt misjonsarbeid, sier Dag-Håkon Eriksen. ■

KRISTENFORFØLGELSE ØKER I OMFANG

245 millioner kristne forfølges nå verden over, noe som er en **økning på 30 millioner mennesker** siste året. Det viser Åpne Dørers World Watch List 2019, en rapport over de 50 landene hvor det er farligst å leve som kristen.

Tekst Per Arne Gjerdi

Min første reaksjon er at dette er dyster lesning, sier generalsekretær Morten Askeland i Åpne Dører, Norge, i en pressemelding.

– Det er med sorg vi konstaterer at forfølgelsen øker, og de siste årene også akselererer. I løpet av de årene vi har målt forfølgelse så er dette desidert det vanskeligste året, sier han.

Nord-Korea ligger fortsatt øverst på listen, noe landet har gjort siden 2002. Så selv om mange fikk nytt håp om forandring da USAs president Donald Trump og Nord-Koreas leder Kim Jong Un møttes i fjor sommer, sier eksperter at det ikke finnes tegn til forbedring for landets kristne. Antallet kristne anslås å være mellom 200 000 og 400 000, og mange av dem befinner seg i arbeidsleirer.

I tillegg er det ti andre land som i 2019 har nivået som kalles «ekstrem forfølgelse», som betyr at de får mer enn 81 av 100 mulige poeng i kartleggingen World Watch List (WWL) har gjort. Det er samme antall land som i 2018, men i år har Irak forlatt denne gruppen, mens India har beveget seg opp blant de ti øverste.

Økt statlig kontroll

– For fem år siden var Nord-Korea det eneste

landet i kategorien «ekstrem» grad av forfølgelse. I år er det elleve land i denne kategorien. For hvert år kreves det stadig flere poeng for å i hele tatt komme inn på listen. Dette betyr at forfølgelsen må være stadig sterkere for å nå opp på listen, sier Askeland.

WWL viser at den statlige kontrollen øker i mange deler av verden. Et tydelig eksempel er Kina, der nye lover for religiøs virksomhet trådte i kraft ved årsskiftet i 2018. Det innebar blant annet at kirker er blitt pålagt å sette opp skilt ved inngangen om at personer under 18 år ikke har adgang.

I andre land merkes en ultra-nasjonalistisk trend. Der er den nasjonale identiteten sterkt forbundet med religion, og minoriteter ses på som forrædere og presses til å forlate sin tro.

Kina strammer inn

Den toneangivende britiske avisen The Guardian viet Open Doors' nye rapport stor oppmerksomhet i midten av januar. Avisen fokuserte på at én av tre kristne i Asia nå opplever forfølgelse, og at forfølgelsen av kristne i Kina nå er den verste på mer enn ti år. Ja, enkelte kirkeledere mener at det ikke har vært så ille siden «kulturrevolusjonen» tok slutt i 1976. Man

regner med at minst 50 millioner kristne i Kina dette året vil erfare en eller annen form for undertrykkelse, siden myndighetene nå strammer inn kontrollen med religionsutøvelse. Landet har rykket opp fra 43. til 27. plass på årets WWL.

– Det er sjokkerende at India – landet som lærte verden «ikke-voldens» vei – nå befinner seg ved siden av et land som Iran på vår World Watch List, sier Henrietta Blyth, leder for Open Doors i Storbritannia og Irland.

– For mange kristne i India er hverdagen full av frykt – helt forskjellig fra bare fire eller fem år siden, sier hun ifølge theguardian.com.

Digital overvåking

Tallene fra WWL viser at forfølgelse av kristne har økt hvert år fra 2006, med en betydelig eskalering fra 2012. Den digitale utviklingen har gjort global kommunikasjon enklere, men også ført til at flere myndigheter har innført strengere overvåking av sine borgere, hevder Åpne Dører.

Samtidig med at flere stater utvikler seg i autoritær retning, bruker myndighetene økt tilgang til digital teknologi til overvåking og kontroll av egne borgere, blant annet via systemer for ansiktsgjenkjenning og elektronisk sporing. ■

ET STORT ARBEID BAK FORFØLGELSESLISTEN

World Watch List – også kalt Forfølgelseslisten – er Åpne Dørers kartlegging av omfanget av kristenforfølgelsen i verden. Listen er, siden den første gang ble offentliggjort i 1993, blitt publisert i en årlig oppdatert utgave. Hver gang anstrender man seg for å gjøre forbedringer, både med hensyn til innsamling av data, gjennomgang av data og presentasjon av funnene. World Watch List 2019 dekker rapporteringsperioden 1. november 2017–31. oktober 2018.

Bak rapporten står World Watch Research Unit (WWRU), en forskningsavdeling i Open Doors International bestående av fem forfølgelsesanalytikere, én kommunikasjonseksperter og teamleder. De har doktorgrad eller

mastergrad innen sine felt og arbeider tett med forskere og andre eksperter på regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå. Informasjonen innhentes blant et stort antall informanter i hvert land eller region, bearbejdes og presenteres til sist av WWRU.

Rapporten måler forfølgelsen på seks ulike områder: I privatliv, familie, lokalsamfunn, nasjonalt og kirke og til sist med hensyn til voldelige hendelser. På bakgrunn av denne kunnskapen kan en målrettet utarbeide strategier og sette inn ressurser for å hjelpe forfulgte kristne. Samtidig erkjenner en at det kan finnes store mørketall. Noe av den informasjonen informanter og WWRU mottar, kan heller ikke publiseres av sikkerhetshensyn.

Kilde: opendoors.no

«EKSTREM FORFØLGELSE» I ELLEVE LAND

De elleve landene der kristne i dag opplever det Åpne Dørers World Watch List kaller «ekstrem forfølgelse» er (i kronologisk rekkefølge);

Nord-Korea, Afghanistan, Somalia, Libya, Pakistan, Sudan, Eritrea, Jemen, Iran, India og Syria.

Vil du lese hele Åpne Dørers årlige rangering og beskrivelse av de 50 landene der kristne erfarer høyest grad av forfølgelse i verden, gå inn på opendoors.no.

 LIKE
MYE VERDT

Tradisjon som dreper

I midten av januar fikk Amba menstruasjon. Som vanlig tok hun med seg de to små barna og gjorde seg klar for å tilbringe natta i skuret som er hennes hjem disse fem dagene hver måned. Amba gjorde opp et bål for å holde seg og barna varme i sprengkulda som omsluttet det trekkfulle uthuset. Morgenen etter hadde alle tre mistet livet, kvalt av røyken fra det lille bålet.

Den gamle nepalesiske tradisjonen chaupadi isolerer menstruerende kvinner i et skur. Den fører til store psykiske og fysiske påkjenninger, av og til med dødelige utfall.

Normisjon samarbeider med United Mission to Nepal for å stoppe dette. Vi trenger din hjelp. Fordi kvinner er like mye verdt.

Gi nå!

Vipps til #96009

Kontonr: 1503 02 13537
Mrk: Tradisjon som dreper

likemyeverdt.no

 normisjon

Foto: Sumniva Vikan

SØK NÅ!
musikkfolkehøgskolen
VIKEN

ÅLESUND
FOLKEHØGSKOLE

SKREDDERSY DITT DRØMMEÅR
En reise for livet

afhs.no

VID
vitenskapelige
høgskole

Bli en bedre samtalepartner

VID vitenskapelige høgskole tilbyr et kompetansegivende sjelesorgstudium på høyskolenivå som hjelper deg å bli en bedre lytter og veileder. Studiet taes på deltid over to år, gir 60 studiepoeng og er lånekassegodkjent.

Les mer på vid.no/sjelesorg

VID

Hva:
Årsstudium i Kristen Sjelesorg

Hvor:
VID Oslo

Når:
Studiestart høsten 2019

Hvordan:
Send søknad på vid.no

Følelser som krysser kulturgrensener

Stadig flere krysser landegrensener. Mennesker møtes og **søt musikk oppstår**. Hvilke utfordringer må par fra ulike kulturer overvinne når de skal skape en felles framtid? Møt tre tverrkulturelle par i hovedsaken.

Tekst og foto Martin Eikeland

Merker kulturforskjellene

Eli er fra bygda Bolkesjø i Telemark. John er fra millionbyen Coimbatore i Sør-India. Ekteskapet er preget av deres ulike kulturbakgrunner.

Nå om vinteren er det kanskje tydeligst. John liker ikke mørket og kulda. Det preger ham, sier Eli.
– Kulde og snø er ikke noe for meg. Jeg kjenner at jeg blir litt deprimert. Jeg vil helst være inne på denne tiden av året, sier John.

Blokkleilighet på Lysaker

Ekteparet Williams bor i en blokkleilighet på Lysaker utenfor Oslo. At de er omtrent som andre norske småbarnsforeldre blir tydelig et kvarter før avtalt trefftid. En tekstmelding forteller mye om livet deres.

«Når du kommer, er det greiest at du ikke ringer på dørklokka. Ring heller på telefonen», står det på meldingen.

Etter å ha fulgt instruksjonen og blitt sluppet inn, forklarer Eli situasjonen:

– Vi har to barn, skjønner du. Vi vil jo ikke at de skal våkne opp.

Nettdating

Forholdet mellom Eli og John oppstod takket være Solid Love.

– Jeg registrerte meg på nettstedet. Da jeg hadde fortalt om meg selv, dukket det opp profiler på ulike kandidater som kunne matche mine interesser. En av disse var John. Jeg hadde skrevet at jeg var med i Vineyard-kirken her i Oslo. John var også med i en Vineyard-menighet i Gøteborg, der han da bodde. Det ble den første linken mellom oss, forteller Eli.

– Det var en del som stemte overens med våre profiler. Dermed ble vi satt i kontakt med hverandre. Slik begynte det, forteller John.

Gjennom digital kontakt og etter hvert telefon, avtalte de at John skulle komme og besøke Eli i Oslo en vinterhelg i 2011.

– Jeg hadde sagt til ham at han måtte være godt kledd, for det var kaldt i Oslo. Siden han jobbet frivillig på en bruktbuikk da, hadde han

plukket med seg noen varme klær. Det var ikke alt som passet like godt sammen, humrer Eli.

Blant programpostene som Eli hadde lagt opp til i løpet av helga, var en tur i Frognerparken, der Gustav Vigelands nakne skulpturer preger omgivelsene.

– Det jeg ikke hadde tenkt på, er at John er fra en del av India der man er veldig konservativ. Å vise ham en haug med nakne mennesker var kanskje ikke det lureste jeg kunne gjøre.

Kvinnesynt

Helgen i Oslo ble en forsiktig start på et forhold. Siden begge hadde registrert sine profiler på Solid Love, var det tydelig at de var på jakt etter en kjæreste. Men de brukte litt tid før de offisielt erklærte at de hadde følge.

– Da jeg fortalte pappa at jeg hadde fått en kjæreste fra India, var det første han spurte om hva slags kvinnesynt han hadde. For ham var det viktig at jeg ikke gikk inn i et forhold med en mann som hadde et syn på kvinner som ville gi meg et dårlig liv.

– *Hva slags kvinnesynt har du, John?*

– Jeg har blitt nødt til å ta et oppgjør med det kvinnesynet jeg er vokst opp med. Mine foreldre er aktive i en svært konservativ baptistmenighet. Hos dem er det slik at far bestemmer alt. Han informerer muligens mor om det han bestemmer, men de avgjør ingenting i fellesskap. Lenge før jeg traff Eli, var jeg klar over at jeg ikke ville inn i et slikt system. I dag vil jeg si at *gender equality*, altså likestilling, er en av verdiene jeg setter høyt, sier John.

Arrangert ekteskap

En annen tradisjon som John måtte ta et oppgjør med, var ordningen med arrangerte ekteskap. I realiteten er alle ekteskap som blir inngått i denne delen av India arrangert av familien.

– Da jeg bestemte meg for å gifte meg med Eli, brøt jeg også med det som er en lang tradisjon hos mine folk. Ekteskap basert på kjærlighet og egne valg er helt ukjent i denne delen av India. Men jeg ønsket ikke at mine foreldre skulle bestemme hvem jeg skulle gifte meg med. Da hadde det jo ikke blitt deg, Eli, sier John og tar kona i hånda.

Språkproblemer

Ekteparet, som sommeren 2018 kom hjem etter et drøyt års opphold som utsendinger for Misjonsalliansen til Filippinene, legger nå opp til å bo i Norge i en lengre periode. John gikk tilbake til sin tidligere jobb som ingeniør i Aker Solution, mens Eli, som blant annet er utdannet sosionom, er på jobb jakt.

Hjemme snakker ekteparet stort sett engelsk sammen, mens John snakker både norsk og engelsk når han er på jobb. Sammen med venner eller i Vineyard-menigheten går det på norsk.

– Selv om jeg forstår og snakker norsk, er det ikke helt mitt språk. Derfor blir jeg lett litt utenfor når samtalen går på norsk. Jeg er ikke like kjapp i replikken på norsk som jeg er på engelsk eller tamil. Det synes jeg er litt dumt, sier John.

– Når vi er her hjemme og snakker sammen på engelsk, er John replikksterk og slagferdig. Men jeg merker at han ikke helt henger med når samtalen går på norsk. Da får han ikke vist hvem han er.

Julefeiringen

Selv om samsillet i den lille familien stort sett går greit, dukker det fra tid til annen opp situasjoner som viser at den kulturelle bakgrunnen er ulik. Det skjedde for eksempel under julefeiringen.

– I India er det slik at jul er en stor fest, der man er sammen med familie, venner og

Far til Eli Bolkesjø var spørrende til hva slags kvinnesynt hennes indiske kjæreste hadde. John Williams har tatt et oppgjør med det kvinnesynet han har vokst opp med.

” **Jeg ønsket ikke at mine foreldre skulle bestemme hvem jeg skulle gifte meg med.**

naboer. Da inviterer man til store selskaper og treffer mange mennesker. Her i Norge er julen veldig knyttet til familien. Når det er julefeiring, samles den aller nærmeste familien. Det er en fremmed måte å feire jul på for meg, sier John.

– Derfor har jeg forsøkt å komme fram til et kompromiss. Vi feirer norsk julaften på 24. desember. Men 26. desember inviterer vi venner og naboer til en stor julefest. Da serverer vi det aller beste av både norsk og indisk mat. Det var vel bra i år, John, spør Eli.

– Ja, det var kjempegøy. Vi var vel over 20 mennesker her i stua. Slik liker jeg at det skal være. Mye folk og god stemning, smiler John.

Aktivitetsnivå

Ellers har ekteparet registrert at de har ulike ønsker om aktivitetsnivå i helgene. Når John kommer hjem fra jobb på fredag, vil han helst synke ned i sofaen og slappe av. Hvis det er mulig, ligger han lenge både lørdag og søndag morgen. Eli vil derimot bruke helgene til å komme seg ut, finne på nye ting og være aktiv.

– Jeg er litt usikker på om denne ulikheten er mest knyttet til forskjellen mellom mann og kvinne eller om det er kulturelt betinget. Men faktum er at det er noen gnisninger knyttet til hvor aktive vi skal være i helgene. Det hender at jeg tar meg en tur ut alene, mens John sitter inne.

– Her om dagen satt jeg og Aron, sønnen min på fem år, inne. Da satte han seg til å se på cricket på TV sammen med meg. Kan du tenke noe bedre for en inder; at sønnen din vil se cricket sammen med deg? Dessverre viste det seg at han bare satt og ventet på at barne-TV skulle begynne, smiler Jonn.

Når Eli oppsummerer erfaringene etter seks års ekteskap, kommer hun med følgende konklusjon:

– Det går helt greit å være gift når man er fra ulike kulturer. Men det er hele tiden viktig å jobbe med forholdet, sier Eli. ■

Respekt og anerkjennelse for religiøs praksis er viktig for katolikken Jennifer og lutheraneren Johan Ekeland.

Alder et større problem enn kultur

Jennifer og **Johan Ekeland** har vært gift i 16 år. At de kommer fra to ulike land og kulturer, har ikke skapt store vanskeligheter for dem.

” **Jeg synes ikke det med alderen har vært noe stort problem.**

Jennifer Ekeland

Det viktigste er å være grei. Da går det som regel godt, smiler Johan fra sofakroken hjemme i Lyngdal.

Jennifer (39) humrer over det Johan (67) sier og legger til:

– Johan er en grei mann. Når jeg også er grei, så går det godt. Men det er jo ikke nok å være snille. Vi er også veldig glad i hverandre, sier Jennifer, og får full støtte fra ektemannen.

Det er mye som er helt tradisjonelt med ekteparet Ekeland i Krokveien i Lyngdal. Johan er elektriker av yrke, men har de siste årene jobbet som hovedtillitsvalgt i Agder Energi. Jennifer jobber i en kolonialforretning et par kilometer fra hjemmet. På kveldstid er Johan opptatt med politikken i Lyngdal, samt ulike verv i idrettslaget. Jennifer har hovedansvaret for barna og stell av huset.

Men på to felt skiller ekteparet seg ut: Jennifer er fra Sorsogon på Filippinene og Johan fra Lyngdal i Norge. Og aldersforskjellen er stor; Jennifer er 39 og Johan 67.

Avisannonse

Ekteskapet mellom Jennifer og Johan Ekeland er et resultat av en avisannonse for et ekteskapsbyrå.

– Jeg ble skilt i 1991 og hadde bodd alene i mange år. Jeg var rett og slett lei av å være alene. Da jeg så en annonse for et byrå som tilbød formidling av kontakt med kvinner på Filippinene, bestemte jeg meg for å sende inn et brev, forteller Johan.

På Filippinene hadde Jennifer

registrert seg i det samme firmaet. Hun hadde ikke gjort seg så store tanker om ekteskap på denne måten.

– Jeg vet ikke hvor alvorlig jeg egentlig tenkte over det da jeg ble registrert hos det firmaet. Jeg kjente noen av eierne, så jeg lot meg kanskje overtale. Dessuten var jeg så ung, bare 22 år, forteller hun.

Sympati og kjærlighet

Det første møtet mellom de to var preget av at store deler av hennes familie var med for å hente Johan på flyplassen. Senere fikk de tid til å være alene sammen. Det viste seg å være god match.

– Jeg kjente at jeg likte Jennifer godt. Formålet mitt med turen var jo å finne ei som jeg kunne gifte meg med. Det gikk ikke lenge før jeg tenkte at vi ville få det fint sammen, sier Johan.

– Jeg merket raskt at Johan var en snill mann. Han tok hensyn til meg og var opptatt av min familie. Da han spurte om jeg ville komme til Norge, var det lett for meg å svare ja, sier Jennifer.

Johan forteller at siden begge Jennifers foreldre var døde, bodde hun og de tre søstrene hos bestemoren.

– Det siste bestemoren sa til meg, var at jeg måtte ta godt vare på Jennifer. Det lovet jeg henne, og det prøver jeg på, sier han.

Bryllup her og der

Etter at Jennifer kom til Norge tidlig i 2003, gikk det ikke lang tid før de giftet seg. Siden da har de bodd sammen og fått to barn. Den eldste skal konfirmeres i år, mens yngstejenta er ti år. Hvert år

har familien reist til Filippinene, men turen sommeren 2018 var spesiell: Da giftet Jennifer og Johan seg under en seremoni i den katolske kirken i hjembyen Sorsogon.

– Jeg har alltid tenkt at jeg skulle gifte meg i den katolske kirken hjemme. For meg var det en drøm som gikk i oppfyllelse, sier Jennifer.

– Gjennom Jennifer og hennes familie, har jeg forstått mer om hva troen betyr og om hvor viktig kirken er i folks liv. For meg har det vært viktig.

Alder og kultur

– Nå er det snart 16 år siden dere gifte dere her i Lyngdal. Hva har vært den største utfordringen?

– For meg har kanskje aldersforskjellen vært den største utfordringen. Det er jo 28 år mellom oss. Siden Jennifer var så ung da vi giftet oss, så var det naturlig at hun ønsket å få barn. Jeg var jo en gammel småbarnsfar. Dessuten er tanken på at jeg blir gammel lenge før henne, og at hun sannsynligvis blir en ung enke, noe jeg har tenkt en del over.

– Jeg synes ikke det med alderen har vært noe stort problem. Johan er frisk og aktiv. Jeg merker ikke noe til at han er så mange år eldre enn meg. Fra min oppvekst er jeg også vant til at min far var eldre enn min mor. Men selv om han var 15 år eldre enn henne, så døde hun før ham. Hun var bare 36 år da.

– Norge og Filippinene har jo ulik kultur på flere måter. Har dette vært et problem i ekteskapet?

– Nei, det kan jeg ikke si. Vi er opptatt av å snakke med hverandre og

forstå hva som er viktig for den andre. Vi forsøker å ha et likestilt ekteskap, men vi har ulike oppgaver. Jeg har mange verv og oppdrag utenfor hjemmet, så hun tar seg nok mest av de huslige gjøremålene, sier Johan.

– Den eneste gangen jeg kan si at jeg reagerte negativt på den norske kulturen, var da Johans far ble så gammel at han ikke kunne bo hjemme lenger. Da fikk han plass på sykehjemmet. Akkurat det var veldig vanskelig for meg. På Filippinene er det familien som tar seg av de gamle som trenger hjelp, sier Jennifer.

– Vi tenkte nok ulikt om akkurat det, men snakket oss gjennom den saken også. Selv om min far bodde på gamlehjemmet de siste årene han levde, hadde vi god kontakt med ham, forteller Johan.

Religion

Selv om Jennifer og Johan begge regner seg som kristne, tilhører de ulike kirkesamfunn og har hatt et ulikt kirkelig aktivitetsnivå. AP-politikeren Johan er døpt, konfirmert og var innom søndagskolen, men har aldri vært veldig kirkelig aktiv. For katolikken Jennifer er troen en del av hverdagen. Hun er vant til messegang og privat bønneliv.

– Hver eneste dag sitter hun med rosenkransen for hun legger seg. Bønn og de greiene er helt naturlig for henne.

For meg er det greit. Ja, jeg synes det er fint, sier Johan, som forteller at han som regel er med når den katolske kirken arrangerer messer i leide lokaler i Lyngdal.

– Det er jo ikke så ofte vi har slike messer, bare fire ganger i året. Men da er det fest. Når sønnen vår nå skal konfirmeres, så skjer det i Den norske kirke. Det er det som er naturlig for ham og for oss, sier Jennifer.

Lykkejegere

– *Kritikere kan hevde at kvinner fra land i Asia er økonomiske lykkejegere som utnytter rike norske som er på nesten desperat jakt etter ei kone. Har du møtte slike påstander?*

– Nei, det kan jeg ikke si. Jeg har hørt at noen sier det, og må jo gi dem rett i noen tilfeller. Men jeg har aldri møtt noen kritikk her i Lyngdal. Folk her er greie.

– *Du Johan, går litt inn i stereotypen med en gammel norsk mann som har kjøpt seg ei ung kona fra Asia. Har du blitt møtt med slike påstander?*

– Nei, verken i familien, på jobb, i idrettslaget eller i politikken har det vært snakket om det. Jeg er jo fullt klar over at ikke alle norske menn som gifter seg med kvinner fra Asia er snille med dem. Men for meg personlig, eller for oss som ektepar, har ikke dette vært noe problem, sier Johan Ekeland. ■

Jennifer Ekeland har snart vært gift med Johan i 16 år. Den filippinske kvinnen stortrives i Norge.

Kirsten Danielsen sier at en stor del av årsaken til at kvinner fra fattige land gifter seg med norske menn er at bygde-Norge tømmes for jenter.

” **Alle samliv handler om to personer som skal tilpasse seg hverandre.**

Språket er hemmeligheten til gode samliv

Samlivsforsker **Kirsten Danielsen** mener språk er nøkkelen for å få et ekteskap til å fungere godt.

Det er viktig at den ektefellen som flytter, får arenaer der hun eller han kan bruke et språk de føler er sitt, sier Kirsten Danielsen, som er knyttet til NOVA (Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring) og OsloMet Storbyuniversitet. Hennes doktorgradsarbeid var knyttet til ekteskap og velferd.

Endret samlivsmønster

Danielsen mener at veksten i tverrkulturelle ekteskap er en del av en større endring i samlivsmønsteret i samfunnet.

– Det foregår en globalisering på mange felt. Norske studenter tar gjerne del av studiene i utlandet. På den andre siden er norske læresteder preget av studenter fra andre land. Store selskaper har avdelinger i mange land, som skaper et globalisert arbeidsmarked. Dette er en trend som utvider valget av mulige av ektefeller. Samlivsmønstrene endrer seg både i form og innhold, sier hun. Nytt er det også at flere og flere barn i Oslo-skolen kommer fra familier der den ene av foreldrene har innvandrerbakgrunn, mens den andre er etnisk norsk.

Kjedemigrasjon

De tre ekteparene som *Agenda 3:16* har møtt i dette nummeret, ett par fra Filippinene/Norge, ett fra India/Norge og ett fra Etiopia/Norge, passer ikke

inn i det mønsteret som Kristin Danielsen skisserer.

– Parallelt med den vestlige globaliseringen som jeg nevnte, foregår det en migrasjon fra fattige til rikere land. De parene som dere har møtt, er en del av denne trenden. Vi ser også at når det blir inngått et ekteskap mellom en norsk mann og en kvinne fra for eksempel Filippinene, så er det ofte starten på en «kjedemigrasjon». Den ene kvinnen forteller andre i sin familie eller sitt opprinnelige nabolag om hvor bra det er å bo der hun nå bor.

– *Hvorfor er det slik at menn fra Norge gifter seg med kvinner fra fattige land?*

– Dette handler for en stor del om menn fra bygde-Norge. Det er jo en kjensgjerning at jenter forlater bygdene når de er ferdige med den obligatoriske skolen. Langt flere gutter blir værende på hjemstedet. Dermed oppstår det et kvinneunderskudd. Denne kjønnsbalansen blir mange steder dekket opp ved at kvinner fra fattige land nesten blir «importert» til bygdene.

Vinnvinn-situasjon

– *Hvordan vil du karakterisere denne trenden?*

– På mange måter er det en vinnvinn-situasjon. Begge parter har noe å vinne. Menn fra bygdene slipper livet i ensomhet, mens kvinnene fra fattige

land får tilgang til noe av den økonomiske velstanden som finnes i den vestlige verden, sier Danielsen, som likevel ikke ønsker å skjønne de tverrkulturelle ekteskapene.

– Mange av dem som inngår slike ekteskap får et godt liv. Men det er også dem som opplever at ekteskapet blir et mareritt. Noen kvinner fra fattige land har fått dannet sitt bilde av Vesten ved glamorøse filmer fra USA og Vest-Europa. Når de kommer til Norge, er det nærmest et sjokk for dem å oppleve at det faktisk ikke er svømmebasseng i hagen ved det huset de skal bo i. Kanskje kommer de til et fattig småbruk langt fra folk. Det kan også være at det er både fyll og vold knyttet til disse ekteskapene, sier Danielsen, som sier at noen innvandrerkvinner må holde ut dårlige ekteskap i fem år. Når de har bodd i Norge så lenge og skilles, kan de få opphold i Norge.

Kirsten Danielsen poengterer at ekteskap som blir inngått mellom personer med ulik kulturell bakgrunn, har de samme utfordringene som alle andre ekteskap.

– Et samliv handler om å gi og ta. Ektefellene må være villig til å ofre noe for å få noe tilbake. Alle samliv handler om to personer som skal tilpasse seg hverandre. Dette gjelder også om man er oppvokst i samme nabolag og har samme kulturelle bakgrunn, sier Kirsten Danielsen. ■

Anbefaler kjærlighet og hardt arbeid

Ekteparet **Ragnild Myren** og **Temesgen Shibru** er alltid langt unna familien sin. For dem er avstand det største problemet i ekteskapet.

Uansett hvor vi bor, er vi langt borte fra vår nære familie. Slik har det vært siden vi giftet oss og slik blir det så lenge vi lever, sier Ragnild (45) og Temesgen (44).

For tiden bor familien på Nordstrand i Oslo. Her har de hatt adresse i seks måneder. Planen er at de skal bo i Oslo-området i mange år framover. Det betyr at familien til Temesgen befinner seg mange times flytur unna – i Addis Abeba i Etiopia.

Kjærlighetshistorie

Historien om hvordan Ragnild og Temesgen traff hverandre er nesten like gammel som de to. Foreldrene til Ragnild var misjonærer i Etiopia. Familien bodde på ei tomt som den lokale Mekane Yesus-menigheten i Hagere Maryam hadde både kirke og boliger på. På den samme tomte bodde også familien til Temesgen. Senere var de to familiene også naboer i Addis Abeba.

– Jeg kan ikke si at jeg husker Temesgen fra den tiden. Jeg kjente familien, men kan ikke huske ham.

– Det er nok lettere for meg å huske Ragnild. Det var jo ikke så mange hvite i området, så jeg hadde kontroll på hvem de var, forteller Temesgen.

Etter gode oppvekstår i Etiopia, reiste familien Myren hjem til Norge. Men for Ragnild

var ikke Etiopia et avsluttet kapittel. Etter å ha gjennomført sykepleierutdanning og etter hvert blitt antatt som misjonær i Misjonssambandet, gikk turen i januar 2006 igjen til det store landet på Afrikas horn. I påsken samme år kom moren på besøk til henne. For familien til Temesgen var det hyggelig å treffe gamle venner igjen. Derfor inviterte de Ragnild og hennes mor til middag en dag.

– Noe av det siste som skjedde på den midt-dagen, var at far til Temesgen sa til min mor at hun ikke behøvde å være engstelig for datteren i Etiopia. Han og familien skulle sørge for å ta vare på henne, forteller Ragnild.

– Og som den lydige sønnen jeg er, tok jeg min fars ord på alvor, ler Temesgen.

Kafébesøk

Kort tid etter møttes Ragnild og Temesgen på en av de mange kaféene i Addis Abeba. Ragnild tenkte kun at et vennskap med den jevnaldrende unge mannen kunne gjøre det lettere å komme i gang med misjonsarbeidet. Temesgen var den første av dem som tenkte at dette kunne bli noe mer.

– Allerede første gang etter familiebesøket, ble jeg betatt av henne. Du kan vel si at jeg ble forelsket, sier han.

– Jeg var fullt og fast bestemt på at jeg aldri skulle gifte meg med en etiopier. Det var noe av

det siste jeg sa til før jeg reiste nedover, smiler Ragnild.

Men det ene kafébesøket avløste det andre. Snart begynte de å besøke hverandre hjemme og tanken på å få seg en etiopisk kjæreste var ikke lenger fjern for Ragnild.

18. juni ble de kjærester og 30. desember giftet de seg.

– Det var da veldig til hastverk.

– Vi ville gifte oss på en tid av året da det var enkelt for familiene våre å komme i bryllupet. Da fant vi ut av vi like godt kunne gjøre det unna, smiler de to.

Arrangert ekteskap?

– Vi hører ofte historier om arrangerte ekteskap fra Afrika. Familiene deres kjente hverandre, Temesgens far lovet Ragnilds mor at familien skulle ta vare på henne. Er det faktisk familiene deres som har ordnet det hele?

– Jeg er enig i at det kan høres slik ut. Men det er jo ikke tilfellet. Min mor ble ganske overrasket og litt spørrende da jeg ringte henne og sa at jeg var blitt kjæreste med Temesgen.

– I den delen av Etiopia jeg kommer fra og har bodd, er det nesten helt slutt på at familiene arrangerer ekteskap. Heller ikke mine foreldre har et slikt ekteskap. De har heller ikke arrangert ekteskap for meg eller mine fem søsken, sier Temesgen, som fortsetter: ➤

” Vi er to personer, én mann og én kvinne. Jeg tror vi har omtrent de samme utfordringene som andre ektepar.

Ulike morsmål er det største problemet som Ragnhild og Temesgen har som følge av at de er fra ulike land.

– Min erfaring er at kjærlighet og hardt arbeid er det som må til for at et ekteskap skal være godt.

Informerte misjonen

Det er ikke mange tiår siden norske misjonærer ikke fikk lov til å finne ektefelle blant de nasjonale. I NLM er det fortsatt slik at ledelsen på misjonsfeltet skal bli informert hvis det skjer noe som kan påvirke sivilstanden til misjonærene.

– Etter at vi var blitt kjærester og begynte å snakke om å gifte oss, sendte jeg et brev til Misjonssambandets stedlige representant i Etiopia og fortalte om forholdet til Temesgen.

– *Spurte du om lov til å bli kjæreste med en etiopier?*

– Nei, men jeg fulgte de prosedyrene som NLM har.

Jeg synes det er en fornuftig ordning. Noe av det første som skjedde etter at jeg hadde sendt det brevet, var at vi ble invitert hjem til Osvold Hindenes, som var stedlig representant. Han gratulerte oss og ønsket oss lykke til, forteller Ragnhild.

Frivillig

Selv om NLMs mann hadde gitt sin velsignelse til ekteskapet, var det bare Ragnhild som var ansatt. Da hun

fikk en jobb på et helseprosjekt sør i Etiopia, fulgte Temesgen med på flyttelasset.

– Han engasjerte seg som frivillig medarbeider i kirkens arbeid, men hadde ikke lønn og stilling. Vi fant vel ut av det ikke var en god løsning, sier Ragnhild, som forteller at familien – ja, de ble tre allerede ti måneder etter bryllupet – reiste til Norge etter tre år. Da de reiste ut til Etiopia etter fire år i Norge, var også Temesgen ansatt som misjonær.

Kultur og avstand

– *Nå har dere vært gift i 12 år. Er det et problem i ekteskapet at dere kommer fra ulike kulturer?*

– Jeg vil vel si nei. Siden jeg er født og bodde deler av min oppvekst i Etiopia, er jeg ikke fremmed for kulturen. Men vi er to personer, én mann og én kvinne. Jeg tror vi har omtrent de samme utfordringene som andre ektepar.

– Hvis vi definerer språket som en del av kulturen, kan vi kanskje si at vi har noen problemer. For selv om Ragnhild snakker og forstår amharisk, og jeg norsk, så er det fremmedspråk for oss. Vi er ikke helt hjemme når vi snakker

den andres språk. Det kan være et problem, sier Temesgen, som til daglig er pastor i en økumenisk menighet for etiopiere i Oslo. Ragnhild jobber på hovedkontoret til NLM.

– *Har dere ulikt kvinnesyn?*

– Temesgen og jeg har det samme syn på kvinners og menns stilling. I Bibelen leser vi at visse ting ved forholdet mellom menn og kvinner fra hjemlandet som han ikke ønsker å videreføre.

– Men hva betyr det at mannen skal være leder? Når jeg tenker på hvordan en god leder er, tenker jeg først og fremst på Jesus. Han utførte lederskapet gjennom å tjene, sier Temesgen, som samtidig understreker at det er visse ting ved forholdet mellom menn og kvinner fra hjemlandet som han ikke ønsker å videreføre.

– I Etiopia er det slik at menn bestemmer og dominerer. Jeg er for demokrati og likeverd. Men jeg har også behov for å markere avstand fra verdier som preger det norske samfunnet. Her er det travelhet og konkurranse som preger forhold mellom mennesker. Det er brudd med bibelske prinsipper, sier Temesgen.

Alltid pendlere

Når Ragnhild og Temesgen skal definere hva som er problemer i samlivet, kommer de stadig inn på den fysiske avstanden. I løpet av de drøyt tolv årene de har vært gift, har de bodd omtrent halvparten av tiden i henholdsvis Etiopia og Norge. Sommeren 2018 flyttet de til Norge fordi de ønsker at de to døtrene skal få en norsk skolegang. Men samtidig har de skaffet seg en leilighet i Addis Abeba.

– Foreldrene våre er rundt 70 år. Det betyr at de vil trenge mer oppfølging fra oss. Men alltid er vi langt unna noen av dem. Ja, når vi bor her i Oslo, er vi egentlig langt unna alle, for mine foreldre bor i Ålesund.

– Vi blir nok værende her noen år, men vi kommer helt sikkert til å flytte senere også. Når det skjer, vet vi ikke.

– *Hvor skal dere bli gamle?*

– Ragnhild sier hun vil bli gammel i Etiopia. Vi tenker kanskje at vi skal bygge oss et hus der. Det er nok mulig at det er der vi blir gamle, sier Temesgen Shibru. ■

Merker utfordringer i blandede misjonærekteskap

Helt fram til på 1980-tallet var det norske misjonsorganisasjoner som **praktiserte et strengt forbud** mot ekteskap mellom norske misjonærer og lokale kristne.

– Det er for lengst slutt på at vi praktiserte et forbud mot at misjonærene våre skulle gifte seg med noen de traff i tjenesten ute, sier Eivind Sætre.

Han og kona Mona jobber for Norsk Luthersk Misjonssamband, landets største misjonsorganisasjon, der de har ansvar for sjelesorg og samtaleoppfølging med både ansatte og frivillige. Han kjenner godt til slike tverrkulturelle ekteskap.

Ekstra utfordringer

– *Hva tenker du om at misjonærer gifter seg med lokale?*

– Når organisasjonen hører om at det er et kjærlighetsforhold mellom en av våre ansatte og en kvinne eller mann på misjonsfeltet, forsøker vi alltid å følge tett opp. Det er kanskje ikke noen systematisk oppfølging, men disse parene får tilbud om tettere oppfølging.

– *Hva er den første utfordringen for et tverrkulturelt misjonærekteskap?*

– Det er ikke lett å svare enkelt på det spørsmålet. Realiteten er jo at det er svært ulike utfordringer som disse ekteparene møter. Noen av samarbeidslandene våre har en kultur som ikke er veldig ulik den norske. For dem er det mindre kulturelle barrierer enn når

den ene ektefellen kommer fra et land eller område som er svært ulikt Norge kulturelt og økonomisk, sier Sætre, som understreker at alle ekteskap mellom mennesker fra ulike kulturer innebærer spesielle utfordringer.

– Det er jo grunn til å understreke at alle ektepar opplever utfordringer og vanskeligheter i samlivet. At ekteskap som misjonærer inngår i et annet land i perioder kan være vanskelige, er innenfor normalen.

En stor styrke

Eivind Sætre er opptatt av å få fram at et ekteskap mellom en misjonær og en lokal

Foto: Bård Bøe

– At ekteskap som misjonærer inngår i et samarbeidsland i perioder kan være vanskelige, er innenfor normalen, sier Eivind Sætre, som selv har misjonærerfaring fra Indonesia.

” **Realiteten er jo at det er svært ulike utfordringer som disse ekteparene møter.**

kristen kan være en stor styrke både personlig og for misjonsarbeidet.

– Selv om misjonærene lærer seg det lokale språket, og setter seg inn i den lokale kulturen, forblir de fremmede. En ektefelle som er fra stedet, snakker og forstår språket fullt ut. Dessuten kan den nasjonale ektefellen som regel sørge for at den norske ektefellen ikke går i de vanligste kulturelle fellene. Slike ekteskap kan bidra til at evangeliet blir formidlet på en måte som blir forstått.

– *Er det mange ekteskap mellom misjonærer og lokale som går i oppløsning?*

– Det er dessverre eksempler på at slike ekteskap ikke fungerer. Det kan skje mens misjonæren er i arbeidet ute på feltet eller når de har flyttet hjem til Norge. Men vi ser også eksempler på at slike ekteskap fungerer godt og er til en velsignelse for begge ektefellene og for arbeidet de står i, sier Eivind Sætre, som selv har misjonærerfaring fra Indonesia. ■

SOLBORG FOLKEHØGSKOLE

STAVANGER

www.solborg.fhs.no

STREAMTEAM

BILDE, FORM & KUNST

GLOBALL

FILMPRODUKSJON

GLOBAL VILLAGE CONNECT

RAMPELYS SCENE

KLÆR, MOTE & DESIGN

MULTISPORT/PLUZZ

MUSIKKPRODUKSJON

GLOBAL VILLAGE FOTO

LIFE CHANGING FITNESS

ADVENTURE ACTION SPORT

30 valgfag

- Surfing
- Ukulele
- Internasjonal mat
- Racketsport
- Curling

SOLBORG I STAVANGER

PREIKESTOLEN

Studieturer til

- Asia
- Afrika
- USA
- Sør-Amerika
- Europa

Du finner oss på www.bjerkely.fhs.no [f](#) bjerkelyfhs [i](#) bjerkelyfhs [v](#) Bjerkely Folkehøgskole offisiell side

GJENNESTAD

VIDEREGÅENDE SKOLE

Visste du at

på Gjennestad vgs kan du velge mellom fem ulike utdanningsprogram;

- Studiespesialisering
- Bygg- og anleggsteknikk
- Design og håndverk
- Helse- og oppvekstfag
- Naturbruk

Hvorfor velge Gjennestad vgs?

// kristen skole // internat // realistisk praksis
// engasjerte lærere // elever fra hele landet

gjennestadvgs.no

«FORDELEN MED Å REISE LANGT BORT ER Å KOMME NÆRT NOE HELT SPESIELT»

Alta Folkehøgskole

Opplev noe helt annerledes. Ta et år på Alta Folkehøgskole. Folkehøgskolen for #ArktiskVillmarksliv altafolkehogskole.no

NORGES KREATIVE MEDIEFOLKEHØGSKOLE

- Skuespill for Scene og Film
- Manus- og skriveverksted
- Radio Live og Podcast
- Spilldesign og Grafikk
- Foto og YouTube
- TV-produksjon
- Film

danvikfhs.no
post@danvikfhs.no
[f](#) danvikfhs
[i](#) @danviklife

Lyst på et spennende skoleår?
Opptak starter 1. februar

DANVIK
FOLKEHØGSKOLE // DRAMMEN

Kjellaug Andresen, familierapeut

Magne Torbjørnsen, prest og sjelsørger

Unndis Bergås, psykolog

Blir tungsindig i mørketida

«Mannen min er ofte så tungsindig og passiv no i mørketida. Eg bekymrar meg og masar for å få han opp av sofaen og med ut, men som regel vil han ikkje.» Mange kjenner seg sikkert igjen i dette hjartesukket. Korleis kan ein takla det?

Det er ikkje rart at ein ektefelle kan bli både uroleg og frustrert når ho ser at mannen har det vanskeleg og ikkje høyrer på hennar gode råd. Korleis kan ho vera til hjelp? Mange opplever at mørketida verkar inn på dei. Vanlege symptom er dårlegare søvn, mindre energi, og at ein kjenner seg tyngre til sinns, trekkjer seg tilbake sosialt og har ein tendens til å eta meir. Kor mange og sterke symptom ein har, kan variera. Plagene treng ikkje vera av ein slik grad at ein treng behandling, men det kan vera tungt likevel, både for personen sjølv og for dei nærmaste.

For ein del blir vanlege aktivitetar eit ork. Men passivitet er ikkje det som hjelper. Fysisk aktivitet motverkar det depressive og kan hjelpa på søvnen. Å koma seg ut blant andre kan også verka positivt inn. Det er derfor bra at kona prøver å få mannen med ut. Så er det nettopp dette mannen strevar med å få til. Ved å masa kan kona koma til å forsterka sjølvkritikken han truleg alt kjenner på.

Ein som er nedstemt og kjenner seg tappa for energi, treng å bli møtt med godheit. Men å vera god mot mannen betyr ikkje å la han bli liggjande på sofaen. I

staden kan ho prøva å få til ein prat der ho seier at ho ser han strevar og lurar på korleis ho kan vera til hjelp. Er han ikkje klar for å snakka om det, kan ho prøva å visa han små artiklar på nettet som handlar om dette temaet. Samtidig er det viktig å vera lyttande og visa forståing. Kanskje kan dei begynna med å gjera hyggelege ting saman.

Så kan dei snakka om nokon av råda dei finn på nettet, og kona kan spørja korleis ho kan vera med og støtta mannen i å gjennomføra dei strategiane han ønskjer å prøva. I staden for at kona tar ansvar for han og maser for å få han til å gjera nødvendige ting eller koma seg ut, kan dei gjera avtalar om slike ting. Til tider treng kanskje mannen ei påminning om avtalen og oppmuntring til å gjennomføra, men han må også ha rom for ei viss justering av aktivitetane etter dagsformen.

Gode søvnrutiner er viktig. Søvnrytmen blir påverka av lys. Det er viktig å ha det godt opplyst i opphaldsromma på dagtid. For somme kan lysbehandling hjelpa, men ein bør drøfta det med legen først, slik at ein gjer det på rett måte. Viss ekteparet saman har lese om dette og drøfta det, kan kona vera til støtte så mannen finn

fram til gode løysingar. Kanskje ein tur til sol i syden blir ei av løysingane?

Blir symptoma for sterke, bør han søkja lege for å få hjelp. I så fall kan det også henda eit vennleg «press» frå kona

kan vera nyttig. Når mannen gjer konstruktive endringar, er det viktig å gje anerkjenning, på ein måte som viser at ein forstår at dette er krevjande for han. Ein lyttande, vennleg og oppmuntrande

ektefelle, som også kan utfordra, er ein uvurderleg medvandrar for den som slit ekstra i mørketida.

Unndis

Det er redaksjonen i Agenda 3:16 som utformer tema vi utfordrer våre fagpersoner til å svare på. Det er mulig å sende inn forslag til tema til relasjonelt@normisjon.no

Synspunktet

Kristian Sveinall Øgaard, daglig leder i Acta – barn og unge i Normisjon

Uklok bispetilsetting

Den norske kirke er det Kirkerådet som tilsetter biskoper. Dette skjer på bakgrunn av en omfattende kirkelig avstemning. Da Kirkerådet i januar valgte å tilsette Anne Lise Ådnøy som biskop i Stavanger, var det uklokt av to grunner.

For det første overser Kirkerådet et svært tydelig kirkelig votum. Både blant prestene, menighetsrådene, andre vigslede medarbeidere og bispekollegiet vant Helge Gaard avstemningen med oppsiktsvekkende klar margin, og bispedømmerådet satte Ådnøy sist i sin innstilling. Til alt overmål er dette andre gang Kirkerådet overser en helt klar kirkelig støtte til Gaard; også da Ivar Braut ble tilsatt som biskop, vant Gaard avstemningen klart. Ved slik å sette den kirkelige avstemningen til side gang på gang, svekker Kirkerådet tiltroen til kirkens lokale og regionale demokrati, og fratar lokalt ansatte og frivillige frimodighet og engasjement. At kirken først og fremst er lokal, gjør dette dypt problematisk. Kirkerådets overkjøring av kirkedemokratiet er vanskelig å kategorisere som noe annet enn rått maktmisbruk.

For det andre vedkjenner ikke Kirkerådet seg Stavanger bispedømmes profil. I bispedømmet står misjonsorganisasjonene sterkt, samtidig som flere menigheter med stort hell har utviklet særegne profiler, med svært god oppslutning som resultat. Både Gaard og bispedømmets andrevalg Haakon Kessel har tydelige røtter i denne bevegelsen, og ville vært gode brobyggere i en tid der det sårt er tiltrengt og avstanden mellom kirke og bedehus øker urovekkende. Ådnøy har på sin side markert avstand både til misjonsorganisasjonene og til de menighetene i bispedømmet som har utviklet slikt særegent gudstjenesteliv.

Ved å utnevne Ådnøy til biskop har Kirkerådet effektivt markert at de ikke ønsker å bygge bro mellom Den norske kirke og misjonsorganisasjonene, og heller ikke ønsker å se nytenkning hva angår gudstjenesteform og menighetsliv. Det er svært underlig i en tid der alle tall i Den norske kirke stuper. Det er ikke mer toppstyring vi trenger; det er lokal kreativitet og nyskaping. Dersom Kirkerådet ønsker å trygge Folkekirkens fremtid, må de slutte med sentralisering av makt og stillinger, og heie frem menigheter og bispedømmer som skaper noe nytt.

Når Anne Lise Ådnøy nå er tilsatt som biskop, vil vi selvsagt ønske henne alt godt og Guds velsignelse over tjenesten. Det endrer likevel ikke saken: Kirkerådet har her gjort en svært uklok vurdering.

Nye veier for Galleri Normisjon

I forbindelse med nedbemanning og kutt i kostnader ved Normisjons hovedkontor i Oslo, vil deler av ansvaret for gjenbruksbutikkene nå bli delegert til Normisjons regioner. Galleri Normisjon er nå i dialog med enkelte regioner om et større samarbeid. I første runde gjelder dette Hordaland og Rogaland.

Foto: KWM

I januar i år sluttet Lillian Dombestein (bilde) som daglig leder i Galleri Normisjon, etter å ha hatt ansvar for gjenbrukssatsingen i Normisjon siden 2012. Hun har siden den gang vært med på ti butikkåpninger. I dag har Galleri Normisjon gjenbruksbutikker på Askøy, i Sandnes, på Iveland, i Oslo,

Drammen, Gjøvik, Sørumsand og Ål. Anita Næss Thorången fra Høland er ny daglig leder i Galleri Normisjon.

Feiret på Cuba

Da Normisjons samarbeidskirke på Cuba fikk vite at de var tatt opp som medlem av Det lutherske verdensforbund (LWF), varte feiringen i over en uke, melder normisjon.no

Biskop Ismael Laborde Figueras uttaler at for Iglesia Evangelica Única Sinodo Luterano (IEU) betyr medlemskapet en trygghet for at de er del av det internasjonale lutherske fellesskapet, og at de ikke er alene lenger. IEU ble tatt opp som medlem av Det lutherske verdensforbund under rådsmøtet i Genève i juni i fjor.

Solveig og Brynjulf Aagesen sier at det sosiale er en viktig grunn til at de driver Galleri Normisjon, Iveland.

Foto: Privat

Foto: Vilde Belt Fagermoen

2500 unge på Impuls

Den siste helgen i januar var ungdom fra store deler av landet samlet til konserter, seminarer og møter på Impuls, som i år hadde tema Fred over all forstand. Taler var Mike Pilavachi. Impuls er en kristen ungdomsbevegelse som eksisterer for å oppmuntre og utfordre unge mennesker til å elske Jesus og være kirke. Impuls er tilknyttet Normisjon.

TREFFSTED FOR BYGDEFOLKET

Hvor går du hvis du vil treffe folk i Iveland en lørdag? Svaret er Galleri Normisjon i det gamle bankkloaket i sentrum av bygda.

– Hver lørdag er mellom 30 og 60 mennesker innom butikken. Mange av dem setter seg inn i det ene rommet, som nesten fungerer som en kafé, sier Brynjulf Aagesen, som sammen med kona Solveig er ansvarlig for Galleri Normisjon Iveland. I mai er det fire år siden de startet opp gjenbruksbutikken som ligger snaut fire mil nord for Kristiansand. Bakgrunnen for oppstarten var en utfordring til Normisjons region Agder om å starte en gjenbruksbutikk.

– Ønsket var kanskje å starte opp på et større sted, men når vi stod klar både med lokale og mannskap, ble det til at vi startet opp.
– Hvorfor driver dere gjenbruksbutikken?
– Selvsagt tenker vi på at vi kan skaffe inntekter til Normisjons-arbeidet, men jeg må jo si at det sosiale aspektet også er viktig. Det er jo ganske gøy å treffe bygdefolk i butikken, sier Aagesen, som anslår at omtrent halvparten av kundene kommer fra Iveland. Men også folk fra nabobygda Vennessla og byfolk fra Kristiansand legger turen til Iveland for å se hva bruktbuikken har å tilby.

– Det er jo folk som er veldig interessert i antikviteter og gamle ting. De kan kjøre ganske mange mil for å komme til butikken vår.
– Hvor stor er omsetningen?
– Den varierer litt fra år til år. Men fra vi startet opp for snart fire år siden, har vi solgt varer for omkring 800 000 kroner. Det meste av omsetningen er rent overskudd, sier han og forteller at han selv er en storkunde.
– Jeg kjøper stort sett bare brukte ting nå, humrer Brynjulf Aagesen, krumtappen i Galleri Normisjon, Iveland. ME

Foto: KWM

Nytt prosjekt i Mali

I april i år er det oppstart for et nytt pilotprosjekt i Mali i regi av Normisjon.

– Sammen med en lokal grasrot-organisasjon, skal vi stimulere til lokal samfunnsutvikling i Tomora kommune, vest i Mali. De opplever at svært mange unge menn reiser fra lokalsamfunnet på grunn av mangel på mat, arbeid og fremtid. De fleste reiser nordover, i håp om å nå Europa. Det ender i altfor mange tragedier, forteller Bjørnar Lemvik i Normisjons internasjonale avdeling.

Prosjektets bidrag blir tredelt. Ett mål er å endre holdninger. Et annet er å gi støtte til jobbskaping, og et tredje er å gi opplæring i effektivt og klimavennlig jordbruk. Prosjektet heter *La oss forandre Tomora*.

Og Gud sa: Bli lege!

Linda Tånevik er frisøren som omskolerte seg til lege. Så ble hun misjonær og nå skal hun være gjestelærer på helbredelseslinjen på Acta bibelskole i Stavanger.

– Jeg er opptatt av å høre hva Gud sier til meg. Gjennom mange år har jeg tatt Guds stemme på alvor. Derfor har jeg opplevd så mye spennende, sier **Linda Tånevik.**

Tekst Martin Eikeland

Å få til en intervjuavtale med Linda Tånevik er ikke enkelt. Da *Agenda 3:16* spurte om å få snakke med henne på forsommeren 2018 var hun utenlands. Slik har det fortsatt de siste månedene. På lista over land hun har besøkt siden den første kontakten, står for eksempel Guatemala, Costa Rica og Belize.

– Det åpner seg dører og muligheter. Når Gud snakker til meg, så er jeg villig til å lytte, sier hun når det endelig har latt seg gjøre å få til et intervju. Som en smilende stormvind kommer hun inn i kafeen i Q42, det store anlegget til pinsemenigheten Filadelfia i Kristiansand.

– Så flott vi fikk det til å treffes. Jeg skal til Indonesia på onsdag, men dette blir spennende, smiler hun.

Spennende

La oss spole tiden tilbake til søndag 26. august 2001. Dagen før har Linda vært forlover i bryllupet til venninnen Mette-Marit som giftet seg med sin store flamme, kronprins Haakon Magnus. Selv om brudeparet tok det meste av oppmerksomheten, var det også mange som la merke til brudens forlover. Mens mange av gjestene i bryllupet stilte i designerantrekk, gjorde forloveren seg bemerket med sin elegante kjole som moren Unni hadde sydd.

Men dagen etter bryllupet, da blitslampene var sloknet og viraken forsvunnet, våkner Linda opp i leiligheten sin i Oslo og kjente på tomhet.

Foto: Anders Martinsen

Foto: Anders Martinsen

Linda Tånevik

- 46 år
- Bosatt på Tangen i Kristiansand
- Utdannet frisør, akupunktør og lege
- Jobber med prosjekter ulike steder i verden. I Norge er hun fast vikar på et legekontor.
- Skal være gjestelærer på helbredelseslinja på IMI-kirkens bibelskole Acta i februar

– Jeg tenkte at Mette hadde fått en fantastisk mulighet til å være noe for andre mennesker. Hun var kommet i en posisjon der hun kunne hjelpe mange. Jeg var rett og slett misunnelig på de mulighetene hun hadde fått, forteller Linda.

Til Afrika

Linda fullførte akupunktørutdannelsen og begynte å arbeide på «Klinikk for alle» i Oslo.

– Jeg var på et punkt i livet der ikke alt var helt greit. En dag var det som «Afrika» slo ned i hodet mitt – at jeg skulle reise til Afrika, altså. Jeg spurte meg selv om hva jeg kunne gjøre i Afrika og tenkte straks på sykepleier eller lege. Men å drive med pleie er ikke helt min greie, så sykepleier var ikke aktuelt. Dermed måtte det bli lege, forteller Linda, som smiler når hun tenker på hvor langt det faktisk var fram for å gjennomføre denne drømmen.

– Som ung jente var drømmen å bli frisør. Dermed behøvde jeg ikke ta videregående skole. Når jeg nå ville studere medisin, var jeg avhengig av fag fra videregående. For å søke i Norge måtte jeg ha full videregående, så det var ikke aktuelt. Men i Ungarn var det andre opptakskrav. Der var det tilstrekkelig med eksamen i fysikk, kjemi, biologi og matte. Dermed ble det ett år med pugging på Bjørknes før jeg kom inn på medisinstudiet.

Kristentro

Et eller annet sted mellom det kongelige bryllupet og beslutningen om å studere, hadde Linda begynt å tenke på tro. Hun var vokst opp med en kristen mor og hadde vært innom søndagsskolen og ungdomsmiljøet i Torridal kirke.

– Jeg hadde ikke tatt avstand fra kristendommen og troen, men i mange år var det liksom ikke noe som angikk meg. Men gjennom en frisørkollega ble jeg introdusert for det kristne arbeidet «Damer i byen». Etter hvert gikk det opp for meg at; «kristen, det er jo det jeg vil være». Det var ikke snakk om noen voldsom omvendelse, mer en erkjennelse av at jeg trodde og at jeg ville være kristen, forteller Linda, mens hun til stadighet nikker til kjente hun ser passerer på vei ut eller inn til Filadelfia.

Boble i Budapest

De seks årene i Budapest var ingen sosial suksess for

Linda. Noe kristent miljø kom hun heller ikke inn i.

– Sett i ettertid vil jeg nok si at årene i Budapest var nokså kjipe. Mange ganger ringte jeg hjem til mamma og gråt mine modige tårer. Men takket være tanken på at jeg skulle til Afrika holdt jeg motivasjonen oppe. Etter hvert ble det klart for meg at jeg hadde et kall fra Gud. Det var ikke bare min egen drøm, men en del av Guds plan.

– Visste du at du hadde en jobb å gå til i Afrika når du var ferdig?

– Nei, nei. Men hjemme i Norge var jeg kommet i kontakt med organisasjonen «Kvinner i Nettverk». De samarbeider tett med Heidi Baker, som driver et stort arbeid i blant annet Mosambik.

«Gudfeldig»

Den som brakte Linda Tånevik i kontakt med kristent arbeid, var hennes tidligere frisørkollega Berit Iversen Drivdal. De traff hverandre tilfeldig på gaten i Kristiansand en gang Linda var hjemme fra Budapest.

– Jeg ser på det treffet som en «gudfeldighet». Gud hadde en finger med i spillet, sier Berit, som forteller at det var naturlig for de to gamle kollegaene å snakke om både fortiden og livet:

– Linda spurte hva jeg drev med. Siden jeg har vært med og starte opp «Damer i byen», svarte jeg som sant var at det «blir mye Jesus og sånn». Så fortalte jeg at mange hadde fått et nytt møte med Jesus gjennom det arbeidet jeg var med i. Deretter spurte jeg hva hun drev med. Etter at hun hadde fortalt om sitt liv, spurte jeg om hun ikke hadde lyst til «å henge litt» med oss når hun var hjemme i Kristiansand. Slik ble hun med i bibelgruppa og slik kom hun også i kontakt med «Damer i byen» og senere Heidi Baker, forteller Berit Drivdal, som omtaler Linda Tånevik som en «all in-person».

– Hun er en veldig dedikert kristen, som er opptatt av å være i Guds plan. Derfor er det alltid spennende å treffe henne, sier Berit Iversen Drivdal.

Dramatisk møte

Etter bestått medisnutdannelse jobbet Linda på psykiatrisk avdeling på Sørlandets sykehuset i Kristiansand. Deretter gikk turen til Mosambik.

Men møtet med den afrikanske virkeligheten ble ikke slik hun hadde tenkt.

– Heldigvis var det to norske fra «Kvinner i nettverk» som var med meg de første fjorten dagene. For

Foto: Tina Depui Martinsen

”Jeg tenkte at Mette hadde fått en fantastisk mulighet til å være noe for andre mennesker.

inntrykkene var overveldende for meg. Selv om jeg skulle jobbe som lege, var det ikke lett å vite hva jeg skulle gjøre i denne virkeligheten, forteller Linda, som var en del av en medisinsk klinikk som drives av hjelpeorganisasjonen IRIS Relief.

De første ukene etter ankomst, satt Linda på skolebenken, der hun og de andre studentene fikk en kombinasjon av kulturkunnskap og åndelig undervisning.

– IRIS ønsker at alle som skal inn i arbeidet skal gjennomgå denne bibelskolen. Det er for at alle skal forstå hva som er hjertet i IRIS-arbeidet.

Legeklinikk

Men etter bibelskolen var det klart for forholdsvis vanlig legearbeid.

– På mange måter fungerte klinikken vår omtrent som et norsk fastlegekontor. Folk kommer med mer eller mindre udefinerte lidelser som legen skal hjelpe til for å ta bort. Mange av dem som satte seg i kø

ved klinikken hadde ulike «vondter». Men mange av disse «vondtene» er slike ting som ikke kan fikses av en lege.

– Hvordan taklet du det?

– Jeg så jo at jeg som lege ikke kunne hjelpe mange av dem som kom til klinikken. Det gikk ikke lang tid før jeg så at det folk trengte, er undervisning og kunnskap. Det ble det som ble min greie i Pemba. Jeg var selvsagt også på klinikken, men jeg så at jeg kunne hjelpe mange flere gjennom undervisning.

– Hva var det du underviste folk i?

– Helt basic kunnskap om hvordan de kan forebygge og behandle sykdommer. Jeg elsker å undervise, for da hjelper jeg flere, sier doktor Tånevik.

Videre

Selv om Linda likte seg godt i Mosambik, brøt hun opp etter to år.

– Jeg kjente at jeg hadde behov for å være fra et sted. Jeg spurte meg selv om

hvor jeg ville ha min hjemmebase. Da ble det klart for meg at det var Kristiansand. Derfor reiste jeg hit. Jeg kjøpte leilighet rett her i nærheten, sier Linda, og peker i retning av sjøen og bystranda.

– Men det kreves vel mer enn en leilighet for å ha en base. Hva med arbeid?

– Jeg fikk jobb som fastlegevikar i nabokommunen Songdalen. Jeg hadde den jobben i to år.

– Hvordan trivdes du som ansatt på et legekontor i Norge?

– Sosialt var det helt fint. Jeg har det beste forholdet til de andre jeg jobbet med. Derfor jobber jeg også der som vikar når jeg nå er hjemme. Men jeg innrømmer at det er vanskelig for meg å jobbe i den virkeligheten som det norske helsevesenet representerer. Jeg er fullt og fast sikker på at Gud har en plan som er til beste for alle mennesker, også de pasientene jeg behandler. Dette kan jeg ikke formidle til dem. Det er bare når pasientene selv åpner for å

Foto: Privat

Som lege i Mosambik tok Linda imot pasienter på en helseklinikk i Pemba.

Foto: Privat

Linda som frivillig medarbeider på skolefritidsordningen i Jackson, Mississippi.

Foto: Privat

Under arbeidet i Mosambik fikk Linda nærkontakt med både voksne og barn.

SKOLEGUIDEN

Tomb vgs og landbruksstudier

www.tomb.no

VIDEREGÅENDE SKOLER

Gjennestad Videregående Skole – www.gjennestadvgs.no
 Tomb vgs og landbruksstudier – www.tomb.no
 Kristen Videregående Skole, Nordland – www.kvn.no
 NLMvgs – www.nlmvgs.no
 Framnes Videregående Skule – www.framnes.vgs.no

Bibelskolen Oslo Kristne Senter

www.bibelskole.no

BIBELSKOLER

Bibelskolen i Grimstad – www.bibelskolen.no
 Acta Bibelskole – www.actabibelskole.no
 Bibelskolen Oslo Kristne Senter – www.bibelskole.no
 Misjonsskolen Gå Ut Senteret – www.gus.no

NLA Høgskolen

www.nla.no

HØGSKOLER/ FAGSKOLER

Hald Internasjonale Senter – www.hald.no
 VID vitenskapelige høgskole – www.vid.no
 NLA Høgskolen – www.nla.no

Høgtun Folkehøgskole

www.hogtun.no

FOLKEHØGSKOLER

Danvik Folkehøgskole – www.danvikfhs.no
 Bjerkely Folkehøgskole – www.bjerkely.fhs.no
 Haugetun Folkehøgskole – www.haugetun.no
 Risøy Folkehøgskole – www.risoy.fhs.no
 Musikkfolkehøgskolen Viken – www.musikkfolkehogskolen.no
 Nordfjord Folkehøgskule – www.friluftslivskulen.no
 Bakketun Folkehøgskole – www.bakketun.fhs.no
 Grenland Folkehøgskole – www.grenlandfhs.no
 Alta Folkehøgskole – www.altafolkehogskole.no
 Fredly Folkehøgskole – www.fredly.fhs.no
 Høgtun Folkehøgskole – www.hogtun.no
 Folkehøgskolen Sørlandet – www.fhssorlandet.no
 Sunnfjord Folkehøgskule – www.sunnfjord.fhs.no

snakke om åndelige spørsmål, at jeg kan si noe om dette. Men innenfor tidsrammene på et norsk legekort er det heller ikke mulig å snakke inngående om slike spørsmål.

I tillegg til leilighet og jobb, har Linda også funnet «sin» menighet i Kristiansand. Det ble ikke den menigheten hun vokste opp i hjemme i Torridal, men hos pinsevevnerne i Filadelfia.

Sorg og savn

Selv om Linda Tånevik trivdes som lege i Norge, var det aldri aktuelt å bli værende her.

– Gud har aldri kalt meg til å være fastlege her i Norge. Fokuset her i landet er så veldig innover, selvopptatt. Mitt kall er å være til hjelp på en annen måte. Vi har mye å lære av folk i Afrika. De håndterer vanskelige traumer, alvorlig sykdom og til og med død på en mye mer naturlig og jeg vil si riktig måte enn det vi gjør.

– Men døden er vel grusom, uansett om den skjer i Norge eller Mosambik?

– Selvsagt er det tungt å miste noen. Men da jeg arbeidet i Mosambik, levde jeg i et samfunn der folk ofte opplevde at noen de var glade i døde. De sørget, men folk der er ikke så alene med sin sorg. I Mosambik sørget de sammen med familie, venner og naboer. Dette samholdet betyr mye. I Norge er det mange som blir sittende alene med sin sorg. Når de ikke har noen å sørge sammen med, blir sorgen dypere og vondere.

Mississippi

Etter to år i Norge, var det klart for et nytt oppbrudd.

– Jeg var på et sted i livet der jeg kjente at jeg var klar for noe nytt. En dag jeg kjørte bil til jobb, sa jeg bare til Gud at «nå er jeg klar til å dra – si hvor du vil jeg skal reise». Da slo «Jackson, Mississippi» ned i meg. Fra Pemba kjente jeg et ektepar som bor i Mississippi. De driver en «ministry» i downtown, Jackson. Det er vel noe av det mest forslummede som finnes i USA, sier Linda, som var der i sju måneder. Men siden hennes norske legelicens ikke er gyldig i USA, kunne hun ikke jobbe med det hun er utdannet til.

– Hva gjorde du i disse månedene?

– Jeg gjorde det som menigheten holdt på med. Jeg var menig hjelpearbeider. Etter skoletid var det åpne dører, der vi snakket med folk, gav dem mat og ba sammen med dem, sier Linda, og fortsetter:

– Jeg kjente at for meg var dette en periode for egenutvikling og vekst. Gud gjorde noe med mitt hjerte. Det var en tøff periode, men den gjorde mye med meg.

Helbredelse

I februar skal Linda Tånevik undervise på helbredelseslinjen på Bibelskolen Acta i Stavanger. Selv om hun ikke helt har klart for seg hva hun skal undervise i, ser hun fram til det.

– Jeg tror på helbredelser. Hvis jeg kan bidra til at andre får innsikt i hva Guds ord sier om helbredelse og hva Gud gjør rundt om i verden, vil jeg gjerne bidra til det.

– Har du selv opplevd helbredelse?

– Ja visst. Det står jo i Bibelen at Gud helbreder gjennom bønn. Derfor tror jeg på det.

Når Linda forteller om hva slags helbredelser, henviser hun ofte til Heidi Baker.

– Heidi har jo opplevd å se at døde blir vekket til live igjen, at øyne som er fjernet har vokst ut igjen og andre slike utrolige ting. Slikt under har jeg ikke sett med egne øyne, men jeg har uten tvil sett overnaturlige helbredelser, sier Linda, som raskt kommer inn på sammenhengen mellom fysiske plager og psykisk helse.

– I Bibelen leser vi jo at Jesus gir hjelp både mot fysiske og psykiske lidelser. Et eksempel er da han helbredet en kvinne som hadde vært plaget av blødninger i mange år. Det er klart at slike blødninger også hadde innvirkning på hennes mentale helse. Når han helbredet henne, sørget han også for at hun ble fridd fra en livssituasjon som var preget av skam og utstøtelse. Slik kan Jesus også helbrede i dag.

Guds stemme

– I svært mye av det du har snakket om, forteller du at Gud har talt direkte til deg. Er ikke dette et åndelig språk som skaper avstand mellom dem som sier de hører Guds stemme og vanlige nordmenn?

– Det tror jeg da ikke. Men som kristen er jeg opptatt av å vandre den veien som Gud vil at jeg skal gå. Var det ikke slik at du jobbet som journalist i Vårt Land tidligere. Hvorfor sluttet du i den jobben?

– Jeg følte meg vel ferdig som nyhetsjournalist. Derfor ville jeg ha en annen jobb.

– Det er vel bare en annen måte å si det på? Når jeg ber og samtaler med Gud, opplever jeg at han snakker direkte til meg. Det får konsekvenser for de valgene jeg tar. Det er jeg heller ikke redd for å si. Jeg tror det ligger et sterkt vitnesbyrd i å fortelle at Gud har en plan med mitt liv, sier Linda Tånevik.

Tittelen

Overskriften på dette intervjuet er «Og Gud sa: Bli lege». Når Linda får forelagt dette tittelforslaget, smiler hun over henvisningen til Guds stemme i Bibelens skapelsesberetning og hennes ønske om å høre hva Gud sier til henne.

– Men det var jo ikke slik at jeg opplevde at Gud sa at jeg skulle bli lege da jeg fikk ideen om å reise til Afrika. Senere skjønte jeg det var et kall. Men det var altså ikke slik at Gud sa at jeg skulle utdanne meg til lege. Men det var nødvendig for at jeg skulle kunne gjøre en jobb i Afrika, humrer hun.

Når det gjelder de tidligere utdannelsene hennes, har hun helt lagt bort alt som har med akupunktur å gjøre. Frisørene er det kun den nærmeste familien som får glede av.

– Har du mye kontakt med Mette-Marit i dag?

– Det blir ikke så veldig mye. Vi bor ulike steder og har travle hverdager, begge to, sier Linda. ■

Foto: Bjørn Sigurdson/SCANPIX/POOL

Forlover: Selv om Linda Tånevik ikke var i fokus under bryllupet til Mette-Marit og Haakon Magnus i 2001, hadde hun som forlover en viktig rolle. Morgen etter bryllupet begynte frisøren å tenke på en annen framtid – tanker som blant annet førte til at hun ble lege.

Hans Johan Sagrusten, teolog og forfattar

Illustrasjon Oscar Jansen

Maria – det fyrste augevitnet

Lukas skriv at han har fått innhaldet i evangeliet sitt «overlevert av dei som frå fyrste stund var augevitne» (Lukas 1,2). Kven var alle desse menneska som kunne fortelja så levande om Jesus? Det fyrste augevitnet vi møter, er Maria.

Det er Maria som opplever det vi kan lesa om i Lukas kapittel 1 og 2. Det er ho som møter engelen Gabriel og får høyre at ho skal bli mor, det er ho som dreg opp i fjellbygdene for å møte Elisabet, slektningen sin, og det er ho som føder Jesus i Betlehem.

Forteljinga om da Jesus vart fødd er lang og full av detaljar. Vi finn ikkje formuleringar av typen «Det var ein gong ...», men ei mengde opplysingar om namn og personar, tid og stad.

Forteljinga er som ei scene der ei rad med personar vandrar inn og ut. Nokre av dei har namn, som Sakarja og Elisabet, Maria og Josef. Men vi møter òg mange namnlause menneske. Vi høyrer om naboane og slektningane til Elisabet (Lukas 1,58), og om folket oppe i fjellbygdene (Lukas 1,65).

Ei av desse namnlause gruppene spelar ei spesielt viktig rolle; det er gjetarane på markene. I dramatiseringar av juleevangeliet (Lukas 2,1–20) er det ofte Maria og Josef som spelar hovudrollene. Men ser vi nøyare etter, oppdagar vi at det er gjetarane og forteljinga deira som fyller det meste av handlinga. Det er dei som opplever alt som skjer:

Det er gjetarane som møter engelen og høyrer den himmelske hærs karen. Det er dei som går til Betlehem for å sjå kva som har hendt, og det er dei som finn barnet hjå Maria og Josef. Og ser vi

nøye etter, oppdagar vi noko anna: Det er gjetarane som opplever det overnaturlige i juleevangeliet.

For inne ved krubba skjer det ikkje noko overnaturlig. Der er det eit barn som blir født; det blir sveipt i klede og lagt på ein tørr og varm stad. Det er rett nok uvanleg at barnet blir lagt i ei krubbe, men vi høyrer ikkje om noko overnaturlig. Ikkje før gjetarane kjem trampande inn og seier at dei har høyrst ein himmelsk hærs kare.

Dersom dette var ei oppdikta historie, ville det ha vore enklare å la engelen vise seg for Maria og Josef, ikkje for ei namnlause gruppe med gjetarar. Nettopp det som ikkje verkar opplagt, det som kjem heilt overraskande på Maria og Josef, styrker historia som augevitneskildring.

Men korleis kan historia til gjetarane ha overlevd for ettertida? Forskaren James D.G. Dunn festar ikkje lit til at forteljinga kan stamme frå dei. Då ville dei ha vore nemnde med namn, meiner han. Men kan Lukas likevel ha lagt inn referansar i teksta som fortel korleis historia vart overlevert?

Det er tre kriterium som må oppfyllest for at historia skal overleva. For det fyrste må gjetarane ha fortalt om det dei såg ute på markene. For det andre må nokon ha høyrst på det dei sa. Og for det tredje må nokon ha teke vare på historia. I moderne bøker finst det fotnotar der forfattaren fortel kvar han har stoffet

sitt frå. Men kanskje er det akkurat slike fotnotar vi finn i juleevangeliet?

For i vers 17–19 listar Lukas opp alle dei tre kriteria som eg nemnde. Fyrst skriv han at gjetarane fortalde historia si: «Då ... fortalde dei alt som hadde vorte sagt dei om dette barnet.» I vers 18 skriv han at det var mange som høyrde det: «Alle som høyrde på, undra seg over det gjetarane fortalde.» Og i vers 19 finn vi sjølve kjelda til Lukas, den personen som tok vare på det som vart sagt:

«Men Maria tok vare på alt som vart sagt.»

Kunne Lukas ha sagt det klårare? Både fyrst og sist i kapittel 2 fortel Lukas kven han har fått stoffet sitt frå: «Men mor hans tok vare på alt dette ...» (Lukas 2,51).

Så er det ei kvinne som fortel alt som hender i Lukas kapittel 1 og 2. Då gjev det brått meining når ho skildrar tida som går, med talet på månader i eit svangerskap (Lukas 1,26.36.56). Det er òg Maria som formidlar forteljinga frå Elisabet, om det som hende då Johannes vart fødd. For dei to kvinnene var saman i tre månader, les vi i Lukas 1,56, og kunne utveksle erfaringar.

Slik har Maria, Jesu mor, gjeve oss denne store gáva: Forteljinga om då Jesus vart fødd. For akkurat slik er det Lukas skildrar det for oss, i tre korte fotnotar til juleevangeliet. ■

SORGEN UTVIDER BLIKKET

” Hvert nytt åndedrag og hvert nye sekund er Guds nærvær i verden.

Sorgprosess:

Patrik Hagman har skrevet bok om å miste sine aller nærmeste, og mener at en god sorgprosess slutter med en fortelling om livet som er sann.

Før han fylte 40 mistet han både kona og en liten sønn. **Patrik Hagman** er fremdeles ikke sikker på om han vet hva sorg betyr, men er opptatt av å snakke sant om livet når sykdom og død rammer.

Tekst og foto Per Arne Gjerdi

Da Patrik Hagman var 21 år gammel døde faren hans av kreft. 16 år senere døde hans seks år gamle sønn, av en annen type kreft. Et par år senere fikk kona Kika hjerneblødning, og han mistet henne også.

Den 42 år gamle teologen og forfatteren har for vane å bruke skrivingen til å tenke og reflektere omkring livet. I boken *Alt det vakre. Å leve etter døden* setter han ord på erfaringene knyttet til sykdom, død, tap og sorg. Livet stilte ham overfor oppgaven å prøve å forstå det som hadde hendt, forteller han i forordet.

Versjoner av kristendom

Som barn tilhørte Patrik Hagman en pinsemenighet. Da den ble splittet på slutten av 80-tallet, ble familien hans med i en baptistmenighet.

– De svenskspråklige baptistene i Finland er verken karismatiske eller konservative, men ganske kulturåpne. Og jeg har gode minner fra menigheten vi tilhørte, forteller han der vi sitter og samtaler på MF i Oslo før jul.

– I tenårene gikk jeg også mye i karismatiske forsamlinger, der det var mer ungdom. Så da pappa døde,

var disse to versjonene av kristendommen veldig levende i min verden.

I den karismatiske sammenhengen hadde mange profetert at farens han kom til å bli helbredet. Folk i baptistforsamlingen var derimot langt mer nøkterne.

– Det ble på en måte en konflikt for meg, der min baptistforsamlings teologi var den som viste seg å holde.

Trøste en baby

Patriks sønn Joel var knapt fire år da han fikk kreftdiagnose.

– I praksis gikk han fra å være liten til å være syk, og jeg har bare minner og erfaringer med Joel som veldig trengende. Samtidig er jeg på en måte stolt over at jeg kan håndtere små barn. Jeg har det i meg, og vet hvordan jeg skal trøste en baby. Jeg har naboer som nettopp har blitt foreldre, og unner meg selv

å være litt krevende med råd om hvordan de skal gjøre ting, smiler Patrik.

– Jeg tror de har forståelse for at det er det jeg har igjen av mitt foreldreskap, sier han.

Den siste tiden med Joel var på et vis to opplevelser, tenker Patrik.

– Det var dels å leve med et sykt barn, og dels å leve med et døende barn. Boken min handler om hvor viktig det ble i denne krevende situasjonen å holde øynene åpne også for det vakre og fine. Sykdomsperioden var jo et slit og en maratonkamp, og det ble viktig å finne det som gir energi og krefter til å orke, og det som gir hvile.

Fikk selv trøste andre

Den siste måneden, da Patrik og Kika visste at Joel kom til å dø, bodde de i prinsippet på sykehuset. Da opplevde de, midt i smerte, sorg og tårer, også å bety noe for de som kom på

besøk, og fikk selv være de som trøster.

– På et vis gjorde det at den veldig krevende situasjonen kjentes meningsfull, selv om det selvsagt ikke fantes noen mening med Joels lidelse.

– *Det at faren din ikke ble frisk, tross forbønn og profetier om helbredelse, hvordan tok du med deg den erfaring i møte med Joels sykdom?*

– Et stort spørsmål...

Patrik tenker seg om en stund før han svarer.

– Jeg tror ikke at vi noen gang under Joels sykdom tenkte at det skulle skje noe slags mirakel, i alle fall ikke i snever betydning. Jeg hadde på et vis tatt et oppgjør med ideen om en Gud utenfor verden, som så dukker opp her gjennom mirakler. Mitt gudsbilde handler om at Gud holder verden oppe hele tiden. Hvert nytt åndedrag og hvert nye sekund er Guds

nærvær i verden. Sånn sett fins det ikke et brudd mellom det åndelige og det verdslige.

Hva kjærligheten gjør

– Vi ba veldig mye for legene, for Joel og oss selv, og alle omkring oss. Vi ba også om at Joel skulle bli frisk, men ikke om at Gud skulle gjøre et underverk. Ikke at vi var stengt for den muligheten. Det er ikke min oppgave å begrense hva Gud gjør i verden. Og det er vanskelig å fornekte at det også hender merkelige ting. Men jeg tror ikke at det å håpe på et mirakel er den mest kristne måten å håndtere lidelse på.

– *Hva er for deg alternativet?*

– Kanskje handler det om å søke etter andre tegn på Guds omsorg enn akkurat de tingene vi vil at skal hende.

– *Du skriver at «kjærligheten til sønnen vår gjorde det mulig for oss å holde ut», og du sier at kjærligheten er en kraft?*

– Ja, og det lyder utrolig platt når man sier det slik ... i likhet med så mye annet vi sier om kjærligheten, sier Patrik, og tenker litt før han fortsetter:

– Da Joel ble syk, ble det veldig tydelig for meg hva som er viktig i livet. Så det var bare å omstille hele livet sitt, slik at Joels behov kom først. Det sier også noe om hva kjærligheten gjør med oss i en slik situasjon. Den overvinner selvopptattheten, som for min del handlet om at jeg egentlig burde få sitte og skrive på min neste bok. Sånn sett er kjærligheten en konkret kraft, som i visse situasjoner kan få oss til å tenke og handle annerledes.

Kom aldri til bevissthet

Et par år etter at de mistet Joel, ble Patrik en dag oppringt av sjefen ved førskolen der Kika jobbet. Hun hadde fått et anfall, fikk han vite. Da han nådde fram, var ambulanspersonellet i ferd med å bære henne ut. Rammet av et hjerneslag, hadde hun først dødd, blitt gjenopplivet, og var nå bevisstløs.

Mens Joels sykdom hadde vært en lang prosess der de langsomt fikk ta farvel, skjedde alt så fort med Kika.

– Jeg fikk aldri snakket med henne igjen.

Etter slaget kom hun aldri til bevissthet, forteller Patrik.

– Det er tøft å si det, men grunnen til at det ikke førte til større smerte enn det gjorde, var at vi ikke hadde mye usnakket med hverandre. Jeg tenker at det er verdt å holde fram dette: At det er bra å leve slik at man ikke har så mye usnakket med sine nærmeste, når slike ting hender.

– *Du skriver at du liker å være åpen, og at selv hvite løgner er vanskelige?*

– Ja, men jeg har venner som synes det er kjempeirriterende at jeg prater om å være ærlig hele tiden. I boken hevder jeg også at dette kan

” Jeg tror det er via løgner vi havner i bitterhet og misunnelse.

være en personlighetsforstyrrelse hos meg, smiler Patrik.

– Det er så tydelig for meg hvor mye smerte som er knyttet til det som ikke ble sagt og gjort. Veldig mye av menneskers langvarige og smertefulle sorg handler om skyld. Nå er ikke livet slik at vi kan bestemme at vi ikke skal ha uoppgjorte ting mellom hverandre. Men det er likevel noe man kan streve etter, særlig når det gjelder de man lever sammen med.

Sorg er ikke bare én ting

Bokens svenske originaltittel, *Sorgens gåva är ett vidgad blick*, sier mye om hva han har erfart: Sorgen utvider blikket. Samtidig innrømmer Patrik at han fremdeles ikke er sikker på om han vet hva sorg egentlig betyr.

– Sorg er ikke bare én, men mange forskjellige ting. Det som for meg er blitt det viktige, er at sorgen er den prosess der vi omarbeider fortellingen om oss selv når noen som står oss nær er døde, sier han.

– For meg handlet sorgprosessen om å skrive denne boken, og spørre: Hvem er jeg egentlig? Og hva innebærer det at jeg har vært Kikas mann og Joels pappa? En god sorgprosess slutter med at man har en fortelling om sitt liv som er sann. Hvis sorgprosessen ikke går bra, havner man i løgner om seg selv.

– *Hva slags løgner?*

– Løgner av typen at hun var den perfekte kvinnen, og at vi hadde det perfekte ekteskap, og så skjedde denne store katastrofen og det er så synd på meg. Slik blir folk sittende fast, og greier ikke å slippe andre mennesker inn i livet sitt, sier Patrik Hagman.

– Livet er tøft, og folk håndterer det ulikt.

Men jeg tror det er via løgner vi havner i bitterhet og misunnelse. Derfor er det viktig å forsøke å finne fram til sannheten om sitt liv. Da er det å snakke med andre mennesker, i de fleste tilfeller, det viktigste verktøyet man har. ■

– Jeg tror ikke at det å håpe på et mirakel er den mest kristne måten å håndtere lidelse på, sier teolog og forfatter Patrik Hagman.

Hodet over vannet

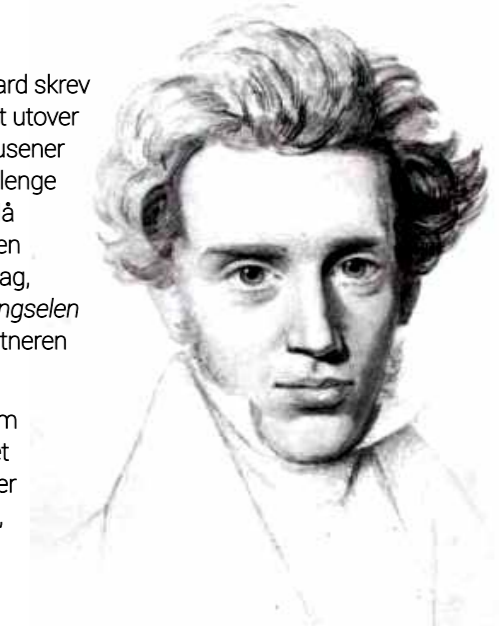
Den verdenskjente popartisten Avril Lavigne forteller om noen tøffe år borte fra rampelyset. Hun har vært rammet av infeksjonssykdommen borribose, var sengeliggende og trodde at hun skulle dø. I følge magasinet Rolling Stone ba hun til Gud; «Vær så snill å holde hodet mitt over vannet», og opplevde noe som ble starten til sangene på et album som utgis i disse dager. «Det var en veldig åndelig opplevelse», forteller hun.

«God, keep my head above water / I lose my breath at the bottom / Come rescue me, I'll be waiting», synger hun på singelen (bildet) og tittelåten til det nye albumet, og fortsetter «Don't let me drown, it gets harder / I'll meet you there at the altar / As I fall down to my knees».

KIERKEGAARDS BØNNER

Den danske filosofen Søren Kierkegaard skrev nærmere 100 bønner, som er spredt utover forfatterskapets oppbyggelige taler og tusener av sider med dagboknotater. Der har de lenge levd en påfallende upåaktet tilværelse. Nå har danskene, nærmere bestemt teologen Joakim Garff og Kristeligt Dagblads Forlag, samlet Kierkegaards bønner i boken *Længselen er din gave*, illustrert med verker av kunstneren Sys Hindsbo.

Utgivelsen inneholder også tre essays om Kierkegaards bønner, som i følge forlaget «spenner fra avgrunnsdyb fortvilelse, over fortrøstningsfull hverdagstakknemlighet, til en henrykkelse hinsides språkets ytterste grenser».

MENIGHET STARTER SØVNKURS

Boo menighet, øst for Stocholm starter et søvnkurs ledet av Hanna Beckström, prest med utdanning innen kognitiv atferdsterapi. «Kirken vil møte mennesker der de er», sier Beckström, som tidligere har ledet søvnkurs i en annen menighet. Den gang ble kursets åtte plasser fylt raskt og interessen i Boo er også stor, forteller hun.

Hensikten er å gi konkrete verktøy for bedre søvn og økt kunnskap om søvnproblemer. Kurset er praktisk og basert på kognitiv atferdsterapi basert på den kristne troen, ifølge menighetens nettside, skriver kyrkanstidning.se.

Foto: Evelyn Pecori

Om møtet mellom Gud og menneske

Hvem er Jesus? Og hvilken betydning har svaret på spørsmålet? Gjennom refleksjoner over Jesu nærvær og fravær, i forsøk på å gripe Jesus, og selv bli grepet av ham, tar Ellen Merete Wilkens Finnseth (bildet) oss med på en både personlig og teologisk reise i sin nye bok *Berøringen*. Kirkehistoriens tidlige tenkere og mystikere, som Ignatius av Antiokia, Ireneus av Lyon, Gregor av Nyssa og flere andre, gir hjelp til å forstå den kristne tro og hvem Jesus er, men også til å gi etter for det uforståelige.

«For troen er ikke en kontrollstasjon, ikke et pansret tårn med styrespaker og skjermer som gir et stort overblikk. Den tro som er oppkalt etter Kristus, lever i det åpne rommet mellom mennesker og den ufattelige Gud», skriver Wilkens Finnseth.

Velkommen til det store klasserommet!

Fjellbibelskolen på KRIK Høyfjellssenter i Hemsedal ønsker å være Jesusfokusert, karakterbyggende, tverrkirkelig, tydelig på Guds Ord, og å fremme livsutfoldelse i Guds skaperverk samt ha et misjonalt fokus. I løpet av året har vi tre bibelskolerkurs ...

- **Opptur** (5.28. juli) - 3 uker å vokse på med utfordringer for ånd, sjel og kropp.
- **TimeOut** (8. sept - 29. nov) - 12 uker med solid undervisning, fysiske og åndelige utfordringer, fellesskap, og tid til refleksjon.
- **TimeToGo** (6. jan - 27. mars 2020) - 2 uker utrustning og 2 mnd. outreach i Jordan/Tanzania.

Noen uker i fjellet kan forvandle livet – søk Fjellbibelskolen i Hemsedal // Alder: 20 - 40 år

www.fjellbibelskolen.no

KRISTEN DATE.NO

Test vår app!

Download on the App Store

Norges
STØRSTE
møteplass for kristne
PÅ NETT OG MOBIL

www.kristendate.no

Av Eyvind Skeie, prest og skribent

Jesus i lyset

kirkeåret er vi på vei mot et spennende høydepunkt: Jesus tar disiplene med seg opp på et høyt fjell og der blir han forvandlet for øynene på dem. Ansiktet hans skinner som solen, og klærne blir hvite som lyset. Dette øyeblikket av Jesus i lyset markerer et vendepunkt i vår menneskelige historie.

Du og jeg kan, i troen på Jesus, se like inn i Guds strålende ansikt. Dette ansiktet er ikke lenger fjernt, overveldende og farlig. Det er nært, lysende og varmt, som et elsket menneskes ansikt. Dette er selve innholdet i inkarnasjonen, at Gud åpenbarte seg i Jesus Kristus, vår bror og frelser. Gud har valgt å se oss innenfra, fra menneskets perspektiv, og ikke utenfra, i sin fjerne og overveldende kraft.

Apostelen Paulus sier at vi, uten slør for ansiktet, ser Herrens herlighet som i et speil. Kan det tenkes noe større enn å se Guds herlighet i Jesu ansikt, som i et speil? Men Paulus har mer på hjertet: *Han sier at vi alle blir forvandlet til dette bildet, fra herlighet til herlighet.*

Dette er troens mysterium i vår menneskelige eksistens. Vi ser Jesus i troens speil. Hans ansikt glir sammen med vårt eget. Men etter hvert, når vi har sett lenge nok i speilet, kan det skje at vårt ansikt glir sammen med hans.

Det blir som i fortellingen om Moses, han som måtte dekke ansiktet med slør fordi Guds herlighet fikk det til å lyse. Også vårt ansikt kan begynne å stråle med ny glans. Vi kan vende ansiktet mot et annet menneske og dette mennesket ser ikke lenger bare oss, men også Jesus, verdens frelser, han som elsket oss til døden.

Hvorfor er dette et vendepunkt i vår menneskelige historie? Det er et vendepunkt fordi vi ikke lenger er henvist til å søke Gud i det ukjente rommet mellom stjernene eller i en himmelsk verden som befinner seg hinsides alt vi kan se og forstå. I Jesus har Gud gitt seg til kjenne mellom oss, i vår begrensede verden og virkelighet. Gud har satt opp et speil for våre øyne. Speilet er Jesus, i forklarelsens lys. I dette speilet ser vi først Jesus, så ser vi oss selv og siden den evige, usynlige Gud.

Vi opplever ikke dette på den samme måten som disiplene på fjellet. Fremdeles er det mye som er dunkelt og ligger i mørke. Slik var det også for disiplene, da skyen kom og skjulte alt for deres øyne. Det finnes et troens øyeblikk også for oss, en stund av lys og sannhet hvor Jesus Kristus kommer nær, som den korsfestede og oppstandne. Men hvor er det fjellet hvor vi kan oppleve Jesus i lyset?

Svaret er forbausende enkelt, men kanskje ikke så enkelt likevel: Vi møter den levende Jesus i forkynnelsen, i det kristne felleskapet og i Bibelen, Guds ord. For min del ser jeg mer og mer hvordan Bibelens skrifter hver for seg og sammen danner det speilet som Paulus taler om. Uten at vi ser i dette speilet, vil vi ikke få justert de bilder vi bærer med oss av Jesus, av Gud – og av oss selv.

For min del trenger jeg ikke å bestige et høyt fjell for å se Jesus i lyset. Det klarer seg for meg å åpne de bibelske skrifter og be Den hellige ånd om lys over ordet. ■

” **I Jesus har Gud gitt seg til kjenne mellom oss, i vår begrensede verden og virkelighet.**

Besøk oss

Guide for misjonshotell og gjestehus, leir- og retreatsteder

IMI STØLEN, OPPDAL

Kvinnehelg

22.-24. mars 2019 Taler Bodil Bjørdalsbakke.

Tema begge: «Stå opp og gå»

Påmelding og mer info:

www.imi-stolen.no

www.imi-stolen.no – post@imi-stolen.no – Tlf. 72 42 13 70

VINTERTILBUD VED KRIK HØYFJELLSSENTER

Mann I og II, 25+ (21.-24. feb og 14.-17. mars)

Unge Par Weekend (29.-31. mars)

Påsketreff, 20+ (12.-17. apr) Påmeldingstart: 15. nov

KRIK Familiepáske (17.-21. apr) Påmeldingstart: 22. nov

Hjertefokus, 19+ (26. april-3. mai)

Love & Respect (3.-5. mai) Par weekend, gift 5 år+

Opptur (3 uker sommer) **TimeOut** (12 uker høst) **TimeToGo** (2,5 mnd vinter)

fjellbibelskolen.no
Tlf: 32 06 23 60

Mer info/ påmelding: khh.no Tlf: 32 06 23 60

INNVIK FJORDHOTELL, MISJONSHEIMEN

Arrangement våren 2019:

15.-17. mars: Kvinnehelg v/kvinner i nettverk. Annie Schaug.

Lovsongsteam frå Ålesund Vineyard

29.-31. mars: Mannshelg. Rory Kaye m.fl.

Innvik Fjordhotell, Misjonsheimen AS – 6793 Innvik

Tlf. 57 87 49 90, www.innvikfjordhotell.no, post@innvikfjordhotell.no

TOMASGÅRDEN

20.-24.2 Stille dager i vinterferien – taus retreat

14.-17.3 Retreat i fastetid – delvis taus

5.-7.4 «Religiøse folketoner som bønn» – delvis taus retreat

Tomasgården

Info og påmelding: www.tomasgarden.no – tlf. 69 19 78 20/48 89 12 81

SANDOM RETREATSENTER

14.-17. februar: Videregående

enneagramkurs i retreatramme v/Nina Sjøvoll

21.-24.februar:

Retreat med mulighet for skiturer

3.-11.mars: Taus retreat med fleksibel lengde.

Tilbud om åndelig veiledning.

21.-24.mars: Retreat for unge voksne.

Sandom
Retreatsenter
– stillheten det gror i

Info og påmelding: tlf: 61 21 27 45 – www.sandom.no – retreat@sandom.no

LEDIG Plass!

VIL DU ANNONSERE HER?

KONTAKT Markeds- og annonseansvarlig

Martin Hasseleid

Tlf: 995 48 180/ martin.hasseleid@normisjon.no

HOLMELY I NORDFJORD

Holmely tilbyr retreatar, bøn- og lovsongssamlingar, temahelger til inspirasjon for trua og livet og høve til samtalar/forbøn.

Arrangement framover, sjå www.holmely.no

Følg oss på www.facebook.com/holmely

Kontaktinfo: 57 85 34 25 – holmely@normisjon.no – www.holmely.no

BJORLIHEIMEN HOTELL OG MØTESENTER

Velkommen til fantastiske «Reinheimen» – der hvor øst møter vest

17.-21. april Påskeleir for voksne Hovedtaler: Einar Krogedal

Sang: Torstein, Elisabeth og Helge Lindhjem.

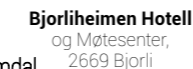
14.-18. aug. Fjell-leir Hovedtaler: Ola Tulluan.

Sang: Inderøy Sang- og Musikkor

12.-15. sept. Bibel og natur. Hovedtaler: Kurt Hjermdal.

Sang: «Taddeus» fra Høland

Info og påmelding: www.bjorliheimen.no, tlf.907 70 319, slianes@bjorliheimen.no

LEDIG Plass!

VIL DU ANNONSERE HER?

KONTAKT Markeds- og annonseansvarlig

Martin Hasseleid

Tlf: 995 48 180/ martin.hasseleid@normisjon.no

big | Bibelskolen
i Grimstad

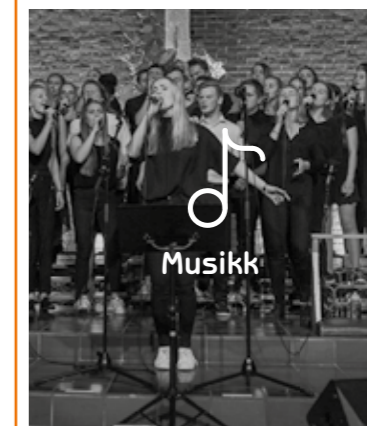
Våre
linjer

Veritas

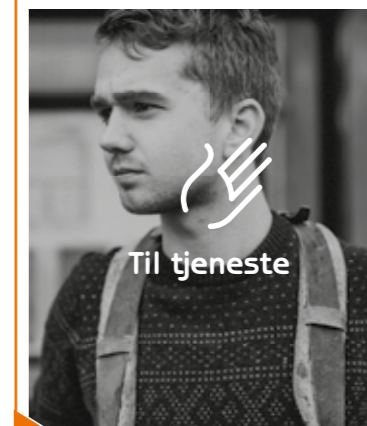
Idrett & friluft

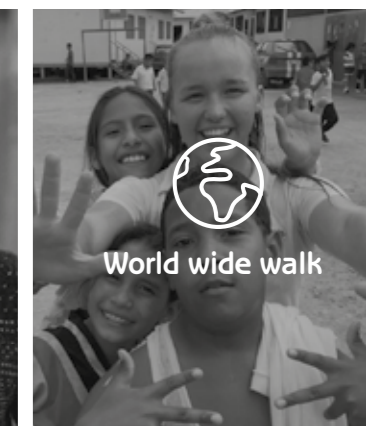
Musikk

Vekst

Til tjeneste

World wide walk

Søk nå!

bibelskolen.no

#bibelskolenbig

AGENDA
3:16
Utvider horisonten

Under 30?

Få Agenda 3:16 til spesialpris! 359,- for et helt år (Ord. Pris 579,-)

Bestill på vår nettside www.agenda316.no

AGENDA 3:16

Nr. 3/2019 | 19. årgang | 38 000 lesere

Tema:
*Gud hos
psykologen*

Portrett:
*Peter
Sandwall*

Livspuls:

ØV DEG PÅ Å TAPE

Miljøbevisst skole | Overlevde kreft | Bor i verdens mest forurensete land

12 ÅR MED SANGGLEDE

SKJÆRGÅRDS SANG

9.-11. AUGUST 2019
SKJÆRGÅRDSHALLEN
LANGESUND

Classic Imperials
Reflex & Ingrid Arthur
Øklands ★ Russ Taff
Anette Løvtangen
4th and Main ★ Paul Colman
Michael Jeff Johnson
Johanna Bjurenstedt
Mette & Roger ★ Aina Økland
Komiker Arne Nordbø
Taler Stein Reinertsen
med flere

BILLETTER
www.checkin.no
TLF 380 27000

INFO
www.sgsang.no

STIFTELSEN SKJÆRGÅRDS

INNHOOLD

TEMA: Gud i terapi?

6 Livspuls: Lær deg å tape

16 Elever bygger skole

- 3 Leder
- 5 **Innspill**
- 13 Bestod styrkeprøven
- 34 **Dei som såg Jesus: Johannes**
- 36 Bangladesh: Bor i sterkt luftforurenset by
- 38 **Synspunkt**
- 39 Nytt fra Normisjon
- 46 **Relasjonelt**
- 48 92-årig forfatter
- 51 **Kirke og kultur**
- 54 Andakt
- 58 **Kryssord**
- 59 Sarepta: Glutenfri gulrotkake

40 Portrettet:

Peter Sandwall

Planist, komponist, plateprodusent

Psykologer og religion

V i har ingen grunn til å tro at de som utdanner seg til psykologer i Norge i dag, får en dårlig utdanning. Og vi har forståelse for at ikke alle tema innen psykologi kan dekkes gjennom en psykologiutdanning. Likevel er det ett tema vi ønsker å rette oppmerksomheten mot gjennom hovedsaken denne gangen; nemlig mangelen på utdanning i religion og religionspsykologi innen den psykologiske fagutdanningen.

Da faggruppen Emmaus, som tar opp spørsmål som ligger i skjæringspunktet mellom kristen tro og psykologi, inviterte til fagseminar på Universitetet i Oslo med tittelen «Er det plass til Gud i terapirommet?», måtte et av de største auditoriene tas i bruk for å få plass til alle som ville komme og høre. «Religiøs tro og interesse for eksistensi-

elle spørsmål kan faktisk være en ressurs i behandlingen av mennesker med psykiske problemer», påpeker professor Silje Endresen Reme, som vi har intervjuet om temaet.

Selv om en del pasienter nok vil foretrekke å oppsøke en psykolog som deler samme tro som en selv, er det definitivt en fordel om psykologer generelt har kunnskap om religion og hva tro kan bety for mennesker. Særlig er det viktig med kunnskap om kristen tro, som er majoritetsreligion i landet vårt. Hvis det er slik som en seniorrådgiver i psykologforeningen sier; at religion og religiøs tro for mange psykologer er et tabu, er det på høy tid å tenke nytt om religionens plass i psykologiutdanningen. Psykologer må ikke være redde for å ta tak i åndelige problemstillinger som pasienter kommer med.

Kristin Wennemo Malmin, redaktør i Agenda 3:16

DAGLIGLIV I DHAKA

Bangladesh topper nå listen over verdens mest forurensede land. Les om hvordan norske Gerd Eli Lindtjørn Haaland opplever å bo i Dhaka – en by med svært høy luftforurensning (side 36-37).

Innspill

Send oss tilbakemeldinger!
agenda316@normisjon.no eller sms 474 89 099

Abonnenter har gitt respons

I februar i år gjennomførte *Agenda 3:16* en leserundersøkelse. Undersøkelsen ble sendt ut på mail til de av våre abonnenter vi har mailadresse til, mens de andre fikk undersøkelsen via sms. 870 besvarte undersøkelsen, som er rundt 12 prosent av våre abonnenter. Det betyr mye for oss – tusen takk for at dere hjelper oss til å lage et bedre magasin!

Undersøkelsen var anonym. Her er noen av tilbakemeldingene vi fikk:

- Ønsker mer om diakoni og hvordan det praktiseres.
- God layout, tiltalende.
- Dette bladet fyller en viktig funksjon i kristen-Norge.
- Skulle ønske bibelsynet kunne være mindre «bokstavelig».
- Det er alltid flott med debatt- og temaartikler som utfordrer og flott med perspektiv fra andre deler av verden.
- Fortsett med å skrive brede tidsaktuelle tema som dere gjør, og samtidig være kritisk.
- Kunne tenkt meg noe mer drøfting av læremessige strømninger i tiden.
- Jeg ønsker mer om ytremisjon.
- Dere finner tema som utvider horisonten litt, og dere er ærlige i forhold til livet. Ikke kristelig «glansmaling», og det er bra.
- Husk at dere har lesere med ulik bakgrunn. Det kan bli for forsiktig og utydelig eller for radikalt. Savner mer balanserte drøftinger der ting belyses fra ulike ståsted.
- Synes *Agenda 3:16* er eit godt, romsleg og vidsynt blad.
- Dere må ha sterkt fokus på misjonsperspektivet, både innenlands og mest utenlands.
- Himmelvendt og jordnært.

GRAFISK DESIGNER I FØDSELSPERMISJON

*Agenda 3:16*s grafiske designer Torunn Hvale Melbø gikk ut i fødselspermisjon 1. april i år. I hennes fravær er Vibeke Normann fra byrået Bajasen den som designer magasinet.

Følg *Agenda 3:16* på Facebook og Instagram!

AGENDA 3:16

Postadresse

Postboks 7153 St. Olavs plass
0130 OSLO

Besøksadresse

Linstows gate 3
e-post: agenda316@normisjon.no
www.agenda316.no

Abonnement

Tlf. 23 30 10 00
(man-fre kl 09.00–11.30 og 12.15–14.00)
e-post: abonnement@normisjon.no
Årsabonnement kr 579,-
Introduksjonstilbud kr 449,- (første år)
Kontonummer 3000 15 06982

www.agenda316.no

Redaktør

Kristin Wennemo Malmin
kwm@normisjon.no
tlf. 474 89 099

Journalist

Per Arne Gjerdi
per.arne.gjerdi@normisjon.no
tlf. 452 13 488

Journalist

Martin Eikeland
martin.eikeland@normisjon.no
tlf. 911 64 887

Grafisk designer

Bajasen / Vibeke Normann

Salgs- og

annonseansvarlig

Martin M. Hasseleid
martin.hasseleid@normisjon.no
tlf. 995 48 180

Markeds- og

opplagsansvarlig

Randi Sivertsen
randi.sivertsen@normisjon.no
tlf. 488 69 171

Agenda 3:16 kommer ut med 8 nummer i året. Dette nummeret gikk i trykken 26. april. Neste nummer kommer i uke 26.

Agenda 3:16 utgis av Normisjon, og er forpliktet på redaktørplakaten.

Forsidefoto: Adobe Stock

Illustrasjonsfoto i bladet:

Adobe Stock

Trykk: 07 Media

Johannes 3:16

«For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortaapt, men ha evig liv.»

De fleste vinner ikke

De aller fleste som vil til topps, må kunne tape for å nå dit, mener **Gudmund Skjeldal**. Han maner til mer raushet og flere taperskaller i norsk idrett.

Tekst og foto Per Arne Gjerdi

Gudmund Skjeldal var med på det norske landslaget i langrenn i årene 1991-94, og tok blant annet sølv på 5-mila i Holmenkollen i 1993. Etter at han la opp som toppidrettsutøver, tok han utdanning i idéhistorie, og har arbeidet som lærer. Han er frilansskribent og forfatter av ti bøker. Den siste, *Taperskaller*, er en samling avistekster om idrett fra det siste tiåret. *Agenda 3:16* møter ham på Idrettshøgskolen i Oslo, der han for tiden er forsker og stipendiat.

Treningsarena for voksenlivet

Hva tenker Skjeldal, som selv er far til to barn på vei inn i tenårene, om spenningen mellom leken og barneidrett og dagens toppidrett?

– Den norske idrettsmodellen innebærer en forestilling om at topp og bredde kan gå hånd i hånd. Men det er en modell som blir utfordret ikke minst innen utstyrsidretter. For eksempel kan det i langrenn fort bli dyrt å ha godt utstyr for å hevde seg, og relativt tidlig i barneårene, sier Skjeldal.

– Barneidretten er en arena for utprøving av ferdigheter, og jeg tror den kan være en bra treningsarena for selvstendighet, med utstyr

og lagidrett. Samtidig er det veldig påtrykk fra voksne om å organisere og hjelpe ungene mer, noe jeg tror kan ta vekk en veldig viktig dimensjon av idretten som treningsarena for voksenlivet.

Drømmer om å bli kjempegod

– Min egen sønn på 13 er veldig bitt av konkurransebasill innen langrenn, og følger med på hva de beste gjør. Mange i barne- og ungdomskullene drømmer om å bli kjempegod, men må legge det av seg. For en del er det fint å ha den drømmen. Men det er en utfordring å ta vare på de som er på et moderat nivå av interesse, slik at de ikke må velge idretten vekk når de blir tretten. Det å kanalisere krefter, trenere og ressurser inn på de som ikke nødvendigvis skal bli best, strever norsk idrett fortsatt med, mener Skjeldal.

– Når alt i media blir så rettet inn mot de få med vinneskalle, er det ikke så lett å få øye på at den mest normale og vanligste erfaringen i idrett ikke er å vinne, sier han. Faktum er at de fleste i en konkurranse taper. De oppnår i alle fall resultater langt unna seierspallen.

– Men det er også slik at de aller fleste som

vil til topps, må kunne tape for å nå dit. Det er i alle fall sånn at hvis du er redd for å mislykkes, binder du deg og får ikke sluppet løs de kreftene som bor i deg.

– Erfarer likevel de fleste at tap er å mislykkes?

– Ja, for eksempel i et skimesterskap for voksne, vil det være en større prosent av dem som er skuffet over at de ikke nådde målene sine, enn av dem som kom i nærheten av det de håpet på, sier Skjeldal.

– Det kan oppleves nådeløst, men det er likevel mindre farlig hvis man har evnen til å tape, og ikke hele selvbildet står på spill.

Holdningsendring

– Hvordan vil du definere uttrykket vinneskalle?

– Her er det spenn fra nøktern forskning og intervjuer med folk som har nådd toppen, til en mer spisset definisjon av vinnerskallen som en ekstremt målrettet person, på grensen til kynisk, villig til å sette seg selv først i mange sammenhenger.

Skjeldal minner om at dette også henger sammen med vesentlig holdningsendring i løpet av noen tiår:

” Taperskallen er jo ikke nødvendigvis en som aldri vinner, men som kan det å mislykkes.

– Vi trenger å øve oss mer på å tape enn å vinne, både i idretten og livet ellers, mener Gudmund Skjeldal.

Livspuls Øv deg på å tape

– Langrenn, som er den disiplinen jeg kjenner godt, var tidligere mer en kamp mot terrenget, skogen og klokka. Nå er det blitt mer en kamp mann mot mann, der det er bra å ligge på halen av et felt, la andre gjøre jobben, og så høste fruktene av det.

Raushet

Når Skjeldal bruker uttrykket taperskalle, betyr det ikke minst: For å vinne, må du kunne tape.

– Jeg tror det er grunnleggende for de aller fleste, sier han.

– Men det er også et annet element jeg er opptatt av, nemlig at konkurranseidretten kan vise fram en raushet. Hvis du ikke vinner, er du raus nok til å anerkjenne de som vinner, og unne dem den æren. Det handler om å respektere de andre like mye som deg selv.

– Er den rausheten der, eller etterlyser du den?

– Det kan i alle fall virke som det i vinner-skallebegrepet ikke lenger er noe ideal å være en god taper, en verdig taper og en raus taper, mener Skjeldal.

– Vi blir ofte rørt av idrettsutøvere som har

trent hardt og lenge, eller vært gjennom mye motgang, og så når toppen. Men en del av oss blir vel så mye rørt av idrettsutøvere som viser kameratslige og mellommenneskelige holdninger overfor konkurrenter.

En mer human toppidrett.

– Jeg mener også at hvis ikke du har i deg at du unner andre de samme fordelene som deg selv, da er du i ferd med å rive grunnlaget under at du konkurrerer på like vilkår, sier Skjeldal.

Hans poeng er altså at taperskalle ikke bare er nødvendig for å vinne, men at det viser fram en mer human toppidrett.

– Det er viktig å ha både vinner- og taper-skalle?

– Ja, og det er en sunnere måte å være menneske på. Og jeg tror du når lengst som idrettsutøver når du har begge kvalitetene. Taperskallen er jo ikke nødvendigvis en som aldri vinner, men som kan det å mislykkes.

– Med andre ord en god taper?

– Ja, og en potensielt veldig god vinner.

Livet fullt av frustrasjoner

– Ut fra erfaring vil jeg si at det barn og ungdom trenger å lære aller mest, er det som på engelsk kalles *resilience*, som betyr motstandskraft. At en takler motgang og motstand, og ikke gir opp når motbakkene kommer. Gjennom sånne erfaringer kan en nå langt. Og det rimer med mye i livet ellers. Det å bli voksen, ja, livet i det hele tatt, innebærer jo en del tapserfaringer, sier Skjeldal, og gir noen eksempler:

Du søker på en jobb, men er en av de mange som ikke får den. Du kommer ikke inn på studiet som mange kjemper om. Eller den du er forelsket i, velger en annen.

Livet er sånn sett fullt av frustrasjoner, tabber og nederlag, konstaterer skiløperen og idéhistorikeren. Derfor mener han vi trenger å øve oss mer på å tape enn å vinne, og lære oss at det kommer nye sjanser, og nye kamper vi greier oss bedre i.

– Det å øve seg på å tape, gir en viss trening i at det kommer noen store smell etter hvert, både i idretten og livet ellers, sier Gudmund Skjeldal. ■

Stortalentet Jon Hodnemyr taklet ikke livet som toppidrettsutøver. Men han elsker fotballen, kameratskapet og garderobelivet.

TI BUD FOR BEDRE BARNEIDRETT

«Barneleiken er sett i spagaten mellom overambisiøse og overbeskyttende foreldre», skriver Gudmund Skjeldal i boka *Taparskalle*. Og han utfordrer både andre og seg selv:

«Barneleiken er ein trua dyreart. Du har berre ikkje visst korleis du skulle løysa knipa – for du er sjølv problemet. Du er den forelderen eller føresette som gjer altfor mykje for borna dine. Du er som alle oss andre: Vi anar ikkje heilt når vi skal la ungane i fred.»

Skjeldal ramser i boka opp ti bud eller råd for en enda bedre barneidrett, basert på dyrekjøpte erfaringer. Her er fem av dem i forkortet versjon:

– Du skal ha andre gudar enn Martin Ødegaard og Heidi Løke. Sjansen for at barnet ditt blir verdas aller beste utøver i ei eller anna grein er like liten som at gjøken legg egg i treet der du bor.

– Spør aldri om barnet ditt er tørst. Fokuset på borna i våre dagar er så sterkt at dei ikkje

lærer å kjenna sin eigen kropp. Dei aller fleste vil finne drikkeflaska si når ganen er tørr nok. Eller endå betre: Dei finn ein bekk.

– B-laget er viktigare enn A-laget. Dei beste klarer seg. Alltid. Dei nest beste treng eit lag når dei skjønar at dei ikkje blir krinslagspelarar (det gjeld kvar idrett som helst).

– Køyr ikkje barnet ditt til trening. I Malmö sykla gutungen

Zlatan til fotballtreningar, kanskje fleire kilometer. Barn må få erfare og utvikla sjølvstende.

– Leit alltid etter lagånda. Du skal ikkje lyge, men: Om laget ditt har tapt 1-12 i fotball eller handball, spør aldri ungane kva dei har gjorde gale etterpå. Skryt av dei for å ha vore tapre og ha stått kampen ut.

Illustrasjonsfoto

Vinnerskallen orket ikke mer

Alle fotballspilleres drøm var i ferd med å gå i oppfyllelse for **Jon Hodnemyr**. Men etter at han som 19-åring var med på å redde Starts plass i Eliteserien, ville han ikke mer.

– Presset i toppidretten var for tøft for meg. Hver eneste uke grudde jeg meg til helgens seriekamp. Fotballen holdt på å ødelegge meg, sier Hodnemyr.

Tekst og foto Martin Eikeland

Gressmatta på stadion på Moseidmoen i Vennesla skal byttes ut med kunstgress. Jon Hodnemyr ser ut over anleggsområdet og tenker tilbake på mange gode fotballopplevelser. Her debuterte han som 15-åring i 2. divisjon, her har han lagt ned utallige treningstimer og her ble han oppdaget av flere norske topplag. Nå er han blitt 23 år, har satt den aktive fotballkarrieren på vent og bruker heller tid som trener. Han har ambisjoner på vegne av 15-åringene på laget. Hver fredag arrangerer han morgentrening før

skoletid for guttene.

– Jeg elsker fotball. Eller kanskje skal jeg heller si at jeg elsker barne- og ungdomsarbeid. Det er en drøm å trene disse guttene, sier han, og forteller at han hver uke bruker omtrent 20 timer på anlegget til fotballklubben Vindbjart.

Vinnerskalle

I oppveksten var Jon opptatt av å vinne. Han så konkurransemuligheter tidlig og sent. Da han var gammel nok til å begynne med fotball, ble dette en arena der han kunne vinne.

– Jeg var kanskje ikke den som trente aller mest, men når jeg først trente, var jeg helt vill. Jeg løp, kjempet, ropte og svettet. Hver gang gav jeg alt for å vinne, forteller han mens han sitter ved kafébordet i idrettsbygget.

Jon opplevde virkelig å vinne på fotballbanen. I tillegg til at laget hans i de aldersbestemte klassene gjorde det godt, var det mange som lot seg begeistre av den lynhurtige Vindbjart-spilleren. Etter en rekordtidlig debut på A-laget ble han tatt ut på U19-landslaget. Der fikk Rosenborg øynene opp for ham. Men da

På denne kunstgressbanen har Jon Hodnemyr brukt hundrevis av timer. Nå trener han andre fotballtalent, men er nøye med å understreke av fotballen ikke er alt.

han ble invitert til treningsopphold i Trondheim, satte den lokale eliteserierklubben Start seg i bevegelse. De inviterte Jon til trening og ga ham proffkontrakt.

Drøm eller mareritt

Drømmen var i ferd med å gå i oppfyllelse for unggutten fra Vennesla. Foran tusenvis av tilskuere imponerte han stort. I 2015-sesongen slet Start tungt i bunnen av tabellen. Jon var skadet deler av sesongen, men i den avgjørende kvalifiseringskampen mot Jerv kom han på banen. Han bidro til at Start reddet plassen, men etter den siste kampen sa han stopp.

– Jeg var innbytter i den kampen. Vi som satt på benken ble bedt om å holde oss varme. Etter at vi hadde jogget en stund, hørte jeg at treneren ropte «Jon», men jeg lot som om jeg ikke hørte. Jeg håpet at han skulle ombestemme seg og heller sette inn en av de andre. Men de andre spillerne ropte til meg at jeg skulle inn. Derfor hadde jeg ikke noe valg, sier Jon, som hadde vært skadet tidligere på høsten. Overfor *Agenda 3:16* medgir han for første gang at han bevisst forlenget skadeperioden slik at han skulle slippe å spille kamper.

– For meg var det en drøm å sitte på benken. Da var jeg en del av laget, men jeg slapp å prestere foran tusenvis av tilskuere. Jeg elsker treningene, garderobelivet og kameratskapet i fotballen. Men livet som spiller takler jeg ikke, sier han.

Årets forbilde

At en 19-åring legger opp som fotballspiller på grunn av nervepåkjenningen, gikk ikke upåaktet hen. Sportsjournalistene klodde seg i hodet over det som skjedde, men mange gav anerkjennelse til det valget han hadde tatt. At han ble kåret til «Årets forbilde» under idretts-

gallaen var en bekreftelse på at hans avgjørelse betydde noe ut over ham selv.

– Det er klart det gjorde godt at jeg ble lagt merke til. Jeg er jo tross alt en vinnerkalle, smiler Jon, som samtidig må hjelpe en fotballmamma som er på jakt etter en helt ny treningsbukse som sønnen hennes glemte på siste trening. Etter at han har låst opp garderobeanlegget og gravd seg gjennom hittegodslageret, snakker han videre om sine tanker.

– For meg er det godt å vite at jeg kan bety noe for andre unge som driver med fotball. Jeg kan jo være et forbilde som viser at fotball – og annen idrett – kan være gøy selv om man ikke behersker livet i toppidretten.

Feil fokus

– Men hvor begynte det å gå galt? Det var vel noen voksne som burde ha sett dette tidligere, slik at du som ung spiller ikke hadde fått slike belastninger?

– Jeg vet ikke riktig om det hadde vært mulig å stanse meg. Jeg har flotte foreldre, som var passe uinteressert i fotball. Pappa fulgte meg opp, men presset meg ikke for mye. Kanskje burde noen trenere ha sett at jeg var for ivrig og for «vill» i min iver etter å bli best. Men til syvende og siste er det nok ikke andre enn meg selv som jeg kan legge skylden på, sier Jon.

Foreldrepess

Når Jon kikker på trening og kamper på Moseidmoen, kan han ikke unngå å legge merke til det store foreldreengasjementet som finnes

rundt lagene. Isolert sett synes han det er bra, men han ser at foreldre som trenere og tilskuere gjør mye som ødelegger for barna.

– Mange foreldre har en helt urealistisk forestilling om hvor gode deres barn er. De støtter barna på en helt feil måte. I stedet for å gi deres barn et realistisk selvbilde, får de sønnen deres til å tro at han kan bli proff på Manchester United. Snart blir jo dette avslørt som en løgn. Det er en av grunnene til at så mange barn slutter med idrett i tidlig alder. Gode foreldre må gi sine barn realistiske tilbakemeldinger, sier Jon, som forteller at faren til kjæresten hans er et forbilde på hvordan en «idrettspappa» skal være.

– Kjæresten min har spilt mye håndball. Hun er god, men opplevde likevel at hun ble sittende mye på benken. Når hun klaget over dette til faren sin, og fortalte at venninnen fikk spille mye mer, svarte han: Kanskje hun er bedre enn deg? Kanskje har hun trent mer? For mange foreldre er det utenkelig å gi en slik tilbakemelding til sine egne barn. Men hvis man ønsker det beste for barnet, er en slik realistisk tilbakemelding med på å bygge et trygt og godt selvbilde.

Vennesla bedehus

I tillegg til at Jon har brukt utallige timer på fotballbanen, har han også vært aktiv i bedehusmiljøet i Vennesla.

– De kaller det for Norkirken nå, men jeg er mest vant til å snakke om bedehuset. Det er deilig å være i et miljø der man ikke må prestere for å bli anerkjent. Ungdommene på bedehuset er glade for at jentene kan komme uten å være sminket og guttene uten å ha voks i håret, hvis du skjønner hva jeg mener, sier Jon, som medgir at han ikke har vært så aktiv i bedehusmiljøet den siste tiden. Siden kjæresten er pinsevenn, har han blitt mer knyttet til det miljøet.

Idrettskarriere

Selv om Jon har lagt den aktive fotballkarrieren på hylla, er han ikke fremmed for å arbeide med idrett senere. For tiden studerer han idrett på Universitetet i Agder. Han kan godt tenke seg et liv som trener eller idrettsleder, ja gjerne så høyt oppe som i Olympiatoppen.

– I alle de sammenhenger jeg kommer, vil jeg jobbe for en sunn idrett. Det betyr ikke at jeg er imot toppidrett og gode resultater, men det må ikke gå på bekostning av andre og viktigere verdier. ■

” Mange foreldre har en helt urealistisk forestilling om hvor gode deres barn er.

LÆRERE BLIR MOBBET

Overraskende mange lærere blir mobbet digitalt, skriver utdanningsnytt.no. Forsker Gunstein Egeberg ved Universitetet i Sørøst-Norge har gjennomført en undersøkelse der 30 prosent av de spurte lærerne sa at de hadde vært utsatt for digital mobbing. Datainn-samling ble gjort i 2016 blant 130 lærere som jobbet på 7. trinn. Egeberg fant at seks prosent hadde opplevd digital mobbing flere ganger. Han tror lærere opplever det skambelagt å bli mobbet av sine elever.

Rør ikke ved mitt hjerte i dag.
Våren har gjort det alt.

Inger Hagerup

Foto: Shifaaz Shamoon/ Unsplash

OFTERE HETEBØLGER

Det blir oftere hetebølger i verdenshavene, melder forskning.no. En forskergruppe har publisert en ny studie om Marine hetebølger (Marine heatwaves) – som er avgrensede perioder med høyere temperatur på enkelte områder i havet. Antall dager med slike hetebølger har økt med mer enn 50 prosent i perioden 1987 til 2016, sammenlignet med perioden mellom 1925 og 1954. Det kan være

ulike årsaker til at disse hetebølgene oppstår. Konsekvensene er større for arter som lever i ro, som koraller eller sjøgress, enn for arter som kan bevege seg over store avstander. Hetebølgene får store konsekvenser for økosystemet. Et eksempel fra våre havområder er makrellen, som stadig svømmer lengre nord, sannsynligvis på grunn av varmere vann.

Innvandrere bor mer spredt i Norge enn i Sverige

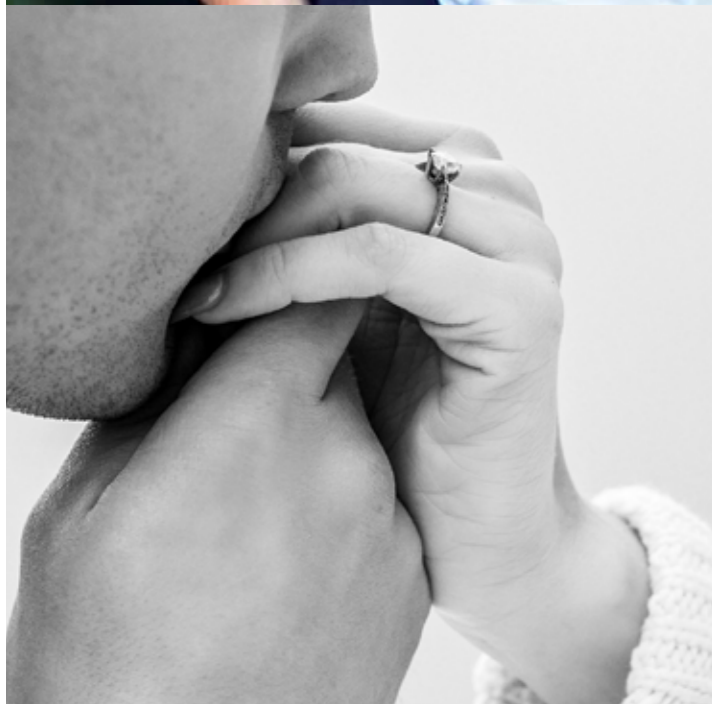
Forskere fra Universitetet i Oslo og Stockholms Universitet har sammenlignet bostedsmønstre og segregering blant innvandrere i fem nordeuropeiske land. Innvandrere fra ikke-europeiske land er jevnere fordelt utover i landet i Norge enn de er i Sverige, Nederland og Belgia. Forskerne er ikke sikre på årsaken til at det er slik, men de tror at bosetningspolitikken for flyktninger og asylsøkere i Norge kan ha stor betydning, ifølge forskning.no

EN FJERDEDEL LESER MAGASINER HVER DAG

Ifølge Magasinundersøkelsen 2018 fra Kantar Media, leser 25 prosent av den norske befolkning daglig minst ett magasin, som er samme nivå som i 2017. Kantar Media gjennomfører hvert år 12 000 intervjuer for å dokumentere leseroppslutning og lojalitet for omlag 90 norske magasintitler.

Foto: Breno Assis/ Unsplash

Norges
STØRSTE
møteplass for kristne
PÅ NETT OG MOBIL

www.kristendate.no

Marianne og Karl Andreas har begge kjempet tøffe kamper. Selv om kampene ikke er over, ser de lyst på framtida.

Bestod styrkeprøven

Det foreldrene og lærerne trodde var nedsatt syn, viste seg å være en hissige hjernesvulst. Åtte år senere lever **Karl Andreas** som andre 17-åringere. Kreften er borte og hverdagen dominerer.

Tekst og foto Martin Eikeland

Karl Andreas Høgsås ble som barn rammet av en hissige, hurtigvoksende svulst på hjernestammen.
– Det heldige var at denne svulsten kunne angripes med cellegift og stråling, forteller Marianne Høgsås.

Søndagskaffen hos familien Høgsås i Vangsvieien i Mandal skiller seg ikke fra det andre familier opplever. Eldstesønnen John Egil er hjemme på helgebeseøk fra studiestedet i Oslo, noe yngstebroren Karl Andreas setter pris på. Mamma Marianne og pappa Tor Egil er glad for at søndagen gir dem hvile fra travle jobber.

Sykdomshistorier

Men bak kulissene i denne tilsynelatende vellykkede familien ligger det både sykdom og kamp. For fem år siden var *Agenda 3:16* på besøk i den samme stua. Da fortalte Marianne om hvordan hennes liv gikk i svart da hun ble rammet av en akutt depresjon. I årene som er gått siden dette besøket, har hun blitt stadig bedre, og for nøyaktig ett år siden begynte hun i fast jobb. Da hadde hun allerede jobbet i en full stilling i nærmere to år.

Men Mariannes sykdomshistorie er ikke den eneste i familien. Den andre er det Karl Andreas

som kan fortelle om.

– Jeg kan ikke huske alt selv, for jeg var bare litt over åtte år da jeg plutselig begynte å skrive veldig stygt. Før det hadde jeg hatt en fin håndskrift. Dessuten begynte jeg å løpe med hodet på skakke, forteller han.

Hjemmeopphold

Da dette skjedde var familien i Peru, der foreldrene jobbet som misjonærer for Norsk Luthersk Misjonssamband. Som en følge av de symptomene Karl Andreas hadde, mente

Marianne, Karl Andreas og Tor Egil Høgsås samlet hjemme i stua i Mandal. Familien har utkjempet mange harde kamper på helsefronten de siste årene.

læreren han muligens kunne ha bruk for briller. Under et hjemmeopphold i Norge ble det ordnet time hos en optiker. Øynene til den åtte år gamle guttungen ble gjennomlyst. Uten at optikeren slo alarm, anbefalte han en time hos en øyelege. Siden Marianne er fra Tjølling i Vestfold, fikk de time på sentralsykehuset i Tønsberg.

– Vi tenkte ikke at det var noe alvorlig, så vi ble enige om at det var nok at jeg ble med til legen. Tor Egil er en sånn fuglemann, hvis du forstår hva jeg mener. Mens Karl Andreas og jeg var hos legen, gikk han og kikket på fugler, sier Marianne og dulter vennlig bort i ektemannen.

Men øyelegen var slett ikke fornøyd med det han så hos Karl Andreas. Han beordret øyeblikkelig innleggelse og MR av hjernen. Da Tor Egil kom tilbake fra sin ørnitologiske oppdagelsesferd fikk han beskjed om at sønnen muligens hadde kreft i hjernen. MR-undersøkelsen bekreftet dette; Karl Andreas hadde en svulst på hjernestammen.

– Vi skulle egentlig tilbake til Peru om et par dager, men der og da ble planene endret. Alle tanker om fortsatt misjonærtjeneste ble satt på vent, sier Tor Egil.

For Marianne kom sønnens kreftdiagnose på toppen av hennes egen sykdom. Familiens hjemmeopphold var ikke ordinært, men en del av behandlingen av hennes depresjon.

– På en måte ble min sykdom plutselig underordnet. Som mor måtte jeg konsentrere meg om sønnen min. Jeg ble fylt av sorg og frykt, men fikk samtidig noen krefter som jeg ikke trodde at jeg hadde, forteller hun.

Hissig kreft

Karl Andreas ble overført til Rikshospitalet. Der ble han raskt operert, men det var umulig å fjerne svulsten. De fikk bort omtrent 20 prosent av kreftsvulsten.

– Men selv om det høres lite ut, så var

det nok til at de kunne få tatt de nødvendige prøvene. Det viste seg at han hadde en hurtigvoksende, hissig krefttype. Ikke akkurat gode meldinger, sier Marianne.

– Om det er flaks eller ei, skal jeg ikke si noe sikkert om. Men realiteten var at en av overlegene på Rikshospitalet like etter operasjonen var på en internasjonal kongress i Tyskland. Der fortalte han om kreften til Karl Andreas til noen av sine kollegaer. Om de hadde dette opp i ple-num, vet jeg ikke, men i alle fall fikk han hørt om en lovende behandlingsform for akkurat denne krefttypen, sier Tor Egil.

Denne behandlingsprotokollen var utviklet i Tyskland og Karl Andreas var den første i Norge som fulgte denne i et forsøk på å fjerne en kreftsvulst.

– *Hva sa legen til dere?*

– Han sa rett ut at «vi skal få gutten deres frisk». For meg var det en stor lettelse. Jeg trodde på legens løfte og klarte igjen å se framover, sier han.

– Jeg husker at Tor Egil snakket om en ledig lærerjobb som han kunne søke på. Akkurat det var fullstendig fjernt for meg. Jeg kunne ikke tenke at livet gikk videre med jobb og sanne dagligdagse greier, sier Marianne.

Hestekur

Det behandlingsregimet som kreftlegen la opp til, var en beintøff hestekur for den lille gutten.

Først måtte han gjennom tolv kurer med cellegift. Deretter var det 33 strålebehandlinger, der han måtte i narkose hver gang. Etter dette var det et par cellegiftkurer det neste halve året.

– Immunforsvaret ble helt brutt ned, ja hele kroppen hans. Det var tøft å se på som far, sier Tor Egil.

– Det var litt kjipt å være på sykehuset også, men egentlig ikke så verst likevel. Det skjedde mye. Dessuten bodde hele familien i en leilighet som Barnekreftforeningen eier, så mamma og pappa var mye sammen med meg, sier Karl Andreas, som medgir at mye av det han forteller nok er ting han har hørt gjengitt av andre i ettertid. Det er jo begrenset hvor mye en åtteåring klarer å oppfatte.

– Det vi uansett kan si, er at vi har et fantastisk helsevesen i Norge. Vi har virkelig opplevd de gode sidene, sier Marianne.

Utskrevet og innlagt

Da Karl Andreas ble utskrevet fra Rikshospitalet skulle vi kanskje tro at alle hjerter gledet seg. Men for Marianne var det ikke slik. Mens sønnen var til behandling, hadde hennes psykiske sykdom blitt holdt i sjakk. Turen hjem fra Oslo til Mandal ble derfor ikke den festreisen som mange hadde tenkt. I Kristiansand ble Marianne innlagt på en lukket sengepost på psykiatrisk avdeling.

– Jeg var helt tom. Alt var mørkt. Jeg forstod

” **Som mor måtte jeg konsentrere meg om sønnen min. Jeg ble fylt av sorg og frykt, men fikk samtidig noen krefter som jeg ikke trodde at jeg hadde.**

selv at jeg trengte hjelp, så jeg var glad for den pllassen jeg fikk på sykehuset, forteller hun.

Mens praten går, reiser Tor Egil seg og forlater kaffeselskapet. Han skal lede et møte i Misjonssalen i Mandal.

Kampen fortsatte

Selv om Karl Andreas var ferdigbehandlet, var ikke kampen hans over. Han hadde hatt sin skolegang på den norske skolen i Peru. Nå ble han plassert i en fjerdeklasse der alle elevene var ukjente for ham. Han slet med å skaffe seg venner og hadde også faglige problemer.

– Jeg sliter med dobbeltsyn og så har jeg litt vanskelig med å lese, sier Karl Andreas, som får et irettesettende blikk fra mamma fordi han sitter fordypt i mobiltelefonen mens «de voksne» snakker.

– Karl Andreas har en form for lese- og skrivevansker som ligner på den dysleksi-diagnosen som mange andre får. Den daglige undervisningen er imidlertid tilrettelagt, så han klarer seg egentlig ganske godt på skolen, sier Marianne.

Med denne gule racersykkelen skal Marianne Høgsås sykle gjennom store deler av Europa. Målet med turen fra København til Paris er å samle inn penger til kampen mot barnekreft.

For tiden går Karl Andreas på VG1 Salg og service på Mandal videregående skole. Planen er å fullføre de to skoleårene, før han skal ut i to års læretid.

– Men kanskje vil jeg ta et år på bibelskole etter at jeg er ferdig med de to første årene. På Fjellhaug har de en gamerlinje som jeg har lyst på. Eller musikk, smiler han.

Sosialt samspill

Heller ikke på den sosiale fronten har alt gått på skinner for Karl Andreas. At han kom venneløs inn på barneskolen har vært et problem senere. Men selv om det ikke har vært så enkelt å skaffe seg nære venner, skryter han av det kristne ungdomsmiljøet han er en del av.

– Jeg er med i et kristent miljø der vi er sammen en del i helgene og sånn. Dessuten sitter jeg i styret i Laget, så jeg har egentlig ganske mye å være opptatt med. Jeg har det greit, jeg, sier han, og forteller at noen foreldre har laget en Facebook-gruppe der man inviterer andre til «åpne hjem».

– Men noen av de ungdommene som er aktuelle for den gruppa har etter hvert reist bort for å gå på skole eller studere, så det er ikke så mange igjen, sier han, og forteller at han håper å få tatt sertifikat i løpet av det kommende året.

Sofa og trening

Marianne må fortsatt ta litt hensyn til sin psykiske helsetilstand. Selv om hun er i full jobb og det meste tilsynelatende fungerer helt normalt, er hun bevisst på hvordan hun lever for å ikke trigge sykdommen. Hun går fortsatt til faste samtaler med en psykiatrisk sykepleier.

– Jeg er nok glad i fjernsynet enn det jeg var tidligere. Dessuten er jeg nok mindre aktiv sosialt enn jeg var før. Vi er jo med i Misjonssalen her i Mandal, men jeg må innrømme at jeg langtfra er så aktiv som Tor Egil. Sosiale sammenhenger som har et «halvoffisielt» preg liker jeg ikke. Derfor blir det ofte til at han går alene i Misjonssalen.

Vi skal selvsagt ikke påstå at de polstrede stolene i Misjonssalen er erstattet med et beinhardt sykkelsete, men faktum er at Marianne er blitt en ivrig sykkelrytter. To ganger har hun deltatt på et turritt på mer enn 20 mil. Og akkurat nå forbereder hun seg på en sykkelturné til Paris.

– Jeg er med i noe som kalles for Team Rynkeby. Det er en internasjonal organisasjon som kombinerer sykling og innsamling av penger til barnekreftforeningen. For meg er dette midt i blinken. For min psykiske helse er det veldig godt å drive med trening. Og siden vi har en sønn som har hatt kreft, er jeg veldig motivert for å være med og samle inn penger til arbeid som kan gi hjelp til kreftsyke barn.

– *Har du trent i dag?*

– Jeg hadde en tur på seks mil nå før du kom. Men det var ganske tungt, for det var hard motvind, smiler Marianne som nok håper at det blir mindre motvind når turen til Paris starter 28. juni. ■

MILJØBEVISST SKOLE

bygger nytt og moderne i tre

Et helt spesielt hus er i ferd med å se dagens lys på **Gjennestad videregående skole** i Vestfold. Signalbygget i massivtre inngår i skolens bevisste miljøprofil, og elevene er selv med og bygger.

Tekst og foto Per Arne Gjerdi

– Vi er opptatt av klima og miljø, og har en bevisst profil på det hele tiden, sier Kristin Sanna Kihle, rektor på Gjennestad videregående skole.

Agenda 3:16 møter henne på skolen i Stokke i Vestfold, sammen med Geir Fossnes, daglig leder for Gjennestad Drift. Det er han, som i tett samarbeid med rektor, leder arbeidet med nybygget. Det er plassert tett på skolens tradisjonsrike park, og nær hagesenteret som daglig tiltrekker masse kunder og kafégjester.

Fossnes forteller at en viktig grunn til at Gjennestad har økt miljøbevisstheten det siste tiåret, er det høye energiforbruket.

– Vi har stor bygningsmasse, 30.000 kvm

som skal varmes opp. Forbruket har ligget på ti millioner kilowattimer i året, men er de siste årene blitt redusert til ni, sier han.

– Da vi i 2008 begynte å tenke mer på klima, begynte vi først med solfangere. Det er vann som går i rør på taket, der det blir varmet opp av sola, før det slippes ned i kjelleren i et basseng, og blir brukt for eksempel til dusjvann. Det neste vi for alvor gikk i gang med, var flisfyringsanlegget. Så i dag varmer vi opp hele Gjennestad med kortreist skogsflis.

Signalbygg

– Hva var bakgrunnen for dette nye og helt spesielle huset?

– Det begynte med at en av våre leietakere hadde for lite plass, forteller Fossnes.

Gjennestad leier ut lokaler til flere organisasjoner og firmaer.

– Da vi så bestemte oss for å utvide, ønsket vi å lage et signalbygg, og valgte den beste tomten vi har her. Dessuten kom klima- og miljøprofilen vår inn med en gang. Vi fant ut at det skulle etableres en norsk fabrikk som produserer massivtre, og tenkte vi kanskje kunne komme inn når de skulle ha sin første leveranse. Og slik ble det.

Fabrikken Splitkon i Åmot produserer massivtre med norsk trevirke fra Numedal.

– Bygget, som er tegnet av Vårdal Arkitekter, har allerede fått stor oppmerksomhet. Mange kommer og vil se det, sier Fossnes.

Fordeler med massivtre

Fossnes tar oss med på en tur rundt i det uferdige huset som allerede ruver i landskapet. Det er april og bygget vil fortsatt lenge være omgitt av stillaser, maskiner, verktøy og materialer. I andre etasje skuer vi ned i den foreløpig åpne heissjakten. Fossnes forteller at den også er laget av tre.

– Massivtre har en del spesielle egenskaper, forklarer han.

– Når du erstatter stål og betong med massivtre, sparer du naturen for en mengde CO₂-utslipp.

Tre er i praksis det eneste fornybare bygningsmateriale vi har.

I tillegg kommer masse andre fordeler, hevder han:

– De som jobber på bygget, går ikke med hørselvern. Det er også minimalt med støv. Tre er lett å montere i. I stedet for å bore i betong,

Ivar Grødem, Henrik H Børresen og Sander Aas er tre av Gjennestad-elevene som er med og bygger skolens nye massivtrehus.

” **Hvert år har vi cirka 200 elever her, som ser hva vi er opptatt av og tar med seg holdninger og verdier ut i arbeidslivet.**

er det bare å skru direkte i vegg. Det blir ikke noe restavfall. Alt som blir til overs kan brennes, brukes om igjen, eller gå tilbake til naturen.

Når det gjelder holdbarhet, sammenlikner han materialet med gamle, norske tømmerhytter.

– Massivtre puster, og den trebaserte isolasjonen, som likner ull, har evnen til å ta opp og balansere fuktighet.

Holdninger og verdier

For et par år siden installerte Gjennestad et solcelleanlegg, som da var det største i Vestfold. Det leverer cirka 60.000 kilowattimer i året.

– Der er vi forbikjørt nå. Noen andre er nå større enn oss i Vestfold, heldigvis, smiler drifts-

lederen. Han nevner også at skolen så langt har utstyrt seg med fire el-biler og fire el-mopeder.

– Det er en dobbel effekt her, legger Kihle til.

– Det ene er miljøbevisstheten. Det andre er at vi hvert år har cirka 200 elever her, som ser hva vi er opptatt av og tar med seg holdninger og verdier ut i arbeidslivet. Jeg tenker at det også er en viktig effekt. Det viser at dette går det an å være bevisst og satse på, sier Kihle.

Positiv markedseffekt

– Gjennestad er miljøfyrtårn. Det forteller vi elevene første skoledag, og hva det betyr med tanke på søppel og kildesortering. Jeg opplever at elevene er stolte av det, sier hun.

– Det høye energiforbruket tilsa at vi måtte

Daglig leder Geir Fossnes og rektor Kristin Sanna Kihle snakker engasjert om Gjennestads miljøprofil og det nye signalbygget.

Massivtre

■ Består av sammenkoblede lag av treplanker der hvert lag er snudd vinkelrett på det underliggende (ofte kalt CLT, fra Cross Laminated Timber). Vanligvis festes lagene til hverandre med lim, men spiker og treplugger kan også brukes.

■ Massivtre har stor styrke og kan brukes i bærende vegger, gulv og tak i høye bygg. Det har større holdbarhet under brann enn tradisjonelle trekonstruksjoner. Massivtre kan fremstilles i store elementer som gir kort byggetid. (Kilde: trefokus.no)

gjøre noe, fortsetter Fossnes.

– Det har med klima og miljø å gjøre, men også økonomien er vesentlig i dette. Hvis ikke vi kan drive prosjekter som lønner seg, må vi tenke to ganger. Nå er ikke solceller og solfangere direkte god butikk for oss, og når det gjelder massivtrehuset er vi villig til å betale noe mer for å bygge i tre. Men det vi ikke var klar over da vi satset på solceller og flisfyring, var at det hadde en positiv effekt på markedet, som vil ha miljøvennlige produkter. Vi har vunnet flere kontrakter på grunn av dette.

Bygger for framtida

– Vi har «Grønt og globalt» som et samlende tema, som skal gjennomsyre undervisningen og fagene våre. I kristendomsundervisningen innebærer det at vi skal ta vare på skaperverket. Når vi nå bygger dette massivtrehuset, får elevene være med å bygge det vi tror er framtida. De ser at dette er den veien det går, og de erfarer at Gjennestad er i forkant, sier Kihle.

Etter at fundamentet var støpt i betong, ble store elementer på opptil 16 x 3,60 m heist på plass med kran. På grunn av sikkerhetshensyn har ikke Gjennestad-elevene vært med på akkurat denne monteringen.

– Men de skal være mye med framover, sier rektor.

– Elevene har to praksisdager i uka, der de

Animert tegning av det nye massivtrehuset som skal stå ferdig ved utgangen av året.

er med på prosjekter, blant annet dette. Det tar lenger tid når elevene skal være med, med det er en kjempefin erfaring for dem å bygge ordentlige hus som noen skal bo eller arbeide i, understreker hun.

Huset ferdig i år

Massivtrehuset skal i første etasje inneholde store klasserom, en foajé og noen mindre rom, og så blir det kontorer i andre etasje. Klasserommene ligger på bakkenivå, slik at du kan gå rett ut i den fine parken vår, forklarer Kihle.

– Når skal det stå ferdig?

– Jeg håper det står ferdig til jul, svarer hun.

– Og jeg håper på nyttår, smiler Fossnes. ■

Gjennestad

■ Ligger i Stokke i Vestfold, og består av to store virksomheter:

■ Gjennestad videregående skole, som er en kristen internatskole eid av Normisjon, med cirka 200 elever og 40 ansatte. Studietilbud innen Bygg- og anleggsteknikk, Naturbruk og anleggsgartnerfag, Design og håndverk, Helse- og oppvekstfag, samt studiespesialisering i Grønn teknologi og Globalt samfunn.

■ Gjennestad Drift, som med blant annet veksthus, anleggsgartner, park og hagesenter gir elevene ved Gjennestad vgs relevant praksis. Gjennestad Drift er en frittstående forening med egne vedtekter, eid av Normisjon, og med cirka 60 ansatte.

Annonser

ER DU INTERESSERT I MUSIKK?
TA ET ÅR PÅ

musikkfolkehøgskolen
VIKEN

musikkfolkehøgskolen.no

BJERKELY
FOLKEHØYSKOLE

COSPLAY & CONS FOTO
SPILLUTVIKLING TEGNESERIE
E-SPORT KREATIV LIVSLÆRE

Du finner oss på www.bjerkely.fhs.no [f](#) [b](#) [t](#) [v](#)

Annonse

VID
vitenskapelige
høgskole

NICOLAS TOURÉNEC

Bli en bedre samtalepartner

VID vitenskapelige høgskole tilbyr et kompetansegivende sjelesorgstudium på høyskolenivå som hjelper deg å bli en bedre lytter og veileder. Studiet taes på deltid over to år, gir 60 studiepoeng og er lånekassegodkjent.

Les mer på vid.no/sjelesorg

VID

Hva:
Årsstudium i Kristen Sjelesorg

Hvor:
VID Oslo

Når:
Studiestart høsten 2019

Hvordan:
Send søknad på vid.no

HimalPartner

IKKE BARE JENTER

Den vanligste dødsårsaken til kvinner i alderen 15-49 år i Nepal er selvmord. Støtt livsviktige tiltak som hjelper!

Jenter i Nepal

- 1 av 10 er gift før fylte 15 år.
- 3 av 10 er gift før fylte 18 år.
- Får kortere skolegang enn guttene.
- Ca. 15 000 fraktes årlig over grensen til India til et liv i sekslaveri.

DETTE KAN DU VÆRE MED OG STØTTE:

- Et vellykket dialog-prosjekt ved grensen til India gir flere jenter muligheten til å gå på ungdomsskole. Dette utsetter ekteskap.
- På yrkesskolen i Butwal er 23 % av elevene jenter. Noen går videre med studier og blir ingeniører.
- Vi er også med og støtter en kvinneklinikk i hovedstaden Kathmandu. Flere av pasientene er ofre for sekslaveri og noen kommer inn som gravide.

VÆR MED OG BRYTE MØNSTERET!
Det skal ikke være forskjell på gutt og jente i Nepal. Send kodeord "likestilling" til 2160. Da gir du automatisk 40 kroner i måneden via telefonregningen.

Er det plass for Gud i terapirommet?

Er psykologer i stand til å hjelpe mennesker med eksistensielle problemer? Hvilken plass har religiøs tro i terapi? Psykologiprofessor Silje Endresen Reme oppfordrer psykologer til ikke å lukke troens dør i behandling av syke mennesker.

Tekst Martin Eikeland

Til kamp mot de gudløse terapirom

Da **Silje Endresen Reme** begynte sine psykologistudier, møtte hun et pensum som var fullstendig uten litteratur om religiøs tro. – Det hendte at noen av foreleserne var innom kristendom og tro, men da var det gjennom ironisering og harselering, sier hun.

Tekst og foto Martin Eikeland

Mot slutten av studiet skulle studentene skrive en hovedoppgave som også inneholdt et element av forskning. Sammen med studievenninnen Lene Berggraf bestemte Silje seg for å se på mangelen på den guddommelige dimensjonen i studiet. De laget en spørreundersøkelse til psykologistudenter i hele landet. I 2006 var oppgaven ferdig. Og svarene var entydige.

– Studentene etterlyste kunnskap om religion og hvordan religionspraksis kan brukes i terapirommet. På forhånd hadde vi forventet at studenter med en kristen bakgrunn ville mene at dette var en mangel, men det viste seg at det var en stor majoritet blant alle studentene som ønsket mer kunnskap om tro og eksistensielle spørsmål, forteller Silje.

Professor

Nå er det gått 13 år siden undersøkelsen til de psykologistudentene ble publisert.

Siden den gang har Silje Endresen Reme tatt doktorgrad i faget, gjennomført store forskningsprosjekter og blitt anerkjent for sitt arbeid for å hjelpe pasienter med store smerteproblemer tilbake til arbeidslivet. Når vi oppsøker den akademiske varmestuen på Psykologisk institutt på Universitetet i Oslo, finner vi «professor» på dørskiltet hennes. Selv om hun har fordypet seg i andre fagfelt de siste årene, har hun ikke glemt sin første «forskerkjærlighet» - fraværet av religion i studiet.

– Derfor har Lene og jeg begynt å forberede en ny undersøkelse med de samme spørsmålene vi stilte for 13 år siden. Det er interessant å se om dagens studenter også synes at mangelen på den religiøse dimensjonen er en svakhet ved studiet, sier hun.

Da faggruppen Emmaus, som tar opp spørsmål som ligger i skjæringspunktet mellom kristen tro og psykologi, inviterte til fagseminar med tittelen «Er det plass til Gud i terapirommet?» måtte et av de største

” **Studentene etterlyste kunnskap om religion.**

– Min påstand er at religiøse erfaringer er et underkommunisert tema i de terapeutiske samtalerne, sier Silje Endresen Reme, professor ved Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo.

auditoriene tas i bruk for å få plass til alle.
– Frammøtet på det seminaret kan jo tyde på at det er mange som mener dette er et betimelig spørsmål, sier hun.

Ressurs i behandlingen

– Da kan jeg jo stille spørsmålet til deg i dag. Bør det være plass for Gud i de psykologiske terapirommene?

– Mitt svar er et ubetinget ja. For pasientenes del er det viktig at psykologene har kunnskap om religion og eksistensielle

spørsmål. For en stor gruppe pasienter er dette spørsmål som er svært viktige. Hvis de opplever at psykologen er avvisende til å snakke om dette, kan det i verste fall hindre behandlingen. I beste fall kan den religiøse praksisen og erfaringen som pasienten har, være en viktig kilde til en vellykket behandling, sier Silje, som trekker fram en konkret erfaring hun har fra sin praksis på Ullevål sykehus.

– En av pasientene var en muslimsk kvinne. På alle måter var hun ute av stand til å fungere. Jeg spurte henne om hun praktiserte

sin muslimske tro. Da svarte hun at det gjorde hun selvsagt. Fem ganger om dagen ba hun til Allah. Dermed fant jeg et felt der hun faktisk fungerte. Sammen med henne fant jeg ut av at disse bønnetimene kunne brukes til noe mer enn bare bønn. Ved å anerkjenne hennes religiøse praksis og erfaring, og bruke de faste bønnetidene til noe mer enn bare bønn, startet vi en prosess som gav henne et bedre liv.

Historisk bakgrunn

Når Silje Endresen Reme analyserer årsakene

” **For pasientenes del er det viktig at psykologene har kunnskap om religion og eksistensielle spørsmål.**

til mangelen på religion i psykologifaget, skrur hun klokka to hundre år tilbake; til da psykologien begynte å etablere seg som et fag.

– Kirken opplevde at den psykologiske terapien var en direkte konkurrent til sjelesorgen og skriftemålet. For psykologene ble det nødvendig å markere avstand til kirken og det guddommelige. Slik oppstod det et tydelig skille mellom psykologien og teologien, sier hun, og fortsetter den historiske forelesningen med å snakke om Sigmund Freud, psykoterapiens far.

– Freud (1856–1939 red. anm) var en bevisst og uttalt ateist. Han mente at gudstro var en tvangsnevrose som mennesker trengte for å føle at de hadde en beskyttende og mektig far. Han avviste alt som hadde med religiøs tro i den terapeutiske behandlingen. Siden har mange framtrepende psykologer framholdt det samme synet. Dermed har det vært svært vanskelig å få gehør for at religiøs tro og interesse for eksistensielle spørsmål faktisk kan være en ressurs i behandlingen av mennesker med psykiske problemer.

Da studieplanen for profesjonsstudiet i

psykologi ved Universitetet i Oslo ble revidert for få år siden, satt hun i en av faggruppene som skulle komme med innspill. Men hun nådde ikke fram med sine forsiktige forsøk på å få religionspsykologi på studieplanen.

Problem og ressurs

– Du snakker om at religiøs tro kan være en ressurs i behandlingen. Men kan det ikke hende at religiøse forestillinger faktisk er en del av en psykisk lidelse?

– Absolutt. Religiøse vrangforestillinger kan avgjort være en del av et sykdomsbilde. Dødsangst knyttet til religiøse forestillinger kan være et problem, ensomhet og isolasjon andre. Men hvis psykologene skal kunne behandle slike pasienter, er det viktig at de selv har kunnskap om dette fagfeltet. Hvis psykologen bare avviser å snakke om tro og eksistensielle spørsmål, kan det godt hende at muligheten til forbedring uteblir. Skal man gi god terapi, må man ha kunnskap og åpenhet for å bruke de rommene som finnes for behandling. Religiøse erfaringer kan være en ressurs i behandlingen.

Pinsemenighet

Selv sitter Silje Endresen Reme i styret i pinsemenigheten United i Oslo.

– I pinsebevegelsen har det tradisjonelt vært åpning for det som kan defineres som ekstatiske ytringer, slik som for eksempel tungetale. Hvordan vurderer du slike fenomener ut fra et psykologisk perspektiv?

– Som en hovedregel vil jeg si kunnskap er det beste redskapet for å forstå og forklare ytringer og hendelser. Hvis ukjente ytringer skjer innenfor en trygg og avklart ramme, kan disse være til hjelp for dem som opplever det. Men det hviler samtidig et stort ansvar på dem som åpner for slike ytringer i offentlige rom, uttaler Endresen Reme. Hun sier også om forholdet mellom for eksempel pinsemenigheter og psykologer:

– Kunnskap om religion og religiøs praksis hos psykologer er viktig nettopp for å kunne skille normale ytringer innenfor en slik kontekst fra patologi (sykdom red. anm). Uvitende psykologer kan dermed komme til å overdiagnostisere og patologisere religiøse fenomener

og ytringer som ikke er avvikende innenfor gitte kontekst, mens religiøse på sin side kan havne i motsatt felle, hvor de overser faktisk patologi fordi det har et religiøst uttrykk.

Kamp mot fordommer

Silje Endresen Reme er en populær foreleser hos psykologistudentene. Men hun foreleser ikke om religionspsykologi.

– I tillegg til at jeg foreleser, er jeg også veileder for grupper av studenter som trener på terapeutiske samtaler. I slike grupper oppfordrer jeg alltid studentene til å hjelpe pasientene til å åpne seg om eksistensielle spørsmål og tro. For at en terapeut skal gi god behandling, er det viktig at man er klar over sine egne holdninger. Hvis en terapeut stempler religiøs tro som et problem, vil jeg si at vedkommende har fordommer. En god terapeut må være klar over sine eventuelle fordommer, slik at disse ikke skal skape problemer i behandlingen. Min påstand er at religiøse erfaringer er et underkommunisert tema i de terapeutiske samtalenene. ■

Vil rive ned veggen mellom psykologi og tro

Psykolog **Ånen Nøding** ønsker psykologer som ikke er engstelige for å ta tak i åndelige problemstillinger som pasienter kommer med.

Tekst Martin Eikeland

alt for mange år var det et nesten vannrett skott mellom psykologi og tro. Det er på tide at det blir slutt på denne båstenkningen, 69-åringen, som kan se tilbake på et langt yrkesliv som psykolog. Han har arbeidet innenfor den offentlige helsetjenesten og på sin egen klinikk.

Nøding forteller at han ofte får pasienter som sliter med problemer som ligger i grenselandet mellom det psykiatriske og det åndelige.

– At så mange med slike problemstillinger oppsøker meg, kan ha sammenheng med at jeg er en offentlig person som ikke legger skjul på min kristne tro. Men generelt tror jeg at det er mange pasienter som sliter med problemer av religionspsykologisk art.

Bønn for pasienten

– Hender det at du ber for pasientene?

– Som en hovedregel er svaret nei. Forbønn hører ikke til i det fagfeltet som psykologen arbeider innenfor. Men et par ganger har jeg gjort unntak. Men det har ikke vært på min oppfordring. Det er imidlertid pasienter som nærmest har tryglet om forbønn. For at pasientene ikke skal oppleve at de blir totalt avvist i behandlingen, har jeg derfor bedt ved to anledninger.

– Det handler om å se hele mennesket, sier Ånen Nøding.

– Hvordan møter psykologer pasienter som kommer med psykiske problemstillinger som er knyttet til tro?

– Det er selvsagt ikke mulig å svare på hva som skjer på terapirummet til den enkelte psykolog, men mitt bestemte

inntrykk er at mange møter slike problemer med taushet. De har ingen kunnskap på det religionspsykologiske området. Dessuten har de lært at psykologien ikke skal trække inn på teologiens område.

– *Hva tenker du om en slik tilnærming til problemer som pasienter kommer med?*

– Jeg har liten grunn til å kritisere det, for faktum er jo at psykologer ikke lærer noe som helst om dette fagfeltet i studietiden. Med en slik bakgrunn er det ikke unaturlig at psykologen blir taus. Men for pasienten hadde det uten tvil vært bedre hvis behandleren våget å ta tak i de problemene som vedkommende har.

Skyld og mental sykdom

Da Ånen Nøding skrev sin hovedoppgave i psykologi på 1970-tallet, valgte han et tema som er velkjent innenfor kirken; Skyld og mental sykdom.

– Spørsmål om skyld er noe som psykologer hele tiden jobber med. Temaet skyld har jo problemstillinger som er tett knyttet opp mot kristendommen. Psykologien har mye å lære av teologien på disse feltene, sier Ånen Nøding, som også trekker fram andre spørsmål der psykologien og teologien treffes; for eksempel døds- og framtidssangst og livsritualer.

– Det handler om å se hele mennesket. Når vi skal behandle mennesker med psykiske problemer, nytter det ikke å se vekk fra det åndelige.

– *Du snakker om mange problemer knyttet til religiøs tro og psykisk helse. Vil du si at kristen tro er grunnlag for psykiske problemer?*

– Nei, men misforstått tro og feiltolkning av Bibelen kan gi mennesker psykiske problemer. Som en hovedregel vil jeg si at en kristen tro er en stor hjelp for menneskers psykiske helse. Gjennom en sunn gudstro får folk blant annet framtidshåp og et sunt selvbilde, sier psykolog Ånen Nøding. ■

Ånen Nødings fortelling om hvordan han behandlet en pasient

Psykologen ga hjelp mot feil bibeltolkning

En 70 år gammel mann kom inn på mitt kontor for en konsultasjon. Han slet med en dyp depresjon. Mannen fortalte meg at han var kristen og opptatt av å være bibeltro. I løpet av samtalen kom det fram at mannen hadde problemer med ett bestemt bibelavsnitt; Efeserne 6, 1–2: «Dere barn, vær lydige mot foreldrene deres i Herren, for det er rett og riktig. Du skal hedre din far og din mor.»

Jeg spurte ham om hvorfor dette var så vanskelig for ham. Da svarte han at han gjennom hele livet hadde forsøkt å leve etter disse versene, altså gjøre ting som foreldrene ønsket. Mannen fortalte at foreldrene hans var døde for mange år siden, men fortsatt stilte han spørsmålet: «Hva ville mamma og pappa ment at jeg skulle gjort i denne situasjonen?». For ham ble dette en tvangstrøye som ledet ham inn i en dyp depresjon.

I denne situasjonen kunne jeg som psykolog nærmest ha avvist mannens problemstilling, for tolkning av bibelvers er jo ikke noe vi vanligvis jobber med innen vårt fagfelt. Men jeg ønsket jo å hjelpe mannen ut av hans depresjon. Derfor fant jeg fram Bibelen. Sammen leste vi disse versene. I løpet av samtalen fikk jeg hjulpet pasienten til å forstå at hans depresjonsproblemer var knyttet til en feiltolkning av Bibelen. Jeg sa til ham at han ikke lenger var barn som skulle innordne seg under foreldrenes vilje.

For meg som psykolog var det en god opplevelse å se at mannen ble løst fra sine depresjonsproblemer fordi jeg hjalp ham til å forstå at han hadde tolket Bibelen feil. Hvis jeg kun hadde holdt meg til det psykologiske fagfeltet, hadde denne mannen ikke fått hjelp. ■

” I denne situasjonen kunne jeg som psykolog nærmest ha avvist mannens problemstilling, for tolkning av bibelvers er jo ikke noe vi vanligvis jobber med innen vårt fagfelt.

” Der noen psykologer har særlig kompetanse, for eksempel innen spiseforstyrrelser eller angstlidelser, har jeg en særinteresse for trodimensjonen.

Foto: Ingar Sørensen

– Utdanningen norske psykologer får er meget god. Emmaus ønsker å være et supplement til denne, sier Sindre Storvoll, leder i Emmaus psykologiforening.

Mener tro er mangelvare i psykologien

Emmaus psykologiforening etterlyser kunnskap om religiøs tro og eksistensielle spørsmål i psykologifaget. Psykolog og foreningens leder, **Sindre Storvoll**, mener pasienter kan ha nytte av økt kunnskap blant landets psykologer.

Tekst Martin Eikeland

Emmaus tar opp temaer som ligger i skjæringspunktet mellom kristen tro og psykologifaget. Våre erfaringer er at eksistensielle spørsmål nærmest er fraværende i studiet, og i stor grad et ikke-tema blant uteksaminerte psykologer – særlig det som omhandler religion, sier Storvoll.

– Men er det grunn til å klage på det? Ledelsen ved psykologisk institutt påpeker at mange andre former for psykologi, for eksempel eldrepsykologi og forbrukerpsykologi, heller ikke er en del av det obligatoriske pensum.

– For min del er det ikke viktig at religionspsykologi tilbys som et eget fag på profesjonsutdanningen. Men tematikken er for viktig til ikke å adresseres. I dag er spørsmål av eksistensiell art fraværende i utdanningen. Også i møte med pasienter opplever vi at det er mange som sliter med akkurat slike problemstillinger, sier Storvoll, som understreker at den utdanningen som norske psykologer får er meget god.

– Tenker du at utdanningen også bør ta opp temaer som er sentrale i kristendommen?

– Psykologi er svært sentralt i kristendommen, og mange kristne prinsipper er sentrale i psykologien. Psykologi betyr tross alt sjelelære. Men vårt anliggende er at psykologer

skal være i stand til å møte pasienter med spørsmål av eksistensiell karakter, og å ha et integrert forhold til egen tro. Dette er uavhengig av religiøs bakgrunn, selv om kristendommen står i en særstilling i Norge og i vår organisasjon. Alle mennesker har jo et livssyn. Vår erfaring er at mange psykologer mangler språk for hvorvidt troen er helsebringende eller ikke, og er usikre på hvilke spørsmål man skal stille.

Kristen psykolog?

– Du driver selv en liten privatpraksis ved siden av annen fulltidsjobb, som start- et nettopp for å møte behovet for tro i terapi. Vil du kalle deg en kristen psykolog?

– Jeg bruker ikke den betegnelsen. Jeg er kristen og jeg er psykolog. Når jeg utøver fag er det med en fagetisk bevissthet om å kunne tilby en evidensbasert praksis med tilstrekkelig profesjonell distanse overfor pasienten

om hvem jeg som terapeut er. Men der noen psykologer har særlig kompetanse, for eksempel innen spiseforstyrrelser eller angstlidelser, har jeg en særinteresse for trodimensjonen.

Populært

Sindre Storvoll forteller at fagseminaret «Er det plass til Gud i terapirommet» ble vesentlig mer populært enn antatt.

– Interessen på Facebook var såpass overveldende at vi måtte flytte fra et lite til

det største auditoriet på psykologisk institutt.

– Hvordan tolker du denne store interessen?

– Tro og gudsdimensjonen er mangelvare i psykologiutdanningen. Det var godt over 100 personer som oppsøkte seminaret den dagen, enten på instituttet eller via video-overføring, både studenter og arbeidende, både med og uten gudstro, sier Sindre Storvoll, leder av Emmaus psykologiforening. ■

Psykologtopp etterlyser religion i terapien

Anders Skuterud, profilert psykolog i Psykologforeningen, går langt i å støtte Silje Endresen Remes kritikk av mangelfull interesse for religion blant psykologer.

Tekst Martin Eikeland

Jeg må jo innrømme at det professor Reme sier, faktisk er realitet. Religion og religiøs tro er for mange psykologer faktisk et tabu, sier Anders Skuterud (71), som er spesialist i klinisk psykologi. Nå er han seniorrådgiver i Norsk psykologforening. Tidligere var han fagsjef i samme organisasjon. Han har i mange år blant annet vært en av de fremste forkjemperne for at psykologer skal få en viktig plass i den offentlige helsetjenesten.

Misbrukte muligheter

Når Anders Skuterud snakker om hvordan psykologer har behandlet eksistensielle problemer som pasienter har hatt, mener han at den manglende kunnskapen og forståelsen for slike spørsmål kan ha skadet behandlingen.

– Religiøs tro er for mange en viktig del av deres identitet. Når pasienter har problemer som er knyttet til så grunnleggende deler av deres liv, bør psykologen bruke det for alt det er verd. For mange pasienter kan deres religiøse liv faktisk være nøkkelen til en behandling som fungerer.

– *Hvorfor tror du psykologer har et slikt forhold til eksistensielle spørsmål?*

– Mye av årsaken ligger i deres eget forhold til religion, her i Norge stort sett kristendommen. Mange har hatt et opprørsk og vanskelig forhold til religion og religiøs praksis. Dermed stenger de av alt som dreier seg om religion.

Må inn i fagplanen

Anders Skuterud mener at alle som gjennomgår profesjonsstudiet i psykologi ved norske universiteter bør ha et minimum av forståelse for hva religion og religiøse følelser kan bety for

Anders Skuterud hevder at siden mange psykologer selv har et anstrengt forhold til kirke og tro, stenger de for alt som har med religion i sin praksis.

et menneskes liv.

– Jeg sier ikke at religionspsykologi bør inn på fagplanen. Men undervisningen må ha elementer som gir de kommende psykologene en elementær forståelse av dette fagfeltet. Studentene må få verktøyet de trenger for å gi en god behandling.

Identitetsskapende

– *Hvordan mener du at religiøs tro preger mennesker?*

– For det første er religionen med på å definere hvem jeg er. Religionen er altså en viktig del av meg. Som psykologer er vi jo grunnleggende interessert i å hjelpe pasientene til å finne ut

hvem de selv er. For noen er tro en nøkkel til å finne ut av dette, sier Skuterud, som fortsetter:

– På den andre siden er utøvelse av religiøs tro også med på å definere et menneskes sosiale liv. Mye av religionsutøvelsen skjer jo i et fellesskap, for eksempel knyttet til en menighet. Når en pasient skal få hjelp, er det sosiale nettverket et viktig virkemiddel som terapeutene må ha kjennskap til og forståelse for.

Styrke og problem

Anders Skuterud mener at religiøs erfaring og deltagelse kan være en styrke.

– En terapeut skal alltid være på utkikk etter verktøy som kan gi pasienten hjelp. Hvis det for eksempel i en pasients omgangskrets er et velfungerende sosialt nettverk, bør dette brukes i behandlingen. Hvis psykologen overser det nettverket som ligger i for eksempel menigheter, gjør vedkommende ikke en god nok jobb, sier Skuterud.

Men selv om Skuterud ser mange positive elementer knyttet til religiøs praksis, er han ikke bare positiv til hva religionen betyr for menneskers psyke.

– Det er ingen tvil om at mange forvirrer seg inn i religiøse grublerier. For dem blir troen et psykisk problem. For at disse pasientene skal få den rette behandlingen, er det helt avgjørende at psykologen våger å gå inn i dette fagfeltet.

– *Du har selv en lang praksis som klinisk psykolog bak deg. Har du selv møtt pasienter der religion og tro er en del av sykdomsbildet?*

– Mange ganger. Rettere sagt svært ofte. Men jeg har ikke bare sett at det er en del av sykdomsbildet, det har også vært en vei ut av sykdommen, sier psykologspesialist Anders Skuterud. ■

Avviser å ta religionspsykologi inn på pensum

Instituttleder Pål Kraft på Psykologisk institutt ved Universitetet i Oslo, har ingen planer om å åpne for at religionspsykologi skal bli en del av pensum for studentene på det seksårige profesjonsstudiet.

Tekst Martin Eikeland

Agenda 3:16 ønsket å få et intervju med Pål Kraft, som er øverste leder for psykologisk institutt ved Universitetet i Oslo. Vi sendte ham en intervjuforespørsel med en oversikt over de spørsmål vi ønsket svar på. Dette er våre spørsmål til ham:

– Hvorfor får ikke studentene på profesjonsstudiet undervisning i religionspsykologi?

– Tenker du at religiøs praksis og erfaringer kan være et problem eller en styrke i behandlingen av pasienter med psykiske problemer?

– Har Gud en naturlig plass i et terapirrom?

– Har dere vurdert å ta inn pensumlitteratur om religion og eksistensielle spørsmål i profesjonsstudiet?

Pål Kraft har sendt et generelt svar på disse spørsmålene. Dette er svaret hans i sin helhet:

«Det formelle svaret er at det er Programrådet ved Psykologisk institutt som definerer innholdet i studiene. Der sitter ansatte og studenter. Det innholdet som studiet har, er en refleksjon av læringsmålene, kravene for å få autorisasjon og de oppgavene studentene

skal arbeide med og må beherske når de kommer ut i arbeidslivet (for de aller fleste i helsevesenet) (se f.eks. de nye RETHOS-retningslinjene for psykologi).

Det er svært mange temaer innen psykologi som ikke er dekket i studiene; faktisk de fleste! Studiene skraper bare i overflaten av all psykologisk teori og forskning som finnes. For eksempel finnes mer enn 100 ulike tilnærminger til eller teknikker innen psykoterapi. Studentene lærer om mindre enn en håndfull av disse. Temaer som miljøpsykologi, forbrukerpsykologi, økonomisk psykologi, politisk psykologi, ernæring og psykologi, eldrepsykologi, evolusjonspsykologi, etc. dekkes ikke, eller helt overfladisk. Jeg kunne nevnt et titalls andre viktige områder som folk er opptatt av i livet sitt, og som ikke dekkes.

Psykologene må lære seg generelle tilnærminger og metoder for å hjelpe folk med en rekke ulike typer problemer. De problemene som folk har er mangeartede. Psykologene kan ikke bli eksperter innenfor hvert enkelt spesialtema, men må være generalister. De teknikkene psykologene lærer seg er generelle (for eksempel kognitiv atferdsterapi, dynamisk terapi, o.l.).

Og de metodene og intervensjonene de skal lære på universitetet skal være vitenskapelig forankret i forskning og teori.» ■

– Psykologene må lære seg generelle tilnærminger og metoder for å hjelpe folk med en rekke ulike typer problemer, sier Pål Kraft, øverste leder for psykologisk institutt ved Universitetet i Oslo.

Foto: Lasse Moer, UNO

Tryggheten du trenger i møte med framtiden.

Hos Knif Trygghet får du som frivillig eller ansatt i et kristent fellesskap forsikret både dine og din organisasjons eiendeler.

knif Trygghet
 Kristen-Norges eget forsikringsselskap

kniftrygghet.no | privat@kniftrygghet.no | 23 68 39 00

Ungdommer gleder seg til gudstjeneste

SOUL CHURCH er et nyutviklet gudstjenesteopplegg for barn, ungdom og deres familier. Opplegget brukes flere steder i landet i samarbeid mellom kor og lokale menigheter. Ungdommene sier at de gleder seg til å gå i kirka og snakker ivrig om søndagen på korøvelsen i etterkant. De liker at forkynnelsen er tydelig og gleder seg over å lovsynge Gud i fellesskap. Ungdommene bidrar med bønn, tekstlesing og musikk under gudstjenesten, og synes det er stas å få være med å bidra.

«Det er morsomt å få være med å lage gudstjeneste» sier jentene fra Frøyland og Orstad. Marte (12) synes nattverden er det fineste i gudstjenesten. Emily (12) sier det er fint å ha et sted å dele tro med andre ungdommer.

«Da jeg hørte om Soul Church tenkte jeg med en gang at dit skal vi», sier mamma og korleder Solveig Skaaheim. Hun tok med familien og inviterte med jentene i koret. Sakte, men sikkert ble flere og flere med på gudstjeneste. Selv foreldre som ellers ikke tilhører en menighet har blitt ivrige kirkegjengere.

«Soul Church har gitt meg trygghet i å vite at Gud hjelper meg om jeg har det vanskelig», sier Celine og Jennie (14), Drammen.

«For meg var hverdagsmøtene jeg fikk med Gud gjennom Soul Children viktige for trosutviklingen» sier Anna Karina (23). Nå har hun startet både Soul Church og driver Soul Children-kor i Trondheim. «Jeg ønsker å gi det gode fellesskapet videre til andre unge som leter etter sin plass».

«Jeg synes det er veldig fint å være en del av et fellesskap med andre kristne ungdommer. Der kan man snakke og reflektere over troen sin på en annen måte enn det man kan i hverdagen og på skolen» Martha (13), Oslo.

“ Her har vi funnet noe som holder på ungdommene, slike fellesskap er verdt å støtte!

MAMMA OG KORLEDER
SOLVEIG SKAAHEIM

 acta barn og unge i normisjon

Acta ønsker å møte barn og ungdom der de er, med rause fellesskap og et tydelig budskap om Jesus. Men det koster å drive godt barne- og ungdomsarbeid og vi er helt avhengige av frivillige gaver for å få det til. **Vil du være med å bringe Actas grensesprengende arbeid videre?**

Flere måter å gi på:

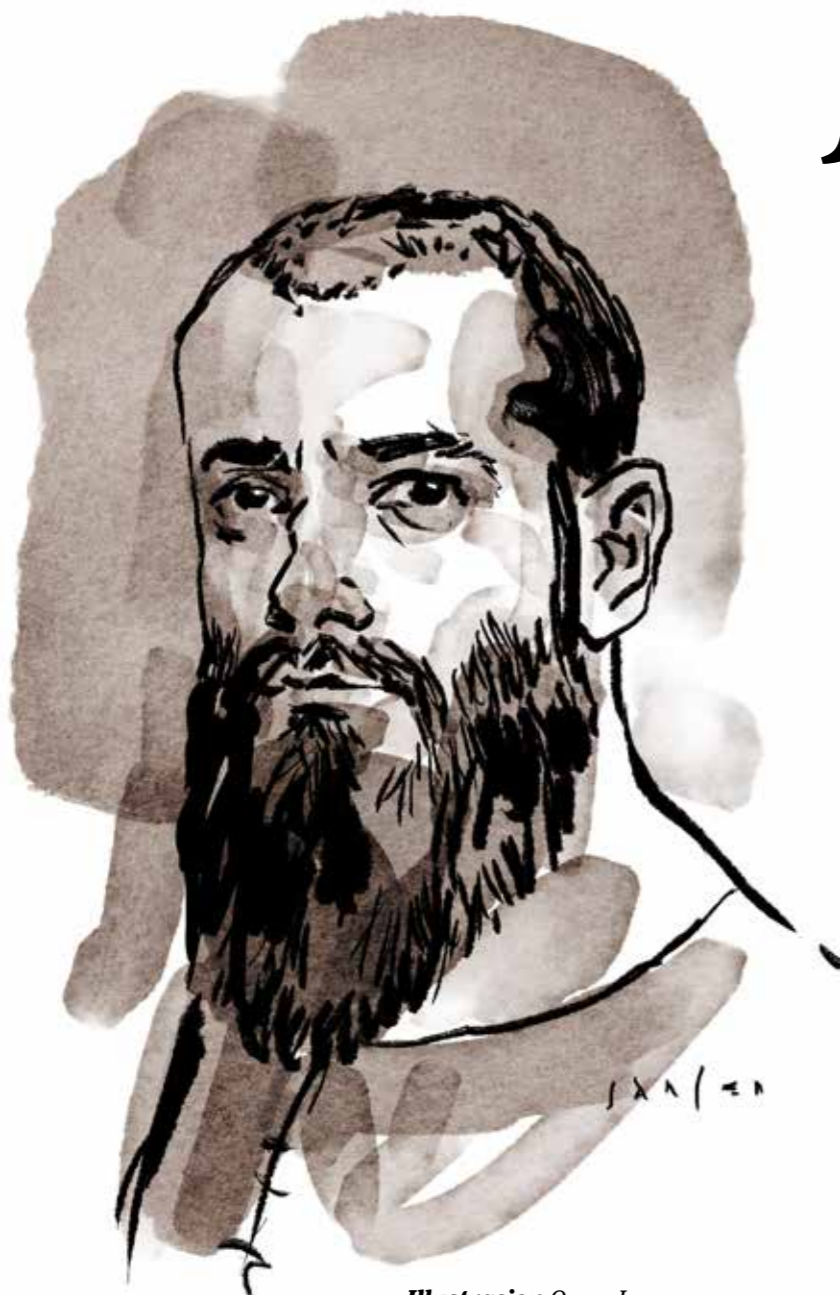
Vipps: 513389 (Gå inn på 'Kjøp og betal')
– Merk: **Acta vårgaven 2019**

Konto: 1503 02 13537 – Merk: **Acta vårgaven 2019**
www.acta.no/vaargaven.no

Hans Johan Sagrusten, teolog og forfattar

Johannes – han som såg og trudde

Illustrasjon Oscar Jansen

«Den læresveinen som Jesus elska» kallar han seg sjølv. Kven er det som gøymer seg bak desse orda?

det fjerde evangeliet får vi ikkje vita namnet på den disippelen som fortel alt som skjer. Han gøymer seg bak orda «den andre læresveinen» eller «den læresveinen som Jesus elska». Mange av dei andre disiplane stig fram med namn i teksta: Vi møter Peter og Andreas, Filip og Tomas. Men den namnlause disippelen fortel ikkje kven han er.

Samtidig er han til stades og opplever alt som hender. Som då Jesus dukkar opp på stranda og ropar til dei som er ute og fiskar. Då står det at «den læresveinen som Jesus hadde kjær» er med i båten (Joh 21,7). Kan det vera ein av dei to brørne Jakob og Johannes? Dei to er blant dei sju som er med i båten denne dagen.

Det fjerde evangeliet fekk tidleg overskrifta «Etter Johannes». Den kristne tradisjonen knyter evangeliet nettopp til Johannes, son til Sebedeus. Han var ein av dei som vart stoppa av Jesus på stranda ein dag – ein ung fiskar som fekk kallet til å følgje Jesus. Kva var det som fekk han til å slå følgje? Kanskje ligg svaret i den tittelen som han sette på seg sjølv: «den som Jesus elska».

Vi kan sjå han for oss, der han sit og leitar etter eit namn, eit slags kodeord han kan bruke i boka si. Han vil ikkje bruka namnet sitt, han vil helst vera i bakgrunnen sjølv. Men kva skal han kalla seg? Då kjem han til dette uttrykket: «den læresveinen som Jesus elska». Der har han løysinga! For kva

anna kunne han kalla seg, som betre skildrar det han har opplevd?

Denne disippelen er den einaste som ikkje flyktar då Jesus blir krossfest. Vi finn han ståande på Golgata, ved sida av mor til Jesus:

«Då sa Jesus til mor si: «Kvinne, sjå, der er son din.» Så sa han til læresveinen: «Det er mor di.» Frå den stunda tok læresveinen henne heim til seg.» (Joh 19,26–27)

Den kyrkjelege tradisjonen stadfester dette: Johannes tok verkeleg Maria til seg. Dei to skal ha budd i Efesos i Vesle-Asia, der gravene deira skal finnast enno i dag.

I teksta i det fjerde evangeliet møter vi denne disippelen fleire gonger. Her og der dukkar han fram med eit personleg vitnemål. Som då ein av soldatane kjem for å sjå om Jesus verkeleg er død: Ein av soldatane stikk Jesus i sida med eit spyd, og straks renn det ut blod og vatn. Då kjem han med det fyrste av tre sterke vitnemål:

«Og han som såg det, har vitna om dette, og vitneutsegna hans er sann. Han veit at det han seier, er sant, så de òg skal tru.» (Joh 19,34–35)

Vi merkar den personlege tonen i det han seier: Dette er viktig for han. Han vil at vi skal tru på det: For han har sett dette, og han veit at det er sant.

Også då han kjem til den tomme grava merkar vi den personlege tonen, i det andre vitnemålet: «Den andre læresveinen» går inn i grava, og der

inne ser han likkledda til Jesus liggje:

«Og han såg og trudde.» (Joh 20,8)

Til slutt i evangeliet kjem så det tredje og siste vitnemålet. No har det gått meir enn seksti år sidan han stod i den tomme grava. Den disippelen som Jesus elska, er ein gammal mann no. Men han veit at alt det han seier, er sant. Og etter at han har skildra det siste møtet mellom Jesus og han sjølv, skriv han:

«Det er den læresveinen som vitnar om alt dette, og det er han som har skrive dette.» (Joh 21,24)

Kunne han ha avslutta evangeliet sitt på ein sterkare måte? Ingen stad i litteraturen vår møter vi ein forfattar som sterkare vender seg til oss, strekkjer hendene mot oss, ja, ropar til oss gjennom historia, enn her i Johannes-evangeliet. Det er som om han seier: «Her er eg! Tru på det eg seier!»

Og så til sist i evangeliet kjem det ei anna stemme inn, som for å stadfesta det den gamle mannen seier:

«Og vi veit at vitneutsegna hans er sann.» (Joh 21,24)

Er det disiplane til Johannes som skriv dette? Føyer dei inn desse orda etter at den gamle mannen er død, som ei siste stadfesting på vitnemålet denne høgt elska disippelen gav? Det veit vi ikkje. Men det vi veit, er at det fjerde evangeliet for alltid vil bli ståande som eit av dei sterkaste personlege vitnemåla i historia. Frå ein som visste at han var elska, og som på sin stillferdige måte har vitna om det for oss. ■

Bor i verdens mest forurensede land

Hver morgen får jeg en oppdatering på telefonen min som forteller meg om jeg kan la barna mine leke ute eller ikke.

Tekst Gerd Eli Lindtjørn Haaland, Bangladesh

Siden januar i fjor har familien vår på fem bodd i Dhaka, Bangladesh. Når vi bor i en så tett befolkning og forurenset by, er det svært begrensede muligheter for å leke ute.

Sist gang vi bodde i Bangladesh, bodde vi for det meste på landsbygda. Det var herlig å kunne slippe barna ut på den store frodige tomten. De kunne klatre i trærne, lage seg bambushytter eller bare leke i gjørmen etter de store regnskurene.

Snakkis om gressplen

Vår eldste datter var nylig i et bursdagsbesøk til en av de rikeste i klassen. De hadde gressplen utenfor huset! Det ble en «snakkis» kan dere tro. Hvorfor skal man bruke dyre kvadratmeter på gress, når det enkelte steder i Dhaka bor 100 000 mennesker per kvadratkilometer (i motsetning mot 15,6 i Norge ...)?

Så når vi går ut av huset, så er det rett ut i trafikkert gate. Tidlig på morgenen er det så lite trafikk at vi kan la barna sykle. Men de kan ikke være ute alene, for motorsykler, rick-

shaver og biler kommer ofte alt for fort rundt hjørnet.

Farlige partikler

En annen grunn til at barna ikke kan leke så mye ute er luftforurensningen. Fra oktober til mars regner det nesten ingen ting. Luften er mye stillestående og pumpes full med avgasser og partikler fra trafikk og industri som er skadelig for både barn og voksne. Det er også på denne delen av året at mursteinfabrikkene går for fullt. Mange av dem står under vann store deler av året, slik at et års produksjon må gjøres på et halvt år. De større partiklene som måles, kan trenge ned i lungevevet og gi lungeskader. De minste partiklene er så små at de passerer lungevev til ytterste spiss og går til slutt i blodbanen. Det er disse partiklene under PM_{2,5} vi er mest redd for. Vi vet ikke hva langtidsskadene er, eller hvor mye som er for mye.

Høye tall

Nylig kom jeg over en artikkel på forskning.no som forteller at det på verdensbasis årlig dør

Foto: Bjørn Aron Rydland

Gerd Eli Lindtjørn Haaland og Hallgeir Haaland og barna Kristoffer, Mathea og Jonathan er utsendinger for Normisjon i Dhaka, Bangladesh.

Foto: Gerd Eli Lindtjørn Haaland

Dette bildet er tatt fra en overgang rett etter at Gerd Eli har gått av bussen hjem fra jobb.

Luftforurensning

■ Luftforurensning er et globalt problem, men det er Kina og landene i Sør-Øst Asia som er hardest rammet.

■ Ifølge en rapport som tidligere i år er lagt frem av det kinesiske selskapet AirVisual og Greenpeace, kommer Dhaka på 17. plass på listen over verdens mest forurensede byer.

■ Bangladesh topper listen over verdens mest forurensede land.

■ Det anslås at mer enn 7 millioner mennesker vil dø av luftforurensning i 2019, ifølge CNN.

Kilde: NRK

over åtte millioner mennesker som følge av luftforurensning. Det er langt flere enn hele Norges befolkning. Hver morgen får jeg en oppdatering på telefonen min som forteller meg om jeg kan la barna mine leke ute eller ikke. Vi får det nesten ikke under «usunt», så det må vi bare leve med, men på dagene da det er «veldig usunt» eller til og med «farlig», prøver vi å holde barna inne. Om natten sover de med luftrensere slik at de i hvert fall får 10-12 timer med ren luft. Hepa-filteret skal ta de minste partiklene, men det er ikke billig. En god luftrensere koster mellom 4-6000 norske kroner. Det er helt urealistisk for den gjennomsnittlige bangladesher å skaffe seg.

Har ikke noe valg

Vi er heldige som er norske i Bangladesh, fordi vi kan beskytte oss til en viss grad. De fleste barna her skal ha hele oppveksten sin her, og kan ikke velge å unngå de verste stedene eller dagene.

Myndighetene i Bangladesh har gjort noen tiltak for å få ned luftforurensningene. CNG står for Compressed Natural Gas. Trehjuls taxiene går alle på CNG og har fått navnet sitt deretter. Flere og flere privatbiler, busser og tyngre kjøretøy har også skiftet over til CNG. Uten dette ville luftkvaliteten ha vært mye verre. Men det trengs så mye mer. Bangladesh er nå verdens mest forurensede land og det er på høy tid å få ned utslippene! ■

Synspunktet

Kristian Sveinall Øgaard, leder i Acta – barn og unge i Normisjon

La oss snakke om sex

Det er en utbredt misforståelse av kristne snakker mye om sex. Det er ikke sant. Sannheten er at vi snakker altfor lite om sex. Og det er kanskje ikke så rart. Ikke bare er sex svært personlig; det er også et av de områdene hvor den kristne tro avviker mest fra majoritetssamfunnet. Gode unnskyldninger til å holde tett – men også gode grunner til å sette det på dagsorden.

Jeg har de siste årene hatt mange samtaler med ungdommer. Sex er kanskje det temaet som kommer igjen oftest, vanligvis fordi de har fått noen sår eller gått lenger enn de ønsket fortere enn de hadde tenkt. De angret. Eller de er usikre og trenger veiledning. Og på skolen og i mediebildet er lite annen veiledning å hente enn at sex er et gode nærmest uansett forutsetninger. Men slik er ikke virkeligheten. Slik er ikke disse ungdommenes erfaringer. Sex kan være svært godt, fordi det er så nært. Sex kan også være svært vondt, fordi det er så nært. Derfor trenger vi grenser. Det grenseløse liv er ikke et gode, heller ikke når det kommer til seksualiteten.

G.K. Chesterton forteller i en lignelse om noen voksne som kom forbi en høy klippe omgitt av frådende vann. På klippens topp var det en høy mur, og innenfor muren lekte barn med høye rop av fryd. De voksne ble provosert av at barna måtte være innenfor en mur, og rev den ned. Da de senere kom forbi klippen, hørte de ingen gledesrop, slik de hadde ventet. I stedet fant de barna tett sammenklemt midt på klippen, livredde for å falle utfor.

Mangelen på grenser tok bort gleden og frimodigheten. Barna trengte murene. Vi trenger grensene. Særlig rundt det som er skjøre og vakrest i oss. Ingen steder er vi friere enn der vi er trygge. Og ingen steder er vi tryggere enn innenfor de gode grensene. Gode grenser er gode nyheter. Og for mange unge i dag er det nettopp en nyhet at det finnes et alternativ til mediens og pornografiens syn på sex, at det er godt å vente til de gode rammene er på plass og at det er godt å bygge et forhold på noe som er stødige enn sex.

La oss snakke om det. Og la oss gjøre det med frimodighet. For vi har noen gode nyheter.

” Ingen steder er vi friere enn der vi er trygge.

Sommer i Normisjon

I løpet av sommeren arrangerer Normisjon festivaler og stevner flere steder i landet. Sommer i Sør er for alle aldre og finner sted i Normisjonshallen i Grimstad fra 9.–14. juli. Sommer i Nord arrangeres på Finnsnes 8.–11. august. Åpen Himmel sommerfestival i regi av IMI kirken går av stabelen 24.–28. juli. For seniorer er det stevne på Oppdal 17.–21. juni, på KRIK Høyfjellssenter i Hemsedal 18.–23. august, samt 25.–30. august. Misjonskonferansen Motivasjon arrangeres i Trondheim 23.–25. august. Les mer på normisjon.no

Sommer i Acta

I regi av Acta arrangeres det en rekke leirer i løpet av sommeren. På nettsiden til Acta kan du få en full oversikt. Acta er en viktig bidragsyter til Skjærgårds – Music and Mission festival. Hvert år er Acta representert på festivalen med KonfCamp Skjærgårds, Bedehuset og SubUrban. Festivalen arrangeres på Risøya 2.–7. juli. På Musikkfolkkehøyskolen Viken er det Musikkverksted 5.–10. august for alle unge som har oppgaver knyttet til musikk, dans eller lydteknikk i menighet, barnekor eller ungdomskor.

Foto: Böhler

Flere barn overlever

I løpet av januar ble det født 130 babyer på fødeavdelingen til Okhaldhunga sykehus i Nepal. Det er rekord for dette sykehuset. I dag føder hver kvinne i Nepal i gjennomsnitt 2,2 barn, og tallet er omtrent det samme i hele Asia. På 90-tallet lå gjennomsnittet på over 6 barn per kvinne i Nepal, og

i 2002 var det 4,4 barn per kvinne. At tallet har sunket betyr at flere barn nå overlever og vokser opp. Bedret barnehelse er motoren i at verdens fødselstall har falt så drastisk de siste årtiene, skriver Normisjons utsendinger Kristin og Erik Böhler på bloggen Okhaldhunga Times.

Assisterende generalsekretær

På Normisjons landsstyremøte i begynnelsen av april ble det vedtatt å opprette en stilling ved felleskontoret som assisterende generalsekretær, og å ansette medie- og markedsjef Ole Martin Rudstaden i denne stillingen. Stillingen vil innebære en del ledelsesoppgaver og også operative oppgaver som til nå har ligget hos medie- og markedsjefen, men som nå løftes ut av avdelingen og opp på et overordnet nivå. Følgende oppgaver vil ligge hos assisterende generalsekretær: Stedfortreder for generalsekretær, hovedansvar for utvikling og omstilling, teamleder for Misjon i Norge med særlig fokus på regioner, kommunikasjonsansvarlig (intern og ekstern kommunikasjon), ansvarlig for oppfølging av skoler, for større arrangement, samt undervisning, forkynnelse og representasjon. Rudstaden tiltrer etter planen stillingen 1. mai. Den har en varighet tilsvarende nåværende generalsekretærs åremål, det vil si til og med 31. mars 2022.

Foto: Privat

Foto: Christina Eng Hauge

ENGASJERT FOR MENNESKER

Christian Otto Ruge har siden høsten 2014 jobbet med barn, tweens og undervisning i Acta. Han er utdannet prest og har tidligere jobbet 14 år i Den norske kirke. I 2017 ble han valgt som leder av NOR-MAF, som er medarbeiderforeningen i Normisjon.

– Hvorfor ville du engasjere deg i NOR-MAF?
– I bunn ligger nok et sterkt engasjement for mennesker. Jeg ser hvor viktig det er med gode og ryddige arbeidsforhold, men jeg ser også at virkeligheten ikke alltid er som vi vil – selv ikke hos oss. De senere årene har jeg også blitt interessert i ledelsesfaget og har videreutdannet meg innen dette. Å stille til valg som leder i NOR-MAF åpnet for muligheter til å utvikle meg videre som leder

innen et område jeg brenner for, og å kunne bety en virkelig forskjell for mennesker i vår organisasjon.

– Hva er poenget med en medarbeiderforening i Normisjon?

– Det er alltid et poeng å stå sammen. Det gjør en sterkere og det gir oss en posisjon som gruppe i møte med for eksempel våre arbeidsgivere. Det er også en praktisk ordning for arbeidsgiverne våre å forholde seg til de ansatte på.

– Hva gjør dere?

– Vi kan gjerne lage to kategorier: Det vi gjør for alle ansatte i Normisjon og det vi gjør for medlemmene våre. På vegne av alle er vi ledelsens motpart i lønnsforhandlingene. Da jobber vi frem avtaler rundt arbeidsforhold-

ene våre i vid forstand. Arbeidsmiljøloven stiller også krav til arbeidsgiver om å drøfte saker med de tillitsvalgte, og også i slike drøftinger opptrer vi på vegne av alle, forteller Ruge.

For medlemmene gjør de en jobb ved behov. Særlig i spørsmål omkring ansettelses- og arbeidsforhold.

– I alle organisasjoner er det et nivå av konflikt, og når ting topper seg er det naturlig for medlemmer å søke råd hos oss. Det hender dessverre også at noen blir sagt opp, og da er det godt å ha noen som kan stå i det sammen med seg som kjenner regelverket og kan ivareta en. Om det er virkelig vanskelige forhold bidrar vi også med råd og hjelp fra advokat, og det er en god trygghet for alle. *KWM*

Den rytmiske kirkemusikeren

Musikk har fulgt **Peter Sandwall** siden han var bitteliten. Pianisten fra Choralerna har turnert med Cliff Richard, ble på 80-tallet bibelskolelærer i Oslo, og avsluttet nylig yrkeskarrieren med rytmisk kirkemusikk som spesialfelt. Nå nyter han mer tid med familien, og elsker å få jord på hendene.

Tekst og foto Per Arne Gjerdi

” Vi dro til London og slo ned som en bombe.

Det var vel kort og godt et scoop, det Bibelskolen i Staffeldtgate gjorde i 1988, da de hyret Peter Sandwall som musikk lærer. Den svenske artisten, pianisten og komponisten hadde vært en av drivkreftene i gospelkoret Choralerna, og gjennom flere år en populær plateprodusent. Han meldte imidlertid ikke flytting til Oslo, men var ukependler i alle de 30 årene han var ansatt på det som i dag heter NLA Høgskolen.

Agenda 3:16 planla et intervju da skolen tok avskjed med ham sist høst, men det skulle gå en lang vinter før bladet og den nypensjonerte læreren fant en felles dato. Vi avtalte å møtes på halvveien, og mandag 1. april tok journalisten morgentog fra Oslo til Göteborg.

Smyrnakyrkan

Klokkeslett og sted på bykartet er avklart: Hjørnet Vasaplatsen/Storgatan kl 13. Utover det vet ingen av oss hvor det bærer hen de neste timene. «Jeg er her», skriver Peter i en SMS noen minutter på ett, og kommer straks etter gående på fortauet. Han har parkert bilen like rundt hjørnet. Det viser seg at vi begge har tenkt på et felles sted å prate. Smyrnakyrkan ligger like i nærheten, og Peter har allerede vært bortom der og truffet pastor Tomas Sjödin, som har tilbudt å finne et rom til oss.

Etter en kort lunsj med pai og salat i Kafé Smyrna, får vi låne kontoret til pastoren selv. Sjödin deler det med et par kolleger, men denne formiddagen er visst de fleste i denne mangfoldige pinsemenigheten opptatt med annet enn å sitte på kontoret.

Det skal også snart vise seg at verken Göteborg eller Smyrna var et dumt sted å møtes, av historiske grunner. Mer om det litt senere.

Salmesang i klassen

Peter Sandwall ble født i Stockholm i 1950, som den yngste av tre brødre. Halvannet år senere flyttet familien sørvestover til Nässjö i Småland, der han vokste opp.

Som 10-åring ble han av lærerinnen sin bedt om å spille til salmesangen i klassen. Han var også med i skolekoret.

– Men det var ikke der jeg fikk min musikaliske trening, sier Peter.

– Min far var korleder i Nässjö missionsforsamling og min mor sang i koret. Denne frikirkelige, rytmiske musikken var den jeg først tok til meg, og som jeg begynte å spille hjemme

allerede som 3-4-åring. Etter hvert satt jeg med på øvelsene til koret og strengemusikken. Og når min mor, som ofte sang duett med andre damer, skulle lære seg sin stemme, hjalp jeg henne med å spille sangen på piano. Da var jeg bare 5-6 år.

«Her skal du bli med»

Peter var ikke mer enn ti år da han tenkte at han ville drive med musikk videre i livet. Han begynte å gå til pianoundervisning hos kantoren i Svenska Kyrkan. I gymnasårene gikk han fire av fem dager i uken til undervisning etter skoletid hos denne kantoren, i piano, sang, fiolin, korledelse, orgel, gehør og harmonilære.

Som 16-åring fikk han ansvaret for ungdomskoret i Missionskyrkan, der han også spilte piano.

– Musikken tok all min tid som barn og tenårings. Det fantes ikke noe annet. Og da jeg begynte på musikkhøgskolen i Göteborg, var Choralerna på plass der, med mange av mine gamle venner fra Nässjö. «Her skal du bli med», sa de.

Blant disse vennene var tre år eldre Lars Mörlid, som bodde sammen med noen andre fra Nässjö på studenthjemmet Jeriko i Göteborg.

– Vi var med vår kristne tro helt overbevist om at vi kunne evangelisere med kristen musikk, og i Sverige ble Göteborg sentrum for dette nye. En av de mest aktive, ved siden av Choralerna, var Pelle Karlsson, som var ungdomsleder her i Smyrna.

Som en familie

Choralerna ble som en familie, minnes Peter. I koret var både Svenska Kyrkan, Missionsförbundet, pinsevenner, baptister, metodister og Frelsesarmeen representert.

– Til å begynne med sang vi mye på engelsk, men etter hvert mer og mer på svensk. I 1972 ville vi gjøre noe nytt, og jeg dro den sommeren til Los Angeles og Chicago for å lete etter en musikal som kunne passe for oss. Jeg hadde vært der også somrene før, og kjøpte masse gospelplater.

Peter fant ingen egnet musikal på sin amerikanske sommertur.

– Det var mye bra i USA, men vi ville ha noe mer radikalt. Vi hadde allerede booket Göteborgs konserthus 7. april, men høsten gikk, og vi tenkte det fikk bli en konsert i stedet for musikal. Like før jul sa Lars til meg: «Jeg synes vi skal lage en musikal selv, du og jeg.» «Nei, det rekker vi ikke», sa jeg, som sto foran eksamener på musikkutdannelsen min.

Befriad

Lars ba Peter hjem til seg i juleferien for å se om det likevel var mulig.

– Hans idé var en musikal basert på fortellinger i Johannesvangeliet, om mennesker som møter Jesus, for eksempel Nikodemus og kvinnen ved Sykars brønn. Selv hadde jeg, mens jeg var i Chicago den sommeren, skrevet sangen «Men åt alla dem som tog emot honom», med tekst fra Joh 1,12. Det ble den første sangen i musikalen *Befriad*.

Peter kom med en ny note til hver korøvelse den våren, og det var travle tider.

– *Befriad* ble en formidabel suksess, og ble utgitt på plate. Jeg var 23 år den gangen, og

Peter Sandwall forteller om stor interesse for naturen, og at han elsker å jobbe i hagen. Her står han foran et tre i parken ved Haga kyrka i Göteborg i april.

fortsatt sender jeg hvert år tre-fire pakker med *Befriad*-noter for kor og orkester til menigheter i Norge og Sverige. Musikalen er for øvrig oversatt til 14 språk.

1973

– Innen kristen sammenheng var Choralerna helt unike i Europa på den tiden, sier Peter, og bekrefter 1973 som et særlig begivenhetsrikt år. Den sommeren skulle Billy Grahams organisasjon arrangere en stor ungdomskonferanse i London – og Choralerna ble kontaktet. Cliff Richard hadde nemlig hatt en serie med konserter i Göteborg, der Choralerna en kveld fikk synge i pausen. Det var han som anbefalte koret til konferansen.

– Vi dro til London og slo ned som en bombe – foran 10.000 ungdommer fra hele Storbritannia samlet på Earls Court. Et ungdomskor som ikke sang Bach, men gospel, og med et rockeband, var sjeldent. I tillegg til å fremføre egne låter, fikk vi ansvaret for all fellessangen. Vi hadde med oss et par tusen eksemplarer av en ny plate innspilt for anledningen. De ble utsolgt allerede etter at vi hadde lydprøver den første dagen. Folk hørte oss mens de spiste lunsj og lurte på hva dette var for noe.

Cash på Wembley

– Vi ble kalt «the swedish rock choir». Og i 1974 tok alle i Choralerna seg fri fra jobber og studier og dro på turné i et halvt år, i Sverige, Norge, Danmark, Tyskland, Nederland og Island. Vi reiste en hel måned i England, og to måneder i USA, forteller Peter.

– Etter det dro vi på turné i England med Cliff Richard, der jeg ble pianist, arrangør og kapellmester i orkesteret hans.

Det hører også til korets historie at de i 1975 sang noen minutter med Johnny Cash på selveste Wembley stadion, og at de senere dro på turné med gospellegenden Andréa Crouch.

Da Choralerna i 1982 valgte å legge ned, var Peter for lengst etablert i sin fulltidsjobb som plateprodusent.

På spørsmål om hvor mange melodier han har komponert opp gjennom årene, svarer han at det kan dreie seg om oppunder 300.

– *Har noen av sangene blitt det du vil kalle din signaturlmelodi?*

– Skal jeg nevne spesielt tre, er det fordi jeg vet de har betydd mye for andre, og det er «Så

Peter Sandwall (68)

■ Pianist, komponist, korinstruktør, plateprodusent

■ Høgskolelektor/dosent i musikk ved NLA Høgskolen i Staffeldtgate i årene 1988-2018

■ Født i Stockholm, oppvokst og bosatt i Nässjö i Småland

■ Gift med Karin, har to barn og fire barnebarn

■ Har gitt ut en rekke plater med koret Choralerna og med sangeren Lars Mörlid

■ Har i løpet av sine 45 år som musiker og artist gjennomført cirka 3000 konserter, 200 plateinnspillinger, 150 TV- & radioprogram, komponert om lag 300 sanger og musikkstykker, og arrangert flere tusen sanger

som han har älskat», «Mitt liv – Min lovsong» og «Det brinner en eld».

Mörlid og Sandwall

Etter tiden med Choralerna har Peter samarbeidet mye med Lars Mörlid, som for øvrig er svogeren hans.

– Jeg er veldig takknemlig for alle disse årene med Lars. Han har vært en støttespiller og et trygt menneske å forholde seg til, understreker Peter.

– Vi har gitt ut 15 plater sammen, ikke for å vise hvor vi er på vår egen musikalske reise, men fordi det er sanger vi tror at noen kanskje trenger i sitt kor eller i sin menighet. Vi har begge hatt samme interesse for musikkens funksjon, og har alltid prioritert å synge på steder der vi selv får noe å ta med oss hjem. Et eksempel på det er når vi møter pastorer og menighetsledere og får samtale om både musikk og tro.

SENIORSTEVNE (60+)

IMI Stølen, Oppdal 17.–21. juni 2019

Velkommen til innholdsrike dager og godt fellesskap i vakker fjellnatur:
Fottur i fjellet, heldagstur til Røros, halvdagsturer til Hjerkin, Eysteinskirka, pilegrimsleden og villreinsreservat.
Talere og ledere: Hilde og Alf Halvorsen, Per Jostein Hovde.
Nærmere informasjon og påmelding: www.imi-stolen.no eller e-post post@imi-stolen.no (Tlf 72 42 13 70)

FJELLUKE FOR SENIORER (60+)

KRIK Høyfjellssenter, Hemsedal 25.–30. august 2019

Normisjon og KRIK inviterer til Fjelluke for seniorer på KRIK Høyfjellssenter i Hemsedal.
Opplev augustdager i herlig natur og godt fellesskap. Fotturer i fjellet tilpasset ulikt fysisk nivå.
Talere og ledere: 25.–30. august. Reidun og Kurt Hjemdal, Reidun og Torstein Husby
Info. og påmelding: www.khh.no / post@khh.no / tlf 32 06 23 60

” Det stemmer liksom ikke at jeg er 68 år, men jeg vet at jeg er det.

Og så er det en ting til med Lars, forteller Peter:

– Han har en fantastisk evne til å forkynne. Han er lege, og taler til folk om situasjoner i hverdagen, og hvordan Gud kan komme inn i våre liv. Og når det flettes sammen med sangene våre, så kommer folk etterpå og sier det var like mye et møte som en konsert.

Dosent i kirkemusikk

Fra 1981 og til midten av 90-tallet ledet Peter og Lars lovsangen under Oases sommerstevner. Gjennom Oase ble Peter kjent med musikeren Geir Hauge, som var lærer i Staffeldtgate. Det ledet til at Peter i 1988 ble spurt om å bli musikk lærer, og takket ja. Stillingen innebar ukependling med intensiv jobbing fra tirsdag til torsdag.

Oppgaven var særlig å ta hånd om skolekoret, men jobben innebar også at han selv begynte å studere og fordype seg i en rekke ting. Han tok over faget hymnologi, og han startet studieemnet «Formidling og tjeneste», der han fikk dele av sin lange erfaring som musiker. Dessuten begynte han å undervise i temaet «Musikk i Bibelen». Skolen utviklet seg til å bli høgskole i 2003, som så ble del av NLA i 2012. Da Peter takket for seg sist høst, var det som dosent i musikk, med rytmisk kirkemusikk som spesialfelt.

Motorsag og muskler

Peter og kona Karin er begge født i 1950. Hun har vært lærer og ble pensjonist et år før ham.
– Hun har dermed gått og ventet på meg som ble pensjonist først sist høst. Vi nyter å ha fått mer tid med hverandre.
– *Du sa at livet hadde vært bare musikk. Er det det fortsatt?*
– Nei, tidsmessig er jeg mye mer sammen

med våre barn og barnebarn nå. Men hvordan skal jeg svare på det spørsmålet, sier Peter og tenker seg om noen sekunder.

– Interesser står i forhold til hva du har tid til. Jeg har aldri jobbet 100 prosent med musikk, men 125. Da jeg var plateprodusent, sov jeg seks timer og resten var musikk. Da fantes det ikke tid til noe annet. I dag er jeg veldig interessert i naturen, fugler, blomster, og vi har hage. Sammen med Lars og hans kone Eva, har Karin og jeg kjøpt en liten gård med litt skog. Der har Lars og jeg jobbet mye i skogen med motorsag, og muskler.

Elsker å jobbe i hagen

– *Du får brukt kroppen?*
– Ja, på en helt annen måte enn når jeg sitter og spiller. Også ved pianoet gjelder vekt og kraft, men på millimeternivå. Min far hadde dødd av sjokk om han hadde sett meg jobbe i skogen. Du kan ødelegge hendene, ville han ha sagt. Ja, da får jeg gjøre det, for jeg må få ta i jorden, lyder Peters kommentar i dag.
Den felles store interessen for hage, fikk Karin og Peter da de passerte 50.
– Vi er masse ute og graver i hagen hjemme, og kommer inn etter et par timer med hendene svarte av jord. Jeg elsker å jobbe i hagen. Vi har også bygget et flott veksthus, med en krok der vi kan sette oss ned med en kaffekopp.

Å bli eldre

Peter Sandwall har representert mye som forbindes med ungdomskultur, fra Choralerna og Jesus-vekkelsen på 70-tallet til det å være musikk lærer for 20-åringene.
– *Hva tenker du om det å bli eldre?*
– Jeg har blandede følelser, og føler meg ikke som en pensjonist. Det å ha jobbet med student-er fram til nå, har holdt meg ung. Det stemmer

– Også ved pianoet gjelder vekt og kraft, men på millimeternivå, sier Peter, her ved flygelet i foajeen til Smyrnakyrkan i Göteborg.

liksom ikke at jeg er 68 år, men jeg vet at jeg er det, smiler Peter.

– Jeg har elsket jobben min i Oslo. Men når jeg tenker på det i dag, lurer jeg jo på hvordan jeg kunne holde på med det så lenge, sier han ettertenksomt.

Hver dag er en gave

– Nå kan jeg våkne om morgenen uten å skulle dra kl 6, og kan i stedet servere Karin kaffe på sengen. Og hvis jeg en dag ikke blir ferdig med arbeidet i hagen, vet jeg at jeg kan fortsette dagen etter. Hver dag er en gave, og vi er glade så lenge vi får være friske, for vi har mye vi vil gjøre sammen.

– *Hva med musikken din framover?*
– Jeg har fortsatt mange ideer, og en av dem er å lage en plate med piano i løpet av de neste par årene. Drømmen er å spille inn et par låter i Los Angeles med mine venner Abraham Laboriel og Bill Maxwell. Og så kanskje et par gossellåter i Chicago. Og så noe med musikkvenner i Sverige og i Oslo. Vi får se hva det blir. ■

Med blokkfløyte på Luciafest på farens arbeidsplass, 13. desember 1960

Gymnasiaster som gårds- musikanter foran aldershjem i Nässjö, 1966

Göteborgs-Posten skrev om *Befriad* etter premieren i april 1973

Tore Aas ved pianoet mens Peter dirigerer både Oslo Gospel Choir og publikum, Skjærgårdssang 2014

Kjellaug Andresen, familierapeut

Magne Torbjørnsen, prest og sjelsørger

Unndis Bergås, psykolog

Nysgjerrig på kristen tro

Jeg har bekjent meg som ateist i mange år men har nå begynt å tro at det må være noe mer, en Gud. Særlig kjenner jeg på en dragning mot den kristne tro. Hvordan skal jeg gå fram dersom jeg vil bli kristen? Og kan du gi en definisjon på en kristen?

Jeg skulle så gjerne hørt litt om din vei så langt, hva som har fått deg til å endre oppfatning og hva det er ved den kristne tro du kjenner dragning imot.

Det finnes nok flere måter å definere en kristen på, og alt for klare definisjoner kan noen ganger virke mot sin hensikt og noen ganger skape grenser som det ikke er gitt oss mennesker å trekke. Jeg forsøker meg likevel: «En kristen er en som tror at Jesus er Herre og som søker å orientere sitt liv ut fra hans liv og lære».

Hvordan skal du gå fram? Kanskje kan historier fra andre som har gått fra ateisme til kristen tro gi noen gode retningsanvisere? En jeg umiddelbart kommer på er den engelske litteraturprofessoren og forfatteren C.S.Lewis. Han gikk fra å være ateist til å bli en av forrige århundrets store kristne tenkere. Kanskje kjenner du til Narnia-bøkene eller filmene som er basert på disse? I Lewis sin egen selvbiografi *Tatt av gleden* og i andre biografier om ham, beskrives hans vei fra en ateistisk til kristen tro. Jeg vil nevne tre elementer på

denne: medvandring, oppdagelse og bekjennelse.

Medvandring – Lewis' vei til en kristen tro var ikke en ensom vandring. Lewis hadde en god venn og kollega i Tolkien, forfatter av bøkene om Ringenes herre. Tolkien var en bekjennende kristen. Lewis og Tolkien hadde mange samtaler blant annet når de vandret rundt på stiene i parkene i universitetsbyen Oxford. Gjennom disse samtalene kom Lewis til å bli overbevist om sannheten i den kristne tro og fikk råd for sin søken. Kanskje du skulle oppsøke en kristen person du har tillit til for å samtale om dine spørsmål og din vei?

Oppdagelse – Lewis gikk ikke rett fra å være ateist til å bekjenne en kristen tro. Før Lewis kom til å tro på Jesus som Herre, begynte han å tro på Gud. Troen på Jesus kom til ham mer som en oppdagelse. Da Lewis begynte å tro på Gud, begynte han å delta regelmessig på tidebønn i kapellet ved colleget der han jobbet og gikk til gudstjeneste på søndager i den lokale kirke. Først senere kom den kristne tro som en oppdagelse mer enn som en bestemmelse. Plutselig en dag da han satt i sidevognen

Foto: Tim Foster / Unsplash

på motorsykkelen til sin bror Warnie på vei til en dyrepark, gikk liksom lyset opp for Lewis. Jeg vil anbefale deg å oppsøke gudstjenester og tillate deg selv å være litt underveis, lyttende og undrende.

Bekjennelse – Juledag 1931 gikk Lewis fram og mottok nattverd i gudstjenesten han deltok i. For mennesker som endrer livssyn kan det være godt å markere dette. Jeg tenker at en av de fineste måtene noen velger å gjøre dette

på skjer ganske så stillferdig ved å ta imot brød og vin når det feires nattverd i gudstjenesten. På denne måten viser en at alt i et kristent liv starter med Guds gave, med Jesus som har gitt seg selv for verden.

Disse trekkene jeg har nevnt må på ingen måte forstås som et fast mønster som må følges. Lewis' kunnskap om den kristne tro var svært god, langt over gjennomsnittet. For noen vil derfor det å søke kunnskap om kristen tro også

kunne være viktig.

Ha tillit til den dragning du kjenner. Kanskje er det han som kaller seg både hyrden og veien som kaller på deg.

De første kristne ble kalt for de som fulgte veien. Om du er klar for det så kan en enkel bønn være «Jesus vær du min vei»

Lykke til!

Magne

Det er redaksjonen i Agenda 3:16 som utformer tema vi utfordrer våre fagpersoner til å svare på. Det er mulig å sende inn forslag til tema til relasjonelt@normisjon.no

92-åring gir ut «prestekonebok»

Fra sitt utsiktspunkt øverst i Groruddalen har **Lilly Walle** skrevet en memoarbok om livet sammen med ektefellen Jan Walle.

Tekst og foto Martin Eikeland

– Er du på ferie her, spør en mørkudet guttunge som spiller fotball rett utenfor Fossum kirke. Han henvender seg til en gammel dame som kommer ut fra kirken.

– Nei, det er jeg ikke. Det er jeg som bor her, svarer damen vennlig tilbake.

Mindretall

Den gamle damen heter Lilly Walle. I bydelen hun bor i, Stovner, er det et stort flertall av innbyggerne som ikke har etnisk norsk bakgrunn. Lilly er hyggelig med alle hun møter, men hun stiller spørsmålsteget ved om det er riktig at de fleste blir boende i samme del av byen.

Hun har klare tanker om integreringspolitikken i Norge, og ønsker ikke å framstå som «den sure dama som er imot utlendinger».

Middagsbønn

Når vi skal avtale intervju, forteller Lilly at hun hver onsdag er på middagsbønn i Fossum kirke på Stovner. Siden det er lettere å finne fram dit enn til leiligheten hennes er T-banestopp lenger oppe i Groruddalen, avtaler vi å treffes der etter arrangementet.

– Det er jo greit at vi treffes i kirken. Det er jo liksom et hjem for meg. I de årene min mann var sokneprest her, var jeg kirketjener og klokker og alt mulig. Da jeg flyttet hit som pensjonist, var jeg derfor godt kjent i kirken, forteller Lilly.

Menighetskonsulent Aase Britt Andersen supplerer:

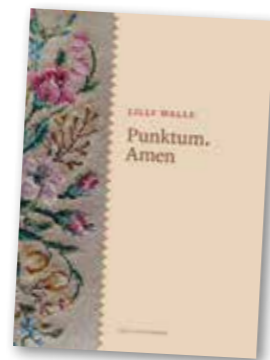
Lilly Walle

■ 92 år, bosatt på Vestli i Oslo

■ Enke etter Jan Walle

■ Sju barn

■ Forfatter av boka «Punktum. Amen» som Vårt Land forlag utgir.

– Lilly Walle er Fossum kirke. Slik er det, forklarer hun.

– I dag var det forresten ikke vanlig middagsbønn. Det var utlodninger og masse hurlumhei. Det er greit det også, sier Lilly og viser fram en

pakke med påskelys og servietter hun vant på utlodningen.

Manuskript

Den boka som Lilly Walle nå har utgitt på Vårt Land Forlag har fått tittelen «Punktum. Amen». Forlagssjef Elin Krogedal mener det er et talende boktittel.

– Når en 92 år gammel dame skriver bok, så må vi anta at det er et punktum. Men for henne er det ikke snakk om et punktum som betyr en endelig slutt. Derfor synes vi «Amen» signaliserer at hun tenker at det er en fremtid etter døden, sier Elin Krogedal, som innrømmer at hun var nokså skeptisk da hun åpnet konvoluttene med en håndskrevet adresse til Vårt Land Forlag.

– Vi har blandende erfaringer med slike manus. Men da jeg begynte å lese dette, skjønte jeg at det var kvalitet. Det dreier seg om en dame som kan skrive og som har noe på hjertet, sier Krogedal.

Inspirerende

For Lilly Walle har arbeidet med bokmanuset vært en inspirerende prosess.

– Det er ikke slik at jeg har skrevet om alt som har hendt. Dette er ikke en dagbok, altså. Det var slik at hver gang jeg fikk en idé om noen jeg kunne skrive om, fant jeg fram penn og papir. Så skrev jeg det ned for hånd. Etterpå førte jeg det inn på datamaskinen, forklarer hun.

– Hvorfor har du gjort dette?

– I min ungdom fikk jeg misjonærkall. Siden jeg ikke lenger kan reise ut til andre land, er dette

Fossum kirke er sentral i livet til Lilly Walle. Minst to ganger hver uke er hun i kirken.

min måte å drive misjon på. Kanskje er det noen som leser denne boka og blir velsignet av den?

Spennende livshistorie

I dag sentrerer store deler av livet til Lilly Walle seg om leilighet og den lokale kirken på Oslos østkant. Slik har det ikke alltid vært. Hun har en spennende livshistorie å se tilbake på.

– Etter at jeg fikk misjonærkall, utdannet

meg til barnepleierske. Så traff jeg Jan, som også hadde misjonærkall. Vi reiste ut for Det Norske Misjonsselskap og var 17 år i Kamerun. I løpet av årene i Afrika fikk vi sju barn, så mye av mitt arbeid var jo hjemme med barna, sier Lilly, som forteller at hun en gang måtte praktisere som jordmor.

– En av de afrikanske nabokvinnene skulle føde. Misjonen hadde en jordmor på misjons-

stasjonen, men siden hun ikke var gift eller selv hadde født, avviste den afrikanske kvinnen hennes hjelp. Derimot hadde hun stor tro på at jeg kunne være jordmor. Dermed ble det til at jeg skulle hjelpe henne. Jeg tok selvsagt med meg misjonens jordmor. Det var jo hun som gjorde jobben og et velskapt barn ble født. For den afrikanske kvinnen var det nok at jeg var tilstede, humrer Lilly.

– Med årene er jeg blitt mer klar over de små undrene som skjer i mitt liv. Jeg har mye å være takknemlig for, sier forfatter Lilly Walle på 92 år.

Lillys liv har vært tett knyttet til ektemannen Jan Walle. Etter årene i Kamerun ble han sokneprest i Fossum kirke, deretter reiste de til Spania der de startet et kirkelig arbeid for norske sydenturister, et arbeid som etter hvert ble overtatt av Sjømannskirken. Deretter ble det vikartjeneste i Nord-Norge.

– Jeg så alltid på Jan og meg som en enhet. Når han gikk inn i en jobb, kunne han være sikker på at jeg var hans støtte. På den måten ble jeg også knyttet til de ulike jobbene han hadde. Det var uendelig rikt at vi hadde det slik, sier Lilly.

Kvinnesak

Ellers vil Lilly gjerne snakke om kvinnesak. Eller rettere sagt om hva hun mener om kvinnesak.

– Jeg har aldri vært så opptatt av de kvinnesaksgreiene. Jeg er mer opptatt av å være et menneske. Hvis jeg som en trofast og god ektefelle kunne bety noe for mannen min og de sju barna våre, var det viktigst for meg. Ja, også for kirken, selvsagt. Både menn og kvinner bør

være mer opptatt av å være tjenere for hverandre enn av å kreve rettigheter. Det mener nå i alle fall jeg.

Bønnesvar, engler og fastlege

I en alder av 92 år er det ikke unaturlig at helsen har en sentral plass i livet hennes. Slik er det også i boka hun har skrevet. Den har hun for øvrig dedikert til «min dyktige og omsorgsfulle fastlege». Hun skriver om det hun opplever som små bønnesvar, for eksempel om en forkjølelse som forsvant etter forbønn, om englebesøk og om en operasjon i en tå.

– Med årene er jeg blitt mer klar over de små undrene som skjer i mitt liv. Jeg har mye å være takknemlig for. At jeg har en så god helse som jeg har, er et bønnesvar.

Stor familie

Lilly Walle har en stor familie rundt seg. Når hun teller opp alt av barn, svigerbarn, barnebarn og oldebarn, kommer hun til 56 navn. Disse står alle på bønnelista hennes. En gang i året inviterer hun hele familien til familiesamling.

– Vi er for mange til at jeg kan ha dem hjemme i leiligheten. Derfor møtes vi på et spisested her i nærheten. Det er en velsignelse å ha en så stor familie.

Ikke forfatterdebutant

Når Lilly Walle nå gir ut bok, setter hun også et punktum for en forfatterkarriere. Tre ganger tidligere har hun skrevet bøker. Dette er personlige erindringsbøker fra ulike perioder i livet.

– Men det er noe spesielt når Vårt Land forlag velger å gi ut det jeg har skrevet. Da føler jeg at jeg kan nå ut til ganske mange med det som ligger meg på hjertet, sier Lilly Walle, og finner fram et eksemplar av boka.

– Har du sett omslaget på boka. Det broderiet er fra pianokrakken hjemme. Det er min mor, Astrid Seland, som har brodert det. Det var slik forlaget ville ha det, så da sa jeg at det var greit, smiler Lilly Walle, før hun tar fatt på hjemveien til Vestli. Vanligvis går hun strekningen som for henne tar omtrent 20 minutter, men siden det er mye vind i dag, velger hun T-banen.

– Motvind er ikke for gamle damer, sier hun. ■

POPMUSIKK OG KRISTENDOM

På tross av mange populære artister og høye salgstall, har musikk med kristent innhold ofte blitt oversett i historien om den norske populærmusikken. Dette har nå Rockheim, det nasjonale museet for populærmusikk, gjort noe med. Årets store utstilling på Rockheim i Trondheim åpnet i april og har fått tittelen «Soli Deo Gloria». Den tar for seg nettopp forholdet mellom kristendom og populærmusikk i Norge, både med et historisk og tematisk blikk – og gjennom å utforske hva det vil si å være artist og troende i dag.

Gjennom videointervjuer, installasjoner, musikk og andre formidlingsgrep fortelles en omfattende, kompleks og fascinerende historie, opplyser museet på sin nettside rockheim.no.

KIRKEN HISTORISK FORANDRET ETTER 1969

Det er 50 år siden Kirkerådet ble opprettet. Jan Arild Holbeks bok *Rådet som forandret kirken* forteller historien om Kirkerådets rolle i utviklingen av kirkelig selvstendighet siden 1969.

Forandringene har vært større i disse årene enn i noen annen del av Den norske kirkes historie.

– Stortingsvedtaket i 1969, som lovfestet

Kirkerådet, var et veiskille i Den norske kirkes historie, sier Holbek. Han var i 40 år kirkejournalist i Vårt Land og har fulgt kirkelivet tett.

– Kirkerådet har vært helt avgjørende for utviklingen av statskirkeordningen og for utviklingen av kirkelig selvstendighet og har sammen med Kirkemøtet vært en motor i de kirkelige endringsprosessene som har foregått i denne perioden, sier Holbek.

Arkivfoto: Per Arne Gjerd

Med utgangspunkt i at vi alle er vandrere gjennom livet, inviterer gitarist, retreatleder og forfatter Ulla Käll (bildet) oss til å stoppe opp ved følgende sju nøkkelord: Langsomhet, frihet, enkelhet, bekymringsløshet, stillhet, fellesskap og åndelighet. Hennes nye bok *Pilegrim – Langs veien og ved kjøkkenbordet*, inneholder for hvert av nøkkelordene en liten refleksjon, spørsmål til ettertanke, en bønn og en kort bibelt tekst. Fotograf Ellen Lande

Gossner har bidratt med bilder.

Ulla Käll utfordrer leseren innledningsvis til å tenke over hvordan livet arter seg her og nå: Hvordan har din livsvei sett ut? Hva vil du legge bak deg? Og hvor vil du gå?

«Husk at din egentlige medvandrer alltid er ved din side. Det er han som har skapt deg og som alltid ønsker å være nær deg, være sammen med deg. Det er Gud, som vil ta imot din respons på tusen måter,» skriver hun.

Mai 2019

Er Bibelen viktig?

Den er viktig for landet vårt, for oss som bor her, for kirkene våre og for organisasjoner og menigheter. Vi tror at Bibelen er viktig fordi den inneholder Guds Ord til oss. Og Guds Ord er viktig å lytte til. Det er viktig for enkeltmennesker som deg og meg. Det er viktig for alle som tilhører en menighet, en bibelgruppe eller en bønnegruppe. Og det er viktig for vennene våre, familien vår, ja helt enkelt: For alle kristne brødre og søstre i dette landet. Bibelen er det viktigste vi har felles, uavhengig av hvilken menighet eller kirkesamfunn vi tilhører, uansett hudfarge, kjønn og etnisk tilhørighet. Den er like viktig for en fattig bonde i Vietnam som den er for deg og meg.

Bibelen fører til store endringer i menneskers liv. Kanskje du selv har opplevd at et bibelord ble til støtte og trøst i en vanskelig situasjon? Eller at et bibelvers fra en venn, ga gleden et ekstra løft? Mange mennesker i verden kan aldri få oppleve dette. Ikke fordi de ikke er kristne, men fordi de ikke har en bibel. Uten en bibel eller et nytestamente er det vanskelig å få et personlig forhold til Gud. Det forholdet som kommer av at Guds Ord snakker direkte til deg, i din situasjon. Om det er sorg eller glede.

I Bibelselskapets misjonsarbeid Bibelgaven, får vi høre om dette savnet daglig. Ofte fra kollegaer i andre land som forteller om mennesker de har møtt. Det vanligste spørsmålet til en ansatt i et av verdens 150 nasjonale bibelselskap er sannsynligvis: - Har du en bibel til meg? For at de skal kunne svare «ja» på dette spørsmålet, er de avhengige av deg og meg.

Min jobb er å fortelle om bibelbehovene i verden på en slik måte at du og andre norske bibelvenner forstår at kristne brødre og søstre andre steder i verden er avhengige av mennesker som deg. Kristne du sannsynligvis aldri vil få møte, men som vil takke for din gave hver dag resten av livet. Fordi akkurat din gave ga dem deres helt egen bibel. På et språk de forstår, og til en pris de har råd til å betale fordi dine gaver gjør det mulig å selge den veldig billig. Eller hvis fattigdommen er overveldende: Å få en bibel gratis.

Vi trenger nå flere faste givere som kan være med å gi Bibelen til alle de som så desperat ønsker seg en bibel. Barn, voksne, ungdom, misjonærer, prester, kateketer, fiskere, bønder, lærere: Ja alle slags mennesker! Det eneste de har til felles er at de ønsker seg en bibel, og at de bor i et land der de ikke kan gå inn en bokhandel å kjøpe den med penger de har lett tilgjengelig.

Kan du bli fast giver hos oss? For kun kr 26,- hver måned kan du gi en bibel. Hver måned. Bibler koster selvsagt forskjellig i ulike land, men i snitt koster det kun kr 26,- å gi en bibel, bibeldel, et NT eller hefte i hånda til en som trenger det. Behovet er stort!

Det er enkelt å bli fast giver via sms: Send tekstmeldingen **enbibel** til **2474**, så kan du registrere deg. En gang pr måned mottar du en tekstmelding, og gir kr 26,- pr melding. Gaven belastes din mobilregning.

Jeg kan love deg at biblene du er med å gi, kommer til land og steder du sannsynligvis ikke har sett. Biblene vil være med å gi tro og håp til mennesker på Cuba, i Kina, Syria, Ukraina, Usbekistan, Haiti og mange andre land. Jeg kan også love, at du vil få se og høre om hva som skjer når enkeltmennesker får en bibel. Om gleden den gir, og hvorfor Bibelen er så viktig for dem.

Hjertelig takk for at du har lest dette brevet. Nå legger jeg saken i Guds og dine hender.

Med vennlig hilsen Bibelselskapet

Bernt G. Olsen
Bibelmisjonsleder

PS: Ønsker du å gi mer? Kontakt vår giverservice på tlf 47 97 64 70 eller e-post giver@bibel.no så hjelper vi deg å opprette AvtaleGiro.

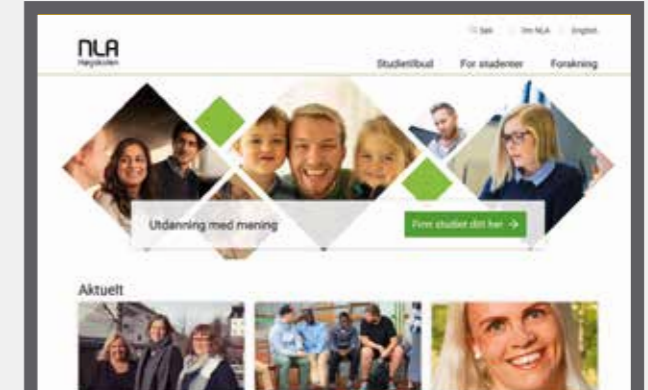

SKOLEGUIDEN

Gjennestad Videregående Skole

www.gjennestadvgs.no

NLA Høgskolen

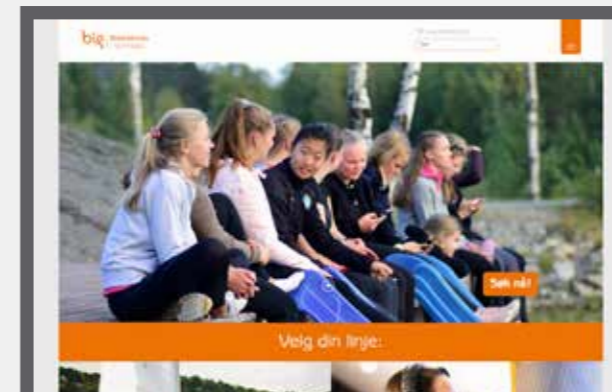
www.nla.no

VIDEREGÅENDE SKOLER

Gjennestad Videregående Skole – www.gjennestadvgs.no
 Tomb vgs og landbruksstudier – www.tomb.no
 Kristen Videregående Skole, Nordland – www.kvn.no
 NLMvgs – www.nlmvgs.no
 Framnes Videregående Skule – www.framnes.vgs.no

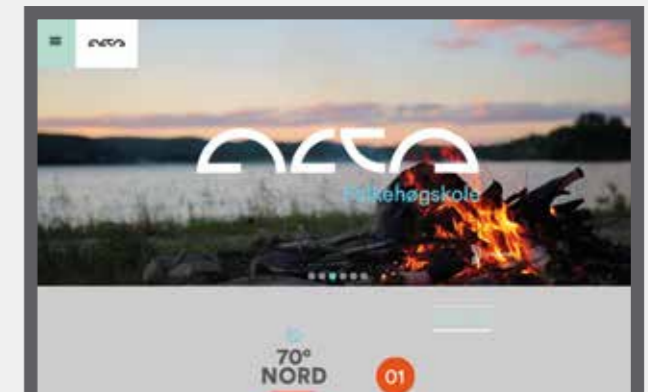
HØGSKOLER/ FAGSKOLER

Hald Internasjonale Senter – www.hald.no
 VID vitenskapelige høgskole – www.vid.no
 NLA Høgskolen – www.nla.no

Bibelskolen i Grimstad

www.bibelskolen.no

Alta Folkehøgskole

www.altafolkehogskole.no

BIBELSKOLER

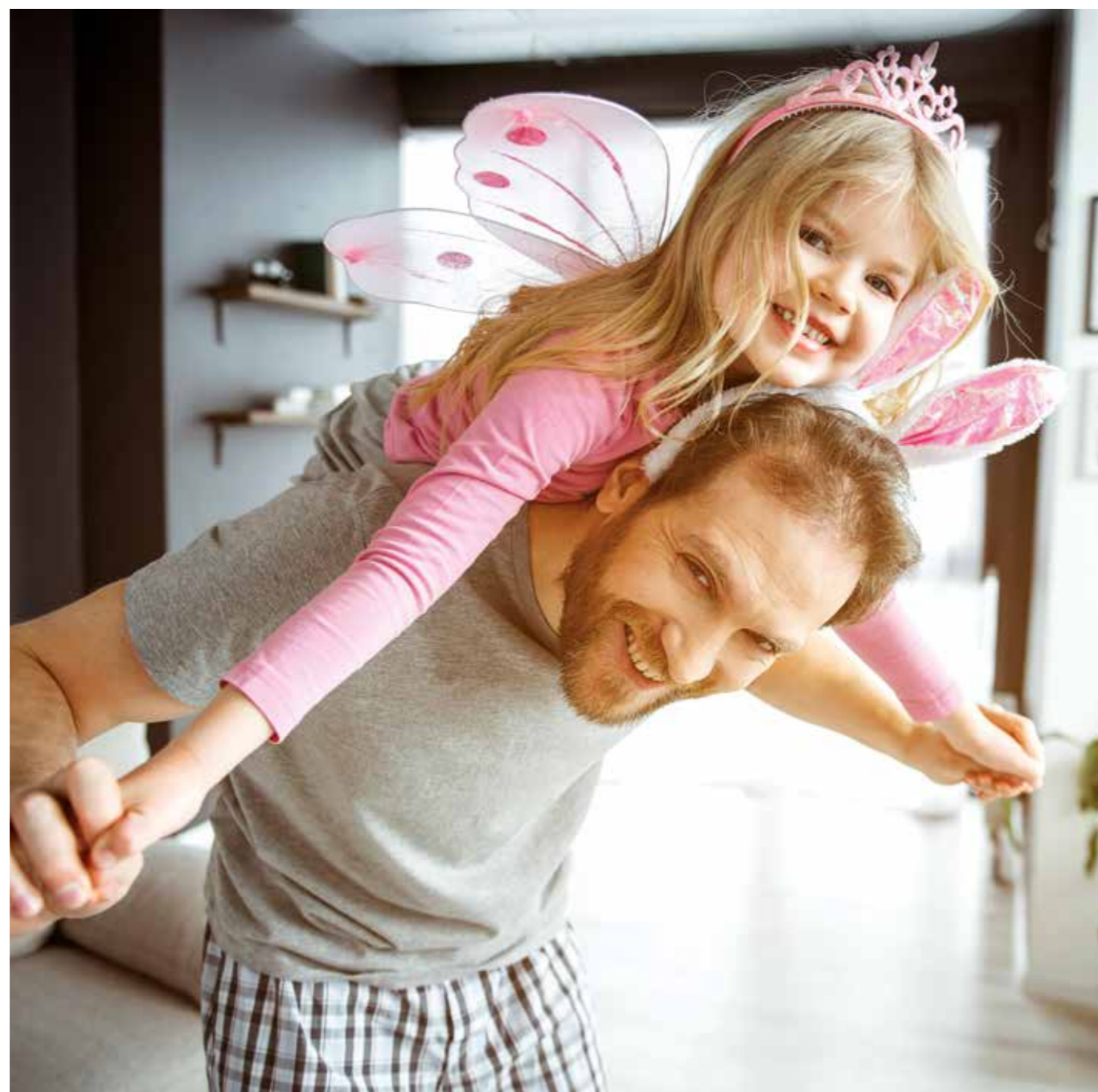
Bibelskolen i Grimstad – www.bibelskolen.no
 Acta Bibelskole – www.actabibelskole.no
 Bibelskolen Oslo Kristne Senter – www.bibelskole.no
 Misjonsskolen Gå Ut Senteret – www.gus.no

FOLKEHØGSKOLER

Danvik Folkehøgskole – www.danvikfhs.no
 Bjerkeley Folkehøgskole – www.bjerkeley.fhs.no
 Haugetun Folkehøgskole – www.haugetun.no
 Risøy Folkehøgskole – www.risoy.fhs.no
 Musikkfolkehøgskolen Viken – www.musikkfolkehogskolen.no
 Nordfjord Folkehøgskule – www.friluftslivskulen.no
 Bakketun Folkehøgskole – www.bakketun.fhs.no
 Grenland Folkehøgskole – www.grenlandfhs.no
 Alta Folkehøgskole – www.altafolkehogskole.no
 Fredly Folkehøgskole – www.fredly.fhs.no
 Folkehøgskolen Sørlandet – www.fhssorlandet.no
 Sunnfjord Folkehøgskule – www.sunnfjord.fhs.no

Av Erik Andreassen, pastor i Oslo Misjonskirke Betlehem

Illustrasjonsfoto

Gå glipp av med glede

Jeg øver meg på å gå glipp av om dagen. Spørsmålet er av hva. «Se nå, pappa» sier ungen min og gjør et av sine tusen hverdagstriks. Men jeg ser ikke. Jeg går glipp av det. Er opptatt med noe annet. «Se nå, mamma» sier ungen og søker kontakt. Men mamma går glipp av det fordi også noen andre har sagt «se nå» på mobilen hennes. Hun går glipp av det som skjer i umiddelbar nærhet, fordi noen andre har fortalt om noe som har skjedd et annet sted.

Det er ingen grenser for alt vi kan få med oss om dagen. Uendelige mengder underholdning og informasjon finnes tilgjengelig på alle mulige skjermer. Alle verdens bøker kan man få tak i med noen tastetrykk, og som Forkynneren sier; «det er ingen ende på de bøker som skrives» (Fork 12,12). Og mye er skrevet siden da, og mye av det er bra og viktig også. Nå ville kanskje Forkynneren skrevet: «det er ingen ende på alle de podcaster som produseres.» «Det er ingen ende på alle TV-serier som lages.»

Og lite er så irriterende, men samtidig så attraktivt, som folk som ikke er oppdatert. Slike som ikke følger med.

«Har du sett siste sesong av ...» spør jeg. «Nei», svarer de. «Har du lest den siste boka til ...» prøver jeg meg. «Nei», svarer de. «Har du hørt den siste podcasten ...» «Har du fulgt med på ...» «Har du lest den nye forsknings ...» «Har du fått med deg siste nytt om ...»

«Nei», svarer de. «Nei, nei, nei», svarer de. De har gått glipp av alt sammen. Og viser vei til et bedre liv?

Jeg øver meg på å gå glipp av om dagen. Å gå glipp av med glede. Bekjempe det som på engelsk blir kalt «FOMO» – fear of missing out. Frykten for å gå glipp av. Det er en stund siden det gikk opp for meg at det er mye jeg kommer til å gå glipp av her i livet. Spørsmålet er bare hva? Hva vil jeg gå glipp av?

I Lukas kapittel 14 står teksten om det store gjestebudet, en historie om Guds rike. Der forteller Jesus om en mann som inviterer til fest. Han vil ha fullt hus og sender tjeneren sin av sted. «Kom, for nå er alt ferdig!» er beskjeden han sendes av gårde med. Nå. Det skjer nå. Ordet «nå» handler om den tiden som ikke bare går og går, men den tiden som skjer. Den som er nå og som du ikke får igjen. Det er mulig å gå glipp av det som skjer nå, fordi nå er fylt med noe annet. Guds rike er nå, sier Jesus. Og i historien hans er det flere som går glipp av det, av alle mulige slags gode grunner. Det er ekteskap, arbeid og forvaltning.

Vi har alle fått like mye tid utdelt. Rik og fattig har alle 24 timer i døgnet. 1140 minutter. Også tid er vi satt til å forvalte. Men det handler ikke bare om effektiv kalenderplanlegging, som var så populært en periode. Det handler vel så mye om det umiddelbare og nære; tilstedeværelse i øyeblikket. Og det langsiktige og langsomme; livsstilsvalgene. Hvor mye, hvor stort, hvor mange, hvor lenge.

Du kommer til å gå glipp av noe. Hva vil du gå glipp av?

” **Det er en stund siden det gikk opp for meg at det er mye jeg kommer til å gå glipp av her i livet.**

Besøk oss

Guide for misjonshotell og gjestehus, leir- og retreatsteder

IMI STØLEN, OPPDAL

14. – 16. juni: Mannshelg m/ Leif Johnny Johannessen
24. – 28. juni: Friluftsvukku for 10-13 år
29. juli – 2. august: Fjellferie senior
19. – 23. august: Fjellferie eldre senior

Info og påmelding: www.imi-stolen.no – post@imi-stolen.no – Tlf. 72 42 13 70

FJELLBIBELSKOLEN - KRIK HØYFJELLSSENTER

Opptur, 20+ (5. – 28. juli)
 En sommerferie til å vokse på!
TimeOut, 20+ (8. september – 29. november)
 12 uker som kan forvandle livet!

fjellbibelskolen.no
 Tlf: 32 06 23 60 / khh

Solid undervisning, turer, solotid, utfordringer og fellesskap.

INNVIK FJORDHOTELL, MISJONSHEIMEN

Koseleg atmosfære og god heimelaga mat.
 Badestrand, sandvolleyballbane. Gode turløyper i kort avstand. Kort veg til kjende turmål som Briksdalen, Fjærland, Vestkapp, Geiranger.
 Ta kontakt for informasjon og prisar.

Innviik Fjordhotell, Misjonsheimen AS – 6793 Innvik
 Tlf. 57 87 49 90, www.innviikfjordhotell.no, post@innviikfjordhotell.no

TOMASGÅRDEN

23. – 26. mai: Retreat med delvis taushet
12. – 16. juni: Taus retreat
25. – 30. juni: Fleksibel ferie/retreat-uke
 Bli med så mange dager du ønsker.

Tomasgården

Info og påmelding: www.tomasgarden.no – tlf. 69 19 78 20/488 91 281

SANDOM RETREATSENTER

Retreter som følger kirkeåret:
29.5 – 2.6: Kristi Himmelfart. Taus retreat v/ Virve Tynneberg.
7. – 10.6: Pinseretreat. Retreat med vandring og sanseopplevelser.
20. – 23.6: Enneagrammet.
 Grunnkurs i retreatramme
24. – 29.6: Retreat med fjellturer utenom allfarvei.

Info og påmelding: tlf: 61 21 27 45 – www.sandom.no – retreat@sandom.no

LEDIG Plass!

VIL DU ANNONSERE HER?
 KONTAKT Markeds- og annonseansvarlig
 Martin Hasseleid
 Tlf: 995 48 180/ martin.hasseleid@normisjon.no

HOLMELY I NORDFJORD

Holmely tilbyr retreatar, bøn- og lovsongssamlingar, temahelger til inspirasjon for trua og livet og høve til samtalar/forbøn.
 Arrangement framover, sjå www.holmely.no
 Følg oss på www.facebook.com/holmely

Kontaktinfo: 57 85 34 25 – holmely@normisjon.no – www.holmely.no

BJORLIHEIMEN HOTELL OG MØTESENTER

Velkommen til fantastiske «Reinheimen» – der hvor øst møter vest

14.–18. august Fjell-leir. Hovedtaler: Ola Tulluan.
 Inderøy Sang- og Musikkor m.fl.
12.–15. september Bibel og natur.
 Hovedtaler: Kurt Hjemdal. Taddeus fra Høland synger m.fl.

Bjorliheimen Hotell
 og Møtesenter,
 2669 Bjorli

Info og påmelding: www.bjorliheimen.no, tlf: 907 70 319, slianes@bjorliheimen.no

LEDIG Plass!

VIL DU ANNONSERE HER?
 KONTAKT Markeds- og annonseansvarlig
 Martin Hasseleid
 Tlf: 995 48 180/ martin.hasseleid@normisjon.no

VI VIL INSPIRERE MENNESKER SOM VIL UTGJØRE EN FORSKJELL I VERDEN

19/20

BRETT, SKI OG SURF - LETT: MALDIVENE
FITNESS, STEP OG GX: L.A. USA
FRILUFTSLIV - BEGINNER: MALDIVENE
FRILUFTSLIV - IDRETT: MALDIVENE
LEDERUTVIKLING: HELLAS
PT - BASIC: LANZAROTE
SECURITY: USA
WANDERLUST - BISTAND: ØST-AFRIKA

V/ TRONDHEIM
FredlyFolkehøgskole

/ LINJER
 FOTBALL / KARI BIEN - BISTAND OG KULTUR / PULS / INNOVASJON
 HELSE, PSYKOLOGI OG SOSIALFAG / SANG SCENE STUDIO / FUS

/ VALGFAG
 BOWLING / ZUMBA / SQUASH / PIANO / FORMING / CURLING /
 CROSSFIT / FRILUFTSLIV / DANS / KAMPSPORT / +++

/ SKOLETURER
 BRASIL / DEN DOMINIKANSKE REPUBLIKK / HAITI / USA / SPANIA
 HELLAS / ROMANIA / ITALIA / PORTUGAL / SVERIGE / NORGE

/ VERDIER
 TRO / VENNSKAP / SAMHOLD / LIVSMESTRING / SOLIDARITET /
 NESTEKJÆRLIGHET / RESPEKT / BÆREKRAFT

[@haugetunfhs](https://instagram.com/haugetunfhs) / www.haugetun.no

La deg inspirere i vår!

Introduksjonstilbud: 449,- for ett år.

www.agenda316.no

Krevende overgang

BLE FRELST: Livet i Norge som kristen konvertitt, er greit. Men det er vanskelig at muslimene på asylmottaket er så negative, sier Josef Naser ram. FOTO: BRIT RØNNINGEN

Vær et forbilde for de troende i tale, i ferd, i kjærlighet, i tro, i renhet!

1. Timoteus
4:12b

.....tema: **Ismaels barn** side 9-21

Plussreiser gir 260.000 kroner i utbytte til misjonen.
– Vi nærmer oss målet om å bli hele kristennorges reiseselskap sier Aud Kindervåg Halsne**nyheter** side 4

Navneendring påvirker søkertall

Borgund folkehøgskole skiftet navn til Ålesund folkehøgskole i september i fjor. Skolen, som eies av Sunnmøre Indremisjon, hadde i fjor vår 211 søkere, mens den i år har 312 søkere. Skolen erfarer i tillegg en stor økning i antall søkere som takker ja til tilbudet om skoleplass. I fjor var det cirka 50 søkere som takket ja til skoleplass, mens det i år er 100 søkere som har takket ja.

– Navneendring virker med til denne oppgangen, sier rektor Wågen Sæther til sambåndet.no. Også tidligere Øytun folkehøgskole, som i 2016 skiftet navn til Alta folkehøgskole, opplever gode søkertall.

– For skoleåret 2017-18 fikk vi litt flere søkere, men det var mange flere som takket ja til plass. Vi fikk nærmere tretti flere førsteårselever enn året før, sier rektor Henning Iversen. **LES MER PÅ SAMBÅNDET.NO**

Studenter strømmer til kristne lærersteder

Stadig flere vil studere ved universiteter og høyskoler, og kristne institusjoner ligger langt framme på statistikken. På tre år har søkningen til misjonseide NLA Høgskolen i Samordna opptak økt med 100 prosent. Ingen har større økning enn NLM-eide Fjellhaug internasjonale høyskole (FIH). Registreringen av nye søknader under Samordna Opptak ble avsluttet 15. april, og FIH har aldri hatt så mange søkere som denne våren. Søkertallene er doblet, en vekst ingen andre i utdannings-Norge prosentvis kan skilte med. På Menighetsfakultetet (MF) har antallet søkere til profesjonsstudiet i teologi gått opp fra 29 i fjor til 36 i år. Antallet søkere til lektorstudiet i teologi gikk opp fra 31 til 39 denne våren. Til teologistudiet ved Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo (TF) har de gått opp fra 19 søkere i fjor til 33 søkere som har satt opp dette studiet som sin førsteprioritet i år. Prosentvis er dette en rekordøkning, og det er første gang tallet overstiger 30.

LES MER PÅ SAMBÅNDET.NO

– Mange muslimer er interessert i kristen tro

På Open Air Campaigners (OAC) årsmøte i april kom det frem et ønske om få flere kristne med seg til å evangelisere på gaten, og at flere norske menigheter trår til og er utadvendte sammen med dem.

– Vi føler vi har mange muligheter, og vi kunne vært enda mer aktive hvis vi hadde flere medarbeidere. Særlig kunne vi trenge en fulltidsmedarbeider i Oslo, men det er det ikke lett å finne, sier daglig leder Hartvig Kloster til Kristelig Pressekontor. Under årsmøtehelgen var to utenlandske menighetsledere invitert, pastor Yohannes Teffera fra Ethiopian Evangelical Church og pastor Xida Chen fra Nordic Chinese Christian Church. Hver fredag er OAC ute på gaten i Oslo. Kloster forteller at de ikke minst har gode samtaler med muslimer på Grønland.

– Vi opplever at det er mange åpne dører. En god del muslimer er interessert i kristen tro, sier Kloster som finner den norske likegyldigheten langt mer problematisk enn at noen få er aggressive når han står på gaten og evangeliserer. **LES MER PÅ SAMBÅNDET.NO**

Læreplaner godkjent

– Vi har beholdt godkjenningen av 120 studentplasser, sier en lettet og fornøyd rektor Gunnar Ferstad ved Bildøy Bibelskole.

Tekst: Brit Rønningen
b.ronningen@imf.no

Bildøy Bibelskoles læreplaner er fra 2005-06. De siste par årene har skolen jobbet med nye læreplaner.

– Vi var ikke pålagt å komme med en ny læreplan. Men vi ble oppfordret av Kristne Friskolers Forbund til å lage en ny læreplan og søke om godkjenning, for det ville komme et krav om ny læreplan, sier rektor Gunnar Ferstad (bildet).

Byråkrati. – En del skoler har læreplaner som er gamle, og når de søker om utvidelse, kommer det spørsmål om læreplanen. Det kreves en godkjent plan når en søker om endringer. Det handler om å få ting gjennom det byråkratiske nåløyet med tanke på formelle krav. Men vi blander oss ikke inn i skolens ønsker og mål, sier generalsekretær Jan Erik Sundby i Kristne Friskolers Forbund.

Godkjenning. Den 31. mars 2017 søkte Bildøy Bibelskole Utdanningsdirektoratet (Udir) om godkjenning av nye læreplaner.

– Underveis har vi fått to vurderinger med krav om endringer fra Udir. Forholdet mellom formål og kompetansemål har vært noe av det som har blitt tatt opp. Vi har hatt en god dialog med Udir, forteller Ferstad.

Et år senere har Udir godkjent planene.

– De har fått godkjent en oppdatert læreplan. Nå er det bare å kjøre på videre, er Sundbys kommentar.

– Vi er kjempeglad for godkjenningen. Vi var spent på om

vi ville få samme vilkår som tidligere eller om det ble nye krav, sier Ferstad

Det nye. – *Hva er nytt med de nye læreplanene?*

– Det er nye krav til oppbygging av fagene. Læreplanen skal ha en formell struktur og inneholde formål med faget og hovedområder i faget. Hvert fag inneholder konkrete kompetansemål, og hvert fag må ha en vurdering. Det er nytt. Så er den nye læreplanen mer detaljert enn den gamle, samtidig som den er mer fleksibel. Det er en langt mer omfattende beskrivelse av fagene og mer konkretiserte kompetansemål, svarer Ferstad.

Mer konkret betyr det for eksempel at en på Disippel-linjen vil fokusere sterkere på den fulgte og lidende kirke, på menighet og på bibelundervisning.

Skolen har beholdt godkjenningen av 120 studentplasser, og

90 av studentene kan fordeles fritt mellom de tre linjene Disippel, KRIK (Kristen idrettskontakt) og T2 (lederlinje). Musikklinjen, som gir en høyere tilskuddssats under kunst, medie- og musikkutdanning, kan ha inntil 30 studenter.

Fleksibilitet. – *Hva betyr denne fleksibiliteten for dere?*

– Fleksibiliteten mellom KRIK, Disippel og T2 er kjempeviktig for oss. Nå kan vi sjonglere og tilpasse linjestørrelsen enklere enn dersom vi var låst til et tak på hver linje, og vi kan ta opp trender. Nå er for eksempel KRIK den populære linjen, og vi kan ta inn flere der enn på de andre linjene, sier Gunnar Ferstad og legger til:

– Vi kan fortsatt drive bibelskole. Innhold og formål og kompetansemål er noe som vi definerer selv. Vi er glade for at vi selv kan definere formålet med det vi driver med. Det er et privilegium.

sambåndet

Namu feirer 20 år med eit blick framover

– Vi vil ikkje bruke dette som ein anledning til å sjå tilbake på desse 20 åra, men som ein moglegheit til å sjå 20 år fram i tid og dei utfordringane som kyrkjelyden vil møte når den vil nå menneske med evangeliet, seier dagleg leiar Kjetil Sigersteth i Namu, Naturlig menighetsutvikling, til Sambåndet.

28. mai inviterer dei difor til konferansen «2038 – Kirkens framtid i samfunnets framtid», der ulike fagfolk vil freiste å teikna eit bilete av samfunnet og kyrkja 20 år fram i tid.

– Visjonen er å lyfte fram tanken at vi ikkje må stå stille, for samfunnet utviklar seg. Vi må være forberedt på det som kjem, fortel Kjetil Sigersteth. ImF er ein av partnarane i Namu-samarbeidet, og fleire medarbeidarar tek Namu si vegleiarutdanning.

– Med det gir vi signal om at vi ser dette som eit tenleg verktøy for korleis ein kan avdekke sterke og svake sider ved forsamlingsarbeidet, samt korleis ein kan arbeide målbevisst med dei største utfordringane, seier generalsekretær Erik Furnes i ImF. **SAMBÅNDET**

Bygger for framtidens omsorg

Bergens Indremisjons aldershjem bygges om til omsorgssenter.

Tekst: Brit Rønningen
b.ronningen@imf.no

BERGEN: – Det er snakk om ombygging og oppussing til enmannsrom med eget bad. Før hadde vi både enmanns- og tomannsrom, sier styrer Dag Henning Reksten ved Bergens Indremisjons aldershjem til Sambåndet.

Nødvendig. På Bergens Indremisjons årsmøte i fjor ble det vedtatt at en skulle starte en ombygging og oppussing av aldershjemmet. Ombyggingen begynte i oktober og skjer i samarbeid med Bergen kommune.

– Vi ser veldig positivt på dette på grunn av at fremtidens eldreomsorg krever det. Bygget var sist renovert i 1983, så det trengs. For vår del var det også nødvendig for å få bare enerom, sier Reksten.

Historie. Det var i april 1947 at Bergens Indremisjon kjøpte Welhavensgate 76, en hjørneeiendom med tre åpne fasader, den ene mot Nygårdsparken. Huset hadde 23 værelser med flere kjøkken og bad. Søster Britt Flaten ble kalt til å bli den første bestyrerinnen på gamlehjemmet, som det het da. Styret i Bergens Indremisjon oppnevnte en allsidig sammensatt komité med diakon T. Sandal som formann. Våren 1952 kjøpte Bergens Indremisjon Welhavensgate 78 for å utvide hjemmet. I 1963 ble det utarbeidet en moderniseringsplan for å kunne slå sammen nr 76 og 78 i Welhavensgate. Våren 1965

ROM: Styrer Dag Henning Reksten forteller om ombygging av aldershjemmet i Bergen. FOTO: BRIT RØNNINGEN

søkte Bergens Indremisjon om godkjenning av Welhavensgate 76 og 78 til pleiehjem. Det ble avslått av Helsedirektoratet. Eiendommene kunne imidlertid utnyttes som aldershjem.

Krav. Første delen av ombyggingen med fem rom er ferdig. Midt i bygget er det en bakgård som blir bygd om med nye betongdekker i alle fire etasjene, og på toppen kommer det ny stue på cirka 35 kvadratmeter med glasstak.

Hele ombyggingen er planlagt å være ferdig til mars neste år.

– Vi gjør det utfra et krav fra Stortinget som ligger i stortingsmelding 29: Morgendagens omsorg, aldershjemmenes tid er forbi. Alle aldershjem skal legges ned

eller bygges om til sykehjem eller omsorgssenter med mindre enheter. Og for Bergens Indremisjon er det viktig at videre drift ble mulig da en ser på virksomheten som en viktig del av forsamlingens diakonale tjeneste.

Merverdi. – Bergen Indremisjons aldershjem har en stor merverdi for Bergen og gir gode omsorgstjenester med høy kvalitet. Derfor er jeg veldig glad for at det skjer ombygging slik at Bergens Indremisjon også skal ha en sentral rolle i pleie- og omsorgstilbudet i Bergen fremover. De kristne verdiene med nestekjærligheten i sentrum er med på å forandre Bergen til det bedre. Det er Bergens Indremisjon et veldig godt

eksempel på, sier byråd for helse og omsorg i Bergen, Rebekka Ljosland, til Sambåndet.

Tre avdelinger. Før ombyggingen var det 38 beboere ved Bergens Indremisjons aldershjem. Etter ombyggingen vil det være kapasitet til 35 beboere. Under ombyggingen bor det 24 beboere ved aldershjemmet.

– Når arbeidet er ferdig, vil vi ha to avdelinger med 12 beboere og en med 11 beboere. Før spiste alle beboerne sammen. Etter ombyggingen vil de tre avdelingene ha hver sin stue og hvert sitt kjøkken, og beboerne i hver avdeling spiser sammen, sier Dag Henning Reksten. **sambåndet**

STAB OG STYRE: Styreleder Karl Arne Austnes (i forkant). Fra høyre daglig leder Aud Kindervåg Halsne, Liv-Hilde Ervik Hellevik (enhetsleder Europa), Vignleik Brekke (styremedlem), Svein Bjarne Aase (delvis skjult, styremedlem), Bjørn Tunheim (vara til styret), Kurt André Henriksen (økonomi- og administrasjonsleder), Ragnar Ringvoll (vara til styret) og Anna Bakke Sæther (styremedlem). FOTO: PLUSREISER

Plussreiser gir utbytte til misjonen

Plussreiser opplever størst vekst i turer til Israel/USA, og flere av de nye kundene kommer fra andre kirkesamfunn enn lutherske.

Tekst: Brit Rønningen
b.ronningen@ifm.no

– Vi har tre enheter – Israel/USA, Europa og Eksotisk – og alle nådde sitt budsjettmål i fjor, sier daglig leder Aud Kindervåg Halsne i Plussreiser til Sambåndet. Plussreiser omsatte i 2017 for 82 millioner kroner og leverte et resultat på 1,6 millioner kroner før skatt. En del av overskuddet settes på bok for å styrke selskapets egenkapital, men noe gis også som utbytte. Eierne er i hovedsak ulike deler av norsk indremisjon, Normisjon og Det Norske Misjonsselskap (NMS).

Første år. – Dette er Plussreisers første hele år med ny selskapsstruktur etter at Si-reiser, Ravalala Reiser og Sabra Fokusreiser ble slått sammen til en felles enhet. Utbyttet er moderat, men vi er glad for at vi allerede nå kan gi 260 000 kroner til misjon,

sier styreleder Karl Arne Austnes. Han håper å kunne øke utbyttet til misjonsarbeid i årene som kommer.

– Trendene vi opplever, gir oss god tro på framtiden, sier Austnes. Han får støtte fra Kindervåg Halsne.

Vekst. – Vi opplever vekst og nærmer oss vår nye målsetning om å bli *hele* kristen-Norges reiseselskap. Mens vi siden oppstarten med Si-reiser i 1979 hele tiden har stått sterkt i luthersk sammenheng, ser vi nå at flere av våre nye kunder gjerne er baptister eller pinsevenner, forteller Halsne, som mener det er en styrke å kunne stå sammen som kristne.

Israel/USA. – *I hvilken del av reisemarkedet opplever dere vekst?*

– Den enheten som var mest over budsjettmålet, var Israel/USA. Vi opplever at det har tatt helt av med familieturer til Israel. På Eksotisk hadde vi flere jubileumsturer til Madagaskar som bidro til at det gikk bra i den enheten. Vi har også hatt vekst i skoleturmarkedet. Det som gikk aller best i Europa, var Bibelferie i Syden og da særlig til Kypros hvor vi feiret 30-årsjubileum med fulle turer, svarer Kindervåg Halsne

– Plussreiser har nå etablert

en solid økonomisk plattform for videre satsning. Det håper vi skal komme våre eiere og kunder

til gode i årene som kommer, avslutter styreleder Karl Arne Austnes. [Sambåndet](#)

ISRAEL: Evy-Gunn Knotten guider et reisefølge i Jerusalem. FOTO: PRIVAT

**Kristne vender
tilbake til Irak:**

BLI MED

OG BYGGE

OPP IGJEN

QARAQOSH

For første gang siden IS invaderte byen i 2014 har flere tusen kristne feiret påske i Qaraqosh. De kom hjem til en rasert by, der mange av husene var ubeboelige.

Åpne Dører har vært med å bygge opp igjen nærmere 700 hus i løpet av de tre første månedene i år. Men behovet er stort.

Vil du være med på å restaurere de ødelagte husene i Qaraqosh slik at hundrevis av kristne familier kan flytte hjem, og bygge en ny framtid i Irak?

VIPPS:
**ÅPNE
DØRER/10842**
KONTONR:
3060 35 27492
BLI FAST GIVER:
norway@od.org

«Irak uten kristne er som en hage uten roser»

- Faraj

Faraj: «Da jeg så det ødelagte huset vårt, sa jeg til meg selv at vi vanskelig kunne flytte tilbake hit, uten hjelp.»

Qaraqosh, Irak: Faraj og familien kom tilbake og fant sitt hjem ødelagt av IS. Nå har Åpne Dører bidratt til å bygge det opp igjen.

Tlf: 38 11 14 00
E-post: norway@od.org
Adresse: Tangen 11
4608 Kristiansand

www.opendoors.no

Åpne Dører

I tjeneste for forfulgte kristne

At de må bli frelst

Møtet mellom kristendom og islam, kristne og muslimer, er tema for dette nummeret av Sambåndet. Om kvelden tirsdag 15. mai starter muslimes fastemåned, ramadan. Noen dager før har Sambåndets maiutgave nådd sine lesere.

Vi har valgt «Ismaels barn» som stikkord for tema-seksjonen. Bibelen (1. Mos 16) opplyser oss om at Abraham, på oppfordring fra sin da barnløse kone, fikk en sønn med den egyptiske trellkvinnen Hagar. Denne sønnen fikk navnet Ismael. I kapittelet etter leser vi at Gud imidlertid knytter sine løfter til Abrahams påfølgende sønn, med hustruen Sara, Isak.

Slik gikk det til at Isak ble utgangspunktet for Guds utvalgte jordiske folk, jødefolket, mens Ismael – sønn av en egypterinne – regnes som stamfar for araberne. Vi er selvsagt klar over at det finnes muslimer som ikke er arabere, men vi finner likevel at betegnelsen «Ismaels barn» er beskrivende.

Det at Abraham har fostret både det jødiske og det arabiske folk blir av mange brukt i et forsøk på å viske ut skillelinjer mellom jødisk og kristen tro og islamsk tro. Det er forfeilet. Det er uoverstigelige forskjeller på kristendom og islam. Allah er ikke ensbetydende med den Gud som jøder og kristne tror på.

Dette betyr ikke at Gud ikke har omsorg for Ismaels barn. Ifølge 1. Mos 17 får Abraham høre dette fra Gud: «Og Ismael – også om ham har jeg hørt deg: Se, jeg vil vel-signere ham, jeg vil gjøre ham fruktbar og gi ham en overmåte tallrik ætt. Han skal bli far til tolv høvdinge, og jeg vil gjøre ham til et stort folk.» Men Gud etablerer altså to folk, som blant annet tildeles adskilte bosteder i det vi kaller Midtøsten.

Guds omsorg for arabere som er muslimer, innbefatter selvsagt også misjonsbefalingen. Jesus er den eneste veien til den ene, sanne Gud. Det gjelder for muslimer og – for den del – for jøder. Derfor er det viktig, slik vi omtaler i dette nummeret, å komme i kontakt med også de muslimer som kommer til vårt land. Vi bør søke å skape relasjoner og komme i kontakt med dem, slik vi eksempelvis kan lese om at Edgar Ebbesvik gjør. Relasjonen kan igjen skape grobunn for samtale om religion der vi klargjør eget utgangspunkt. «Mitt hjertes ønske og min bønn til Gud for dem er at de må bli frelst», understreker Paulus i Rom 10,1. «Dem» innbefatter også Ismaels barn.

sambåndet

Redaksjon og ekspedisjon:

Idrettsveien 10, 5353 Straume
Tlf. redaksjon: 56 31 42 50
Tlf. abonnement: 56 31 42 40
E-post: sambandet@imf.no
Internett: sambandnet.no

Ansvarlig redaktør: Petter Olsen
Journalist/infomedarb.: Vilhelm Viksøy
Journalist: Brit Rønningen
Mediegrafiker: Ole-Jacob Ebbesen
Grafisk formgiver: Cathrine Rane

Sambåndet kommer med 11-12 nr i året.
Pris: Frivillig abonnement, veil. kr 475,-
Konto for betaling: 8220.02.80403
Annonser: Modulpris på sambåndet.no
Annonsealg: KNMS, mob. 477 73 775
Sats: ImF Media **Trykk:** Amedia Trykk

Indremisjonsforbundet

Adr.: Idrettsveien 10, 5353 Straume
Tlf: 56 31 42 40
Bankgiro: 8220.02.80055
E-post: imf@imf.no **Internett:** imf.no
Generalsekretær: Erik Furnes
Formann: Odd Asbjørn Nybø

Indremisjonsforbundet (ImF) ble stiftet i 1898 og er en fri og selvstendig misjonsorganisasjon som bygger på Guds ord og den evangelisk-lutherske bekjennelse. ImF består av 10 kretser fra Agder til Finnmark. I tillegg er noen byforsamlinger direkte innmeldt. Ca. 1130 lag, foreninger og kor er tilknyttet ImF. Arbeidet administreres fra kretskontorene og sentraladministrasjonen på Bildøy. Kretsene har 14 leirsteder, og 19 skoler er tilknyttet ImF direkte eller gjennom kretsene.

klippet

Om å være på vei

Vores naboer, kolleger eller folk i missionshusets nabolag må oppleve, at missionshuset ikke bare er der for «de dybt religiøse» og «de meget kristne», men at det går an at være nybegynder og være på vei i vores fellesskab.»

Johan Schmidt Larsen i Indre Missions Tidende

ImFs teologis

synspunkt

Karl Johan Hallaråker,

teolog, prest i Den norske kyrkja, tidlegare bibelskulerektor og generalsekretær ImF

Bak den læremessige profilen til ImF (sjå førre nummer, red.anm.) ligg følgjande moment:

Menneskeslekta som er skapt i Guds bilete, har frå sine første foreldre – Adam og Eva – vendt Gud ryggen og blitt vreedens born. Guds frelse er knytt til Jesu stedfortredande soningsverk. Men skal dette frelsesverket bli eit menneske til frelse, må Gud ved evangeliet bringa Jesu frelsesverk til den enkelte. Det er når Gud gir oss si frelse at mennesket ved tru blir rettferdig for Gud.

Ei diakonal rørsle. Indremisjonen har vore diakonien sin fanebærer i kyrkjelandskapet like frå August Herman Francke i Tyskland. Arven har vore både institusjonsdiakoni, sjukepleie, fattigpleie og omsorg for menneske i nød. Her må vi tilstå at vi som leiarar har svikta. Eg gløymer ikkje kva Frank Aarebrot ein gong sa til meg: «Det er indremisjonen som burde vore først ute med 'Kirkens bymisjon'». Her kan eg trekka inn mi eiga formulering: Vi må vera «Ordet nær – og – Mennesket nær». Det er sann indremisjon.

Avklart kyrkjeprofil. ImF har vore ei radikal lekmannsrørsle. Poenget er ikkje å vera ulærd, men at her høyrer vi til i kraft av liv i Gud og det allmenne prestedømmet som omfattar alle truande. Vi tener i kraft av nådegåve og det ytre kall vi får. Den lutherske truedkjenninga seier at kyrkja sitt vesen er «Samfunnet av de hellige og troende. – Andre kjennetegn enn sann forkynnelse og sann sakramentsforvaltning nevner vår bekjennelse ikke.» (Carl Fr. Wisløff). Ytre kyrkjeordning er menneskeleg og ikkje guddommeleg fastlagd.

Den radikale indremisjonsrørsla

fann si plass innan stats- og folkekyrkja. Det var ikkje fordi ein såg denne kyrkja (med si teologiske bredde) som eit fullgodt svar på «den sanne kyrkja» i bibelsk forstand, men her var vi plassert, og fordi den gav strategisk plass for vårt misjonskall og oppdrag i folket. Arven seier at vi er «i kyrkja, men ikkje under kyrkja». Her er altså alle med på same grunn – også presten (ikkje i kraft av embetet), men som «bror mellom brør», som dei gamle sa.

Vår vestlandske arv har vore meir markert sjølvstendig enn indremisjonsarven på Austlandet. Første gong eg har funne omgrepet «ellipsen» i norsk kyrkjeliv brukt, er i prof. Ole Hallesby si *Sedelære bind II*. Han forsto ellipsen med dei to sentra i hovudsak slik: Kyrkja og presten representerte embetet, bedehuset og emissaeren representerte det andre senteret (evangelisten). Difor var det historisk ikkje plass for sakramentsbruk (bl.a. fri nattverd) i den austlandske indremisjonen. Det skulle embetet ta seg av.

Vår ImF-arv forstod ellipsen annleis. Bedehuset og vennesamfunnet (det gamle forsamlingsnamnet) hadde fulle rettar til forsamlings- og kallsrett med rett til full nådemiddelforvaltning som lekmannsrørsle i kyrkja. Det er først i nyare tid med forsamlingsutbygging at full nådemiddelbruk har blitt meir «stuerent» utanom den vestlandske radikale lekmannsrørsle. (Eg kunne vera freista til å minna om dei første kommentarane etter eg som ny generalsekretær skreiv dokumentet *Andeleg leiarskap og den kristne forsamlinga i bedehuset* (1996) der eg støtta ja til dåp i bedehuset, eit syn som fekk støtte i Forbundsstyret og Generalforsamlinga i ImF i 1997.)

Om religion og rasjonalitet

Ofte blir de av oss som er religiøse, tillagt ikke-rasjonalitet. Man ser på vårt syn utelukkende som religiøst betinget. (...) Det er feil å farge alt som religiøst.

Muhammed Usman Rana,
samfunnsdebattant, til Vårt Land

Om å være et alternativ

Når liberale krefter høyrøstet bryter på i Den norske kirke, vil Norges Samemisjon være et alternativ for mennesker som vil stå på den tradisjonelle kristendomsforståelse som vi finner i Bibelen og i den evangelisk-lutherske bekjennelse.

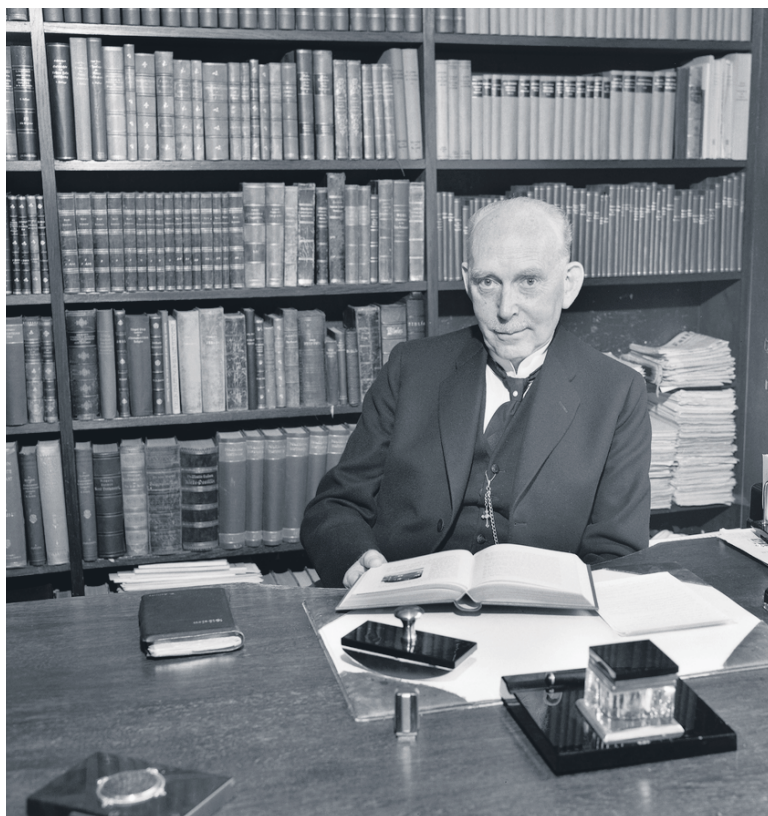
Roald Gundersen, ansvarlig redaktør for Samenes Venn, på lederplass

Om å bry seg

Vi er kalla til å vise Kristi kjærleik og be for dei som er komne hit, slik at dei kan få lyst til å lære Jesus å kjenne. Folk på flyttefot er opne og nysgjerrige, og dei treng nokon som bryr seg!

Oddvar Hatlehol, tidligere innvandrarkonsulent i NLM, til Utsyn

ke profil, del 2

KYRKJE OG BEDEHUS: ImF-arven forstår «ellipsen» annleis enn det Ole Hallesby gjorde, konstaterer Karl Johan Hallaråker.

KJELDE: OSLO MUSEUM/LEIF ØRNLUND/WIKIMEDIA COMMONS

Dette er også eit aktuelt poeng for vår åndelege arv når ein i seinare år har drøfta kyrkjesynt og kyrkje-medlemskap. Indremisjonsfolket har i hovudsak vore medlemmer i Den norske kyrkja. Somme har vore medlemmer i den lutherske

frikyrkja. Men medlemsskapet har ikkje vore basis for arbeidet. ImF har hatt tru for bibelsk deknning for liv og teneste i kraft av det allmenne prestedømmet. Grunngevinga for ImF trussamfunn i 2009 for dei som personleg av samvitsgrunnar

forlet Den norske kyrkja, var ikkje at vi trong eit kyrkjesamfunn for full nådemiddelforvaltning eller å tena folket med forkynning og undervisning eller andre «kyrkjelege handlingar» som gravlegging. Argumentasjon i den retning er faktisk i strid med vår lekmannslinje.

Calmeyergatelina er navigasjonsprofilen i kyrkjelandskapet. Sjølv har eg ikkje vanskar med å følgja professor Carl Fredrik Wisløff sine vurderingar også i dagens kyrkjelandskap og ønskjer ei sjølvstendig og radikal indremisjonsrørsle i Den norske kyrkja framleis. Eg er overtydd om at det er den raude tråden i vår misjonsarv.

Calmeyergatemøtet i 1920 samla folk frå dei store misjonsorganisasjonane der Ole Hallesby, Johan Martin Wisløff og Ludvig Hope var dei fremste leiarane. Møtet drøfta korleis organisasjonane og bedehusfolket skulle førehalda seg til liberal teologi, og liberale prestar og leiarar. Konklusjonen blei denne – Nei til frivillig samarbeid med liberale prestar. Det betyr at dei ikkje problematiserte offisielt samarbeid i statskyrkja eller krevde nokon bort der. Dei ville berre ha klare linjer om sitt eige frie arbeid i bedehusland. På møtet blei det strid om eit poeng. Fleirtallet (austlendingane) vedtok at var det liberal prest i kyrkja, kunne ein også la seg betena

med Ord og sakrament på «anna lovleg måte» («lovleg» var ved annan prest). Vestlendingane røysta imot. Det var naturleg grunna i deira radikale lekmannssyn – ein kunne bli betent i bedehusland med Ord og sakrament i kraft av det allmenne prestedømmet.

Teologiske brytningar i kyrkja og biskopar som lærer i strid med Bibel og vedkjenning, er ikkje av ny dato. Det viser kyrkjarahistoria til fulle. Korleis ulike grupper samlar seg om ulike løysingar viser boka *Norsk kirkedebatt gjennom 100 år* (1979) av Carl Fr. Wisløff også på ein klargjerande måte. Det er kyrkje- og embetssynet som i stor grad skil mellom gruppene sine løysingar. Det er nok situasjonen i dag også, spør ein meg. Wisløff sitt råd er tydeleg: Truande prestar og lekfolk må gå til sin daglege gjerning med frimot! «Ingen organisasjonsformer er i seg selv hellige og umistelige.»

ImF arven er tydeleg – vekt på forsamlings- og nådemiddelbruk utan energilekkasje til ordnings-spørsmål. Folket og kyrkjelandskapet treng denne radikale lekmannsrørsle som aldri før. Ei luthersk kyrkje er ei tenande kyrkje!

kort sagt

Solens makt over kontekstuelle tall

Han kom gående i shorts, med hundene i bånd. Selv satt jeg og hutret i bilen med varmeapparatet på. Jeg gløttet opp mot himmelen idet jeg passerte, og fant svaret. Det var mulig å skimte solen der bak skylaget.

For når kalenderen kryper framover mot mai og de første gode vårdagene tiner

noe av frosten i blodårene, skjer det også noe i tanken. Det er vår, det er sol, det er varmt. Punktum. Da er det ikke så nøye å sjekke gradestokken. Jeg gjorde, og dashbordet sa 7 grader.

Hadde kalenderen vist juli, ville vi høylytt protestert, droppet kortbuksen og krøpet under dynen igjen. Hadde den vist

oktober, med samme sidevind som denne dagen, ville vi vurdert å finne fram ulltrøya.

Men i mai, når solens varme blikk kaster litt smak av varme på oss, kastes også alle innvendingene. Skal vi si heldigvis?

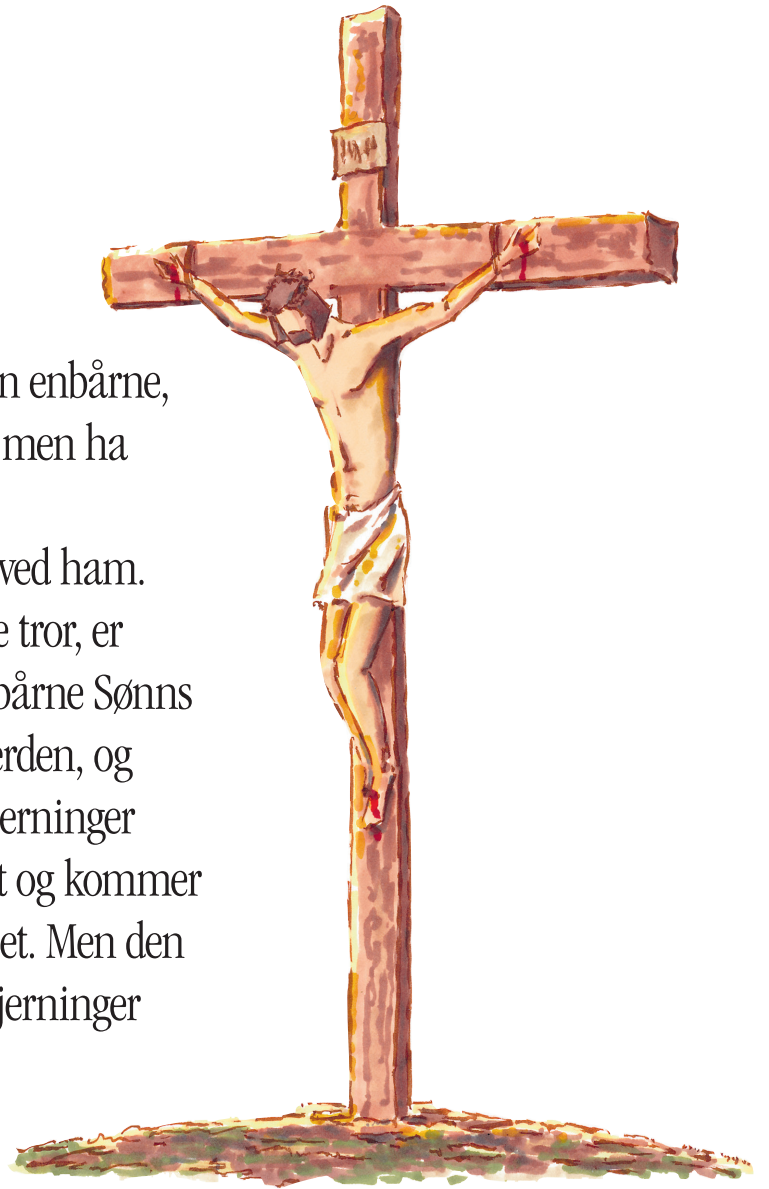
Vilhelm Viksøy
Journalist, Sambåndet

Søndag før pinse - John 3,16–21

Petter Olsen
medieleder ImF media

For så har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal fortapes, men ha evig liv. For Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham. Den som tror på ham, blir ikke dømt. Den som ikke tror, er allerede dømt, fordi han ikke har trodd på Guds enbårne Sønns navn. Og dette er dommen, at lyset er kommet til verden, og menneskene elsket mørket fremfor lyset, for deres gjerninger var onde. For hver den som gjør det onde, hater lyset og kommer ikke til lyset, for at hans gjerninger ikke skal bli refset. Men den som gjør sannheten, kommer til lyset, for at hans gjerninger kan bli åpenbart, for de er gjort i Gud.

ILLUSTRASJON: FRODE KALLELAND

Lys over dom

At bindeordet «men» finnes i den greske teksten i starten av kap. 3, kaster for meg nytt lys over den berømte samtalen med Jesus som søndagens pretekst inngår i. Det er nå avdøde Anfin Skaaheim som gjør oppmerksom på det i kommentarserien «Bibelverket». Slik også Darby-oversettelsen gjengir det, blir dermed første setning slik (3,1): «Men det var en mann blant fariseerne som hette Nikodemus.»

Ser vi dette i sammenheng med slutten av kap. 2, representerte Nikodemus en motsetning til de som først og fremst var opptatt av de ytre tegn som Jesus gjorde, og som Jesus derfor ikke betrodde seg til. Nikodemus viste vilje til å forstå Jesus. At han kom til Jesus om natten var ikke nødvendigvis

bare grunnet i menneskefrykt, men at han regnet med at han da kunne få samtale uforstyrret.

I 3,1 får vi også vite at Nikodemus var «en av jødernes rådshefter». Han var med andre ord medlem av Det høye råd – det høyeste doms- og styringsorgan mens jødene var under romersk overherredømme.

«Dom» er et gjentakende begrep i søndagens pretekst, og det er litt rart å tenke på at Nikodemus kan ha vært til stede da Jesus kort tid etter denne samtalen ble stilt fram for Det høye råd – nettopp til rådsherrenes dom. Ved en mellomliggende anledning (7,50) tar Nikodemus Jesus i forsvar mot andre fariseere, og senere (19,39) hjelper han til med

Jesu begravelse. Det er tydelig at samtalen med Jesus gjorde inntrykk på ham.

I denne samtalen får Nikodemus høre ting som må ha vært vanskelig for ham. Det er tro (v. 14-15) på Jesus og hans korsgjerning som gir evig liv og borgerskap i gudsriket, ikke egne prestasjoner. Evangeliet tar utgangspunkt i Guds kjærlighet til verden (v. 16), forstått som menneskeslekten, men med virkning også for hele skaperverket. Kjærligheten kommer til uttrykk gjennom Jesus. Samtidig understreker Jesus i Den lille bibel at det finnes en fortapelse for dem som takker nei (jf. v. 36), men det er ikke dette som er Guds ønske for menneskene (v. 17).

Troen er det som skiller mellom frelse eller dom til fortapelse (v. 18f). Jesus kastet lys over den treenige Guds frelsesplan, men menneskene avviste dette som lyset viste. De avviste ham (jf. 1,9-11) og muligheten til syndserkjennelse og tilgivelse av gjerningene de ikke ønsket å ha fram i lyset.

Den derimot som kommer til lyset, til Jesus, «gjør sannheten», skriver Johannes. Det handler ikke om gjerninger til frelse, men om at en tar noen konsekvenser av at en er frelst. Gud gir frelste mennesker et nytt liv, og gjerninger som springer ut fra dette, er Guds verk i og gjennom den som er født på ny.

FOTO: BRIT RØNNINGEN

Edgar Ebbesvik bruker mer tid sammen med innvandrere enn nordmenn, og hjertet hans banker hardt for at muslimer skal få del i evangeliet. I det oppdraget er ørene viktige redskap. Det er de også for førsteamanuensis Gerd Marie Ådna og imam Ibrahim Sabic som **begge har tro på dialog** mellom kristne og muslimer – fra hvert sitt ståsted. Men hvordan er det for muslimer å forlate islam? Josef Naser ram deler sine erfaringer, og Mari Turunen har intervjuet ex-muslimer i Finland.

.....Bla om og les mer

Et vitne for muslimer

Edgar Ebbesvik er ikke redd for å ta kontakt med fremmede. Han går gjerne bort og snakker med ukjente som ser ut som innvandrere.

Tekst: Brit Rønningen
b.rønningen@imf.no

BERGEN: – Beklager at jeg er litt sen. Jeg ble sittende litt fast i trafikken, unnskylder Edgar Ebbesvik seg når han møter litt forsinket til avtalen med Sambåndet.

– Før jeg kom hit, så jeg to menn. Hadde jeg hatt anledning, ville det vært naturlig for meg å gå bort til dem og begynne å prate, fortsetter Ebbesvik.

Mennene han snakker om, så ut som de kunne være innvandrere. I alle fall var de ikke «blendahvite» nordmenn. Og det er derfor Sambåndet har avtale med ham på Bergen offentlige bibliotek, for å høre nærmere om hans kontakt med innvandrere som er muslimer.

Radikalt møte. – For å få frem bakgrunnen til det jeg gjør i dag, må jeg nevne at jeg ikke ble kristen før jeg var 40 år. Det var et radikalt og sterkt møte med Jesus, starter Ebbesvik. Han husker dato og klokkeslett for det møtet, fredag 31. januar 1992 klokken 06.45.

– Før det, hadde jeg store problemer med depresjon, bitterhet og skuffelse på grunn av ting jeg hadde opplevd i over 20 år. Jeg fikk kreft da jeg var 33 år og ble veldig deprimeret på grunn av det.

Denne morgen lå jeg sengen i fosterstilling. Jeg sa: «Gud, hvis du likevel finnes, så må du høre meg nå.» Jeg satte meg opp og ba Fader Vår. Da jeg kom til «Tilgi oss vår skyld, slik som vi tilgir våre skyldnere», kjente jeg fysisk at en kraft kom inn i kroppen. Jeg kjente at smerten forsvant, og at den fysisk ble dratt ut av meg. Jeg kunne kjenne veien ut av kroppen, som en magnet drar til seg metallstøv. Hva er dette? Den bønnes Jesus lærte sine disipler å be, når den hørte meg og svarte meg, da måtte jeg tro på alt som står i Bibelen. Fra den dagen ble den smerten jeg hadde, forvandlet til en brann til å gå ut å fortelle om Jesus og det jeg har opplevd. Jeg ble satt i stand der og da til å vitne, forteller Ebbesvik.

Det første han gjorde, var å gå til sjefen sin på jobben samme dag.

– Jeg fortalte ham om hva som hadde skjedd – at jeg var blitt helt ny. Og vitne om Jesus har jeg gjort hver dag siden. Livet mitt var blitt fullstendig nytt, fra å gå fra å være en agnostiker til å bli en brennende kristen i løpet av sekunder.

I banken. Ebbesviks kontakt med innvandrere og muslimer begynte for fem år siden. I og rett

utenfor banken hvor han jobbet, så han stadig flere innvandrere og muslimer. Utenfor kontoret sto det en pc kundene kunne bruke. Han observerte at flere trengte hjelp.

– Jeg gikk ut og inviterte dem inn på kontoret mitt og hjalp dem. De fikk ta den tiden de trengte. Da kom vi naturlig i kontakt. Jeg spurte: «Hvor kommer du fra? Hvilken religion tilhører du?» Jeg fortalte at jeg var kristen. På den måten etablerte jeg på mitt kontor kontakt med folk fra cirka 45 nasjoner fra Afrika og Asia.

Han fikk god kontakt med mange kristne fra Eritrea og mange muslimer fra Somalia, Sudan og Syria. Etter to og et halvt år sluttet Ebbesvik i banken. Da traff han folk på gaten som kjente ham igjen. Noen av dem hadde blitt hans venner. Og han fortsatte å hjelpe på forskjellige måter. I dag har han god kontakt med den kristne eritreiske menigheten Berea i Pinsekirken Tabernaklet Bergen.

Hjelp. Ebbesvik hjelper blant annet folk med å ta førerkort.

– Det er som et kall. Ni personer har jeg hjulpet med å ta førerkort, og det er tre som skal ta det om kort tid. Jeg har fremdeles ti på

listen min. Gjennomsnittlig antall gratistimer pr person er 30, forteller han og fortsetter å ha oppløring over hva han gjør:

– Noen hjelper jeg med å lære norsk og samfunnsfag, og en har jeg lært å svømme. Jeg tar dem med på fjelltur og lengre bilturer. Sommeren for to år siden tok jeg to stykker med til Sørlandet. Jeg hjelper med å flytte, og jeg hjelper hvis noen skal på visning og kjøpe leilighet, eller jeg er med dem på kommunehuset og hjelper dem med å søke på startlån. Jeg tar dem med hjem til cellegruppene jeg har og som jeg leder. Sist jul inviterte jeg en muslim til å feire julaften sammen med meg og min familie. Han besøker jeg en gang i uken, og vi har undervisning i Bibelen.

Noen av Ebbesviks venner har funnet hverandre, og det har ført til at han har vært i sju bryllup pluss forlovelsesselskap. I tillegg er Ebbesvik aktiv som dommer på idrettsbanen og treffer noen der.

– Jeg var med på landslaget i friidrett som ung og er utdannet trener og er dommer i friidrett. Der lærer jeg dem å ta vare på kroppen sin gjennom trening. Det handler om hele mennesket og gå inn å hjelpe der det er behov.

FORBEREDT: Edgar Ebbesvik har med seg utskrift av hva Koranen sier om Jesus og av hvordan han skal forklare treenigheten for muslimer. FOTO: BRIT RØNNINGEN

IKKE SLITEN: Edgar Ebbesvik får energi av å hjelpe innvandrere. FOTO: BRIT RØNNINGEN

Nettverk. Når Ebbesvik regner på nettverket sitt, kommer han frem til at han har kontakt med 60–70 personer. Det høres ganske mye ut, og det betyr at han er opptatt med noe hver dag.

– I går besøkte jeg en muslim i fire timer. Etterpå besøkte min kone og jeg et eritreisk ektepar som har to barn. Foreldrene kaller oss bestefar og bestemor for barna deres. Jeg er invitert i bryllup på lørdag (lørdagen etter at intervjuet ble gjennomført, red.anm.), men jeg vet ikke om jeg har anledning til å gå, for da skal jeg være dommer på et friidrettsstevne og en ung muslim skal være med som aspirant. Han utdanner seg til å bli dommer, ramser Ebbesvik opp.

– *Hvordan klarer du å følge opp et så stort nettverk?*

– Jeg får energi av det! Den brennende tornebusken som Moses så i 2. Mos 3,2–4, brant ikke ned fordi Gud var der i ilden. Dette er drivkraften. Jeg gjør ikke dette i min egen kraft. Hadde jeg gjort det, ville jeg vært fullstendig utbrent.

Bønn. Ebbesvik starter alltid dagen med lovsang, bønn og bibellesning.

– Jeg ber hver morgen at Den hellige ånd må vise meg et menneske som jeg kan få vise hvem Jesus er til eller som jeg kan få oppmuntre i Jesu navn. Det skjer nær sagt hver dag, sier han.

Uansett hvilken arena Ebbesvik hjelper på, starter han aldri uten å be for dem han hjelper.

– Jeg legger hånden på dem

og ber for dem i Jesu navn. Ingen sier nei. Jeg har opplevd en gang jeg var på besøk hos en muslim, at han sa «nei, jeg tror på Allah.» Er de på min arena, hjemme hos meg eller i bilen min, da ber jeg for dem. Jeg legger ikke ut på en oppgave før jeg har bedt for dem. Jeg ber høyt. Når de får høre at jeg ber for dem i Jesu navn, at Herren må holde sin hånd over dem, blir de nysgjerrige.

En gang var han så frimodig at han spurte en muslim han hadde møtt på en muslimsk kafé, om han kunne be for ham i Jesu navn siden mannen gikk med stakk på grunn av at han hadde skadet ryggen. Mannen ville gjerne at Ebbesvik skulle gjøre det.

– Jeg sto på gaten og ba om Jesu helbredelse i kroppen. Jeg så at han

strålte og takket. Dette skjedde på nyttårsaften. En uke senere fikk jeg greie på at mannen hadde gått tilbake til kafeen og fortalt til alle at jeg hadde bedt for ham, forteller Ebbesvik.

Koranen. Siden mange av dem han har kontakt med, er muslimer, skaffet han seg Koranen, det vil si han fikk Koranen på norsk av en venn.

– Det står mye om Jesus i Koranen, påpeker han og tar frem ark med utskrift av alt dette.

Han forbereder seg tydeligvis til møtene med muslimer, og han driver med apologetikk. Et annet sentralt tema som dukker opp i samtaleene han har med sine muslimske venner, er treenigheten, som islam avviser. Der er han også forberedt

og viser utskrift over hva han sier om den treenige Gud.

– Jeg har med utskriften for at andre kristne skal vite hva de skal si, forklarer Ebbesvik.

Samtaler om Jesus og treenigheten kan han ha forskjellige steder, for eksempel i bilen etter en kjøretime eller på idrettsbanen.

– Jeg satt sammen med en muslim på idrettsbanen i tre timer og forklarte om den treenige Gud og Jesus som Guds sønn. Til slutt ba han om en bibel.

Treenigheten. – *Hvordan forklarer du treenigheten?*

– De sier «Gud er bare én.» «Ja», sier jeg, «men han er treenig.» Så spør jeg; «Enn du, da, er du ikke bare et menneske?» «Jo», sier de. Da sier jeg at «du er også treenig.

Du har en sjel. Det er den som bestemmer, tenker og føler. Du har en kropp og har fysiske behov. Du har en ånd inne i deg. Hvis du ikke har en ånd inne i deg, kan du ikke ha kontakt med Gud.»

Da blir de ettertenksomme. I skapelsesberetningen i 1. Mos 1,26 sier Gud: «La oss skape mennesker i vårt bilde.» «Oss» er et flertallspronomen. Og Gud skaper et menneske som ligner seg fordi Gud ønsker å ha fellesskap med seg. Derfor har vi en ånd. Idet vi skaper noe, ligner vi Gud som skaper. I det at vi har en kropp, ligner vi Guds kropp som er Jesus. Vi ligner Den hellige ånd i det at vi har en ånd inni oss.

Ebbesvik tar en liten pause og sjekker mobilen.

– Mens jeg sitter her, har en prøvd å ringe meg, jeg har fått en melding fra en muslim, og en ortodoks kristen har invitert meg på forlovelsesselskap for datteren, opplyser han og tilføyer:

– Jeg har mer kontakt med innvandrere enn nordmenn. På Facebook er jeg med i en gruppe som heter Eritrea pluss. Den har 110 medlemmer. Jeg bruker både SMS og Facebook i min kontakt. Jeg har en muslimsk venn som jeg ønsker «god morgen» og «god natt» på SMS hver dag. Og da skriver jeg noe sånt som «Må Herren velsigne deg og Jesu lys skinne på deg og holde sin hånd over deg.»

Jesus. – *Hva er mest utfordrende når det gjelder kontakt med muslimer?*

– Utfordringen er at der er et hinder som gjør det vanskelig for dem å se den treenige Gud, svarer Ebbesvik.

En annen utfordring for muslimer er å forstå hvem Jesus er.

– Det står i Koranen i Sure 5,67 at Jesus er Guds sendebud: «Du Sendebud, forkynn det som er åpenbart deg fra Herren!» Men det står ikke noe om hva han sa. Jeg sier til dem at hvis de vil vite mer om hva Jesus sa og gjorde, må de lese Det nye testamentet. Der står det at Jesus ble unnfanget i jomfru Maria ved Guds Ord og Ånd. Jesus er Guds sønn og Guds Messias, født av Gud. Fullt ut menneske født av et menneske og fullt ut Gud født ved Guds ord. Dette er nytt for dem. Dette må de tenke på. Jeg spør dem «Hvis en tar og parrer en geit og en sau, hva får vi da? Avkommet – hva er det?» Det er både sau og geit. Jesus ble unnfanget i jomfru Maria og født ved Guds Ord. Derfor er Jesus fullt ut menneske og fullt ut Gud.

Hans muslimske venner og be-

kjente spør gjerne Ebbesvik om Jesu gjenkomst. De tror at Jesus kommer igjen, men de vet ikke hva som kommer til å skje, og de vil ha Ebbesvik til å fortelle om det.

– Jeg sier at døren inn til Guds rike er Jesus. Hvis de ikke tror han er Guds sønn og Messias, da har de ikke håp, da går de fortapt. De må bli født på ny. For å bli født på ny må man høre eller lese Guds ord slik at det får trenge inn og skape tro.

Inngangsporten. – *Hva er inngangsporten for å nå inn til muslimer?*

– Inngangsporten er at du ser hva de trenger og tilbyr hjelp. Min drivkraft er det som står i 5. Mos 10,19: «Dere skal elske innflytterne.» Når muslimer ser at du i kjærlighet vil hjelpe dem, er det mange som undrer seg og spør: «Hvorfor vil du hjelpe oss?» Da svarer jeg at det er Jesu kjærlighet i meg som gjør at jeg vil hjelpe dem. Uten Jesus ville jeg vært et vanlig menneske som ikke ville brydd meg om dem, og vi ville ikke blitt kjent, for jeg ville ikke ha opprettet kontakt med dem.

All denne hjelpen han gir, kan også føre til spesielle opplevelser, som den han hadde på legekonto- ret for et halvt år siden.

– En mann satt to stoler bort fra meg. Den hellig ånd ledet meg. Jeg spurte ham hvor han kom fra og om han var kristen eller muslim. «Jeg kjenner deg», sa han. «Hvordan kjenner du meg?», spurte jeg. «Jeg traff deg i banken. Du hjalp meg så mye.» «Det var for fire år siden. Traff du meg mange ganger?» «Bare én gang.» «Hvordan husker du meg etter bare ett møte og for så lenge siden?» «Det møtet var så spesielt at jeg kommer aldri til å glemme det.» Han inviterte meg hjem. Jeg besøkte ham tre måneder senere. Da satt vi i tre timer og snakket om tro.

Dialog og misjon. – *Hva tenker du om dialog versus misjon?*

– Jeg har et par ganger blitt invitert på en muslimsk kafé for å forklare evangeliet. Men jeg kan ikke gå inn i en samtale hvor utgangspunktet er at kristendom og islam er sidestilt. For meg er Jesus veien. Jeg har ikke noen interesse av å diskutere, og det er heller ikke noe problem for dem. Når det er sagt, vil jeg si at jeg har stor respekt for dem og deres lære. Jeg prøver ikke å dytte noe på dem. Som re-

gel er det de som spør meg. Jeg er så glad i dem at jeg bare ønsker å vise dem hvem Jesus er, slik jeg kjenner ham. Jesus er kjærlighet.

Ebbesvik har en appell til kristne.

– Jeg har mer kontakt med innvandrere enn nordmenn.

– Ta kontakt når du møter en innvandrer. Spør om det er noe de trenger hjelp til, og nevnen noen eksempler på hva du kan hjelpe dem med. Det kan bli fine

arenaer for å snakke med dem om Jesus. For innvandrere er det helt naturlig å snakke om tro.

Men der har vært tilfeller hvor Ebbesvik har brutt kontakten med folk, fordi han opplevde at de ville kontrollere ham og han ble oppmerksom på sosial kontroll. Og der vil han gjerne ha norske myndigheter på banen.

Religionsfrihet. – Vi har religionsfrihet i Norge. Men, som de sier selv, vil de oppleve store problemer om de forlater islam og blir kristne. Hvor er da religionsfriheten? Jeg skulle gjerne hatt myndighetene mer på banen her. Vi ønsker ingen forfølgelse i Norge på grunn av tro, sier Ebbesvik engasjert.

Til tross for mange samtaler om tro, har han har ikke opplevd at noen av hans muslimske venner er blitt kristne.

– Som muslim kan du tro på Jesus, men du kan ikke bli født på ny og døpe deg. Dåpen er et veiskille. Når du døper deg, begraves det gamle syndige mennesket, og det står opp igjen til et helt nytt liv sammen med Jesus, sier Ebbesvik og henviser til Kol 2,12: «For i dåpen ble dere begravet med ham, og i den ble dere også reist opp med ham, ved troen på Guds kraft, han som reiste Kristus opp fra de døde.»

– Du må døpe deg – som svar på din tro.

– *Hvordan har din kontakt med muslimer preget din egen tro?*

– Jeg har blitt veldig bevisst og tydeligere på Guds ord, og jeg har fått evne til å forklare hvem den treenige Gud er og hvem Jesus er. I 1. Pet. 4,11 står det at «den som taler, skal se til at han taler som Guds ord». Du skal tale som Guds ord, svarer Ebbesvik.

Han gjør seg klar for å dra videre. Akkurat da kommer det inn tre menn som ser ut som de kommer fra Somalia.

– Jeg skulle gjerne snakket med dem, sier Edgar Ebbesvik.

Men han må videre. Sambåndet

I dialog med muslimere

Når **Gerd Marie Ådna** skal beskrive de muslimske miljøene i Norge, bruker hun ordet mangfold.

Tekst: Brit Rønningen
b.ronningen@imf.no

Gerd Marie Ådna er førsteamanuensis ved Fakultet for teologi, diakoni og ledelsesfag ved VID vitenskapelige høyskole Stavanger. Hun har lang erfaring med dialogarbeid mellom representanter for ulike religioner. I seks år satt hun i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL).

– Det har vært en utrolig viktig erfaring for meg, for jeg lærte så mye. En grunn til at det fungerte så bra, er at rådet har et konsensusprinsipp. Før vi kom med en erklæring, måtte alle være enige, sier Ådna til Sambåndet.

Dialog. Hun har også sittet i tre år for kontaktgruppen for Mellomkirkelig Råd og Islamsk Råd Norge. I tillegg er hun med i en lokal dialoggruppe i Stavanger, «Kirken møter moskeen», og hun har sittet i en europeisk dialoggruppe innen KEK, Konferansen av europeiske kirker.

– Så jeg har mye erfaring fra dialog og å besøke andres hellige hus. Det skjer veldig mye spennende dialogarbeid rundt om i de store byene i Norge, og hvor det er gode samtaler med religiøse ledere. Jeg har tro på at dialog kan skje på ulike måter og arenaer og på mange nivå, som i nabolag og på skolen, mellom forskere og eksperter og politikere.

Felleserklæring. Når Sambåndet spør henne om islam, muslimske miljøer i Norge og det å konvertere fra islam, begynner

hun med å trekke frem en erklæring.

– I 2007 signerte Islamsk råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke Felleserklæring om trosfrihet og konvertering hvor de understreker at alle har rett til å skifte religion.

Ådna påpeker også at Islamsk råd Norge sammen med Den norske kirke og norske myndigheter har henvendt seg til pakistanske myndigheter for å ta opp landets blasfemilov og til egyptiske myndigheter i forbindelse med at landet kanskje kommer til å vedta en lov som forbyr ateisme.

– Innvandrere og flyktninger fra muslimske land kommer fra en kultur som er mer kollektivistisk enn den norske, og der alle har samme religion. Man tenker mindre individualistisk enn vi gjør i Norge. Derfor blir det gjerne oppfattet som et svik eller forræderi mot familien, storgruppa eller landet når noen skifter religion. For man forlater ikke bare religionen, man stiller seg også utenfor det sosiale fellesskapet, forklarer Ådna.

Norske miljøer. – *Hvordan vil du beskrive de norske miljøene i Norge?*

– Det er mange forskjellige muslimske miljøer basert på etnisitet og språk, som tyrkisk, arabisk og somalisk, svarer Ådna og fremholder at det også betyr noe hvilken generasjon innvandrere og flyktninger man tilhører.

– Tredjegerasjons muslimer, for eksempel med pakistansk bak-

grunn, bruker i stadig større grad norsk. I moskeene bruker man forskjellige språk, men stadig mer norsk for de yngre. Disse unge har høy utdanning og kjenner kodene både i det norske samfunnet og i det muslimske miljøet deres foreldre er en del av. De føler seg velintegrerte i det norske samfunnet og som norske med for eksempel pakistanske foreldre. De har en hybrid identitet, en dobbel tilhørighet. De kan være troende, de kan være praktiserende, de kan være ikke-praktiserende. I hvor stor grad de praktiserer og går i moskeen, varierer. Hvis det er et ord som kjennetegner det muslimske miljøet, er det mangfold. Der er et mangfold når det gjelder, språk, tradisjoner, kultur og kunnskap.

Konvertering. – Den finske journalisten Mari Turunen har skrevet bok hvor hun har intervjuet ex-muslimer i Finland som har blitt kristne. De forteller om forfølgelse fordi de har forlatt islam. Ut ifra din erfaring, hvordan tror du situasjonen er for konvertitter i Norge?

– Det jeg vet når det gjelder folk som har blitt døpt, er at det er brudd med familien i noen år. Så tar mange heldigvis opp kontakten igjen. Det kan være at familien forventer at de skal angre og komme tilbake til islam. Om man får problemer etter å ha konvertert fra islam, kommer an på miljøet og personer i miljøet. Det var minst fire muslimske ledere som støttet Felleserklæring om trosfri-

het og konvertering i 2007. Det vil være muslimske ledere i dag som er skeptiske til denne erklæringen og andre muslimske ledere som er glade for den. Det er mange muslimer med høy utdanning som støtter menneskerettighetserklæringen fra 1948, sier Ådna.

Førsteamanuensen viser til Bushra Ishaqs studie fra 2017 som en dokumentasjon på det. Hun fortsetter:

– Andre miljøer er mer tradisjonelle og redde for sviket mot gruppen. Hvis man tilhører et miljø hvor man har liten utdanning og er tradisjonsbundne, vil det for miljøet være viktig at gruppen holder sammen. Da kan det å forlate gruppen blir oppfattet som et svik, og det må man reagere på.

Ådna nevner i den forbindelse salafistene, en ortodoks fundamentalistisk bevegelse innenfor sunni-islam.

– Salafistene, som gruppen Islam-Net (Det islamske nettverk), vil tilbake til det de regner som islams gullalder og tolke Koranen slik som det ble gjort på profeten Muhammeds tid. De vil være veldig strenge mot avgudsdyrkelse. Blant dem finner du også noen som har høy utdanning, men de vil være religiøst og etisk strenge. De avgrenser seg fra muslimer som er mer moderate og liberale, og de vil være imot alkohol, musikk og dans, men for moderne teknologi og sosiale medier, som de gjerne bruker aktivt for å spre sitt budskap. Noen av kursene som tilbys i Islam-Net, er inspirert av salafismen.

LYTTE: Gerd Marie Ådna har mye erfaring med dialogarbeid mellom representanter for ulike religioner. FOTO: BIRGIT EIDE

Alvorlig valg. Ådna er interessert i å vite hvilke land konvertittene Mari Turunen har intervjuet, kommer fra. Da hun får vite at de kommer fra Afghanistan, Irak og Iran, er hennes kommentar:

– Ganske mange fra Iran søker til kirkene. Det er et fellestrekk i hele Europa. Noe av forklaringen er antagelig at de er fed up (lei av, red.anm.) med det iranske regimet. Hvis du hadde spurt muslimer fra andre land, som for eksempel Kamerun, hvor det ikke er uvanlig at der er kristne og muslimer i samme familie, ville du ha fått et annet svar fra en konvertitt. Han eller hun ville i alle fall føle på sterk lojalitet overfor familien, men i ulik grad være redd for konsekvensene av konverteringen til kristendommen.

Ådna vil understreke at å konvertere er et stort valg.

– En konvertering er en endring av livsretning. Det finnes hemmelig jesustroende muslimer. De ber i moskeen i Jesu navn og får kristen oppfølging på nettet. Også for disse er den nye troen et alvorlig valg. I den forbindelse er det viktig å fremheve at individet har rettigheter forankret i Menneskerettighetene. Samtidig

føler konvertittene en sterk lojalitet til fellesskapet og familien. Å måtte bryte med familien gjør det å konvertere til et ekstra vanskelig valg. Det finnes migrantkirker i Norge og Europa som består av mange konvertitter. Det betyr noe å være flere. Kirken blir deres nye familie.

Kontroll. – *Hvordan skal vi forholde oss til at det står i en hadith om dødsstraff for frafall fra islam?*

– Frafall fra islam skal straffes, mener islamske kilder, blant annet flere hadither (nedskrevne fortellinger om hva profeten Muhammed sa eller gjorde eller ikke gjorde, red.anm.). Det er imidlertid uklart om straffen skal skje i dette livet eller bare i det hinsidige som en evig dom. Men det er flere ulike hadither. I noen blir straffen for frafall utført, og personen blir drept, i andre blir vedkommende ikke drept. Det er fire forskjellige lovskoler i islam, og de tolker hadithene og Koranen ulikt.

– *Hvor utbredt tror du sosial kontroll er i muslimske miljøer i Norge?*

– Jeg tenker at sosial kontroll er størst blant førstegenerasjon flyktninger og innvandrere. De er redd for at barna skal bli for nor-

ske, redd for at de skal miste troen og tilhørigheten til det muslimske fellesskapet. Andre generasjon utvikler en dobbel identitet. De har én fot i den norske kulturen og én fot i foreldrenes kultur. Vi forvalter to kulturer, sier de. Det er viktig at førstegenerasjon får kontakt med dem som har kommet til Norge før dem, og kan lære av dem. Moskeen er et viktig møtepunkt for å få venner, nettverk og hjelp.

Vennskap. Når det gjelder førstegenerasjons flyktninger og innvandrere, har Ådna en appell til nordmenn.

– Den største gaven vi kan gi disse, er å lære dem språket. Det er språkdelen og samtaledelen som hjelper folk til å bli kjent med hverandre. Vi kan ikke alle være norsklærere, men vi kan gi samtale trening.

– *Hva er viktig å huske på for kristne når de har kontakt med muslimer?*

– Det viktigste er å bygge vennskap. Det gjelder alle mennesker at vi trenger venner. Hva slags baktanker har de som er sammen med meg? Jeg håper de er sammen med meg fordi de liker meg. Min erfaring er at det å ha en tro på

– Å ha en tro på Gud gir noe felles mellom kristne og muslimer. De respekterer meg for at jeg tror på Gud. De har større problem med ateistene.

Gud, gir noe felles mellom kristne og muslimer. De respekterer meg for at jeg tror på Gud. De har et større problem med ateistene. Jeg har også ofte fått spørsmålet fra muslimer: "Hvorfor blir ikke du muslim, du som vet så mye om islam?" Da svarer jeg: "Jeg kan ikke forlate Jesus som jeg tror er Guds sønn, og jeg kan ikke forlate kirkens sang og musikk", sier Gerd Marie Ådna. [Sambåndet](#)

Imam tror på dialog

For imam Ibrahim Sabic er en viktig del av jobben å bidra til **forståelse og fredelig sameksistens** i et multireligiøst samfunn.

Tekst: Brit Rønningen
b.ronningen@imf.no

SOLA/STAVANGER: – Dialog mellom muslimer og kristne har en veldig lang historie. Jeg tenker det er noe som er nødvendig i dagens samfunn og verden, sier Sabic.

Han har invitert Sambåndet hjem til seg på Sola, utenfor Stavanger.

Ibrahim er født i hovedstaden Sarajevo og kommer fra en familie med en lang tradisjon av imamer i hver generasjon. Han har fulgt den tradisjonen. Siden 2014 har han jobbet som imam på hele Vestlandet i Det islamske fellesskap Bosnia i Herzegovina i Norge.

Dialog. – Dialog og samarbeid er grunnleggende både i islamsk lære og i den protestantiske kirkes lære. Vi trenger å fortelle hverandre om våre erfaringer, hjelpe hverandre å løse problemer, hjelpe hverandre å forstå det som er uklart og prøve å fjerne frykten for det ukjente. Det er mye feil om islam i Europa og mye feil om kristendom i muslimske land, fortsetter Sabic.

Som barn opplevde han at serbere, kroater og bosniere plutselig sto mot hverandre i en brutal krig med blant annet massakrene i Srebrenica i 1995 og Prijedor i 1992 på bosniske muslimer som både Den internasjonale domstol (FNs domstol) og Den internasjonale domstolen for krigsforbrytelser har klassifisert som folkemord.

– Samtidig så lever tre store religioner – islam, kristendommen og jødedommen – sammen i Bosnia. Vi er vant til et multireligiøst miljø, dialog og til å leve med forskjeller og akseptere og dele felles verdier, forteller Sabic.

Man kan si det er personlig erfaring som har fått Sabic til å engasjere seg i dialogarbeid gjennom Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL).

Misjon. – *Hva tenker du om misjon?*

– Som muslim har jeg et veldig positivt forhold til det gode og det som fører oss til det. Jeg tror misjon er veldig positivt, fordi det tar med seg positive ting i samfunnet og motvirker dårlige ting som narkotika, vold, selvmord og så videre. I islam har vi også misjon der hver muslim har en plikt til å snakke om det gode og positive til sine medmennesker.

– *Hva gjør du som imam?*

– Min jobb som imam består primært i det å utføre oppgaver knyttet til islam. Jeg besøker bosniere på sykehjem, og noen ganger sitter jeg ved dødsleie. En del av min jobb er å arbeide med ungdommer. Jeg gir veiledning og vi arrangerer turer. Vi gir også barn og unge opplæring i islam og bosnisk historie og har studieturer til Bosnia. Jeg reiser rundt og besøker bosniere på Vestlandet og har fredagsbønn og begravelser.

Islam. – *Hva er islam for deg?*

– Islam representerer for meg en livsstil som forener det åndelig og det verdslige. Islam representerer ikke kun en religion som begrenser seg til praktisering av ritualer eller en religion som bør holdes skjult. Tvert imot, islam og alle andre religioner bør være til stede i hverdagen til enhver av oss. Det handler om hvordan bli et bra menneske og en som Gud liker. «Ønsk andre det du ønsker for deg selv» (Hadith (nedskrevne fortellinger om hva Muhammed sa, gjorde eller unnløt å gjøre, red. anm.))

– *Hva betyr det for deg å være muslim?*

– En av betydningene av ordet muslim er «den som adlyder Gud». Alle religioner er basert på at det gode kommer fra Gud og det onde fra djevelen. Det samme gjelder for islam. Muslim er en som adlyder det gode og alt som

fører til det gode. Alle de som selv kaller seg selv muslimer, men ikke handler etter reglene, kan ikke kalles for muslimer, sier Sabic og nevner som eksempel at en av betydningene av ordet islam er fred.

– Som en fredelig religion krever islam av sine medlemmer å være i fred med alle. Islam krever også ærlighet og ansvar, dialog og resepekt for menneskerettigheter og å arbeide for fellesskap og stat. Det er mange mennesker i dag som kaller seg for muslimer, men som ikke forstår budskapet og praktiserer islam feil. Feil tolkning av islam er kun til skade for islam og muslimer, fortsetter Sabic.

Riktig muslim. Han synes det er synd at mennesker som tilhører andre religioner, blir kjent med islam gjennom slike muslimer.

– Alle som ønsker å lære om islam, bør studere islam og ikke muslimer. Islam er perfekt, men muslimer er ikke det. Jeg tenker at ordene «muslim og islam» er misbrukt i mediene og i politikken og er generelt presentert i et dårlig lys.

Sabic blir konkret med hva en god muslim er:

– En riktig muslim er en som er en god ektefelle, forelder, venn, nabo, arbeider og kollega. Vi har to grupper med ting du må ta til deg hvis du vil bli muslim. Det første er de fem søylene, sier han og ramser opp trosbekjennelsen hvor man bekjenner at man tror på Gud og at Muhammed er hans profet, bønn fem ganger om dagen, faste i løpet av fastemånen ramadan, gi almisser (zakater) til fattige og å dra på pilegrimsreise til Mekka for de som har mulighet til det.

– Og det andre er trossøylene, altså tro på Gud, tro på englene, tro på de hellige bøkene Torahen, Det gamle og Det nye testamen-

tet (Zaboor og Injil) og Koranen, tro på profetene og tro på dommedag. Jeg tror dommedag er en god dag. Da kommer sannheten frem. Det er mye urettferdighet i verden. På dommedag kommer rettferdighet.

Misforståelse. – Det er ikke alle som forstår hva Gud sier, fortsetter han.

– Gud sier i Koranen til Muhammed: «Les og lær». Du skal være rettferdig, sier Muhammed. Mange muslimer tolker Koranen for bokstavelig, for eksempel er det noen som tolker det slik at kvinner ikke får lov til å ta utdanning. Det er dumt og en misforståelse. Man må forstå Koranen, og man må bli kjent med historien og bakgrunnen. Hadith tolker Koranen og forteller hva Muhammed sa og gjorde, sier Sabic og kommer med et eksempel på hva Muhammed sa og gjorde og som har med religionsfrihet å gjøre:

– Da profeten ønsket å gå fra Medina til Mekka, ville ikke de i Mekka slippe ham inn. Da gjorde Muhammed en skriftlig avtale med folkene i Mekka. De kunne velge om de ville følge Muhammed eller ikke.

Ifølge Sabic er det mange land i verden som hevder at de er muslimske, men de følger ikke det som står i Koranen og Hadithen.

– I disse landene brytes som regel menneskerettighetene. I for eksempel Saudi-Arabia har du ikke lov til å bygge kirke. Der bor det ca. 2,5 millioner kristne som ikke har sine rettigheter. Det er feil, og det er ikke religionsfrihet. Og som muslim har du ansvar for de fattige. Hvis du har formue og overskudd, skal du gi 2,5 prosent i almisser. Hvis Kuwait ga 2,5 prosent i zakater, ville det ikke være fattige muslimer i verden.

Konvertitter. – *Hva tenker du om muslimer som konverterer og blir*

Å TALE OG TIE: For imam Ibrahim Sabic er dialogarbeid en viktig del av jobben. FOTO: BRIT RØNNINGEN

døpt, og hva tenker du om religionsfrihet?

– Ifølge islamsk lære skapte Gud menneskene som frie. Gud har gitt menneskene fri vilje til å gjøre hva de vil, men han har gitt dem religion slik at de kan oppføre seg etter regler for å oppnå det beste for seg selv. Alle har fri vilje til å gjøre hva de vil, men de bør ikke true de universelle menneskerettighetene – rett til liv, tro, frihet og så videre. Det samme gjelder for muslimer som forlater islam og velger en annen religion. I Koranen er det ikke noe sanksjon på jorden for de som forlater islam. Gud i Koranen sier: «Det er ingen tvang i religionen» (Sure 2:257), fremholder Sabic og legger til:

– I livet til profeten Muhammad er det ikke notert at han har straffet eller gitt ordre til å straffe de som forlater eller har forlatt islam. Dermed ser jeg ikke noe problem. Enhver som forlater en religion og aksepterer en annen religion, har rett til ikke å bli trakassert på grunn av dette. Religion er kilden

til fred, og det er derfor den bør eksistere.

– I en hadith står det Ibn Masoud fortalte at Allahs sendebud sa: «En muslims blod kan ikke lovlig spilles unntatt i en av disse tre tilfeller: En gift person som begår hor. Et liv for et liv. Og en som forlater sin religion og bryter med fellesskapet.» Hvordan forholder du deg til den Hadithen?

– Hvis du ønsker å forstå denne Hadithen, må du vite følgende: Som allerede nevnt sier Gud i Koranen at det er ingen tvang i religion. Gud sier også i Koranen at det er forbudt å drepe uten grunn. Denne Hadithen må ikke forstås bokstavelig. En må alltid kjenne til bakgrunnen for en Hadith. Bakgrunnen her er at om en er i krig og skifter side, altså at en går til motstanderen og gir informasjon slik at man påfører skade mot muslimer, er det lov å drepe personen som eventuelt gjør dette.

Hadith. Så gir Sabic en liten leksjon om Hadith.

– Der er seks bøker om Hadith der alt er 100 prosent det profeten

Muhammad har sagt, gjort, anbefalt og tillatt ved stillhet. Hvis en Hadith skal være riktig, må den oppfylle visse kriterier. De må ha blitt overført fra en generasjon til den neste. En mann som har skrevet en Hadith, må være en god mann og leve et godt liv uten synd. Den som overfører Hadith, må være kjent blant folk og ha et godt navn og rykte og være troverdig.

– Så en Hadith kan være feil?

– Det finnes mange Hadither som er feil. En feil Hadith skader islam slik at det blir misforstått. Man må forstå bakgrunnen til Hadithen og hvorfor de skrev som de gjorde. Det er forskning og vitenskap. Vi må skjelne mellom forskjellige ting her. Hva er islam? Hva er tradisjon? Hva er politikk, fortsetter Sabic.

– Kvinnelig omskjæring, for eksempel, er en tradisjon og ikke islam. Islam blir misbrukt og brukt til å kontrollere og opprettholde makten. Og det er uenighet mellom forskjellige islamske grupperinger på grunn av tradisjoner.

Bosniske muslimer, for eksempel, er europeere og har en tradisjon og en historie i Europa som går over 500 år tilbake, forklarer Sabic.

Fellesskap. – Hvordan vil du beskrive miljøet i Det Islamske Fellesskap Bosnia-Hercegovina?

– Våre medlemmer bor over hele Norge, og vi er det største islamske fellesskapet med rundt 9500 medlemmer. Vi har våre aktiviteter både for barn, ungdom, voksne, gamle, kvinner og menn. Vår viktigste oppgave er å være der for de bosniske muslimene samt bevare vår tradisjon, vår kultur, språk og religion.

Tiden Sambåndet har fått til disposisjon, er over, men vi rekker et siste spørsmål.

– Hva er det beste med å være imam?

– Det beste med å være imam er at du har mulighet til å hjelpe mennesker og det å jobbe med dialogarbeid, svarer Ibrahim Sabic.

Ex-muslimmer under press

– Hvor er religionsfriheten for muslimer som forlater islam, spør den finske journalisten **Mari Turunen**.

Tekst: Brit Rønningen
b.ronningen@imf.no

Turunen er ansatt i det finsk-språklige kristne ukemagasinet *Uusi Tie* der Leif Nummela er redaktør, og det er han som har tipset Sambåndet om hennes arbeid.

Mari Turunen har nylig gitt ut boken *Converted – The pressure of ex-muslims in Finland*. Den er basert på dybdeintervjuer med 31 innvandrere, 29 menn og to kvinner, som har blitt omvendt fra islam og blitt døpt, og de kommer fra Afghanistan, Irak og Iran. I boken skriver Turunen om deres opplevelser etter omvendelsen.

– Boken viser at religionsfriheten er truet i Finland, og at det er på tide å at vi åpner øynene og begynner å snakke om det og handler for å beskytte den, konkluderer Turunen overfor Sambåndet.

Eksempler. Hun underbygger konklusjonen ved å komme med eksempler på hva hennes intervjuobjekter har opplevd. En konvertitt delte sitt vitnesbyrd på en gudstjeneste i kirken i fjor vår. En uke etterpå var han ute og jogget. En bil stoppet, og tre menn kom ut av den. «Er du stolt over å være kristen?», spurte de. I vitnesbyrdet hadde han sagt at han var stolt over å være kristen. Mennene visste altså hva han hadde sagt i kirken. Etter å ha tenkt seg om, svarte mannen: «Ja, det er jeg». Da begynte de å slå ham. En hadde med seg en jernstang. Turunen tror noen måtte ha vært i kirken og spionert. Mannen anmeldte overfallet til politiet. Da Turunen møtte ham i august, hadde ingen ting skjedd i saken.

– I Finland er det altså slik at folk fra Midtøsten kan bli truet på

livet hvis de besøker en kirke. Men ingen pastor vil reagere hvis medlemmer i hans kirke besøkte en moské, slår Turunen fast.

Et annet eksempel hun nevner, er mannen som ble tvunget til å skille seg fra kona etter at han ble kristen. Kona bodde i hjemlandet, og der slo hennes bror henne og brente henne slik at hun ble alvorlig skadet, fordi mannen hadde forsøkt å ta kontakt med henne.

Alvorlig. I en e-post til Sambåndet har Turunen også satt opp en liten statistikk over disse eksemplene på problemer konvertittene møtte: Ikke alle hadde fortalt familien at de var blitt kristne, men i alle tilfellene hvor familien visste om omvendelsen, har konvertittene blitt utestengt av familien, fem har blitt slått, to har blitt tvunget til å skille seg, sju har opplevd at familien i hjemlandet ble truet og fire at familien i hjemlandet ble trakkert. Der er et tilfelle hvor huset deres i hjemlandet ble ødelagt og et annet tilfelle der kona i hjemlandet ble kastet ut av svigerfaren.

– Jeg har fokusert på de alvorlige tilfellene på forfølgelse vi har i Finland. Tidligere var antallet konvertitter i Finland lavt. Etter 2015, da det kom titusenvis av asylsøkere til Europa og Finland, har vi i Finland fått cirka 2000 konvertert fra islam. I Europa er det enda flere som har konvertert. I historien har vi antagelig aldri sett at så mange muslimer vender seg til Kristus. Situasjonen er endret. Nå har vi flere ex-muslimer, og det er mer synlig, og det har ført til at flere er oppmerksom på hva som skjer med folk som ønsker å forlate islam, sier Turunen.

Interessert. Noen av dem hun har intervjuet, var interessert i kristen tro mens de var i hjemlandet, før de kom til Finland.

– En av mennene traff en kristen kollega på jobben som ga han en kristen bok. Mannen hadde ikke lov til å ha den boken. Når han kom til Finland, var noe av det første han gjorde, å finne en kirke. En annen mann var innlagt på sykehuset da han var ti år gammel. En dag kunne ikke moren komme og besøke ham. En sykepleier sa: «Jeg vil be i Jesu navn om at du må bli helbredet, men ikke fortell det til noen.» Ti år senere er han asylsøker i Finland. En dag er han på en kafé. Der hører han at noen leser fra Bibelen og nevner navnet Jesus. Han går bort til mannen og sier at han vil lære om Jesus. Mannen svarer at han må gå til kirken og få en bibel.

Andre ble, ifølge Turunen, litt etter litt interessert i kristen tro når de opplevde at kristne viste dem kjærlighet.

– De ble så overrasket over at kristne ville vise dem vennlighet. Hele livet har de blitt fortalt at kristne hater dem, forteller Turunen.

Imam. I boken har hun også intervjuet Finlands ledende imam, Anas Hajjar, som er leder for det muslimske samfunnet i Finland og som har sagt at han står for en moderat utgave av islam.

– Jeg sendte spørsmålene på e-post, og han understreket at jeg skulle bruke svarene hans som de sto og ikke redigere dem. Han begynte med at det ifølge Koranen er dødsstraff for å forlate islam, og han sluttet med at en ex-muslim må skille seg fra sin muslimske ektefelle og at han eller hun vil bli gjort arveløs, forteller Turunen og

ORDETS MAK: Journalist Mari Turunen ha

fortsetter: – Loven i Finland garanterer religionsfrihet. Den beskytter ekteskapet. Det er ikke noe samfunnet rundt skal kunne oppløse. Dette viser at det muslimske samfunnet ser ut til å følge andre regler, og at det ikke følger finske lover. Det er en seier for boken at jeg fikk disse uttalelsene fra imamen. Svarene hans står der, slik at alle kan lese. Reaksjonene har vært: «Hvordan kan han tenke slik? Han følger ikke våre lover, og så er han i en slik posisjon og en viktig person.»

Kirken. – Hva gjør kirken for konvertittene?

– Vanlige kirkegjengere, diakoner og pastorer hjelper så godt de kan; gir kristendomsundervisning, bygger fellesskap, åpner sine hjem for dem, tar kontakt med politiet og andre offentlige instanser, og forsøker å få myndighetene til å

r intervjuet og skrevet bok om ex-muslimer. FOTO: JENNIINA NUMMELA

forstå den sårbare situasjonen ex-muslimer er i. Siden konvertittene blir utestengt av familien, har de et sterkt fellesskap med andre som har konvertert fra islam til kristendommen, og de har gjerne ikke så mye kontakt med finske kristne. Det er lettere å ha relasjoner med andre med samme bakgrunn. Men når de er blitt bedre i finsk og bedre integrert, får de også finske venner.

– *Hvorfor en bok om ex-muslimer?*

– Siden stadig flere muslimer blir kristne, er det viktig å undersøke hvordan situasjonen er for disse konvertittene. Det er en ukjent virkelighet for de fleste finlendere. Så håper jeg boken kan være en stemme for de stemmeløse. Mitt håp er at boken åpner manges øyne.

Media. – *Hvordan har boken din blitt mottatt i mediene og ellers i Finland?*

– Etter at boken kom ut har jeg

blitt kontaktet av folk som hjelper konvertitter og som deler deres stemme og deres smerte. Boken har også ført til debatt i sekulære medier, både i nyhetssendinger og morgensendinger på fjernsyn og i tabloidpressen og kristne medier. Jeg er veldig glad for at eksperter diskuterte boken på fjernsynshetene. Men det er ikke nok. Vi må ha mer diskusjon. Situasjonen er alvorlig.

– Og hvordan har det muslimske miljøet i Finland reagert på boken?

– Jeg vet ikke. Jeg har ikke hørt noe.

Politikere. Kort tid etter at boken kom ut, besøkte Turunen Riksdagen, den finske nasjonalforsamlingen, og møtte en gruppe politikere som jobber med religiønsfrihet og samvittighetsfrihet.

– Jeg ble rørt da riksdagsmedlemmer applauderte etter at jeg

hadde holdt min tale. Et par uker senere kontaktet et riksdagsmedlem meg og fortalte at hun hadde lest boken min, og at hun trodde den ville starte en prosess som virkelig vil føre til forandring. Nå arbeider boken bak kullissene. Den er blitt sendt til alle biskopene i den lutherske kirken og til politikere, og jeg har gitt den til justisministeren og innenriksministeren, sier Turunen og legger til:

– Myndighetene og politiet må forstå hvor mye det koster å forlate islam. Vi trenger mer kunnskap før vi kan vite hva vi skal gjøre. Finlendere vet ikke hvordan det er å forlate islam.

Lovverk. – *Ja, hva skal vi gjøre?*

– Jeg har ikke svar på det, men vi må gjøre noe. Vi har et lovverk. Finsk lov gir deg rett til å praktisere religionen, den gir deg rett

til å ikke ha noen religion, og den gir deg rett til å skifte religion. Vi må følge lovene. Så håper jeg noen vil utfordre imam Anas Hajjar på hans uttalelser.

– Du er ikke redd for at boken din gir et svart-hvitt bilde av islam og muslimer og kan bidra til at debatten om islam og muslimer blir enda mer polarisert?

– Jeg ønsker ikke å sverte islam eller muslimer. Jeg har muslimske venner. En sekulær muslimsk venninne er ikke overrasket over mine funn. Hun sier at hvis du vil forlate islam, er dette hva du får. For meg var det en øyeåpner at hun ikke var overrasket. Hva som er velkjent for min sekulære, høyt utdannede og vestlige venninne, er noe som skandinaver også skulle forstå. Å forlate islam kan koste deg mye, sier Mari Turunen. Sambåndet

Mellom muslimer og sekulære nordmenn

Josef Naser ram regnet seg som muslim. Så ble han kjent med Jesus, og det betyr så mye for ham at han må dele det med andre.

Tekst: Brit Rønningen
b.ronningen@imf.no

BERGEN: Det er ikke så lett for Josef Naser ram å uttrykke seg på norsk om det å forlate islam for å bli kristen. Derfor vil han ha tolk, og han har fått vennen Issa Hammer til å gjøre jobben. Sambåndet møter Josef Naser ram og Issa Hammer i lokalene til Det evangelisk lutherske kirkesamfunn (Delk) i Bergen.

– Jeg ble født i en familie i Iran hvor far var bahai og mor var muslim, og jeg hadde fire brødre og tre søstre. Morsmålet mitt er ikke persisk, men azeri, et språk som er beslektet med tyrkisk, begynner Naser ram.

Kristne venner. – *Hvordan var det å vokse opp i et hjem med forskjellige religioner?*

– I familien var det diskusjon. Far sa at bahai er rett. Mor sa at islam er rett.

Selv ble Naser ram interessert i kristendom og Jesus.

– Jeg hadde kristne venner som var armenere. De pleide å snakke med meg om Jesus. De var forsiktede. Hvis myndighetene fikk vite at de snakket om Jesus, kunne de få problemer. Vi gikk på skole sammen, og de var gode venner.

På sjahens tid var det ikke noe problem å være bahai. Etter revolusjonen i 1979 ble det vanskeligi-

gere. De fikk ikke høyere utdanning, og de fikk ikke jobb. Naser rams far mistet jobben som fotograf. Naser ram åpnet en kiosk, men måtte slutte fordi han fikk trusler på grunn av at faren var bahai.

Kaos. – Det var kaos i familien fordi vi ikke hadde økonomisk trygghet som en jobb gir. For å kunne starte forretningsvirksomhet måtte du ha en vandelsattest. Min far og jeg fikk ikke en slik attest, forteller Naser ram.

Faren tok Naser ram og brødrene med på møter i bahai. De måtte være påpasselige og måtte

skjule bøker de skulle ha med på møtene. Folk i nabolaget var imot bahai.

– Vi ble tvunget til å være med på møtene, og vi likte det ikke. Jeg hadde problem på skolen. Jeg fikk reaksjoner fra medelever. Noen sa at det er ikke bra at din far er bahai og at han har brent Koranen. De sa ikke «hei», og de snakket ikke med meg. Muslimer sier om de kristne at de er vantro. Det samme sier de om de som er bahai.

Sannheten. – *Hva regnet du deg selv som, bahai eller muslim?*

– Jeg regnet meg som muslim. På grunn av vanskelighetene

reiste Naser ram til Tyrkia og derfra videre til Hellas. I Hellas fikk han kontakt med en iransk kristen menighet. Menigheten hadde gudstjenester, undervisning om den kristne tro og matutdeling. Naser ram fikk dåpsopplæring og døpte seg i mars 2003.

– *Hva var det som gjorde at du ble en kristen?*

– Når du blir kristen, blir du kjent med sannheten og med Gud. Du får kontakt med den levende Gud. Som muslim tror du Jesus er profet. De spør seg hvordan er det mulig at Gud kan bli menneske. Du må streve og gjøre gode gjerninger for å bli akseptert av Allah. Du må be, og du må faste. Bønn er en plikt. Alt for å bli godtatt av Gud. Den kristne Gud kan du ha en relasjon til. Bønn er kontakt og kommunikasjon med Gud.

Til Norge. Etter hvert ble det vanskelig for Naser ram i Hellas, og han måtte flytte fra landet.

– Det kom mange flyktninger. Hver sjettede måned måtte jeg fornye arbeids- og oppholdstillatelsen. Så kom det endringer i asyl- og innvandringslovgivningen, og jeg fikk ikke lenger opphold, forteller Naser ram.

Han dro med båt til Italia og så med tog fra Italia til Norge.

– Jeg kom til Norge 27. desember i 2009, og jeg ble registrert som asylsøker. Noen kristne venner fra Iran hjalp meg.

Den 10. desember 2016 giftet Naser ram seg med en kristen iransk kvinne. Hun har fått oppholdstillatelse, men hans sak er ennå ikke ferdigbehandlet. Nå bor han delvis sammen med sin kone og delvis på Arna mottakssenter.

– Norske myndigheter godtar ikke at jeg er konvertitt. De sier jeg kan reise tilbake til Iran. Hvis jeg ikke sier så mye om min kristne tro, så går det bra.

Evangelisering. For Ram er problemet at han vil si noe om sin kristne tro. Tolken Hammer reiser seg og stiller seg tett ved Naser ram.

– Vi legger merke til at han går med kors på seg. Det er synlig.

Og det dreier seg ikke bare om å gå med kors. Naser ram er med i en evangeliseringsgruppe i Delk. Hver lørdag står han på stand i Bergen sentrum og deler ut bibler. Han har også vært med og evangelisert i forskjellige byer, som Ålesund, Haugesund, Kristiansand, Skien og Porsgrunn.

– *Hva slags erfaringer har du gjort deg på stand?*

– Det varierer. Noen er nysgjerrige. Andre reagerer kraftig. Noen

muslimer spør: «Hvorfor har du forlatt islam? Det er en perfekt religion.» Så opplever jeg at Norge er sekulært og folk ikke er interessert i Gud. De tror på seg selv. Men jeg møter også nordmenn som er interessert i kristendom. Jeg står mellom to stoler. Muslimerne på den ene siden, der jeg får høre at jeg er frafallen. Og sekulære nordmenn på den andre siden som tror på seg selv og som har alt de trenger. Det er vanskelig, men jeg er blitt vant til det.

Konvertitt. – *Hvordan er det å være konvertitt i Norge?*

– Jeg opplever hat fra muslimerne på asylmottaket i Arna. De gjør meg ikke noe, men de liker ikke at jeg er kristen. «I Iran er vi muslimer. Hvorfor er du kristen? Du kommer til å brenne i helvete. Du

er frafallen. Du er vantro», sier de. – *Og hvordan har familien din reagert på at du er blitt kristen?*

– I familien er det bare en søster som er positiv til at jeg er blitt kristen og som jeg har kontakt med. Foreldrene døde før jeg ble kristen. Alle de andre har brutt kontakten med meg. De er negative til at jeg er blitt kristen. Mine brødre har sagt at far ødela fordi han var bahai. Nå sier de jeg ødelegger fordi jeg er kristen.

På spørsmål om hvordan det oppleves, svarer Naser ram kort: – Det er trist at de har ekskludert meg.

Jesus for alle. Han har tidligere stått frem i aviser som BA, Dagen og Norge I DAG, og det har myndighetene i Iran fått med seg. De vet at Naser ram er kris-

ten. Ifølge ham har den iranske ambassaden i Oslo sine agenter og oversikt over det iranske miljøet i Norge.

– *Hvordan er det å være kristen i Norge?*

– Livet er OK som kristen i Norge. Men det er vanskelig at muslimerne på mottaket er så negative, svarer Naser ram og legger til:

– Jeg synes folk skal få velge selv hva de vil tro på. Ingen skal tvinge deg til å tro. Samtidig må jeg få lov til å evangelisere og fortelle folk om Jesus. Jesus er for alle og hele verden. Alle kan bli kristne. Det viktigste er å ha Jesus i hjertet. Troen er noe som er i hjertet, avslutter Josef Naser ram og takker Sambåndet for at bladet er interessert i hans historie. [Sambåndet](#)

KRISTEN: Josef Naser ram har funnet sitt åndelige hjem i DELK Bergen. FOTO: BRIT RØNNINGEN

Kjære Mækjebakken

Det var med tungt hjerte jeg måtte forlate gårdstunet her for leden dag. Jeg er evig takknemlig for muligheten jeg fikk til å bo hos deg, og ikke minst for all den kunnskapen som jeg kunne reise hjem igjen med. Resultatet som jeg sitter igjen med etter denne uken vil jeg si er noe annerledes enn de forventningene jeg reiste dit med. Det jeg trodde skulle bli en mager opplevelse med linsesuppe og havregrøt til hvert måltid, ble i stede en mektig fornøyelse med kortreist mat, bokstavelig talt. For det er ikke ofte jeg får være med på å spise noe som for 24 timer siden levde i sitt beste velgående. Og ikke minst det å få muligheten til å se hele prosessen. Man setter pris på maten på en helt annen måte når man jobber så mye for å få den. Selv om det var en litt ekkel opplevelse i starten, må jeg innrømme at slaktingen ble ganske gøy etter hvert. Det er jo artig å kunne si at man har revet ut hjertet til en sau ... <3

Noe annet jeg også setter stor pris på etter denne turen er bibeltimenes relevante tema til gårdsoppholdet. Jeg synes det var veldig interessant å få lære mer om dyrene fra et bibelsk perspektiv. Det ble også spennende når vi akkurat hadde slaktet og jobbet med disse dyrene. Jeg blir bare mer og mer fasinert over hvordan naturen fungerer, og hvordan Gud skapte alle disse dyrene for at vi daglig skal få legge oss mette til sengs.

Fellesskapet blant mine medreisende var også på sitt beste. Jeg er veldig glad for at det var akkurat vi som reiste i lag. For jeg fikk bli enda bedre kjent med flotte mennesker på tvers av linjer, noe som ikke alltid kan være like lett på skolen. Jeg setter også stor pris på de lærerne som brukte tiden sin på å være med. Det har vært veldig koselig å få bli bedre kjent med de også. Uavhengig om de bruker tommestokken til svelemåling eller låvevegg.

Men det jeg kanskje sitter igjen med størst takknemlighet for er de menneskene du har boende hos deg. De som lærte meg hvordan jeg baker flatbrød, og til og med ga meg oppskriften på den. De som ga oss husrom og plass til å få utfordre oss på ekte bondevis. Og de som med åpne armer ønsker oss velkommen tilbake. Det er vanskelig å komme på noe jeg skulle ønske var blitt gjort annerledes. Oppdragene vi fikk var kreative og varierende, og ikke minst lærerike. Så igjen, tusen takk Mækjebakken for en veldig fin uke!

Med vennlig hilsen Liv Marit Brusdal

OPPDRA MÆKJEBAKKEN

John Morten Espevik (tv)
Mentor for lineegning.

9 haners siste reis.

Storbøndene; Lars, Karoline og Vegard.

En annerledes uke

Bildøysidene i denne utgaven av Sambåndet er viet valgfaguken 16.–19. april. Mens 36 studenter dro til Spania med Bibel og Idrett på timeplanen, dro 24 studenter sammen med noen ansatte til Bømlo. Skolebenken og den vanlige timeplanen ble byttet ut med et gårdstun som bærer navnet Mækjebakken, lokalisert på Foldrøyhamn ca. 10 minutters kjøring fra Bremnes. Der ventet vertskapet John Morten og Ingebjørg Espvik på at Bildøystudenter for anledningen kalt Bakkefolket, skulle innta gården i fire dager.

Det ble fire dager mettet med lærdom og begivenheter. Da studentene dro fra Bildøy den mandag morgenen, var det bare de tre storbøndene og ansatte som visste hva som ventet de nærmeste døgnene.

Målet var å gi studentene opplevelser og erfaring knyttet til forvaltning av goder som naturen byr på. Gi utfordringer knyttet til fiske, fangst, foredling og tilberedning av denne. Kortreist mat fikk for mange studenter et nytt innhold denne uken. Det ble også gitt opplæring i tradisjonell matlaging som baking av surdeigsbrød i steinovn, flatbrødbaking og gjærbakst. I tillegg fikk studentene prøve seg på både snekring, vedkløving, fluebinding, fiskeing med garn, bygging av fuglekasser og ulike fritidsaktiviteter.

Noen av studentene fikk følge ni haners siste timer fra de ble fanget på en øy, via slakting, ribbing og flåing, til de ble tilberedt og servert som hønsefrikassé til hele «Bakkefolket» dagen etter. Noen fikk være med på å flå og partere et lam. Noen fikk egne og sette line, mens andre fikk være med på å dra linen og tilberede tidenes fiskesuppe sammen med mentor William Hope.

En gruppe studenter sammen med Arnulf og Liv Norheim (mentorer) arrangerte fest for de eldre på Laurhammar bedehus en av dagene, der den allerede nevnte tidenes fiskesuppe ble servert sammen med løvtynne hjemmelagde flatbrød. «Det var herlig å få lov til å være med og spre glede på bedehuset», sier en av studentene.

Hvert oppdrag hadde sin egen mentor som gav studentene veiledning og opplæring for å kunne gjennomføre oppdragene som ble gitt. Hele uken ble ledet av tre studenter som under oppholdet fikk bære tittelen storbønder. De sørget for at dagliglivet gikk sin gang og at oppdragene ble utført og godkjent.

Dagene startet som en vanlig skoledag på Bildøy, med morgensamling med høytlesing fra Bibelen, refleksjonstid og felles bønn. Morgensamlingen ble etterfulgt av bibelundervisning der tema de tre dagene var fisk, fugl og lam.

Etter endt uke fikk studentene utfordringen om å skrive et brev som skulle innledes med «Kjære Mækjebakken». Et av brevene er gjengitt på Bildøysidene denne gangen.

Det var mange av oss som dro fra Mækjebakken med stor takknemlighet. En av studentene skriver; «De flotte menneskene som bor på Mækjebakken, har blitt et forbilde for meg.»

Tusen takk for gjestfriheten dere møtte oss med og kunnskapen dere delte så raust; Ingebjørg, John Morten, Johannes, Benjamin, Aron, Arnulf og Liv!

Gunnar Ferstad

Søkertall

Søkertallene for kommende skoleår viser pr. 1. mai at 63 har takket ja til skoleplass kommende år. Dette tallet er veldig likt tallet for fjoråret. Mest søkning er det til KRIK-klassen, mens både Disippel og Musikk har ledige plasser.

Vikar musikk

Arne Skorpe Sjøen (27) skal vikariere for Lars Erik Birkeland som har ett års permisjon. Skorpe Sjøen har utdannelse innen utøvende musikk og trommer som hovedinstrument. Han har jobbet mye i den offentlige kulturskolen de siste årene. Skorpe Sjøen har god erfaring innen feltet musikkteknologi og har allerede rukket å bli litt varm i Bildøytrommen etter noen vikartimer våren 2018. Det er en glede å ønske han velkommen med på laget. Ta han gjerne med i bønn fremover.

TIL TRO

Del 3

Lindsay Brown, leder for Nettverk av evangelister ved europeiske universiteter

En tredje dimensjon i hvordan reformasjonen forvandlet Europa, er framvekst av demokrati og religionstoleranse. I en artikkel publisert i mai 2012 argumenterer professor Robert Woodberry for at protestanter hadde stor innvirkning på verdensvid spredning av demokrati og var katalysatorer for framvekst og spredning av religionsfrihet, utdanning, trykksaker, aviser, frivillige organisasjoner og sosiale reformer. De skapte dermed, mener Woodberry, forhold som gjorde det mer mulig å ha stabile demokratier.

Demokratier oppsto ifølge professoren ikke gjennom sekulær rasjonalitet eller urbanisering og industrialisering, som mange historikere hevder, men som følge av innflytelsen fra protestantiske misjonærer. Noen av dem som grep tak i misjonærens holdninger, var sekulære. John Locke i England, Hugo Grotius i Nederland, Ben Franklin i USA og Jean-Jacques Rousseau i Frankrike kom egentlig bare med en sekularisert versjon av det som protestantiske misjonærer allerede hadde tatt til orde for. Woodberry mener John Locke «stjal» tanken om alle menneskers likeverd fra beviselig religiøse tankeretninger. Uav-

Fruktene av reformasjonen

Reformatorene inspirerte
det bibelske verdensbildet på

hengige protestantiske misjonærer underminerte ofte elitene i samfunnet på måter som fostret demokrati og som viste fram en omsorg for den vanlige mann og bidro til å redusere maktmisbruk. Professoren har mye statistisk materiale som underbygger dette.

Woodberry argumenterer også for at kolonimaktene, nybyggerne og forretningsmennene søkte å unngå utdanning for massene. De foretrakk å forholde seg til en utdannet elite i en kultur, fordi de trodde at det da ville bli lettere å oppnå det de ville. De var ikke glad for at misjonærene argumenterte for utdanning til folket.

Professoren påpeker at stabile demokratier først vokste fram i protestantiske land, særlig i tiden etter andre verdenskrig. Romersk-katolske og ortodokse deler av det sørlige og østlige Europa – og Latin-Amerika – lå derimot etter i denne utviklingen. Det var først omkring 1970 at den romersk-katolske kirken begynte å arbeide for demokratisering. Etter kommunismens fall i Øst-Europa var det romersk-katolske og protestantiske kulturer der demokratisering var blitt vektlagt, som oppnådde overgang i mer rolige former. Eksempler er Litauen, Latvia, Estland, Tsjekkia og Slovakia.

Woodberry påpeker at akademiske sirkler og ideologier på 1800-tallet

så på svarte mennesker som biologisk underlegne, og at det var nyteløst å utdanne dem til noe annet enn manuelt arbeid. Misjonærene motarbeidet disse tankene.

Så til framveksten av religionstoleranse. Oliver Cromwell (1599-1658) var den første protestantiske lederen som støttet religionstoleranse som prinsipp. Han sto bak det å ønske jøder velkommen til England igjen etter at de hadde vært utestengt i 300-400 år. Han sa til og med at han ville ha akseptert muslimer dersom det hadde vært aktuelt. Dette fordi han mente at det skulle være tillatt å argumentere offentlig for ulike verdensbilder, og at det kristne evangeliums overlegenhet ville bli tydelig mellom disse alternative verdensbildene. Vi bør tåle utbredelse av andres verdensbilder på betingelse av at det kristne verdensbilde kan settes opp mot dem.

I dag blir det ofte satt likhetstegn mellom toleranse på den ene siden og pluralisme og relativisme på de andre. Toleranse på Cromwells tid betød at «du tror dette, jeg tror dette. Jeg mener ditt syn er feil, men jeg tolererer det». I dag sier vi at «du tror

dette, jeg tror noe annet. Det betyr ikke noe, for det er det samme når det kommer til stykket».

Hva med kunsten? Protestanter har hatt et litt vanskelig forhold til visuell kunst. En walisisk dikter, R.S. Thomas, skrev kynisk at «protestantisme kastrerer kunsten». Men egentlig har han misforstått. Det er sant at i reformasjonens første tid ble ikoner ødelagt, vegger hvitvasket og statuer knust. Men det var en reaksjon på den teologien som var koblet til det. Luther forbød tilbedelse av kunst, ikke det å skape kunst. Fra reformatorenes tid og spesielt da de nederlandske malerne kom på banen, startet man å si at alle aspekter av livet var verd å male. Alt ble sett på som gaver fra Guds gode hender. Renessanse-verdenen før reformasjonen bød på et idealisert verdensbilde. Malere som kom etter reformasjonen, så verden slik som den var, og de arbeidet ut fra et kristent syn på livet, forstått innenfor et rammeverk av tro på skapelse, syndefall og menneskehetens frelse, slik professor John Walford har uttrykt det. Han har uttalt at de protestantiske malerne, både i Nederland

MENNESKET NÆR

Kva kan eg gi til min frelsar?

Stine Mari B. Våge
lærer og småbarnsmor

Vilhelm Viksøy
journalist

Stine Mari B. Våge
lærer og småbarnsmor

Irene Ludvigsen
familieterapeut

Denne påska har det vore ei spesiell dame frå bibelen som har fanga tankane mine. Tankane mine har kverna omkring det ho fekk av Jesus og det ho gav til han. Kva har eg fått som eg kan gje han? Kvinna heitte Maria og var ein av Jesu beste vener.

Den første forteljinga ein ofte høyrer om ho og hennar to søsken, er frå den gongen Jesus besøker dei heime og Marta stressar rundt i huset for å ordne alt, som den gode vertinna ho var. Maria derimot, ho søkte Jesu ord og undervisning. Vi kan alle kjenne oss igjen i både Marta og Maria.

Den andre kjende historia vi ofte høyrer om er då Lasarus er død og søstrene er i stor sorg. Så vekkjer Jesus bror deira til live att.

Den tredje forteljinga er den som har gripe meg denne påska

som var. Det nærmar seg påskehøgtida og Jesus veit kva som ligg framføre han, og han søker fellesskap med sine gode vener. Medan Marta, som vanleg, steller og ordnar, er Lasarus saman med Jesus. Så kjem Maria inn og har med seg den mest dyrebare salve som fanst på den tida. Den kosta over 300 denarar, og vi får vite at dette er veldig kostbart. Så salvar ho Jesu føter og tørker dei med håret sitt. Jesu føter som snart skal gå ein tung veg mot Golgata, for alle menneske til alle tider si skuld. Du kan sjølv lese meir om besøket i Betania i Johannes 12.

sjonen

direrte folk til å anvende alle deler av livet.

og Tyskland, hadde en tanke om noe fint som var ødelagt. I Rembrandts maleri «Profetinnen Anna» kan man eksempelvis se at huden på hendene hennes har rynker, og at alderen har satt merke i ansiktet. Men Skriftens lys kom inn over bildet, og det bringer glede og håp. For det andre har missiologen Samuel Escobar påpekt at svært få katolske malere har framstilt oppstandelsen.

En annen dimensjon her er vitenskapen. Richard Hooykaas har påpekt at mange av pionerene innen moderne vitenskap har sine røtter i et bibelsk og kristent verdensbilde. Han siterer astronomen Johannes Kepler på at han bare «tenkte Guds tanker etter Ham». Mange andre tenkte på samme måte i årene etter reformasjonen.

En siste dimensjon her er betydningen av arbeid og arbeidsplassen. Luther og Calvin la stor vekt på kall og det å bli kalt, ut fra prinsippet om det allmenne prestedømme. La meg sitere hva den engelske reformatoren William Tyndale (1494-1536) sa: «Selv om det å ta oppvasken og det å forkynde Guds ord er ulike aktiviteter (...), er det ingen essensiell forskjell når det gjelder det å være Gud til behag». Re-

formatorenes syn på dette hadde stor innflytelse på arbeidslivet: Vi er ikke lenger kalt til å forlate verden for å tjene Gud, men vi er kalt til å tjene Gud i verden. En av de sterkeste utsagnene om dette i det siste århundre kommer fra Martin Luther King under et besøk i Jamaica: «Ikke noen form for arbeid er ubetydelig. Dersom det faller i din lodd å være en gatefeier, fei gatene slik Michelangelo malte et bilde, slik Beethoven komponerte musikk, slik Shakespeare skrev poesi. Gjør det slik at alle himmelske vesener stopper opp og sier om denne mann eller kvinne: 'Denne levde et liv som en stor gatefeier!'. Det stammer fra en ny teologi om arbeidsplassen og bruddet med et syn om geistlige på den ene siden og lekfolk på den andre. Alle er kalt til å tjene Gud der Gud har satt dem.

Ofte tenker vi ikke på at reformatorenes undervisning inspirerte folk til å anvende det bibelske verdensbildet på alle deler av livet. Og vi gjør den kristne kirke fattigere dersom vi ikke gjør det samme. Vårt hovedkall er å forkynde og leve ut Kristi evangelium, men dersom Gud er vår kjærlige himmelske far som «rikelig gir oss alle ting til vårt bruk» (1. Tim 6,17b), skal vi ikke forsøke å kommunisere til Guds folk Guds suverenitet over hele skapningen?

Tredje del av en tale under European Leadership Forum i Polen i mai 2017. Oversatt fra engelsk av Petter Olsen.

Det som har rørt ved mine tanker er kor inderleg Maria er i handlingene sine. Ho er så inderleg glad i Jesus, ho veit ikkje kva godt ho kan gjere for Han. Ho har erfart og fått sett at Han verkeleg er frelsaren, ho trur det mange ikkje trudde, at Han er Guds son. Kvifor har ho skjont det mange andre ikkje forstod? Eg ser ein tråd, frå stunda ved Jesu føter, til det ho fekk erfare ved broren si grav – og til slutt ei handling som proklamerer det hjartet hennar er fullt av. Ein inderleg kjærleik til frelsaren.

Så surrar tankane mine rundt desse spørsmåla: Kva har eg som

eg kan gje Jesus som takk for alt Han har gjort for meg? Kva er det mest dyrebare eg har, og vil eg gje det til Han?

Eg veit i alle fall dette; Gud gav det mest dyrebare Han hadde – for meg, og for deg (Joh 3,16).

«Alt for Jesu fot legger jeg, alt hva jeg her kaller mitt. Jeg vil elske, jeg vil tro ham, følge Ham for hvert et skritt. Jeg vil gi deg alt. Jeg vil gi deg alt. Du skal råde, kjære frelser. Jeg vil gi deg alt».

LØNNKAMMER

BØNN

BE FOR:

- De som opplever mye motstand i sin tjeneste.
- De som står overfor veivalg i livet sitt.
- At Guds folk ikke må bli motløse.
- At Gud må reise opp nye ledere med hjerte for barn og unge.
- Søkere til kristne skoler og barnehager.
- Alle sommerarrangement i ImF som er under planlegging.
- Et gjensidig godt forhold mellom generasjonene på bedehusene.
- Alle konfirmanter denne våren.

TAKKE FOR:

- Gode samlinger om Guds Ord i påsken.
- Oppstandelsen og seier over synden.
- At det er nok det som Jesus gjorde.
- At vi mennesker kan være i tjeneste for selveste Gud.
- At vi kan gå ut på Jesu allmakt.
- At vi får tjene med den kraft som Gud gir.
- At Gud utrustrer på så mange måter.
- Nye forsamlinger som etableres.

Jeg formaner dere framfor alt til å bære fram bønn og påkallelse, forbønn og takk for alle mennesker. Be for konger og alle i ledende stillinger, så vi kan leve et stille og fredelig liv med guds frykt og verdighet i alt. 1. Tim 2, 1-2

Be om fred for Jerusalem. Salme 122, 6

Kommentar:

Av **Kjellaug Tonheim Tønnesen**,
rådgiver i Barnevakten

Masemediene

Har du ikke fått mat i jula, spurte læreren. Det var neppe vondt ment, men slike kommentarer kan følge oss hele livet.

Jeg husker godt en situasjon fra da jeg selv var tenåring og kom på ungdomsskolen første dag etter juleferien. Vi hadde skiftet og stod klar i shorts og t-skjorte. Gymlæreren hadde opprop for å registrere fravær. I den settingen ser han på meg og sier: «Har du ikke fått mat i jula?»

Det var et litt flåsete spørsmål, kanskje ikke vondt ment, men det satte der og da veldig søkelys på hvordan jeg så ut – og det fremfor hele klassen. Jeg hadde fra før tenkt tanken at jeg var for lang og tynn. Kommentaren ble ikke glemt, og jeg ble mer bevisst på at jeg var altfor lang og tynn enda jeg spiste masse. Jeg likte ikke den store glipen mellom lårene, og ikke hadde jeg rumpe og pupper å skryte av heller, liksom.

Det skal ikke mye til før ord og kommentarer knyttet til utseendet vårt kan feste seg og påvirke hvordan vi tenker om oss selv. Slike kommentarer gjør noe med oss på godt og vondt. Ting som blir sagt eller skrevet når vi er barn og tenåringer, kan følge oss hele livet.

Aldri fred å få

Når idealet for hva som er pent og attraktivt i tillegg er nærmest uopnåelig, og kanalene og plattformene som snakker til oss, er overalt, da er det ikke rart at mange bruker mye energi på ikke å være fornøyd med seg selv. Utseendeideal, trender og kroppsfokus har det alltid vært, men i dagens samfunn er aldri fred å få.

I dag vet jeg at jeg var helt normal. Men hadde jeg vært en usikker 14-åring i dag, så hadde jeg allerede hatt mulighet til å finne ut av hvordan jeg kunne gjøre pupper og rumpe større både med bilderedigering og kirurgiske inngrep.

Tar et tak

Vi i Barnevakten vil være med og endre samfunnet, og vi ønsker å legge til rette for at barn og unge skal kunne håndtere det vi kaller massemediene. Vi ønsker også å styrke foreldres rolle og være en ressurs for både barn og voksne.

Nå er det viktig å ta tak i alt positivt som skjer også. For det skjer faktisk mye positivt!

Der er flere norske bloggere som tar oppgjør med kroppstyranniet og prøver å være en motvekt. Vi har også fått bedre merking av sponset reklame og retningslinjer for hvordan reklameinnlegg på sosiale medier skal merkes. Norske Kvinners Sanitetsforening og flere ungdomsorganisasjoner har jobbet for å få strengere regulering av retusjert reklame i det offentlige rom, noe som har ført til ulike reguleringer i flere kommuner. I tillegg har Redd Barna sin ungdomsorganisasjon Press mye bra stoff om medieskapt utseendepress og helse.

Ungdom har også fått sin egen digitale helsesøster, «Helse-sista», på Snapchat, Instagram og Facebook. Med sin måte å snakke til barn og unge på, formidler hun et viktig budskap om å tørre å finne seg selv og å tørre å være seg selv.

For å lese mer om medieskapt utseendepress, gå til barnevakten.no/selvbilde

POSTKASSEN

Skjer det noe der du bor? Her i «Postkassen» presenterer vi bidrag innsendt fra leserne.

En leiopplevelse, et jubileum eller en åpningsfest kan være verd å dele med andre. Husk et bilde med god kvalitet. Send fortrinnsvis på e-post til: sambaandet@imf.no eller i posten: **Sambåndet, Søre Bildøy, 5353 Straume**

Bibel, båttur og p

Bibel- og naturcamp-en på KVS-Bygland gjeng i år av stabelen frå søndag 1. juli til søndag 8. juli. Audun Hjellvik hadde bibeltimane i fjor, og han tek med seg kona og kjem attende i år òg.

Mangeårig forkynnar i ImF Sør, **Åge Nygård**, talar på kveldsmøtene, og kona hans, **Anne Kristin Nygård**, vert med som songar.

Ho får selskap av **Vera Henriksen** som for tredje året på rad gler oss med si djupe varme songrøyst og gode vitnesbyrd. Vera bur til vanlig i Sør-Spania og tek i år med seg nyinnspela CD som det vert releasekonsert på laurdag 7. juli kl.18.30 i Bygland kyrkje. Ho har med seg musikarane **Odd Magne Myre** og **Charlie Blackwater** som og har vore med på sjølve plateinnspelinga.

Før konserten er det tid for nok ein båttur med DS «Bjoren», denne gongen heilt frå Byglandsfjord til Bygland.

Torsdag 5. juli er det tid for det tradi-

sjonsrike Misjonsløpet, til inntekt for KVS-Byglands omfattande bygningsmasse.

Same kvelden vert det songkveld, der Anne Kristin Nygård og Vera Henriksen får selskap av tidlegare Spania-misjonær Wigdis Trøim som òg spreier den glade budskapen gjennom vakker song.

I fjor var det fleire som delte sitt vitnesbyrd knytta til songar og hendingar på Songkvelden, og det gjev me rom for i år òg.

Godt fottøy og høvande turan-trekk er å anbefala på camp-en. Det trengs i alle høve, for kvar dag vert det turar og utflukter – fyrst og framst til dei fine hyttene skulen disponerer inne på fjellet, og der årets fiskekonkurranse sjølv sagt er eitt av høgdepunkta for store og små.

Dei to siste åra har me vore ekstra heldige med været. Medan det elles regna og bles både i vest og nord, gjekk Setesdalen stort sett klar i le for fjella og varta opp med fleire varme, gode soldagar.

Me kan ikkje garantera det same gode været kvart år, men **Regine Austegard** og **Kristine Olsson** kjem attende i år òg, der dei varmar opp med barnemøte og aktiviteter for store og små både inne og ute.

BibelQUIZ

Leit i Bibelen med **Asle Hetlebakke**

Tema: Fisk

- Kven fekk beskjed om at han skulle finna ein sølvmynt/stater i gapet på ein fisk?
- Kva skapte Gud same dagen som han skapte fiskar og anna liv i vatnet?
- Kven var tre dagar og tre netter i buken på ein (stor)fisk?
- Kva by blir det profetert om at skal bli ein tørkeplass for fiskegarn?

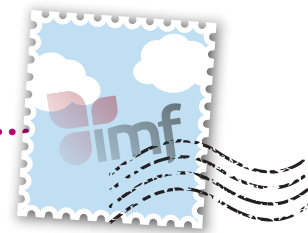
Send svara til: Sambåndet Idrettsvegen 10, 5353 Straume eller på e-post: bibelquiz@imf.no innan 1. mai.

Svar på Bibelquizen i nr 4:

- Duradalen, Daniel 3
- Harpe, 2. Sam 16,23
- Basun, Åp. 8,2
- Harpe og sitar/lyre, Salme 57,9

Vinnar av Bibelquiz i nr. 4
Olga Johanne Waldeland,
Vigrestad

Gratulerer! Premie kjem i posten.

lateslepp

I tillegg til flotte fjellturar vonar me dei flotte sandstrendene i Byglandsfjorden kan koma til sin rett med soling og badeliv på varme soldagar. Litt sør for Bygland ligg Elgtun, og her er vestlendingar og andre interesserte garantert å få treffa på skogens konge.

Tek ein turen til Evje, kan dei som vil besøka bygdas populære og koselege handlegate, medan dei meir fartsgale kan kappast på gocart-bana på Moisund.

Den gode heimelaga maten får mykje skryt av svoltne deltakarar etter turar i skog og mark, og i år har me hyra inn tysk-norske Judith Zöllner som framifrå kokke, og med Anne Bø Nilsen og Pascale Sagbakken som trufaste hjelparar på kjøkkenet.

Edvard Foss tek seg av ungdomane, og for dei som aldersmessig befinn seg mellom born og ungdom, er Marie Hornnes trufast på plass.

Dei siste åra har me hatt svært god deltaking, og allereie no har fleire meldt seg på årets Bibel- og naturcamp.

Det sosiale og andelege innhaldet går hand i hand på KVS-Bygland, der flotte internat, store uteområde, nytt kjøkken og matsal,

UTSIKT: Ommund Tveit, t.v., Mona Foss og Egil Fosse viser fram naturen i Setesdal. FOTO: PRIVAT

flotte møterom, god plass, hyggelig vertskap og dugande talar- og songkrefter gjev deltakarane alt

dei treng for både lekam og sjel.

KVS-Bygland ligg i svært naturfagre omgjevnader, midt i hjar-

tet av Setesdal, og med storslått utsyn mot fjell og fjord!

Tekst og foto: Olav Nilsen

Vil du veta meir, gå inn på heimesida www.bibelognaturcamp.no, sjå våre Facebooksider, mail oss på kbnilsen@hotmail.com, eller ring på telefon 982 99 711 for meir informasjon og påmelding! Velkomen til Bygland Bibel- og naturcamp 2018!

Irenes kjøkkenkrok

Irene Krokeide Alnes sangevangelist i ImF

«VANNET NÅR MEG HELT TIL HALSEN»

I Salmenes bok i Bibelen ser vi inn i et menneskes indre liv, bønner, nød og følelser. Bønnene kan være veldig treffende på vår egen livssituasjon og hjelpe oss til å be.

– *Frels meg, Gud! Vannet når meg til halsen* (Salme 69,2).

Vi kjenner alle den følelsen. Hjelpeløshet. Rådløshet. Umulig situasjon. I slike situasjoner får Gud bønner.

Det fortelles om ei dame som møtte en tornado da hun var ute og kjørte bil. Hun så et lite hus litt lenger fremme som ble løftet opp av tornadoen og knust.

Da tornadoen var forbi, sprang hun bort til hullet som var igjen, og der nede så hun en mann.

– Er det flere der nede, spurte hun.
– Nei, svarte han og fortsatte:
– Bare Gud og jeg i en presserende samtale.

Her er en bønn som passer i en situasjon der alt ser håpløst ut:

Kjære Jesus.

Det føles som jeg er i en umulig situasjon der det ikke er noen vei ut. Jeg trenger å kjenne ditt nærvær og Åndens oppmunt-ring. Minn meg om at med deg er alle ting mulig. Bring himmels svar ned til min situasjon. Berør meg med din nåde. Ytre sett ser alt håpløst ut, men du er den Gud som skapte

jorden fra ingenting og åpnet veg i Rødehavet, så dine barn kunne gå trygt over. Du åpner blindes øyne. Lamme går, og døve hører.

I dag takker jeg deg at du er min Gud, og at for deg er ingenting umulig.
Amen

HERMON HØYFJELLSSENTER

tlf 320 90 300

Opplev god gammeldags vinter

Vintereventyret Hermon

- Preparerte langrennsløyper
- Spenstige konkurranseløyper
- Alpint i Hallingskarvet Skisenter
- Skibyen skistadion
- Barnas skiparadis med skileikområder
- Bigjump og rails
- Akebakke
- Eventyrlige fjellskiområder
- Innendørs badeland

Vinterferien uke 9

24. februar- 3. mars.

Vinteren byr på glede for både liten og stor, vi har program for hele familien.

Det arrangeres skileik, akekonkurranser og familiesamlinger med Guds ord i sentrum.

Pris kr 4560,- pr.pers. for en uke med helpensjon (frokost, nistepakke og middag)

Barnerabatter: 0-2 år gratis, 3-5 år ¼ pris, 6-11 år ½ pris, 12-15 år ¾ pris.

Hermon har eget badeland som tilbyr:

- svømmekanaler med motstrøm
- barnebasseng
- stupebasseng
- klatrevegg
- vannrutsjebane
- boblebad
- treningsrom
- badstuer
- dampbadstue

Vintereventyret Hermon og Skibyen ligger i fjellbygda Sudndalen ved foten av Hallingskarvet.

Glad og aktiv uke: 3. - 9. mars - Fine vinterdager i vårt vakre fjellandskap.

«Glad og aktiv» er en herlig blanding av ute- og inneaktiviteter og samlinger om Guds ord.

Unge som gamle er vi skapt til bevegelse, og vi ønsker å legge til rette for dette. Med forskjellige guidede turer innover i fjellet håper vi du vil nyte gleden og roen fjellet gir.

Etter frokost serverer vi «nistepakke» fra Bibelen. Deretter blir det anledning til herlige skiturer, en tur i bakken eller en fottur. I løpet av uken vil vi arrangere uformell akekonkurranse. Om kveldene presenterer vi et variert program med humor, sang, musikk og samlinger om Bibelens livsglade innhold.

Bibellærere blir Jon Martin Øverby, Leiv Holstad og Arne Håtveit.

Velkommen til gode dager ved Hallingskarvet.

Pris for 6 døgn inkludert vinterpensjon og badeland fra kr 3980,- pr. person.

Hotell – leiligheter – hytter – badeland – samlinger/andakter - god hjemmelaget mat

www.hermonh.no 320 90 300

IMMIGRANTERS SIKRE HÅP I 70 ÅR

Krig, uro, antisemittisme, økonomiske kriser. Religiøs lengsel, kulturell identitet, familieband.
Jøder har mange motiver for å søke til Israel.

I 70 år har de visst at det i alle fall er ett land der de alltid er velkommen. Fra 1948 har 3,2 millioner gjort aliyah (immigrert til Israel). Siden HJELP JØDENE HJEM ble startet i 1990 har det kommet 1,4 millioner. Noen klarer seg selv fra første dag. De fleste trenger starthjelp i en overgangsfase. Vi gleder oss over hva Israel har betydd for sine immigranter og hva immigrantene betyr for Israel. Som giver til HJH støtter du arbeidet til mange frivillige lokale organisasjoner som vet hva de driver med.

Takk for din støtte!

Send din jubileumsgave til immigrantene på 3000 21 42828. Vipps til nr 79332

 Følg oss på Facebook

Samarbeidskomiteen HJELP JØDENE HJEM ble dannet i mai 1990. Formålet er å kanalisere støtte fra nordmenn som vil hjelpe jøder fra det tidligere Sovjet og andre utsatte områder med å reise til Israel, lette overgangen til et nytt liv og tilpasningen til et nytt hjemland.

Bak HJH står: De Frie Evangeliske Forsamlinger, Den Evangelisk Lutherske Frikirke, Den Norske Israelsmisjon, Det Mosaiske Trossamfund, Det Norske Baptistsamfund, Misjonskirken Norge, Fellesinnsamlingen for Israel/Magbit, Med Israel For Fred, Norge-Israel-foreningene, Ordet og Israel

HJELP JØDENE HJEM

www.hjhome.org Tlf. 22 36 21 70

Tlf. 22 36 21 70 E-post: post@hjhome.org Internett: www.hjhome.org

Innviet doblet bedehus

KRISTIANSAND: Randesund Indremisjon har tatt i bruk et utvidet Frikstad bedehus. Se bildene fra innvielsen 14.–15. april.

FAKTA

Frikstad bedehus

- Første bedehus ble reist i 1888 og revet i 1980.
- Byggetrinn 1 på eksisterende bedehus ferdig i 1979.
- Utvidet i 1990 og 2003.
- Nå utvidet med 1400 m² til en pris av 18 millioner kr.
- 6.650 dugnadstimer registrert. 10 mill. kr kommet inn.

ALLE FOTO: PETTER OLSEN
LES MER PÅ SAMBÅNDET.NO

FASADE: Når man kommer vandrende inn mot Frikstad bedehus på veien forbi kirken, er det dette synet man nå møter. Sett fra baksiden blir omfanget av utvidelsen enda tydeligere (se også faktaboks).

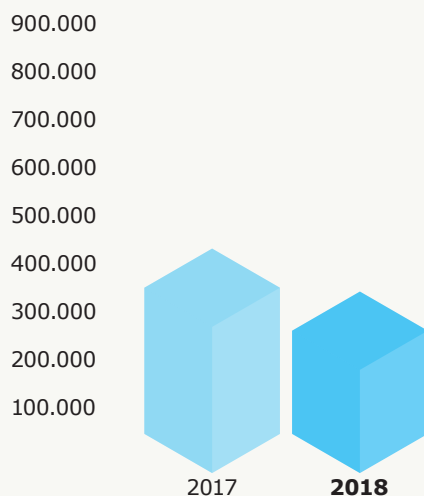
ÅNDELIG HJEM: For Birgit Landro, Konrad Landros enke, er Frikstad bedehus et kjær og stabilt åndelig hjem.

LEDER: Inge Liene er styreformann i Randesund Indremisjon og ledet innvielsesmøtet.

GAVER

Pr. 30.4.2018 var gaven **kr 266.738**.
Tilsvarende beløp i fjor **kr 329.274**.
Takk for gavene.

Gi din gave til konto 8220.02.80055 eller på ImFs nettsider: imf.no/gave

Be for forkynnere

Reiserute 07. mai–10. juni

Erik Furnes

- 07.05 RS, Framnes
- 08.–09.05 Misjonsrådet
- 21.–28.05 Bibelskolen T2, Patmos
- 01.06 Sendt, samling
- 03.06 ImF Sør, Frikstad
- 04.06 Danielsen skoler, årsmøter
- 05.–08.06 NaMu-kurs

Aud Karin K. Ringvoll

- 08.–09.05 Misjonsråd
- 18.–20.05 Furutangen, sang- musikkhelg
- 03.06 Flekkerøy

Roald Evensen

- 17.05 Nordhordland, Hjelvik, Osterøy
- 19.–21.05 Repparfjord, pinsestevne
- 25.–27.05 ImF Sør, dugnadshelg og Kvinatundagen

Marit Stokken

- 04.–10.06 ImF Rogaland

Kenneth Foss

- 27.05 Nordhordland, Haukeland indremisjon,

Andreas Evensen

- 8.–9.mai Misjonsråd
- 25.–27.mai Refuel Weekend, Øygarden
- 8.–10. juni Årsmøte IMS

Otto Dyrkolbotn

- 8.–9.mai Misjonsråd
- 25.–27.mai Leir Nordmøre og Romsdal

Bjarte Vesetvik

- 8.–9.mai Misjonsråd
- 8.–10. juni Audnastrand, leir

Trond Pundsnes

- 8.–9.mai Misjonsråd

Foto: Dreamstime.com

Når du sikrer verdier, skaper du verdier.

Det kan vi forsikre.

Vi er skapt av Kristen-Norge for å verne og sikre verdier gjennom gunstige avtaler for både kirker, organisasjoner og privatpersoner.

Overskuddet gir vi tilbake til fellesskapet.

Som forsikringskunde hos oss bidrar du derfor til å skape nye, varige verdier for deg og den mangfoldige kristne virksomheten.

Vi kan forsikre alt du eller ditt kristne fellesskap eier og har.

Knif Trygghet
SIKRER VERDIER.
SKAPER VERDIER.

LEDIGE Plasser på Bibelferie til høsten

Vær snar med påmeldingen.

— mer enn ferie

På plussreiser.no finner du komplett dagsprogram for turene presentert her, samt en mengde andre turer.

KYPROS

FIG TREE BAY Malama

Pris fra kr. 18 950,-

15. september // 15 dager

Turteam: Aud Kindervåg Halsne, Johan Halsne og Aud Karin Kjølvik Ringvoll

Strandhotellet Malama består av små koselige tre-etasjes hus. Nok en gang kan vi presentere dette flotte anlegget i Fig tree Bay for våre gjester!

FIG TREE BAY Cavo Maris

Pris fra kr. 18 950,-

15. september // 15 dager

Turteam: Marit Stokken, Irene Krokeide Alnes og Ragnar Ringvoll

Hotell Cavo Maris ligger flott til rett ved stranden. Med sine grønne hager og gode basseng ligger alt tilrette for en deilig ferie!

AYIA NAPA Electra/Callisto

Pris fra kr. 18 950,-

22. september // 15 dager

Turteam: Klaus Muff, Marta Veivåg og Sissel Stokset

Bli med på Bibelferie i Syden til Ayia Napa på Kypros. Leilighetshotellene Electra og Callisto ligger rett ved stranden i Ayia Napa. Her kan du slappe av i hagen eller på stranden eller ta en spasertur på den fine strandpromenaden som går helt til sentrum.

SPANIA

ANDALUCIA Bibel- og opplevelsesferie

Pris fra kr. 11 950,-

18. september // 11 dager

Turteam: Jens Petter Jørgensen, Hilde Gjengdal og Gudrun Longva

Bli med oss til Costa del Sol. Med sine over tre hundre soldager i året og de endeløse sandstrendene, kan Andalusia med rette kalles Solkysten. Vi inviterer deg til å forlenge sommeren i Andalusias fascinerende landskap! Våre tidligere turer har vært suksesser, og det gir oss frimodighet til å invitere til ny tur i år!

ANDALUCIA Bibel- og opplevelsesferie

Pris fra kr. 11 950,-

1. oktober // 11 dager

Turteam: Jan Gossner og Jørg Hadland

Bli med oss til Costa del Sol Med sine over tre hundre soldager i året og de endeløse sandstrendene, kan Andalusia med rette kalles Solkysten. Vi inviterer deg til å forlenge sommeren i Andalusias fascinerende landskap! Våre tidligere turer har vært suksesser, og det gir oss frimodighet til å invitere til ny tur i år!

KROATIA

MAKARSKAS RIVIERA Bibelferie ved Adriaterhavet

Pris fra kr. 12 450,-

25. august // 8 dager

Turteam: Helge Hansen og Wenche Lunde

En reise til Kroatia slår det aller meste! Landet lokker med krystall- klart vann, idylliske middelalderbyer, kulinariske nytelser og en vennlig og gjestfri befolkning.

Etter gode tilbakemeldinger har vi nok en gang valgt Makarskas Riviera, som er en av Europas flotteste kyststrekninger. Morgen og kveld blir det samlinger på hotellet for alle som ønsker det. Turteam er forkynner i NLM, Wenche Lunde og vår erfarne reiseleder Helge Hansen fra Sørlandet. Vi ønsker deg velkommen til bibelferie i Kroatia!

ISRAEL

NETANYA Bibelferie ved Middelhavet

Pris fra kr. 17 990,-

19. september // 12 dager

Reiseleder: Ariel Frøyland, Vidar Brautaset, Jørgen Tønnessen

Er du interessert i Israels land, folk, historie og kultur, og har lyst til å oppleve «landet der det skjedde, skjer, og der det kommer til å skje» som du kjenner fra Bibelen? Er du opptatt av dagens situasjon i Midt-Østen og har vært flere ganger i Landet før, og ønsker et annerledes opphold og ferie? Lytt til bibeltimer, og få utlagt det profetiske Ord, på en måte du lett vil forstå? Mye flott evangelisk sang! Nye solen og varmen, ...med enda ca. 27 °C i Middelhavet. Da kan virkelig denne turen være midt i blinken for deg! Vi har også lagt den opp slik, at også for førstegangs reisende, er dette en passende tur.

PLUSSEISER — mer enn ferie

FORETAKSNR. 989 663 445 • VASSTRANDVEIEN 1, 6011 ÅLESUND
70 17 90 00 // plussreiser.no

BIBEL & FELLESSKAP

11. – 14. JUNI 2018 – BILDØY BIBELSKOLE

«Å kor
rik eg
er»

Talere og ledere:

Thor Fremmegård

Harry W. Andersen

Bente og Edvard Foss

Bjørge og Lorents Kjenes

Martha og Harald Nilsen

Berit og Per Otto Lilleberg

Randi og Sverre Dag Ljønes

Gunn-Berit og Roald Evensen

Påmeldingsfrist: 1. juni

Mer info: imf.no

Indremisjonsforbundet

LYNGDAL BIBELCAMP

ferie gir hvile - Guds ord gir kraft

LYNGDAL BIBELCAMP 2018

PROGRAM

2. – 8. JULI U27

Talere: Ole Magnus Breivold og John Roger Nesje.

Leirsjef: Torgeir Lauvås.

Leder for Kidscamp: Bjarte Vesetvik.

9. – 15. JULI U28

Talere: Erik Furnes og Marit & Irene.

Leirsjef: Solveig Hosøy.

Leder for Kidscamp: Eli Anne Svendsen.

16. – 22. JULI U29

Talere: Aud Karin K Ringvoll og Johan Halsne.

Leirsjef: Kenneth Foss.

Leder for Kidscamp: Eli Anne Svendsen.

Torsdag: Familiesamling med Jarle Waldemar.

23. – 29. JULI U30

Talere: Vegard Soltvedt og Glenn N Varhaug.

Leirsjef: Marit H Ådnanes.

Leder for Kidscamp: Morten Granerud.

Torsdag: Familiesamling med klovnen Tulliball.

ferie gir hvile - Guds ord gir kraft

INFO

Egen Kidscamp og Ungdomscamp alle uker.
Band og forsangere hver uke.
Sjekk ut flere detaljer om campen på bibelcampen.no. Kommer du med campingvogn, telt eller bobil trenger du ikke forhåndsbestille. **Online booking skjer på:**

bibelcampen.no eller
tlf 38 33 06 00.

RETURADRESSE:

Indremisjonsforbundet
Idrettsvegen 10
5353 STRAUME

FØLG MEG!

Årets nettverk

Forsamlingsbygging

Fellesskapsplanting Barn- og unge

Forbønn- og veiledning

Trosforsvar Formidling

Lovsang, Godhet

Familie

Hovedtalere

Bibeltimer-

Ole Magnus Breivold

Kveldsmøte fredag-

Anne Lene Otterøen-

Kveldsmøte lørdag-

Øystein Gjerme

9.-11. nov 2018

Lederkonferanse

Straume Forum, Sotra

Info og påmelding: Leder-konferanse.no (fra 7. juni)

Syn for sannhet

NYE SPRELL: Heller ikke på Awana-konferansen ble Chris Duwe og Charles Darwin ble ikke helt enige om evolusjonslæren. FOTO: BRIT RØNNINGEN

Til slutt:
Bli sterke i
Herren,
i hans
veldige kraft!
Ef 6,10

.....tema: **trosvorsvar** side 9-15

– Kommentarene til Normallov for fellesforsamlingar, bør justerast på punktet om dåp, skriv **Erik Furnes** som respons til Egil Morland **synspunkt** side 6

Bibelkurs ble avlyst

Bibelkurset som var planlagt på Bildøy bibelskole 19.–22. februar, ble avlyst. Det var ni påmeldte, og nedre grense var satt til 15. – Vi prøver igjen våren 2020, sier arrangements- og markedsansvarlig Kenneth Foss.

LES MER PÅ SAMBÅNDET.NO (14.02.19)

Nye oppgaver i sør

1. januar sluttet Tina Haddeland som ungleder i ImF Sør og gikk inn i en 50 prosent stilling som barne- og ungdomsforkynner i kretsen og 50 prosent stilling som daglig leder på kretsens leirsted, Kvinatun. Samtidig overtok Anette Bye Stensland som ungleder i ImF Sør. Hun er gift og har to barn og har tidligere vært ungdomsleder i en menighet og leirkonsulent i ImF Sør. – Jeg brenner veldig for barn og ungdom, sier Bye Stensland. Som ungleder har hun ansvar for familiearbeid, leiararbeid og Awana. Tina Haddeland har jobbet mye på Kvinatun som leirsjef før hun begynte der som daglig leder. – Jeg kjente til noen av oppgavene på Kvinatun og vet litt hva det går i, forteller Haddeland.

LES MER PÅ SAMBÅNDET.NO (01.03.19)

Tid for mediestipend

I år har Mediastipendet til Tro & Media fått to nye kategorier, produksjonsstipend og Melt-stipend i tillegg til forskningsstipend. Produksjonsstipendet dreier seg produksjon for TV, radio, avis eller nett. Melt-stipendet som er på 50 000 kr og er en åpen kategori der man kan presentere en søknad om stipend til forskning, produksjon, gravejournalistikk, utstyr, reiser eller annet og blir avgjort i en konkurranse på Mediekonferansen Melt. – Det er strategiske stipend for å prege medieinnholdet, sier daglig leder Jarle Haugland i Tro & Medier. Søknadsfristen for forskningsstipendet og produksjonsstipendet er 31. mars og 1. september for Melt-stipendet.

LES MER PÅ SAMBÅNDET.NO

Bedehus i brann

4. mars ble Stavik bedehus i Fræna kommune på Romsdalshalvøya nord for Molde brent ned som øvingsobjekt for Fræna brannvesen. Stavik bedehus var nesten 100 år gammelt med et tilbygg som ikke var mer enn 25 år gammelt. Dører, vinduer, toalett og inventar var i brukbar stand. Ifølge pensjonist og tidligere kontorfullmektig i NRI, Jan Inge Nasvik, var dreneringen på huset dårlig, og det var råteskader i kjelleren. – Det har stått tomt veldig lenge. Ingen ville ha det, og huset forfalt, sier kretsleder Ole Christan Martinsen i Nordmøre og Romsdal Indremisjon. LES MER PÅ SAMBÅNDET.NO

Bedehuset i Hagavik er selt

Det snart 100 år gamle bedehuset i Os kommune sør for Bergen er selt til ein investor frå Lønningdal, melder nettavisa Midtsiden.no. Egedomen blei lagt ut for sal i desember i fjor. Prisantydning var på rundt 800.000 kroner. Bedehuset blei selt for 500.000 kroner. Seljar var Hagavik Indremisjonsforening, kjøpar er firmaet Glass & Tre AS. Kjøpar har ikkje konstaterert alvorlege manglar med huset, som skal ha vore i bruk omtrent til det siste. – Det gjorde heller ikkje seljar sin takstmann, som sette teknisk verdi på bygg, utan å rekna med tomte, til 1.850.000 kroner, opplyser Rolf Lunde i Glass & Tre. Fleire alternative bruksområde blir vurdert, som ombygging til bustad, forsamlingslokale eller annan publikumsretta aktivitet. LES MER PÅ SAMBÅNDET.NO

ROM MED UTSIKT: I skråninga nedanfor hovudbygget vil det liggja opptil seks hybelhus med flott utsikt. FOTO: ERIK FURNES

Går for skulestart i 2020

ImF set no som mål at drifta av ny folkehøgskule i Ørskog på Sunnmøre kan starta i august neste år.

Tekst: Petter Olsen
p.olsen@imf.no

Ørskog kommune gav ImF frist til 1. mars med å svara på om ein ville ta over egedomen til tidlegare Ørskog vidaregåande skule for å starta folkehøgskule for hovudsakleg 16-åringar. I eit brev stadfestar no generalsekretær i ImF og leiari for interimstyret for skulen, Erik Furnes, at ImF – på nokre vilkår – vil takka ja. Kommunestyret i Ørskog får brevet på bordet torsdag denne veka.

100 elevar. – Vi vil starta hausten 2020, sannsynlegvis med 40–50 elevar, og så trappe opp dei neste åra. For å ha ei berekraftig drift er målet for skulen 100 elevar, og dette elevtalet vil liggja i den fornya søknaden som må sendast til Kunnskapsdepar-

tementet innan 1. april, melder Furnes i brevet.

Etter tilråding frå Folkehøgskulerådet har interimstyret sett 40 millionar kroner som maksimal låneramme for skulen. I samråd med ingeniør- og arkitektfirmaet Moldskred AS har styret kome fram til at det då ikkje er mogleg å totalrenovera hovudbygninga, som er frå 1937.

– Gode butilhøve for elevane er aller viktigast. Vi vil bruke dei gode erfaringane som Trønder-tun folkehøgskule har hatt med å byggja frittstående hybelhus, informerer Furnes om.

Hybelhus. Det er då tale om ein bustader i to etasjar med ni soverom, tre bad, to boder og felles stove. Kvar eining vil ha plass til 16 elevar. Med totalt seks slike hus kan skulen husa 96 elevar. Prisen er 2 millionar kroner inklusive moms for kvart hybelhus. Grunnarbeid kjem i tillegg.

– Truleg vil vi byggja tre einingar til første elevkull, og vi vil koma med snarleg byggjemelding innanfor noverande områdeplan, varslar Furnes.

På prioriteringslista for hovudbygget står mellom anna skifte av tak i tilbygget frå 1987. Det er òg eit mål å få gjort noko med utearealet kring hovudbygget med tanke på ulike aktivitetar.

Med atterhald. Når det gjeld vilkår for overtaking, gjer ImF det klart at det berre er aktuelt å betala «ein symbolsk sum». Dette var òg tilfelle då Ørskog kommune sjølv fekk ta over anlegget frå Møre og Romsdal fylkeskommune i 2012. Erik Furnes peikar i tillegg på at ein er avhengig av rask handsaming av byggesaka for hybelhusa.

Om kommunestyret gjer positivt vedtak i saka 21. mars, er neste trinn finansiering og planarbeid. Her tar ImF eit atterhald:

– Skulle vi i planperioden fram mot 1. juli støyta på uforutsette hindringar som gjer det uaktuelt å realisera prosjektet, må vi ha høve til å annullera kjøpsavtalen, strekar Erik Furnes under.

Følg med på sambåndet.no når det gjeld handsaminga i kommunestyret 21. mars. [sambåndet](#)
Sjå òg Heimemisjonen side 1.

Ønsker å bygge nytt Raknestunet til 53 mill.

Prosjektgruppa for planarbeidet for opprusting av Nordhordland Indremisjons leirsted Raknestunet la frem to alternative planer på Raknestunkvelden 21. februar. Det første alternativet innebærer full rehabilitering pluss en egen idrettshall utenfor bygget og inventar og er beregnet til å koste 34 millioner kroner. Dette forslaget oppfyller ifølge prosjektgruppen i mellomstor grad målsettingene for Raknestunet. Det andre alternativet inneholder nybygg pluss gymsal

og nytt inventar og er kostnadsberegnet til 53 millioner kroner. Av disse to alternativene er prosjektgruppens anbefaling og forslag til vedtak på årsmøtet for 2019 at et nytt «Raknestunet» skal realiseres i tråd med alternativ to, gitt at finansiering kommer på plass.

LES MER PÅ SAMBÅNDET.NO

Lederkonferansen inspirerer

Både Indremisjonssamskipnaden og Nordhordland Indremisjon har begynt å arrangere egne lederkonferanser.

Tekst: Brit Rønningen
b.ronningen@imf.no

– Det var et ønske om å samle oss, både ledere og folk som er i tjeneste. Det er viktig i seg selv at vi trefes. Men vi ønsket selvsagt også søkelys på viktige temaer som skulle inspirere videre i tjenesten og skape refleksjon rundt arbeidet en står i. Derfor har vi kalt det tjeneste- og lederkonferanse, sier daglig leder Marit Hårklau Ådnanes i Indremisjonssamskipnaden (IMS) til Sambåndet.

Kraft. Våren 2017, under strategiprosessen IMS arbeidet med, bestemte kretsstyret at IMS ville ha en lederkonferanse. Samme høst arrangerte Indremisjonsforbundet sin første lederkonferanse, og denne gav IMS inspirasjon til arbeidet med egen konferanse. Den 29. september i fjor holdt IMS sin første *Kraft – tjeneste- og lederkonferanse* på Leirvik bedehus.

– For at flest mulig skulle komme, har vi valgt éndagssamling. På grunn av ressurser og at ikke så mange helger skulle bli bundet opp, har vi dessuten valgt å legge konferansen til høstmøtehelga. Fra høsten 2019 av får hele helga navnet Kraft, sier Ådnanes.

– Vi ønsker at folk skal få med seg både ImFs lederkonferanse og Kraft, selv om det ikke er helt ideelt å ha det på høsten et par måneder før Lederkonferansen. Men det kan også bli vinn-vinn. I høst reiste flere på begge konferansene. Den ene kan føre til at en ønsker seg mer, og vi reklamerte for ImF sin lederkonferanse under Kraft.

– Da vi valgte tidspunkt, var det dessuten snakk om at ImF sin lederkonferanse nummer to skul-

MELAND: Nordhordland Indremisjon arrangerte sin første lederkonferanse 16. februar. FOTO: PRIVAT

le være våren 2019, framholder Marit Hårklau Ådnanes.

Levande. Nordhordland Indremisjon er en annen av ImFs kretser som har begynt med egen lederkonferanse. På Nordhordland folkehøgskole 16. februar i år arrangerte de for første gang Levande, en konferanse for alle som er engasjert i bedehusarbeid.

– Bakgrunnen for at vi arrangerer Levande, er tofoldig. Vi hadde lyst til å gjøre noe for å inspirere fellesskapene, både lag og bedehus, og gi dem påfyll i den tjenesten de står i. Så må vi være så ærlig å si at vi så at IMS arrangerte Kraft, og vi tenkte at noe sånt skulle vi også hatt, sier forkynter og forsamlingskonsulent Karen Sofie Aasmyr i Nordhordland Indremisjon.

Hun kontaktet Ådnanes som kunne rapportere at Kraft var vellykket.

– En annen grunn til at vi arrangerer Levande, er at vi synes ImFs lederkonferanse er veldig, veldig bra, og at det er viktig å få flere til å reise på den. Vi ser at det ikke er mange fra Nordhordland Indremisjon som reiser til Lederkonferansen. Så vi tenkte at hvis kretsen arrangerer en konferanse, kan de få en smakebit her av hva Lederkonferansen er, og kanskje vil flere herfra da reise på Lederkonferansen, sier Aasmyr.

Suksess. – *Hva er inntrykket av første utgave av Levande?*

– Vi er veldig fornøyde. Vi tenker at det er en suksess. Det ble tatt opp tema som mange følte var aktuelle og inspirerende. Og vi har fått mange positive kommentarer på Facebook. Folk opplevde at det var aktuelt inn mot tjenesten de står i.

Det er ennå ikke avgjort om

Levande blir en årlig konferanse.

– Nå skal vi evaluere og bestemme om vi skal fortsette. Vi er opptatt av å finne tjenlige måter å bidra til inspirasjon, og vi ønsker å bidra til levende fellesskap. Derav Levande som navnet på konferansen, sier Karen Solfie Aasmyr i Nordhordland Indremisjon.

BILDØY
BIBELSKOLE

Kurs og konferanse
Selskapslokaler
Mat fra eget kjøkken

Tlf: 56 316 301 (kl 08 - 15)
post@bildoybibelskole.no

Klart for styre-evaluering

Psykologspesialist Dag Vilsvik og tidligere politimester og statsadvokat Bjørn Hareide skal evaluere Betlehem-styrets behandling av saken som førte til at Arne Pareli sa opp i Bergens Indremisjon.

Tekst: Petter Olsen
p.olsen@imf.no

I februarnummeret skrev Sambåndet kort om oppsigelsen og den forestående evalueringen. Redaksjonen har også omtalt saken i to nyhetsartikler på nyhetsnettstedet sambandet.no henholdsvis 13. og 30. januar.

Medlemsmail. Det er i en orienteringsmail sendt til alle medlemmer av Bergens Indremisjon, det nå kommer fram at det er psykologspesialist Dag Vilsvik og tidligere politimester og statsadvokat Bjørn Hareide som skal forstå evalueringen. Sambåndet har fått tilgang til medlemsmailen fra kilder utenfor ImF. Bjørn Hareide har ifølge medlemsmailen erfaring fra evaluering av personalsaker i kristne sammenhenger.

– En konklusjon i en evalueringsrapport vil bli gjort kjent for forsamlingen, skriver styret for Bergens Indremisjon (BI).

Ekstern kontakt. På medlemsmøtet 17. januar ble det tatt opp i hvilken grad styret har fått ekstern bistand. I medlemsmailen understrekes det at de beslutninger som er tatt i saken, er styrets ansvar. Som sambandet.no tidligere har meldt, bekrefter styret at «i

EVALUERING: Oppsigelsessaken i Bergens Indremisjon er kommet et steg videre. FOTO: IMF MEDIA ARKIV

forbindelse med styrets vurdering i en innledende fase, tok forsamlingsleder bl.a. kontakt med ImF for råd og veiledning.» Forsamlingsleder tok ny kontakt med ImF i oktober 2018. «De kom med noen konkrete råd som ble lagt fram for styret på styreweekenden 19.–20. oktober», opplyser styret. I ukene framover hadde styret «samtaler med «noen av de evaluerte», og «rådene fra ImF ble tatt med i disse samtalene», skriver styret.

– Styret har i hovedsak fulgt de råd som er gitt fra eksterne, samt delt forsamlingsleders standpunkt i saken. Men styret har brukt mer tid før det er konkludert, og er blitt kritisert for det. Styret har også dels valgt en annen saksbehandling enn det som er foreslått fra ImF og forsam-

lingsleder. Saken er kjent for mange i forsamlingen, og det er delte oppfatninger om saken. Denne uenigheten har også gjenspeilt seg i styrets behandling av saken.

Det framgår at forsamlingsleder Glenn Nord-Varhaug ble sykmeldt kort tid etter styreweekenden i oktober, og at den videre behandlingen av saken ble gjort av styret.

Støtter. På medlemsmøtet 17. januar ble det bedt om at styret ble underlagt tilsyn fra ImF. Fordi styret har hatt en dialog med ImF underveis, fant styret det unaturlig.

Sambåndet har bedt om en kommentar fra ImF. Administrasjonsleder Helge Kleven sier han har formidlet til styret at ImF støtter at det gjennomføres en ekstern evaluering av styrets håndtering.

– Det er bra at styret har kunnet samle seg om et mandat for en slik evaluering – og orientering til medlemmene. Det er vår bønn at evalueringens konklusjon kan være til hjelp for styret, de involverte for øvrig og forsamlingen i sin helhet i tiden framover, sier Kleven.

Avslutningsvis skriver BI-styret at de i ettertid ser at «saken burde fått sin konklusjon på et tidligere tidspunkt, og at tiden som er gått, har medført ekstra belastninger for de involverte. Styret beklager det.

Det framgår også av medlemsmailen at tenåringsleder Bjørn-Sverre Juliussen har sagt opp stillingen som tenåringsleder fra 31. juli av hensyn til familien. [sambandet](#)

Inga repsons på Israel-tur

Ein komité i samarbeid med Plussreiser organiserte undervisningstur til Israel med tilsette i tre kristne organisasjonar som målgruppe. Ingen melde seg på, og turen vart kansellert.

– Me er litt undrande til at det blei slik, seier Grethe Monslau til Sambåndet.

Ho sat i komiteen for turen saman med mannen Kenneth og ek-

teparet Grethe og Ronny Andvik. Målet med turen var at kristne leiarar og forkynnarar skal få høve til å tileigne seg kunnskap om dei jødiske røtene til den kristne trua.

– Det er eit arbeidsgivaransvar i kristne organisasjonar at dei tilsette kjenner dei jødiske røtene til kristendommen. Slik kunnskap vil i sin tur motverka både erstattningsteologi, liberal teologi og antisemit-

tisme, seier Grethe Monslau til Sambåndet.

Invitasjonen vart sendt ut til «organisasjons- og kretsleiarar» i ImF, NLM og Delk (Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn). Responsen har vore så godt som fråverande.

Nordhordland Indremisjon (NHI), der Grethe Monslau sjølv er medlem i krinsstyret, gav dei tilsette som ville reisa, fri med løn.

Sambåndet har snakka med fleire av dei regionale leiarane i ImF som fekk e-posten, og felles for dei er at dei har problemer med å hugsa e-posten frå november i fjor. Ingen har tatt saka vidare til styret. Leiarane peikar òg på at kretsøkonomien set krav til prioritering. Alle ser likevel verdien som ligg i formålet med turen.

Les meir på sambandet.no [sambandet](#)

– Må påvise åndelig ledelse

At ny instruks i Danielsen-skolene fastslår at rektor er «åndelig leder», gir ikke i seg selv grunnlag for å stille krav til samlivsform, fastslår Likestillings- og diskrimineringsombudet.

Tekst: Petter Olsen
p.olsen@imf.no

I forrige nummer brakte Sambåndet nyheten om den nye og felles rektorinstruksen for skolene som er eid av ImF og NLM gjennom Egill Danielsen Stiftelse (EDS). Som «åndelig leder» i tillegg til daglig leder skal rektor være «en drivkraft for at Kristus skal bli gjort kjent for elevene så han kan bli trodd og etterfulgt, og for at bibel, bønn og andakt skal ha en sentral plass i skolehverdagen».

I sakspapirene ble det blant annet vist til det politiske etterspillet etter at en rektor ved en Normisjon-eid skole sa opp stillingen sin fordi han ville gifte seg med en annen mann. Kunnskapsministeren uttalte at rektorstillingen var «rent administrativ», og at det dermed ikke kunne gjøres unntak fra likestillings- og diskrimineringsloven. Dette ble tolket som at rektoren kunne ha fortsatt i stillingen.

Lovlig. Sambåndet har forelagt ordlyden i rektorinstruksen for Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) og spurt om dette gir grunnlag for å kunne vektlegge samlivsform. Fagdirektør i LDO, Margrethe Søbstad, fastslår at også den nye loven fra 1. januar 2018 gir adgang for virksomheter som drives av tros- og livssynsamfunn, til «religiøst begrunnet forskjellsbehandling».

Dersom virksomheten har som formål å fremme bestemte livssyn eller religiøse syn, og den aktuelle

VURDERING: Om man til en rektorstilling kan stille krav om samlivsform, må vurderes konkret i hver sak, mener Likestillings- og diskrimineringsombudet. ILLUSTRASJONSFOTO: BEN WHITE, UNSPLASH.COM

stillingen vil ha betydning for å gjennomføre formålet, kan arbeidsgiveren innhente opplysninger om samlivsform, religion eller livssyn. Ifølge forarbeidene gjelder det i praksis homofil samlivsform. Formålet med dette er at virksomheten skal kunne drive i tråd med sitt verdisyn.

Dersom virksomheten i tillegg ønsker å vektlegge blant annet samlivsform ved ansettelse, må forskjellsbehandlingen være religiøst begrunnet og nødvendig for religionsutøvelsen. En religionslærer oppfyller klart dette vilkåret.

Funksjon. – For andre typer stillinger må det vurderes hvorvidt de har en religiøs funksjon eller i hvilken grad stillingene medvirker til aktiviteter som «virkeliggjør virksomhetens formål», som det står i loven, sier Søbstad til Sambåndet.

I rektorinstruksen for Danielsen-skolene heter det også at rektor har «ansvar for at hele skolens virksomhet preges av den evan-

gelisk-lutherske kristendomsforståelsen som er beskrevet i skolens basisdokumenter».

Vurdering. Fagdirektøren kjenner ikke til eksempler på saker der spørsmål om samlivsform for rektorer eller andre ledere har vært vurdert opp mot loven. I en sak fra 2012 godtok imidlertid Likestillings- og diskrimineringsnemnda krav fra eier om at en økonomileder ved en kristen skole skulle ha et kristent livssyn. Nemnda la til grunn at økonomileder, rektor og inspektør utgjorde skolens ledelse, og at «det settes et særlig krav til disse om å ivareta eiers verdigrunnlag og målsettinger» for skole- og virksomhetsutvikling og oppfølging av ansatte. Økonomilederen var også sterkt knyttet til den religiøse funksjonen i virksomheten gjennom andakter, omgang med elever og utvikling av den kristne identiteten.

– Dette vil også kunne være relevante vurderinger dersom instruksen for rektor ved «Danielsen-sko-

lene» skulle blitt vurdert opp mot loven. Den aktuelle virksomheten må vise at stillingen har en religiøs funksjon eller er av særlig betydning for å gjennomføre formålet, og så blir det en konkret vurdering, sier fagdirektør Margrethe Søbstad hos Likestillings- og diskrimineringsombudet.

Tydlig skole. Erik Furnes er leder for Rådet for EDS: –Det er godt å lese at vi har et ombud som tar konsekvens av tidligere relevante saker på dette området. For ImF sin del gjaldt det en lederstilling ved Ålesund folkehøgskole, og vi fikk der en prinsipiell avklaring som var viktig for oss. Sammen med andre saker har dette lært oss hvor viktig det er å ha stillingsbeskrivelser som tar med det som vi gjerne tidligere så på som selvsagt. Personalet generelt, og ledere spesielt, har ansvar for å drive en tydelig kristen skole, med de krav det setter til ståsted og livsførsel. sambåndet

Skaperkraft

«Om ikke våre ungdommer og unge voksne ser kirken tjene og bety en forskjell for våre omgivelser – hvorfor skal de da være en del av den?» Det er Hermund Haaland som spør, i boken «Samfunnsbygger – kirken ut av isolasjon». Bakteppet er at om lag 70 prosent av barna som vokser opp i kristne familier i Norge, forlater den kristne forsamling som unge voksne.

Vi tror ikke at det er «kirkens» tjeneste eller samfunnsgagnlighet i seg selv som er det avgjørende for at en bærekraftig tro kan spire fram hos den oppvoksende slekt, men at den kristne forsamling forkynner et helhetlig bibelsk verdensbilde som setter tjenesten i det rette perspektiv.

De første kapitlene i 1. Mosebok sier noe helt grunnleggende om mennesket som Guds ypperste skapning, menneskets forhold til skaperverket og til Gud og – ikke minst – Guds forhold til oss. Her lærer vi at vi er skapt i den treenige Guds bilde og etter Hans liknelse. Den hebraiske ordbruken signaliserer at Gud hadde en særlig sterk vilje til å skape mennesket, og at Han avbilder seg gjennom det. Eva regnes med sammen med Adam før hun er skapt, og hun velsignes i Adam før hun er til (1. Mos 1,27–28 jf. 2,21–24). Allerede her åpenbares konturene av den troende menighet som den siste Adams – Kristi – legeme. Vi ser hvordan et dyr måtte late livet som stedfortreder for at Adam og Eva skulle kunne bli overkledd i sin synd og skam (1. Mos 3,21).

Vi er skapt til å bære Guds bilde i verden – en bæreevne som ble ødelagt i syndefallet, men som ble gjenopprettet i Kristus. To viktige oppdrag uttrykker dette: Forvalter- og kulturoppdraget som går ut på å dra omsorg for skaperverket og legge til verdi ved å undersøke og dra nytte av den orden Gud har skapt. Misjonsoppdraget som går ut på å lede mennesker til frelse og etterfølgelse. Og disse to henger sammen. Som kristne tjener vi våre medmennesker i kjærlighet fordi vi gjennom det troen gir oss, ikke står under Guds dom.

Bibelen åpenbarer dype sannheter som er egnet til å gi oss frimodighet som kristne til å være hele mennesker og ikke gi etter for presset om å holde kristentro og daglig fagutøvelse adskilt. Det tror vi ikke minst vil tiltale de unge og utruste dem til å leve som troende og bli værende i forsamlingen.

im sambåndet

Redaksjon og ekspedisjon:

Idrettsveien 10, 5353 Straume
Tlf. redaksjon: 56 31 42 50
Tlf. abonnement: 56 31 42 40
E-post: sambandet@imf.no
Internett: www.sambåndet.no

Ansvarlig redaktør: Petter Olsen
Journalist/infomedarb.: Vilhelm Viksøy
Journalist: Brit Rønningen
Mediegrafiker: Ole-Jacob Ebbesen
Grafisk formgiver: Cathrine Rane

Sambåndet kommer med 11-12 nr i året.
Pris: Frivillig abonnement, veil. kr 475,-
Konto for betaling: 8220.02.80403
Annonser: Modulpris på sambåndet.no
Annonsealg: KNMS, mob. 477 73 775
Sats: ImF Media Trykk: Amedia Trykk

Indremisjonsforbundet

Adr.: Idrettsveien 10, 5353 Straume
Tlf: 56 31 42 40
Bankgiro: 8220.02.80055
E-post: imf@imf.no **Internett:** imf.no
Generalsekretær: Erik Furnes
Formann: Odd Asbjørn Nybø

Indremisjonsforbundet (ImF) ble stiftet i 1898 og er en fri og selvstendig misjonsorganisasjon som bygger på Guds ord og den evangelisk-lutherske bekjennelse. ImF består av 10 kretser fra Agder til Finnmark. I tillegg er noen byforsamlinger direkte innmeldt. Ca. 1130 lag, foreninger og kor er tilknyttet ImF. Arbeidet administreres fra kretskontorene og sentraladministrasjonen på Bildøy. Kretsene har 14 leirsteder, og 19 skoler er tilknyttet ImF direkte eller gjennom kretsene.

Om kart og terreng

At en bibeltekst oppleves problematisk betyr egentlig at teologien vår er problematisk. Vi bør ikke ha en teologi som gjør tekster vanskelige for oss. Det er kartet det er noe galt med, ikke terrenget.

Professor og forfatter **Oskar Skarsaune** til Agenda 3:16

Ja, dåp og tru

synspunkt

Erik Furnes,
generalsekretær, ImF

Takk til Egil Morland for ros og kritikk i sitt synspunkt i forrige nummer av Sambåndet, der han kommenterer dei nye normallovene for fellesforsamlingar knytt til ImF og NLM.

Slike synspunkt kan hjelpe oss til å justere ordlyd som kan bli betre. Eg opplever at ordlyden i lovteksten så langt er god nok, men dei medfølgjande kommentarane bør justerast.

Morland kommenterer særleg det eine kriteriet for medlemskap («Vedkjenner seg den kristne trua og er døypt»), og att rettleiinga seier noko om at «Ved spesielle tilhøve kan det gjerast unntak om krav til dåp ved medlemskap.» Dermed kan det sjå ut som ImF/NLM hamnar i motsett groft samanlikna med Den norske kyrkja, som tydelegvis berre har dåp som krav til medlemskap.

Ja, tru og dåp høyrer saman, og Skrifta knyter dette til frelsa. «Den som trur og vert døypt, skal verta frelst. Men den som ikkje trur, skal verta fordømd» (Markus 16:16). Dette er klare ord. Når det gjeld dåp av born, vektlegg vi den dimensjon av trua som Jesus såg hos dei venene som bar ein lam mann til han (Markus 2:5). Slik skal vi få ha tillit til Guds løfte når vi ber våre born til den same Frelsar.

Uavhengig av personleg overtyding hos den einskilde, og med vekt på eit vekkingssyn der ein døypt og fråfallen må kallast til ny omvendning, har dette vore dåpspraksis som ein stort sett har kunne samle seg om.

FOR SMALT: «Når Egil Morland vil lukke døra, skriv generalsekretær Erik Furnes i ImF i sitt

For den som kjenner litt misjonshistorie, er det likevel ikkje tvil om at temaet dåp til dels har skapt sterke spenningar innan misjonsfolket på Bedehuset, og det er ulike grunnar til det. Det kan skuldast aktiv profilering og argumentering for eit anna syn, eller ei vektlegging av den personlege tru hos barnet (som Morland sjølv distanserer seg frå) som møter lita forståing hos mange. Mange har nok også reagert på den folkekyrkjelege praksis som har utvikla seg over tid, der kravet om vedkjenning og tru er blitt borte frå foreldre og fadarar, og dermed vert det også eit større rom for å hevde andre oppfatningar om dåp i våre fellesskap.

Så er det ikkje tvil om at skiljelinjene mellom dei ulike leirane av evangeliske kristne er

Om abort

Efter næsten 50 år med fri abort i Danmark er det så godt som umuligt at finde bare en millimeter forståelse i den politiske debat for kampen for det ufødte barn, og langt ind i den kristne menighed råder tavsheden og resignationen.

Birger Reuss Schmidt, ansvarlig redaktør, på lederplass i Tro & Mission

Om aksept

Det helt store problem er, at kirken og kirkenes ledere lukker øjnene og aksepterer, at flere præster åbenlyst siger, at de ikke tror på det, de har lovet at forkynde.

Peter Nord Hansen på lederplass i Indre Missions Tidende, impuls

Månedens Cave

Vi har aldri hatt de såkalte vekkelsene. Det har vært stein på stein. Det er som med grunnvannet. Du ser ikke at det stiger.

Martin Cave, avtroppet pastor i IMI-kirken, til Agenda 3:16

hører saman

heilt for leiarskap i dei tilfelle der medlemmer ikkje enno er døypte, meiner eg han tenkjer for smalt om leiarskap», svar til NLA-professor Egil Morland. FOTO: ADOBESTOCK

blitt meir utviska dei seinare åra. I vinterferien las eg Edvard Høems roman «Liv andre har levd», og eg registrerte den «oppstandelse» det vart i familien då ein kar gjekk utanfor den lutherske leir

for å finne seg ei kone. Han tok heldigvis til fornuft til slutt! I dagens klima vil dei fleste foreldre vere takksame for at borna i det heile finn seg truande ektefelle, og sjølv om ein ikkje skal ta lett

på utfordringa med ulike dåpssyn innan same familie, finn ein løysingar.

Når det i vår tid vert forma sjølvstendige forsamlingar innan

våre misjonsorganisasjonar, ser vi at det appellerer til unge familiar med ulik bakgrunn. I møte med ei slik utvikling gjer vi oss ei bjørneteneste om vi vert utydelege på vår lutherske ståstad. Vert vi utydelege her, inngår vi lettare kompromiss i andre spørsmål også. Vi forventar ikkje at medlemmer er samde i alle punkt i vår vedkjenning, men vi forventar lojalitet til ein basis som gjennom heile vår lekmannshistorie har synt seg som slitesterk for å bygge livskraftige misjonsfellesskap for å nå Norges og verdas befolkning med Evangeliet.

Når Morland vil lukke døra heilt for leiarskap i dei tilfelle der medlemmer ikkje enno er døypte, meiner eg han tenkjer for smalt om leiarskap. Det er ei rekkje oppgåver i t.d. barnearbeidet og praktisk arbeid der unge kan trenast. Eg er sjølv konfirmantleiar, og dette året er tre av ni konfirmantar ikkje døypte enno. Det gjer at ein underviser om nådemidlane på ein tydeleg måte, samtidig som ein talar respektfullt om andre oppfatningar, og eg trur det har landa bra. Når det gjeld berande leiaroppgåver i det åndelege arbeidet, er vi samde om at ein er tent med å vere tydelege ut frå forsamlinga sin basis.

kort sagt

Halvgått løp!?

Midtveis i livet gjør man seg noen betraktninger: Stadig flere av dem man møter, er (overraskende nok!) yngre enn en selv. Man våkner før kl. 05 og gir seg i kast med bøker som «Samfunnsbygger» (skrevet av en som – tenkte man det ikke – er langt yngre!). Man rystes i det innerste av at ens kjære plutselig finner det for godt (!) å tilsette gulrot i

lasagne (selv om det aldri falt Toro inn!). Man finner at ens detaljerte erindringer om Høgskolesenteret i Rogaland framstår uaktuelle for ens avkom (selv om det bare er gått tre tiår!).

Likevel; man har 170 diesel-hester i bobilen (bygd på Ford, selvsagt!). Så får man heller erkjenne at lenestolen man

så vidt fikk berget fra ryddesjau i stua, nå framstår som et godt alternativ til å kjøre 2000 snødekte kilometer for å se på rally-VM. Særlig om man får hjelp til live-stream-en.

Petter Olsen (50).

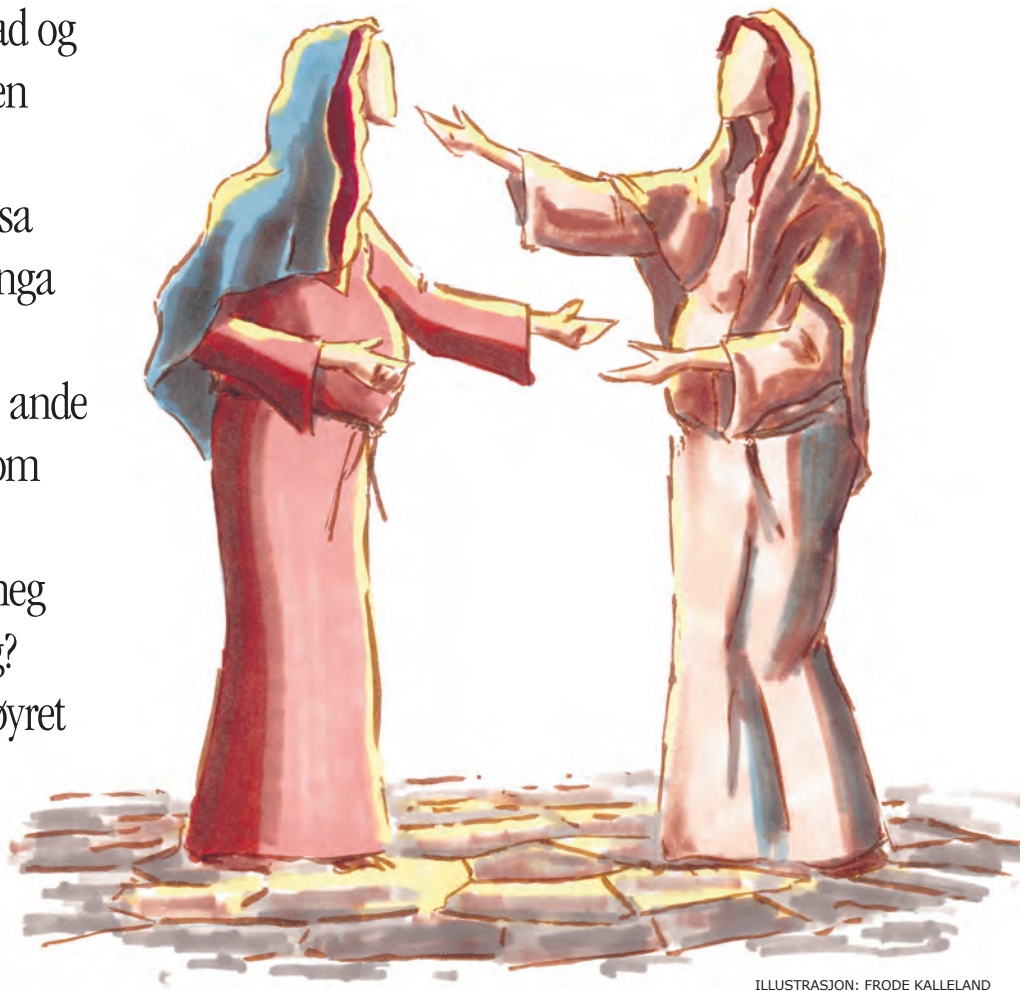

Maria bodskapsdag – Luk 1, 39-45

Nils-Petter Enstad
frelsesarmeen

Nokre dagar etter drog Maria av stad og skunda seg opp i fjellbygdene, til den byen i Juda der Sakarja budde.

Der gjekk ho inn til Elisabet og helsa på henne. Då Elisabet hørde helsinga frå Maria, sparka barnet i magen hennar. Ho vart fylt av Den heilage ande og ropa høgt: «Velsigna er du mellom kvinner, og velsigna er frukta i ditt morsliv. Korleis kunne det henda meg at mor til Herren min kjem til meg? For då lyden av helsinga di nådde øyret mitt, sparka barnet i magen min av fryd. Ja, sæl er ho som trudde, for det Herren har sagt til henne, skal oppfyllest.»

ILLUSTRASJON: FRODE KALLELAND

Sparket i magen

Dette er ein tekst om nokon som møtest.

To kvinner; to slektningar, sjølv om dei høyrer til kvar sin generasjon. Dei har det felles at begge ventar barn, og begge borna er utsett til heilt spesielle oppgåver i Guds rike.

Elisabeth skulle verta mor til han som i bibelhistoria er kjent som Døyparen Johannes, medan Maria vart mor til «mannen frå Nasaret»; han som milliardar av menneske verda over trur på og

vedkjenner seg som verda sin Frelser.

Men teksten fortel òg om eit anna møte – om møtet mellom dei to ufødde. «Då lyden av helsinga di nådde øyret mitt, sparka barnet i magen min av fryd», seier Elisabeth til Maria.

Det har både vore forska og spekulert rundt kva eit barn kan få med seg medan det ligg i magen til mor – kan det høyra; kan det oppfatta? Røyster? Musikk? Skarpe lydar? Kanskje var det berre tilfeldig at den ufødde

Johannes «sparka av fryd» då han forstod at den ufødde Jesus var i nærleiken?

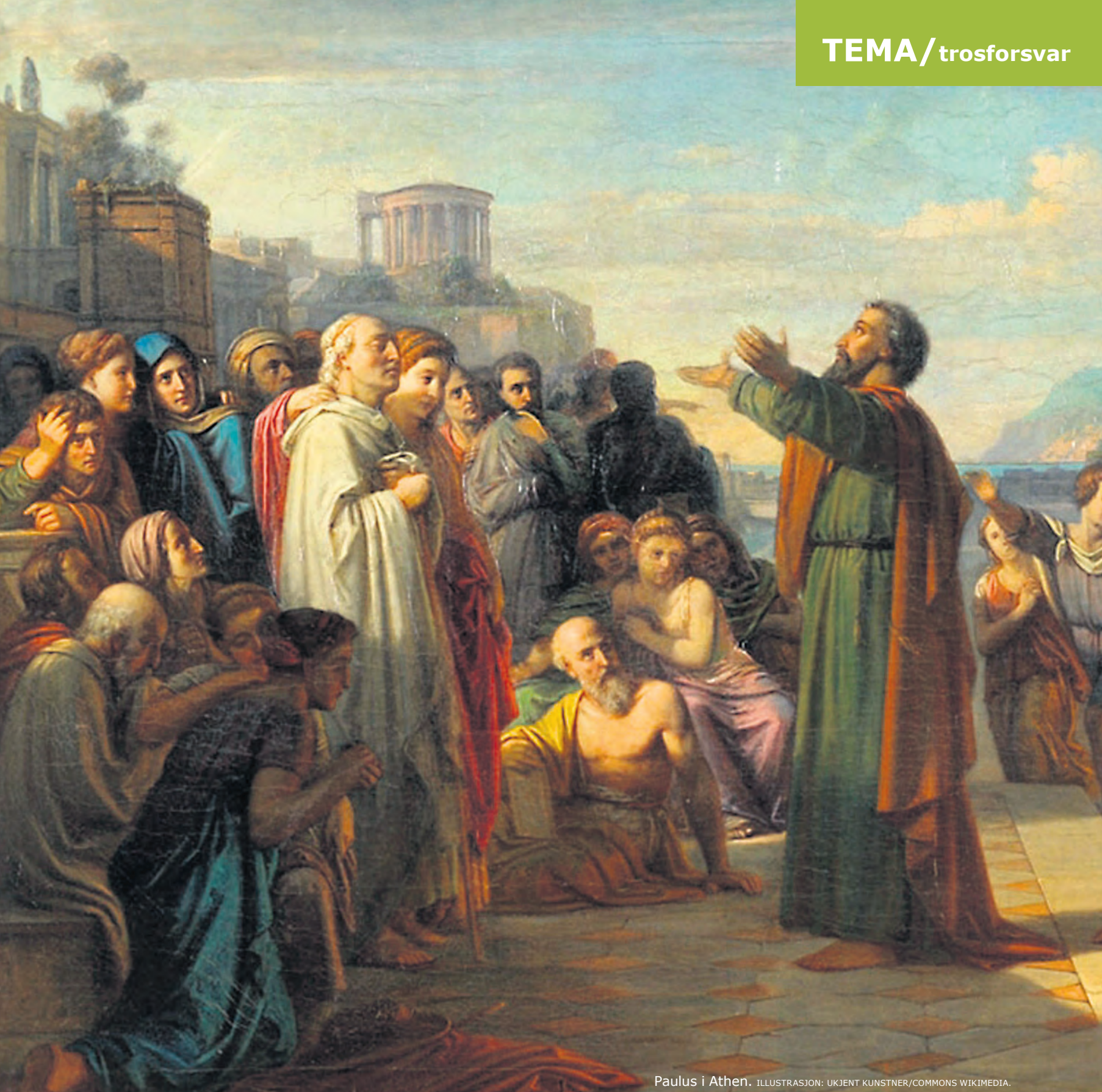
Eller det var ikkje det.

Vi les berre to gonger om at Jesus og Johannes møtte kvarandre. Dagens tekst fortel om det første. Neste gong var begge vaksne menn. Johannes stod midt i arbeidet med å førebu at Messias skulle koma. Så møttest dei.

Det var Jesus som oppsøkte Johannes, men Johannes kjende han igjen med det same. Var det

fordi dei hadde leikt saman som gutar? Eller skjedde det same no som då mødrene deira møttest den gongen for mange år sidan, då Johannes «sparka av fryd» fordi han kjende igjen Jesus? Då Johannes såg han, utbraut han: «Der er Guds lam. Det er han eg har fortalt dykk om.»

Teksta til denne søndagen er om to mødrer som møtest. Dei bar begge under hjartet søner som fekk viktige oppdrag både i Guds rike og historia til menneska. Sparket i magen stadfesta dette. (KPK)

Paulus i Athen. ILLUSTRASJON: UKJENT KUNSTNER/COMMONS WIKIMEDIA.

«Atenske menn. Jeg ser at dere på mange måter er svært religiøse». Slik starter den mest kjente apologetiske teksten i Bibelen. Taler er apostelen Paulus. Scenen er Areopagos i Hellas, gjengitt i Apg 17. I dag foregår ikke samtalen på en by-høyde mellom **mennesker omringet av gudebilder**, den foregår midt i livet til den enkelte av oss som har Jesus som Herre. Awana har nå kommet med sitt verktøy for at ungdom skal stå bedre rustet.

..... Bla om og les mer

Trosforsvar i praksis

Den som går på seminar med **Chris Duwe** og forventer et vanlig foredrag, vil ikke få sin forventning oppfylt, men oppdage at de må delta selv.

Tekst: Brit Rønningen

b.ronningen@imf.no

SANDNES: Awana Norge har nylig gitt ut Journey-serien, inkludert et introhefte i samarbeid med barne-misjonær og buktaler Chris Duwe. Nå skal Duwe presentere dette heftet som er beregnet på elever i videregående skole. Det handler om å hjelpe kristne ungdommer med å forsvare og begrunne troen.

– Som ung bodde jeg på internat i Sør-Afrika. Hva sier du hvis jeg sier at Sør-Afrika har tre hovedsteder? Er det sant eller ikke? Og hvordan vil du finne det ut, spør Duwe.

Darwin. Her er det ikke noe akademisk utlegging om trosforsvar. Her er det rett på sak, akkurat som Duwes innlegg tidligere på dagen om hvordan samtale med barn og unge om at Gud virkelig har skapt. Da hadde han med seg selveste Charles Darwin og diskuterte evolusjonslæren med ham. Darwin innrømmet at det var problemer

med evolusjonslæren, og at han ikke hadde funnet noe godt svar på sitt eget spørsmål: «Hvorfor – hvis arter har utviklet seg fra andre arter ved meget små endringer – finner vi ikke utallige overgangsformer?»

Trosforsvar i praksis, altså, og på seminaret må deltakerne delta.

Sør-Afrika. Noen sier «ja» til at Sør-Afrika har tre hovedsteder, andre sier «nei». En ung jente foreslår å reise til Sør-Afrika og undersøke selv.

– Det er sant, slår Duwe fast og gir «kred» (ros, red.anm.) til jenta for hennes forslag.

For de som lurer, er altså Pretoria Sør-Afrikas administrative hovedstad og der hvor regjeringen holder til, mens Cape Town er landets lovgivende hovedstad og sete for nasjonalforsamlingen. Bloemfontein er juridisk hovedstad og der hvor landets høyesterett befinner seg.

Sannhet. Duwe går inn på tvil

og sannhet og vil at deltakerne skal tenke gjennom hva de tviler på og hva tvil er, og hva de tror er sant og hva sannhet er.

– Vi kan ikke vite all sannhet. Hvis vi vil finne sannheten, må vi forske der vi kan finne svar. Det er masse sannhet i andre religioner, men det viktige er hva som er den beste beskrivelsen av virkeligheten, sier han.

Så tar han frem Journeys introhefte. De første sidene tar for seg spørsmålet om sannhet og virkelighet. Der står det som kjernekonsept at verden og virkeligheten finnes på ekte, og at det bare finnes én og samme virkelighet for alle. Virkelighet blir definert som det som er, og den er som den er.

– For å finne ut hva som er sant, må vi begynne med det som er virkelig, sier Duwe.

I Journey introhefte står det om sannheten at den finnes fordi virkeligheten finnes, og at det er den som beskriver virkeligheten.

Veien. Deltakerne blir igjen aktivert. Denne gangen gjelder det et eksempel som står i introheftet. Der skal man tenke seg at man er invitert av en venn til en feiring, men man vet ikke veien. Hva eller hvem kan hjelpe deg til å finne veien?

En foreslår å finne et kart, en annen vil spørre noen om hjelp.

– Ikke alle kart er like nøyaktige. Bruk flere epistemologiske verktøy (som handler om kunnskap, innsikt og erkjennelse, red.anm.), råder Duwe.

Han tar en liten pause før han ber deltakerne forestille seg at virkeligheten er en illusjon og tenke over hvordan det vil være.

– Det vil være et mareritt, for det betyr at alt er ganske kaotisk, sier en.

– Da vet vi ikke hva som er sant, og vi vet ikke om virkeligheten er sann, sier en annen.

– Men hvis virkeligheten ikke er en illusjon, da er den sann, og da kan vi ikke bestemme selv hva som

DNA: Chris Duwe diskuterte evolusjonslæren med Charles Darwin. De ble ikke enige FOTO: BRIT RØNNINGEN

er sant. Da må vi forholde oss til den. Vi må være ærlig om hva slags premisser vi har. Mesteparten av verden er utenfor deg. Virkeligheten er et bra sted å begynne for å finne hva som er sant, argumenterer Duwe.

Absolutter. I forlengelsen av dette reiser spørsmålet seg om det finnes absolutter eller om alt er relativt. Duwe viser en video der han spør folk på gaten hva de tenker om det. De fleste synes det er vanskelig å si at noe er absolutt sant. Det som er sant for meg, er ikke nødvendigvis sant deg, er et svar som går igjen.

Så ber Duwe de samme folkene om respons på påstanden om at han er en agurk. Det blir møtt på en helt annen måte. Ingen, bortsett fra en dame, er enig i påstanden. Duwe er da ingen agurk! Heldigvis er det visst ingen som tror at han er i ferd med å bli gal og som har ringt til nærmeste psykiatriske sykehus.

– Da er altså ikke alt relativt, li-

kevel. Hver enkelt av oss kan ikke bestemme hva som skal være definisjonen på en agurk. Det er det virkeligheten som gjør. Den bestemmer hva som er sant, erklærer Duwe engasjert.

Og den damen som er enig i at Duwe er en agurk? Hennes argument er at han er en agurk hvis han mener han er det. Hun tar konsekvensen av sin virkelighetsforståelse at ingen ting er sant for alle og at man selv kan velge hva som er sant, helt ut i det ekstreme.

– I lærerplanen står det at elevene skal lære å diskutere, argumentere og reflektere. Det virker som skolen svikter her, sier Duwe som ikke er imponert over hvordan folk argumenterer for sine synspunkter.

Veggen. For virkelig å slå fast at alt ikke er relativt, nevner Duwe et annet eksempel som han bruker i undervisning. Da setter han opp et skilt med «Det finnes absolutter» og et skilt med «Alt er relativt», og

han oppfordrer de som tenker at alt er relativt, til å gå gjennom veggen. De oppdager fort at det ikke går.

– Det er lov å si at noe er sant. Det hjelper deg å leve, konkluderer Chris Duwe og registrerer: – Og vi har ennå ikke snakket om Gud og Jesus.

Det blir det ikke mye snakk om i denne omgang, for seminaret er over. [sambåndet](#)

– For å finne ut hva som er sant, må vi begynne med det som er virkelig, sier Duwe.

Kristne på søndag – fagfolk på mandag?

Tekst: Petter Olsen
p.olsen@imf.no

Nylig kom boken «Samfunnsbygger – kirken ut av isolasjon», med Hermund Haaland i Skaperkraft som forfatter. Halvdelen av boken består av bidrag fra andre, og i et av kapitlene skriver daglig leder Asle Ystebø (bildet) i Egill Danielssen Stiftelse om utdanningssektoren. «Frihet til å tenke – også på Gud» er overskriften hans.

Temaet er spenningen mellom kristen tro og academia. Påstanden i innledningen har Asle Ystebø hentet fra religionshistoriker Richard T. Hughes:

«For kristne fagfolk er den tilsynelatende enkleste måten å takle spenningen mellom kristen tro og akademisk forskning på, å være kristne på søndag og fagfolk på mandag og aldri la de to dimensjonene av livet møtes. Ved å leve så radikalt fragmenterte liv forkrøpler de sin effektivitet som kristne, som fagfolk og som mennesker», siterer Ystebø.

Modellmakt. Så hvordan kan

en kristen tenke om denne spenningen? Ystebø går gjennom en del sentrale begreper. Det første er «modellmakt». På de fleste områder i livet har vi grunnleggende teorier som forsøker å forklare helheten. Når modellmakt oppstår, begrenser det både spørsmålene man stiller og svarene man aksepterer. Spørsmål som ikke passer med måten man forstår virkeligheten på, blir bevisst eller ubevisst ignorert.

Da Ystebø en gang forklarte denne teorien til noen kristne organisasjonsledere, utbrøt en av dem: «Det høres ut som noe vi har holdt litt på med i våre sammenhenger også.» Ystebø mener vi som kristne bør sørge for å få utfordret perspektivene våre.

Diskurs. Har vi så noe å tilføre academia fordi vi er kristne? I en akademisk diskurs (debatt hvor målet er å komme til felles enighet) må argumentasjonen ta utgangspunkt i det vi er enig om. Mange mener derfor at livssynsspørsmål må holdes utenfor. Ystebø påpeker imidlertid at all forskning bygger

Om vi ikke lar **tro og fag** møtes, forkrøpler vi oss selv både som kristne, fagfolk og mennesker, mener religionshistoriker.

på filosofiske antakelser. Derfor kan diskursen aldri bli helt livssynsnøytral.

– Vi må ikke tillegge vitenskapen større innflytelse enn den har. Vi må unngå å bli så grepet av måten å tenke på i fagene at vi ubevisst legger troen til side, understreker Ystebø.

Han påpeker at mange forskere fra eksempelvis feministiske og marxistiske tradisjoner er tydelige på at deres grunnsyn påvirker hva de ser etter og konklusjonene de trekker. Om kristne påpeker at de påvirkes av kristen teologi, er det innenfor spillereglene.

Metafortelling. «Teorier om alt» eller «metafortelling» er neste begrep. Det innebærer forsøk på å få alt til å passe inn i en stor fortelling. Man tar den grunnleggende logikken i den vitenskapsgrenen hvor man er ekspert, og bruker den til å forklare veldig mye. Et underbegrep her er «reduksjonisme». Det er tendensen til å anta at en mulig forklaring på et fenomen, er en komplett forklaring på fenomenet.

– Å påpeke og utfordre reduksjonisme er et viktig bidrag i det felles prosjektet med å komme fram til best mulig svar og løsninger på viktige spørsmål, framholder Ystebø.

Hegemoni. Neste begrep som gjør seg gjeldende, er «kulturelt hegemoni». Det handler om at en intellektuell elite påvirker hele samfunnsdebatten på en slik måte at det er vanskelig å fremme motstridende standpunkter.

– For å skape grobunn for endring er man avhengig av at noen hever stemmen og utfordrer hegemoniet, sier Ystebø.

Han er åpen på at dette begrepet knyttes til marxister som på begynnelsen av 1900-tallet regnet det som en selvfølge at deres verdensforståelse var rett, og at den ville presse seg fram i de fleste samfunn.

Selvsensur. Det siste begrepet Asle Ystebø henter fram, er «selvsensur». En holdning om at troen ikke hører med i vitenskapelig arbeid skapes ikke først og fremst ved trusler eller mobbing, men av at kristne tilpasser seg en rådende kultur i faget.

– Når kristne fagfolk reiser seg og viser at deres tro faktisk er relevant – at det er mulig innenfor de demokratiske spillereglene, og at dette også medfører et positivt bidrag – gjør de det lettere for andre å gjøre det samme, framholder Asle Ystebø. [sambåndet](#)

En reise i trosforsvar

«Advokater» har som mål både å grunnfeste unge lesere og å kunne kommunisere med menneskene rundt seg.

Tekst: Petter Olsen
p.olsen@imf.no

«Journey» er beregnet på den eldste aldersgruppen som omfattes av Awanas tilbud, det vil i Norge si ungdommer i videregående skole. Serien består av tre bøker med tilhørende videoer: «Disipler», «Advokater» og «Vitner». «Advokater» tar opp trosforsvar, og det er Awanas innsteg til dette som er temaet i dette nummeret av Sambåndet.

Verdensbilde. – «Advokater» er en bok som går inn på virkelighetsforståelse. Den starter med å skille ut tre hovedretninger, forklarer Tore Nesvåg, som har oversatt boken fra engelsk.

Boken beskriver et naturalistisk/ateistisk verdensbilde, et panteistisk og et monoteistisk. Naturalismen er blitt beskrevet som en kvasi-religion som sier at det ikke er noen Gud eller noe liv etter døden. Mennesket er bare et dyr – som riktignok lever på en spesiell måte.

Panteisme lærer at «Gud er i alt og alt er Gud», det vil si at verden er guddommen. Monoteisme er troen på at det bare finnes én Gud, og at denne guden er verdens skaper. Kristendom, jødedom og is-

lam er eksempler på en monoteistisk forståelse.

– Boken tar leserne med på en reise i sentrale problemstillinger om dette og legger et bra grunnlag for at det kristne, bibelske verdensbilde er det som gir den beste forklaringen. Først blir man enig om at det bare finnes én Gud – altså monoteisme. Så går man videre til å vise at det bibelske verdensbildet gir de beste brillene å se verden gjennom, sier Nesvåg.

Kommunikator. Sentral for utviklingen av innholdet i boken er Sean McDowell, som er professor ved det Biola University i California, USA. Dette er en uavhengig, kristen institusjon som underviser opp til doktorgradsnivå.

McDowell har vært med på å bygge opp pensuminnholdet, planlegge hver leksjon og også spille hovedrollen i videoene som følger med.

– Videoene med Sean McDowell er knallbra; pedagogiske, kule og med god musikk. McDowell evner å kommunisere, sier Nesvåg.

Annerledes. Tore Nesvåg har selv lest en del litteratur om apologetikk eller trosforsvar, av forfattere som C. S. Lewis og Alister McGrath. Oversetteren har dermed også et visst sammenligningsgrunnlag.

– Jeg er relativt godt kjent med hvordan man legger opp et apologetisk resonnement. «Advokater» byr på en helt annen måte å gjøre det på, sier Nesvåg.

Med det mener han at boken og videoene har til hensikt at en gruppe både skal tilegne seg kunnskap og bli utrustet til å fortelle om det etterpå.

– Mens C. S. Lewis eksempelvis kan bruke en halv bok på det ondes problem, bruker denne boken kanskje ti sider på det. Annen litteratur kan altså gå dypere og ta med flere nyanser, mens «Advokater» er lettere fordøyelig og kan leses med utbytte av folk flest, sier Nesvåg.

Boken er organisert i 32 leksjoner fordelt på åtte kapitler. Hvert kapittel har fire deler der de tre første tar opp ulike vinklinger, og den siste er en oppsummering.

– «Advokater» treffer etter mitt syn målgruppen på en glimrende måte, lyder Tore Nesvågs egen oppsummering. [Sambåndet](#)

«Advokatar» til vurdering

– Mykje godt,
men framleis **smånervøst**.

Tekst: Vilhelm Viksøy
v.viksøy@imf.no

– Eg synes det er positivt at det vert lagt til rette for å auka bibelkunnskapen i alle aldersgrupper. At det er via rom for utanåtlæring av bibelvers har eg også sans for. Eg trur faktisk det er viktig.

Orda kjem frå Bård Eirik Hallesby Norheim. Til dagleg er han førsteamanuensis i praktisk teologi ved NLA Høgskulen, men i denne samanheng er han henta inn til Sambåndet på grunn av sine eigne ord. «Nervøst trusforsvar», sa han då Vårt Land hausten 2017 såg det nye Awana-konseptet nærare i korta.

Heimebane. No er siste tilskot i Awana-serien komen. «Advokater», som er ein del av Journey som er tenkt brukt av ungdom mellom 16–19 år, er nettopp meint som ei bok med sterke element av trusforsvar, eller apologetikk som det kling på latinsk.

– Eg er ingen ekspert på apologetikk, så i denne samanhengen uttalar eg meg først og fremst som ein teolog med god kjennskap til ungdom og ungdomsarbeid.

NLA-amanuensen presiserer at han uttalar seg etter ei gjennomlesing og ein fyrste kikk på video-

ane som følgjer med. Og han har meir godt å seia om Awana sitt opplegg for dei eldste ungdommane.

– Eg har også stor sans for at det vert lagt stor vekt på samarbeid med heimen og forsamlingane sitt borne- og ungdomsarbeid. Det er ein nøkkel for å drive godt. «Tro som flytter med», altså – at trua skal vera sterk nok til å leva vidare når ungdommen flyttar ut av huset – står det mellom anna i innleiinga. Det er eit uttrykk som eg sjølv har brukt i mange samanhengar og som eg har stor sans for, seier han.

– Eg likar også at det er gjort eit arbeid med å tilpassa Awana og opplegget til norske og «lutherske» forhold, med det eg les som ein tillemping av det biblisiske bibelsynet i Awana og ei understreking av at det er rom for å bruka Awana saman med ei luthersk sakramentsforståing, påpeiker Hallesby Norheim.

Leiaren. Men undervegs i lesinga stig det også fram nokre utfordringar. Dei fleste av dei kjem i møte med videoressursane frå Sean McDowell som det vert lenka til frå bøkene.

– I desse videoane og i noko av

Bård Eirik Hallesby Norheim, førsteamanuensis NLA Høgskulen. FOTO: NLA

det skriftlege materialet er det nokre «dilemma» som det er viktig at brukaren er klar over, meiner Norheim.

Men før han teiknar opp dilemmaene, tar Norheim ein tur innom lagsleiaren si rolle.

– Uansett konsept så står og fell mykje med leiaren og måten han brukar eit opplegg på. Det beste opplegg vert dårleg med ein dårleg leiar, det dårlegaste opplegget kan bli godt med ein god leiar. Lagsleiaren si oppgåve og rolle forsvinn ikkje, seier Hallesby Norheim – og utdjuvar: – Det er avgjerande at ein leiar utøver skjønning i møte med eit materiale. Er ein for lojal mot eit konsept, kan konseptet bli ein «tanks» som berre rullar over laget og medlemene der. Den

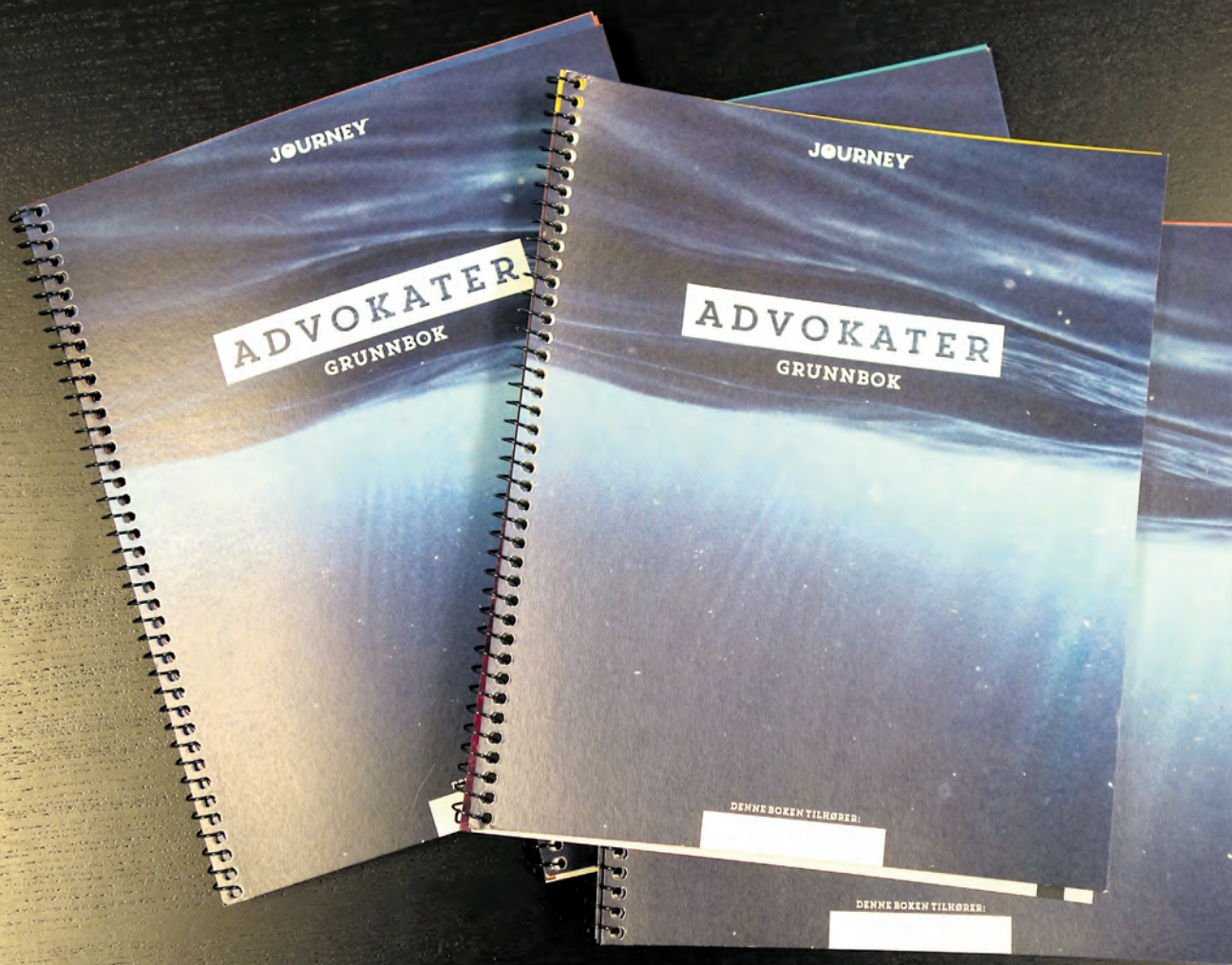
gode leiaren plukkar, låner og tilpassar eit opplegg til sin kontekst, seier han.

Forsvarsbenk. Men så var det dilemmaene:

– Det fyrste eg stussar på, er tittelen, «advokatar». I dette ligg det som eit implisitt premiss at utgangspunktet er at trua er plassert på tiltalebenken. Då vert trua noko som skal forsvarast mot premiss andre har reist. Det kan fort bli slitsamt – og ikkje alltid trefande eller tenleg.

Det er særleg i videofilene han finn desse forsvarstalane. Bibelen snakkar i større grad om å «gjera greie for» og vitna om trua vår, påpeiker Hallesby Norheim.

– Bibelen teiknar først og

SISTE TILVEKST: Advokatar er andre boka i Journey-serien, eit Awanaopplegg for ungdom i alderen 16.–19. år. FOTO: VILHELM VIKSØY

fremst eit bilete av vitnet, ikkje av vår moderne forsvarsadvokat. Eg meiner «rolla» som vitne har større bibelsk fylde enn advokaten. Å vera vitne handlar om meir enn berre kunnskap om eit tema, seier Hallesby Norheim. Han peikar på to tradisjonar som begge finnest i Bibelen.

– Bibelen lever i spenninga mellom den hebraiske og den greske vitne-tradisjonen. I den hebraiske heiter det «etter to vitners utsegn». Den greske tradisjonen har større element av bevisføring ved seg.

– Eg ser mest spor av den greske tradisjonen i Advokatar, og eg skulle ynskt meg meir av den hebraiske som vektlegg det å ha førstehandskjennskap gjennom kjennskap, erfaring og sansar. Ei slik forståing av kva det er å vera eit vitne understrekar også at det å vera kristen ikkje må handla om alltid å ha alle svara, sjølv om det er viktig å arbeida med trua si kunnskapsside. Ved å fokusera på det å vera vitne, kan det også opna opp for den litt mystiske erfaringssida ved trua. Denne peikar både mot det kristne fellesskapet, men understrekar også at tru ikkje først og fremst handlar om argument, men om at tru er noko

som fester seg som tillit til Gud gjennom forkyning og erfaring av eit brennande Gudsnaervær midt i mellom oss. Kanskje er dette noko som er sterkare vektlagt i ei av dei andre bøkene i serien, undrar Norheim.

Saknar verktøy. Dermed er Bård Eirik Hallesby Norheim over på det andre dilemmaet; djupna i problemstillingane.

– Eg saknar at materiellet i større grad over opp lesaren til å prøva ut fleire argument. Slik det er no, går det litt lite på djupet. Det vert konstruert ein anklage mot den kristne tanke, som ein så prøver å motbevisa. Denne anklagen er i nokre tilfelle også så konstruert at han kan skapa det eg vurderer som falske motsetnader. Eg saknar også at ein tør å presentera fleire argument skikkeleg og etterretteleg og deretter vurdere dei alle under eitt, også «dei kristne» argumenta. Slik det er nå, står ein litt i fare for å konstruere ein såkalla stråmann som ein argumenterer imot, seier han.

– Det er også noko med stilen, særleg i videoane; den står i fare for å fungere best for dei som er samd i argumenta frå før. Dersom

dette skal førebu ungdomen til det dei møter seinare i livet, til dømes gjennom studier på universitet og høgskular, kjem ein ikkje heilt i mål. Der får ein ikkje alltid velja problemstilling sjølv, og det er heilt avgjerande å kunne gå inn i fleire argument og vurdere dei skikkeleg, seier Hallesby Norheim.

Lys av andre. – Eg synest nok difor at det framleis er litt for sterke element av det fryktstyrte og nervøse i enkelte passasjer i boka, og særleg i filmene. På nokre punkt lærer ein seg gode svar på ein del viktige spørsmål, men ein lærer seg ikkje nødvendigvis grunnlaget for eit godt og berekraftig trusforsvar.

Av og til kan det beste trusforsvaret vera å ende opp utan eit klart og eintydig svar. Det kan vera greitt å skjelna mellom det å eiga sanninga og det å vera sett fri av Sanninga (Joh 8,36), seier Hallesby Norheim.

– Eg skulle gjerne ønskt meg ein grundigare presentasjon av andre syn, ikkje berre bruddstykke av desse. Det er ikkje alltid dei konkrete svara i møte med andre tankar finnest tilgjengeleg sånn

– Eg saknar at materiellet i større grad over opp lesaren til å prøva ut fleire argument.

umiddelbart, men i lys av den bibelsk funderte trua og kristne tenkjarars refleksjonar over desse spørsmåla kan ein utforska dei dilemma som oppstår i møte med nye menneske og nye tider, seier Bård Eirik Hallesby Norheim.

– Men når alt dette er sagt, eg diggar altså ambisjonane om å formidla bibelkunnskap og at ein tør gå lengre langs den kognitive vegen enn det som er vanleg. Og kanskje aller viktigast: Den lure leiaren har fått eit verktøy å starta arbeidet med, og med god døme-kraft kan ein slik leiar ta dette vidare med klokskap, og ikkje minst kjærleik til ungdommen ein er saman med, avsluttar Hallesby Norheim. Sambåndet

RELIGIONSDEBATT: – Mange har lest bøker skrevet av nyateister og tror at de har sett sannheten. Men mange av argumentene de kommer med, er svært dårlige, hevder Bjørn Are Davidsen. FOTO: STEIN GUDVANGEN, KPK.

– Gudstroen kan støttes av argumenter

Å gi velbegrunnede kristne svar på innvendinger mot gudstro, er en krevende jobb, men **Bjørn Are Davidsen** går løs på det med tydelig skriveglede.

Høsten 2018 presenterte han sin tredje bok om dette på 11 år med en oppdatert utgave av *Svar på tiltale*. I 2007 skrev Davidsen boka *Svar skyldig*. Den var et tilsvaret til nyateister som Richard Dawkins og Sam Harris. I 2012 kom *Svar på tiltale* etter at det ble etterspurert et nytt opplag av den første boka. I stedet for et rent opptrykk, valgte han å skrive en ny og noe annerledes bok, men inkluderte et par

kapitler som lignet sterkt på deler av 2007-boka.

Den nye og utvidede utgaven av *Svar på tiltale* ligner sterkt på 2012-utgivelsen, men har en god del nytt stoff samt oppdateringer fra debatten slik den har gått siden sist.

– **Mer enn logikk.** Boka er formet av hva slags spørsmål Davidsen pleier å få, og den har et intellektuelt preg.

– Noen kan derfor oppfatte kristentroen som noe som mest er intellektuelt, men det er feiltenkning. Kristen tro er så mye mer enn den rent logiske biten, men når man først er på den banehalvdelen, gjelder det å svare også på disse spørsmålene på en ryddig måte, sier Davidsen til Kristelig Pressekontor.

Han er stadig i diskusjon med folk som vil snakke om Gud, gudstro og vitenskap.

– Hva man får ut av en sånn bok, avhenger av evnen til å lese og forstå hva jeg prøver å si. Vi har så mye engasjement og kunnskap i bakhodene våre at vi ofte sitter fast i forestillingene vi har med oss. Da blir det vanskelig å tenke seg vekk fra dem, sier Davidsen.

Han snakker med mange som ikke klarer å overstige denne barrieren.

– Hvis man tenker at dette med

Gud er noe man må føle, finne på eller postulere for å kunne tro på det, blir det vanskelig å forstå at man kan argumentere for en gudstro. Det jeg prøver å vise, er at troen på Gud også kan støttes av argumenter, sier han.

– **Bedre debatt.** – *Er debattene om disse temaene blitt bedre eller verre siden 2007?*

– De er blitt bedre, fordi flere av de kjente ateistene som sto fram ganske firkantet for drøyt ti år siden, har gjort ting som har spilt dem ut over sidelinjen, og det førte til vettug motbør mot dem, oppfatter Davidsen.

Han mener at ordskiftet om Guds eksistens, vitenskap og tro er så viktig at det fortjener en rolig og nøktern diskusjon med innestemme, og han har sett det som sin oppgave å bidra til det. Det er også i den retningen han mener å se at det bærer.

Davidsen er høyst aktiv i offentlige debatter om det han skriver bøker om. Han holder foredrag og deltar i paneldebatter med publikum til stede, og selvsagt i tråder og diskusjonsfora på nettet. At debattene er blitt bedre, betyr ikke at temaene er utdebattert eller at alt dermed er på stell – sett med Davidsens blikk.

– Mange har lest bøker skrevet av nyateister og tror at de har sett sannheten. Men mange av argumentene de kommer med, er svært dårlige, hevder han.

Bøkene hans kan leses som forsøk til å gi bedre grunnlag for god argumentasjon og saklighet i stedet for mytebaserte påstander.

Han mener Human-Etisk Forbund har gjort en innsats for å gjøre debatten mer renslig, reflektert og fordomsfri.

– De har hatt en viktig rolle og bidratt til en mer konstruktiv debatt. Jeg deltok i en paneldebatt arrangert av Human-Etisk Forbund, basert på Christopher Hitchens' bok Gud er ikke stor, der påstanden er at «religion forgifter alt». Jeg debatterte mot en som støttet nyateistene og med en mer nøytral humanetiker i midten, og konklusjonen i bladet Fri Tanke ble i stedet at «Fordommer forgifter alt», sier Davidsen.

Endrer syn. – *Ser du at standpunkter beveges gjennom dine bøker og foredrag?*

– Noen endrer på deler av hva de står for, selv om de ikke endrer livsyn. Men de kan få et annet syn på forholdet mellom tro og vitenskap, på hva som faktisk har skjedd i his-

torien, for eksempel at de begynner å godta at Jesus har levd.

– *Er noen også blitt kristne som en følge av dine argumenter?*

– Ja, jeg har opplevd det. I en kristen forsamling var det en som hadde forlatt troen, men var invitert med av broren sin. Denne mannen oppdaget at det gikk an å være kristen og samtidig tro på vitenskapen og forbli intellektuelt redelig. Han var fram til da blitt hindret i å være kristen på grunn av direkte feilinformasjon, men valgte å komme tilbake troen.

– *Skjer sånt ofte?*

– Det har skjedd i flere tilfeller. Tallet er i alle fall tosifret.

Mange henvendelser. Davidsen har få fritidsproblemer. Han bruker adskillig tid på å besvare trosspørsmål.

– Jeg får mange meldinger på telefonen, mailer eller chat-henvendelser på Facebook. Sånn er det bare når man stikker hodet fram. Det er mye oppfølging, og samtalene med enkelte har foregått i årevis. Stort sett er de fruktbare også, sier han.

Flere henvender seg til ham hver uke, flest i alderen 18–35 år og dem over 60. Folk i 40–50-årsalderen er det få av.

De klassiske temaene er Guds eksistens og forholdet mellom gudstro og naturvitenskap.

– Jeg får også en del spørsmål om rare og vanskelige bibelvers. Det har jeg skrevet lite om til nå. Det fortjener en mye større bok. I tillegg fortjener spørsmålet om Jesus har eksistert en egen bok som jeg også jobber med, sier Davidsen.

Tror på Davidsen. Krimforfatter og ateist Tom Egeland er av dem som gjerne leser det Davidsen skriver. Egeland er gjengitt på baksiden av den nye boka. Der får Davidsen følgende attest:

«Jeg tror ikke på Gud. Jeg tror ikke på Bibelen som Guds ord. Jeg tror ikke på profeter. Men jeg tror på Bjørn Are Davidsen. Han er den kuleste kristne jeg kjenner. (...) Bjørn Are Davidsen [står] fjellstøtt på sitt fundament av saklig retorikk, krysstallklar logikk og overbevisende argumentasjonsrekker. (...) Davidsen er belest og kunnskapsrik. (...) At jeg er ateist, skal i hvert fall ikke Bjørn Are Davidsen ha noe ansvar for.»

Tekst: Stein Gudvangen, KPK

fem **M6**

av Runar Landro

På tross av forandringer ...

Vi holder oss fremdeles i boken «Families and faith ...», hvor Vern L. Bengtson skriver om de funn han og hans forskningsteam gjorde gjennom å følge 350 familier i snart førti år – alt knyttet til det som er tema for denne spalten; hvordan tro formidles gjennom generasjoner.

Av og til må vi klare å holde flere ting sammen – samtidig – for å få et klart virkelighetsbilde. Når Bibelen sier at «Det som har skjedd, skal atter skje, og det som ble gjort, skal gjøres på nytt. Intet er nytt under solen», betyr ikke det at forandringer ikke skjer, både i tros- og kulturliv. Og forandringer påvirker «rammevilkårene» også for det som har med tro og Jesusetterfølgelse å gjøre.

At det har skjedd store forandringer i de førti årene undersøkelsen har pågått, er noe vi har merket også i vår egen kultur. Stadig økt individualisme og mindre «binding» til tidligere generasjoners trosforestillinger er bare to forandringer som har vært og fremdeles er merkbare. Medias innvirkning, ved at vi stadig bombarderes av ulike tanker og meninger på alle livsområder, er også nye faktorer å ta hensyn til. Et nytt familiemønster trer også tydeligere og tydeligere fram, ved at flere og flere barn nå lever sammen med bare en av sine foresatte.

Er det så slik at disse ytre forandringene i sterk grad påvirker hvem som har den sterkeste innflytelsen på barn og unges trosvalg? Det ville vel ikke overraske at det var slik. Men – undersøkelsen som boken bygger på, viser med stor tydelighet at det fremdeles er mor og far som har den største og viktigste innvirkning på barn og unges valg av tro. Som i tidligere undersøkelser vi har vist til i denne spalten, er denne påvirkningen imidlertid tosidig. Der hvor barna opplever de voksnes tro som påtatt og lite troverdig og de ikke finner samsvar mellom «liv og lære», vil mange ta avstand fra foreldrenes tro. Der hvor troen oppleves troverdig, og hvor det er samsvar mellom «liv og lære», vil fremdeles overraskende mange følge i mor og fars fotspor.

Det undersøkelsen også sier, er at flere enn vi gjerne har regnet med, finner tilbake til troen i godt voksen alder, noe Vern selv er et glimrende eksempel på. Om vi ser dette i norsk kontekst, er jeg ikke sikker på. Men vi har flotte historier fra noen av våre bedehus som kan fortelle om mennesker som i godt voksen alder finner tilbake til troen på Jesus, og vi må be om at dette må skje for stadig flere!

De gode nyhetene er at det på tross av store forandringer i tros og kulturliv, er det de som står barna og de unge aller nærmest som har størst mulighet til å påvirke hvilken trosvei de vil følge. La oss bruke denne innflytelsen for alt det den er verdt!

Reisebrev frå Kenya og Tanzania

Tekst: Gunstein Innvær
Foto: Sigve Ferstad

Eg har vore på tur i Kenya og Tanzania i 13 dagar med KRIK-linja på Bildøy Bibelskole, og eg har opplevd mykje. Det har vore mange nye tankar, inntrykk og refleksjonar, og det har vore ein heilt fantastisk tur.

Mathare. Etter at heile gjengen var komne ned til Nairobi og alle hadde fått rom på Scripture Mission, begynte dagen med eit besøk i Mathare-slummen. Der møtte vi ein gjeng som var med i ein organisasjon som heiter Matharevenner. Vi fekk høyre litt om kva dei dreiv på med for vi var med dei på ein guida tur gjennom slummen. Vi var på ein skule som bestod av trestokkar og bølgeblikk, slik som resten av husa i slummen. Der blei vi godt mottatt og fekk sjå oss rundt og snakke med elevane.

Ette det besøkte vi nokre hus for å sjå korleis dei levde. Heile greia var veldig spesiell. Vi gjekk rundt som nokre turistar for å sjå kor elendig andre folk hadde det. Det er veldig rart, og kanskje litt motbydeleg òg, dersom det ikkje hadde vore for at litt av målet var

at me skulle få lyst til å hjelpe. Vi fekk absolutt ein brann i oss til å hjelpe desse folka som hadde det så forferdeleg i forhold til oss, men då kom det mest utfordrande spørsmålet: Korleis hjelpe? For noko vi kunne lære og høyre om, var at det var ein «hand til munn»-kultur der folk brukte pengar dei skaffa seg, med ein gong.

CHRISC. Tre gonger deltok vi på internasjonale KRIK som heiter CHRISC (Christian sports contact). I Kenya var vi på ei turnering i Nairobi der vi spela fotball og volleyball. Der hadde eg eit andaktsord på engelsk. Det var meir utfordrande enn eg hadde trudd på førehand, men eg er glad for at eg fekk ta den utfordringa. I Arusha, Tanzania spela vi ein fotballkamp mot eit CHRISC-lag. Vi

vann. Og til slutt, då vi var i Zanzibar, var vi med på ei CHRISC-trening der vi berre spelte og snakka i lag.

Gudsteneste. Vi var på to søndagsgudstenester i løpet av turen: I Kenya var vi i ei luthersk kyrkje og i Zanzibar ei anglikansk kyrkje. Det var bra forkynning, og mykje var overraskande likt som i Noreg. I Kenya hadde dei litt meir livlig lovsong og dans, men under preika var det ikkje noko halleluja-rop eller liknande. I Zanzibar derimot, var ting litt meir bedehus-aktig med gamle salmar på engelsk, men ein stod alltid når ein song. Noko som var litt kult, var at vi kvar gong blei spurt om å introdusere oss, og i Kenya song vi velsigninga.

Misjonær-innblikk. Då vi sov på Scripture Mission – det er NLM sin misjonsbase i Kenya – fekk vi høyre om kva misjon NLM driv i aust-Afrika. Det var veldig spennande, kanskje særleg sidan eg skal utdanne meg til å bli misjonær sjølv. Dessutan var det veldig kjekt å høyra på alt det forskjellige arbeidet dei gjorde, og korleis dei kom i kontakt med folk.

Inntrykk. Kvar kveld hadde vi kveldssamlingar der nokon delte eit bibelord for kvelden med utgangspunkt i tankar eller inntrykk ein hadde fått den dagen eller frå turen generelt. Etter ordet delte vi oss i små grupper der vi snakka om inntrykk og tankar vi hadde fått, og så delte vi i plenum etterpå. Sjølv synest eg dette

var ganske avgjerande for korleis turen blei, for det la opp til refleksjon over eigen situasjon i livet samanlikna med andre sin, kulturmotsetningar og andre ting ein kunne reflektera over. Dette var ein særst lærerik og utfordrande tur, og dersom eg skulle ha skrive om alt, hadde det nok blitt eit litt for langt reisebrev. ■

Smånytt

ØKONOMI

Skolen kommer i 2018 ut med et underskudd på ca. 110.000,-. Det er blant annet en nedgang i ordinære gaver på ca. 200.000,- fra året før. Ellers er det er svært gledelig at de fleste av 3000-klubbens givere fortsetter ordningen også etter at femårsperioden har gått ut.

Med tanke på budsjettet for 2019 er det ventet et utfordrende år. Studenttallet påvirker den økonomiske situasjonen direkte. Lavt studenttall i inneværende år vil en dra med seg også i halve 2019. Styret budsjetterer med et forventet underskudd på ca. 350.000,-

INTERIØRSTAFETTEN

Styret har sagt at den interiørmessige oppussingen i hall og stue skal finansieres via ekstra inntekter fra «Interiørstafetten». Oppussingen har en totalramme på 775.000,-. Pr. 6. mars er det kommet inn ca. 75.000,-. De regionale kretsene i ImF har gitt grønt lys for at skolen kan kontakte alle lokale forsamlinger og foreninger med brev om ekstra gave til prosjektet. Sammen med kampanje rettet mot enkeltpersoner vil dette aktiveres utover våren 2019.

GLEDELIGE SØKERTALL FOR 2019

Søkertallene og ja-prosenten er høyere i 2019 enn i 2018. Ved inngangen til mars var det 16 flere som har takket ja til skoleplass sammenlignet med fjoråret på samme tid.

DUGNADSARBEID

Det har i februar vært utført betydelig malingsdugnad på skolen. Dette er vi svært takknemlige for. Dersom du har mulighet for å delta på dugnad en dag eller tre, så er du veldig velkommen til å ta kontakt med skolen. Tlf. 56316316.

Skoleutvikling

Styret har satt seg langt frem på stolen siste tiden og lagt føringer for den interiørmessige oppussingen, men kanskje enda mer fremoverlent har styret vært med tanke på utvikling av linjetilbudet på skolen.

Det er forskjell på vedlikeholdsarbeid og utviklingsarbeid. Begrepet skoleutvikling er ganske vidt og kan omhandle alt fra små detaljer til de helt store linjer. Det er skoleutvikling når medarbeidere sendes på kurs for å heve kompetanse innen sjelesorg og veiledning, og det er valgt og villet utvikling når styret vil prioritere mer penger til nettopp utvikling av skolen.

I rektors hjørne vil jeg denne utgaven ta dere med inn i to sider ved skoleutviklingen på Bildøy Bibelskole.

Den ene gjelder utvikling av nye linjetilbud. Den andre handler om å gjøre viktige grep med tanke på den pedagogiske atmosfære.

Det siste handler om at styret har gjort vedtak om at hallen i inngangspartiet og peisestuen eller stuen som det bare står på døren, skal fornyes.

Deler av hallen og stuen har stått urørt av menneskehender stort sett siden skapelsen i 1983. Da var skoleanlegget nytt, og hele bygget ble preget av ubehandlede furuflater. Nå er malingen i gang. Laminatgulvet i stuen spreker opp og er slitt. Dette skal skiftes. Møblelement er delvis slitt og falmet. Nå skal hele stuen og hallen få nytt og tidsmessig løft. Skolen samarbeider nå med Måndalen Trevare i Romsdal på interiørsiden.

Innvendig fornyelse og oppussing koster selvsagt penger, og i denne forbindelse har vi sparket i gang det som har fått navnet «interiørstafetten». Vi vet at skolen de siste årene har invitert skolens venner med på store løft i forbindelse med det omfattende renoveringsarbeidet av anlegget. Her nådde vi våre mål takket være at ImF som eier bidro tungt sammen med lokale forsamlinger og enkeltpersoner.

Nå trengs et løft innvendig. Et løft som skal bidra til større trivsel og dermed bedre rammer for læring for studentene. Og samtidig er dette et helt nødvendig løft for at skolen være attraktiv som leieobjekt for organisasjoner med større stevner og for private som ønsker å feire noe på Bildøy. Skolen er avhengig av annen drift enn skoledriften, og da er utleiedelen noe vi må øke fremover.

Innen 1.februar i år ble det som Sambåndet meldte i forrige nummer, sendt inn søknad om tre nye linjer på skolen. Vi viderefører Musikklinjen, KRIK-linjen og 2.årslinjen, T2. Nå suppleres utdanningstilbudet med tre nye linjer. Søknad er sendt, og arbeidet med i gi linjene en tydelig profil vil starte fremover.

Vi har utformet en ny Bibellinje. Linjen har som mål å ta studentene med dypere inn i både NT og GT. Skolen har videre søkt om godkjenning for en ny linje som kombinerer personlig utvikling/vekst med friluftsliv. Skolen opplever for tiden en sterk søkning til KRIK-linjen. Her er det helt klart en trend som treffer. Nå søker vi å utvikle en linje med noen av elementene derfra, men der ca. halve linjetiden vil ha fag rettet mot personlig utvikling, mens den resterende linjetiden vil bruke friluft og natur som læringsrom. Endelig vil skolen åpne for en Internasjonal linje. Dette betyr en linje med blikk utover landegrensene, med blikket særlig rettet mot Midtøsten. Her kan både Israel og Egypt bli aktuelle land med lengre utenlandsopphold knyttet til.

Vi tror både heving på interiørfronten og utvikling av nye linjetilbud skal gjøre oss til en fortsatt aktuell skole de neste årene.

9. februar

Awana- konferansen, Fredheim Arena.

19. – 22. februar

Bibelkurs på Bildøy Bibelskole. (NYTT)

4. – 5. mars

Felles rektormøte (ImF, NLM, Normisjon og DELK) på Gardermoen.

18. – 21. april

Påskemøter, Straume Forum.

2. mai

Kvinnefest, Bibelskolen.

13. – 14. mai

Misjonsråd, ImF på Fjell- ly.

17. mai

17 mai fest på Bibelskolen.

7. – 9. juni

Studentstevne, Bibelskolen.

27. – 30. juni

Landssommerstevne på Alta Folkehøyskole.

30. – 7. juli

Bygland Bibel- og naturcamp.

1. – 28. juli

Lyngdal Bibelcamp.

23. – 28. juli

UL i Kongeparken.

27. – 29. august

Equip på Fjell-ly
(arbeidersamling ImF-UNG)

10. – 13. oktober

Pit Stop, Stord.
Pit Stop, Sunnmøre. (dato ikke klar)

7. november

Medarbeiderdag (Ansatte) på Bibelskolen.

8. – 10. november

Lederkonferansen/GF

KONTAKT OSS:

Telefon: 56 31 42 40

E-post: imf@imf.no

Nettside: imf.no

ÅRSKALENDER**2019**

TRO & MEDIERS
MEDIESTIPEND
SØKNADSRIST 31. MARS

BLOM
Fiskeoppdrett as

HAVILA

Strai
KJØKKEN & BAD
www.strai.no

TIL TRO

Del 1

Ole Magnus Breivold,
bibellærer ved Bildøy Bibelskole

Forfatteren av Jonas bok gjør i det første kapitlet sitt beste for å løfte fram to ting:

1. Å stille Jona i et dårlig lys!

Jona står i kontrast til de andre profetene i Bibelen – som Daniel eller Jeremia. Jona er ikke en troshelt, Jona er en antihelt.

Jona er Bibelens svar på Mr. Bean eller Peer Gynt. Jona som hebreer og profet burde ha vært en gudfryktig mann som handler etter Guds vilje. Men han er et eksempel til skrekk og advarsel. Jona-boken er som et speil hvor vi ser oss selv – og vi kalles til å tenke gjennom: Er det slik jeg er? Er det jeg som er Jona?

Jona fremstilles som ekstra ille sammenlignet med alle de andre folkene i fortellingen. Sjøfolkene her er hedninger. Men den store overraskelsen er jo at det er *de* som er de gudfryktige, ikke den Jona som er Herrens profet!

Dette er noe av ironien vi finner i fortellingen om Jona. Det er mye ironi senere i boka også!

Sjøfolkene (hedninger og avgudsdyrkere)	Jona (jøde og Herrens profet)
• Ba til sine guder i møte med fare	• Flyktet bort fra Herren
• Gjør alt for å redde Jona	• Ber ikke til Gud om hjelp, selv når andre spurte ham om det
• Frykter Herrens dom	• Er likegyldig til at andre er i fare
• Ba om tilgivelse for sine synder	• Frykter ikke Herrens dom
• Ofret og avla løfter til Herren	• Ber aldri om tilgivelse (heller ikke i kap.2)

2. Forfatteren løfter fram Jonas bekjennelse av troen på Gud. Dette kommer fram når vi studerer strukturen på dette avsnittet:

- Gud *kaster* en storm (1,4) (vi kan undre oss over akkurat dette verbet – men det har sin forklaring ...).
- Sjømennene ber til sine guder (1,5a).
- Sjømennene handler for å redde skipet (1,5b).
- Jonas handling (1,5c) – under dekk i dyp søvn (OBS: Dyp søvn er i Bibelen ofte et bilde på død)
- Sjømennene stiller spørsmål til Jona (hvem er du) (1,6–8)
- Jona bekjenner troen på Herren (1,9)
- Sjømennene stiller spørsmål til Jona (hva skal vi gjøre for å bli frelst) (1,10–11)
- Jona snakker – må kastes ned i havet og dø (1,12)
- Sjømennene handler for å redde Jona (1,13)
- Sjømennene ber til Herren (1,14)

a') Sjømennene *kaster* Jona i sjøen, og stormen ender (1,15)

På hebraisk har a–e 94 ord, og a'–e' har også 94 ord. Slik sett peker hele avsnittet frem mot bekjennelsen i vers 9: «Jeg er hebreer, og frykter Herren, himmelens Gud, som har skapt havet og det tørre landet».

Jona har troen på plass! Han kjenner Herren Gud godt! Han vet at Herren Gud er hele verdens skaper og har all makt! I møte med sjømennenes avguder kan han bekjenne troen på den sanne Gud. Jona har den rette bekjennelsen, men den fører ikke til at han lever etter Guds vilje.

Ut fra dette er det et par ting jeg har lyst til å dele om det å følge Jesus:

1. Å følge Jesus handler om mer enn kunnskap og teologi!

Det er viktig å ha en rett lære om Gud og om Bibelen! Det å være en kristen innebærer å bekjenne troen på Jesus: «For hvis du med din munn bekjenner at Jesus er Herre, og i ditt

hjerter tror at Gud har oppreist ham fra de døde, da skal du bli frelst.» (Rom 10,9) «På dette kjenner dere Guds Ånd: Hver ånd som bekjenner at Jesus Kristus er kommet i kjøtt og blod, er av Gud. Men enhver ånd som ikke bekjenner Jesus, er ikke av Gud.» (1. Joh 4,2–3)

Bekjennelsen av Jesus er avgjørende for en kristen, men sann kristendom handler ikke bare om ord, det handler om liv.

«Ikke enhver som sier til meg: 'Herre, Herre!' skal komme inn i himmelske Fars vilje. Mange skal si til meg på den dagen: 'Herre, Herre! Har vi ikke profetert ved ditt navn, drevet ut onde ånder ved ditt navn og gjort mange mektige gjerninger ved ditt navn?' Da skal jeg si dem rett ut: 'Jeg har aldri kjent dere. Bort fra meg, dere som gjør urett!'» (Matt 7,21–23) Her kunne kanskje profeten Jona kjent seg igjen!

«Kunnskap gjør hovmodig; det er kjærligheten som bygger opp. Om noen mener å ha forstått noe, da har han ennå ikke forstått det slik han

MENNESKET NÆR

Det er makt i de foldede hender

Stine Marie B. Våge
lærer og småbarnsmor

Vilhelm Viksøy
journalist

Stine Mari B. Våge
lærer og småbarnsmor

Irene Ludvigsen
familieterapeut

Overskrifta er tittelen på ein kjend og kjær song av Trygve Bjerkrheim. Eg er så heldig at eg har fått denne songen inn med morsmelka, og eg kjenner at songen lever kvar gong eg syng den.

Den siste tida har eg tenkt litt på dette med bøn, eit tema som er altfor vidt til å skulle gå veldig grundig inn på i ei slik kort spalte, men nokre refleksjonar rundt temaet vil eg gjerne dele.

Vi takkar Gud for «bøneretten». Vi trur på ein Gud som ønskjer vår bøn og som høyrer vår bøn.

I første verset av denne songen tenkjer eg på løfter og håp; «*mot allmaktens Gud du dem vender, han har lovet at svar skal du få*». Vi har ein allmechtig Gud som seier at vi skal be. I Lukas 11,9 seier Jesus: «*be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det lukkes opp for dere*».

Det er ikkje alltid like enkelt å tru desse orda, og for mange kan mangelen på bønesvar ta motet og håpet frå ein, og det er sårt og tungt når ein kjenner på slik motløyse. Og dette skal ein ikkje tale

lett om, for det er mange som kan oppleve anfekting og sorg fordi ein kan kjenne seg både gløymt og svikta av Gud når ein år etter år ber om noko, utan at ein ser eller erfarar det svaret ein gjerne vil ha.

Det er kanskje dette Bjerkrheim har tenkt på og når han i andre verset skriv; «*om du tålmodets lekse må lære, himlens bønesvar engang du får*». Tålmod er definitivt ikkje ei av mine sterkaste sider, eg ønskjer som regel at ting skal skje fort, helst i går. Men likevel har eg ei stor tru til at Gud tek imot vår bøn, at han ser til oss og kjenner våre tankar og lengslar. Eg får ikkje alltid det svaret eg ynskjer eller har tenkt, men eg kviler i at Gud vil gi

nisjonsperspektiv

burde. Men den som elsker Gud, er kjent av ham.» (1. Kor 8,1–3)

Jeg tror at jeg selv og mange andre plasserer oss selv i en boks som vi kaller konservative kristne. Mange av oss har mye kunnskap. Vi er opptatt av rett lære og bekjennelse. Denne fortellingen om Jona er en utfordring til alle oss konservative kristne:

■ *Vi kan tro at alt står så mye bedre til med oss enn med alle andre!* Vi er konservative i teologiske spørsmål, vi står imot forfallet i samfunnet. Vi holder Guds ord høyt! Så kan vi være blinde for vår egen lunkenhet eller lyster. En rett bekjennelse har aldri vært en garanti for å følge Jesus i tanker, ord og gjerninger.

■ *Stoltheten over hvem vi er og vår bibelske konservative lære kan bli en hvilepute som vi sovner på.* Jona la seg til å sove på et skip som sakte med sikkerhet førte ham bort fra det som var Guds vilje. Vi kan være så opptatt av lærespørsmål at vi er blinde for en livsførsel som ikke er etter Guds vilje. Kanskje kan *skipet symbolisere en eller annen synd* som vi har slått oss til ro med. Det kan være egoisme, baksnakking, forakt, grådighet, likegyldighet eller ulike seksuelle synder. I mitt indre er det noe som trekker meg i retning av Tarsis – bort fra det Gud ønsker. Det skal ikke så mye til. Et steg om bord i båten – og så blir jeg værende der, jeg legger jeg

meg å sove i den. Og den båten tar meg sakte men sikkert bort fra Gud.

■ *Jeg tror ikke at jeg på dommens dag kommer til å imponere noen med min kunnskap eller gode teologi.* Gud er mye mer opptatt av hvordan jeg har levd, og det tror jeg gjelder her og nå også! Det er flott å kjenne både Bibelen og teologi, men kallet til å følge Jesus går ut over det!

■ *Gud kan, i sin godhet og miskunn, sende en storm for å få meg til å vende om – slik han gjorde med Jona.* Jeg kjenner flere eksempler på at folk har vendt om etter å ha kommet opp i en eller annen vanskelig situasjon i livet. Men hovedregelen er vel at Gud lar oss seile av sted!

Kanskje er det noen her som har den rette bekjennelsen om Jesus – men som har lagt seg til å sove på et skip som fører bort fra det som er etter Guds vilje. Det behageligste er jo å bare bli med dit skipet fører deg – skipet følger vinden og strømmen på havet, dit også alle andre skip seiler.

■ *Det er flott at du har bekjennelsen på plass!*

■ *Men Gud kaller deg også til å vende om! Jesus beveger seg i en annen retning og ditt kall er å følge ham!*

Første del av tre bibeltimer under ImFs lederkonferanse i november 2018.

meg det eg treng for å halde ut i det som både kan vere sårt og vanskeleg.

I siste verset av denne kjære songen ser eg glede; «*og en gang, når du livsløpet ender, hvert et bønnesvar klart skal du se*». Nokre gonger ser ikkje vi svaret der og då, men kanskje har du, som eg, tenkt tilbake på ein periode i livet og i ettertid då ser at Gud var der, og at Han tok seg av deg.

Eg trur det skal bli mange overraskingar i himmelen. Tenk for ein jubel det skal bli når vi kjem heim til Jesus og får sjå nokon vi har bedt for – at dei vart frelst. Eg vil oppmuntre deg til å fortsette å be, be

for dei som du tenkjer på no, dei som du har bedt for i mange år.

Eg var eit slikt bønneemne, og det er mi største takk kvar gong eg syng denne songen – at der var nokon som ba for meg, som ba utanseleg og med tålmod – i håp.

Gud ser deg både når du kjenner det er tungt å be, og når du vender deg til Han i takksemnd og glede. Ver ikkje bekymra for noko, men legg alt de har på hjartet, fram for Gud. Be og kall på ham med takk (Fil 4,6).

av E. Stanley Jones (1884–1973)

Råd om den stille stund

1. Bestem hvor mye tid du bør og kan gi til stille stund. Hold fast på den. La det ikke bli gjenstand for diskusjon med deg selv hver eneste dag. Be etter klokken, enten du føler deg opplagt eller ei. La dagens arbeid ordnes etter den stille stund.
2. Kom til den med forventning – det er å ha tro til dine kraftkilder.
3. La dine tanker og følelser bli ledet av Guds ord før du ber.
4. Når du leser Ordet, så innstill deg på å lytte ydmykt.
5. Ha penn eller blyant for hånden så du kan skrive ned de tankene som kommer.
6. La tankene kretse om et vers i Bibelen som virker slående på deg.
7. Når du har lest, så slapp av og si: «Far, hva har du å si meg i dag?»
8. Så sier du til Gud hva du har å si. (*Dine bønner er nå blitt renset og ledet av de steg du hittil har tatt.*)
9. Når du har sagt hva du har på hjertet, så overgi det til Gud.
10. Takk ham for svaret, hva det enn måtte være.
11. Hvis tankene flakker omkring, så gjør det de flakker om til gjenstand eller middel for bønn.
12. La den stille stund bli dagens midtpunkt for deg – stillhetens øy i ditt hjerte.
13. Dette midtpunktet av stillhet blir midtpunktet for all din virksomhet resten av dagen.

Smallfoot

Yetien Migo oppdager at verden er større enn han tror i en morsom animasjonsfilm med et spennende budskap. Anbefales for hele familien.

Unge Migo lever lykkelig i en snø- og iskledd landsby høyt oppe i fjellene. Her bor de store og hårete yetiene helt isolert, og her har de utviklet noen snodige skikker. Men da Migo en dag ser et lite menneske, eller en «smallfoot» som de kaller dem, snus tilværelsen på hodet, og spiren til en revolusjon begynner å gro.

«**Smallfoot**» er en lettbeint komedie med humor, fart og spenning som passer utmerket for hele familien. Man får raskt sympati med de naive og artige yetiene, og Mogi sitt møte med menneskene er av den fornøyelige sorten.

Det som er litt uventet, er den dyptpløyende tematikken som tas opp. Yetiene har et litt merkelig verdensbilde, og det blir raskt klart at det er noe som ikke stemmer i landsbyen. Historien har et tydelig budskap om å stille spørsmål ved det man tror man vet, tenke selv og søke kunnskap for å finne svar. Filmen presenterer et kritisk perspektiv på bruken av mytologi og religion for å skjule sannheter, og den stiller store spørsmål som om det er godt å vite den fulle sannheten og uvitenhet er lykke. Hovedpersonen møter på vanskelige dilemmaer som må løses for at landsbyen igjen skal finne harmoni.

Filmskaperne har lyktes godt med å nå flere målgrupper – både unge og eldre seere kan reflektere over spennende spørsmål på et nivå som passer deres modenhet.

Men først og fremst er «Smallfoot» en lettbeint komedie. Filmen er tillatt for alle, og selv om det er noen scener med jakt og spenning, fremstilles disse med så mye slapstickhumor at det meste fremstår harmløst og morsomt.

POSTKASSEN

Skjer det noe der du bor? Her i «Postkassen» presenterer vi bidrag innsendt fra leserne. En leiropplevelse, et jubileum eller en åpningsfest kan være verd å dele med andre. Husk et bilde med god kvalitet. Send fortrinnsvis på e-post til: sambaandet@imf.no eller i posten: **Sambåndet, Søre Bildøy, 5353 Straume**

Bibel, fisking og ly

Bibel- og naturcampen 2019 går i år av stabelen frå søndag 30. juni til søndag 7. juli.

I år er det Arnfinn Norheim som har bibeltimane, medan Halvard Myhren tek seg av kveldsmøtene. Arnfinn Norheim var i fleire år tilknytta Bildøy bibelskule – både som lærar og rektor.

Halvard Myhren var dei 22 siste åra av sitt yrkesaktive liv pastor i Arendal frikyrkje. Blant folk flest er han nok mest kjend for å ha skreve fleire kristne bøker. Men det er kan hende alle dikta hans – over 2000 i talet – som har sett størst spor etter seg. Difor er det heilt naturlig at årets kulturkveld onsdag 3. juli vert ein dikt- og lyrikkkveld med Halvard Myhren.

Då vert Charlie Blackwater med og set det musikalske avtrykket. Han vert rekna som ein av Skandinavias beste utøvarar på munnspel og har vore eit fast og kjært innslag på Bibel- og naturcampen

gjennom mange år. Det har òg songaren Vera Henriksen vore. Ho bur til daglig i Sør-Spania, men tek kvart år turen opp på camp-en og gler oss med sin djupe fagre stemme i varm framføring av dei gode gamle bedehus- og vekkelssongane. I fjor gav ho ut CD-en «Some pretty day», og den vert sjølvstøtt å få kjøpt i år òg.

Charlie Blackwater vert òg med på Songkvelden på laurdagen – saman med Vera Henriksen, Wigdis Trøim og det lokale Vonheimkoret. Det er viktig for camp-en å knytte gode band til det lokale kristenfolket, og ingen er i så måte ein betre representant enn venene i Vonheimkoret som er knytta til det lokale bedehuset på Bygland.

I år som i fjor tek Edvard Foss seg av ungdomane, medan Regine Austegard og Kristine Olsson endå eit år leier barnemøter og andre aktiviteter med stødig og god hand. Desse to unge, kjekke jentene brenn for at borna og ungdomen skal verta kjend med Jesus, og det merker me så godt både i ord og handling!

Solid kost må til for aktive deltakrar på ein bibel- og naturcamp, og for andre året på rad er det Judith

BibelQUIZ

Leit i Bibelen med **Asle Hetlebakke**

Tema: Namn på R

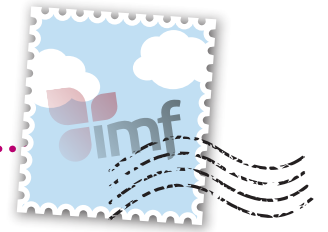
- Eg er eldste son til foreldra mine, og fekk mange brør. Far min var meir glad i tanta mi enn i mor mi.
- Eg kledde son min i kjeskinn og broren sine klede for at han skulle likna på bror sin.
- Far min måtte bera Jesu kross.
- Då eg vart konge, hørde eg meir på yngre enn på eldre rådgjevarar. Det førte til opprør.

Svar på Bibelquizen i nr 2:

- Vil du bli frisk? Joh 5,6
- Abana og Parpar, 2. Kong 5,12
- Den fagre, Apgj 3,2
- Malkus, Joh 18,10/Luk 22,51

Vinnar av Bibelquiz i nr. 2 vart Oddvar Martin Torget, Hagavik. Gratulerer! Premie kjem i posten.

Svara til: Sambåndet
Idrettsveien 10, 5353 Straume
eller på e-post: bibelquiz@imf.no
innan 5. april.

rikk

Zøllner som serverer god og heimelaga mat til store og små. Familien Zøllner har på same vis som mange andre gilde kristne tyskarar slått seg ned på Sørlandet, og mange av dei er i dag sterkt engasjert på dei lokale bedehusa, noko me er svært takksame for. Judith Zøllner er ikkje noko unntak!

Ingen bibel- og naturcamp utan den årlege fiskekonkurransen, og minst to–tre turar må til innover dei fagre Setesdalsheiene der KVS-Bygland rår grunn over store areal. Her er det òg to koselege hytter ein kan slå seg ned ved og nytta nistepakka medan ivrige fiskarar i alle aldrar tek opp den eine auren etter den andre.

Mange gilde vestlendingar er trufaste deltakarar på camp-en år etter år, og for dei er skogens konge eit eksotisk innslag dei gjerne vil sjå. Då tek me dei med til Elgtun ved Landeskogen i Grendi, der ein er garantert å få treffa elg på eit stort innegjerda område, og der store og små attpåtil kan vera med og mata dei til festsette tider.

Laurdag 6. juli kl. 12 er det duka for det årlege Misjonsløpet,

der me over nokre år tilsaman har fått inn fleire hundre tusen til vedlikehald og oppussing av skulens omfattande og moderne bygningsmasse.

KVS-Bygland byr på flotte internatbygg til overnatting og full kost og losji for dei som vil ha det. Vel ein den enklare varianten, er det god plass både til campingvogner, campingbilar og telt!

I tillegg til trufaste deltakarar som kjem attende år etter år, var det

fleire nye deltakarar i fjor som allereie har lova å koma attende. Ein stor familie frå Vennesla fann ut at dei for framtida heller vil ta turen til Bygland enn til Danmark. Det tek me som eit godt teikn!

KVS-Bygland ligg i svært naturfagre omgjevnader, midt i hjartet av Setesdal, og med storslått utsikt over fjell og fjord.

Vil du vita meir, gå inn på heimesida www.bibelognaturcamp.no, sjå våre Facebooksider, mail oss

på kbnilsen@hotmail.com eller ring på telefon 982 99711 for meir informasjon og påmelding!

Velkomen til Bygland Bibel- og naturcamp 2019!

Tekst og foto: Olav Nilsen

Irenes kjøkkenkrok

Irene Krokeide Alnes sangevangelist i IMF

EN SMILENDE DAG

Ikke alle dager er like. Det opplever vi alle sammen. De fleste dagene er hverdager. Men midt i alle hverdager er det utrolig hvordan et smil kan gjøre en forskjell.

Mange ting kan kalle smilet frem. En oppmuntrende hilsen, en tullete tabbe, et overraskende treff. En herlig kommentar. Ja, listen er veldig lang.

Det er sagt mye fint om smilet:

«Et varmt smil er vennlighetens verdensspråk» (W.A. Ward). Ja, smilet er noe alle forstår.

«Et smil er det fineste du kan ha på deg.» «Smil er for menneskheten det solen er for blomster» (J. Addison).

Fitjarbuen Lars K. Vik har skrevet mange nydelige sanger som synges over hele landet. Men Lars har flere sterke sider. Han er en

stor humorist og har fått smilet fram i uendelig mange sammenhenger.

En gang fortalte han om da han stod på butikk i sine unge dager. En dame kom inn og skulle ha en sopelime. Hun var i et elendig humør, og Lars måtte bruke all sin tålmodighet for å være hyggelig mot kunden. Noen var for korte, noen for lange og bustete. Da hun endelig hadde bestemt seg for so-

pelimen, kom det med et glimt i øyet fra Lars: «Skal eg pakke den inn for deg, eller vil du 'fyrke' han sjøl?»

Historien sier ikke noe om reaksjonen hennes. Kanskje brast hun i latter av hele kommentaren, og de fikk en god dag begge to.

«Sjå Guds kjærleik smil i sky, Sjå kvar dag hans nåde ny.»

Fra Salmeboken

IKKE ALENE NÅR LIVET LEGGES I GRUS

Når småbarnsforeldre dør, må bestemor trå til. SELAH er deres støtte og rådgiver.

Brann. Familievold. Sykdom. Terror. Trafikkulykker. Vondt uansett hvem det rammer. Tragedier når død er utfallet. Aller verst når noen står ensomme tilbake.

Mange immigranter i Israel har ingen familie som kan trå til når ulykken skjer.

Da kan de regne med SELAH. Organisasjonen har et nettverk av erfarne og engasjerte frivillige og skolerte fagfolk. De har ulik kulturell bakgrunn, behersker mange språk.

De rykker ut til den nybakte moren som plutselig mister mannen sin, til søskenflokkene som blir foreldreløse når far tar livet av mor, til bestemor som må ta seg av barnebarn. Og SELAH blir der. Trøster. Gir råd. Viser vei gjennom byråkratiet. Betaler akutte utgifter.

Takk for din støtte til immigranter i livskrise!

Send din gave til immigrantene på 3000 21 42828. Vipps til nr 79332.

Følg oss på Facebook

Samarbeidskomiteen HJELP JØDENE HJEM ble dannet i mai 1990. Formålet er å kanalisere støtte fra nordmenn som vil hjelpe jøder fra det tidligere Sovjet og andre utsatte områder med å reise til Israel, lette overgangen til et nytt liv og tilpasningen til et nytt hjemland.

Bak HJH står: De Frie Evangeliske Forsamlinger, Den Evangelisk Lutherske Frikirke, Den Norske Israelsmisjon, Det Mosaiske Trossamfund, Det Norske Baptistsamfund, Misjonskirken Norge, Fellesinnsamlingen for Israel/Magbit, Med Israel For Fred, Norge-Israel-foreningene, Ordet og Israel

HJELP JØDENE HJEM

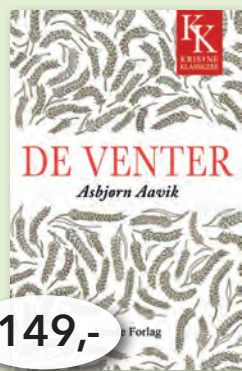
www.hjhome.org Tlf. 22 36 21 70

Kristne klassikere

Asbjørn Aavik

De venter

Denne lille misjonsboka har et mektig budskap og har betydd mye for mange. *De venter* var Aaviks første bok, og den har til nå solgt i over 100 000 eksemplarer. Vi håper og tror at denne nytgivelsen vil føre til økt misjonsiver. Det haster med å bringe evangeliet videre!

149,-

Jacob B. Bull

Hans Nielsen Hauge

Jacob B. Bull gir en engasjerende skildring av lekpredikanten og gründeren Hans Nielsen Hauge. Boken ble første gang utgitt i 1908.

199,-

Vår nye serie KRISTNE KLASSIKERE er et utvalg titler fra forlagets arkiv, til glede for gamle og nye lesere.

LUNDE
FORLAG

Bøkene kjøper du i din lokale bokhandel eller på lundeforlag.no

KONSERTAR

med Trygve Bjerkrheim-songer

i Bergen/Nordhordland 22. - 24. mars 2019

Ved

- songartist Ingrid Grøvan
- pianistar Arnt Thyve og Harald Myklebust
- Kåre Ekroll kåserar om Bjerkrheim og songane hans

- **Fredag 22. mars kl. 19.00: Indre Arna bedehus**
– Her deltek også Tertnes musikklag

- **Laurdag 23. mars kl. 19.00: Frekhaug bedehus**
– Her deltek også Kyrkjekrinsen musikklag

- **Sundag 24. mars kl. 16.00: Heimly bedehus, Mjølkeråen**
– Her deltek også KorMix

Den nye songboka «Himmelbru», av den største bedehuspoeten på 1900-talet, T. Bjerkrheim, med 410 tekstar til kjende og nye melodiar, vil vere i fokus.

Gratis entré. Kollect!

ALLE HJARTELEG VELKOMNE!

Arr.: Trygve Bjerkrheims venner – www.bjerkrheim.no

Vil du være med på et spennende medieeventyr i Kristen-Norge?

P7 Kristen Riksradio driver kristent mediearbeid. På radio kan vi høres over store deler av Sør-Norge, og på TV leverer vi faste programmer til Kanal 10 Norge. Vi ønsker å nå ut med evangeliet på alle medieplattformer. P7 har en teologisk grunnmur i Lausannepakten. Vi setter vår lit til Gud og Guds ord er vår rettesnor.

Vi søker nå en karakterfast, initiativrik og visjonær Radio- og TV-pastor

Du har gjerne formell teologisk utdanning, er glad i Ordet og trives med å undervise. Du har mulighet til å ha en del reisevirksomhet i livet ditt, både innenlands og utenlands. Du trives godt omgitt av mennesker og er et relasjonelt menneske.

Sentrale arbeidsoppgaver vil være:

- bibelundervisning på radio, TV og på møter.
- utvikling av gode programmer til ulike medieplattformer
- representere P7 på møter og stevner i Norge og utenlands

Vi tilbyr konkurransedyktig lønn, gode forsikrings- og pensjonsordninger, godt arbeidsfellesskap og en mulighet til å bli del av et spennende misjonsarbeid. Ønsker du en uforpliktende prat om stillingen?

Ta gjerne kontakt med vår rekrutteringsrådgiver i Human, Edvard Thormodsæter, tlf. 958 82 299, eller daglig leder i P7, Kenneth Hjortland tlf. 404 44 433.

Søknad sendes på epost: kenneth.hjortland@p7.no.

SØKNADSRIST: 31.03.2019

PÅSKEMØTER

18.–22. APRIL 2019

STRAUME FORUM

TALERE OG LEDERE BLIR:

MONICA OG HALLVARD ROALDSNES,
OLE M BREIVOLD, OLE A WASTVEDT,
TORMOD VINDENES OG ROALD EVENSEN.

SKJÆRTORS DAG/18. APRIL

KL. 19.00 TALE VED HALLVARD ROALDSNES.
NATTVERD. SANG OG MUSIKK VED MONICA
OG HALLVARD ROALDSNES.

LANGFREDAG/19. APRIL

KL. 19.00 TALE OG SANG V/MONICA OG HALLVARD ROALDSNES.

1. PÅSKEDAG/21. APRIL

KL. 11.00 TALE V/BIBELSKOLELÆRER OLE M BREIVOLD.
SANG V/MONICA OG HALLVARD ROALDSNES.

KL. 19.00 TALE V/HALLVARD ROALDSNES. SANG OG MUSIKK V/MARIANNE J SÆBØ,
MOR OG DATTER SANDVOLL OG MONICA OG HALLVARD ROALDSNES.

2. PÅSKEDAG/22. APRIL

KL. 11.00 TALE OG SANG V/MONICA OG HALLVARD ROALDSNES.

ALLE MØTENE HOLDES I STRAUME FORUM. KAFFE OG ENKEL SERVERING ETTER
KVELDSMØTENE. KOLLEKT PÅ MØTENE. MULIGHET FOR KJØP AV GOD KRISTEN
LITTERATUR FRA BERGEN KRISTNE BOKHANDEL.

ARRANGØRER: ImF, BILDØY BIBELSKOLE, ImF MIDTHORDLAND OG ImF STRAUME.

MARIANNE JUVIK SÆBØ, MONICA OG HALLVARD ROALDSNES

Utstyrssentral til beste for

Bedehuskirken på Bryne tjener byen med å bidra til at innbyggere med dårlig økonomi får gratis tilgang til friluftsutstyr.

Tekst: Brit Rønningen
b.ronningen@imf.no

– Utstyrssentralen begynte allerede i 2013 som et samarbeid mellom Time Kommune og Nav Time, via en prosjektstilling som ble opprettet da. Bedehuskirken ble spurt om vi kunne administrere sentralen, sier Hilde Birkeland i Bedehuskirken til sambåndet.no.

Våren 2018 startet et samarbeid mellom Blå Kors Bryne, som ennå ikke formelt er stiftet, Time kommune og frilager.no. Sistnevnte er igjen et samarbeid mellom Stavanger Turistforening, Vesterlen speiderkrets, Ryfylke friluftsråd og Jæren friluftsråd.

Handlingsplan. – Disse tre har inngått en samarbeidsavtale, der vi nå sammen har forpliktet oss på å videreutvikle sentralen, fortsetter Birkeland.

– For noen år siden vedtok Time kommune en handlingsplan mot barnefattigdom. Opprettelse av et utstyrslager ble en del av planen.

Vi opplever det som en fin måte å jobbe forebyggende mot utenforskap på, sier fritidssjef Stian Langeland i Time kommune.

Diakoni. På spørsmål om hvorfor Bedehuskirken har engasjert seg i dette arbeidet, svarer Birkeland:

– Bedehuskirken ønsker å være en kirke til beste for byen, og dette er en god arena for å tjene byen og menneskene som bor her. Vi har derfor ønsket å utvikle et diakonalt arbeid. Etablering av Blå Kors på Bryne har derfor vært en gave for oss, og det gir oss noen gode rammer til å jobbe med diakoni innenfor.

Hentekode. Utstyrssentralen fungerer slik at man bestiller ønsket utstyr på frilager.no. Utstyret hentes og leveres i trehytta som er plassert utenfor Saron. Man får tilsendt en kode til hengelåsen. Slik bestemmer man selv tidspunkt for henting og levering.

Det er også mulig å levere inn godt utstyr til sentralen. Lån av utstyr er gratis for skoler og andre kommunale virksomheter. Frivillige organisasjoner får 50 prosent rabatt. Utstyr som man kan låne eller leie, er tursko, skøyter og hjelmer, ski, tursekker, telt og lavvo, fiskestang, kokeapparat, liggeun-

derlag og sovepose, klatreutstyr og aggregat. Noe av utstyret kan bestilles som klassesett.

God jobb. Frilager.no har virksomhet i kommunene Stavanger, Klepp, Time og Randaberg og er en frivillig organisasjon uten religiøs tilknytning.

– Det er bare i Time kommune vi har et samarbeid med en kristen forsamling. I de andre kommunene leverer vi ut utstyret selv og står for selv for administrasjonen, sier daglig leder i frilager.no, Kine Vassbø.

Hun er godt fornøyd med samarbeidet med Bedehuskirken.

– De gjør en veldig god jobb med å levere ut utstyr. Jeg synes det fungerer helt fantastisk. Det er bra folk som gjør en super jobb, sier hun.

Tilbud. – Frilager.no er et genialt samarbeid. Hvis for eksempel noen i Time kommune spør etter utstyr vi ikke har, men som de har i Stavanger, så kan vi få det sendt hit, forteller Stian Langeland.

Bedehuskirken samarbeider med skoler i kommunen og Nav for å utvikle sentralen videre.

– De kjenner barn og unge og hvilke behov som trengs. Vi ønsker å være et tilbud til alle i kommunen, men spesielt for barn og

unge i lavtlønnede familier og familier som har økonomiske utfordringer, sier Hilde Birkeland.

God dialog. – *Hvordan fungerer samarbeidet om utstyrssentralen?*

– Samarbeidet fungerer veldig bra, og vi har en god dialog mellom partene. Kommunen satser og er veldig positive til utstyrssentralen. I februar inviterte kommunen til en kontaktkonferanse for alle i kommunen der «Fritid for alle» sto sentralt. Her presenterte vi utstyrssentralen sammen med andre som driver arbeid i kommunen. Frilager.no har et system som fungerer veldig bra og er oversiktlig og lett å bruke. Vi samarbeider og utfyller hverandre godt, og Bedehuskirken har vært en veldig positiv samarbeidspartner, sier Langeland.

Mer utstyr. Ifølge Birkeland er utstyrssentralen i stadig utvikling for å finne nye og bedre løsninger for å gi et best mulig tilbud.

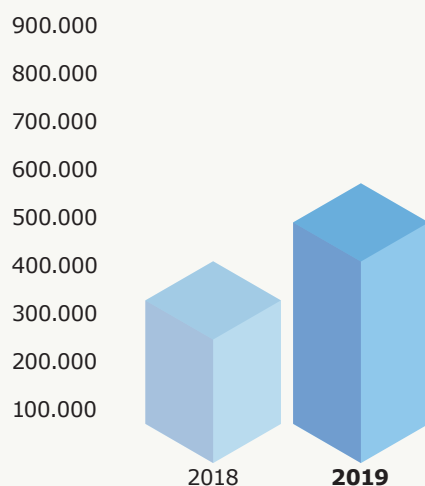
– Vi ønsker å utvide sentralen med mer utstyr, forteller hun.

– *Hva slags erfaringer har dette engasjementet gitt dere?*

– Vi opplever stor velvilje hos kommunen, og at kommunen fokuserer på å gi alle barn og unge muligheter til å delta i fritidsaktiviteter uavhengig av familiens

Gave

Kan for tiden ikke oppdateres grunnet dataomlegging i kundebehandlingssystemet.

Gi din gave til konto 8220.02.80055 eller på ImFs nettsider: imf.no/gave

Be for forkynnere Reiserute 18. mars - 22. april

Erik Furnes

22.–23.03 ImF-styret
24.03 Moster og Søfteland, IMS
26.–29.03 ImF, Personaltur
29.03 Bibelskolen, sangkveld
31.03 Bergens indremisjon
05.–06.04 Hundeidvik, ImF Sunnmøre
07.04 Sykkylven, ImF Sunnmøre

Aud Karin K. Ringvoll

22.–24.03 Lista, ImF Sør
26.–29.03 ImF, personaltur
03.–06.04 Laurhammar, Samskipnaden
07.04 Flekkerøy
12.–14.04 Påskehelg, Kvinatun, ImF Sør

Kenneth Foss

21.03 Styremøte Alta folkehøgskole
26.–29.03 ImF, personaltur

Irene K. Alnes

09.–11.04 Fredheim, Sandnes
12.–14.04 Påskemøter Kvinatun, ImF Sør

Roald Evensen

26.–29.03 ImF, personaltur
03.–07.04 Finnmark
18.–22.04 Påskemøter ImF Straume

Gunnar Ferstad

05.–07.04 ImF Rogaland, Sammenheng

Gunnstein Nes

22.–24.03 Raknestunet, bibelhelg
11.04 Fitje, Nordhordland

Torgeir Skrunes

04.–07.04 Gyland, ImF Sør

Dette er vår familie VIL DU BE FOR DEM?

245 millioner kristne forfølges for sin tro!

Bak tallene finner du en datter, en bror, en mor, en far, en pastor...

Send SMS «BØNN» til 2160
og motta gratis bønnekalender

VIPPS: 50699
Kontonr. 3060 35 27492
for å støtte dem økonomisk

Åpne Dører

I tjeneste for forfulgte kristne

Internasjonale Kristne Ambassade Jerusalem
Din ambassade i Jerusalem

TUSEN TAKK til deg som har stått med oss i 2018 for å bringe kjærlighet og omsorg til det jødiske folk og nasjonen Israel. I løpet av året som har gått har tusenvis av israelere blitt hjulpet og nasjonen blitt berørt.

Hjelper jødene hjem

Dere gjør et enormt arbeid i å bringe flere og flere jøder, brødre og søstre fra hele verden til det Hellige Land, på denne måten oppfyller dere profetenes drømmer. Vi er partnere med dere, Internasjonale Kristne Ambassade Jerusalem i dette utrolige arbeidet. Vi har hjulpet 140 000 jøder i deres hjemreise til Israel. Tusen takk for deres utrolige innsats, vennskap og støtte.

Isaac Herzog, Forman Jewich Agency

Hjelper Holocaust overlevende

Her, føler jeg meg hjemme. Her møter jeg mennesker jeg aldri trodde eksisterte. Med overgitte hjerter gjør de ting jeg ikke kan finne ord for å takke dem for... takk fra dypet av mitt hjerte til Ambassaden for hva de gjør for oss. Jeg er full, full av takknemlighet og vil aldri glemme dette, resten av mitt liv.

Miriam, beboer på Haifa Home for Holocaust overlevende

Hjelper Israel i krise

ICEJ har levert 70 mobile bomberom. Vi er veldig, veldig takk-nemlige... vi kan ikke være her uten dem... jeg vil personlig takke... den Kristne Ambassaden for hva de gjør. Jeg ønsker at de fortsetter. Fortsett på de stedene hvor folk behøver det mest.

Gadi Yarkoni Ordfører i Eshkol

Hjelper Israel i krise

ICEJ har levert 17 mobile brannsluknings tilhengere. Jeg ønsker virkelig å takke alle som fra hele verden som gir for at vi kan motta brannsluknings hengere, bomberom... tusen takk for deres støtte, tusen takk ICEJ.

Elan Isaacson, sikkerhetssjef i Eshkol-regionen på gansen til Gaza

Ellers har ICEJ i 2018 for eksempel: Støttet hemmelige feltsykehus inne i Syria i samarbeid med IDF og en kristen organisasjon. Mange syrere har fått hjelp gjennom disse sykehusene. • Nye immigranter til Israel fått hjelp med integrering gjennom trening og mentorer. For de som kommer fra Etiopia er det som å flytte flere hundre år frem i tid. Mange av disse kan heller ikke lese og skrive. • Hjulpet om lag 2200 med å gjøre Aliyah. • Støttet kristen speidertropp i Betlehem. Disse blir diskriminert av den muslimsk dominerte kommunen. • Støttet «Red shelter», et sted hvor sårbare kvinner i Tel Aviv-området finner beskyttelse. • Støttet et hjem i Ashkelon for soldater som ikke har familie i Israel, og også for barn.. • Støttet et senter i Herzliya hvor mennesker med posttraumatisk stress syndrom får hjelp. • Gitt støtte til datarom til druiske studenter på Golan. • Gitt hjemmehjelp til eldre immigranter. • Gitt økonomisk støtte til Lekeplasser i Kfar Yehezek. • Gitt sykehusbarn i Nazareth spesiell hjelp. • Pluss mye annet, både i Israel og i nasjoner over hele verden

Hjelp oss fortsette med å hjelpe!

Gi din gave til 6230.05.60240 eller pr Vipps 88186

KVINNEFEST

TORSDAG / 2. MAI 2019 / KL 18.00 / BILDØY BIBELSKOLE

*Håp når
livet rakner*

redaktør og forfatter

KARI FURE

*– Slik opplevde
kvinner fra
Syria og Irak
at troen
bar dem.*

Velkommen!

*Sang og musikk – Intervju – Div innslag.
Middag, dessert & kaffi – Kollekt til Bibelskolen.*

Med Guds ord til folket, mottoet for Indremisjonsforbundet – eit større oppdrag kan du ikkje vere med på. Kvar generasjon må få møte Frelseren. Arbeidsreiskapen må tilpassast til tida, men budskapet er den same: Det er ein Frelsar fødd, og han vil nå nye generasjonar med si frelse.

*Den nye reiskapen for å nå barn og unge i tida framover er **AWANA** – og erfaringa viser at gjennom Awana vert langt fleire bevarte som kristne.*

Vi treng di støtte for å gjennomføre denne store satsinga. Gje med glede, og i tillegg til velsigning her på jorda skal du få med deg resultatet av gáva di til himmelen – nye himmelborgarar (Luk 16,9).

Helsing
Odd Asbjørn Nybø
styreformann, ImF

Kontonr: 8220.02.80632

VIPPS: Kodeord: «Indremisjonsforbundet» eller «23312» (Merk gaven «vårgaven»)

For mer info, se imf.no – Idrettsveien 10, 5353 Straume – Telefon: 55 31 42 40 – E-post: imf@imf.no

Enda bedre vilkår for bilbonus!

Nå får du raskere opptjening, og taper mindre hvis du er uheldig. Stabile og gode forsikringer eksklusivt for deg som er ansatt, tillitsvalgt eller har en frivillig tjeneste i kristen-Norge.

knif Trygghet
Kristen-Norges eget forsikringsselskap

kniftrygghet.no | privat@kniftrygghet.no | 23 68 39 00

UTSYN

08
2018

DER SOL GÅR OPP OG SOL GÅR NED, SKAL
HERRENS NAVN VÆRE LOVET. **SALME 113,3**

DE KRISTNE MERKELAPPENE

Sølvi Lewin blir satt i kategorien «konservativ bispekandidat». Kenneth Bakken elsker Israel og Melodi Grand Prix. Eivind Arnevåg har gått fra KFUM til Oase. Møt dem i hovedsaken og ta vår uhøytidelige «merkelapptest».

SIDE 10-15

Ny på utsiden - **evig** på innsiden

Lommebibel,
kunstskinn
298,-

Mange tror **forandring** er nøkkelen til fornyelse. Vi tror det evige og levende Guds ord er det eneste som skaper **ekte fornyelse** - innenfra og ut. Norsk Bibel så dagens lys som et resultat av behovet for en konkordant oversettelse - tro mot grunntekstens ord og uttrykk. Vi forandrer gjerne fargene på omslagene for å tilpasse oss tidene, men innholdet er uforanderlig og av evig varighet.

**Besøk vår stand på
NLMs generalforsamling.
Mange gode tilbud!**

Skinn
1095,-

Stivbind
595,-

Bibelen Ressurs
er den største
ettbinds studie-
bibel på norsk.
En berikelse for
enhver leser av
Guds ord.

Fra
398,-

Bibelen - Skinnutgaver
9 x 13 cm, 12 x 18 cm eller 14 x 21 cm
Bokmål/nynorsk. Gullsnitt.
Sort, burgunder, brun. Fra kr 398 - 878,-.

Fra
545,-

Norsk Data-Bibel
Et verktøy med mange
muligheter for alle som
onsker å studere Bibelen.
Grunnpakke kr 545,-
Utvidet pakke kr 945,-
Prøv gratis i 3-4 uker!
Versjon 3.1

Stivbind
298,-

Ettårsbibelen
er laget som
en andaktsbok
hvor hele
Bibelen tekst
er delt opp
i 365 dager.
**En fantastisk
gave - både
til deg selv og
til andre!**

**Kjøp enkelt i vår
nettbutikk eller i
bokhandelen.**

Bruk
rabattkoden
GF2018 og få **15 %**
rabatt på alt i vår
nettbutikk fram til
31.07.18!

NORSK BIBEL

norsk-bibel.no • post@norsk-bibel.no • 22 00 73 06 - 47 48 44 30

08
2018**UTSYN**

Sinsenveien 25
0572 Oslo
22 00 72 00 (redaksjon
og annonser)
22 00 73 00
(abonnement)

utsyn.no

utsyn@nlm.no
(redaksjon)
abonnement@nlm.no
(abonnement)

Ansvarlig redaktør:

Espen Ottosen
eottosen@nlm.no

Redaksjonssekretær:

Kari Kottum
kkottum@nlm.no

Journalister:

Frida Blaker
fblaker@nlm.no
Per Ove Aarseth
paarseth@nlm.no
**Anders Artmark
Aanensen**
anaanensen@nlm.no
Leif Thomas Gjerde
lgjerde@nlm.no
**Hæge Andrea
Aasmundtveit**
haasmundtveit@nlm.no

Grafisk ansvarlig:

Margaret Mathisen
mmathisen@nlm.no
Grafisk formgiver:
Randi Matland
rmatland@nlm.no

Annonseansvarlig:

Einar Ellingsen
eellingsen@nlm.no

Trykk:

Ålgård Offset

**Norsk Luthersk
Misjonssamband**

Sinsenveien 25
0572 Oslo
22 00 72 00

nlm.no

hovedkontoret@nlm.no

Generalsekretær:

Øyvind Åsland

«Vi skal, slik Gud
gjør, elske både
jøder og arabere,
israelere og
palestinere.»

ROLF GUNNAR HEITMANN

FOTO: KFK

Israel har akkurat feiret 70-årsjubileum for opprettelsen av egen stat. Generalsekretær **Rolf Gunnar Heitmann** i Den Norske Israelmisjon mener norsk Israelsdebatt er for preget av skyttergraver.

1. Det var store demonstrasjoner på Gaza i forkant av jubileet og mange ble drept. Hvordan vurderer du dette?

Målet for Hamas og aksjonen er å ta tilbake landet, det vil si hele Israel. Derfor stormet de grensegjerdet og fortsetter å bygge underjordiske tunneler. Det er tragisk at barn og kvinner brukes som skjold i kampen. Mange er også blitt truet av Hamas til å delta i protestene.

2. Men i norske medier har en hovedsak vært at Israel står bak overdreven maktbruk?

Enhver nasjon har både rett og plikt til å forsvare sine innbyggere. Israel kan selvsagt gjøre feil, noe de også innrømmer. Jeg er for tiden i Jerusalem. De siste to dagene har over 100 raketter blitt skutt fra Gaza mot det sørlige Israel. En traff en barnehage. Forventer noen at Israel skal forholde seg passiv i en slik situasjon?

3. Hvordan vil du beskrive nordmenns forhold til Israel siden landet ble opprettet?

Nordmenn har i hovedsak vært positive både til opprettelsen av og utviklingen i staten Israel, men mye endret seg etter seksdagerskrigen i 1967. Mange betrakter i dag Israel primært

som en okkupant. Nordmenn har en tendens til å velge side. Dermed havner vi fort i skyttergraver som forsterker konflikter i stedet for å løse dem. Vi skal, slik Gud gjør, elske både jøder og arabere, israelere og palestinere.

4. NLMs hovedstyre er blitt kritisert for ikke å ville bruke Israelsflagget på GF for å markere at Israel er 70 år. Hva tenker du?

Det finnes mange måter å markere solidaritet med Israel på. På kristne møter bør vi være forsiktige med politiske budskap og markeringer som ikke er direkte forankret i Guds Ord. Det israelske flagget er et nasjonalsymbol for en sekulær stat med både styrker og svakheter. Vår solidaritet gjelder primært det jødiske folk. Det synes jeg hovedstyret har presisert på en god måte.

5. Du skal ha et seminar på GF om Israel. Hva vil du vektlegge?

Jeg vil prøve å se Israel og det jødiske folk i Guds store plan. At jødene fortsatt eksisterer som folk, ser jeg som et bevis på Guds trofasthet og plan. Det kristne engasjement for Israel må særlig handle om å gi evangeliet tilbake til jødene.

ESPEN OTTOSEN

ESPEN OTTOEN
Redaktør

De kristne båsene

Nylig var jeg på en internasjonal kristen konferanse hvor en tysker etter noen få minutter spurte: «Men hva slags lutheraner er du? Her i Tyskland pleier de å være veldig liberale». Hva er da et godt svar?

Jeg startet med å si at jeg er konservativ. Det er et begrep jeg synes det er greit å bruke overfor kristne som står meg ganske nær. Det er ofte avklarende, og de fleste vil umiddelbart tenke at jeg er opptatt av Bibelen som øverste autoritet for lære og liv, at jeg forkynner Jesus som eneste frelsesvei, og at jeg sier nei til en ny ekteskapsforståelse og en flytende forståelse av kjønn. Og de har helt rett.

Ulike merkelapper. Samtidig er det mye begrepet konservativ ikke avdekker i en internasjonal kontekst. Hva tenker jeg om alkoholbruk? Avviser jeg evolusjonslæren? Støtter jeg ordningen med kvinnelige prester? I tillegg kan det komme spørsmål om mitt syn på helbredelse, tungetale og profetier – og hvor viktig kirkens tradisjon og liturgi er.

Noen vil også tenke at et konservativt teologisk ståsted vil føre til oppslutning om konservativ politikk. En amerikaner vil gjerne tenke at konservative kristne vil være republikanere med en positiv holdning til pistoler og et mer negativt bilde av miljøvern.

Med andre ord kan det være greit med flere merkelapper. Iblant har jeg presentert meg selv som lavkirkelig, pietistisk og ikke særlig karismatisk. Fordelen med disse merkelappene er at de sier en del om hva jeg står for uten at jeg trenger å utdype dette veldig. Ulempen er at de kan skape misforståelser. Dessuten har en del begreper og båser en negativ klang. I dag har få kristne lyst til å kalle seg selv for fundamentalister fordi begrepet nærmest er blitt til et skjellsord.

Risikofylt humor. Temaet for hovedsaken i dette nummeret handler om hvilke begreper og hvilke båser som kristne kan plasseres i. Det har vi forsøkt å behandle både seriøst og humoristisk. Det siste er utvilsomt risikofylt siden muligheten er til stede for at noen opplever at vi tøyser med viktige teologiske spørsmål.

La meg derfor – og for sikkerhets skyld – slå fast at jeg ser på «misjonsvenn» som en hedersbetegnelse. Det betyr imidlertid ikke at begrepet gir god mening for alle som spør: Hva slags kristen er du? Og for øvrig liker jeg på mange måter merkelappen «bibelkriger». Få ting er viktigere enn å slåss for Bibelens troverdighet.

NB! Dette Utsyn-nummeret har ekstra mange sider. Noen av sidene fylles med annonser fra firmaer som sponser NLMs generalforsamling.

»
Iblant har jeg presentert meg selv som lavkirkelig, pietistisk og ikke særlig karismatisk.

FOTO: STIG MAGNE HEITMANN

Barn på en kristen skole i Nigerias midtbelte.

FORFØLGELSE I NIGERIA

Boko Haram preger mediebildet, men Stig Magne Heitmann mener muslimske nomader står for den verste forfølgelsen av kristne i Nigeria.

TEKST ANDERS ARTMARK AANENSEN

I to lengre kronikker på Verdidebatt har faglig leder i Åpne Dører, Stig Magne Heitmann, rapportert fra sitt besøk i nordlige deler av Nigeria i mai. Det er dyster lesning om kristendomsforfølgelse i et land hvor nesten halvparten er kristne.

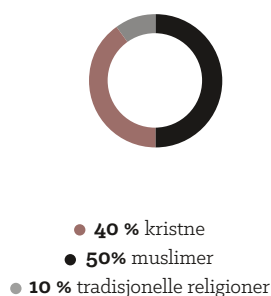
BRENNER LANDSBYER. – Kristne ledere vi møtte var oppgitt over hvordan myndighetene lar muslimske Fulani-nomader angripe og brenne ned kristne landsbyer og åkrer, sier Heitmann.

Dette foregår i de midtre regionene av landet, og de kristne anklager president Muhammadu Buhari, som selv er fra folkegruppen Fulani, for å overse disse angrepene.

– Mens Buhari har slått hardt ned mot Boko Haram, har overgrepene fra Fulani-nomadene bare økt. I dag er det nomadene som står bak de fleste voldelige angrepene på kristne, mener Heitmann.

SVEKKET BOKO HARAM. Boko Haram er svekket i landet og har mistet landområder terrorgruppen hadde kontroll over for to-tre år siden.

– De er tilbake til å være en hypermobil geriljabevegelse. Jeg tror de rett og slett ikke lenger har like mange selvmordsceller til å gjøre angrep over hele landet. Men de har fremdeles evne til å slå til, og har innflytelse og kontroll over deler av befolkningen, sier seniorforsker Morten Bøås i Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI).

NIGERIA

Folketall: Ca. 183 millioner

President: Muhammadu Buhari

Den lutherske kirken i Nigeria ble opprettet av dansk misjon og ble selvstendig i 1954. Kirken har over to millioner medlemmer i dag.

KILDE: FN OG MISSION AFRIKA

Han forteller også at det ser ut til at gruppen ikke lenger angriper spesifikke kristne mål.

– Nå er det nesten utelukket at muslimer som blir drept. Det er blitt mindre kirkeangrep, og gruppen slår til mot lettere mål som markeder og skoler for å skape kaos, sier Bøås, og vil ikke snakke om en kristendomsforfølgelse i landet.

FORFØLGELSE ELLER KONFLIKT. – Religion er kun en av flere skillelinjer i landet. I nord er det generelt dårlige levevilkår, og det er vanskelig å se en religiøs motivert forfølgelse. Konflikten mellom nomader og fastboende midt i landet er mer klassisk jordkonflikt, mener forskeren.

Heitmann forteller at de kristne i nord forteller en annen historie.

– Den offisielle versjonen er at det er en krig om landområder. Det er nok delvis rett – nomadene mangler beite til kveget. Men de kristne spør hvorfor de primært angriper kristne, mens muslimske områder går fri, sier han.

Den tidligere generalsekretæren i Åpne Dører sier også at de kristne opplever seg strukturelt diskriminert.

– I nord er det sharialover i flere regioner, og kristne får ikke framskutte posisjoner. De kristne sier at mediene er muslimske og kristne stemmer slipper ikke til. Mediene får ikke skrive om forfølgelse, sier Heitmann.

SØKER STØTTE. Samtidig er det lite hjelp å finne fra de store kirkene i sør.

– Det er ressurssterke megakirker som stort sett neglisjerer sine søsken i nord. Den eneste organisasjonen jeg kjenner til som arbeider aktivt med misjonsarbeid i nord er en tverrkirkelig paraplyorganisasjon, sier Heitmann.

Han oppfordrer norske kristne til å se behovet for støtte til de nigerianske kristne nord i landet.

– Det første de ber om er forbønn, men de trenger også støtte til å drive for eksempel mediearbeid. I England driver man opplysningsarbeid til innflyttede nigerianere om det som skjer i hjemlandet. Det kan norske kristne også gjøre for å vekke kirkene sør i Nigeria.

ISRAEL

Ved utgravningene i Gravkirken i Jerusalem har arkeologer funnet en grønn marmorplate som kan dateres tilbake mellom år 335 og 345. Keiser Konstantin, som bygde Gravkirken, utpekte dette stedet i kirken som Jesu grav. Marmorplaten lå på den klippebenken hvor Jesus skal ha vært gravlagt. Gravkirken ble revet i år 1009 og man har inntil nå ikke kunnet finne spor etter keiser Konstantins opprinnelige kirke.

PASTOR RAMAZAN ARKAN I NY EVANGELISK KIRKE, ANTALYA

KOREA

Amerikaneren James Chinkyung Kim var soldat under Koreakrigen. Han sa til Gud: «Hvis du lar meg overleve, skal jeg vie livet mitt til å arbeide for fred og forsoning.» I dag er Dr. Kim 83 år og grunnlegger av to eliteuniversiteter – YUST i Kina og PUST i Nord-Korea.

FRA «MISJONSHILSEN», LM

NORGE

Traumatiserte kristne i Pakistan, som er ofre for blasfemilovene og påtvungne konverteringer, er avhengige av fri rettshjelp, slik at sakene deres kan bli behandlet i rettssystemet. Mange av ofrene er flyktninger i eget land. Slektinger nøler med å ta dem inn i sine hjem, ettersom de selv lever i dyp fattigdom og risikerer naboenes vrede ved å hjelpe kristne.

STEFANUSALLIANSEN

VENNSKAP I EN NY KULTUR

MISJONÆRBREV fra Japan

Hvem: Karoline Skjong Bergersen (24 år)

Hvor: Gakuentoshi (drabantby til Kobe)

Hva: Snart ferdig med toårig japansk språkskole. Begynner i arbeid i september.

Karoline og Marius Bergersen er snart ferdig med to års språkskole i Kobe. Her reflekterer Karoline over vennskap i møte med en ny kultur.

TEKST KAROLINE SKJONG BERGERSEN FOTO MARIUS BERGERSEN

Når man forlater familie og venner i Norge, blir nye relasjoner i det nye landet viktig for både arbeid og i dagliglivet. Likevel er det ikke alltid enkelt. Språket og kulturen er en utfordring. Men selv om dette er på plass, er det ikke alltid tid og krefter til å utvide sin omgangskrets.

LIKHETER OG FORSKJELLER. Blant venner her i Japan, det vil si i alderen 20–35 år, er det mye som skiller dem fra den yngre generasjonen i Norge. Samtidig er det essensielle det samme. Norske ungdommer virker mye mer selvstendige og voksne i oppførsel, mens japanerne kanskje er mer dedikerte i det de gjør enn norsk ungdom. Det varierer selvfølgelig fra person til person. Når det gjelder kvinner og menn i den samme aldersgruppen, har vi opplevd at det er enklere å holde kontakten med kvinnene enn med mennene. Kvinnene er ofte friere og mer utadventde, og det er aldri vanskelig å møtes bare for å prate om livet. Mennene derimot, opplever vi at man må ha en

felles hobby eller interesse med for å kunne møtes.

Før vi flyttet til Japan hørte vi at japanere alltid er presise og planlegger et møte minst en måned i forveien. Vi ble derfor ganske sjokkerte da vennene våre var stikk motsatt. Jeg tror vi har opplevd flere personer som har vært mer forsinket enn presise når det gjelder avtaler. Er du spontan, er det ofte da det passer for folk å treffes. Vi vil gjerne være så høflige som mulig og følge kultur og skikker til punkt og prikke – for å danne vennskap – fremfor det motsatte.

GUD HAR GITT OSS VENNER. For oss har livet handlet mye om relasjoner som er blitt til nye relasjoner. Vi har ikke alltid gjort en stor innsats for å få oss nye venner, men benyttet oss av de sjansene som jeg tror Gud har gitt oss. Når det gjelder relasjonsbyggende misjon, har jeg tro på at Gud kan jobbe i menneskers hjerte over tid. I mange tilfeller må det flere ledd med relasjoner til før man ser frukten. Én sår

Gode venninner har vært viktig, skriver Karoline Skjong Bergersen som er utsending i Japan.

og en annen høster, men det er Gud som gir vekst!

VÆR IKKE REDD FOR Å FEILE. De forventningene og kravene vi stiller til oss selv, er som regel mye høyere enn folks forventninger til oss. Forventninger kan virke positivt, men i mange tilfeller blir kravene vi har til oss selv så høye at det er fare for å bli utbrent. Ut ifra vår erfaring vil jeg si: Vær ikke redd for å feile! La heller «feilene» være en mulighet til læring, og ikke minst til å danne relasjoner. Vi har fått erfare viktigheten av å være ærlige og åpne i møte med et nytt folkeslag. Dessuten, ved å ta vare på oss selv, får vi også overskudd til andre.

I misjonen har vi alle ulike oppdrag, både her i Japan og i Norge. Man trenger ikke en stor venneflokk for å være en god misjonær. Det er de nære relasjonene som vil få størst betydning, tror jeg.

Se også filmen fra månedens misjonsland, Japan. Den ligger på nlm.no

HVERDAG

KAREN COLBAN HOEL
NLM-utsending i Mongolia

• KAREN COLBAN HOEL
NARVE JONAS NYSTØYL
INGER MELBO STRANGSTAD
JENS ESPELAND

Ufortjent

Jeg sneik på T-banen en gang. Det var mens jeg bodde i Oslo og hadde månedskort og tok T-bane hver dag. En kveld skulle jeg møte noen i byen, og jeg kom meg av gårde sent på grunn av en TV-serie eller noe annet tåpelig. Jeg visste at månedskortet hadde gått ut den dagen, og at jeg måtte fylle på ved stasjonen. Jeg stressa av gårde og trippet utålmodig mens billettautomaten tok sin sedvanlige tid.

Avvist stod det. Og så kom T-banen. Hva gjør jeg? Jeg ville jo ikke bli mer forsinket enn det jeg allerede var. Nå vet jeg det, tenkte jeg. Jeg hopper på, og fyller på kortet når jeg kommer til sentrum. God plan, alt i skjønneste, moralske orden. T-banen gjorde sine stopp på veien, og der, i en ellers tom vogn ble det plutselig et møte mellom meg og en kontrollør.

Satt igjen med skammen.

Jeg kastet meg ned på bakken, bekjente min synd og ropte «tilgi meg, jeg skal betale min bot. Jeg vet hva jeg fortjener». Nei. Om det bare hadde vært så vel. Jeg valgte «late som ingenting»-strategien. Kontrolløren ba om å få se billetten min. Jeg ga månedskortet til ham, og svarte tilforlating «å?» da han informerte om at kortet hadde gått ut tidligere på dagen. Jeg ventet på straffen; 750 sure norske kroner i bot. «Betal for billetten når du går av», sa han og gikk. Og jeg satt igjen med skammen.

Om jeg bare kunne ha betalt for meg, da kunne jeg blitt ferdig med det med en gang. Og jeg kunne opprettholdt en bitte liten flik av selvrespekt i en ellers patetisk situasjon. Jeg trodde jeg var beredt til å ta min straff. Jeg trodde jeg hadde en viss moralsk standard. Og så ble den letteste utvei min vei på så mange måter den dagen. Og ellers.

«Jeg trodde jeg hadde en viss moralsk standard.»

Benekte eller bekjenne. Dette er en simpel historie, om en simpel hendelse, men som for meg ble en konkret påminnelse om nåde.

Å få noe ufortjent, da jeg så gjerne skulle ha vært bedre, flinkere. Og aller helst skulle ha gjort opp selv da elendigheten først inntraff. I det minste klare å være tro i lite, om ikke også i stort. Den kvelden viste jeg noe av min karakter. Hver dag viser Gud sin. Nåde. Og valget er mitt. Å si nei, eller ta imot. Benekte eller bekjenne. Heve hodet og gå videre, eller bøye hodet og takke. Så fikk jeg heller ikke den gangen som fortjent. Og når dagen kommer da jeg skal møte den høyeste kontrollør, når alle mine unnskyldninger og skuespill kommer til kort, så er billetten allerede betalt.

Cicilie Ruud Larsen (26) skulle bare ta KRLE-studier på Fjellhaug i Oslo. Det viste seg å snu livet hennes opp ned. Her blir hun døpt av Jørn Martinsen.

FOTO: PRIVAT

FANT JESUS PÅ FJELLHAUG

Cicilie fikk sjokk da hun startet på KRLE-studier på Fjellhaug Internasjonale Høgskole. Alle andre var kristne!

TEKST HÆGE ANDREA AASMUNDTVEIT

CICILIE RUUD LARSEN

Student. Tar
bachelorgrad i tysk

Alder: 26 år

Fra: Flisa i Hedmark

«Lillesøster var den eneste i familien som kom i dåpen min.»

Cicilie Ruud Larsen (26) syntes religion var interessant, men trodde aldri på det selv. Lite visste hun at dette skulle utfordres da hun søkte seg inn på KRLE-studier på Fjellhaug internasjonale Høgskole (FIH) i Oslo.

At Fjellhaug var en kristen høgskole registrerte hun, men betydningen og omfanget av det gikk Cicilie hus forbi.

– Jeg hadde lest at det var en kristen høgskole, men jeg så ikke for meg at alle var kristne, med unntak av to–tre andre, sier hun. –I utgangspunktet tenkte jeg: Det finnes jo ikke så mange unge kristne i dagens opplyste samfunn.

Det første sjokket kom under en andakt på skolen.

– Jeg tenkte det var greit nok å bli med på andakten. Men så skulle andaktsholderen be. Og så – *knips!* – foldet alle i salen hendene og lukket øynene andektig. Vi ikke-kristne så på hverandre og tenkte at dette er rart, forteller Cicilie. – Greit nok at han skulle be, men hvorfor gjør alle de andre det?

STILTE MANGE SPØRSMÅL

Dette ble det første av mange spørsmål Cicilie skulle ta opp med lærere og medelever. Etter hvert ble hun også med i en bibelgruppe. Hun tenkte det kunne komme godt med når over 50 prosent av KRLE-faget handlet om kristendommen.

– I bibelgruppen leste vi i Hebreerbrevet der det står: «Ikke med blod av bukker og kalver, men med sitt eget blod...». Det fikk meg til å tenke at det gir mening at Jesus ble offeret i stedet for ofringene, sier Cicilie.

Etter hvert ble Cicilie med i et småfelleskap, og så gikk veien til ungdomsmøtet i Misjonssalen.

– Jeg syntes talene var kjedelige, men lovsangen var veldig fin. Det var der jeg først opplevde Guds nærvær. Etter hvert kjente jeg igjen sangene og kunne stå inne for det jeg sang, men så angret jeg og følte at jeg ble revet med av sangen. Det gikk litt opp og ned i en periode, men jeg fortsatte å komme, forteller hun.

Et nytt vendepunkt kom i slutten av et Alpha-kurs hun ble med på. Det ble vist et bilde av Jesus som banker på en dør uten dørhåndtak. En dør som bare kan åpnes fra innsiden.

– Det bildet traff meg veldig og fikk meg til å tenke, sier Cicilie.

VALGTE Å DØPES

Hun begynte å søke Gud i større grad, selv om det fortsatt var en kamp å bli sikker på hva hun trodde på. Etter en sommer med litt vaklende bibellesning, kjente hun at det var tid for å lande på ståstedet sitt.

– Jeg ba om at hvis Gud var der, så måtte han vise det. Da gikk det i underkant av en uke, så fikk jeg melding av en jeg hadde gått på Fjellhaug med som spurte hvordan det gikk med bibellesningen, sier Cicilie. – Han hjalp meg med det, og så begynte jeg i Misjonssalen igjen. Der kjente jeg at det var godt og riktig å være.

Hun bestemte seg for å la seg døpes. Med det kom frykten for hvordan venner og familie ville reagere.

– Jeg møtte liten forståelse i familien da jeg sa at jeg var blitt kristen, selv om bestemor også har vært det. Lillesøster var den eneste som kom i dåpen min. Der og da var det kjipt, men jeg tenkte at det var verdt det, sier hun.

– Nå har de nok skjønt at dette ikke er en fase, men et valg.

Cicilies oppfatning av unge kristne endret seg etter året på Fjellhaug. Særlig i byene innser hun at det finnes en god del av dem.

– Det overrasket meg hvor åpne, inkluderende og hyggelige de fleste var da jeg begynte på Fjellhaug, og det har ikke forandret seg. Også er jo vi kristne som andre mennesker, bare med litt andre tanker og verdier, påpeker hun.

MINIANDAKT

KJÆRLEIKENS RESPONS

Då eg var ung, la eg merke til songstrofer som var svært innholdsrike. Ei linje eller to kunne romme hav av erfaring. Enkle ord kunne ha den største sanning i seg. Når eg skulle ha ei lønnskammerstund, brukte eg etter kvart både Bibelen og Sangboken. Songar som «Lær meg å kjenne dine veie Og gå dem trøstig skritt! for skritt!» var gode å ty til som personleg bøn.

For nokre veker sidan las eg ti songar under overskrifta Pinse i Sangboken. Å få med meg det som her er samla om gjerninga til Den Heilage Ande, gjorde meg godt. I tillegg stansa eg ved ein annan song, ein som også har pinse i seg: «Hellig Ånd, o himmellue, Kom og tenn mitt hjerte an, Så jeg Jesus klart kan skue Som min

«Den personlege kjærleiken til Jesus gjer kristendom til langt meir enn teori.»

Gud og Frelsermann! Deg å elske, Jesus kjær, Er hva jeg meg ønsker her.»

«Vi elsker fordi han elska oss fyrst», skriv apostelen Johannes (1 Joh 4,19). Denne personlege kjærleiken til Jesus gjer kristendom til noko langt meir enn tørr teori. Jesus er initiativtakar, eg får respondere. Etter påskesalmen «O hoved, høyt forhånet» er responsen på soningsverket uttrykt slik: «Jeg takker deg av hjerte, Fra dypet av min sjel, Min Frelser, for din smerte, Du ville meg så vel!»

PER OVE AARSETH

FRÅ BIBELEN:

1 Joh brev 4,10 og 19

I SAKEN MØTER DU:

Eivind Arnevåg er tidligere fotballspiller og leder av KFUM-kameratene i Oslo i rundt 30 år. I fjor begynte han som inspirator i Oase.

Kenneth Bakken er profilert Israelsvenn og Melodi Grand Prix-entusiast og har studert ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole.

Sølvi Lewin er vokst opp med bedehus og kirke. Nå er hun prost i Larvik og bispekandidat i Tunsberg.

Pål Repstad er professor i religionssosiologi ved Universitetet i Agder. Han har i en årrekke forsket på kristne miljøer i Norge.

HVILKEN BÅS TILHØRER DU?

Radikal eller konservativ? Venstrevridd eller høyrevridd? Bibelkritisk eller bibeltro? Merkelappene er mange i kristen sammenheng. Men hvor mye mening gir slike betegnelser?

TEKST ESPEN OTTOSEN OG ANDERS ARTMARK AANENSEN

–Jeg tror at vi er for opptatt av å plassere folk i båser i Norge, sier Eivind Arnevåg som har jobbet i KFUM i 36 år, nå leder i Oase. NRK beskrev ham som en lutheraner som taler i tunger. **FOTO: ESPEN OTTOSEN**

1. august blir Eivind Arnevåg daglig leder i Oase. Det fortalte han en nabo her om dagen.

– Jeg skulle si at Oase er en karismatisk fornyelsesbevegelse. Men før jeg fikk sagt det siste ordet, møtte jeg et tydelig «uff da». Det var tydelig at ordet karismatisk ble opplevd som negativt, sier Arnevåg.

Det er en varm sommerdag på Ekeberg i Oslo når Utsyn møter Eivind Arnevåg i huset hvor han har bodd i nesten 50 år. Ved innkjørselen står to små fotballmål.

– Plenen er for liten, men vi spiller litt fotball i gata, sier 56-åringen som for snart 30 år siden var toppscorer i Eliteserien, først for Vålerenga og så for Lillestrøm. Samtidig jobbet han i KFUM. Der startet han som sivilarbeider da han var 20 år, og i fjor sluttet han etter 36 år.

STENGER KOMMUNIKASJONEN. – Jeg pleier av og til å si at jeg møtte Gud gjennom KFUM, Jesus gjennom retreat og Den hellige ånd gjennom Oase, sier Arnevåg som verdsetter å hente impulser fra ulike miljøer. – Mange merkelapper setter unødvendig skiller mellom kristne, og så stenger de ofte kommunikasjonen med dem som står på utsiden av kristne miljøer.

– Hva sier du hvis noen spør om hva slags kristen du er?

– Hm, svarer Arnevåg og tenker seg om. Han sier at det er sjelden han får spørsmålet. – Først og fremst har jeg lyst å kalle meg en kristen bror, en disippel av Jesus.

Hvis han er i utlandet, og blir spurt, for-

klarer Arnevåg at han er lutheraner. Og for noen år siden introduserte NRK ham som en lutheraner som taler i tunger.

– Hva tenker du om merkelappen konservativ?

– Jeg har aldri tenkt at jeg er konservativ. For meg var det et negativt begrep da jeg vokste opp. Men jeg har heller aldri sagt at jeg er liberal. I de klassiske kirkedebattene er jeg jo konservativ. Jeg ønsker ikke å være feig, og av og til må man si tydelig hvor man står, men jeg tror vi er for opptatt av å plassere folk i båser i Norge.

ØKUMENISK FOTBALL. For Arnevåg var det fotballen som var veien inn i KFUM. KFUM-kameratene som idrettslaget på Ekeberg heter, ble stiftet i 1939. Her var faren til Eivind Arnevåg aktiv.

– Han lærte meg viktigheten av å være økumenisk og understrekte at fotballen bandt oss sammen uavhengig av om vi var baptister, katolikker eller lutheranere, sier Arnevåg. Han har alltid hatt et ønske om å bygge bro mellom idrett og kristen tro. Ved siden av jobben i Oase jobber han 20 prosent som selvstendig fotballinspirator og holder kurs og foredrag rundt i landet.

– Jeg husker at jeg en gang skulle holde et foredrag om fotball, og han som introduserte meg påsto at jeg var imot homofile etter å ha lest noe på nett. Det var ubehagelig, sier Arnevåg. Bakgrunnen for påstanden var at Arnevåg, som medlem i Oslo bispedømmeråd, sluttet opp om biskop Ole Christian Kvarme.

ÅNDELIG LENGSEL. I 1992 reiste Eivind Arnevåg på retreat til Tomasgården utenfor Halden. Kona Merete hadde reist året før og opplevde en fornyelse. Det skapte en lengsel hos Eivind. På Tomasgården fikk han en innføring i Jesus-meditasjon.

– Det ble et før og et etter for meg. Det var fantastisk å ikke skulle prestere noe, ha tid til å lese i Bibelen, delta i tidebønner og gå tur. Gud viste meg synd i livet som jeg ikke hadde sett, og som jeg kjente at det var viktig å ta et oppgjør med. Deretter kjente jeg at Gud kom med en sterk kjærlighet og ordene: «Det er i orden. Jeg elsker deg».

Det var etter denne fornyelsesopplevelsen

«Jeg pleier av og til å si at jeg møtte Gud gjennom KFUM, Jesus gjennom retreat og Den hellige ånd gjennom Oase.»

EIVIND ARNEVÅG,
DAGLIG LEDER I OASE

Sølvi Lewin, prost i Larvik, synes at det er flott å være konservativ, noe hun mener handler om tydelighet og troverdighet.
FOTO: JOSTEIN MARVIK

Pål Repstad, professor i religionssosiologi ved Universitetet i Agder.
FOTO: UNIVERSITETET I AGDER

at ekteparet – også denne gangen var Merete først ute – fant veien til Oase. I mer enn 20 år har Arnevåg hatt ulike lederroller i Oase.

FOR TYDELIG. Arnevåg sto også i mange år i spissen for ungdomsarbeidet Yes i KFUM-hallen på Ekeberg. Først var det møte med lovsang, tale og forbønn. Hver gang ble ungdom invitert inn i kapellet ved siden av KFUM-hallen for forbønn og samtale. Så var det aktiviteter.

– Fikk du noe kritikk fordi ungdomsarbeidet hadde en tydelig kristen profil?

– Ja, det var en del som syntes vi var for tydelige. Typisk nok kom kritikken ofte fra folk som aldri var innom og så hva vi gjorde, sier Arnevåg. For ham var det viktig med et tydelig Jesus-fokus. – Det er det folk faktisk vil ha. Som kirke må vi ha noe mer å by på enn det som folk kan få andre steder.

– Noen mener at du gikk fra venstresiden i norsk kirkeliv til høyresiden når du sluttet i KFUM for å jobbe i Oase. Hva tenker du om det?

– Jeg tenker ikke slik på det og har ikke opplevd det som konfliktfylt å høre til begge steder, men sett en sammenheng. Årsaken til at jeg startet ungdomsarbeidet Yes var at jeg opplevde profetisk forbønn på Oase og kjente en oppfordring fra Gud til å starte ungdomsarbeid, sier Arnevåg.

VAR MER KARISMATISK. Kenneth Bakken (33) bor i Vennesla og har studert på Fjellhaug misjonshøgskole. Nå går han i Frikirken.

– Jeg er en konservativ lutheraner, men har ikke vært det hele tiden. Før jeg begynte på Fjellhaug var jeg mer karismatisk og på mange måter en rotløs kristen.

I en årrekke var han talsperson for Med Israel for Fred (MIFF), og frontet aktiv støtte for Israel på sosiale medier.

– Når jeg sier jeg er kristen og israelsvenn, tror folk gjerne at jeg er veldig for okkupasjon og bosetting, og at jeg velsigner alt Israel gjør. Slik er det altså ikke. Mange tror også at konservative kristne ikke bryr deg om forskning og er totalt isolert tankekemessig.

– Men du virker ikke redd for å pådra deg en slik merkelapp?

– Jeg forstår at folk kan ha fordommer mot andre – det sliter jeg med selv også. Jeg har slitt litt med menneskefrykt, men jeg bryr meg mindre om det.

INTERVJUET I TYSKLAND. Mindre forventet enn Israel-støtte for en konservativ kristen er nok Bakkens engasjement for Melodi Grand Prix. På flere europeiske finaler har han vært å se med rosa fjærboa.

– Jeg ble intervjuet på tysk fjernsyn da finalen var i Tyskland. Jeg sa jeg var teologistudent og konservativ kristen. Da ble reporteren helt sjokkert. Jeg tror det kan være med på å avlive myter om at vi hater homofile, sier han og ler av minnet.

Og det er fordommene Bakken heller vil til livs enn det å sette mennesker i bås.

– Alle inntrykk, mennesker vi møter, alt vi liker og ikke liker, setter vi i bås. Det må vi for å navigere i verden. Vi bør heller øve oss i å faktisk sette folk i riktig bås. Problemet er når båsene blir koblet mot urettferdige fordommer. Feilinformasjon er det virkelige problemet, mener han.

– FLOTT Å VÆRE KONSERVATIV. Kanskje har noen problemer med å matche de to merkelappene «konservativ» og «kvinnelig prest». Men de er blitt plassert på Sølvi Lewin, prost i Larvik og tidligere misjonær for NMS på Madagaskar. I bispevalget for Tunsberg ble hun pekt på som den eneste konservative kandidaten.

– Jeg synes det er flott å være konservativ, og vil ikke stå med lua i hånda. Jeg oppfatter at det handler om bibelsyn og troverdighet, og å være tydelig på hva man står for, sier Lewin som vokste opp med en fot på bedehuset og en i kirken.

– Jeg var imot kvinnelige prester da jeg begynte å studere teologi. Det var først det siste året på praktikum at jeg landet i synet på at jeg kunne tjenestegjøre som prest. Vi samarbeider godt med Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn (DELK), og jeg har stor forståelse for at jeg ikke kan fungere som prest i våre felles gudstjenester, sier hun.

MER ENN MERKELAPPER. Tunsberg er regnet som et ganske liberalt teologisk bispedømme, men Lewin har ikke opplevd problemer knyttet til å være konservativ prost.

– Prostiet jeg leder er også ganske konservativt, og flere prester setter pris på at vi har like synspunkt. Jeg vet om prester som ikke er ønsket til begravelser fordi de blir sett på som konservative. Det har heldigvis ikke jeg opplevd, sier Lewin.

Samtidig som hun har forståelse for at folk har behov for å vite hva man står for, er hun ikke begeistret for merkelapper.

– Media lager ofte karikerte bilder, men alle er mer enn den båsen de blir tildelt. Realitetene er ofte mer sammensatt. Homofilspørsmålet er i mange

«Jeg ble intervjuet på tysk fjernsyn da finalen var i Tyskland. Jeg sa jeg var teologistudent og konservativ kristen. Reporteren ble helt sjokkert.»

KENNETH BAKKEN,
KONSERVATIV LUTHERANER,
ISRAELSVENN OG
GRAND PRIX-FAN

kretser blitt en lakmestest for om du er liberal eller konservativ, men det er tross alt andre spørsmål som er alvorligere og inneholder mer teologi.

Professor i religionssociologi ved Universitetet i Agder, Pål Repstad, mener at svakere interesse for teologi og dogmer gjør at det blir stadig vanskeligere å sette merkelapper på kristne.

– Det har gjort at de konfesjonelle skillelinjene er blitt lavere enn før. Selvfølgelig finnes det unntak, men mitt inntrykk er at forskjellene mellom kristne ikke alltid følger grensene til trossamfunn. Det er ofte større spenninger internt i trossamfunn, og uenighetene handler ikke om klassiske dogmatiske synspunkt, men mest om etikk og livsstil, sier Repstad.

HELVETE TIES I HJEL. Han tror at for eksempel synet på helvete og fortapelsen, som tidligere har vært en skillelinje mellom forskjellige miljøer, er blitt nærmest tiet i hjel.

– I intervjuer kan kristne ledere betone dette spørsmålet, men det er langt borte fra forkynnelsen.

Slik er det blitt et sovende dogme også i lavkirkelig og frikirkelig sammenheng, mener Repstad som mener ungdom ofte ikke er så opptatt av skillelinjer.

Han mener også at kristne miljøer blir likere og likere hverandre når det gjelder form og stil. For noen år siden ledet han et prosjekt som blant annet studerte arkitektur og musikk i forskjellige sammenhenger.

– Tidligere hadde kirken en nokså karakteristisk salmetradisjon, bedehuskulturen hadde åndelige sanger, mens pinsebevegelsen hadde rytmisk musikk inspirert av popmusikken. Nå viste det seg at de forskjellige musikkstilene var å finne på kryss av disse miljøene og at det ofte var større forskjell mellom generasjonene, forklarer Repstad og legger til: – Du kan nok fremdeles se forskjell på en kirke og et bedehus, men forskjellene er blitt mindre enn før.

Professoren konkluderer med at den som skal tegne opp dagens kirkekart har en utfordrende oppgave. – Det er i hvert fall vanskeligere enn for to generasjoner siden. Man må bruke flere fargeblyanter og skillene overlapper hverandre på kryss og tvers.

Kenneth Bakken vil fordommene våre til livs og advarer mot å gi folk meninger og fordommer som ikke stemmer. Bakken har vært å se på mange europeiske finaler i Melodi Grand Prix ikledd en iøyenfallende rosa dress, cowboyhatt og fjærboa.

FOTO: PRIVAT

FINN UT HVA SLAGS KRISTEN DU ER

Ta Utsyns uhøytidelige kristen-test

Her finner du ti spørsmål – med ulike svaralternativer – som hjelper deg til å finne ut hvilken bås du passer best i. Hvert svar er markert med en bokstav. Tell antall bokstaver etterpå og finn slik ut hva slags kristen du er.

Hvilket forhold har du til artisten

Michael W. Smith?

- A:** Hvem er det?
B: Jeg liker ikke glatt amerikanskimportert kristendom.
E: Jeg er veldig usikker på hva han egentlig står for.
F: Han har fantastiske sanger.

Hvilket forhold har du til Israel?

- B:** Først og fremst er det viktig å gi jødene evangeliet.
C: Det er en tragedie hvordan Israel undertrykker palestinerne.

E: Det største underet i moderne tid er opprettelsen av Israel i 1948. Deretter har Israel motstått alle angrep.

F: Det blir et altfor politisk spørsmål å svare på.

Hva mener du om oljeboring i Lofoten?

- B:** Skal ikke dette handle om hva slags kristen jeg er?
C: Det er flott at kirken står sammen med miljøbevegelsen om et tydelig nei.
E: Jeg er skeptisk til alle påstander om menneskeskapt global oppvarming – og

uansett kommer Jesus snart igjen.

Går du i kirken når du er i utlandet?

- A:** Å oppleve kirkesang i en storslagen katedral er alltid et høydepunkt.
B: Jeg var en gang i en kirke i slummen i Afrika og kunne virkelig kjenne på fellesskapet.
F: Bare hvis jeg finner en flott menighet med skikkelig trøkk i lovsangen.

Hvis du fikk flest **A-er**, er du en:

RØKELSESKRISTEN

Den røkelseskristne vil oppleve stillhet og stemning når de legger turen innom et kirkebygg. Ingenting er så åndelig som røkelse, orgeltoner og vakker kirkekunst. For noen har veien gått til den katolske kirke, men mange sliter med kirkens nei til kvinnelige prester, abort og homofili. Teologi og dogmer er ikke så viktig, men tradisjonen er avgjørende. Ekte liturgi er på latin, mens joviale prester og barnekor i gudstjenesten er en skikkelig nedtur.

Hvis du fikk flest **B-er**, er du en:

MISJONSVENN

Misjonsvennen er den eneste som synes misjonsvenn er en god og forståelig betegnelse. De beste barndomsminnene er fra en støyende lysbildefremviser med tilhørende engasjert misjonær. Hver kveld ber han for ufrelste afrikanere, men blir litt usikker hvis et eksemplar setter seg på nabosetet i bussen. Misjonsvenner går først og fremst på bedehuset, men kan legge turen innom kirken hvis den lokale presten ikke er for opptatt av at Bibelen kan tolkes på mange måter.

Hvis du fikk flest **C-er**, er du en:

RADDISKRISTEN

Den raddiskristne mener kristne med selvfølghet plasserer seg på den politiske venstresiden. Selvsagt var Jesus den første sosialist. Utvalgte deler av Bergprekenen er uten tvil kjernen i Guds ord, mens Paulus sine brev er stort sett utdaterte. Hen har et stort hjerte for verdens undertrykte som ikke minst finnes på Gaza, i asylmottak og i Pride-paraden. Kjennetegnet på uren mat er at den ikke er økologisk, og Guds tempel er regnskogen.

Hva er det viktigste for at en prest/pastor skal fungere godt?

- A: Han må stå på Guds ord.
- C: Hun må være inkluderende og vie homofile.
- D: Han må være hyggelig og flink med folk.
- F: Vi trenger et pastorpar som lytter til Guds stemme.

Hvor handler du klær?

- A: Der kvaliteten er god.
- C: Der jeg kan finne økologiske og rettfærdige varer, helst på Fretex eller vintage-butikk.

D: Jeg handler på salg.

Når hadde du sist en sterk åndelig opplevelse?

- A: Å lytte til Bach gir meg et møte med Guds storhet.
- B: Jeg har stadig små åndelige opplevelser med bibel og bønn.
- D: Det blir for personlig å svare på.
- F: Sist søndag under lovsangen i menigheten.

Hvordan bør kristne forholde seg til islam?

- B: Muslimer trenger å høre

- om Jesus som alle andre.
- C: Felles bønn med muslimer kan iblant være veldig fint
- D: Det må noen andre svare på.
- E: Er du klar over hvor mye jødehat det er i muslimske miljøer?

Liker du liturgi?

- A: Liturgiske ledd er slitesterke og gjennomtenkte. Det er mer enn man kan si om forkynnelsen til den jevne prest.
- B: Struktur er bra, men det

- viktigste er at nådegavene får blomstre.
- C: Ja, så lenge den ikke formidler altfor forhistorisk teologi.
- F: 30 minutter med lovsang før prekenen er kanskje en slags liturgi, men jeg liker det.

Hva gir du til?

- B: Jeg gir først og fremst til misjonsarbeid.
- C: Kirkens nødhjelp.

- D: Jeg litt gir når kollektkurven går forbi.
- E: De som virkelig står opp for Israel, får mye.
- F: Jeg gir tiende til menigheten jeg går i.

FANT DU IKKE EN KATEGORI SOM PASSET?

Det er i så fall som forventet. Vi har presentert karikaturer, og de færreste av oss passer inn i firkantede båser. Dessuten kunne vi utvidet listen med «bibelnerd», «nyfrelst», «menighets-shopperen» eller «hipster-kristen».

Hvis du fikk flest **D-er**, er du en:

VAFFELKRISTEN

En vaffelkristen er trofast til Dovre faller og setter pris på det sosiale nettverket som den lokale menigheten gir. Det er viktigere at presten er hyggelig enn hva han eller hun står for. Hvorfor krangle om teologiske spørsmål? Kristne er tross alt enig om det viktigste. Den vaffelkristne skulle gjerne invitert vennene sine til menigheten, men de går jo der allerede. Han konstaterer med skjult glede og åpen ydmykhet at ingen legger ned like mange dugnadstimer som han selv.

Hvis du fikk flest **E-er**, er du en:

BIBELKRIGER

Jorda kretser ikke rundt sola, men går opp over Israel. En god bibelkrieger tegner Israels rettmessige grenser med sprittusj i atlasene på biblioteket. Den største bekymringen for bibelkriegeren er avkristningen av Norge, og den skyldes humanetikere, sosialdemokrater, muslimer og alle som er politisk korrekte. En bibelkrieger blir ofte skuffet over anekdotisk forkynnelse og føleri, og tenker at tiden brukes best i kamp mot sosialister på internett.

Hvis du fikk flest **F-er**, er du en:

GLADKRISTEN

Den gladkristne anstrenger seg for å fremstå utadvendt og sprudlende. Alvor bør det ikke bli for mye av. Drømmen er at hun – og menigheten hun tilhører – skal oppleves som så inkluderende og varm at all skepsis forsvinner. Derfor er nærgående spørsmål om homofili svært plagsomt. Gladkristne foretrekker en menighet der pastoren ikke står foran et alter, men inntar en scene omtrent som en stand-upkomiker. Og den viktigste personen er den som leder lovsangen.

ILLUSTRASJON: RANDI MATLAND

Sendt

Et portrett av Nock
Lutherak: Misjonsarbeid

Innbundet
299,-

I dette portrettet av Norges største lofotusorganisasjon, NLM, møter du først og fremst misjon gjennom mennesker. Espen Ottosen er fotoforfatter og *Sendt* er en spennende samling med tekster og bilder om mennesker som på ulike måter har fulgt kallet om å fortelle verden om Kristus.

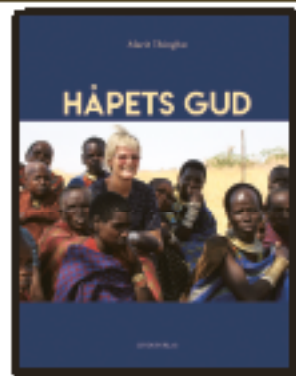

KOMMER SLUTTEN AV JUNI

Marit Thingbø Håpets Gud

Innbundet
249,-

Etter lang tide tjeneste i Kenya og Føket reiser Marit og Leif Thingbø med evangeliet til elstogefolket i Tanzania – et nomade- og kvegfolk som eller helst vil leve slik de alltid har gjort – for seg selv. Med utgangspunkt i byen Katsah får de nye, rike opplevelser av hvordan evangeliet finner fots i den ørke.

Himmelbru

Nye og gamle toner til tekster av Trygve Bjørkholm

Spiralbnd
399,-

Boka inneholder 411 senger med noter og besifning...

KOMMER SLUTTEN AV JUNI

Victoria Bø Vandring

Mykbind
249,-

I denne boken finner du ingen reiseruter eller veibeskrivelser. *Vandring* er et tilbud for deg som vil gjøre en indre pilgrimsreise. Boken passer både for deg som skal på en korttur til og for deg som vil gjøre refleksjonsreisen fra kerkstolen hjemme.

Maria Celine og Svein Arne Lundebø

Ferdig prestert

30 andakter for unge menn

Mykbind
199,-

Med utgangspunkt i bestselgeren *Ferdig prestert 30 andakter for flinke piker* har forfatteren i samarbeid med sin ektemann laget en bok direkte rettet mot unge menn. I tillegg til et 10 av andaktene er nyskrevne, bærer også samtale spørsmål og utvalget av bibelvers preg av at her står gutta i fokus. Målgruppe 14-25 år.

Elizabeth Musser Fugleredet

Mykbind
229,-

Nan blir brist anka etter at ektemannen forulykker i en utferkjøring. Ternemannet han etterlater seg truer med å slåke henne, men hun bringes til å følge hustruens velere. En gammel dagbok krytter Nan og sine sketninger til plantefen avger familien har eid i generasjoner. Kan denne forbindelsen ha resultat i en utferkjøring som kanakje tilsvet ikke var en ulykke?

Lynn Austin Veier vi valgte

Innbundet
329,-

Syten år gamle nederlandske Gooje bryter Adonteven sammen med sine foreldre og en gruppe kvindenter og blir seg ned i elstaten Michigan. Forfif år senere blir han bedt om å skrive sine memoarer fra den første kvindende pioneriden. På et hotell ved Lake Michigan preter 23 år gamle Anna å komme seg til holders etter en stormfull reise etter den store sjen. Da to møter og utvikelige forbindelser avdekkes.

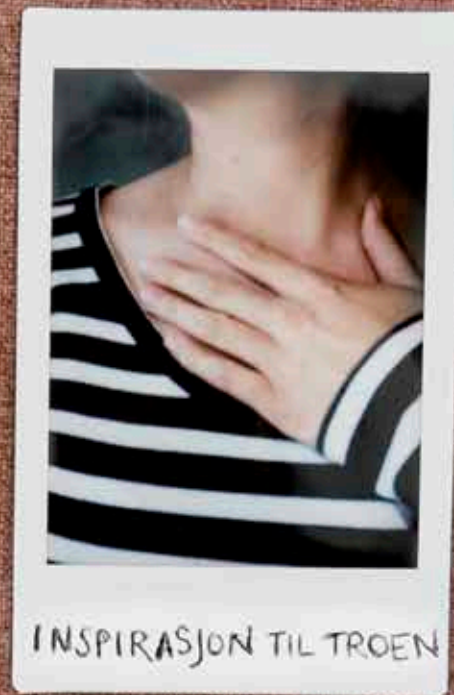

KOMMER SLUTTEN AV JUNI

VI HAR STOR BOKHANDEL PÅ GF - KOM OG BESØK OSS!

Kjøp bokene i din lokale bokhandel eller på www.lundeforlag.no

Fri porto ved ordre over kr 400,-

Vi vil skape en samtale på tvers av erfaringer,
livssyn og trospraksis.

Vil du møte det som gir inspirasjon, det som gir
motstand, det som kan utvide og fordype?

Prøv oss i 3 uker gratis.
Send VL1015 til 1933

Uforpliktende. Stopper automatisk.

vårtland

Knif Trygghet er
stolt **hovedsponsor**
av Norsk Luthersk
Misjonssambands
generalforsamling
2018

*«NLM har sammen med en rekke kristne organisasjoner og kirkesamfunn etablert forsikringsselskapet Knif Trygghet. Nå høster vi fruktene både gjennom gunstige avtaler og utbytte fra selskapets overskudd. Som kunde i Knif Trygghet bidrar du derfor til å utvikle og styrke misjonsarbeidet vårt og løfte visjonen **Verden for Kristus** inn i fremtiden.»*

Espen Ottosen, informasjonsleder i Misjonssambandet

Sjekk hva du kan spare hos Kristen-Norges eget forsikringsselskap!

For mer informasjon, ring oss på **23 68 39 00**, send en e-post til privat@kniftrygghet.no, eller sjekk kniftrygghet.no

GJENBRUK

utgjør en **forskjell**

skolehelsevann.no

Støtter du oss, er du **VERDEN FOR KRISTUS**
automatisk med på
visjonen om å vinne

Banken for NLM

Sjekk våre ansatte-fordeler på www.knif.no!

Christen Puntervold

Tlf. 38 17 06 47

Mob. 958 30 113

E-post: cpu@sor.no

Janne Larsen

Tlf. 38 17 05 52

Mob. 480 93 503

E-post: jla@sor.no

Stein Bentsen

Tlf. 38 17 03 36

Mob. 913 28 730

E-post: sbe@sor.no

sor.no

SPAREBANKEN SØR

TVEITPARK TILBYR ET BREDT SPEKTER AV KLIPPERE OG KJØRETØY TIL PARKER OG GOLFBANER!

**RANSOMES
JACOBSEN**

**KLIPPERE TIL
ALLE FORMÅL**

Mob: (+47) 905 60 660 - E-post: gunnar@tveitas.no - www.tveitpark.no
Adresse: TveitPark AS, Strandgaten 111, 4307 Sandnes

TP TveitPark

Er du lei av sommeren allerede?

- Se frem mot vinteren, og planlegg den nå!

Tromsø Outdoor tilbyr mange forskjellige guidede vinteropplevelser, eller du kan leie utstyr og dra på tur på egen hånd. Vi har vårt aktivitets- og utleiesenter i Sjøgata 14, midt i Tromsø sentrum, kun 5 min taxitur/15 min gåtur fra Fjellheim.

LES MER PÅ TROMSOOUTDOOR.NO

Opplev den arktiske vinteren på sitt aller beste i februar. Kom til Tromsø og delta på Kortkurs/ Bibelkurs på Fjellheim Kurs- og Misjonscenter i uke 6,7,8 og 9. Sett av god tid til bibel og naturopplevelser du sent vil glemme!

Kortkurs er for ungdom og voksne i alle aldre. Her får du god mulighet til å høre undervisning fra Guds Ord og oppleve kristent felleskap. Mellom undervisningsøktene er det god tid til hvile, turgåing, sightseeing, eller bare sitte igjen med en kaffekopp og en god prat. På kveldene er det uformelle samlinger. For mer informasjon om kortkurs, se mellomvegen96.no

Velkommen til Tromsø!

TROMSØ OUTDOOR

TROMSØ OUTDOOR - SJØGATA 14 - 9008 TROMSØ - TLF 975 75 875 - POST@TROMSOOUTDOOR.NO

Fremtiden trenger deg.
Bli lærer!

På NLA Høgskolen har vi noen av de mest fornøyde lærerstudentene. Velg mellom våre studiesteder i **Bergen** og **Oslo**.

Lærerutdanningen gir deg sikre jobbmuligheter og en spennende arbeidshverdag.

Blom Fiskeoppdrett anbefalar følgende utdanningsløp:

- NLM VGS
- Eks. VAL VGS
- Eit år på Fjellheim Bibelskole eller Fjellhaug Bibelskole
- Bachelor ved Hauge School of Management, ved NLA Staffelsgate

Heidi Lambach
& John Vegard Schow

Sommerfugl

Sanger basert på dikt av Lillian Ueland

– Takk at jeg fikk være med på platen. Det er fantastisk å bringe noe sønt til liv og tenke på de som kommer til å få en injeksjon av livskraft gjennom musikken.

Svein S. Nygaard, produsent

Vi gir 100 kroner pr solgte CD til kreftforskningen

PRIS/CD KR 200 + PORTO

Kontakt: Mobil: 489 59 613 – E-post: tarald-u@online.no

UELAND HISTORISKE FORLAG

Nyhet!
CD

Lund

REGNSKAPSKONTOR AS
SIRDALSVEIEN 38, 4376 HELLELAND
Telefon: 51 40 24 00 • post@lundregnskap.no

UTSYN

DYPTYKK I MISJON

SOMMERTILBUD:

Prøv Utsyn gratis ut året!

Send «Utsyn sommer» på
SMS til 2160
eller e-post til
abonnement@nlm.no*

Bestill innen 1. august 2018.
Du blir kontaktet med forespørsel om videre
abonnement etter endt gratisperiode.
Gi beskjed på abonnement@nlm.no hvis
du ikke vil bli kontaktet.

*Skriv navn, adresse, telefon,
e-post og fødselsdato.

Årsabonnement: 540 kroner
(378 kroner for deg under 26 år)

NORSK LUTHERSK
MISJONSSAMBAND

BØNNEEMNER

Mandag: Be for arbeidet i Japan. Be for misjonærene og deres familier, for fornyelse i menighetsarbeidet og om ny giv i ungdomsarbeidet.

Tirsdag: Be for NLMs hovedstyre. Be om velsignelse og visdom til å ta gode beslutninger.

Onsdag: Be for forkynnerne på landsplan. Be om fornyelse og glede i tjenesten. Be om at nye mennesker får møte Jesus.

Torsdag: Be for NLMs bibelskoler. Be om at det gode som er sådd fortsetter å vokse.

Fredag: Be for arbeidet i Region øst. Be for tillitsvalgte, ansatte og misjonsfelleskapene.

Lørdag: Be om at sommerens møter for ungdom, Sommertreff og UL, gir et forvandlende møte med Jesus.

Søndag: Be om Guds velsignelse over NLMs generalforsamling. Be om gode forhandlinger og valg, og at møter og bibeltimer styrker troen og gir frimodighet.

i

Utsyn kommer 16 ganger i året
Pris: kr 540
Ungdomspris*: kr 378
 (*under 26 år)
Utlandet: kr 324 i portotillegg
Kontonummer: 8220 02 90905

Bestilles i Utsyns abonnementsavdeling. Abonnementet går til det blir oppsagt. Utsyn kan også bestilles på cd.

ISSN: 0802-1716

Annonsepriser:
 kr 10,00 (kr 15,00 i Utsyn med regionsider) per spaltecentimeter på annonseside.

FOTO: MARIUS BERGERSEN

JAPAN

Månedens misjonsfelt

Japan er et av verdens mest moderne samfunn, og japansk kreativitet og innovasjon påvirker både teknologi, mote og populærkultur over store deler av verden.

Men samtidig er japanerne verdens nest største unådde folkegruppe, og mindre enn 1 % av befolkningen regner seg som evangeliske kristne.

NLM har vært i Japan siden 1949. Sammen med samarbeidskirken VJELK (Vest Japan Evangelisk Lutherske Kirke) har man nå et spesielt fokus på å nå den nye generasjonen med budskapet om Jesus.

Les mer og se film om månedens misjonsfelt på nlm.no.

NY TID FOR ICEL-KYRKJA I BOLIVIA

Nedtrappingsplanen for de økonomiske overføringene fra NLM har resultert i sterk nysatsing hos NLMs samarbeidskirke i Bolivia, melder misjonær Kjell Aardal. Her er han på bibelgruppe med sine bolivianske venner og temaet er at det er de som ER kirken, og som

har fått ansvaret for å bringe videre de gode nyhetene om Jesus Kristus. Det ble også satt fokus på hvordan en kan gi en fast sum hver måned for å hjelpe kirken økonomisk.

UTSYN

– HER KAN VI GÅ LITT DYPERE

– Seminarene på GF vil dekke behov som mange kjenner på i dag. De gjør det mulig å gå litt dypere på noen områder, sier leder for NLM Norge Kåre Johan Lid.

TEKST PER OVE AARSETH

Kåre Johan Lid (bildet) understreker at seminar tilbudet ved årets GF, dekker et bredt spekter når det gjelder tema. Noen seminar sikter mot det personlige, andre har et mer verdimesig eller teologisk preg, og en tredje gruppe gjelder det kristne arbeidet.

– Vi kan si at GFs seminar del legger opp til at det også skal være mulig å stille noen spørsmål og være i dialog. I litt mindre grupper kan dette la seg gjøre, mener Lid.

ET SUPPLEMENT. – Blir det igjen nok tid til forhandlinger?

– Det skal være god tid igjen til det, for det er svært viktig at delegatene fra det lokale arbeidet i organisasjonen får være med å stemme og bestemme. De skal gis god anledning å uttrykke sitt syn på hvordan NLM-fellesskapet skal utvikles. Seminarene er et tillegg eller supplement – på ettermiddagstid de fleste dagene – som gjør GF enda mer innholdsrik.

SJELESORG, VERDIER OG TJENESTE. – Kan du si litt mer om seminar tilbudet?

– Blant de seminarene som sikter mot den personlige situasjonen vår, er noen sjelesørgeriske. Her vil det komplekse i livet som mennesker og kristne i dag bli tatt opp, for eksempel praktiske råd rundt barns nettbruk. Spørsmål om diakonal livsstil og hverdagsvangelisering er andre tema viktige tema.

Når det gjelder seminar med teologisk og verdimesig innhold, tar Kåre Johan Lid fram stikkord som apologetikk eller trosforsvar – og bioteknologi og etikk. Og fra den tredje gruppen – det kristne arbeidet – gjør han oppmerksom på ord som lederopplæring, menighetsplantning og flerkulturelle utfordringer.

GF 2018

03.-08. juli

SEMINAR-OVERSIKT

Onsdag:

- «Hva var det vi skulle nå igjen?» (Marit Andersen)

Torsdag:

- «Kalt til å bli og skape gode ledere» (Ruth B. Skree m.fl.)
- «Israel eller jødene i Guds plan» (Rolf Gunnar Heitmann)

Fredag:

- Panelsamtale med tema «Til alle folkeslag – hva gjenstår?». (Øyvind Åsland, Andreas Nordli m. fl.)
- «Når barna er på nett» (Jarle Haugland)
- «Virksomme hender» (Hilde M. Krahn m. fl.)
- «Mellom substans og spenning» (Magnus Persson)
- «Jeg elsker Jesus, men tør ikke snakke om ham» (Christian Torbjørnsen)
- «Bioteknologi og etikk» (Morten Dahle Stærk)
- «Når barna går en annen vei» (Jens Ole, Kirsten Christensen)
- «Flerkulturelt arbeid» (Janet Seierstad, Peter Majeed)

Lørdag:

- «NLM Gjenbruk – Se, markene er hvite» ved Bjarte Rydland
- «Radikalt disippelliv» (Nik og Ruth Ripken)
- «Hvordan kan du tro på en 2000 år gammel bok?» (Ingvild Hellenes)
- «Nærmere målet» (Sverre Bøe)
- «Slik kan kristne møte mennesker med likekjønnet tiltrekning» (Erik Johansson)
- «Vil du vite mer om dagens misjonssituasjon?» (ledere fra samarbeidskirker og regionledere i NLM utland)
- «Den som finner sin plass tar ingen annens» (Tomas Sjødin)
- «Gud i tidsklemma» (Jorunn Singstad Djupvik)
- «Nærmere Gud i hans ord» (Endre Stene)
- «Hva med menighetsliv, når livet går i stykker?» (Eivind Sætre, Grete Yksnøy Martinsen og Kåre Johan Lid)
- «Menighetsplanting» (Jarleif Gaustad)

NY REKTOR PÅ KVITSUND

Styret på Kvitsund har ansatt Edgar Gamst Kristoffersen (47) som rektor på Kvitsund vgs. i Telemark fra august 2019.

Kristoffersen er nå avdelingsleder/inspektør på Nordborg skoler på Finnsnes, og har vært det i til sammen 10 år. Han har også vært misjonær i flere perioder for NLM i Mali og Elfenbenskysten.

Kristoffersen er gift med Liv Åse og sammen har de seks barn.

Magnus Kvalbein, nåværende rektor på Kvitsund, fortsetter i stillingen ett år til.

UTSYN

verden for kristus

NORSK LUTHERSK
MISJONSSAMBAND

LEDIGE STILLINGER:

NYE UTSENDINGER

NLM ønsker å komme i kontakt med personer som vurderer tjeneste som lærer, misjonær, prosjektmedarbeider og kristent fagpersonell.

Søknadsfrist: **Søknader behandles fortløpende.**
Tiltredelse: **Etter avtale.**

PERSONALRÅDGIVER

NLM personal søker personalrådgiver i 100 % stilling.

Søknadsfrist: **18. juni**
Tiltredelse: **Snarest etter avtale**

FULLSTENDIGE UTLYSNINGER:

nlm.no

NY FORSAMLINGSLEDER

Frank Vorhaug (45) er ansatt som ny forsamlingsleder i Misjonshuset i Kristiansand fra august

2018. Han er i dag sokneprest i Hallingdal, og har tidligere vært misjonær for NLM i Tanzania. Frank er gift med Siv, og de har tre barn. Frank erstatter Henrik Hadberg, som i sommer returnerer til Danmark etter nesten seks år i Kristiansand.

UTSYN

FOTO: TORGEIR HENDEN

FÅR GAVER VIA FACEBOOK

I noen måneder har det vært mulig å starte innsamling til NLM på Facebook. Så langt har 91 personer gitt mer enn 20 000 kroner til NLM.

TEKST ESPEN OTTOSEN

– Så langt har personer startet tre innsamlinger i forbindelse med deres bursdager. Vi ønsker at det skal være enkelt å gi til NLM, og siden mange bruker Facebook, valgte vi å registrere oss som en frivillig organisasjon som det er mulig å samle inn til, sier Grete Haukelid (bildet), markeds- og innsamlingsleder i NLM.

mennesker i NLM har egne innsamlinger. Mange har for eksempel valgt å samle inn penger i forbindelse med en 50-årsdag eller et bryllup.

– Vi tror det er viktig å ta i bruk digitale plattformer for å samle inn disse gavene. Nylig har NLM fått en egen portal på nettsiden bidra.no der det går an å starte egne innsamlinger, og der det går an å få ut mye informasjon om ulike prosjekter. Her kan også barnehager eller ungdomsforeninger samle inn til Barnas Misjonsprosjekt eller Siembra, sier Haukelid.

Haukelid understreker at folk gjerne må ta direkte kontakt med informasjonsavdelingen hvis de ønsker materiell eller informasjon om NLMs prosjekter som kan spres videre. Og det er fortsatt mulig å overføre jubileumsgaver til NLM uten å bruke verken bidra.no eller Facebook.

DIGITALE PLATTFORMER. Det er ikke noe nytt at

Formann i styret for Fjelltun Eiendom, Jan Ove Selstø, har tidligere vært lærer og rektor på skolen og kjenner på mange følelser tilknyttet saken.

FOTO: ØYSTEIN MELING

FJELLTUN VIL BLI SOLGT

Eiendommen til Fjelltun bibelskole i Stavanger vil bli solgt i løpet av et par års tid.

– Vi har lagt vekt på en grundig prosess. Styret har oppfordret folk til å komme med innspill og alt som er kommet inn, er vurdert. Nå kjenner vi ro for den konklusjonen som er trukket, sier formann i styret for Fjelltun Eiendom, Jan Ove Selstø.

Nå må regionkontoret og nærradioen, som er lokaliserte på Fjelltun, ha et par år på seg til å finne nye lokaliteter. Studentheimen skal drives ut studieåret 2018–2019.

PER OVE AARSETH

NYTT STYRE I NLM-MAF

– Det siste året har NLM-MAF arbeidd med fleire saker som er viktige for dei tilsette i NLM, seier leiar Frode Granerud (bildet) og nemner foreininga sitt arbeid med å få i stand ein tariffavtale.

– Denne og fleire saker vil ha fokus også hos det nye styret.

På årsmøtet blei det vedtatt at tilsette som blir pensjonistar kan behalda medlemskapet sitt i NLM.

– Medlemskape deira i KRIFA går ut, men dei

som ønsker det kan fortsatt vera medlemmar i medarbeidarforeininga og blant anna dra nytte av den gode forsikringsavtalen me har med KNIF, seier Granerud som oppfordrar alle tilsette i NLM å vurdere eit medlemskap i foreininga.

– NLM-MAF er ei medarbeidarforeining som ynskjer å ha eit godt samarbeid med arbeidsgivar. Me har andre verdiar enn ei vanleg fagforeining, og har blant anna ikkje streik som verkemiddel i tilfelle konflikt. Men me ser gjenom arbeidet vårt at ei slik foreining er viktig, både for den enkelte tilsette og for fellesskapet.

TORUNN STAUTLAND HARALDSEN

GLEDE OVER NYE ANSATTE

Det improviserte mannskor Regionmannskoret imponerte med flere stemmer.

FOTO: REIDUN HITLAND

Region nord hadde sin årsmøtehelg på Betania i Bodø. Den hadde «Virkelig fri» som overskrift.

TEKST ØYSTEIN HITLAND

Regionkonferansen samler folk fra både Nordland, Troms og Finnmark til oppbyggelse og fellesskap for både store og små.

SEMINAR OG SENKVELD. Barna hadde et flott opplegg ledet av Nord-Norgeteamet og Fjellheimelever under formiddagsmøter og årsmøte. Kåre Johan Lid og Hans Kristian Skaar var tilreisende talere. I tillegg til de vanlige møtene hadde Skaar et seminar lørdag ettermiddag om ungdomskulturen og Bibelens frihetsbudskap inn i den. Lørdag kveld var det Senkveld med Øivind og venner, der vi fikk et innblikk i misjonen både lokalt i Bodø og Salten, og et møte med verdensmisjonen i 2018.

IMPROVISERT MANNSKOR. Det var mange sangkrefter i sving denne helgen. Fjellheim-elevene var svært delaktige under hele

arrangementet, også på området sang og musikk. Vi fikk også møte «Regionmannskoret» for aller første gang. De påmeldte mennene hadde fått invitasjon per mail om å stille i et spontant mannskor, og 25 karer tok utfordringen og fremførte to sanger trestemt på improvisert vis.

NYANSATTE. Nye ansatte ble presentert, og de som gir seg ble takket av. Det er alltid flott å takke det gamle Nord-Norgeteamet, og hilse på det nye.

På lørdag kveld hadde vi også gleden av å bli kjent med de to nyansatte barne- og familiearbeiderne i Bodø. Det var lyst ut en 50 % stiling, og denne vil Helene Kallevik og Helene Nygård dele. Begge skal flytte til Bodø til høsten for et femårig lærerstudium, og begge ønsker en kristen tjeneste mens de er der. Vi kjenner begge fra før, siden begge har gått på Fjellheim og reist i Nord-Norgeteamet, og er glade for at de kjenner på et kall for barn og unge, og et kall til Bodø. De begynner i stillingene 15. august.

NY LEDER. Øivind Ruud Kringstad er ansatt som ny regionleder et-

ter endt farspermisjon i august 2019. Kommende skoleår er Vegard Svensen konstituert som regionleder i NLM region nord, en flott løsning når det nå ble et års opphold mellom gammel og ny regionleder.

ÅRSMØTET. 58 delegater var registrert til årsmøtet. Ingen spesielle saker var satt opp, bare vanlige årsmøtesaker. Det hadde kommet innspill på at planene for en utbygging av Skoghush leirsted burde bli behandlet på et årsmøte. Regionstyreleder Kjetil Rege foreslo at saken i så fall burde komme opp på et ekstraordinært årsmøte i høst, i stedet for å behandle saken i hele sin bredde i Bodø. Da vil man få tid til å forberede saken ordentlig. Dette forslaget fikk støtte i årsmøtet.

I år var det litt færre deltakere enn de forrige årene, men flere fra Nordland enn ellers.

FOTO: ØYSTEIN HITLAND

Helene Kallevik (til venstre) og Helene Nygård ble presentert som barne- og familiearbeidere i Salten under årsmøtet i Bodø.

FOTO: ØYSTEIN HITLAND

VALGRESULTAT

Regionstyret:

Anne Christine Lund Dahlberg, John Olav Enoksen og Ragnar Falch Gundersen ble valgt inn i regionstyret som faste medlemmer for to år. Kjell Iversen ble fast for ett år. Varamedlemmer ble Monja Bråthen, Astrid Lende Einevoll og Terje Østvik. Fra før sitter Kjetil Rege, Lars Eirik Sandvik og Ivar Tolo i styret.

Barne- og ungdomsrådet:

Christopher Amena og Andreas Viste ble valgt til faste medlemmer i to år, Ane Marte Mikalsen ble fast for ett år. Varamedlemmer ble Martine Fauske, Kristine Harestad og Henriette Rogstad Nordli. Fra før sitter Katrine Gran Andersen og Siv Indianna Krüger.

Valgnemnda:

Ragnhild Aarbø og Lars Inge Stautland ble valgt inn i valgnemnda for to år, Agnes Gundersen og Karin Iversen ble vara. Fra før sitter Kristian Johansen, Kjellaug Svensen og Johannes Sæleaset i valgnemnda.

Rådsmøtet:

Til NLMs Rådsmøte ble regionleder, regionstyreleder og Ingvald Andre Kårbø valgt for den neste treårsperioden. Vegard Svensen, Gunnar Bråthen og Lars Eirik Sandvik ble valgt som varamedlemmer.

GIR SEG SOM REGIONLEDER

På regionsmøtet ble Øystein Hitland (bildet) takket av etter fire år i regionen. Han og familien fikk gode ord og et flott bilde overrakt av regionstyreleder Kjetil Rege.

Vegard Svensen konstituert som regionleder i NLM region nord.

UTSYN

STÅR VI I VEIEN FOR VEKST?

Live Krogedal er med på en av de mange gøyе aktivitetene for barn og unge på regionsmøtet. Foto Sonja Leirvik

- NLM Region sør leker i alle ender, og det har vi gjort i 40 år. Klarer vi ikke snu den trenden nå, har vi om få år ikke noe å bidra med til ytremisjonsarbeidet. Da vil vi ha nok med å klare våre regionale forpliktelser.

TEKST EIVIND JÅTUN

Fellesskapsutvikler Marit Andersen innledet til samtale om arbeidet i regionens årsmøte i Grimstad lørdag 26.mai. Hun viste til utviklingen i regionen fra 1981 og fram til nå, med en halvering av antall foreninger og betydelig nedgang i gaver til misjonen.

RANSAKENDE SPØRSMÅL. Videre i innlegget utfordret Andersen misjonen til særlig å se på sine strukturer. Står vår måte å organisere oss på i veien for å frigjøre krefter til vekst? Videre trenger vi å evaluere hvordan vi utnytter våre ressurser. Er det greit at vi lønner forkynnere til hovedsakelig å reise rundt å treffe kristenflokker hvor vi sjelden møter ufrelste, eller må vi gjøre noe radikalt med hvordan vi legger opp arbeidet vårt? Innlegget skapte stort engasjement, og nå blir det viktig at samtalen fortsetter i våre ulike fellesskap!

BLIKK FRA FELT. Den samme utfordringen dukket opp i misjonsmøtet, hvor Asle Jøssang

tok forsamlingen med til datooga-folket i Tanzania. Hans utgangspunkt var spørsmålet hvordan kirken og misjonen forholder seg, når strategi og kristenliv kolliderer med samfunnsstrukturene hos dem vi ønsker å nå. Flerkoneri har vært en grunnleggende samfunnsordning hos datoogaene, med sosiale, økonomiske og politiske funksjoner. Hva skjer når disse strukturene møter det bibelske ekteskapsynet? Jøssang mener det er viktig at kirke og misjon opptrer med stor ydmykhet og respekt for denne type problemstillinger. Kravet om tilpasning til et kristent ekteskapsyn har i mange år støtt

Fornøyde deltakere på regionmøte som ble avholdt i Grimstad.

FOTO ELLEN SØRLIEN

datoogaene bort fra kirken, fordi hele deres samfunnsstruktur blir utfordret. Jøssang oppfordret misjonsfolket til fortsatt å huske på datooga-folket i bønn, selv om vi ikke lenger har utsendinger der.

AVVIKLING AV LEIRSTED. I årsmøtet fikk også situasjonen ved Evjetun leirsted mye oppmerksomhet. Det siste året har regionstyret jobbet mye med å avklare veien videre der. Den økonomiske virkeligheten er svært krevende, og til tross for et forsiktig overskudd i 2017 er fremtiden for leirstedet truet. Regionstyret har etter lang tids vurdering landet på at videre drift ikke er forsvarlig, og er nå i en dialog med hovedstyret om avvikling av drift kan være nødvendig.

BARNA HJALP LINKUS. Også barne- og ungdomsmøtene hadde fokus på Tanzania. Familien Krogedal fortalte fra Haydom sykehus, og Sonja Leirvik hadde andakt om å tjene hverandre. Etter møtet var det tid for «Linkus-løype», hvor oppdraget var å hjelpe Linkus å levere en viktig pakke til Tanzania! Engasjementet var stort hos de frammøtte barna som koste seg i det flotte sommerværet!

Forsamlingen i Grimstad gjorde en formidabel innsats i å legge til rette for et godt regionmøte. Godt hjulpet av det flotte været ble årets regionmøte en flott opplevelse for alle frammøtte. Det ble gitt i overkant av 35 tusen kroner til misjonen.

Været var fantastisk, og mange benyttet pausene til å nyte sola på Region sørvests årsmøte, siste helga i mai.

VIL VÆRE «VARMESTUE» OG «FØDESTUE»

Årets regionårsmøte på Bokn Arena 26.-27. mai ble en festsamling både inne og ute.

TEKST OG FOTO OVE SANDVIK

Motto for årets regionårsmøte var «Gi Gud makt», og dette var også utgangspunktet for talene på åpningsmøtet lørdag og formiddagsmøtet på søndag som rektor ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole, Frank-Ole Thoresen holdt.

Jan Ove Selstø er formann i regionstyret. Han ønsket velkommen til årsmøtet, som ble konstituert med Enok Thorsen og Mirjam Ydstebø som ordstyre, og Arvid Skåland og Inger Johanne Goa som referenter. Deretter ble årsmelding og regnskap presentert, før det var tid for ulike valg. (Se egen notis).

MORGENDAGENS BEDEHUS. Formann i arrangementskomiteen var Jostein Skartveit. Han og hans stab sørget for at alt det praktiske gikk helt prikkfritt. Nevnes kan også at Bokn kommune stilte hall og tilstøtende anlegg særdeles billig til årsmøtets rådighet. Det var møtt fram 324 stemmeberettigede.

Samtalen om arbeidet ble innledet med en panel-samtale der temaet var «Morgendagens bedehus». Regionleder Kolbjørn Bø intervjuet Jan Roger Askeland fra «Stasjon 3:16», Gunnhild Koch fra Veia bedehusfor-samling, Svein Anton Hansen fra Misjonssalen Sandnes og Sissel-Marie Bjerga fra Halsnøy bedehus. De fortalte om situasjonen ved de ulike bedehus og misjonsstasjoner, om utfordringer og ønsker for tiden framover.

«VARMESTUE» OG «FØDESTUE». Etter panelsamtalen ble det tid til innlegg fra 15 av utsendingene. Her ble

Øystein Meling er blitt pensjonist og ble takket av regionleder Kolbjørn Bø. T.v. Anne H. Meling

bl.a. nevnt at bedehuset må være både ei «varmestue» og ei «fødestue». Behovet for bibelundervisning ble nevnt, det samme ble viktigheten av at den enkelte som kommer på våre møter blir sett. Det ble også formant at vi i våre forsamlinger ikke må glemme skatten av sanger fra Sangboken.

Både lørdag kveld og søndag ettermiddag sto i misjonens tegn. Lørdag kveld talte pastor Lars Stensland, mens Wenche Lunde talte søndag ettermiddag. På avslutningsmøtet var det også innslag fra misjonens første tid, i form av et intervju med misjonær-veteranene Sivert Gjerde og Brita Vestervik, spilt av to av regionens ansatte.

Underveis var det mye god sang og musikk av Tone Kristin Dahl, Kerysso, Husorkesteret og KRASP. Husorkesteret var også musikere og forsangere til allsangen. På lørdag var det samlet omkring 550, mens det var om lag 350 på søndag.

I gaver til misjonen kom det inn kr 212.650,-

Hele helga var det sol fra skyfri himmel og mellom 25-30 grader.

VALGRESULTAT

for regionårsmøtet Region sørvest

Etter årsmøtet består styrene og komitéene av følgende:

Regionstyret

Egil Sveta, Karmøy, Heidi M. Klingsheim, Sandnes, Werner Larsen, Hå, Jan Ove Selstø, Sandnes (gj.v), Håvard Brekkå, Ølensvåg (gj.v), Torill Voll Haaland, Gjesdal (ny), Jostein Skartveit, Karmøy (ny), Per Gunnvald Haaland, Karmøy (1.v), Jon Håvard Gundersen, Stavanger (2.v), Bjørn Malde, Sola (3.v)

Barne- og ungdomsrådet

Anders Salte, Sandnes, Sissel-Marie Bjerga, Finnøy, Bjørghild Serina Bjuland, Hå, Maria Byrkjedal, Gjesdal (ny), Ingunn Gilje Thorsen, Karmøy (ny), Martha Odeh, Stavanger (ny), Thomas Usken, Sandnes, (ny), Karen G. Fiskå, Strand (1.v), Arnstein Frafjord, Sandnes (2.v), Karl Brekkå, Karmøy (3.v)

Valgnemnda

Jarle Dalane, Hjelemland, Gunstein Landro, Tysvær, Sigrid L. Åreskjold, Vindafjord, Morris Kjølleberg, Sandnes (gj.v), Mirjam Ydstebø, Kvitsøy (ny), Torbjørg-Kari Brennsæther, Sandnes (ny), Svanhild Kittang, Flekkefjord (ny), Ove Dyngeland, Nærbø (1.v), Kristine Frafjord, Gjesdal (2.v), Magne Østebø, Finnøy (3.v)

Rådsmøtet

Regionleder
Regionstyreleder

Kolbjørn Bø, Sola, Jan Helge Aarseth, Hå, Raymond Bjuland, Hå, Jan Ove Selstø, Sandnes, Enok Thorsen, Sandnes, Gustav L. Fosse, Vindafjord, Arnt Magne Granberg, Sandnes, Birger Helland, Gjesdal, Egil Sveta, Karmøy, Morris Kjølleberg, Sandnes, Øivind Solheim, Hagesund, Ove Sandvik, Strand, Magne Austneberg, Karmøy (1.v), Magne Vatland, Hå (2.v), Anders Lindfjell, Gjesdal (3.v), Jørn Sirevåg, Hå (4.v), Werner Larsen, Hå (5.v), Jon Olav Østhus, Finnøy (6.v), Sigmund Stenberg, Lund (7.v), Morten Nord-Varhaug, Sandnes (8.v), Arvid Skåland, Lund (9.v), Helge Endresen, Gjesdal (10.v)

Kallet til å nå dem som ikke har hørt evangeliet sto sentralt under regionmøtet i nordvest siste helgen i mai. Fast givertjeneste ble vektlagt i regionens egen gavekampanje.

TEKST JON OVE HOLEN

– Misjon er viktig for Gud, poengterte hovedtaler på regionmøtet, Andreas Nordli. – Tanken om misjon ble født i Guds hjerte fra begynnelsen av og er en rød tråd gjennom hele Bibelen, minnet han den lydøvre regionen om. Han holdt frem viktigheten av å nå de unådde, og viste til at antall misjonærer fra Norge har gått kraftig ned de siste tiårene.

– For mennesker som aldri har hørt, der det ikke finnes noen kristne og der de ikke har Bibelen på sitt eget språk, hjelper det ikke å bare sende penger. Da må vi også sende mennesker, og da må noen være villige til å gå.

ALARM PÅ. Nordli ga også et praktisk tips til forsamlingen. – Sett en alarm på mobiltelefonen din hver dag kl. 10:02. Da kan du hver dag be bønner i Luk 10,2: «Høsten er stor, men arbeiderne få. Be derfor høstens herre sende ut arbeidere

for å høste inn grøden hans».

GAVEKAMPANJE. Under regionmøtet ble gavekampanjen i Region nordvest avsluttet. Målet med gavekampanjen var å få 25 nye faste givere og at 50 eksisterende givere skulle øke sitt beløp med minst 100 kroner.

Resultatet av kampanjen ble 39 nye givere og 46 personer som økte sitt beløp. Et eget giverteam var i aktivitet under regionmøtet, og i løpet av disse to dagene var det 30 personer som ble nye givere eller økte beløpet sitt.

FAMILIEFEST. Over 70 barn var påmeldt barneaktivitetene under regionmøtet. Søndag var det stort misjonstivoli for hele familien.

Der fikk både regionleder og ungleder flere bøtter kaldt vann i hodet fra treffsikre barn og voksne. Det var sikkert en fortjent ned-

kjøling i solskinnet på Vestnes.

FELLESKAPSUTVIKLING. Under selve årsmøtet var det 137 registrerte utsendinger. I tillegg til vanlige årsmøtesaker ble det satt fokus på fellesskapsutvikling. Det er et av punktene i regionens strategi.

Fellesskapsutvikler Steffen Stensland innledet om viktigheten av at fellesskapene våre utvikler seg, slik at vi kan nå enda flere. I samtalen var det mange engasjerte innlegg både om fellesskapsutvikling og om andre deler av arbeidet.

Totalt kom det inn cirka 90 000 kroner til misjonen i kollekt (Vipps-gaver og misjonstivoli er ikke medregnet). I tillegg til Andreas Nordli var Ingeborg Berget og Gunnlaug Lima talere. Regionens ungdomskor, Kairos, deltok med sang, og det gjorde også Alma Trondstad og Olianna Johansson.

–Viktigheten av å gi og gå ut var sentralt på regionmøtet i nordvest 26.-27 mai. Hovedtaler på Vestnes var Andreas Nordli.

FOTO: JON OVE HOLEN

Kreativiteten boblet i solskinnet på søndagens misjonstivoli for hele familien.

FOTO: LARS KJETIL EMBLEM

VALGRESULTAT

Anna Sæther, Jørn Asle Lillebø og Heidi Holtskog ble valgt inn i regionstyret.

Regionstyret består nå av:

Svein Dalen
Hege Dalhaug
Ragnhild Fauske
Heidi Holtskog
Evelyn Haram Larsen
Jørn Asle Lillebø
Anna Sæther
Sverrir Olafsson (1. vara)
Asbjørg Muren Ulvund (2. vara)

Øystein Johansen og Ann Elise Kiplesund ble valgt inn i barne- og ungdomsrådet.

BUR består etter dette av:

Ingeborg Berget
Nina Bergfjord
Kristoffer Engås
Øystein Johansen
Ann Elise Kiplesund
Randi Starheimsæther (1. vara)
Inghild Eidem Morstøl (2. vara)

Eit evig evangelium

Arve Johnsen, tidelegare toppsjef i Statoil, gav i 2008 ut boka *Norges evige rikdom. Oljen, gassen og petrokronene*. Oljen har i fleire tiår vore den store verdiskaparen og pengemaskinen i landet vårt. Som den rike bonden kan mange seia til seg sjølv: «Slå deg til ro, et, drikk og ver glad.» (Luk 12)

Eg skjønar godt kva Johnsen siktar til. Men har han rett? Er dei svarte oljedråpane den eigentlege rikdommen? I eit kortsiktig materialistisk perspektiv kan svaret kanskje bli ja. I møte med døden og æva kjem likevel saka i eit anna lys. «I denne natt krev dei sjela di av deg! Kven skal då ha det du har samla? Såleis er det med den som samlar seg skattar og ikkje er rik i Gud.» (Luk 12).

EIT ANNA PLAN. Bibelen talar om «eit evig evangelium» (Op 14). Det er ein rikdom på eit anna plan, ein rikdom som ikkje er knytt til den jordiske og urettferdige mammon. Uttrykket «evig» rommar mykje. At evangeliet har sitt utspring og forankring i æva, i den treeinige Gud, er ei side. Det er ikkje noko som brått og tilfeldig dukka opp. Fast og sikkert, noko som ikkje forandrar seg, er ei anna tyding. Og – kor gale det enn kan vera med oss, evangeliet gjeld like fullt.

Engelen, som hadde eit evig evangelium å ropa ut, «flaug under det høgste av himmelen». Den gode bodskapen hadde alle «nasjonar og ætter, tunge-

mål og folk» som adresse. Evangeliet er universelt, grensesprengande og for alle menneske. Misjons-sambandet må likna denne engelen, med utsyn og vengespenn, og som skodar utover folkeslaga med Jesu blikk.

Verdas befolkning består av enkeltmenneske. Ananias blei beden om å gå til ein blind og sorgtyngd forfylgjar i Damaskus. Han stussa på oppmødinga, men gjekk likevel. Då han kom inn i huset til den nedbrotne og hjelpelause mannen, sa den lydige tenaren dette: «Saul, bror, Herren har sendt meg». Ananias la hendene på han og bad. Augo blei opna, messiastrua kom og misjonærkallet føddest. Misjonsambandet må heller ikkje gløyma den eine. (Apg 9).

VON OM EVIG LIV. Kva vil det seia å vera «rik i Gud»? Det er å oppleve seg omslutta, elska og sett av himmelens Gud. Det er å vera frelst, tilgjeven, løyst og fri for Jesu Kristi skuld. Det er å ha fått namnet sitt skrive i livsens bok. Det er å eiga von om evig liv. Det er å gå mot den store soloppgangen.

«Deretter såg eg – og sjå: Ein stor skare som ingen kunne telja, av alle folkeslag og ætter, av alle folk og tungemål. Dei stod framfor trona og Lammet, kledde i kvite kjortlar og med palmegreiner i hendene. Og dei ropa med høg røyst og sa: Frelsa høyrer vår Gud til...». (Op 7)

**LARS GAUTE
JØSSANG**

Formann i NLMs
hovudstyre

Alder: 61 år
På CVen: Professor (cand.philol) ved NLA Høgskolen i Bergen. Han er historikar, og har arbeidd både med lokalhistorie, industri- og arbeidslivshistorie, oljehistorie og kristenlivshistorie.

«Misjonsambandet må likna denne engelen, med utsyn og vengespenn, og som skodar utover folkeslaga med Jesu blikk.»

Eit hjartesukk frå grasrota

Det er med sorg og skuffelse me har lese og følgd med i Utsyn/Dagen om hovudstyret i NLM si einstemmige behandling/avgjersle av framlegget frå Ola Tulluan «om at NLM på årets generalforsamling skulle heise det israelske flagget for å markere at ISRAEL ER 70 ÅR.»

Me er djupt ueinige i det vedtaket som er blitt gjort og hovudstyret si handsaming av saka. Synes argumentasjonen er både svak og tynn – for oss på grasrota verkar argumentasjonen verkeleg som ein POLITISK MARKERING («kven dei er på lag med»). Ifølge Bibelen er jødane Guds utvalde folk, som han har

Oddbjørg Vik ber hovudstyret revurdere sitt vedtak om å ikkje heise flagg for Israel under GF. Bildet er av Jerusalem, sett frå Oljeberget

FOTO ROB BYE/UNSPASH

inngått ei PAKT med og gitt lovnader til.

Så me ber hovudstyret innstendig om å revurdere vedtaket, og me ber inderleg om at

konsekvensane av det som allereie er gjort ikkje vert altfor store.

MED SYSTERLEG HELSING, VIK KVINNEFORENING AV NLM, ODDBJØRG VIK

HJEMREISER 2018:

NAVN UTSENDING	REGION
Fra Etiopia:	
Karen Elisabeth og Fredrik Hector	Øst
Ragnhild Myren og Temesgen Galla	Nordvest / Øst
Karen og Anders Dalane	Sørvest
Fra Øst-Afrika:	
Janne og Rune Mjølhus	Øst
Birgit og Knut Håkon Nordbø	Øst
Kristine og Mats Østang	Vest
Fra Vest-Afrika:	
Mona Heng	Sørvest
Fra Indonesia:	
Anna Cecilia og Nils Fredrik Rifsgård	Øst / Vest
Fra Japan:	
Liv Bakke Magerøy	Øst
Fra Mongolia:	
Åshild og Bjørn Olav Sørhus	Midt-Norge
Ole Fredrik Kullerud	Øst
Peder Emil Vigdal	Øst
Fra Stor-Kina/Hong Kong:	
Alise og Per Gunvald Haaland	Sørvest

Kristent fagpersonell er ikke tatt med i oversikten

UTREISER 2018:

NAVN/FELT	REGION
Til Øst-Afrika	
Margareth og Geir Magne Engås	Nordvest
Marita og Gunstein Ohma	Nordvest / Sørvest
Til Vest-Afrika:	
Kjersti Gangstø	Vest
Sigrid Lise Lindseth	Nordvest
Til Etiopia:	
Elsa Lindtjøn	Sørvest
Maria Thereza og Gerson Celeti	Sør (<i>Reiste i januar</i>)
Til Japan:	
Alise og Bård Hauge	Sørvest
Kristin og Christoffer Nævdal	Øst
David Theodor Thorsen	Sørvest
Tone og Ole Bjarne Tråsdahl	Nord
Til Mongolia:	
Marit og Sondre Hugdal	Midt-Norge
Julianna og Silas Olofson	Færøyene
David Olson	USA
Marit og Sondre Hugdal	Sør / Midt-Norge (<i>Reiste i mars</i>)

I tillegg reiser to personer fra Region Sørvest ut som Kristent Fagpersonell.

NLM-SOM

fra nord til sør

NLM-sommeren byr på en rekke møter og leirer for alle aldersgrupper. Vi håper å se dere alle sammen på Generalforsamlingen 3.–8. juli. Her har vi tatt med litt fra hver region. Du finner flere opplysninger om leirer og arrangementer på nettsidene til de forskjellige regionene.

I tillegg arrangeres SommerTreff på to steder og UL (Ung landsmøte), som rekrutterer ungdom fra hele landet (se avsnittet nederst i oversikten).

REGION NORD:

nlm.no/nlm/norge/region-nord

19.–24. juli:	Sommermøter, Skoghus leirsted, Senja
23.–27. juli:	SommerINTRO (13+), Fjellheim bibel-skole, Tromsø
16.–19. juli:	Sensommerdager, Skoghus leirsted, Senja

REGION MIDT-NORGE:

nlm.no/nlm/norge/region-midt-norge

27. juni.–2. juli:	Opptur på Val
22. juli:	Sommerstevne på Namdalseid
5. august:	Bjørnholmstevnet (Aure)
10.–12. aug.:	Sommerbibelkurs i Røyrvik
10.–12. aug.:	Sommerbibelkurs i Namsos
14.–19. aug.:	Sommermøter i Åfjord

REGION NORDVEST:

nlm.no/nlm/norge/region-nordvest

15.–17. juni:	Sport-aktivleir 5.–7. klasse Vestheim ungdomssenter
15.–17. juni:	Hakalleleir 3.–7.klasse, Hakallestranda
22.–25. juni:	62° Nord 8.–10. klasse, Vestheim ungdomssenter
25.–27. juni:	Sommerleir 1.–4. klasse, Solhøgda leirsted
28. juni.–1. juli:	Sommerleir 5.–8.klasse, Solhøgda leirsted
21.–29. juli:	KUL-turné. Turné sammen med region-ungd.-koret Kairos til Solgry og UL i Kongeparken.
26.–29. juli:	Fjell-leir, Solhøgda leirsted

MEREN

ØF 2018:
nærmere

03.-08. juli

REGION VEST:

nlm.no/nlm/norge/region-vest

15.-17. juni:	Sommarleir, 2.-4. klasse, Lyngmo
25.-27. juni:	Sommarleir, 7.-10. klasse, Lyngmo
15.-17. juni:	Maksleir, 2.-4. klasse, Sætervika
17. juni:	Sommerfest, Alle, Sætervika
22.-25. juni:	2Be Sommar, 8. klasse +, Sætervika
28. juni-01. juli:	Tweensleir, 5.-7. klasse, Sætervika
06.-08. aug.:	Maksleir II, 2.-4. klasse, Sætervika
09.-12. aug.:	Tweensleir action, 5.-7. klasse, Sætervika
15.-17. juni:	4.-7. klasseleir, Skilbrei

REGION SØRVEST:

nlm.no/nlm/norge/region-soerwest

17. juli:	Stevne, Flekkefjord felleslag, Øvre Sirdal
22.-24. juni:	Med «far» på leir, 4-7 år, Tonstadli
22.-26. juni:	Sommertreff, Lundeneset
1. juli:	Haddelandstevnet, Fjotland
24.-28. juli:	UL, Kongeparken, Ålgård
2.-5. aug.:	Fra hav til hei, Kvåstunet
6.-10. aug.:	Sommerbibelkurs, Holmavatn
8.-12. aug.:	Vi over 60, Lundeneset
8.-12. aug.:	Sommertreff, Gilje, Bømlo
10.-12. aug.:	Leir for utviklingshemmede under 25 år, Holmavatn
10.-12. aug.:	Aktivitetleir, 5.-7. kl., Solgry
12. aug.:	Vatlandstevnet, Sokndal
22.-26. aug.:	Sommertreff, Jensvoll, Tysnes
24.-26. aug.:	Med «mor» på leir, 4-7 år, Holmavatn

REGION ØST:

nlm.no/nlm/norge/region-oest

30. juni-29. juli:	Bibelcamping, Fangekasa Misjons-senter, Aremark
16.-22. juli:	Bibelcamping, Solåsen Leirsted, Tjodalyng
16.-21. juli:	Skjærgårdsferie, Solbukta Ungdoms-senter, Gressvik
2.-5. august:	Salmefestivalen, Solbukta Ungdoms-senter, Gressvik
9.-15. juli:	Tilrettelagt leir for utviklingshemmede, Solåsen Leirsted, Tjodalyng

REGION SØR:

nlm.no/nlm/norge/region-soer

21.-24. juni:	Undelandsuka, Undeland Misjonsgård, Kvås
22.-24. juni:	Barn/Voksen-leir, Norsjø
25.-29. juni:	Sommertreff, 8. klasse-1. vgs, Drottningborg, Grimstad
25. juni-1. juli:	Sommerbibelskole i sør for familier, Undeland Misjonsgård
30. juni-1. juli:	Basar/stevne, Hoslemo/Hovden
8.-15. juli:	Bibelcamping, Kvitsund
9.-22. juli:	Bibelcamping, Evjetun
9.-12. juli:	Sommertreff, Norsjø
2.-5. aug.:	Fra Hav til Hei. Leir for voksne. Fot-turer i skog, hei og langs havet. Base: Kvåstunet (tidligere Kvås folkehøgskole)

UNGDOMSARRANGEMENTER:

SOMMERTREFF

Leir for 8. kl.-1. kl. vgs.

Arrangeres flere steder i landet:

25.-29. juni:	Drottningborg vgs, Grimstad
22.-26. juni:	Lundeneset vgs, Ølensvåg

UNG LANDSMØTE (UL)

nlm.no/nlm-ung eller følg med på Facebook for mer informasjon.

24.-28. juli:	Kongeparken, Ålgård
----------------------	---------------------

– Folk har de samme favorittbibelversene over hele kloden, selv om ingen har lært dem det.

HANS JOHAN SAGRUSTEN

Kreativ bibelnerd

– Jeg ser det som min oppgave å ta det beste og mest givende av bibelforskningen og presentere det for folk flest, sier forfatter Hans Johan Sagrusten. I sommer skal han holde bibeltimer på GF.

TEKST HÆGE ANDREA AASMUNDVEIT

HANS JOHAN SAGRUSTEN

Alder: 48

Fra: Lalm i Vågå i Nord-Gudbrandsdalen

Familie: Gift med Monica, har tre barn

Yrke: Bibelkonsulent i Det Norske Bibelselskap, teolog, forfatter, dikter og foredragsholder

BIBLIOGRAFI:

Spor av Jesus (2018)

RIK bibelbruk (2018)

Den skjulte skatten (2017)

Det store puslespelet II (2016)

Det store puslespillet (2014)

Ein stad mellom tru og tvil, dikt av R. S. Thomas (2013)

Evangeliesonettar (2012)

Kaffekroken (2008)

P52 – historia om Bibelen (2007)

Hautsong (2003)

Dua over Jordan (2000)

Timeglasset (med Egil Sjaastad, 1998)

Hans Johan Sagrusten liker å popularisere vitenskapelig forskning. Han er god på å skrive enkelt om vanskelige ting.

FOTO: TORGEIR HENDEN

Han står på scenen med kontrabassen sin og utfordrer *Da Vinci-kodens* påstand om at evangeliene skal ha blitt skiftet ut, med selvkomponert sang. Tidligere har han laget tegneserier av fotballspill på internett, som på det meste ble lest av 25 000 mennesker på én dag. Hans Johan Sagrustens skapertrang har mange uttrykk.

Mest kjent er han likevel som forfatter av *Det store puslespillet* (2014). Boken er solgt i 5 700 eksemplarer og oversatt til både islandsk og tysk, og snart til latvisk. Den er skrevet nærmest som en spenningsroman, og handler om jakten på de tidligste manuskriptene til Bibelen.

– Ble du overrasket over den store interessen for «Det store puslespillet»?

– Det var veldig gledelig og overveldende hvordan den ble mottatt. Samtidig er stoffet om de eldste manuskriptene til Bibelen noe jeg synes er kjempeinteressant og givende, så jeg er ikke overrasket over at mange andre synes det, svarer Sagrusten.

Det store puslespillet skulle bli starten på en ny kreativ epoke i livet hans. Med hans egne ord handler det om å popularisere vitenskapelig forskning, altså å skrive enkelt om vanskelige ting.

– Det er mange som driver med veldig interessant forskning på Bibelen, men som skriver om det i vitenskapelige artikler og bøker som få har lest. Jeg ser det som min oppgave å ta det beste og mest

GF 2018

03.-08. juli

En kan velge å se på det som at Gud stengte en dør. Det kan aldri bevises, men jeg velger å tro det.

HANS JOHAN SAGRUSTEN

Hans Johan Sagrusten skal holde to bibeltimer på GF i sommer. Det gleder han seg til. FOTO: BIBELSELSKAPET

seg til prest ved Menighetsfakultetet (MF).

– Egentlig hadde jeg planer om å bli lektor, men Universitetet i Oslo regnet ut feil studiepoeng på meg, så jeg kom ikke inn. I stedet begynte jeg på MF. En kan velge å se på det som at Gud stengte en dør. Det kan aldri bevises, men jeg velger å tro det, forteller han.

BIBELN FORENER ALLE

Nå arbeider Sagrusten i Bibelselskapet, som samarbeider med alle kirkesamfunn og kristne organisasjoner over hele verden om å spre Bibelen.

– Jeg har lært å bli glad i mange forskjellige organisasjoner og kirkesamfunn, sier han. – Jeg opplever at Bibelen er samlende. Alle kirkesamfunn er enige i at det er bra å ha en Bibel, selv om de tolker den ulikt.

Han synes det er underlig å treffe folk i Kina, Egypt og på Cuba, og oppdage alt de har til felles. – Folk har de samme favorittbibelversene over hele kloden, selv om ingen har lært dem det. Gir du folk en bibel, vil veldig

» givende av det og presentere det for folk flest, i bøker og i foredrag, forklarer Sagrusten.

I samme sjanger har han også utgitt bøkene *Det store puslespelet II: Mysteriet i mumiemaska* (2016) og *Den skjulte skatten: Historien om Aslak Bolts bibel* (2017).

– Neste gang håper jeg å få skrive om Stjórn og de første bibeltekstene på gammel-norsk, fra cirka år 1300, avslører han.

Til NLMs generalforsamling (GF) kommer han ut med en ny bok på Lunde forlag. *Spor av Jesus* er en enkel bok om de fire evangeliene i Bibelen, ifølge Sagrusten selv.

KJÆRLIGHET VED FØRSTE BLIKK

NLM har vært en viktig del av Sagrustens trosreise, spesielt i ungdomstiden. Han vokste opp i Vågå i Nord-Gudbrandsdalen, i et kristent hjem, og ble med foreldrene i kirken og på søndagsskolen. Det var likevel i tenårene at han opplevde å få et mer bevisst forhold til troen.

– Jeg dro til Kvitsund Gymnas for å oppsøke et kristent ungdomsmiljø. Det var viktige år for meg. Der lærte jeg mer om kristen tro og fikk en tro som var min, forteller han. – Det var også mitt første møte med Misjonssambandet.

Etter Kvitsund begynte han, og 15 medelever fra Kvitsund, på bibelskolen på Fjellhaug. Der møtte han kona si, Monica.

– Det var ikke langt unna kjærlighet ved første blikk, sier han og påpeker: – Det er hele fire ektepar fra den klassen i dag.

– *Hva tror du er årsaken til den høye parfaktoren på Bibelskolen Fjellhaug?*

– Bibelskolen samler ungdom med lik alder, verdier, livssyn og sosial bakgrunn i samme rom. Det er mange parametere til felles for dem som søker bibelskole. Det er nesten som programmet «Gift ved første blikk», hvis det er lov til å si, ler han.

Hans kone, Monica, har bakgrunn fra Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn (DELK), som er Norges eldste lutherske frikirke. Selv har Sagrusten tjent som prest i en DELK-menighet i fire og et halvt år, etter å ha utdannet

mange stanse ved Salme 23 og Johannes 3,16, forteller han.

Likevel ser han at det er utfordringer i alle kirkesamfunn, både i teologi og form. Selv er det viktig for ham å høre til i en sammenheng der det er god bibelbruk på møtene. – Det må ikke bare være tankene og følelsene til den som står der framme som formidles. Hele bredden av Bibelen må få lov å klinge med, understreker han.

Sang og musikk er også viktig for ham, så lenge det er noe med tradisjonstygnde i. – Jeg finner gode, positive ting både i middelalderen, i klassisk musikk, i lavkirkelig sangtradisjon og i nyere lovsang og gospel. Jeg har særlig en forkjærlighet for kirkene i sør og i øst. En trenger ikke dra til USA for å hente inspirasjon til norsk kristendom, poengterer han.

Under en periode med sykdom i familien fikk han erfare styrken og verdien av å tilhøre det kristne fellesskapet. – Da opplevde vi en hjelp og støtte i mange forskjellige sammenhenger, som var både givende og gripende. Det var folk som stilte opp som barnevakt, kom og leverte ferdigstekt lasagne på døra, hjalp oss økonomisk, og folk som kom med kake og satte seg ned for å prate. Og det var mange mennesker som ba for oss. Jeg følte det var en Guds hjelp gjennom det som mennesker gjorde, forteller han.

– Det har gjort meg mer bevisst på at et menneske trenger en menighet. Ingen kan stå alene. Det har også gjort meg mye mer takknemlig. Det hjalp meg til å gjenkjenne at Gud er med også når ting er vanskelig, fortsetter han.

BIBELTIMER PÅ GF.

I sommer kommer Sagrusten til NLMs generalforsamling (GF), der han skal holde to bibeltimer.

– Jeg gleder meg veldig til GF. Jeg synes det er et flott stevne å være med på og har mange gode minner fra fellesskapsfølelsen på GF fra tidligere. At jeg nå skal være med og bidra endrer ikke på det. Jeg er takknemlig for å få en så viktig og meningsfull oppgave på GF, avslutter han.

Minikonserert

ved Marianne Juvik Sæbø

Den nye Trygve Bjerkrheim-sangboka «Himmelbru» lanseres med minikonserert på Lundestanden under NLMs generalforsamling 2018 fredag 6. juli kl. 17.30

Velkommen!

Trygve
Bjerkrheims
venner

LUNDE
FORLAG

Solåsen bibelcamp

Bibelcampen starter med kveldsmøte mandag 16. juli kl. 19.30 og avslutter etter formiddagsmøtet søndag 22. juli. Vi ønsker alle hjertelig velkommen.

16.-22. juli
2018

PROGRAM

Kveldsmøter:

Per Tveten

Bibeltimer:

Magne Birkedal

Barnemøter:

Brynhild Sæter og

Cecilie Nordbø

Ungdomsmøter:

Werner Larsen

Sangkrefter:

Familien Tveten og

Fjordingene

Vertskap:

Henneli, Nordbø og Dyrøy

PRISER (per natt)

Stort fam. rom m/kjøkkenkrok, gult internat: kr 800

5-manns rom, gult internat: kr 700

4-manns rom, gult internat: kr 600

3-manns rom, gult internat: kr 500

Leilighet, liten: kr 900

Leilighet, stor: kr 1100

Campingv./bobil: kr 300 inkl. strøm

Telt: kr 200 inkl. strøm

MAT (per døgn)

Full pensjon: kr 250 (kan også velge bare middag)

Middag: kr 150

Barn under 12 år halv pris

Påmelding/mer info:

Harald J. Dyrøy

Tlf: 95823365

harald.dyroy@gmail.com

BJERGA BYGG

KROGEDAL

begravelsesbyrå

Ekstra gode tilbud
på kvalitetsstoler
fra USA

Trenger din menighet nye stoler?

OVIMPORT AS
Forsamlingsmøbler

Les mer: www.ovimport.no

ANMELDELSER

Litteratur / Musikk / Skjerm

HIMMELHAMN
(VIGLEIK WINJE
KOMP.)
HIMMELHAMN

CD
utgitt på Kirkelig Kultur-
verksted 2018

Bandet Himmelhamn har funnet inspirasjon i gamle salmer og kledd dem i nye, vakre melodier, skriver vår anmelder.

FOTO HÅKON NORDVIK

SØKER BAKOVER FOR Å FINNE FRAM

Himmelhamn er et godt sted å lande, både for hodet og hjertet.

Komponisten i bandet, Vagleik Winje, sier han ble inspirert av gamle salmebøker til å skrive ny musikk til de gamle tekstene. «Livsnære tekster som treffer midt i livets storm og kav og viser vei mot en trygg himmelhavn», skriver bandet på coveret.

Her finnes 12 både velkjente og mindre kjente tekster fra Sangboken, samt noen som var ukjente for denne anmelderen. Salmene er blitt kledd i nye, vakre melodier som er fint instrumentert. Musikkstilen er i retning av roots/americana, og salmene er spilt inn «live» i studio med både akustiske og elektriske instrumenter. Banjo, cello og autoharpe smakfullt sammen med el-gitarene. Det gir et nærvær og en nerve som gjør at salmene blir formidlet godt.

«Ånd fra himlen, kom med nåde», med tekst av metodistenes fore-

gangskvinne Elevine Heede på slutten av 1800-tallet, har fått en melodi med et sterkt energisk driv. Den er fengende, man får lyst til å riste i noe som gir rytme og kaste seg med i salmen. Kingo-salmen «Kom, sannhets Ånd, og vitne giv» er tatt helt ned og viser på den måten en annen side av teksten enn hva den vanlige tyske salmetonen gjør. «Jeg er i Herrens hender», en mye brukt salme av Erling Tobiassen fra tidlig 1900-tallet, har fått en enkel og svært sangbar melodi.

Anders Hovdens «Frå jordi opp me stirer» er sluttsporet, og for denne anmelderen en ukjent tekst. Musikken ligger som et lydteppe, eller stjerneteppe om du vil, til en tekst med gode bilder og kontraster mellom nattmørket og stjernelansen. En flott avslutning som varer ved etter at den er over.

Himmelhamn kan gi lytteren et fornyet møte med gamle perler. Og gi en ny generasjon muligheten til å oppdage at det er fruktbart å søke tilbake til røttene sine om

man vil videre framover i livet. Det er tekster som taler tydelig evangelisk, og de oppleves ekte og gjennomlevd. En god salme er levd liv og levende gudstro, til tross for avstand i tid til oss nå. Bare det er grunn nok til å lytte.

En skjønnhetsfeil som trekker ned en ellers fin samling for denne anmelderen, er melodienes ikke alltid like bevisste forhold til trykksvake og trykksterke stavelser i språket. For eksempel blir Hovden-teksten «Hjelp meg, Herre Krist, å strida» litt skjemet av at melodien fører trykket til en unaturlig stavelse i «Rettfærdskransen» i siste vers – de tre første stavelsene lette, mens den siste får trykk. Det normale i norsk språk ville være «Rettfærdskransen» – trykk på første og tredje stavelse. Det høres pirkete ut, men det også handler om å formidle teksten naturlig og med nerve. Håper det er luket bort i neste CD fra Himmelhamn!

Himmelhamn – anbefalt på det varmeste.

ANNE KRISTIN
AASMUNDTVEIT

«Livsnære tekster som treffer midt i livets storm og kav og viser vei mot en trygg himmelhavn.»

HIMMELHAMN,
OM MUSIKKEN SIN

ANMELDELSER

Litteratur / Musikk / Skjerm

Alf Kjetil Walgermo tar i liten grad stilling til kontroversielle spørsmål i Bibelen, skriver Espen Otosen. **FOTO AGNETE BRUN/SAMLAGET**

ALF KJETIL WALGERMO RØFF GUIDE TIL BIBELN Samlaget 2017

Før jul i fjor utga Alf Kjetil Walgermo, kulturredaktør i avisen Vårt Land, boken *Røff guide til Bibelen*. Bokens konsept er enkelt. Walgermo skriver seg gjennom Bibelen. Han begynner med 1. Mosebok og avslutter med Åpenbaringsboken.

En rekke aviser har vært begeistret over *Røff guide til Bibelen*. VG ga boken terningkast 5. «Det er ei bragd å skriva ei boka som denne», skrev Bård Hauke i Dagen. Og i Morgenbladet fastslo ateisten Bjørn Stærk at boka var «en ypperlig innføring i kristendommen for dem som ikke vet hvor de skal begynne».

Jeg tror at årsaken til at Walgermo treffer så bredt med denne boken er at han først og fremst behandler Bibelen som litteratur. Konsekvensen er at han i liten grad tar tydelig stilling til kontroversielle spørsmål. For Walgermo blir hovedsaken hva tekstene forteller, og så må leserne selv avgjøre hvordan de vil forholde seg til tekstenes budskap.

I tillegg gjemmer Walger-

mo seg ganske ofte bak såkalte «bibelforskere». Svært ofte skriver han om hva flertallet av teologer mener om ulike spørsmål – uten selv å komme med en tydelig konklusjon. Men det blir tydelig at Walgermo har stor tillit til moderne bibelforskning, og han slår for eksempel fast at mye av stoffet i Daniel «har ein mytisk og legendeliknende karakter».

Min konklusjon er like fullt at *Røff guide til Bibelen* har mange kvaliteter. Walgermo viser stor respekt for bibeltekstene, og han formidler mye interessant stoff også for dem som er godt kjent med Bibelen.

ESPEN OTTOSEN

Nyhet: Solbukta Stevnet: siste dagen i festivalen!

2.-5. august
program: www.solbukta.no

SALMEFESTIVALEN 2018

Gospel - Gaither - Sommer & Salmer

Ulf «Uffe» Christiansson «GAITHER 's Hits» ANITA SKORGAN
Harald Høidahl m/ band Mamas Garden Stig Lindell Morten Gjerløw Larsen
BARIZI BAND Håvard Gryting ALLSANG Emilla Lindberg

Bestilling:

69 30 60 90 / www.fredrikstadkino.no

Informasjon & overnatting: www.solbukta.no / 69 33 11 68 / booking@solbukta.no

Dagspass kr 250,-
Festivalpass (4 dager) kr 750,-
Festivalprogram: www.solbukta.no

VI OVER 60

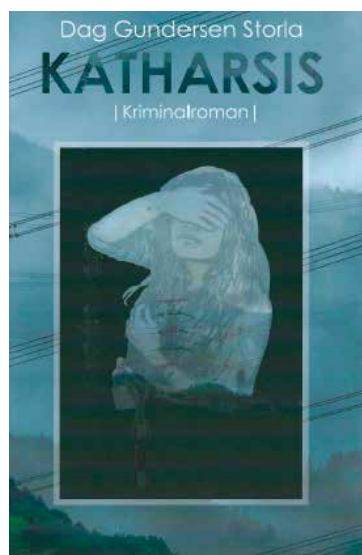
Lundeneset 8. - 12. august, 2018

Talere: Ola Tulluan og Vegard Svendsen

Sang og musikk: Tove og Einar Bondevik

Program: 53 77 51 00
post@lvs.no. Arr. NLM

Ny forrykende krimroman fra forfatteren bak Snøklukkevals-trilogien!

«En pageturner. En bragd. Høyere klasse enn det meste av norsk krimlitteratur jeg har vært gjennom før. Elsker krim som bygger på en god intrige. Som overrasker. Som provoserer. Som utløser følelser. Og har et språk, oppbygging og passe doserte «cliffhangers» som ikke forstyrrer historiefortellingen og lesegledden.»

Asbjørn Olav Lien
(journalist i Tønsbergs Blad)

Kjøp den portofritt med maksimal rabatt (kr. 315) direkte fra forlaget på www.sisikforlag.no eller i din lokale bokhandel.

Mye mer enn skole

Se oversikt over skoler og utdanningstilbud på
nlmvgs.no

Visste du at...

... ifølge skattemyndighetene så er din gave til Fjellhaug Internasjonale Høgskole (FIH) et tilskudd til vitenskapelig forskning, ikke en gave til en frivillig organisasjon?

Det betyr at din gave til FIH kommer under en annen skatteordning enn gaver til f. eks. NLM og du får skattefradrag for din gave til FIH i tillegg til, og uavhengig av, din gave til frivillige organisasjoner.

Fjellhaug
internasjonale
Høgskole

Signer AvtaleGiro elektronisk

Du kan støtte oss ved å opprette en avtale om fast givertjeneste til Fjellhaug. Signer AvtaleGiro elektronisk på www.fjellhaug.no/gaver.

NORSK LUTHERSK
MISJONSSAMBAND

GENERALFORSAMLING & SOMMERFEST

tema:
nærmere

03.-08. juli

OSLOFJORD CONVENTION CENTER

MED BLANT ANDRE:

TIRSDAG:
SALMEKONSERT
Garness og Halldis Reigstad

ONSDAG / TORSDAG:
MARKUSEVANGELIET
Morten Eikli

ONSDAG:
UNGDOMSMØTE
Ingvild Hellenes

HELE UKEN:
BIBELTIMER
Hans Johan Sagrusten og
Ingvald Andre Kårbø

NLM.NO/GF

Sjekk nettsiden for påmelding, oppdatert program og nyheter.

”

Dei siste åra har det
blitt fleire yngre leiarar i
den japanske kyrkja.
Det gir oss håp for framtida!

LIV BAKKE MAGERØY
STADLEG REPRESENTANT I JAPAN

Japan er rekna som eit av dei minst nådde landa i verda.
Ei sommargåve til NLM sitt arbeid er med på
å gje evangeliet til nye generasjonar i Japan
– og i andre land NLM har arbeid.

Ønsker du å gi en gave?
NLMs gavekontonummer:
8220 02 90131
(mrk: sommergaven)

Vipps #11548
(vipps gir ikke rett på skattefradrag)

Takk!

NLM.NO

NORSK LUTHERSK
MISJONSSAMBAND

SPØRSMÅL OG SVAR:

Lurer du på noe?
Flere Spørsmål
& Svar finner du
under iLivet og
Spørsmål og Svar
på våre nettsider.
Har du et spørsmål
du lurer på, kan du
sende det til iTro@
nlm.no.

SPÅDOM OG MIRAKLER I ANDRE RELIGIONER

Dersom det skjer mirakler i andre religioner, er de som skjer i kristne settinger egentlig så spesielle da? Og kan vi stole på dem?

TEKST KNOT KÅRE KIRKHOLM & ILLUSTRASJON JOHN OLAV SELSTØ

SPØRSMÅL: *Er mirakler, spåmenn og helbredelser i andre religioner ekte? Det skjer jo andre steder enn i kristendommen. Er det ekte? Og om det er det, kan vi egentlig stole på det som skjer i Jesus sitt navn da?*

SVAR: Hei! Nå skal ikke jeg begynne å vurdere ethvert mirakel som skjer. Men det er liten tvil om at det skjer mirakler og helbredelser også andre steder enn i kristendommen. Jeg har selv hørt mennesker, som jeg stoler på, fortelle om hvordan en trollmann i Vest-Afrika ved hjelp av en forbannelse fikk lynet til å slå ned i en bolig. Det tror jeg var en ekte, overnaturlig hendelse. Men jeg tror ikke Herren stod bak.

Det samme finner vi også i Bibelen. Det står at faraos trollmenn og magikere klarer å kopiere flere av tegnene Moses og Aron gjorde foran Faraos i Egypt (2. Mosebok). Og

når Jesus driver ut de onde åndene av mannen i Gerasenerlandet, får vi samtidig vite at åndene gav denne stakkars mannen overmenneskelig styrke (Mark 5,4).

Jeg tror derfor at djevelen har makt til å gjøre ting som overgår hva vi vil kalle normalt. Han gjør ikke det utenfor Guds kontroll, men jeg tror likevel han gjør det. Det kan være skremmende å tenke på.

MIRAKLER I KRISTENDOMMEN. Hva betyr det for vårt forhold til mirakler som skjer blant oss? Min mening er at vi skal ha en prøvende tilnærming. I 5 Mos 13,1-3 står det noe om dette. Man skulle ikke uten videre tro på enhver profet – heller ikke om profetien gikk i oppfyllelse. For hvis profetens budskap førte folket bort fra forholdet til Herren, var han falsk samme hvor mange riktige spådommer han kom med.

Den samme grunnholdningen bør vi ha overfor mirakler blant oss. Et viktig spørsmål kan være: «Hvem ble stor nå?» Var det Herren eller den som gjorde mirakelet. I altfor mange sammenhenger ser vi at oppmerksomheten rettes mot en pastor eller helbredelsespredikant. Når dette går hånd i hånd med innsamling av penger og så videre, mener jeg at det er på høy tid å hente fram den kritiske innstillingen.

Bibelens mest konkrete tekst om helbredelse finner vi i Jakob 5. Der blir det beskrevet en handling der menighetens ledere møter den syke og salver ham og ber for ham. Dette er noe som skjer i rolige omgivelser, ikke på en scene med masse show og effekter. Jeg tror dette er veien å gå. Ikke bare fordi jeg er skeptisk til show og effekter i en slik sammenheng, men også fordi det handler om respekt for den syke.

TALAR

EGIL GRANDHAGEN

*Pensjonist, frivillig
forkynner i NLM*

Alder: 70 år

Bosted: Søndre Land

Salme 22,2–3: Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg? Langt borte fra min frelse er min klages ord. Min Gud! Jeg roper om dagen, og du svarer ikke – og om natten, jeg tier ikke.

Salme 22,25: For han har ikke foraktet og ikke avskydd den elendiges elendighet. Han har ikke skjult sitt ansikt for ham, men da han ropte til ham, hørte han.

Salme 42,10: Jeg må si til Gud, min klippe: Hvorfor har du glemt meg? Hvorfor skal jeg gå i sørgeklær mens fienden undertrykker meg?

Salme 42,12: Hvorfor er du nedbøyd, min sjel? Hvorfor bruser du i meg? Vent på Gud! For ennå skal jeg prise ham, mitt åsyns frelse og min Gud.

ILLUSTRASJON: TANTETATI/PIXABAY

Jeg er blitt stadig mer glad i Bibelens salmebok. Den er ingen troslære, men lar oss møte troende mennesker midt i livets mangfoldighet.

«Hvorfor sover du, Herre?»

Bibelens unike salmebok lar oss få innblikk i troende menneskers gleder og sorger, smerter, anfølelser og ubesvarte spørsmål. Samtidig lærer den oss å lovprise ham som både er universets skaper og Herre, og som også er en Gud som tilgir og frelser.

Den største gruppen av salmer i denne boka kalles klagesalmer. Her møter vi mennesker i motgang og krise. Her er folk som har krenket et annet menneske og nå angrer bittert. Felles for dem alle er at de går til Gud med smerten. Vi som leser disse salmene i dag, blir tilhørere til deres samtaler med Gud. Noe av det som stadig på nytt overrasker meg, er hvor dristige de er i valg av ord når de henvender seg til den Allmechtige. De tror på en Gud som tåler å høre når de skriker ut sin smerte og anklager ham for å glemme og for å sove!

SAMME SPØRSMÅLENE. Det er på en måte velgjørende å se at troende mennesker som levde for flere tusen år siden sliter med noen av de samme spørsmålene som jeg gjør, og som jeg vet at mange andre gjør. Hvorfor svarer ikke Gud på mine bønner? Hvorfor blir jeg ikke frisk? Hvorfor all motgangen? For noen handler smerten om arbeidsledighet, mobbing på arbeidsplassen, svik og brutte relasjoner, angst og depresjon. Hvorfor griper ikke Gud inn? Er han ikke allmechtig? Er det feil å blande Gud inn i slikt?

Klagesalmene sier at det motsatte er tilfellet! Gud er riktig adresse for vår fortvilelse når smerten tar overtaket. Forfatterne av disse

salmene var overbevist om at nettopp han er den siste ansvarlige for deres ulykke.

SKJØR OVERBEVISNING. Klagen har nemlig som sin forutsetning at det er Gud som sitter med det endelige ansvaret. Hvis Gud kan frikjennes for ansvar for smerten i mitt liv, er det meningsløst å klage.

Men midt i alt det gåtefulle aner vi en skjør overbevisning om at Gud vet hva han gjør, og at han alltid vil oss vel. I den sterke klagesalmen Salme 22 der David roper ut: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?», der sier han mot slutten av salmen: «For han har ikke foraktet og ikke avskydd den elendiges elendighet». I Salme 42,10 sier sangeren: «Jeg må si til min Gud, min klippe: Hvorfor har du glemt meg?» Men salmen slutter med oppfordringen: «Vent på Herren!»

STERKE, GODE HENDER. Forfatterne av disse salmene ser også framover. Asafs krise i Salme 73 var det uforståelige i at Gud lot det gå de ugudelige vel, mens han opplevde motgang. Men konklusjonen ble likevel da han fikk tenkt seg om: «Men jeg blir alltid hos deg, du har grepet min høyre hånd. Du leder meg ved ditt råd, og deretter tar du meg opp i herlighet».

Foran en vanskelig dag kom dette salme-ordet i tankene mine, og det var godt å si det til ham som er ansvarlig, også for mitt liv: «I dine hender Herre Gud, overgir jeg min ånd». «I dine hender». Sterke, gode hender der jeg er elsket – betingelsesløst. Der vil jeg være både med min glede og min smerte.

Gud er riktig adresse for vår fortvilelse når smerten tar overtaket.

REFLEKSJON

- 1) Hva kan følelsen av at Gud sover, gjøre med oss?
- 2) Hvorfor er det rett å være ærlig og usminket når en klager til den Allmechtige?
- 3) Hva innebærer det å få overgi hele seg i Herrens hender?

UTSENDINGEN

BIRGIT BJØRNDAL NORDBØ

Utsending

Hvor: Mara, Tanzania

Alder: 32 år

Hovedoppgaver:

Barnearbeid i Mara bispedømme. Har drevet barnelag, undervist på bibelskolen og i barnehagen, hatt ledertrening og miljøarbeid med elever på bibelskolen.

Sivil status: Gift med Knut Håkon Bjørndal Nordbø og har barna Nora (7år), Amalie (5år), Live (2år) og Lukas (1år).

Barna som vi jobber med, er nederst på rangstigen. De har få rettigheter i samfunnet og har få som taler deres sak.

Barnehagelærer Ewa og Birgit sammen med engasjerte barn i barnehagen på bibelskolen.

FOTO: KNUT HÅKON NORDBØ

Lang vei til god kaffe

Hvor lenge har du bodd i Tanzania?

– Vi har bodd her siden oktober 2015.

Hva er de største forskjellene mellom Tanzania og Norge?

– Her vi bor er det stor fattigdom og mangel på ressurser. Samfunnet har også et hierarki der det er viktig å gi stor respekt til dem som er over deg (som f.eks lærere og prester), mens barna som vi jobber med, er nederst på rangstigen. De har få rettigheter i samfunnet og har få som taler deres sak og løfter frem deres verdi.

Hva holder du på med denne uka?

– Vi har akkurat avsluttet arbeidet vårt og tatt farvel med naboer, kollegaer og venner på Kiabakari. Nå er vi i Nairobi og gjør de siste forberedelser for å reise til Norge.

Hva er planene framover?

– Vi flytter tilbake til Tønsberg i juli. Vi skal innom på GF (som jo er i nabolaget). Etter det skal vi tilpasse oss til livet i Norge igjen. Det blir nok både spennende og utfordrende for en familie på seks.

Hva pleier du å gjøre når du skal slappe av?

– Vi har ofte reist til en kafé i byen på lørdager en time unna, der de har fylkets eneste (!) kaffemaskin. Jeg tror nok ikke vi kommer til å reise så langt for å kjøpe kaffe når vi flytter til Norge.

Er det et bibelvers du er spesielt glad i?

– Et av mine favorittvers er Josva 1,1–9. Dette avsnittet leste jeg ofte før vi flyttet til Tanzania og er særlig godt å huske på i utfordrende og usikre tider. Vi er heldige som har en Gud som er så stor og samtidig har slik omsorg for oss. Han vil være med oss i alt vi gjør og i alt som møter oss. Det er godt å vite!

Er det noe som har gledet deg mye i det siste?

– Vi er akkurat ferdig med en tid med avslutning av arbeid, pakking og avskjeder. Det har vært både travelt og trist. Samtidig har det gitt oss mye glede og takknemlighet for gode venner og søsken i Kristus. Takknemlighet for tilbakemeldinger vi har fått på fruktene av arbeidet vi har fått være med og starte, og som vi håper og ber om at skal fortsette å vokse med Guds hjelp og villige arbeidere.

ELISE HAUGLAND

UTSYN

05
2019

HOSIANNA! VELSIGNET ER HAN SOM KOMMER
I HERRENS NAVN, ISRAELS KONGE. JOH 12, 13B

Region Midt- Norge

REGIONNYTT SIDE 41-47

FANT IGJEN GUDSTROEN PÅ NORDBORG

Matiyas Tamrat Asefa (19) forlot barnetroen sin for å passe inn i Norge. Han er en av de mange som har tro på timeplanen på en av NLM-skolene.

SIDE 8-16

Ola Didrik Saugstad Kampen om oksygenet

Mitt engasjement for de minste

Ola Didrik Saugstad er en av Norges mest kjente barneleger. I denne biografien forteller han om sin vei fra medisinstudier i Oslo til et liv som forsker og internasjonalt ekspert på nyfødt-medisin. Saugstad skriver nært og personlig om sin kamp for medisinske sannheter, om sin kristne tro og egen oppvekst. Han har også arbeidet med medisinske gåter som ME og krybbedød. Engasjementet som vokste fram gjennom tro og liv har gjort Saugstad til talsmann for mange grupper i samfunnet, og han har gitt de aller minste en stemme i debatten om «sorteringssamfunnet».

349,-

Tracy Groot Brorens vokter

Josefs sønner driver snekkerverksted i Nasaret. De er dyktige håndverkere, og forretningen går godt – helt til eldstebror drar hjemmefra for å fortelle folk at han vil tilgi synder og frelse sjeler. Snart hører familien rykter om helbredelser og demonutdrivelser. Det går ut over forretningsdriften: Familien til en gal mann trekker ikke kunder.

Tracy Groots roman nærmer seg mennesket Jesus fra en uvant vinkel. Hvordan opplevde mor og søsken det da Jesus sto fram som Guds sønn? Hvordan skulle de kunne tro på ham i en slik rolle?

249,-

Egil Sjaastad En bror ved Guds side

Juledag ble Guds sønn vår bror. Han skulle virkeliggjøre Guds frelsesplan. Derfor måtte han – i pakt med profetiene – både fornedres og opphøyes, av Gud selv.

Langfredag, påskedag og Kristi himmelfartsdag er til sammen «timen» da dette skjedde. Jesus var offerlammet som ble seierherren. Han er lammet og løven i en og samme person. Og fortsatt er han vår bror, nå ved Guds side.

249,-

Sverre Bøe Løsepenge Jesus

Guds svar på vårt største problem

Målet med boken er å vise hvor aktuelt og mangfoldig Bibelens budskap er, særlig det som handler om det viktigste av alt: Jesu død på korset til frelse for oss.

Jesu død og oppstandelse er et kjent tema. Men her vinkles det hele gjennom en rekke nokså uvanlige spørsmål, og originale illustrasjoner får frem overraskende sider ved Jesu død og oppstandelse.

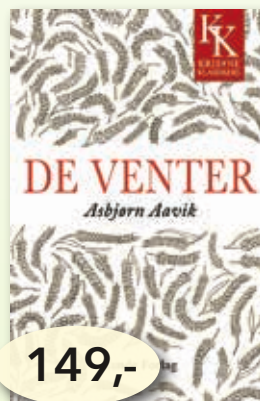
249,-

Asbjørn Aavik De venter

Det er ikke mange misjonsbøker som har betydd så mye for så mange som denne vesle boka. Den er liten i format og antall sider, men har et mektig budskap.

De venter var Aaviks første bok, og den har til nå solgt i over 100 000 eksemplarer. Vi håper og tror at denne nyttingen vil føre til økt misjonsiver. Det haster med å bringe evangeliet videre!

Serien KRISTNE KLASSIKERE er et utvalg titler fra forlagets arkiv, til glede for gamle og nye lesere.

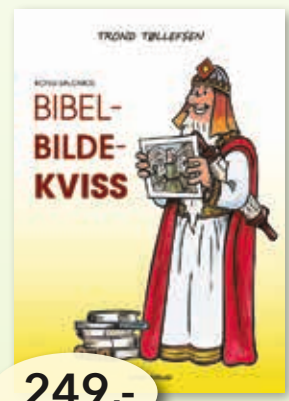
149,-

Trond Tøllefsen Kong Salomos Bibelbildekviss

Dette er en allsidig aktivitetsbok med morsomme oppgaver for både små og store.

Trond Tøllefsen har laget flotte illustrasjoner, små tegneserier, kryssord, fargeleggingsoppgaver, bokstavsdiagram, enkle regnestykker, leteoppgaver, spørsmål med mer.

Underholdende og lærerikt for hele familien.

249,-

Meld deg inn i Lunde & Luther kundeklubb!

Bøkene kjøper du i din lokale bokhandel eller på www.lundeforlag.no

05
2019**UTSYN**

Sinsenveien 25
0572 Oslo
22 00 72 00 (redaksjon
og annonser)
22 00 73 00
(abonnement)

utsyn.no
utsyn@nlm.no
(redaksjon)
abonnement@nlm.no
(abonnement)

Ansvarlig redaktør:
Eспен Ottosen
eottosen@nlm.no

Redaksjonsleder:
Victoria Bø
vbo@nlm.no

Redaksjonssekretær:
Kari Kottum
kkottum@nlm.no

Journalister:
Anders Artmark
Aanensen
anaanensen@nlm.no
Helge Dagsland
hdagsland@nlm.no Leif

Thomas Gjerde
lgjerde@nlm.no
Hæge Andrea
Aasmundtveit
haasmundtveit@nlm.no

Elise Haugland
ehaugland@nlm.no

Grafisk ansvarlig:
Margaret Mathisen
mmathisen@nlm.no

Grafisk formgiver:
Randi Matland
rmatland@nlm.no

Trykk:
Ålgård Offset

**Norsk Luthersk
Misjonssamband**
Sinsenveien 25
0572 Oslo
22 00 72 00

nlm.no
hovedkontoret@nlm.no

Generalsekretær:
Øyvind Åsland

«Jeg gjør dette på
vegne av alle dem
jeg vet jeg blir en
stemme for.»

MARIA CELINE LUNDEBY
UNGDOMSKONSULENT,
NLM UNG

FOTO: ANDERS ARTMARK AANENSEN

Maria Celine Lundebø etterlyser en ny samtale om kvinners rolle i NLM, og har uttalt seg både i avisene Dagen og Vårt Land, og på NLMs generalforsamling i fjor.

1. **Hvorfor velger du å uttale deg offentlig?**
– Jeg har vært aktivt engasjert i NLM i mange år, og møter kvinner i alle aldre som er usikre på hva tjenestedelingsprinsippet betyr i praksis. Når andre deler såre erfaringer og yngre jenter (og gutter!) ikke har forståelse for teologien bak, blir jeg opptatt av at dette er noe vi må rydde opp i og snakke mer om. Så jeg gjør dette på vegne av alle dem jeg vet jeg blir en stemme for.
2. **Har du opplevd negativ tilbakemelding?**
– Jeg har ikke opplevd noe negativt i etterkant av mine bidrag til å få satt denne tematikken på agendaen. Mange har gitt uttrykk for at de er takknemlige for at det snakkes om. Men da jeg ble ansatt som ungdomsleder i Misjonssalen Oslo fikk jeg for eksempel e-post med beskjed fra en ung mann jeg ikke kjente at jeg ikke kunne ha den jobben.
3. **Får kvinner mer kritikk enn menn når de uttaler seg offentlig?**
– På generelt grunnlag, uansett hva som er te-
- matikken, er svaret ja til dette, men altså ikke i mitt tilfelle denne gangen.
4. **Mange mener NLM bør bli flinkere til å få kvinner i lederposisjoner. Kan det være at kvinnene ikke tør?**
– Det er nok en utfordring i alle slags stillinger og roller, også utover de kristne organisasjonene. Jeg tenker at det aller mest handler om å ha like muligheter, og at vi må jobbe for at både strukturen og kulturen i organisasjonen vår legger til rette for at det føles selvsagt og ønskelig at begge kjønn er godt representert.
5. **Hvordan kan man få kvinner opp og frem i NLM?**
– NLMs kvinnenettverk oppsto som et konkret svar på dette. Vi jobber for å skape frimodige kvinner i tjeneste. I tillegg er jeg glad for at ledelsen i enda større grad løfter tematikken, gir tydelig uttrykk for at kvinnene er ønsket, og at det blir signalisert enda tydeligere når det ønskes at kvinner skal søke på stillinger.

HÆGE A. AASMUNDTVEIT

ESPEN OTTOEN
Redaktør

Vårt største ungdomsarbeid

Hva hadde NLM vært uten skolene våre?

Jeg har møtt mange som har stilt spørsmålet omtrent slik de siste årene. Og jeg forstår godt hvorfor. Hvis du leser denne artikkelen en hverdag, kan du være trygg på at mange tusen barn og ungdommer akkurat i dag får høre en andakt i løpet av skoledagen. Noen vil ha en dag med ekstra kristendomsstimer. Og en del steder vil det være kveldsmøter eller bibelgrupper for elevene.

Kort sagt er det ikke for ingenting at en del sier at NLMs skoler er vårt største ungdomsarbeid. Vi vet også at en svært stor andel av de ungdommene som dukker opp på UL hver sommer enten går på en av skolene våre, eller har vært innom en av dem.

»
«På flere og flere områder blir det tydelig at det som er typisk norsk ikke er typisk kristent.»

Samfunnet avkristnes. Men kristne skoler gir enda flere muligheter for å gi elevene et møte med kristen tro enn de aktivitetene som vi gjerne omtaler som «kristne». Rektor ved Tryggheim Skular, Gjermund Viste, understreker i reportasjen i dette nummeret at skolens mål er at det kristne verdigrunnlaget gjennomsyrrer alt som skjer ved skolen.

Å tenke slik blir antagelig bare viktigere og viktigere. På flere og flere områder blir det tydelig at det som er typisk norsk ikke er typisk kristent. Det motsatte er snarere situasjonen. Samfunnet vårt avkristnes. Å tenke kristent – om alt fra menneskesyn og ydmykhet til rus og samliv – krever i dag langt mer bevissthet enn tidligere.

Vanskelig å bevare troen. Det går an å bruke mange år ved en av NLMs skoler. Du kan i dag starte i 1. klasse ved en av våre grunnskoler og gå på en kristen skole til du er ferdig med videregående – og så velge bibelskole (og deretter går det an å gå i gang med studier ved Fjellhaug Internasjonale høyskole). Men en gang tar skolelivet slutt. Og hva skjer da?

For noen blir det utvilsomt vanskelig å bevare troen. Det finnes neppe mange andre steder det er enklere i dagens Norge å være kristen enn som elev på en av våre kristne skoler. De fleste av våre videregående skoler tilbyr et stort kristent ungdomsmiljø. For noen er det et sjokk å forlate en slik trygg verden og gå i gang med «ordinær» utdanning.

Derfor er det viktig at skolene gir elevene hjelp til å forme en bærekraftig tro. Og det er viktig at hele NLM – og ikke minst by-forsamlingene – gjør sitt ytterste for å ta imot dem som forlater en av våre skoler for å studere. Kanskje er dette et av de aller viktigste temaene å se nærmere på når det nå jobbes med å utvikle en ny strategi i NLM.

ILLUSTRASJONSFOTO: PRIVAT

ILLUSTRASJONSFOTO: KINGA.MUCHA / PIXABAY

MANGE AFGHANERE DØPT I FINLAND

Fra høsten 2015 til våren 2016 kom det 32 000 asylsøkere til Finland. Omkring 7000 av disse var afghanere. Mange har vært nysgjerrige på kristen tro, og kanskje mer enn ti prosent er døpt.

TEKST ESPEN OTTOSEN OG HELGE DAGSLAND

Nærmere 70 millioner mennesker er på flukt fra forfølgelse og væpnede konflikter i verden i dag. Man skiller ofte mellom internt fordrevne flyktninger og de som krysser grenser, og man regner med at rundt 40 % har flyktet ut av sitt hjemland.

Til Europa kom det i 2015 over 850 000 flyktninger over den østlige middelhavsrueten. I 2017 har dette tallet sunket til 30 000.

Mer enn 15 år etter den amerikanske invasjon i Afghanistan er landet i en humanitær krise ifølge flyktninghjelpen. I 2018 ble nesten 400 sivile drept i den pågående konflikten mellom væpnede grupper i landet. Det regnes som et av verdens farligste land å bo i. Flyktninghjelpen mener at 70 % av de afghanere som returneres til Afghanistan blir tvunget til å flykte igjen, og det er grunn til å tro at konvertitter er en del av denne gruppen.

SKUFFET OVER ISLAM. – Vi opplevde at mange av de afghanerne som kom til Finland var veldig skuffet over islam. Dermed var de også nysgjerrige på kristendommen, sier en finsk representant for den afghanske kristne foreningen i Finland. Han har selv bodd i Afghanistan, snakker språket dardari, og har i en årrekke fulgt med på situasjonen for kristent arbeid blant afghanere både i Finland og andre steder. Dette arbeidet er ganske sensitivt, og han vil derfor ikke at Utsyn skriver navnet hans.

– For et år siden hørte jeg at det er blitt døpt mellom 500 og 1000 afghanere. Det er vanskelig å få nøyaktige tall, men antallet kan være mer enn ti prosent. Og fortsatt hører jeg om nye afghanske

MUSLIMERE I FINLAND

- 2,7 % muslimer
- 83 % medlemmer i kristne kirker
- 10 % ikke-religiøse

FAKTA

Finland har mottatt rundt 40 000 flyktninger siden 2015. Toppåret var 2015, med opp mot 30 000. Det var da så stor mobilisering i folket at til og med statsminister Juha Sipilä ville la flyktninger bo i huset sitt. I 2016 erklærte Finland at Afghanistan var et trygt land å vende tilbake til.

Kilder: Flyktninghjelpen, Kirkko ja kaupunki, Kylväjä, Pew Research Center, Operation World

asylsøkere som blir døpt. Mange av dem blir kristne etter å ha møtt andre kristne afghanere, forteller den finske misjonslederen.

Språkproblemer gjør at de fleste nye kristne ikke er aktive i finsktalende menigheter. Men det finnes ulike kristne tilbud i Finland hvor de nye kristne kan høre forkynnelse på sitt eget språk.

BEVISST SATSING. I Finland er det fortsatt et svært sterkt fellesskap mellom lutherske misjonsorganisasjoner og den finske folkekirken. Og en av misjonsorganisasjonene har satset bevisst på å nå afghanere. De har blant annet forsøkt å oppmuntre lokalmenighetene til diakonal hjelp og integrering i samfunnet. Med sin tverrkulturelle erfaring har en misjonsorganisasjon særlig gode

muligheter for å bidra i dette arbeidet.

Den finske misjonsorganisasjonen har også, sammen med misjonærer og frivillige, utarbeidet et hefte som omhandler typiske kulturelle aspekter, som gjestfrihet, kjønnsroller og religiøsitet. Dette er med på å gi en økt forståelse og redusere muligheten for kulturelle misforståelser. De er også behjelpelige som tolker, og i mer direkte kristen opplæring.

Samtidig finnes det også utfordringer med denne typen innvandrerarbeid. Muligheten for at asylsøkere kan returneres, skaper iblant mistenkeliggjøring. Ikke bare konvertittens egne motiver mistenkeliggjøres, men kirken blir også mistenkeliggjort får å ikke holde riktig etisk standard i forbindelse med dåp. I flere nordiske land finnes det eksempler på at myndighetene ikke tror at en kristen konvertering er reell selv om dåp har blitt gjennomført.

– Jeg kjenner til tilfeller der aktive kristne er blitt returnert til Afghanistan, sier den finske misjonslederen. I en del tilfeller vet han ikke hvordan situasjonen for disse er. – Men jeg kjenner til en kristen som hører til i en undergrunns-forsamling.

HEKTISK LIV. – Vet du om eksempler på at afghanere er blitt døpt, men har forlatt kirken etter å ha fått oppholdstillatelse?

– Nei, jeg er ikke kjent med slike historier. Men det er klart at enkelte konvertitter i perioder er mindre aktive som kristne. Årsaken kan være at livet blir veldig hektisk for dem som har fått opphold. Da skal de lære språk og komme i jobb.

COLOMBIA

Tre lokale kirkeledere har de siste fem månedene blitt drept i Colombia. Fredsavtalen mellom FARC og staten fungerer i mye, men det er fremdeles utfordringer. Pastorer er noen steder nærmest den eneste lokale lederskikkelse, og de blir et mål når små geriljagrupper kommer til stedet.

NOTICIAS CRISTIANAS

USA

Mange som reiser på festivaler vil vise andre opplevelsen. Gjennom Instagram, Snapchat og andre sosiale medier vitner festivaldeltakere til tusenvis av andre. Fra tre misjonskonferanser i USA ble det delt over 13 000 oppdateringer ved bruk av hashtag.

CRISTIANITY TODAY

«Hvordan påvirker troen livet, slik at det bærer vitne om hva evangeliet er?»

FEMI ADELEYE

DIREKTØR «INSTITUTE FOR CHRISTIAN IMPACT» GHANA

ETIOPIA-ERITREA

En lytter forteller om hemmelige samlinger med radio, bibel og bønn. Den evangelisk-lutherske kirken i Eritrea og Mekane Yesus-kirken i Etiopia har sendinger på flere ulike språk, og målet er å forkynne evangeliet og å bidra til en positiv samfunnsutvikling. EFS

TILBAKE I JAPAN

Språk er viktig for kommunikasjon. Her slår Christoffer av en prat med en japansk dame.

FOTO: MARIUS BERGERSEN

CHRISTOFFER NÆVDAL

Hva: Språkstudent

Hvor: Japan

«Be om at flere menn og fedre i Japan må få et møte med Jesus.»

– Nå var det vår tur til å få være budbringere til japanerne, skriver Christoffer Nævdal som er misjonær i landet han vokste opp i.

Sommeren 1993 fikk jeg mitt første møte med Japan. Foreldrene mine var utsendinger for NLM. Jeg var da tre år gammel og skulle bo i Japan til jeg var 16 år. Lite ante jeg da hvilken betydning dette ville få for livet mitt.

Som de fleste barn gjør, tenkte jeg ofte på hva jeg ville bli når jeg ble stor. Jeg husker at jeg ofte konkluderte med at jeg ville bli misjonær i Japan. I ettertid har jeg vært innom flere muligheter, men tanken fra barndommen slapp aldri helt taket i meg.

Det endte med at jeg og min kone, Kristin, og våre to barn, Filip (2 år) og Selma (1 år) reiste til Japan i fjor sommer. Vi har nå vært her i et halvt år og begynner å bli godt vant til den nye hverdagen her. Ettersom jeg har et lite forsprang på språket, har vi bestemt oss for at Kristin skal gå på språkskolen hver dag, mens jeg skal være hjemme med Selma. Jeg får privattimer fordelt på to dager i uken.

Filip går i en NLM-barnehage som er vegg i vegg med bygget vi bor i.

«IKUMEN». I Japan er det svært sjelden at far tar seg fri fra arbeidet for å være hjemme med sine barn. Dette blir veldig synlig når det nesten uten unntak er mødre som leverer og henter barna i barnehagen. De siste årene har den japanske kulturen begynt å endre seg noe på dette området. Det er nærmest blitt en motesak for far å ha noen perioder hjemme med barna. Denne trenden har også blitt opphav til et nytt japansk uttrykk, «Ikumen». Uttrykket er en sammensetning av det japanske tegnet for oppdragelse, iku, og det engelske ordet men. Et uttrykk for menn som deltar aktivt i barneoppdragelsen.

Likevel er ikke denne samfunnsendringen så omfattende at jeg har merket noe til det i vårt nabolag. Fedrene til barna i barnehagen er alle i fullt arbeid,

Det etiopiske trekorsset har gått i arv fra Christoffers foreldre og besteforeldre. Symbolikken var at de skulle ta med seg budskapet om korsset – som en stafettpinne.

FOTO: CHRISTOFFER NÆVDAL

og de jobber mye overtid som japanere flest. Dette gjør det ekstra stort at jeg nylig har fått anledning til å bli bedre kjent med et par av fedrene gjennom barnehagen. De har ikke mye fritid, men viser likevel initiativ til å være sammen når anledningene melder seg. Vær gjerne med og be spesielt om at flere menn og fedre i Japan må få et møte med Jesus.

STAFETTKORSET. I fjor sommer hadde vi dåpsfest for Selma på Fjellhaug utdanningscenter. Under festen hadde min mor en gave hun ønsket å gi oss. Det var et etiopisk kors skåret ut i tre. Dette korsset fikk mine foreldre av mine besteforeldre da de skulle reise til Japan for første gang. Symbolikken var at de skulle få ta med seg budskapet om korsset til Japan. Med bønn til Gud om at flere kunne få høre det glade budskapet, overrakte hun korsset til oss som en stafettpinne. Nå var det vår tur til å få være budbringere til japanerne.

HVERDAG

HALLDIS BJERKVIK VOLLE
Menighetspedagog

KAREN COLBAN HOEL
NARVE JONAS NYSTØYL
• HALLDIS BJERKVIK VOLLE
SVEINUNG MOI

Verken over eller under

Under årets Idrettsgalla fikk Karsten Warholm prisen for «Årets forbilde». I takketalen nevnte han noe som er innlysende fra et bibelsk perspektiv. «Sjølv om ein leverer bra, som kanskje eg har gjort, betyr ikkje det at eg har større verdi enn nokon andre», sa Warholm etterfulgt av applaus.

Innlysende, men vanskelig. Vi vet i teorien at det er slik, at vi er født med likeverd. Likevel kan det være vanskelig å leve etter det i praksis, spesielt i eget liv. I andakter for barn og unge har jeg brukt en illustrasjon på dette med en 200-lapp. Jeg holder opp seddelen og spør om noen i salen vil ha den. Alle svarer ja, noen nølende og andre brølende. Da krøller jeg 200-lappen godt sammen til en kule og spør om noen fremdeles vil ha den. Alle svarer ja. Så river jeg i den, nesten tvers over. Det kommer gjerne en del protester mens jeg gjør det, men alle vil ha seddelen etterpå likevel. For å understreke poenget tramper jeg på den også – og fremdeles vil alle ha 200-lappen. På tross av elendig behandling har seddelen beholdt verdien. Illustrasjonen har sine begrensninger, men som mennesker har vi samme verdi uansett hva som skjer i livet og uansett hvordan andre behandler oss.

Konstant egenverdi. For min egen del møtte jeg denne illustrasjonen i døra da jeg ble sykemeldt i en lengre periode. Jeg kunne ikke gjøre noe, jeg var ute av stand til å bidra. Som en konsekvens av det

kom følelsen av å være en byrde for andre. Sakte, men sikkert måtte jeg innse hvor sterkt prestasjonene mine, eller det å hjelpe andre, var knyttet til opplevelsen av egen verdi. Som mennesker har vi en tendens til å beundre sterke prestasjoner og de som klarer å gjøre mye. Vi beundrer også mennesker med titler og posisjoner, selv om vi kanskje ikke innrømmer det for oss selv eller andre. Ubevisst kan det hende at vi setter noen mennesker over oss selv, mens vi plasserer andre under. Det får konsekvenser for hvordan vi behandler både oss selv og andre.

«Gud kan ransake hjertet vårt på en måte vi ikke kommer i nærheten av.»

Bare Gud kjenner hjertet vårt fullt ut. Han vet hva vi tenker, føler, håper på og drømmer om lenge før vi skjønner det selv. Gud kan ransake hjertet vårt på en måte vi ikke kommer i nærheten av. Kanskje trenger vi hjelp til å løfte noen mennesker ned fra pidestallen, mens andre blir løftet høyere opp?

I vårt prestasjonsorienterte samfunn trenger vi også å minne hverandre om at det å ikke kunne levere – eller prestere godt – heller ikke fører til at vi har mindre verdi enn andre.

Halldis Bjerkvik Volle og Sveinung Moi er nye spaltister i Hverdag-spalten.

Matiyas Tamrat Asefa (19) brydde seg ikke om å følge med på timene i Kristen tro på Nordborg. Nå vil han begynne på Fjellhaug for å komme nærmere Gud.

MISTET TROEN I NORGE

Matiyas Tamrat Asefa (19) lot barnetroen være igjen i Etiopia for å passe inn i Norge. Da Nordborg-eleven holdt på å drukne i sommer, våknet ønsket om å søke Gud igjen.

TEKST OG FOTO ANDERS ARTMARK AANENSEN

**MATIYAS
TAMRAT ASEFA**

Elev ved Nordborg vgs.

Alder: 19 år

Bosted: Finnsnes i Troms

Uansett hvor mye jeg prøvde å jage bort kristendommen, så følte det som den jaget meg.

Lille Matiyas leker i hjemmet i Addis Abeba. Han kan ikke gå ut på egenhånd, og det er familielivet som gjelder. Der er kristendommen en naturlig del. Familien tar dem med i den ortodokse kirken hver uke og forteller historier fra Bibelen.

FÅ KRISTNE VENNER. Men en dag kommer moren med beskjeden: «Vi skal reise fra Etiopia». Reisen går langt nord til Finnsnes.

– Vi kom på vinteren og jeg hadde ikke sett snø før. I starten var det vanskelig. Jeg kunne ikke språket, og det var vanskelig å få venner. Men jeg prøvde å være lik de andre barna og lærte meg raskt norsk, forteller han nå, ti år senere.

Niåringen ble introdusert for dataspill og mye annet han aldri hadde vært opptatt av. Den kristne troen var derimot nesten fraværende utenfor hjemmet.

– Jeg ba sammen med mamma i begynnelsen, men opplevde ikke at jeg fikk svar. Jeg ville være en del av det norske miljøet, og hadde få kristne venner. Til slutt orket jeg ikke mer og mistet troen. Jeg sa det ikke til mamma, men jeg tror hun forsto det, forteller Matiyas.

DRUKNET NESTEN. Han begynte å leve som ka-

meratene sine, og fotballen var viktig. Men når han begynner å fortelle om veien tilbake til troen, stopper han opp og ser ut i luften.

– Uansett hvor mye jeg prøvde å jage bort kristendommen, så følte det som den jaget meg.

Det hele begynte med at han søkte inn på Nordborg videregående skole.

– Jeg tenkte ikke på at det var en kristen skole. Det var kortere til Nordborg enn alternativet, og da fikk jeg bedre tid til fotballen. Derfor valgte jeg Nordborg, forklarer Matiyas.

På Nordborg traff han sin kristne kjæreste Mia. I tillegg fikk han kristne venner, men likevel var det en badetur i sommer som fikk ham til å søke Gud igjen.

– Jeg dro til et vann for å bade med kamerater. Vi tullet mye og jeg svømte altfor langt, ble sliten og fikk til slutt panikk. Flere ganger gikk jeg under, og tenkte at nå er det kanskje over for meg. Til slutt skjønnte kameratene mine alvoret og fikk meg til land og på legevakten, forteller han.

VISION. Den dramatiske hendelsen førte til en søvnløs natt.

– Det var så traumatisk at jeg ikke kunne sove. Da jeg åpnet PC-en som mamma også bruker, er det første jeg ser et kors. Jeg tror ikke på tilfeldigheter, og da bestemte jeg meg for å være en kristen. Samtidig levde jeg samme liv som tidligere, forklarer Matiyas.

I januar kom det andre store vendepunktet. NLM ungs møtekonsept for skolene, Vision, besøkte Nordborg, og Matiyas bestemte seg for å gå.

– Det var mange fine andakter, og så var det en kar som fortalte sin historie. Han var også fra Afrika, og historien var omtrent den samme som min egen. Jeg tenkte: «Wow, jeg er ikke alene!». Etter det har jeg vært åpen overfor alle vennene mine om at jeg er blitt en kristen, og flere av dem ble sjokkert, forteller han.

VIL LÆRE MER. Matiyas mener at opplevelsen har endret han som person.

– Nå tenker jeg positivt om nesten alt – også det som jeg i utgangspunktet ikke liker. Jeg tror at jeg er blitt et bedre menneske og behandler andre bedre, sier han.

Det har også vekket et behov for å lære mer om troen.

– Jeg angrer på at jeg ikke fulgte med i timene om kristen tro. Men jeg har bestemt meg for å gå på Fjellhaug neste år for å lære mer, sier Matiyas.

MINIANDAKT

TATT TIL SIDE OG FORFREMDET

Å bli tatt til side kan være både spennende og skummelt på samme tid. Du tenker at nå blir det ris eller ros. Andre ganger kan det å bli tatt til side innebære at en får vite noe om hva som skjer fremover. Du får kanskje en sniktitt på en ny ordre som lederen vil du skal jobbe med, og det tenner et håp om forfremmelse.

Jesus tok en gang disiplene sine til side. Som en god leder ville han følge opp sine etterfølgere tettest mulig, og gi dem en sniktitt på det som lå foran.

«Jesus ville gi disiplene sine håp.»

I Lukas 18,31–33 står det: Han tok de tolv til side og sa til dem: «Se, vi går opp til Jerusalem, og alt det som profetene har skrevet om Menneskesønnen, skal gå i oppfyllelse. (...) de skal piske ham og slå ham i hjel. Og den tredje dagen skal han stå opp.»

Jesus ville gi disiplene sine håp. Nye tider var på vei.

Vi lever i disse tidene nå. I likhet med disiplene har Jesus tatt livet ditt i en fullstendig ny og bedre retning. Du får bli med til Jerusalem og Golgata, og får ta del i den største forfremmelsen – oppstandelsen fra de døde!

JON GEORG FISKE

FRA BIBELEN:

Luk 18,31-33

Tryggheim-elever med en turgruppe på Borestranda på Jæren. Gruppen arrangeres av lærere på skolen, og rektor Gjermund Viste sier det er viktig med ansatte som ser og tar seg tid til elevene.

FOTO: TÅRN HELGE
HELGØY

«Vi prøver å utruste ungdommen til å bevare troen etter endt skolegang, og har et forberedende seminar ved slutten av tiden hos oss.»

GJERMUND VISTE
REKTOR PÅ TRYGGHEIM

I SAKEN MØTER DU:

Anette Sørensen Rege, rektor og tidligere elev ved Nordborg skoler.

Nora Birkelund, elev ved Nordborg vgs. Fra Nordreisa og har gått på kristne skoler hele skolegangen.

Karoline Fauske, elev ved Nordborg vgs. Fra Senja og blant initiativtakerne til Inside.

Gjermund Viste, rektor ved Tryggheim skular.

Trevor Cooling, professor ved Canterbury Christ Church University og blant verdens ledende forskere på kristen utdanning.

Asle Ystebø, leder for Egill Danielsen stiftelse som eier Daniel-sen-skolene.

Sidsel Høland Olausson var skolerådgiver i NLM Norge, men arbeider fra mars i Kristne friskolers forbund.

SETTER GUD

Mange unge faller fra troen, og enda flere tør ikke å snakke om den. Hva kan de kristne skolene gjøre for å bidra til en slitesterk tro?

TEKST & FOTO ANDERS ARTMARK AANENSEN

PÅ TIMEPLANEN

NLM er eier eller medeier i 15 forskjellige videregående skoler fra Drottningborg i sør til Finnsnes i nord. Det er siste steg på veien før et studentliv eller en jobbkarriere hvor mange får troen sin utfordret. Utsyn tok turen helt nord for å se hva Nordborg videregående skole gjør for å formidle og utruste til en slitesterk tro.

FÅ KRISTNE

Summingen fra gruppearbeidet i klasserommet avtar når lærer Helen Arnesen signaliserer at det er tid for andakt. Det er en rutine alle klassene ved Nordborg videregående skole har på slutten av dagens første time.

– Vi mennesker har så lett for å bli bekymret, men det er så mange steder i Bibelen som handler om at vi ikke skal være så redde. Herren er vår hyrde, sier Arnesen.

Selv om dette er en kristen skole eid av NLM, er de færreste av tilhørerne fra en kristen bakgrunn.

– Det er veldig bra klassemiljø, flinke lærere og bedre enn forventet på Nordborg. At det er en kristen skole går fint så lenge vi får tro på hva vi vil, sier en jentegjeng når timen er over.

– De fleste velger oss ikke fordi vi er en kristen skole, men til tross for det. Elevene kommer hit for vårt tilbud, og så kan de ta på kjøpet at vi er en kristen skole, sier rektor Anette Sørensen Rege.

1.

1. Rektor Anette Sørensen Rege ved Nordborg skoler sier at hun selv vokste i troen som elev på skolen.

2. Nora Birkelund (16) går første året på linjen Helse og oppvekst. Hun vurderer bibelskole eller folkehøgskole etter endt skolegang.

VISION

NLM ungs møtekonsept for skolene.

Har vært arrangert siden 2002

Møtehelg hvor Vision-teamet arrangerer både åndelige og sosiale aktiviteter. Vision-teamene involverer 10–16 unge voksne.

Disse skolene får besøk av Vision-team: Kongshaug, Lundeneset, Vestborg, Val, Tryggheim, Drottningborg, Nordborg, Sygna, Kvitsund, Hurdal og Rødde.

» Hun sitter på kontoret sitt med utsikt over de vinterkleddede fjellene som omkranser bygda Finnsnes. Skolen har et lite internat, men de aller fleste elevene er fra nærområdet og bor hjemme.

– Elevflokkene er nok et ganske godt tverrsnitt av befolkningen her, men vi skulle ønsket oss litt flere elever på internatet, fastslår rektoren. – Det gir litt andre utfordringer enn det mange kristne skoler har i hverdagen.

– Det er ikke utfordrende å profilere oss som kristen skole – det er annerledesheten som definerer oss. Men vi må imøtegå noen fordommer mot en kristen skole, og iblant forklare at vi har skikkelige læreplaner og så videre, forklarer Rege.

IVARETA KRISTNE ELEVER

Den lille flokken aktive kristne elever kommer gjerne fra steder med svært få kristne ungdommer.

– Det er veldig viktig for oss å ivareta de elevene som definerer seg som kristne. Det kristne miljøet på skolen er ikke veldig stort. Da er det avgjørende å få lærere som har forståelse for våre verdier og som trekker i samme retning. Vi har også ungdomsarbeider og internatleder som skaper kristen voksenkontakt. Iblant kommer Fjellheim-elever i praksis, og den kontakten mellom ungdommer er verdifull, sier rektoren.

NLM ungs møtekonsept for skolene, Vision, besøker også Nordborg. Den siste gangen ville to elever ta imot Jesus.

– Vision er så bra i alle ledd, og det er veldig flott hvis noen som har gått på Nordborg har fått en tro i løpet av tiden her. Vi håper jo at det blir sådd noe i alle ungdommene som går her. Samtidig kan ikke

2.

ungdommene bli et objekt for et mål om at de skal bli kristne. Vi må gi dem god undervisning og en opplevelse av å bli sett og tatt vare på, sier Rege

– Men er det positivt når kristne ungdommer søker til Nordborg i stedet for å bli på offentlige skoler?

– Den debatten har mange forskjellige sider. For min egen del var det avgjørende å gå på Nordborg – kanskje hadde jeg likevel vært kristen i dag, men helt sikkert ikke rektor her. Jeg ser problemet hvis alle de kristne ungdommene i en bygd drar til kristen skole, men for noen er det helt avgjørende å gå på kristen skole.

– HJELPER TROEN

Skoledagen når sin endestasjon og ettermiddag blir kveld. Nora Birkelund (16) spiser kveldsmat med noen av de andre elevene som bor på internatet. Hun er fra Nordreisa i Nord-Troms, nesten 30 mil øst for Finnsnes.

– Jeg synes det er en fin overgang til voksenlivet å bo alene. Jeg trives veldig godt her, sier hun.

«Skolen er flink til å ta vare på det kristne innholdet selv om det ikke er så mange kristne på skolen.»

NORA BIRKELUND
ELEV PÅ NORDBORG

3.

3. Elever på Nordborg: Fra venstre Ida Helen Kildahl (17), Karoline Bjørkli (16), Emilie Simonsen (16), Marielle Kampevoll (17), Sara Paulsen (16) og Lynn Myrvoll (16) synes det er koselig med de daglige andaktene selv om de ikke kaller seg kristne.

4.

4. Karoline Fauske (17) fra Senja er nærmest vokst opp på Nordborg, og det var helt naturlig for henne og også bli elev på skolen.

Birkelund er fra en kristen familie og har alltid gått på kristen skole.

– Jeg er takknemlig for den muligheten og jeg føler ikke det er noe negativt. Det hadde vært vanskeligere å være kristen i en offentlig skole. Jeg har hatt mange venner som ikke har vært kristne på fritiden, sier hun.

På Nordborg er det mye færre kristne elever enn på den forrige skolen.

– Jeg har ikke så mange kristne som jeg er sammen med i løpet av skoledagen. Men jeg har fått flere kristne venner på fritiden, sier Birkelund og mener skolen er flink til å legge til rette for at de kristne elevene kan bevare troen.

– Det er andakter og fellessamlinger. Skolen er flink til å ta vare på det kristne innholdet selv om det ikke er så mange kristne på skolen, mener Birkelund før hun går til bibelgruppe på internatet.

Karoline Fauske (17) fra Senja er en av de andre kristne elevene ved skolen. Hun bor hjemme hos foreldrene.

– Selv om det ikke er så mange kristne elever, har det hjulpet mye at lærerne er kristne. Andakt på morgenen er fint, og det hjelper troen min å gå på en kristen skole. Det ville vært helt annerledes hvis jeg var den eneste kristne på skolen, sier hun.

Sammen med ei venninne vil hun starte skolelag på skolen, men hun står allerede i spissen for møtekonseptet Inside som arrangeres en gang i måneden på kveldstid på skolen.

– Etter at Vision-møtene ble arrangert har det kommet ganske mange. Det kommer 10–15 ungdommer, mens vi tidligere kanskje bare var fire i tillegg til styret. NLM ung-lederen i regionen har foreslått at vi holder Inside-møtene oftere, og jeg tror det er bra med jevnlig påfyll, sier Fauske.

MEDELEVER VIKTIGST

Tryggheim er i en helt annen situasjon. Skolen er i det området av landet hvor NLM står ster-

kest, og hvor bedehus og kirker ligger tett. Mange av elevene bor også på internatet med 200 plasser.

– Vi har en svært høy andel elever fra kristen bakgrunn, men vi er samtidig glad for at mange lokale ungdommer velger Tryggheim, sier rektor Gjermund Viste.

Det er et rikholdig program på skolen av kristne og sosiale aktiviteter. Samtidig er det ikke aktivitetene i seg selv, som elevene mener er viktigst. I en undersøkelse blant VG3-elevene blir medelever etterfulgt av lærerne pekt ut som de viktigste årsakene til positiv utvikling i løpet av tiden på skolen.

– Undersøkelsen bekrefter at miljøet på skolen og lærerne er svært viktige. I rangeringen av påvirkningsfaktorer blir medelever valgt klart mest, mens i de åpne svarene er det lærerne som blir nevnt oftest, sier Viste.

Han tror at internatet spiller en nøkkelrolle i denne utviklingen.

– Vi prøver alltid å få ansatte som deler og

1. Tryggheim har flere sosiale møtepunkt utenom skole-tid, og nettopp medelever blir trukket fram som viktigste positive påvirkningsfaktor i en undersøkelse skolen har utført.

2. Lærer Geir Tjeltveit har med seg en Tryggheim-klasse på ekskursjon.

BEGGE FOTO: TÅRN HELGE HELGØY, TRYGGHEIM SKOLER

Rektor Gjermund Viste ved Tryggheim skular tror det er et stort potensiale i å undervise med en kristen innfallsvinkel i alle fag. FOTO: TRYGGHEIM

Leder Asle Ystebø i Danielsen-skolene mener de kristne skolene må lære elevene kritisk tenkning knyttet til kristen tro for å kunne møte kritiske spørsmål.

Professor Trevor Cooling er opptatt av hvordan skolene kan utruste elevene til å uttrykke den kristne troen på alle arenaer i livet.

1.

» gjør en innsats for Tryggheims visjon. Det blir nok til en viss grad sikret ved at ansatte ved skolen må gjøre en del dugnad som krever motivasjon. Internatet fører også med seg mange fritidsaktiviteter og arrangementer som gir tilknytning til skolemiljøet, sier rektoren og trekker også fram skoleturer og russetiden som fellesskapsbyggende tiltak.

«KRISTEN INFILTRERING»

Dessuten vil skolen at det kristne verdigrunnlaget gjennomsyrrer alt som skjer.

– En elev svarte i undersøkelsen følgende: «Det er kristen infiltrering av alt på skolen (positivt ment)». Vi vil at skolen har en tydelig kristen profil, men samtidig ha respekt for enkeltmennesker og deres ståsted – uansett om de bærer kristen tro eller ikke, sier Viste.

Undersøkelser viser at mange unge faller fra troen etter videregående skole, og i en nyere undersøkelse gjort av Laget NKSS svarer studentene at de i liten grad snakker om sin tro utenfor kristne sammenhenger.

– De kristne skolene har i større grad fått en rolle som trosformidler. Det er mange flere nå som er helt blanke på kunnskap om kristen tro enn tidligere-

re, og vi ser et stort spenn i kunnskapen også blant dem som kommer fra en kristen bakgrunn. Vi prøver å utruste ungdommen til å bevare troen etter endt skolegang, og har et forberedende seminar ved slutten av tiden hos oss, sier Gjermund Viste.

KRISE BLANT KRISTNE

Rektoren deltar på rektorkonferansen for skoleledere ved skolene til DELK, ImF, Normisjon og NLM. Der foreleser Trevor Cooling, professor ved Canterbury Christ Church University sitt seminar, verdenskjent for sin forskning på kristen utdanning.

– I England har vi en krise blant kristne som finner det vanskelig å relatere troen til sitt offentlige liv. Utfordringen er hvordan kristne kan uttrykke troen sin i alle områder av livet. Mange opplever at skolene ikke hjelper dem her, sier Cooling.

Han understreker at bibelkunnskap, tilbedelse og kristne fellesskap er viktig, men at det ikke er nok i seg selv i møte med disse utfordringene.

– Hvis dette blir den eneste trosformidling ved de kristne skolene, så lærer vi elevene at det er en kristen del av livet og en akademisk del. Vi separerer disse to, mener professoren.

Derfor mener han at en kristen tankegang må

2.

«Bibelkunnskap, tilbedelse og kristne fellesskap er viktig, men det ikke er nok i seg selv»

TREVOR COOLING
PROFESSOR VED CANTERBURY CHRIST CHURCH
UNIVERSITY SEMINAR

gjennomsyre all undervisning som foregår på de kristne skolene.

– Det er ikke om å gjøre å legge til bibelvers i alle fag. Vi må se på fagene og definere hva vi tenker er suksess med en kristen målestokk. Hvordan kan vi undervise dette på en kristen måte? forklarer Cooling og viser til fotballbanen for å gi et eksempel:

– Hvis vi i gymtimen skal ha fotball – hvilke mål har vi da for elevene? Det bør ikke i første rekke være eliteprestasjoner og profesjonelle fotballspillere. Vi må ha en annerledes tilnærming og kanskje heller legge vekt på hvordan vi kan gjøre hverandre gode.

FERDIGE KRISTNE SVAR

Han er samtidig opptatt av at de kristne skolene legger til rette for en åpen debatt – også om trosspørsmål.

– En vanlig feil er at lærerne går inn i et «fortellermodus» når de skal formidle kristen tro. Vi utfordrer ikke elevene til å utforske spørsmålene selv, men forteller dem de riktige kristne svarene. Slik gjør vi det ikke i andre fag, men mange tror det er det eneste

riktige når det kommer til trosspørsmål, mener Cooling.

– *Kan det være et problem hvis barna kun går på kristne skoler?*

– Det kan være en fare der hvis målet til skolen i første rekke er å beskytte barna, men da ville jeg ikke sagt det var utdannelse i det hele tatt. Det er en naturlig del av kristen utdannelse å eksponere elevene for andre med andre synspunkter enn oss, mener professoren.

UTRUSTE TIL AKADEMIA

Leder for stiftelsen bak Danielsen-skolene, Asle Ystebø, sier at de arbeider mye for å skape gode møtepunkter mellom tro og fag.

– Det er helt vesentlig for oss, og vi tror det er viktig for å kunne være et helt kristent menneske. Elevene bør lære å ta med troen i måten man bruker sin kompetanse videre i livet. Det å ha arbeidet med forholdet mellom troen og faget mitt hjelper i utfordringene man møter mot troen i høyere utdanning. Vi kan være trygg på at vi som kristne har noe verdifullt å bidra med og kan løfte stemmene

fra et kristent perspektiv, sier Ystebø.

Han mener både andakter, apologetikk og møtene elever imellom er viktige deler av dette.

– Elevmiljøet er utrolig viktig, og at det er arenaer der elevene kan snakke om tro med hverandre. Dessuten gjør det noe med en elev å få 500 andakter i løpet av tre år. Gjøres det uklokt kan det være negativt, men det ligger et fantastisk potensial der i å møte kristen tro, mener han.

Ystebø tror ikke det finnes mange eksempler på kristne skoler som kun er en beskyttelse for troen.

Den stereotypen finnes i liten grad i Norge, delvis på grunn av lovverket. De fleste skoler vil ha forskjellige typer elever. Jeg forstår godt foreldre som tenker at de vil beskytte barna sine ved å sende dem til en kristen skole. En kristen skole vil mange ganger være et tryggere miljø enn alternativet. Men hvis målet er en tro som bærer kan vi ikke bare tenke på beskyttelse – vi må tenke minst like mye på utrustning.

Lærer **Helen Arnesen** på Nordborg holder andakt i klasserommet. Elevene følger oppmerksomt med selv om et fåtall av dem kaller seg kristne.

FOTO: ANDERS ARTMARK
AANENSEN

– KRISTNE SKOLER ENDA VIKTIGERE

Sidsel Høland Olausson ber lærerne være tydelige om sin kristne tro i undervisningen.

Avtroppende skolerådgiver i NLM, Sidsel Høland Olausson ledet komiteen som planla Rektorkonferansen 2019.

– Vi satte opp trosformidling og livslang tro som temaer fordi vi ser at når mennesker er i overgangen i livet, så mister mange kontakten med kristne fellesskap, og noen ganger troen. Skolene ønsker at elevene er godt forberedt til å møte utfordringene i et studentmiljø eller når de går ut i jobb, sier Olausson.

TYDELIGE

Hun sier at kristne skoler kan være tydelige om sin tro i undervisningen.

– Noen lærere som blir ansatt i våre skoler må avlæres en nøytralitet – en tanke de får fra utdanningen. Når skolene har fått godkjennelse på et religiøst grunnlag, ber friskoleloven oss om å være tydelige med et kristent perspektiv i alle fag, sier

skolerådgiveren som i disse dager begynner i ny jobb i Kristne Friskolers Forbund.

NØYTRALITET

Nettopp denne sterke vektleggingen av nøytralitet i den offentlige skolen gjør at hun mener de kristne skolene er desto viktigere.

– De kristne skolene har et kristent verdigrunnlag som skal prege hele skolen, og kristne forbilder kan formidle evangeliet med respekt hver dag. På flere vanlige skoler får ikke elever lov til å ha kristne skolelag. Det koster mye for mange ungdommer å følge Jesus i dag.

– *Er du redd for at de kristne skolene blir beskyttende subkulturer?*

– Det er veldig få som går hele skolegangen på kristne skoler. NLMs skoler er åpne for alle uansett livssyn, og alle har store innslag av elever som har lite eller ingen kontakt med kirken.

Sidsel Høland Olausson mener det er viktig at skolene bidrar til at elevene får en moden tro.

FOTO: SILJE MÅSEIDE

Tryggheten du trenger i møte med framtiden.

Hos Knif Trygghet får du som frivillig eller ansatt i et kristent fellesskap forsikret både dine og din organisasjons eiendeler.

knif Trygghet
Kristen-Norges eget forsikringsselskap

kniftrygghet.no | privat@kniftrygghet.no | 23 68 39 00

Pinsepredikanten Peter

Dette er et utdrag fra boken *En bror ved Guds side*, som er skrevet av Egil Sjaastad og nylig utgitt på Lunde forlag.

Vær høflig! Ikke provoser! Ta folk med det gode!

I undervisningstimer har jeg flere ganger uttrykt meg slik når temaet var samtale med ikke-troende om Jesus. Og det står jeg fortsatt ved. Høflighet og en moderat språkbruk svarer seg alltid. Likevel er det et men her: En skal ikke pynte på budskapet så det blir utydelig.

Pinsedag holdt apostelen Peter en mektig tale. Han forkynte i Åndens kraft og trådte derfor fram med stor frimodighet. Hovedtemaet for ham var at profetiene om Messias nå var oppfylt. I sentrum av det hele var Jesu død, oppstandelse og himmelfart. Peter lar ikke tilhørerne få en forgylt versjon av det som hadde skjedd. Nei, han sier rett ut: «Han ble utlevert til dere, slik Gud på forhånd hadde bestemt og kjente til, og ved lovløses hånd naglet dere ham til korset og drepte ham» (Apg 2,23). Mot slutten av talen gjentar han det: «Så skal hele Israels folk vite for visst: Denne Jesus som dere korsfestet, ham har Gud gjort til både Herre og Messias» (Apg 2,36). Her er ikke noe «la oss glemme det som skjedde!» Nei, jødernes ledere ble minnet om det de hadde gjort, uten modererende vendinger.

Stikken i hjertet

Fordi pinse-ånden virket gjennom talen, kom tilhørerne i virkelig sjelenød. «Det stakk dem i hjertet», forteller Lukas (Apg 2,37). Og de spurte Peter og de andre apostlene: «Hva skal vi gjøre?» Dette var begynnelsen på den store vekkelsen i Jerusalem. Pinsedagen innledet nemlig en turbulent vekkelsestid. Motstanden ble stor. Men allerede første dagen kom 3000 til tro. Blant disse var det mange som kjente stikken i hjertet fordi de hadde vært aktører da Jesus ble korsfestet.

Noen dager etterpå sto Peter igjen foran en stor flokk. Han hadde i Jesu navn helbredet en syk. Reaksjonen var undring og forferdelse. Like frimodig som på pinsedag trådte Peter fram for folket. Igjen var temaet Jesus, hans død og opphøyelse. Han sier noe som tilsynelatende modererer det han sa pinsedag:

Israelittiske menn. [...] Jeg vet at dere har hand-

let i uvitenhet, likesom også deres rådsherrer. Men Gud oppfylte på denne måten det som han forut forkynte ved alle profetenes munn, at hans Messias skulle lide. (Apg 3,12. 17–18)

Ingen unnskyldning

At rettsprosessen mot Jesus var et slags forsvar for religionen deres, og at de ikke for alvor visste hva de gjorde, var likevel ingen unnskyldning. De hadde handlet i misunnelse og ondskap, de hadde kvittet seg med en som de visste var uskyldig i mye av det de anklaget ham for.

Og rekken av aktører var flere enn rådsherrene og folkets ledere. Det visste de første kristne. Under bønnemøtet som omtales fra forfølgelsestiden, ba de samstemmig:

Ja, i sannhet! I denne byen samlet de seg mot din hellige tjener Jesus, som du salvet, både Herodes og Pontius Pilatus sammen med hedningene og Israels folk, for å gjøre det som din hånd og ditt råd forut hadde besluttet skulle skje. (Apg 4,27–28)

Peter og de andre leste mye i Salmenes bok, Salme 22 hørte med i deres andaktsliv. Det ble jo dessuten fortalt dem at Jesus siterte denne salmen på korset. Kunne de annet enn å oppdage salmens skildring som en beskrivelse av ugjerningene mot Jesus?

Men også mange av Jesu motstandere kjente denne salmen. Da de fikk høre apostlenes forkynning, måtte Salme 22 framstå som en rystende skildring av deres overgrep. I en gjendiktning har jeg formulert salmens budskap slik:

Foraktet og plaget

De spotter og vrenger munnen.
De rister på hodet i stor forakt.
De kler meg i vanærens klær.

Som sterke okser i vrede
de kommer imot meg med olme blikk.
De brøler som løver på jakt.

ILLUSTRASJONSFOTO: DYLAN MCLEOD/UNSPLASH

Jeg roper i ensomhet, Herre.
Jeg ligger foraktet i dødens støv.
Nå er jeg en smertenes mann.

Min tunge kleber ved ganen.
Men Gud, la din plan og din vilje skje
om enn du gjør meg elendig.

Min time er kommet. Men Fader:
Forlat dem, de vet ikke hva de gjør –
... de vet ikke hva de gjør.

«De vet ikke hva de gjør»

Peter kunne opplagt ha gått videre på dette anklagende sporet og stilt dem til veggs. Men kanskje var det Jesu ord på korset som gjorde at Peter ikke gikk videre med anklagene mot dem i talene sine? «Far, forlat dem, for de vet ikke hva de gjør» (Luk 23,34).

Som vi har sett ovenfor, skiftet nemlig Peter fokus og betraktet korsfestelsen fra en helt annen synsvinkel. Gud i himmelen hadde nemlig «på forhånd ... bestemt» det som skjedde (Apg 2,23. Bibelen 2011). Eldre oversettelser uttrykker at det skjedde «etter Guds fastsatte råd og forutviten». Det var altså ikke bare slik at Gud på forhånd visste alt som skulle skje. Han hadde også i sin evige rådslutning bestemt det som skulle skje (jf. Ef 1,4–7). Han hadde selv latt profeter

risse opp konturene av begivenhetene. Han «oppfylte ... det som han forut forkynte ved alle profetenes munn» (3,18). Det hele var regissert av Ham. Som det heter i den bønningen de kristne ba: De har «gjort det som du ved din hånd og din vilje hadde bestemt skulle skje». Dette gjaldt ikke bare ydmykelsene og korsfestelsen. Guds evige plan var å opphøye den korsfestede Herrens tjener til sin høyre hånd og gjøre ham «til både Herre og Messias» (2,36).

Oppsummerende kan vi si at apostlene, med Peter som den ledende, fra pinsedag av lot påskebudskapet være sentrum i forkynnelsen! Pinseforkynnelse er nærgående påskeforkynnelse, og den ender med å proklamere at Jesus for opp til himmelen og sitter ved Guds høyre hånd – i pakt med Skriftene. Påskebegivenhetene utlegges altså både som uttrykk for menneskelig brutalitet og som sentrum i Guds forut planlagte og forut bestemte frelsesplan. Klimaks er den gjentatte seiersproklamasjonen, at Gud oppreiste Jesus fra de døde og plasserte ham ved sin side i himmelen. «Gud reiste ham opp og løste ham fra dødens rier. Døden var ikke sterk nok til å holde ham fast» (Apg 2,24). Nå er synden sonet. Døden beseiret. Frelsesriket opprettet. Ved omvendelse, dåp og tro tas syndere inn i dette frelsesriket. Gjennom evangeliet – budskapet om Guds frelsesgjerninger gjennom Jesus – rekkes hånden ut endatil til de sentrale aktørene i rettsprosessen mot Jesus.

Egil Sjaastad ble nylig pensjonist etter en årrekke som høgskolelektor ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole. Han har også vært rektor ved Fjellhaug.

VI OVER 60

Lundeneset 3. - 7. juli, 2019

Talere: Asbjørn Kvalbein og Odd Åge Ågedal

Sang og musikk: Odd Åge Ågedal og Arne Bøe, m.fl.

Program: 53 77 51 00
post@lvs.no. Arr. NLM

RADIO ØST

Radio Øst søker medarbeider

Arbeidsoppgaver

- Være med i programproduksjon av både kristne og almene program
- Noen administrasjonsoppgaver
- Inntektsbringende arbeid i samarbeid med redaktør

Kvalifikasjoner

- Erfaring fra radioarbeid en fordel, men ikke en betingelse
- Lyst til å jobbe med «radiomisjon»
- Evne til å jobbe selvstendig

Vi forutsetter at søker bekjenner den kristne tro og kan identifisere seg med NLM sitt formål og verdier i samsvar med «Verdidokument – Grunnlagsdokument for ansettelse i Norsk Luthersk Misjonssamband».

Vi kan tilby

Full opplæring. Lønn etter NLMs regulativ. 50% stilling med mulighet for mer.
Et hyggelig miljø, med arbeidssted i Råde. Radio Øst er en allmennradio med kristen profil som sender 24 timer 7 dager i uka på DAB, FM og internett. Den eies av organisasjoner, kommuner og foreninger i Østfold, med NLM som hovedeier.

For spørsmål eller informasjon kontakt styrets leder Lars Otto Hammer lohamme@online.no eller ansvarlig redaktør Sølvi Olimb, solvi@radio-ost.no, tlf kontor 69294242.

Søknad, CV og referanser sendes:
Radio Øst, v/Sølvi Olimb, Postboks 14, 1641 Råde

Søknadsfrist: 30. april Tiltredelse: etter avtale

Gi Guds ord til konfirmanten

Vi ordner navnetrykk og evt. innskåret register. Bestill i god tid!

Kjøp enkelt i vår nettbutikk eller i bokhandelen.

NORSK BIBEL

norsk-bibel.no • post@norsk-bibel.no • 22 00 73 06 - 47 48 44 30

KREATIV FORMIDLING

OPEN AIR CAMPAIGNERS

Nettbutikk: www.oac.no

Ta kontakt for kurs

Fjellhaug
internasjonale
Høgskole

STUDIETILBUD

- Bachelor Praktisk teologi
- Bachelor Teologi og Misjon
- Master Teologi og Misjon

Årsstudier

- Bibel og Misjon
- Bible, Ministry and Mission
- Kristendomskunnskap
- KRLE

Nettstudier

- KRLE
- Kristendomskunnskap

BØNNEEMNER

Mandag: Be for NLMs utsendinger og samarbeidskirken i Japan. Be om vekkelse og fornyelse i menighetene.

Tirsdag: Be for mediearbeidet i NLM – gjennom blader, nettsider og video. Be om visdom til å lage godt og byggende stoff.

Onsdag: Be for det diakonale arbeidet i NLM. Be om at vi kan vise omsorg og nestekjærlighet blant dem vi møter i hverdagen.

Torsdag: Be for NLMs høgskoler. Be om Guds velsignelse over elever og ansatte.

Fredag: Be for arbeidet i NLMs regioner. Be for ansatte og frivillige, og for misjonsfelleskapene.

Lørdag: Be om at NLMs barnehager får gi barna trygghet og et sant bilde av Jesus. Be om velsignelse over de ansatte.

Søndag: Be om utholdenhet i forbønn. Be om at flere oppdager løftene som er knyttet til bønn.

Utsyn utgis 16 ganger i året.

Pris: kr 600

Ungdomspris*: kr 420
(*under 26 år)

Utlandet: kr 324 i portotillegg

Kontonummer: 8220 02 90905

Bestilles i Utsyns abonnementsavdeling. Abonnementet varer til det blir oppsagt. Utsyn kan også bestilles på lydfil.

ISSN: 0802-1716

Annonsepriser:

kr 10,00 (kr 15,00 i Utsyn med regionsider) per spaltemillimeter på annonseside.

FOTO: MARIUS BERGERSEN

JAPAN

Månedens misjonsfelt

Mange menigheter i Japan har hovedsakelig godt voksne medlemmer. Menighetene er ofte små, og menighetskulturen kan også gjøre det krevende å oppnå vekst. Disse utfordringene ser man i de aller fleste japanske menigheter.

– Det er fortsatt ingen som har knekt koden for å nå japanske ungdommer med evangeliet, forklarer en av NLMs utsendinger.

NLM ønsker sammen med samarbeidskirken VJELK å satse mer på å nå unge i Japan i årene fremover.

Les mer og se film om månedens misjonsfelt på nlm.no.

FOTO: PRIVAT

DANIELSEN MED INNBRINGENDE MISJONSKVELD

Det yrte i ganger og klasserom da Danielsen Sotra trommet sammen til misjonskveld torsdag 21. februar

– Elevene har fått fritt spillerom, da blir det gjerne bra, sier lærer Robert Hisdal.

Luftgeværskyting, innsamling til snauklipping, straffeskudd og en aldri så liten spøkelsestunnel. Misjonskvelden har snudd skolelokalene på hodet, og idet en kommer inn døren minner det mer om et tivoli enn et undervisningssted.

Målet med alle aktivitetene er å få inn mest mulig penger til misjon, og det har en

lyktes godt med opp gjennom årene. Blant de besøkende er besteforeldre, onkler, tanter og søsken til elevene, og bongsalget gikk godt.

Kvelden ble avsluttet med en fellesøkt i gymsalen. Der var det premieutdeling til noen, mens andre ble innhentet av løfter gitt for den gode sak. En av elevene måtte bøte med hårmanken, men lærer Harald Ruud fikk salen til å humre da klippemaskinen ga seg etter halvgjort jobb.

Totalt samlet Danielsen Sotra inn ca. 90.000,- som skal gå til Indonesia.

EIVIND ALGRØY

STARTER NY PODCAST

Nå kommer ny podcast med Espen Ottosen og Øyvind Åsland. Informasjonslederen og generalsekretæren kaster seg over et nytt medium for å nå lenger ut med misjon og trosspørsmål.

TEKST HELGE DAGSLAND FOTO SILJE MÅSEIDE

Øyvind Åsland og Espen Ottosen går på luften med ny podcast. Med det klingende podcast navnet *Ottosen og generalen* skal de fremover cirka hver tredje uke møtes for å snakke sammen om temaer som engasjerer dem. Selv sier de at de er enige om mye, men lar seg også engasjere av forskjellige ting.

TO ENGASJERTE MENN. Hovedpersonene selv mener at navnet, *Ottosen og generalen*, er akkurat passe høytidelig og uformelt.

– Dette skal være en engasjert samtale, ikke en diskusjon, sier Ottosen.

De er begge offentlige personer som stadig får spørsmål av journalister, men har kommet frem til at de egentlig sjelden får snakke om det som virkelig engasjerer dem. Nå ønsker de i podcastene å bruke tid på viktige temaer som kristent liv, misjon, samfunn og teologi, og gi det et verdensvidt fokus.

– Vi ønsker å formidle og inspirere, og at det til og med kan være litt oppbyggelig, sier Øyvind Åsland.

NYANSERT DAGSORDEN. – Vi ønsker også å sette dagsorden i debatter, sier Ottosen, mens generalsekretæren kanskje er litt mer moderat når han sier:

– Dette er en mulighet til å sette ting på spissen, nyansere og inspirere.

Og varierte temaer blir det, allerede i første sending er de blant annet innom Ole Gunnar Solstjær, Paris, Kenya og Åslands egne erfaringer som misjonær der, samt en aldri så liten «overraskelse».

Podcasten blir tilgjengelig både i lydfil og på film, og en egen side på facebook gir også noen spennende muligheter.

For å lytte til podcasten kan man klikke seg inn på nlm.no. Der finnes det linker til hvor episodene kan lastes ned og abonneres på. Spotify og iTunes er noen av dem. I tillegg ligger episodene ute som videopodcast på Youtube og Vimeo.

NY UL-GENERAL

Christian Bredvei Gusland blir ny prosjektleder for UL. Han tar over for Morten Eikli.

– Det er de mange hundre engasjerte ildsjelene i Guds ledelse og kraft som gjør at UL er en festival som forandrer. Det er et stort privilegium, som jeg gleder meg til, sier Gusland. **UTSYN**

verden for kristus

NORSK LUTHERSK
MISJONSSAMBAND

LEDIGE STILLINGER:

LEDER NLM UNG

NLM region Midt-Norge søker vikar for Leder ung i 100% stilling

Søknadsfrist: **25. april 2019.**
Tiltredelse: **Etter avtale.**

UTSENDING

NLM ønsker å komme i kontakt med deg som kan tenke deg å være utsending for NLM til Elfenbenskysten.

Søknadsfrist: **14. april 2019.**
Tiltredelse: **Etter avtale.**

UNGDOMSARBEIDER

NLM region vest søker to til fire ettåringer i 100%.

Søknadsfrist: **15. mars 2019.**
Tiltredelse: **19. aug. 2019.**

FULLSTENDIGE UTLYSNINGER:

nlm.no

OVERSKUDD FOR FJELLHAUG

For første gang på mange år gikk Fjellhaug Internasjonale Høyskole (FiH) med overskudd. Rektor Frank Ole Thoresen (bildet) kan vise til et regnskap med 950 000 kroner i pluss i 2018, noe som er rundt 2 millioner bedre enn budsjettet. Han forklarer overskuddet med langsiktig strategisk jobbing, trofaste givere, god studenttilgang og ikke minst ansvarsfulle medarbeidere.

– Dette overskuddet gir oss muligheter til å styrke institusjonen, for vi har mye vi vil gjøre. Vi er fremdeles avhengige av givere, og veldig takknemlige for alle som støtter Fjellhaug, sier han.

FiH har siden 2014 nesten hatt en dobling i studenttallet, og har blant annet hatt en vellykket satsing på nettstudier.

– Det er mye spennende som skjer på Fjellhaug, og søknadsfristen er 15. april, avslutter han.

HELGE DAGSLAND

Lærer Eli Bjuland (f.h.) hadde sofasamtale med medieprodusent Even Kleppa, leder Hans Arne Sanna i NLM utland, misjonsrådgiver Rune Mjølhus og misjonær Helga Røyland da Tryggheim skular arrangerte temakveld om misjon.

FOTO: TÅRN HELGE HELGØY

INSPIRERTE TIL MISJON PÅ TRYGGHEIM

– Vi skal fortsette å sende mennesker, var budskapet til leder Hans Arne Sanna i NLM utland.

«Misjon i ei ny tid» var temaet da Tryggheim skular på Nærbø inviterte til kveldssamling mandag 18. februar. Om lag 400 mennesker fylte møtesalen da NLM utland-leder Hans Arne Sanna og misjonsrådgiver Rune Mjølhus gjestet skolen.

– Evangeliet går fram. Kirken vokser. Likevel er det over 6000 folkegrupper som ikke har en levende kirke, og som ikke har mulighet til å høre

verdens beste budskap. Folk lengter etter å høre om en de ikke har hørt om, sa Sanna.

– Selv om verden endrer seg, skal NLM fortsette å sende mennesker. Uansett hvor krevende det er, skal vi våge å gjøre det. Når vi sender mennesker, skjer det noe, la han til.

Temakvelden om misjon var en av totalt fem temakvelder som arrangeres på Tryggheim skular i forbindelse med 100-års-jubileet i 2019.

HENRIK FOSS

FOTO: ROGER GIHLEMOEN

BØNN OG STRATEGI

Årets misjonærkonferanse i Øst-Afrika hadde bønn som tema, og Knut Kåre Kirkholm hadde gode bibeltimer om Herrens bønn. TeFT Utland-ungdommene arrangerte et strålende barneopplegg – som vanlig, mens vi

voksne hadde revisjon av vår Øst-Afrika-strategi som hovedagenda. Det var inspirerende å høre rapporter om mye godt arbeid og at nye tok imot Jesus også i 2018. Feltet bruker flere og flere ressurser østover mot et

av de minst nådde folkegruppene i østlige Afrika, og de fleste utsendinger er per 2019 direkte og indirekte knyttet til s-arbeidet. Det er altså sensitivitetshensyn som gjør at bildet ikke viser alle ansiktene. Feltet vil oppleve mye

utsiftning i 2019 og 2020, og vi oppmuntrer deg som leser til å vurdere tjeneste i østlige Afrika. Vi har bruk for deg!

KRISTOFFER KROHN SÆVRE

NLM GJENBRUK NÅ TIL STEDE PÅ ISEN

NLM Gjenbruk samarbeider med en rekke norske idrettslag, både på topp- og bredde nivå. Samarbeidene gir bedriften mulighet til å nå flere mennesker.

– Butikkene våre drives ikke kun for å tjene penger. Vi ønsker også å skape synlighet for NLM. Idrett er veldig populært i Norge, og ved å være til stede der kan du nå mennesker, forteller daglig leder Bjarte Rydland.

– Som samarbeidspartner til et idrettslag, blir du også en del av et fellesskap med de andre samarbeidspartnerne, som kan velge å engasjere seg i NLMs prosjekter, sier han.

Ishockey-klubbene Stjernen fra Fredrikstad og Sparta fra Sarpsborg spiller i Get-ligaen, som er norsk ishockeys øverste divisjon. De samarbeider begge med NLM Gjenbruk om å sette opp innsamlingsbokser i Østfold.

I samme divisjon finner vi også topplaget Storhamar som også har valgt å samarbeide med NLM.

– Storhamar ønsker å profilere NLMs prosjekter overfor sine partnere og tilskuere og ønsker å vise at de tar sitt sam-

ILLUSTRASJON: GERHARD CROUS/ UNSPLASH

funnsansvar på alvor. Min drøm er å kunne få til en innsamling til et NLM-prosjekt under en kamp, sier Rydland.

Fra før har NLM Gjenbruk også inngått et samarbeid med fotballklubben Start fra Kristiansand. Her er avtalen at det blant annet settes opp ti innsamlingsbokser i byen, prydnet med både NLM Gjenbruk og Starts logoer. To av dem blir stående utenfor IK Starts storstue, Sør Arena.

– Reaksjonene på at vi gjør dette har bare vært positive til nå. Det er ekstremt stor godvilje til dette, lokalt. Jeg tror folk

ser på dette som noe artig og litt utradisjonelt, sier Rydland.

Selv om NLM Gjenbruk nå samarbeider med et antall partnere, kunne de gjerne tenke seg flere.

– Vi er åpne for å tilknytte oss nye samarbeidspartnere. Vi har selvsagt ikke ubegrenset med sponsormidler, men ser på dette som noe positivt. Det har også ført til fine saker i media, noe som fra et kommersielt ståsted er bedre enn å bruke penger på annonsering, avslutter Rydland.

**EVEN HYE TYTLANDSVIK
BARKA**

NY STEDLIG REPRESENTANT I ØST-AFRIKA

Morten Egeland tar to års permisjon fra sin jobb i NLM utland for å jobbe som stedlig representant for NLMs felt i Øst-Afrika-regionen.

Fra høsten 2019 blir han bosatt i Nairobi og drar sammen med sin kone Monica som skal ha arbeidsoppgaver innen representasjon og gjestehus.

Egeland har tidligere vært misjonær i Kenya i perioden 1995–2006.

Han tar nå over for Kristofer Krohn Sævre som kommer hjem etter endt periode.

UTSYN

NYTT MISJONSSENTER INNVJET I SKIEN

Det som tidligere var en stor verkstedhall har nå blitt til et flunkende nytt møtelokale sentralt i Skien. Siste søndagen i januar var det innvielsesfest.

Det nye misjonssenteret ligger i samme bygg som butikken til NLM Gjenbruk, og man håper nå at man vil få en positiv effekt av å ha både butikk og forsamlingslokale på samme sted.

Under innvielsesfesten talte leder for NLM Norge, Kåre Johan Lid, og manngruppen «Salig Blanding» fra Songe gledet det fullsatte misjonssenteret med sang. Leder i Skien misjonsforening, Mangor

Haresta ledet festkvelden. Han understreket at misjonsvennene i Skien står i en større sammenheng.

Hilsener fra andre foreninger, hovedledelsen i NLM og naboer i bygget delte alle ønsket om at det nye møtelokalet må bli til velsignelse.

Navnet «Misjonssenteret» sier noe om at man ønsker å være et møtepunkt og samlingssted for folk i alle aldre. I tillegg til gjenbruksbutikk og forsamlingslokale leier også motorsykelklubben Holy Riders og flere kristne kunstnere lokaler i bygget.

OLE-ANDRÉ ELIASSEN

Over hundre fremmøtte var samlet til feiring av de nye lokalene i Ulefossveien 44.

FOTO: PRIVAT.

DÅP I NORD-AFRIKA

UTSENDING
i Nord-Afrika

Hvem: «Erlend»

Andre søndag i desember var me samla i den reformerte kyrkja her i byen. To nasjonale medarbeidarar døypte «Ahmed».

TEKST **UTSENDING I NORD-AFRIKA**

Ei misoppfatning mange kanskje har om Nord-Afrika er at det ikkje finst truande her. Det er ikkje riktig, fordi det er ein god del som jobbar for at enda fleire skal få ta del i dei gode nyheitene. Det finst blant anna nettsider med ressursar for folk som ynskjer å lære meir om trua vår, og via ei lenke til ei Facebook-side kor ein kan få chatte med allereie truande. På grunn av sikkerheit så bur desse utanfor Nord-Afrika, sjølv om dei kjem frå dette område. Dei gjer ei risikovurdering av personen som tek kontakt, og kan vidareformidle kontaktinformasjon til truande lokalt i Nord-Afrika. På denne måten kan folk som tek kontakt med nettsida bli kjende med lokale truande som kan hjelpe dei vidare.

MØTE MED SØKANDE PERSONAR

Den siste delen av denne kjeda er eit arbeid me no har blitt ein del av. For oss betyr det reint konkret at i staden for å gå på kafé og håpe på at me kjem i kontakt med søkande menneske, vert me no sett i direkte kontakt med menneske me veit er søkande.

I midten av november fekk eg mitt første møte med ein slik lokalt søkande, «Ahmed». Med meg,

«Han lurte også på kva dåp var, og etter at me hadde snakka om dette uttrykte han eit ønske om å la seg døype.»

som støtte, hadde eg ein ven frå ein annan organisasjon. Det viste seg raskt at «Ahmed» allereie visste mykje. Han brukte vårt eige namn på Jesus og ikkje det muslimske. Han omtalte også Jesus som sin frelsar.

EIN DRAUM

«Ahmed» vaks opp i ein muslimsk familie, men hadde aldri følt nokon fred i moskeen. Då han var liten hadde dei ein italiensk nabo som hadde teke han med i ei lokal kyrkje. Då han var liten mista han også mora si, som døydde brått. Han kunne fortelje at det var ein draum som var årsaka til at han hadde tatt kontakt med nettsida, no som vaksen.

I draumen hadde han gått forbi ei kyrkje og kjent ei sterk draging mot å gå inn. Etter å ha passert

nokre gonger gjekk han inn. Der venta mora på han. «Kvifor er du her mor?» hadde han spurt mora, og han hadde også poengtert at dei jo var muslimar. Til dette hadde mora svara at han var fri til å gå om han ville det, men at om han nokon gong ville treffe henne igjen så visste han no kvar han kunne finne henne.

OPPLÆRING OG DÅP

Han hadde mange spørsmål dei første gongane me møttest. Til tross for at han allereie kunne mykje så var det også ein del sentrale tema han ikkje hadde fått opplæring i. Han lurte også på kva dåp var, og etter at me hadde snakka om dette uttrykte han eit ønske om å la seg døype.

Andre søndag i desember blei det difor arrangert dåp i den reformerte kyrkja her i byen. Min kollega

har jobba med dette prosjektet lenge og fekk samla nokre lokale truande som var med oss. Det var to av desse som stod for sjølve dåpen. Slik sikra dei at arbeidet er lokalt forankra og bidrar til å disippelgjere lokale brør.

For oss som utsendingar verkar dette arbeidet veldig lovande. Det gjev oss ei unik moglegheit til å få møte akkurat den typen menneske som me ønsker å møte. Diverre har det skjedd nokre organisatoriske endringar i kontakten mellom dei som chattar på nett og med oss som jobbar lokalt. Det har ført til at kapasiteten har minka og at det ikkje lenger vert formidla så mange kontaktar som før. Vær gjerne med og be for at dette skal endre seg. Me vil gjerne ha mykje å gjere.

«Ahmed» vaks opp i ein muslimsk familie, men etter ein draum ønskte han å verte kristen. Han vart døypt i eit badekar i den reformerte kyrkja her i byen, skriv NLM-utsendingen «Erlend».

FOTO: PRIVAT

*Fortsatt sier
jeg helhjertet
ja takk til
karismatikk.*

GEIR OTTO HOLMÅS

Bosted: På Jeløya i Moss

Familie: Gift med Jorunn, tre jenter mellom 14 og 20 år

Utdannelse: Doktorgrad i Det nye testamente.

Arbeid: Praksisleder og lærer ved NLA. Foredragsholder og retreatleder.

Aktuell: Har skrevet *Ved en korsvei. Åpent brev til mine karismatiske venner.*

Jakter på sunn karismatikk

Geir Otto Holmås sluttet som lærer ved Menighetsfakultetet – og forlot lederskapet i Oase – av samvittighetsgrunner. Han fremstår verken høylytt eller brautende, men han kan være kompromissløs når noe viktig står på spill.

TEKST OG FOTO **ESPEN OTTOSEN**

Helt siden han var ni-ti år gammel, og var på Oases sommerstevne, har Geir Otto Holmås betraktet seg selv som karismatiker. Han vokste opp i et kristent hjem, hadde en trygg tro gjennom oppveksten, gikk på disippeltreningsskole i Ungdom i Oppdrag og har hatt mye med Oase å gjøre. Men de siste årene har han kjent en voksende uro i møte med visse utviklingstrekk i karismatiske sammenhenger.

– En stund tenkte jeg at det bare handlet om ny form og språk. Men etter hvert, da jeg begynte å nøste mer i tingene, ble det klart for meg at det handler om noe mer dyptgripende, forklarer Holmås. Resultatet av uroen ble en bok. *Ved en korsvei* har undertittelen *Åpent brev til mine karismatiske venner*. I boken beskriver Holmås tendenser og strømninger innenfor moderne karismatikk han mener sporer av.

– Fortsatt sier jeg helhjertet ja takk til karismatikk. Den karismatiske fornyelsen har betydd mye for mange, meg selv inkludert. Men i boken advarer jeg mot strømninger som er i ferd med å gjøre karismatikk nærmest til karismani. Jeg advarer, men prøver like mye å gi positiv veiledning om hva sunn og sann åndelighet er.

DEN APOSTOLISK-PROFETISKE BEVEGELSEN

For Holmås er det et poeng å ikke være altfor konkret i kritikken. Boken hans inneholder få navn på kirkeledere, predikanter og teologer.

– Jeg ønsker å skape bevisstgjøring og få folk

til å ta stilling selv. Men jeg legger ikke skjul på at tendensene og strømningene jeg advarer imot er knyttet til den apostolisk-profetiske bevegelsen, sier Holmås. På engelsk betegnes denne gjerne som «New Apostolic Reformation» (NAR). – En utfordring med denne bevegelsen er at den er vanskelig å avgrense presist siden den er basert på relasjoner og nettverk.

– Vi står overfor en strømning i den internasjonale karismatikken som er ganske toneangivende i dag. Den presenterer oss for en bestemt visjon av hva kirken er og hvordan vekkelse skal fremmes i vår tid.

HAR BETYDNING I NORGE

– *I hvor stor grad møter vi denne formen for karismatikk i Norge?*

– Det finnes miljøer i Norge som åpenbart er ganske inspirert. Deler av Oase har åpnet seg for disse strømningene. Det samme gjelder noen lutherske menigheter, pinsemenigheter og frittstående karismatiske menigheter. En viktig innfallsport i Norge er menigheten Bethel Church i Redding i USA, som har en populær bibelskole som mange norske ungdommer går på.

Selv var Geir Otto Holmås en del av lederskapet i Oase fra 2012 til 2014. Det ga ham et vindu inn til det som foregår i karismatikken internasjonalt i dag.

– Å være med i Oase-lederskapet var på mange

Boken *Ved en korsvei*. Åpent brev til mine karismatiske venner, ble utgitt på Luther forlag i fjor.

Jeg hadde nok også en ungdommelig idealistisk forestilling – kall det gjerne overmøt – om at jeg kunne bidra til å forandre fagteologien innenfra.

» måter et privilegium og en glede. Men det var også i Oase jeg først møtte dette som skurret, sier Holmås. Han understreker at mye i Oasesammenheng også er sunt og godt.

FIRE BYGGESTEINER

Holmås har altså skrevet en hel bok om hva han ser som utfordringene med NAR. Det er ikke lett å få frem nyansene i et kortfattet intervju. Holmås mener at typisk for NAR-miljøene er en spesiell teologisk logikk som, litt forenklet, består av fire byggesteiner.

– For det første tanken om at vi lever i en tid da menigheten skal bli fullkommengjort, bli «det fulle uttrykk for Jesus på jorden.» I de siste tider skal menigheten nå et helt nytt nivå av profetisk åpenbaring og undergjørende kraft; kristne vil operere i det overnaturlige like naturlig som fisken svømmer i vannet.

– For det andre mener en at kirken også i dag skal ledes av apostler. En sentral pioner, C. P. Wagner, har sagt at vi lever i «den andre apostoliske tidsalder». Kirken må ledes av apostler og profeter for at Guds plan for åndelig gjennombrudd skal virkeliggjøres.

– For det tredje foretas det en omtolkning av Guds rike og misjonsbefalingen. Misjonsbefalingen blir realisert når menigheten bruker sin gudgitte autoritet til å forvandle kultur og samfunn med gudsrikekreftene. Misjon forstås i lys av ordene i 1 Mos 1, 28 om å «legge jorden under dere».

– For det fjerde utvikles en intens nærværsteologi og en selvstendig interesse for det overnaturlige. En er veldig opphengt i det manifesterte nærværet og opplevelsene i seg selv.

GUD FRATAS MAKT

Holmås mener at NAR-teologien i stor grad bygger på en tilfeldig bruk av bibeltekster. Men det mest bekymringsfulle er at den teologiske logikken til NAR kan føre til store forskyvninger i forhold til genuin kristendom.

– Det er sentralt i kristen tro at Gud har kontroll og er historiens Herre. Men NAR står i fare for å frata Gud makten og gi den til menigheten. Kristne får et svært stort ansvar for å sørge for et åndelig gjennombrudd. Ofte er det en påfallende mangel på distanse mellom Gud og mennesker; åndsfulle kristne blir nærmest «små Jesus-er».

I tillegg mener Holmås at korset og forsoningen kommer i bakgrunnen. – Så å si alt handler om hva Jesus kan gjøre i oss og gjennom oss nå; det Jesus har gjort for oss havner i skyggen. Jesus blir i prak-

sis et forbilde og en kanal til velsignelsene og autoriteten fra himmelen.

– Bibelen sier at vi som tror kan regne med at Gud faktisk er nær. Kristus bor i oss, han er med oss alle dager inntil verdens ende. Men søker vi hele tiden det manifesterte nærværet, fører det til åndelig klatring. Den levende Gud vil gi seg til kjenne for oss. Men fordi han er Gud, er det opp til ham når og hvordan han vil gjøre det.

– BOKEN ER FØDT I SMERTE

– Det begynner å bli en stund siden du utga boken din. Hvor mye respons har du fått fra dem som står nær den apostolisk-profetiske bevegelse?

– Nokså lite fra dem som er tungt inni det, men veldig mye fra folk som har vært usikre eller forvirret i møte med disse strømmingene, sier Holmås. En del karismatikere føler nok at jeg truer noe av stor personlig verdi for dem. Og det forstår jeg. Men det siste jeg ønsker er å kaste ut barnet med badevannet. Boken er født i smerte. Jeg tror dette er strømninger med forførerisk kraft.

– Er du bare kritisk til slik karismatikk?

– Noe av det som skjer i NAR-miljøer, er en vekker om ting vi ofte har forsømt i mer tradisjonelle sammenhenger. Mange i disse miljøene har en sterk og radikal innvielse til bønn. En er opptatt av at menigheten skal ta sosialt ansvar. Jeg ser ofte en sterk vilje til å gå ut i verden og ikke lukke seg inne i menighetsbobla.

VILLE FORANDRE FAGTEOLOGIEN

20 år gammel begynte Geir Otto Holmås å studere ved Menighetsfakultetet. Da var han en bevisst karismatiker som kom rett fra disippeltreningsskole i Ungdom i Oppdrag. Etter seks år med teologistudier gikk han rett i gang med doktorgrad på Det nye testamente, og ble ansatt som stipendiat.

– Var du i tvil om at du skulle ta doktorgrad, om det kunne bli for mye teologisk teori?

– Nei, jeg opplevde Guds finger i det som skjedde. Og det tenker jeg fortsatt det var. Men jeg hadde nok også en ungdommelig idealistisk forestilling – kall det gjerne overmøt – om at jeg kunne bidra til å forandre fagteologien innenfra, svarer Holmås. Han sier han er takknemlig for alt han lærte gjennom 15 år som lærer ved MF. I 2014 sluttet han brått.

– Det hadde vokst frem i meg en sterk tvil om dagens fagteologi egentlig kan utruste åndelige ledere som kirken sårt trenger. Jeg kunne ikke gi meg til det lenger. Mainstream-teologien på MF er nå liberal eller «progressiv», men anfektelsene mine handlet egentlig om noe dypere. Men jeg sluttet også fordi jeg opplev-

Geir Otto Holmås holder gjerne foredrag om sunn og sann åndelighet. Her er på høstens Veritas-konferanse i Grimstad.

de at Gud sa at jeg nå skulle gjøre noe annet. Jeg forlot det akademiske elfenbenstårnet for å bruke teologien mer på grasrotnivå, der livet leves.

UTDANNER IKKE ÅNDELIGE LEDERE

– *Hva opplever du som det største problemet med dagens fagteologi?*

– Den akademiske teologien kretser om ideene og troens kulturelle ressurser, men fremmedgjør oss for den Gud som er virkelig, levende og handlende. Den sementerer splittelsen mellom tanke, bønn og handling som er den vestlige kristendommens grunnproblem. Betydningen av å leve med Gud fra dag til dag er fundamentalt underkommunisert i akademisk teologi. At det er kommet inn mer praksis i utdanningen, løser ikke i seg selv problemene. Vi utdanner profesjonsutøvere, ikke åndelige ledere.

Da Holmås forlot Menighetsfakultetet var det offentlig strid om fakultetets teologiske profil. Det skyldtes at flere toneangivende ansatte markerte større eller mindre avstand

til tradisjonelle standpunkter i spørsmål som homofili, fortapelse og forsoning. Ikke minst ble fakultetets bibelsyn diskutert.

– Det var ingen direkte sammenheng mellom det at jeg sluttet, og denne debatten. Jeg ser på den teologiske utviklingen på MF som et symptom på et dypere problem. Men å forlate fakultetet har vært å komme ut i frisk luft. Tanken klarner når en kommer ut av kompromissets tåkelandskap, og jeg er overbevist om at dette har en åndelig side. Da jeg var ansatt på MF, brukte jeg utrolig mye energi på prøve å holde fast på egne tanker.

STOR ÅNDELIG FORVIRRING

– *Er det noen sammenheng mellom ditt farvel til fagteologi og ditt oppgjør med usunn karismatikk?*

– Ja, det tror jeg. Begge deler handler om at jeg opplever at noe grunnleggende står på spill. I en tid med stor åndelig forvirring kan vi ikke bare flyte med strømmen og drive et tilpasningsspill som gjør skatten i evangeliet uklare. Å kompromisere har en høy pris. Det

eneste som i lengden betyr noe, er det som holder oss fast i «den oppriktige og rene hengenheten mot Kristus», for å sitere Paulus.

– Å forlate MF var et sprang i tro. Jeg opplevde det som en del av kallet å slutte uten å ha en ny jobb på hånda, sier Holmås. De siste årene har han i stor grad vært frilanser. I et par år har han hatt en halv stilling ved NLA Høgskolen, hvor han er praksisleder og emne-ansvarlig for et bibelfagseminar på en mastergrad i praktisk teologi. Han er opptatt av å være der Gud leder. – Jeg har sagt nei til flere jobbtillbud, for jeg vet hva jeg må konsentrere meg om fremover.

– *Hva opplever du som ditt kjerne kall?*

– Å formidle erfarings-nær kristentro. Å veilede mennesker i bønnens og troens liv. Å kalle til større overgivelse. Å koble sammen det intellektuelle og erfaringsmessige ved troen – mye av det jeg har gjort i boken. Jeg brenner for at vi som Guds folk må få øynene opp for hva vi har i Kristus, og de enorme vel-signelsene som springer ut av å vandre med ham i bønn, tro og lydighet, sier Holmås.

Heier fram kristne gründere

– Gud er interessert i hele samfunnet, ikke bare i kirken, sier Hermund Haaland som er aktuell med boken *Samfunnsbygger*.

TEKST HÆGE A. AASMUNDVEIT

Bokens tittelside peker oppover. Det er noe positivt, og korset er i sentrum. Det var pinsebevegelsen og lederkonferansen Led 19 som utfordret Haaland til å skrive *Samfunnsbygger*. Selv sier han at han har hatt lyst til å skrive en slik bok i flere år, fordi det er et personlig tema for ham.

– Den beskriver livsreisen min. Jeg er overbevist om at Gud er interessert i hele samfunnet, ikke bare i kirken. I tenårene hadde jeg en kallsopplevelse om å hjelpe mennesker til å følge Jesus i ledende samfunnsroller, særlig unge mennesker, men det var ingen åpenbar plattform for dette.

Han forteller om det han opplever som en kronglete vei å gå, med mangel på forbilder og et ideal i kirken om at pastor, ungdomsarbeider og lovsangsleder var idealet for en helhjertet Jesus-etterfølgelse. – Jeg så behovet for en ny tankegang, forteller han.

ETABLERTE TANKESMIE. Jeg møter Hermund Haaland på kontorene til Skaperkraft på Holbergs plass i Oslo. Han var med på å etablere Tankesmien Skaperkraft i 2011, og arbeider i dag som internasjonal leder. Her kommer han i kontakt med unge kristne gjennom et ledertreningsprogram som oppmuntrer til samfunnsengasjement og som dyrker fram kristne gründere.

– Jeg opplever det som påfallende hvor mange kristne musikere det er i Norge, sammenliknet med kristne gründere. Som bevegelse har vi kraft, men noe har gått tapt, sier han og sikter til en manglende forståelse av arbeidsteologi og arven fra Hans Nielsen Hauge. – Vi må heie fram endringsagenter som kan prege Norge og bli samfunnsbyggere.

FOR STORT FRAFALL. – En av mine største sorger er at så mange av mine venner, som tidligere var ungdomsledere og lovsangs-ledere, enten har mistet troen eller mistet engasjementet for troen, sier Haaland med ettertanke.

I *Samfunnsbygger* viser han til undersøkelser gjort i blant annet Storbritannia, som viser at 70 % av dem som vokser opp i kristne hjem forlater troen i 20-årene. Barna Research i USA har sett på årsakene til at dette skjer og beskriver disse som manglende disippelgjøring, manglende kobling mellom generasjonene og mellom tro og arbeid.

Haaland er overbevist om at trenden er ganske lik i Norge, og at frafallet ligger på mellom 60–80 %. – Selv om det skulle være 50 % er det et for høyt tall. Når det er tydelige funn som viser hva vi kan gjøre med det, så skylder vi våre barn å gjøre noe. Vi har ikke råd til å miste neste generasjon, påpeker han.

I boken løftes også den manglede koblingen mellom tro og arbeid i kristne fellesskap fram. Kjente og samfunnsengasjerte kristne fra forskjellige fagfelt deler av sine erfaringer. Blant annet har politiker Dag Inge Ulstein skrevet et kapittel som heter: «Politikk, stat og offentlig sektor: Trosinspirert mulighetstenkning».

Haaland ønsker en undervisning i menighetene om hva Bibelen sier om arbeid, og at det løftes fram forbilder på talerstolen som kan fortelle om hvordan det er å være kristen i sin yrkeshverdag. – Som Christian Nowatzky fra menigheten Berlinprosjekt sier: «Hvis vi ikke snakker om jobb, snakker vi ikke om livet deres.»

VIL HJELPE MENIGHETER. Haaland opplever

«Vi har ikke råd til å miste neste generasjon.»

at boken er godt tatt imot, og håper det kan åpne for en endring i tankesettet rundt tro og arbeid i menighetene i Norge. – Jeg vil ikke at dette bare skal være et stunt med en bok, men at vi kan jobbe målrettet for å få ned frafallsstatistikken, understreker han.

Skaperkraft har nå utviklet et kompetansesenter kalt «Senter for tro og arbeid», som vil samarbeide tett med menigheter for å hjel-

pe dem å koble tro og arbeid. – Vi skal ikke ta over jobben, men utruste de lokale fellesskapene til å ta vare på sine unge. Vi kommer til å ha årlige samlinger og tilby undervisningsmaterieell, forteller han og inviterer NLM-forsamlinger til å ta kontakt med senteret.

– Vi mister for mange unge. Jeg er overbevist om at koblingen mellom tro og arbeid kan bekjempe dette.

Hermund Haaland oppfordrer i boken *Samfunnsbygger* menigheter til å koble tro og arbeid for å motarbeide frafallstendensen for kristne i 20-årene.

FOTO: TANKESMIEN
SKAPERKRAFT

ANMELDELSER

Litteratur / Musikk / Skjerm

HERMUND HAALAND SAMFUNNSBYGGER

Skaperkraft
Frekk forlag 2019

Denne boka stimulerer kristne kirkesamfunn og organisasjoner til å øve større innflytelse i samfunnet, innen næringsliv, politikk og kulturliv. De fleste forfatterne har frikirkelig bakgrunn. Visjonen er at kirken skal transformere samfunnet. Som Jesus ble menneske, må vi bli politikere, journalister, vitenskapsfolk og sykepleiere, kan vi lese. I boken får vi mange tips om hvordan dette kan gjøres.

«Et slikt tema
trenger å belyses
fra flere sider.»

Hans Nielsen Hauge trekkes frem som det store idealet. Han var vekkelsespredikant, men oppmuntret samtidig vennene til å starte bedrifter lokalt. Det fikk stor og positiv betydning. Men når de kom sammen i vennsamfunnet, var de samlet til oppbyggelse. Jeg tenker at å engasjere kirker og bedehus i gründer-virksomhet kan føre til at oppmerksomheten føres bort fra misjonsbefalingen.

Forsamlingene skal være et kraftsenter for mennesker i alle yrker og posisjoner, og oppmuntret til hverdagskristendom!

Det er fint at boken understreker at kristne skal se sitt yrke som et kall, der man også kan vitne om sin tro. Trofast nærvær er et godt stikkord. Boken er et viktig bidrag til dette. Den fortjener mange lesere, men et slikt tema trenger å belyses fra flere sider. Jeg håper derfor at boken skaper engasjement og debatt.

JAN ERIK LEHRE
FORSAMLINGSLEDER
MISJONSSALEN OSLO

HERMON REISER

Tlf 320 90 300

Bussturer i kristen regi

Årets turprogram 2019

Ring 320 90 300 for å få tilsendt katalogen

Bussturer i kristen, humørfyllt og alkoholfritt miljø på 1. klasse.

Kroatia	19. -31. Mai	14.900.-
Storby-hopping Berlin, Praha		
Wien og København	22.5 -2. Juni	14.790.-
Atlanterhavsveien	4. -9. Juni	8.900.-
Gotland	13. -19. Juni	10.600.-
Nordkapp	25.6 -5. Juli	15.950.-
Lofoten	5. -13. Juli	11.900.
Bornholm	4. -10. Aug.	9.600.-
Gardasjøen	11. -22. Aug.	15.900.-
Sveits med sør-Tyskland	24.8 -3. Sept.	13.900.-
Østerrike	20 -30. Sept.	13.600.-
Spania	1. -19.Okt.	16.900.-

Bussen går fra: Kr.sand, Grimstad, Arendal, Porsgrunn, Larvik, Drammen, Oslo, Sarpsborg, eller Stavanger og Haugesund.

Mere info og resten av programmet finner du på www.hermonreiser.no og i Hermon Reiser Katalogen.

Våre nye Setrabusser gir deg en unik turopplevelse. Velkommen til en tur med Gledessprederen.

HERMON HØYFJELLSSENTER

Hermon ligger i den lille fjellbygda Sudndalen, ved foten av Hallingskarvet nasjonalpark.

Midt i tunet ligger Hallingskarvet Fjellbad med sine deilige varme bad. Her får du god mat i et humørfyllt og hjemmekoselig miljø. Hver dag har vi morgen og kveldssamlinger.

Bussturer til Hermon: inkl. buss tur/retur, helpensjon, utflykt, badeland. Reisene går i vår nye 4 stjerners busser, og ikke minst hyggelige sjåførere.

Pris kr 4990.- pr. pers. Pris uten buss kr 3990,- pr. pers.

Fra **Halden, Sarpsborg, Moss, Oslo og Hønefoss** 10. - 15. juni

Fra **Kristiansand, Grimstad, Arendal, Porsgrunn og Larvik** 16. - 21. juni

Fra **Sandnes, Stavanger, Karmøy og Haugesund** 23. - 28. juni

Fra **Bergen og Voss** 28. juni - 2. Juli. Pris kr 4390,-. Gladsang

www.hermonreiser.no www.hermonh.no tlf 320 90 300

Bjorliheimen Hotell og Møtesenter

2669 Bjorli

- hvor øst møter vest -

Arrangement 2019

17. - 21. APRIL

PÅSKELEIR

Taler: Einar Krogedal. Medarrangør, Norea Mediemisjon, vil under årets leir være representert ved Martin Birkedal. Fokus på folkegrupper uten evangeliet. Misjonærbesøk: Ingeborg og Karl Roth
Sang og musikk: Torstein, Elisabeth og Helge Lindhjem

14. - 18. AUG

FJELLEIR

Taler: Ola Tulluan.
Sang og musikk: Inderøy Sang og Musikkor
Tilpassede turopplegg

12. - 15. SEPT

BIBEL OG NATUR

Taler: Kurt Hjemdal. Sang av Taddeus (fra Høland)
Fjellet i høstfarger

27. Okt - 03. Nov

BIBELDAGER I FJELLHEIMEN

PRISER:

kr. 600,- per døgn i dobbeltrom og kr. 750,- i enkeltrom.

REISER:

Stort parkeringsområde for privatbiler. Alle tog mellom Dombås og Åndalsnes stopper på Bjorli Stasjon. Hotellets biler henter og bringer

VISSTE DU AT...

- Bjorliheimen er et kristen-eid avholdshotell
- hotellet har 130 sengeplasser fordelt på 60 rom og at 14 rimelige hytter gir sengeplasser for 60 personer
- på hotellets uteareal er det ca 40 plasser for caravan og bobiler
- hotellet benyttes stadig mer til leirskole, av kristne ungdomsgrupper og konfirmanter
- hotellet er beliggende sentralt i Reinheimens vakre naturområde
- Bjorli kan være et ypperlig utgangspunkt for besøk til Trollstigen, Romsdalseggen, Tafjordfjella etc.

NM hotels
gjestfrihet i generasjoner

Velkommen til avholdshotellet og Reinheimen Nasjonalpark!

Påske med Superblink

Superblink gir påskebudskapet til barna både i blad og på skjerm.

Nå får nye medlemmer* en Superblink turpakke med håndkle, solbriller, toalettveske og toalettsaker! Kult og nyttig til leir og ferie!

Registrer barnet på superblink.no

Superblink er en kristen medieklubb for barn mellom 5 og 12 år. Barna får full tilgang til nettsiden Superblink.no med spill, filmer, musikk og møteplasser for jevngamle barn. I posten kommer klubbavisen åtte ganger i året - noen ganger med en overraskelse.

*1 års medlemskap til 485 kroner. Medlemskapet løper til det blir sagt opp. Kampanjen gjelder til og med 28. april 2019. Ved spørsmål, kontakt abonnement@nlm.no

Reiser i kristen regi

- 03.05.19** Vårtur til Israel - Med Bibelen som guidebok
10 dg
Turteam: Vagleik Brekke & Harry Wiig Andersen
- 23.05.19** Italia - Amalfikysten: Sorrento & Capri
8 dg
Turteam: Reidun & Kurt Hjemdal
- 26.06.19** Israel - Jerusalem & Netanya: Sommerferie m/opplevelser
11 dg
Turteam: Reidun & Kurt Hjemdal
- 17.08.19** Kroatia: Bibelferie ved Adriaterhavet
8 dg
Turteam: Helge Hansen & Wenche Lunde
- 04.09.19** Israel: Rundtur I Abrahams fotspor + fridager i Netanya
11 dg
Turteam: Steinar Handeland & Ariel Froytland
- 01.11.19** Sør-Afrika: Eventyrlige opplevelser
15 dg
Reiseleder: Jofrid Vigre Braadland
- 10.11.19** Israel fra sør til nord: Dagens Israel & Bibelens land
10 dg
Turteam: John Evard Olsen & Steinar Kristiansen

LES MER OM TURENE PÅ PLUSSTREISER.NO

eller ring oss for å få tilsendt brosjyre for turen du vil vite mer oss.

PLUSSTREISER — mer enn ferie

70 17 90 00 // plusstreiser.no

OPPTUR VAL BIBELCAMP

1.-7. juli 2019

Opptur på Val

- Ferie
- + Sosialt fellesskap
- + Forkynnelse
- + Mat
- = Gode sommerminner

Velkommen til trivelige Trøndelag!

Talere: Ola Tulluan og Rolf Lavik

Info/påmelding: Val.vgs.no/opptur | post@val.vgs.no | 74 38 90 00

Karl Johan Kjøde er overrasket over hvor lite støtende studentene i undersøkelsen tenkte at evangeliet var. FOTO: LAGET NKSS

STUDENTER SNAKKER IKKE OM TRO

I en undersøkelse Laget NKSS har gjort, kommer det frem at de fleste kristne studenter sjelden snakker om troen sin med sine ikke-kristne medstudenter.

TEKST MARIA ENGÅS HALSNE JOURNALIST ITRO

Tidligere i vinter la Laget NKSS frem en undersøkelse gjort blant kristne studenter i hele landet. Undersøkelsen belyser hvordan studenter snakker om tro og formidler den til andre på studiestedet sitt. Undersøkelsen viser blant annet at to av tre kristne studenter sjelden snakker om troen sin med ikke-kristne medstudenter.

HVORFOR UNDERSØKELSE? iTro tok en prat med Karl Johan Kjøde, generalsekretær i Laget, for å høre om hvorfor Laget ville gjøre denne undersøkelsen, og hva de har fått svar på.

– Det var flere grunner til at vi gjorde denne undersøkelsen. En av grunnene var at det ble skrevet i 2016 i Universitas, ei studentavis her i Oslo, at rekordmange unge kaller seg personlig kristne. Men spørsmålet er: Hvor gjemmer de seg?

– Jeg spurte en del studentledere, pastorer

og prester i menigheter med mange studenter, og de svarte at de egentlig ikke visste så mye om hva studentene holdt på med i studietiden sin. Studentene på sin side fortalte at de syntes det var vanskelig å vite hvordan de skulle snakke om troen sin – og det ble bekreftet i undersøkelsen vår, forteller Karl Johan.

OVERRASKELSER. Selv om mye var som forventet, var det også flere overraskende svar i undersøkelsen. Mengden tid studentene brukte i kirka, sju timer i gjennomsnitt i uka, synes Karl Johan er et voldsomt høyt tall. I tillegg oppga halvparten at de brukte mye tid i kristne studentforeninger, i snitt fem timer ekstra i uken.

Det overrasket også at så mange som halvparten av dem som oppga å ha vokst opp i kristne hjem svarte at de ikke snakket om tro hjemme. Dette tyder på at man ikke har utviklet et

språk til å snakke om tro, sier Karl Johan.

– En siste ting jeg ble overrasket over var hvor lite støtende studentene tenkte at evangeliet var. Vi hadde forventet at det skulle skåre høyere. Evangeliet er jo veldig støtende, og det er sider ved det å bli identifisert som kristen som også er veldig støtende. Det er det ikke vanskelig å legge merke til i dagens mediebilde.

Å GJØRE DET NATURLIG. – *Hva slags tips har du for å gjøre det lettere å snakke om tro?*

– Jeg er opptatt av at det skal være naturlig. Jeg tror det er noe av grunnen til at folk synes det er ubehagelig å snakke om troen sin, at de ser på det som unaturlig. Dersom man skal få tros-samtaler på agendaen tror jeg man må øve seg på å stille spørsmål og sette seg inn i ting, slik at man kan svare når man får spørsmål tilbake.

TALAR

MARIA ELISABETH MOSKVIL

Firebarnsmor og
universitetslektor

Alder: 40 år

Bosted: Borre

FRÅ BIBELEN:

Efeserane 2,10: «For av nåde er de frelste, ved tru. Det er ikkje dykkar eige verk, det er Guds gåve.»

Lukas 15,11-32: «Den bortkomne sønn.»

Rembrandt Harmenszoon van Rijn malte det ikoniske verket *Den bortkomne sønnens hjemkomst* i 1668–69. FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Vi får ikkje alltid til å gjere det rette. I nåden får vi likevel retten til å vere Guds barn.

Kven har heilt rett?

Eit gjentakande problem for mange, er å finne ut kven som har rett og gjer rett. Ikkje eingong då Jesus var her, klarte folk å bli samde om at han gjorde vel. Jesus må vere den i verdshistoria som har vorte aller mest urettferdig dømt. Han såg alle paradoks i straffa han fekk. «Tilgje dei Far, for dei veit ikkje kva dei gjer», bad han. Gud tillèt krossfestinga. Alt dette som var så opp-ned og bak-fram, det skulle skje.

KVEN ER RETTFERDIG? «Hvem er rettferdig, hvem er ren og god? Hvem kan forkynne lovens krav og bud? Hvem bærer frukten som beskrives i Guds ord? Hvem kan frimodig møte Gud?» Ein nittitalssong dukkar opp i balet med desse spørsmåla. Nokre gongar veit vi (eller trur vi) at vi har så innmari rett, men så blir vi likevel heilt misforstått. Somme opplever å bli urettferdig dømt. Forstår ikkje allverda at dette er så feil? Eg hugsar eg las ei bok som heitte *Mannen som elsket rettferdigheten*, den mannen gjekk det ikkje bra med. I virvaret og i reknestykka som ikkje går opp, erfarer vi at vi må over på eit anna spor, ein annan Veg. Vi kjem til oss sjølve og hugsar på at vi har ein god far som er med. Fader vår. Vår far i himmelen.

DEN BORTKOMNE SONEN. Det var to søner. Eg trur dei hadde ganske sterk rettferdssans begge to. Den yngste meinte at det var heilt rimeleg at han skulle få sin del av arven og bruke den slik han ville. Den eldste syntest det var utruleg urettferdig at den yngre bro-

ren skulle kunne kome heim etter alt rabalderet – og endåtil bli feira. Var det liksom rettferdig? Han sjølv hadde aldri gått ifrå pliktene og ansvaret sitt. Snakk om! Den bortkomne sonen planla å seie at han hadde synda mot himmelen og mot far sin, at han ikkje lengre var verd tittelen son. Eg må vel kunne tene far min, tenkte han likevel. Han ville be om å få bli leigekar der heime. Fyrst då han kom heim og vart omfamna og feira, gjekk det heilt opp for han kva faren ville gje. «Nåde over nåde». Det som aldri må bli eit uttrykk, berre. «For av nåde er de frelste, ved tru. Det er ikkje dykkar eige verk, det er Guds gåve.» (Efeserane 2,10). Yngstemann kjende vegen heim. Han vart nok likevel litt overraska over varmen som møtte han. Denne klemmen og denne omfamninga. For ikkje lenge sidan fekk eg ei slik ny omfamning frå Gud gjennom akkurat dette bibelordet på ein SMS. Eg hadde ikkje fått til å gjere alt rett. Bibelordet hjalp meg å finne heim frå ein rotete binge.

GUDS BARN. Vi prøver eigentleg å betale på det som er gratis. Tene litt. Vi trur at vi er heldige, men meir enn 70 % avslag kan det vel ikkje bli? Jesus fortalde likninga om sonen som kom heim fordi farisearane hadde murra over at han tok imot syndarar og åt ilag med dei. Eg er visst som den bortkomne, men eg er store-systra òg. Ofte farisear, og eg er ein skriftlærd syndar. Men Han vil vere med meg, og det kviler ikkje på det eg har gjort. Jesus Kristus gjev meg rett – heilt rett til å vere barn.

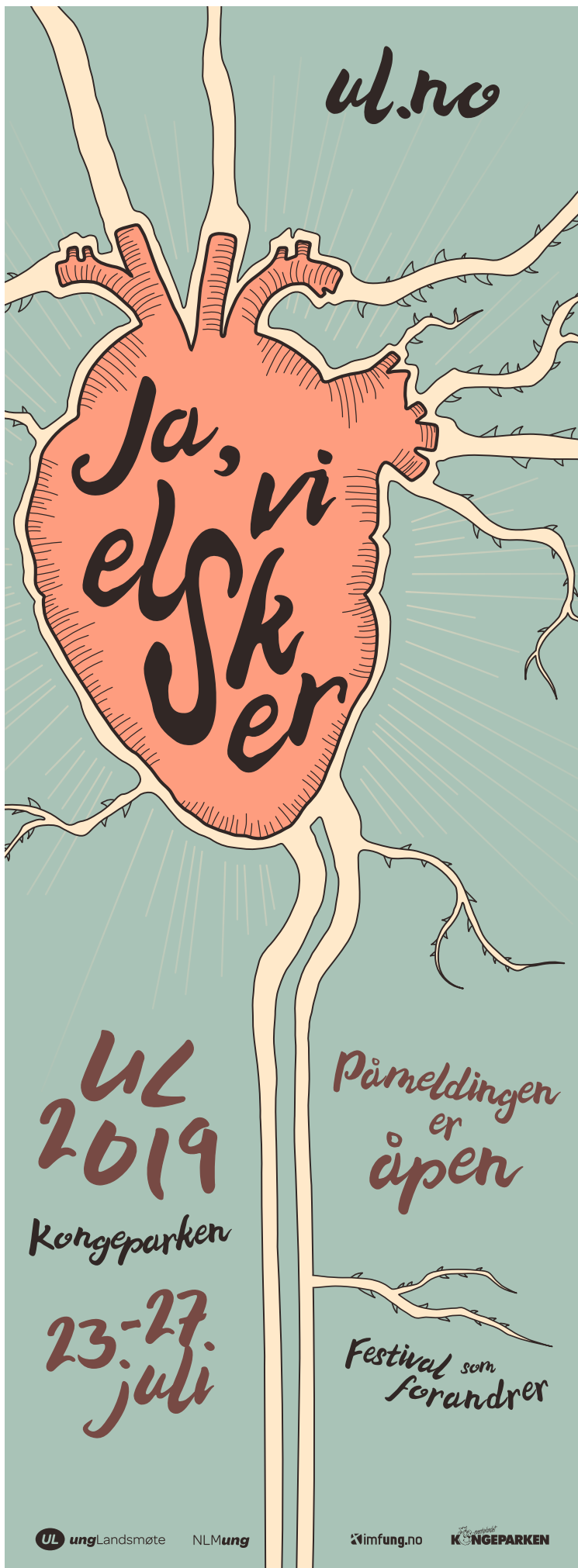
Vi prøver eigentleg å betale på det som er gratis.

REFLEKSJON

- 1) Kvar ser du deg sjølv i likninga om den bortkomne sonen?
- 2) Når kjende du sist at Gud omfamna deg?
- 3) Hender det at du prøver å betale for nåden, sjølv om den er gratis?

ul.no

UL
2019

Kongeparken

23.-27.
juli

Påmeldingen
er
åpen

Festival som
forandrer

UL ungLandsmøte NLMung

vimfung.no KONGEPARKEN

UTSYN

DYPTYKK I MISJON

Gi deg selv påfyll i påsken

Send «Utsyn» på SMS til 2160
eller e-post til abonnement@nlm.no

Nye Utsyn-abonnenter*
kan velge mellom bøkene
Ferdig prestert (verdi 199,-) og
Krigens døtre (verdi 349,-).

*Gjelder 1 års abonnement og kan
ikke kombineres med andre tilbud.
Abonnementet løper til det
blir sagt opp.

Tilbudet gjelder til og med
28. april 2019.

Ett år med Utsyn (16 nummer) koster
600 kr (420 kr for deg under 26 år).

Vi behandler dine
personopplysninger ihht
NLMs personvern. Les mer på
nlm.no/personvern

NORSK LUTHERSK
MISJONSSAMBAND

Region Midt-Norge

VELKOMMEN TIL VAL

Årets regionkonferanse holdes på Val videregående skole i Nærøy 31. mai til 2. juni. Temaet for konferansen er «Fra hjerte til hjerte», og det blir program og aktiviteter for hele familien.

LES MER SIDE 43

OPPMUNTRING

Oddbjørg Sivertsen er leder for Bindalseidet NLM-forening på Helgeland. Ho har vore leiar i foreninga i nesten førti år. «Vi har faste samlingar omtrent kvar tredje veke. Samlingane har vi på eldresenteret på Bindalseidet, og det kjem omlag seks på misjonsmøta. Vi har andakt, sang, misjonsstoff og gåve til misjonen, og nokre gonger får vi besøk av misjonærer og forkynnarar.»

Frå 1962 og i mange år var Oddbjørg leiar for barnelaget, men no er det andre som har tatt over barnearbeid. «Bindalseidet NLM-forening er rundt 115 år, og eg er glad for at eg fortsatt får vera med», seier Oddbjørg.

Region Midt-Norge

Adresse:
Ole L. Kolstads veg 2,
7088 Heimdal

Hjemmeside:
www.nlm.no/midt-norge

Facebook:
www.facebook.com/nlm.midt-norge

E-post:
midt-norge@nlm.no

Giverkonto: 8220.02.90131

Regionleder: Ubesatt
Leder NLM ung Midt-Norge:
Irene Maria van Andel,
tlf. 469 57 665

Administrasjonsleder:
Irene Sandberg Sæther,
tlf. 454 64 835

Ansvarlig redaktør:
Irene Sandberg Sæther

INNSPILL

ØYVIND HØYLAND
regionstyreleder

«O Jesus, åpne du mitt øye»

Jeg er en av de mange som er veldig glad i sang- og salmeskatten vi har i vår tradisjon. Og ofte dukker det opp en strofe, eller jeg tar meg i å gå og syng eller nynne på en sang som får meg til å stoppe opp og tenke litt i hverdagen.

Lina Sandell. I dag var det Lina Sandell sin «O Jesus åpne du mitt øye» som med ett festet seg i tankene og kom ut gjennom munnen:

*O Jesus, åpne du mitt øye
Så jeg kan se hvor rik jeg er!
Jeg har en Fader i det høye
Som faderomhu for meg bær.*

Ja, måtte dette bli min bønn, at Jesus får åpnet mitt øye igjen, slik at jeg får se den rikdommen jeg har som barn av Gud. Det er så mye annet som vil ta fokus bort fra dette i min hverdag, og det er lett å bli forstyrret slik at vi glemmer den rikdommen vi har, vi som hører Jesus til. At himmelens og jordens skaper har omsorg for akkurat meg, og akkurat deg!

Med oss. Vi – midt i vår hverdag, som kan være av ulike karakter; kanskje du er travel med familie og aktiviteter, eller du føler deg ensom og savner at det skjer mer rundt deg, eller sykdom eller sorg rammet

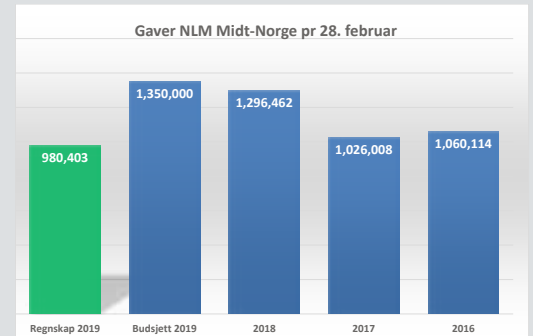
deg eller dine – himmelens og jordens skaper har omsorg for deg. Han vet om din sak og ber for deg. Han har ikke lovet oss at vi skal slippe vanskeligheter, men Han har lovet å være med oss i livet vårt slik det er.

Omsorg. Vi eier en rikdom som ikke kan måles med en jordisk målestokk, men som handler om en nådestrøm over våre liv, så vid som himmelens hvelving strekker seg. Ikke bare vårt åndelige liv og vår sjel, men hele mennesket har Gud omsorg for.

Vi har en talsmann som er tro også i døden, som er vår siste fiende, men også fergemann fra dette livet til det evige livet sammen med Gud. Så trenger vi ikke frykte noe – Jesus er vår bror som kjenner vår framtid og vil være der sammen med oss i alle ting. Vi eier allerede nå et evighetsrike, det nye livet lever i oss ved troen på Jesus.

Troen vokser. Så kommer siste verset med en bønn om at Gud må virke i oss slik at troen vokser, slik at vi aldri glemmer hva som er beredt for meg og deg:

*O Jesus Krist, forøk meg troen
Så jeg kan se min herlighet
Og aldri, aldri glemme kronen
Du har beredt fra evighet!*

VI VIL ...

Vi vil at flere skal bli kjent med Jesus og erfare hans tilgivelse og fred! Derfor:

- er vi veldig *takknemlige* for alle givere som totalt har gitt én million i januar og februar
- fortsetter vi frimodig arbeidet selv om gave-ene i år er *lavere* enn tidligere
- har regionstyret satt i gang giverkampanjen «*Krafttak 2019*» for å øke gaveinntektene
- oppfordrer vi deg til å bli *fast giver* eller å øke din månedsgave med 100 kroner
- velger vi å *ikke bli motløse* selv om vi ikke har regionleder
- oppfordrer vi deg til å *be om løsning* på de ubesatte stillingene regionleder og vikar for ungleder

Fordi vi vil «Verden for Kristus»!

IRENE SANDBERG SÆTHER

LEDIG VIKARIAT FOR UNGLEDER

Region Midt-Norge søker vikar for ungleder i 100% stilling i forbindelse med foreldrepermisjon. Oppstart i stillingen ønskes så snart som mulig, senest 1. august. Søknadsfristen er 25. april. Fullstendig utlysningstekst på nlm.no.

Vi oppfordrer misjonsvennene til å be om en rask og god ansettelse i denne viktige stillingen!

TARJEI LØVIK SLUTTER SOM ANSATT I NLM

Tarjei Løvik slutter 30. april i NLM Midt-Norge etter vel ti års tjeneste i NLM.

I 2008 startet Tarjei som barne- og ungdomsarbeider i Betania misjonsforsamling i Trondheim. Han har senere vært både forkynner, ungleder, fellesskapskonsulent, regionleder og til slutt forkynner og personalansvarlig.

Tarjei startet 1.1.19 som bussjåfør for Nettbuss (nå Vy). Han er imidlertid åpen for å komme tilbake som ansatt i NLM ved en senere anledning.

På regionkonferansen på Val 31.5.–2.6. vil Tarjei bli takket, men vi vil også her si en hjertelig takk for trofast og allsidig tjeneste i NLM!

IRENE SANDBERG SÆTHER

REGIONKONFERANSEN NLM MIDT-NORGE 2019

Velkommen til NLM Midt-Norges regionkonferanse på Val videregående skole 31. mai til 2. juni 2019.

FREDAG

Kl. 1930–2000: Registrering
 Kl. 2000: Sangmøte med innvielse av den nye hallen på Val
 Andakt: Kristian Fagerli
 Sang: Sanggruppe fra Val
 Kl. 2130–2200: Registrering og kaffe

LØRDAG

Kl. 0900–1000: Registrering og velkomstkaffe
 Kl. 0930: Bønnemøte
 Kl. 1000: Åpningsmøte for hele familien
 Andakt: Åshild Sørhus
 Kl. 1100: Forhandlingsmøte. Aktiviteter for barn/ungdom (BU).
 Kl. 1300–1400: Middag/gatekjøkken
 Kl. 1430–1600: Forhandlingsmøte, samtale om arbeidet, aktiviteter BU.
 Kl. 1630–1730: Seminar. Aktiviteter BU
 Kl. 1630 og 1730 Omvisning på Val – i buss (45 min)
 Kl. 1800–1900: Kveldsmat/gatekjøkken
 Kl. 1930: Misjonskveld
 Tale: Birger Helland
 Kl. 2100: Kaffe
 Kl. 2130: Ungdomssamling med grilling
 Andakt: Ruth-Elise Bergane

SØNDAG

Kl. 1030: Bønnemøte
 Kl. 1100: Familiemøte
 Andakt: Åshild Sørhus
 Kl. 1245–1345: Middag/gatekjøkken
 Kl. 1400: Avslutningsmøte med søndagsskole
 Tale: Birger Helland
 Kl. 1500: Kaffe

SEMINAR LØRDAG KL. 1630–1730

1. Med hjerte for naboen v/Åshild Sørhus
2. Med hjerte for misjon i lukkede land v/Elise Haugland og Grete Haukelid fra NLM info
3. Med hjerte for Bibelen v/Kristian Fagerli
4. Med hjerte for gjenbruk v/Bjarte Rydland

Under regionkonferansen på Val vil barn og ungdom møte dyrene på gården.

PÅMELDINGSFRIST:
16. MAI

PRAKTISKE OPPLYSNINGER

Tilbud til barn/ungdom (BU)

0–3 år: Lekerom nær møtesalen.
 4–16 år: 1. Diverse aktiviteter (besøk i fjøset, nærkontakt med kalver/geiter/sau, Fun Battle, hamsterball, fotball, leker og formingsaktiviteter). 2. Vannski (12–16 år). 3. Tur til Rørvik svømmehall (8–16 år) kl 1430–1730.

Priser: 50 kr pr person (inkl. aktiviteter og forfriskninger) og kr 50 i tillegg for svømming.

Måltider

Måltider må bestilles innen fristen 16.5. Det selges i tillegg mat i gatekjøkkenet.

MÅLTID	VOKSEN / MAKS FAMILIE
Middag lørdag (lasagne, is)	kr 150/kr 450
Kveldsmat lørdag	kr 80/kr 240
Grilling lørdagkveld per. pers.	kr 50
Middag søndag (laks, panacotta)	kr 150/ kr 450
Barn 4–12 år: Halv pris	

Veiledende kaffepriser:

- En kopp med gratis påfyll en hel dag kr 30
- En kopp med gratis påfyll hele helga kr 50

Gatekjøkken

Gatekjøkkenet er åpent under måltidene lørdag og søndag. Der selges blant annet lapskaus, kyllingsalat, pølse m/brød og lapper.

Overnatting

1. Hallarheim leirsted (15 min fra Val) har 2- og 4-sengsrom uten bad. Det er wc og dusj i gangen. Frokosten serveres på Val eller du lager den selv på Hallarheim.

Priser: Overnatting med eget sengetøy: kr

125 pr. pers. pr. natt. Tillegg for leie av sengetøy 50 og oppreidd seng 75. Frokost på Val kr 60. Bestilles ved påmelding til konferansen. Mer info www.hallarheim.no

2. Bakkalandet hotell ligger på Kolvareid (15 min fra Val). Bestilling skjer direkte til hotellet, tlf 74 38 25 50. Vær rask med å bestille! Oppgi at det gjelder regionkonferansen på Val.

Priser pr. natt for rom med oppreidd seng og frokost: Enkeltrom kr 990, dobbeltrom kr 1190, dobbeltrom med ei ekstra seng kr 1390.

3. Det er plass til noen campingvogner og bobiler på Val.

4. Andre muligheter: Kvisterød fjordcamping (15 min), Kolvareid camping (15 min), Abelvær gjestegård (15 min) og Kysthotellet Rørvik (25 min).

Frivillig deltakeravgift

Det oppfordres til å gi en frivillig deltakeravgift på kr 100. Denne går til å dekke felleskostnadene med arrangementet.

Påmelding

All påmelding skjer til regionkontoret innen 16. mai. Bruk helst påmeldingsskjema på www.nlm.no/leirmidt-norge.

Betaling

Betaling for måltider og BU-aktiviteter gjøres ved registreringen i starten av regionkonferansen. Vi oppfordrer flest mulig til å betale med bankkort eller Vipps.

«KRAFTTAK 2019» I FULL GANG

NLM Midt-Norges «Krafttak 2019» er satt i gang for å øke inntektene gjennom fast givertjeneste.

En måned etter at «Krafttak 2019» ble startet har tre meldt seg som nye givere, og elleve har økt sitt faste beløp. Men vi tror at det fremdeles er mange som har tenkt på at de skal få gjort dette, men ikke kommet lenger enn tanken. Du kan hjelpe oss å nå målet vårt!

SKJEMA. Logg inn på «Min side» på nettsidene til NLM, og under «Profil» finner du som allerede er fast giver dine avtaler, og her kan du øke beløpet. Er du ikke fast giver og ønsker å bli det, finner du skjema for dette fra forsiden på nlm.no, under «Bidra i arbeidet», eller fyll ut skjemaet som du finner på denne siden, klipp det ut eller kopier det og send inn.

Dette kan også ordnes via SMS: Send SMS til 2377 med kodeord NLM FG NY + «navn/

etternavn» «beløp pr mnd» «e-postadresse».

Ønsker du å øke beløpet: Send SMS til 2377 med kodeord NLM FG ØK + «navn/etternavn» «nytt beløp pr. mnd»

En mulighet er også å ringe til giverkontoret på telefon 22 00 72 00.

VÅRT MÅL:

50 nye givere – 800 hver mnd.: 480 000 kr
Dagens givere øker 100 pr. mnd.: 567 600 kr
Det utgjør: 1 047 600 kr

Grunnen til at vi henvender oss spesielt til aldersgruppen 40–55 år er at denne gruppen ligger litt etter andre aldersgruppene som er registrert som «fast giver». Vi i regionstyret er selv i denne alderen og vil ikke at vår aldersgruppe skal være dårligst representert.

ØKNING. En del av giverne er ikke klar over muligheten for å legge inn prosentvis økning i gaven hvert år og har derfor blitt stående igjen med samme beløp som da de startet.

FOTO: NORGES BANK

Mye har forandret seg på ti år og vi oppfordrer derfor alle som allerede er givere til å øke det månedlige beløpet med kr 100.

«Krafttak 2019» varer frem til regionkonferansen i juni. Da teller vi opp. Når vi målet?

Vi oppfordrer deg til å bli med på «Krafttak 2019» og spre info om aksjonen i ditt misjonsfelleskap og blant vennene dine! Og gjør noe med det, ikke bare tenk tanken!

REGIONSTYRET I NLM MIDT-NORGE

FAST GIVERTJENESTE

SVARKUPONG **Avtale Giro** BETALINGSOPPDRAG

Sendes til: NLM giver, Sinsenveien 25, 0572 Oslo

JA, jeg vil bli fast giver til NLM

(er du under 26 år blir du Siembra-giver)

Jeg ønsker å bli landfadder til:

Jeg ønsker å gi kr/mnd

Jeg vil ENDRE min faste givertjeneste

Jeg ønsker å øke med kr/termin
eller gi totalt kr/termin

Avtalegiro eller Tilsendt giroblankett

Jeg ønsker en årlig økning på 3 %

Trekkdirato mellom 15. og 25.:

Gaven skal godskrives min forening:

Personnummer:

(Fylles ut dersom du ønsker skattefradrag. Det gis skattefradrag på gaver mellom 500,- og 50 000,-)

Ved å inngå avtale om fast givertjeneste vil NLM lagre dine personopplysninger og følge deg opp i henhold til NLMs personvernerklæring (les mer på nlm.no/personvern)

PERSONLIG INFORMASJON (Bruk BLOKKBOKSTAVER, felt merket med * må fylles ut)

*Navn:

*Adresse:

*Postnr: *Poststed:

*E-post:

*Født: *Mobil: Tlf:

OPPLYSNINGER TIL BANKEN
Kredittkonto: 8220 02 90131

Belast mitt kontonr:

Beløpsgrense per trekkmåned kr: (trenger ikke fylles ut)

Jeg har gjort meg kjent med og aksepterer avtalevilkår for AvtaleGiro.

Sted/dato

Underskrift av kontoinnehaver

KID-nr (fylles ut av NLM)

«GODT Å FÅ GRÅTE, BE OG LE SAMMEN»

I Bolivia ville de prøve noe helt nytt, og samlet pastorer med ektefeller til en weekend. Våre utsendinger Rannveig og Atle Ølstørn var midt i begivenhetene. Temaet for helga var «Motivasjon» – med rom for både latter og tårer.

TEKST ÅSHILD SØRHUS

Ivan Figueroa er generalsekretær i ICEL, samarbeidskirka til NLM i Bolivia. Han forteller at de i mange år har ønsket å ha ei slik samling, men det har ikke blitt noe av før nå. Helga gikk av stabelen 8.–9. desember, og er et resultat av et ønske om en bedre oppfølging av pastorene og deres familie, forklarer Atle i et nylig blogginnlegg.

ÆRLIGE SAMTALER. Store deler av lørdag fikk kvinnene snakke sammen om hvordan det var å leve med en pastor som ektemann. Det ble mange ærlige og krevende samtaler, men Rannveig Ølstørn forteller at de fikk hjelpe hverandre videre. Mange sa: «Jeg trodde det var bare jeg som hadde det slik.» Og «dette har jeg ikke snakka med noen om før». Det var godt både å få gråte, le og be sammen. De danna også ei WhatsApp-gruppe for å kunne dele og støtte hverandre.

FRA TEORI TIL LIV. Mennene hadde vært på mange kurs og samlinger sammen før. De kjente hverandre og hadde mange av de teoretiske riktige svarene. Men også vi fikk gått et stykke på vegen fra teologisk riktige svar til

I juni sender kirka i Peru egne misjonærer til Colombia. Fra venstre: Atle Ølstørn, José Miguel Garcia Cusi og Mariabel Huancco Qiuspe. Kona til Miguel er ikke med på bildet. Hun heter Nery Isabel Albado Sullo.

FOTO: MARIANNE TORMODSÆTER

hvordan det fungerer i vårt liv. Hva er det som er vår egentlige motivasjon, og hvordan fungerer det i vår hverdag? Hvilke konsekvenser får det for våre prioriteringer? Atle skriver at det var også god tid både til å bade, slappe av i skyggen eller i sola, sove, prate og til å nyte god mat!

BOR NÅ I PERU. Tidligere har Rannveig og Atle hatt mange år i Bolivia, men er nå bosatt i byen Arequipa i Peru. Atle underviser på det teologiske seminaret SETELA i 60 prosent stilling, og så reiser han en del til Bolivia for å hjelpe lederne i ICEL med pastorveiledning og oppfølging. Rannveig jobber i et familie-

prosjekt i Peru og litt med opplæring av søndagsskolelærere både i Bolivia og Peru. Hun har også samtaler med pastorkonene. Så de reiser en del til Bolivia sammen.

EGNE MISJONÆRER. Atle forteller videre at akkurat nå er de midt i noe som oppleves som en milepæl i den nasjonale lutherske kirka i Peru (IEL-P). De skal begynne å sende misjonærer! Nå er det tre personer som fra februar av og ut mai får undervisning her hos oss på SETELA, fortsetter Atle. Slik skal de forberedes til tjeneste i Bogata i Colombia, med utreise medio juni 2019. Takk Gud for dem, og be for dem!

JESUS ELSKER DEG!

Barna på søndagsskolen på Stjørdal bedehus laget i januar kort der teksten «Jesus elsker deg» var skrevet på flere språk, blant annet mongolsk. Det ble sendt som hilsen til barn som går på søndagsskolen i den lokale kirka i Khovd, Mongolia. Kortene ble kjempefine, og vi fikk tilbakemelding om at de som fikk dem i Mongolia ble oppmuntret og glade.

ÅSHILD SØRHUS

PRESENTASJON AV ANSATTE

Vi fortsetter presentasjonen av regionens ansatte, slik at alle kan bli mer kjent med dem. Vi oppfordrer til å huske på dem og bønneemnene deres.

KRISTIAN FAGERLI

Alder: 60 år

Bosted: Røddegrenda, Melhus

Familie: Gift med Irene Ljøkjell Fagerli, 4 voksne barn 27–18 år

Stilling: Forkynner i Region Midt-Norge

Arbeidsoppgaver: Jeg bruker det aller meste

av tiden som klassisk omreisende predikant og besøker foreninger og fellesskap, mest i Trøndelag, men også litt andre plasser i landet. I vinter har jeg vært på enkeltmøter, helger, møteuker og 14-dagersaksjon. I tillegg til de «vanlige» møtene, har det vært eldretreff, ungdomslag, kveldsbibelskole, allidrett, institusjonsbesøk og gudstjeneste i Dnk. På Rognan i Salten fikk jeg 7 skoletimer i 7.–10. trinn! Fantastisk! Det er ikke så ofte som før.

Jeg kan også bruke litt av tiden min på arbeid i Nardo misjonsforsamling, med styrearbeid, samtaler, sjelesorg og besøk.

Bønneemne: Be om at jeg får leve under Herrens velsignelse og selv bli en velsignelse.

TARJEI LØVIK

Alder: 48 år

Bosted: Ler, Melhus

Familie: Kone (Hanna) og 3 barn (Markus, Thomas og Miriam)

Stilling: Regionleder i 2018. Personalansvarlig og forkynner i 30 prosent stilling 2019.

Arbeidsoppgaver: Oppgavene til en regionleder er mange og varierte. En er i kontakt med alle virkegrener i vårt arbeid. Regionleder

har et overordnet ansvar for virksomheten og skal lede etter strategier og føringer gitt av hovedstyret og regionstyret. Det fordrer god kontakt og dialog med både ansatte og frivillige. Som de fleste vet gikk jeg ut av stillingen som regionleder ved årsskiftet. Nå har jeg 30 prosent stilling som personalansvarlig og forkynner. Ved utgangen av april avsluttes mitt engasjement som ansatt, men jeg håper fortsatt å bidra som frivillig i NLM. Jeg vil takke for ti begivenhetsrike år som ansatt i Midt-Norge.

Bønneemne: Be om at jeg fortsatt får tjene Gud der jeg er.

– BIBELSKOLEÅRET HAR STYRKET TROEN MIN

Hver vår nærmer mange elever seg slutten på 13 års skolegang, og flere er usikre på hva de skal gjøre i året som kommer. Mulighetene er mange, og for et år siden satt Anne Aune selv som avslutningselev på videregående og vurderte veien videre. Hun endte opp på Fjellhaug skoler i Oslo.

– Grunnen til at jeg valgte Fjellhaug, var fordi jeg hadde hørt mye bra om skolen og jeg ønsket å bruke et år på å bli bedre kjent med Jesus og Bibelen.

Anne valgte å gå på KRIK – idrettslinjen på Fjellhaug. Der får de utfolde seg innen ulike idretter, samtidig som de har mulighet til å reise på ulike turer. Men selv om Aune har gått idrettslinjen, er det ikke det sportslige som har betydd mest i året som har gått.

– Det som har gjort mest inntrykk må være turen til Indonesia. Der fikk vi oppleve en helt annerledes kultur og se de områdene som ble hardest rammet av jordskjelvene i høst. Dette gjorde virkelig inntrykk og fikk meg til å sette ting i perspektiv.

Videre sier Aune at hun har lært mye om både seg selv og Bibelen i året som er gått.

– Jeg hadde en tanke om å kombinere fotball med bibelskole, men dette gikk ikke helt som planlagt på grunn av skade. Derfor er noe av det viktigste jeg har lært dette året at vår identitet ikke bare defineres av det vi får til, men av at vi får lov til å være Guds barn.

Anne vil absolutt anbefale Fjellhaug.

– Året på Fjellhaug har styrket meg i troen. Som elev på Fjellhaug får du mer kunnskap,

venner for livet og blir kjent med en flott studentby som Oslo.

HANS EDVARD THYVE

ARRANGEMENTSKALENDER 2019

KLIPP UT
OG HENG PÅ
OPPSLAGSTAVLEN

APRIL			
5.-7.4.	Påskeleir	5.-7. kl.	Laberget
MAI			
10.-12.	Lammeleir	1.-6. kl.	Murumoen, Lierne
31.5.-2.6.	Regionkonferanse		Val
JUNI			
21.-23.6.	Fotballeir	4.-7. kl.	Rødde folkehøgskole
27.-30.6.	SommerTreff	8. kl.-1. vgs.	Val
JULI			
1.7.-7.7.	Bibeltcampingen «Opptur på Val»		Val
AUGUST			
16.-18.8.	Plask	2.-4. kl.	Laberget
23.-25.8.	Splash	5.-7. kl.	Laberget
SEPTEMBER			
6.-8.9.	WildCamp	5.-7. kl.	Søvassli
15.9.	Jubileumsfest Søvassli 50 år		Søvassli
20.-22.9.	Kvinnehelg		Søvassli
27.-29.9.	ReGaze Høst	8. kl.-3. vgs.	Søvassli
27.-29.9.	Vi over 60		Laberget
Dato kommer	Boheimeleir	1.-5. kl.	Arnøy i Nærøy
Dato kommer	Aktivitetleir	5.-7.kl.	Val
OKTOBER			
4.-6.10.	Mix-leir	Alle aldre	Søvassli
NOVEMBER			
1.-3.11.	Mannshelg		Laberget
22.-24.11.	Juleverksted	2.-4. kl.	Laberget
22.-24.11.	Juleverksted	2.-4. kl.	Søvassli
29.11-1.12.	Juleverksted	5.-7. kl.	Laberget
Dato kommer	Juleverksted	2.-5. kl.	Namsos
DESEMBER			
30.12-1.1.20	ReGaze Nyttår	8. kl.-1. vgs.	Laberget

SØVASSLI FEIRER 50 ÅR

15. september blir den store jubileumsdagen for Søvassli ungdomssenter og leirskole. Da skal 50 års drift markeres.

– Jubileumsdagen blir det to samlinger med middagsservering i mellom. Espen Ottosen blir med på begge samlingene. Den første blir en mimresamling for folk som har arbeidet her. Da kommer også koret Te Deum. På ettermiddagen blir det jubileumsfest, og da kommer et barnekor og synger, forteller daglig leder Kari Tronvoll.

I forbindelse med jubileumsfeiringen blir det satt i gang en innsamlingsaksjon.

– Vi fikk ikke lov til å ha lotteri til inntekt for Søvassli fordi vi driver leirskole som er en kommersiell aktivitet. Derfor drar vi i gang en

innsamlingsaksjon blant misjonsfolket, opplyser Tronvoll.

– Blir det 50 nye år med drift på Søvassli?

– Det er ikke godt å si. Det går bra nå. Vi har god inntekt fra leirskoledriften. Vi har en sunn økonomi, men vi er avhengig av gaver skal vi få gjort slike ting som vedlikehold av stedet. Utfordringen vår er å få arbeidsfolk, for det er små stillinger vi kan tilby. Nå er vi fem ansatte fordelt på tre og en halv stilling, sier Tronvoll.

Søvassli har 88 sengeplasser i internatet, omlag 25 sengeplasser i leiligheter og 20 flatmadrasser i sovesaler.

KNUT INGE BLIX FURUSETH

SOMMERTREFF

27.-30. juni blir det SommerTreff på Val igjen!

Dette er en leir for 13-16-åringene, der bibeltimer, samtaler i smågrupper og varierte sommeraktiviteter står på programmet. Val ligger idyllisk til ved fjorden, og alt ligger til rette for bading, båtliv, ballspill og avslapping. Det blir fellesreise med reiseleder fra Trondheim, og det blir mulig å hoppe på underveis. Mer informasjon og påmeldingsskjema finnes på www.nlm.no/sommertreff. Påmeldingsfristen er 12. juni.

Søknaden til Val videregående skole er som de seneste årene.

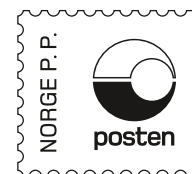
SØKNADEN VED SKOLENE VÅRE

Rødde folkehøgskole har meget god søkning foran kommende skoleår og opplever en betraktelig bedring i forhold til i fjor. Det er flere årsaker til dette, men særlig positivt er det at årets elever bidrar som gode ambassadører for Rødde.

KVT vil øke til omtrent 530 elever høsten 2019. Breddeidrett er ferskeste tilbud, og etterspørselen er god viser søknadene for neste skoleår. Byggetrinn 1 skal være klart til skolestart i høst, med bl.a. 11 nye klasserom.

Søknaden til Val videregående skole er som de seneste årene, og nærmere 150 elever kan begynne til høsten. Ni elever har foreløpig søkt til Vals nye grunnskole, det vil derfor trolig startes opp en klasse fra 1.-3. trinn fra i høst.

HANS EDVARD THYVE

Returadresse: Utsyn, Sinsenveien 25, 0572 OSLO

UTSENDINGEN

RANNVEIG ØLSTØRN

Utsending i Peru

Alder: 60 år

Hvor:
Arequipa

Hovedoppgaver: Holder kurs for søndags-skolelærere, rådgiver i familieprosjektet PDFF.

Sivil status: Gift med Atle Ølstørn. Tre barn, fire barnebarn.

De kommer sikkert ...
Kanskje i morgen.

Rannveig i ivrig lek med elever på skolen Mirador.

FOTO: PRIVAT

– Guds kjærlighet er helt enorm

– *Hvor lenge har du bodd i Peru?*

Vi kom hit i august 2017.

– *Hvorfor flyttet dere til Peru?*

En kan kanskje si: En gang misjonær, alltid misjonær. Vi har tidligere vært femten år i Bolivia og tre år i Ecuador. Sør-Amerika er et kontinent der både Atle og jeg trives. Etter mye bønn og vurdering fram og tilbake kom vi fram til at vi ville reise.

– *Hva er de største forskjellene mellom Norge og Peru?*

Tålmodigheten. Her venter folk tålmodig i kø. Om ikke internett på kontoret blir ordna i dag, kontakter man ikke selskapet hver halvtime. De kommer sikkert ... Kanskje i morgen. Gjett om jeg blir frustrert.

– *Hva holder du på med denne uka?*

Det er mange små og store ting som skjer denne uka. I PDFF (red.anm.: familieprosjekt som arbeider med temaer som blant annet vold og overgrep, alkohol, oppdragelse og ekteskap) legger vi planer for undervisningsåret som starter i mars. Da skal vi ta imot praksisstudenter fra siste års studie i psykologi og sosialarbeid. Vi har vært på skoler og fått lagt timeplan med rektorene. Jeg har også skrevet rapport til misjonærkonferansen som var i mars. Så

har jeg lagt opp en plan for opphold for studenter fra Fjellhaug. Dagene går fort.

– *Hva er planene framover?*

2019 er det siste året prosjektet har støtte fra DIGNI. Staben arbeider med at det skal bli et godt arbeidsår, slik at elever, foreldre og lærere på skolene skal oppleve at det vi legger ned av arbeid, virker og gjør en forskjell med hensyn til mentalitet og bevisstgjøring av positive verdier.

Vi arbeider for at noen program fra prosjektet kan videreføres som diakoni i kirka og som diakonale fag på SETELA.

– *Hva pleier du å gjøre når du skal slappe av?*

Jeg slapper av når jeg leser en god roman, eller ser en film.

– *Er det et bibelvers du er spesielt glad i?*

Rom 8,38–39

Guds kjærlighet er bare helt enorm!

– *Er det noe som har gledet deg spesielt i det siste?*

Tanken på at Atle og jeg har billetter til Norge for å reise og feire bryllup til vår yngste datter, er noe som gir meg glade tanker i hverdagen.

ELISE HAUGLAND